TOO

T

KANE, DE NOORDPOOLVAARDER.

TOGTEN EN ONTDEKKINGEN

VAN DE TWEEDE GRINNELL-EXPEDITIE

TER OPSPORING VAN SIR JOHN FRANKLIN

IN DE JAREN 1853, 1854 EN 1855,

ONDER BEVEL VAN

D^r. ELISHA KENT KANE.

TE LEYDEN, BIJ A. W. SYTHOFF.
1861.

2000, ul

KANE,

DE NOORDPOOLVAARDER.

I.

GEÏLLUSTREERDE

FAMILIE-BIBLIOTHEEK

TOT

VERBREIDING VAN NUTTIGE KENNIS.

MET VELE HOUTGRAVUREN.

I.

KANE, DE NOORDPOOLVAARDER.

TE LEYDEN, BIJ A. W. SYTHOFF.

1861.

K

Kane en zijne togtgenooten.

KANE, DE NOORDPOOLVAARDER.

TOGTEN EN ONTDEKKINGEN

VAN DE TWEEDE GRINNELL-EXPEDITIE

TER OPSPORING VAN SIR JOHN FRANKLIN,

IN DE JAREN 1853, 1854 EN 1855,

ONDER BEVEL VAN

DR. ELISHA KENT KANE.

MET VELE HOUTGRAVUREN.

TE LEYDEN, BIJ A. W. SYTHOFF.

1861.

NW
998
K16to

4750
JUN 28 '56

ONS PR

In de twee
vij den lezer
en kunstvlijt a
aangename en
wenschen wij
ende verhalen
Niets is natu
igten, waarop
aarbij toch de
vordt doorloope
In dit eerste
oolreizigers, de
Na vermoeijende
eval is met den
en vrolijk lied,
ende naarstige
net onbereikbare

2064

ONS PROGRAMMA VOOR »HET BOEK DER REIZEN EN ONTDEKKINGEN."

In de twee eerste seriën van de geïllustreerde familie-bibliotheek hebben wij den lezer een overzigt van de vorderingen op het gebied van nijverheid en kunstvlijt aangeboden en hem de natuurkundige wetenschappen op eene aangename en bevattelijke wijze toegankelijk gemaakt. In deze derde serie wenschen wij zijne land- en volkenkennis uit te breiden en hem door boeiende verhalen bekend te maken met de nieuwste ontdekkingen.

Niets is natuurlijker, dan dat wij ons scheepje het eerst naar het westen rigten, waarop de oogen van zoo vele duizenden gevestigd zijn! Wij volgen daarbij toch den weg, die door het lichtgevende hemelligchaam elken dag wordt doorloopen.

In dit eerste deel begeleiden wij een der stoutmoedigste, onverschrokkenste poolreizigers, den wakkeren KANE, in de gevaren van de Noordelijke IJszee. Na vermoeijende inspanningen beloont hem daar geene bloem, zoo als dit het geval is met den reiziger in warme luchtstreken; geen vogel zingt voor hem een vrolijk lied, ja zelfs geen mierenhoop boezemt hem door eene welsprekende naarstige beweging, moed in. Alleen het water met gestrengen trots, met onbereikbaren ernst, in vaste gedaante als ijs of sneeuw, ziet hem aan

206409

of bedreigt als schuimende golf zijn zwak vaartuig. Daarentegen ontwikkelt zich voor hem eene eigenaardige pracht; eene wereld schittert vreemdsoortig voor hem, alsof zij uit zilver en edele gesteenten vervaardigd was. Robben, zeebeeren en andere dergelijke vertegenwoordigers van het dierenrijk, vertoonen zich aan hem als laatste sporen van het dierlijke leven. De vlekken van de bloedroode sneeuw, de vingerlange, kruidachtige wilg, die zich in het moskussen verbergt, herinneren hem slechts als de bijna onmerkbaar wegstervende toon van een krachtig akkoord, aan de plantenwereld van andere luchtstreken.

Wij geraken te regt in geestdrift bij den heldenmoed van den krijgsman, die ter verdediging van zijn vaderland den dood onverschrokken in het oog schouwt, waarmede de vijandelijke vuurmonden hem bedreigen! Mogen wij den heldenmoed van den reiziger minder achten, die zijn leven ten dienste van het menschdom en de wetenschap veil heeft? Zeer dikwijls toch is zijn strijd oneindig zwaarder dan dien van den held in den veldslag. Jaren lang bedreigt de dood hem onder duizenderlei verschillende gedaanten, valt als ijsrots, als vernielende ijsschol, als snerpende koude of ontzettende sneeuwjagt, eindelijk als sluipende, verlammende ziekte op den verlatene aan. En als hij verpletterd tusschen drijvende ijsvelden of gesloopt door scorbut nederzinkt, heeft hij niet eens den troost, dat de geliefden hem dankbaar den lauwertak der overwinning om de verbleekende slapen zullen vlechten, of dat hij in zijnen geboortegrond naast de assche zijner vaderen zal rusten.

Indien de lezer door KANE'S reize in het gebied der poolstreken van Amerika den mensch in zijnen strijd met de vijandelijke magten der aarde heeft leeren hoogachten en eeren, zal een ander deel hem der menschen rustelooze nijverheid op niet minder verheffende wijze voor oogen stellen. Wij willen hen ook naar de meer gematigde streken van Amerika geleiden, naar de hoopvolle landen, die in de sterrenbanier van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika hunne vlag aanschouwen.

Daar, even als in de naburige landen, die door een gelijk klimaat begunstigd worden, groeit een nieuw, krachtig geslacht, welks vlijt door den milden adem van den hemel begunstigd wordt. Eene veelsoortige, nuttige dierenwereld voegt zich bij het bedrijf van den nijveren mensch. Geene doodende of verlammende koude, noch afmattende hitte houden hier de geestige ontwikkeling van het volk tegen. De rustelooze mensch vertoont zich daar als heer der aarde en maakt haar onderdanig aan zijnen wil. Met regt verwonderen wij ons over het wonderbaar verrijzen der steden en landen van die nieuwe wereld, over de tooverachtige ontwikkeling van hare nijverheid en haren handel, en — al zien wij ook hier en daar nog vele leemten en gebreken, zoo als die aan een jeugdig volk, dat van frissche levenskracht gloeit, eigen zijn — zoo koesteren wij toch de hoop, dat in het verre westen de ontwikkeling dier grootsche vermenging van volken, en daardoor ook ons geheele geslacht eene heilrijke toekomst te gemoet gaat.

Bij dezen togt van de Noordpool naar de zuidelijke punt van Amerika wordt onze geheele belangstelling opgewekt door de verbazende tegenstelling, die de bloei van het noorden en het verval van het zuiden, oplevert. Daar, in de Angelsaksische volkplantingen, vertoont zich de eigenaardigheid van dien krachtigen volksstam geheel en al; daar hebben rustelooze vlijt en eene ongebreidelde geestkracht in het korte tijdsbestek van nog geen twee eeuwen woestijnen ontgonnen, reusachtige, bloeijende steden gebouwd en eene geheele rij welvarende staten vereenigd onder de sterrenbanier van de grootste republiek, welke de geschiedenis kent. En meer zuidwaarts? Welk een droevig schouwspel! Enkele heldengedaanten zelfs kunnen ons niet doen vergeten hoe de Spanjaard, eenen verdelgenden engel gelijk, de paradijsachtige landstreken van het oude Mexico en het Eldorado van Peru betreedt. Op zijnen togt zinken de vorsten van het land levenloos neder en hunne naauwelijks aan de kindschheid ontwassen volkeren verdwijnen in weinige jaren, als de slagtoffers van gouddorst en dweepzucht! En de enkele overblijvenden dier

oorspronkelijke volken, die tot slaven vernederd zijn zonder regten of bezittingen, gaan geene vertroostende toekomst te gemoet! Terwijl in het gematigde noorden de Kwaker PENN met zijne geloofsgenooten van het anglo-germaansche ras hun vaderland verlaten, om een nieuw vaderland te zoeken, niet om door geweldenarijen rijkdommen te verwerven, maar om vrijheid des geestes en der godsdienst te vinden; terwijl zij dit stichten en alle bezwaren trotserende, zich daar zegevierend staande houden; terwijl de nakomelingen van die eerste grondleggers der Amerikaansche beschaving in het zweet van hun aangezigt den grond ontginnen, steden bouwen en tegelijk krijgslieden en landbouwers, slechts dan de wapenen opvatten als de nood hen daartoe dringt, en zij overigens aan het teruggedreven volk volkomen vrijheid laten om hunne zeden en gewoonten aan te nemen en deelgenooten eener hoogere beschaving te worden; terwijl de kolonisatie der Noord-Amerikaansche Staten ons dus als de heldentijd van het menschdom en van den arbeid weldadig toelacht, — kunnen wij in de erfenis van de helden der Spaansche dweepzucht en der Spaansche veroveringszucht niets opmerken, dat ons aangenaam stemt. Wij hebben het voornemen in eenige deelen van deze bibliotheek de verovering van Mexico en Peru met de geschiedenis der kolonisatie van de Noord-Amerikaansche Staten te vergelijken en daarbij aan te toonen, dat het niet de schuld van den Angelsakser is, als de Indiaan eigenzinnig de aangeboden hand afwijst. Verheffend, weldadig, verzoenend zullen wij tegenover de magtige grootheid van eenen FERNANDO CORTEZ, tegenover de wilde gestalte van eenen PIZARRO, de vrome eenvoudigheid van eenen WILLIAM PENN, de antieke majesteit van eenen WASHINGTON, — tegenover de alles verpletterende dweepers van Hispanië, de wijze, opbouwende stichters van eenen nieuwen staat stellen, wier gematigdheid en vaderlandsliefde den wettigen grondslag van het tegenwoordige groote Statenverbond vormden.

De welwillende lezer gelieve ons dus uit de bloeijende Staten van Noord-Amerika aan de hand der geschiedenis naar de schoone provinciën van Mexico

te volgen. In den loop van onzen togt zullen wij de oorspronkelijke volken van dit land in hunne eigenaardige ontwikkeling, in hunne barbaarsche pracht en in hun daarmede naauw verbonden jammerlijk lot zien voorbijgaan. In onzen geest strijden wij den grooten strijd der ondergaande natiën mede, die nu eens een plotseling verdwijnen, dan een langzaam verval ten gevolge heeft. Eindelijk zullen wij eenige aandacht schenken aan den tegenwoordigen toestand van dit veel besproken land.

Even als de grootsche Maranon, deze reusachtigste stroom van onzen aardbol, ons jaar in, jaar uit, zijne golven als eene woelige zee te gemoet zendt zoo komt ons ook in den tropischen gordel der nieuwe wereld de nooit opdroogende stroom van het bewerktuigde leven te gemoet. De ontelbare vormen der eeuwig jonge plantenwereld, die den reiziger door hunne fraaiheid en hunnen ongekenden rijkdom in verrukking brengen, worden bewoond door even eigenaardige als talrijke diersoorten, die deels de bondgenooten, deels de vijanden van den mensch zijn. De mensch zelf schijnt bij zulk eene grootschheid der natuur slechts klein, en toch boeit hij ons juist nog meer te midden van dezen overvloed, omdat zich daardoor bij ons het denkbeeld vormt, dat voor gindsche streken nog eene merkwaardige toekomst bestaat, die uit de grondstoffen van den tegenwoordigen tijd zal voortspruiten.

Wij vervolgen voorts onze reis naar de hooge besneeuwde bergen, naar de pampa's en llano's van het zuidelijke halfrond. Wij zullen daarbij den weg volgen, dien de tweede ontdekker dezer toekomstrijke gewesten, ALEXANDER VON HUMBOLDT, gevolgd heeft en willen uit zijne nasporingen het eigenaardige leven en werken der natuur en der bevolking juist in die punten schetsen, waardoor zich telkens de behandelde landstreek kenmerkt. Zoo zullen wij onzen gemeenschappelijken, gevaarloozen togt tot aan de zuidelijkste punt van het werelddeel, den stormachtigen kaap Hoorn voortzetten.

Op deze wijze zullen wij een getrouw beeld van Amerika verkrijgen, maar wij willen ook een bezoek aan den ernstigen, geheimzinnigen buurman

van dit werelddeel, aan het brandende Afrika brengen met zijne woestijnen en zijne schatten, zijne vergane, grootsche beschaving aan de oevers van den Nijl en in het land van Tunis, waarvan dáár de piramiden en de trotsche gebouwen van Egypte, hier de puinhoopen van Karthago wonderen verhalen. Zoo ver als de voet van eenen Europeaan in het binnenste van dit geheimzinnige werelddeel is doorgedrongen, zullen wij hem volgen, en dankbaar aan de stoute ontdekkers, zullen wij de vruchten der kennis plukken, die zij met hun zweet, dikwijls ook met hun bloed voor ons betaalden.

Op dezelfde wijze zullen wij den lezer het eerst in de vorige eeuw voor ons geopende Australië met zijne goudlanden en zijne paradijseilanden voor oogen stellen, terwijl wij ook het werelddeel, waarin de wieg der menschheid stond, niet onbezocht zullen laten.

Onze verre togt voert ons over de puinhoopen en bouwvallen van westelijk Azië, over rijke velden, die eens de kweekscholen der Grieksche beschaving waren, maar thans slechts stof en verwoesting aanbieden — een treffend beeld van de vergankelijkheid zelfs der verhevenste en heerlijkste wereldsche zaken.

Onze weg gaat dan langs de wereldsteden der oudheid naar het fabelachtige Indië, met zijne geheimzinnige godsdienst en stijven kastengeest, zijne rotstempels en zijne minarets, zijne krijgshaftige en barbaarsche volksstammen in het bergland en aan de passen, die naar het rijke Pendschab geleiden en zijn priestervolk van het Hindoe- en Boeddha-geloof. Welk een onmetelijk schouwspel van leering en onderhoud bieden alleen deze beide Indiën aan!

Maar ook het »rijk van het midden" dat in weerwil van zijn overoud beschaafd leven, zijne uitvindingen van voor duizend jaren, door ons Europeanen in zekeren zin eerst later gevonden, thans slechts eene verstijving en daardoor dus stilstand of liever achteruitgang in beschaving kan wijzen; — het wonderbare eilandenrijke Japan, dat eigenlijk eerst in de laatste jaren gedeeltelijk ontsloten is; — de heerlijke tropische wereld van den Indischen

archipel met hare overoude bosschen, hare rijke dierenwereld en hare barbaarsche inwoners — en weder in het Noorden die onmetelijke landstreken met hare woestijnen en bloeijende gewesten, bewoond door nomadische stammen, waarvan de noordelijke onder den Russischen scepter staan — waarlijk, het is eene reis waartoe een menschenleven behoort, en zoo de oorspronkelijke uitgevers van dit werk niet hadden beloofd het in 6 jaren tijds aan het publiek aan te bieden, zoude men meenen, dat een menschenleven niet voldoende was om zulk een plan ten uitvoer te brengen.

Het nut van zulk eene reis behoeft naauwelijks aangetoond te worden. Men veroorloove ons nog één antwoord op de vraag naar het doel en de rigting: »De eene mensch moet den anderen dienen met de gaven, die hem verleend zijn!" Dit verheven woord is niet op den afzonderlijken mensch alleen, maar ook op ons allen toepasselijk. Het is waar voor de stoffelijke zoowel als voor de verstandelijke belangen. Uit de verzengende luchtstreken brengt de zeeman geneesmiddelen voor den zieke aan, die door den invloed van het ruwe klimaat op zijne legerstede geworpen werd, en de bewoner der dorre aarde, waarop de dampkring van verstikkende hitte drukt, koelt het bruischende bloed door ijs, dat de schepen van noordelijke gewesten aanvoeren. De wetenschap bouwt haren majestueusen tempel uit feiten, welke reizigers haar even als bouwsteenen uit alle landen van de wereld medebragten — en ontvingen wij zelven niet de zaligmakende lessen van Gods woord uit het verre Oosten, brengen zendelingen ze niet naar volken van allerlei kleur?

Wegen en middelen van vervoer maken het reizen in den tegenwoordigen tijd uiterst gemakkelijk. Het menschelijk geslacht nadert hoe langer hoe meer tot zijne heerlijke bestemming: één groot, eenig huisgezin te worden! De vruchten, die de reiziger in het zweet van zijn aanschijn plukt — ja ze dikwijls ten koste van zijn hartebloed verwerft — strekken tot nut van ons geheele geslacht. De reiziger, die in den strijd tegen het klimaat en tegen-

spoed overwonnen wordt, die even als de krijgsman bij de verdediging van zijn vaderland, den heldendood voor de zijnen sterft, laat hetgeen hij verzamelde, als erfdeel aan zijn volk achter.

Men behoeft tegenwoordig naauwelijks aan te toonen, welken aanzienlijken invloed de kennis van andere landen en volken op de beschaving van een bijzonder persoon, op die van een geheel volk heeft. In levendige schilderingen, opgehelderd door afbeeldingen, kan de lezer den stouten reiziger alom volgen; hij kan de natuurlijke gesteldheid van verwijderde streken, de eigenaardigheden van hare voortbrengselen, de zeden van hare bewoners nagaan; hij smaakt het genot, dat dit oplevert — zonder daarbij blootgesteld te zijn aan de gevaren, die den reiziger bedreigen.

Rijker aan ondervinding legt hij het gelezen boek ter zijde, gaat met verhelderden blik zijne omgeving na, gevoelt zich met menig gebrek verzoend, als andere landen grooter gebreken toonden, en brengt verbeteringen te zijnent aan, die hij door vergelijking heeft geleerd.

Wij vreezen niet, dat wij de liefde van den lezer voor zijn vaderland zullen verminderen door de wijze waarop wij hem in het buitenland zullen rondvoeren. Alleen uit onbekendheid met het buitenland, uit half verdichte verhalen, die door eene overdreven schildering alleen de lichtzijde daarvan vertoonen of die voor den weetgeerige een Eldorado, eene goud- of zilvermijn schiepen welke de werkelijkheid niet kent, kunnen nadeelen voortvloeijen. Even als de reiziger aan het slot zijner reize bij zijne beminde huisgenooten, zijnen staf in den hoek plaatst en met tevreden herinnering huis en boomgaard verzorgt, zoo gevoelt zich de goed onderrigte lezer in zijn vaderland dubbel tevreden, als hij door de lectuur, die een waar beeld voor hem ontvouwde, het buitenland en zijn t' huis met elkander vergelijkt.

Sir John Franklin.

INLEIDING.

Het laatste tooneel van het ontzettende drama is afgeloopen: de laatste twijfel over het vreesselijke lot van FRANKLIN en zijne ongelukkige togtgenooten is weggenomen. De ruwe natuur der ijswoestijnen, de onbeschrijfelijke koude der poolwinters, afmatting, ziekten en gebrek hebben den heldhaftigen man ten grave gesleept. Hij viel — de moedige strijder in de dienst der wetenschap, de onvermoeide kampvechter in den eeuwigen strijd van den mensch

met de natuur, — met roem op het slagveld, en de onverbiddelijke natuur krachten, die zijn sterk ligchaam hebben verbrijzeld, maar zijn geest nie konden doen wankelen, hebben den verslagene onder een grafterp van sneeuw en ijs bedolven. Zijn dood heeft hem voor het grievende hartzeer bewaard waarmede het droevige uiteinde der aan zijne zorgen toevertrouwde togtge nooten hem zou gekweld hebben, en de bijzonderheden, welke de laatste on derzoekingen op het tooneel van hun lijden hebben doen kennen, hebben we is waar de zekerheid gegeven, dat de menschheid een aantal slagtoffers va haar rusteloos streven naar kennis en vooruitgang meer telt, maar tevens de troost geschonken, dat hij, die het hoofd en de ziel der stoutmoedige onder neming was, wiens helder inzigt de verstandigsten eerbiedigden, voor wien krachtige wil de ruwsten bogen en wiens zachtmoedige inborst aller harte won, dat de reeds vergrijsde aanvoerder aan de allerzwaarste beproevingen e het bangste lijden is ontkomen. Wie, die het drama in zijn verschillende pe rioden heeft gevolgd, heeft niet gedeeld in de afwisselende aandoeningen, di de opvolgende gebeurtenissen te weeg bragten: de eerste bezorgdheid bij he gemis van tijdingen, de klimmende vrees voor een noodlottigen afloop, he ongeduldig verlangen naar de eerste maatregelen tot opsporing der vermisten de groote verwachting van de steeds op grooter schaal uitgeruste expeditiën naar de poolstreken, de vreugde bij de ontdekking van de plaats waar FRANK LIN met de zijnen den eersten winter doorbragt, de ontmoediging bij de tij dingen van de Eskimo's vernomen, en eindelijk de verslagenheid bij de nood lottige zekerheid, nog slechts voor weinige weken aangebragt door het laatst schip, dat uit de verwarde vaarwaters van het noorden terugkeerde. De geva ren en avonturen van de verschillende expeditiën gaven aan de voorstellingen die men van het lot der vermisten maakte, eene meer bepaalde gedaante e droegen daardoor alleen reeds bij, om de algemeene deelneming op te wek ken. En wie werd niet met bewondering vervuld voor de edelmoedige man nen, die niet aarzelden zich aan die gruwzame gevaren bloot te stellen, e onder allerlei ontberingen hun leven veil boden tot redding hunner medemen schen. De geschiedenis der laatste ontdekkingstogten naar het noorden tot op sporing van Sir JOHN FRANKLIN en zijne togtgenooten blijft in dit opzigt ee merkwaardig gedenkstuk van den geest van onzen tijd en een treffend voor beeld van de edele beginselen der menschelijke beschaving. Zij bewijst, da welke de hartstogten ook mogen zijn, die enkelen verblinden, de menschhei den grondtrek van haar karakter en de noodzakelijke voorwaarde van haa bestaan: liefde tot den naasten, nimmer kan verzaken.

Maar ook uit een ander oogpunt zijn de laatste togten naar de noordpool tot opsporing van FRANKLIN merkwaardig; zij hebben volbragt wat door het jammerlijk uiteinde van FRANKLINS expeditie onvolvoerd bleef, en de kennis van onze aardsche woonplaats aanmerkelijk vermeerderd. De gedaante en natuurlijke gesteldheid van een belangrijk deel van de oppervlakte der aarde is ons bekend geworden, het langgezochte raadsel van de noordwestelijke doorvaart is opgelost en vele nieuwe bijzonderheden van de eigenaardige natuur der noordpoolstreken zijn ontdekt geworden.

Eene beschrijving van de voornaamste togten in den laatsten tijd naar dien barren uithoek van onzen aardbol ondernomen, een verhaal van de gevaren en lotgevallen der reizigers bij den aanhoudenden strijd tegen de vijandelijke elementen ondervonden, kan, naar wij meenen, niet anders dan belangwekkend zijn. Wij zouden echter een al te aanmerkelijk gedeelte onzer beschikbare ruimte moeten afzonderen, wanneer wij ook maar eene verkorte geschiedenis van al deze reizen wilden opnemen. Om deze reden wenschen wij eene dezer reisbeschrijvingen, voorafgegaan door een beknopt overzigt van het verband der laatste onderzoekingen en door eene korte beschrijving van de natuur der poolstreken, in haar geheel aan onze lezers mede te deelen. De keuze uit vele bestaande reisbeschrijvingen kan niet twijfelachtig zijn; er is er voorzeker geen, die zoowel wat inhoud als vorm aangaat daartoe zoo geschikt is als de reis van den Amerikaanschen Doctor ELISHA KENT KANE. Weinige togten hebben zooveel afwisseling van allerlei lotgevallen opgeleverd als die van KANE en zijne makkers, wier lang uitblijven ten laatste de Amerikaansche regering deed besluiten eene expeditie uit te rusten om ook deze reeds verloren gewaanden op te zoeken. De onderhoudende, boeijende en met afbeeldingen verlevendigde beschrijving van dezen togt, door den aanvoerder zelven geleverd, maakt haar bij uitstek geschikt, om onze lezers met de merkwaardigste verschijnselen en tooneelen der natuur bekend te maken, op eene wijze die de aandacht bezig houdt zonder te vermoeijen, en kennis kweekt zonder schoolsche vormen of geleerde termen.

Het is bekend, dat op het einde der 15de eeuw verschillende pogingen werden gedaan om eenen zeeweg naar Indië te vinden, gelijk dit werk aan VASCO DE GAMA in 1493 gelukte, die voor het eerst de kaap de Goede Hoop omzeilde en te Calcutta landde. De schitterende uitkomsten van COLUMBUS togt, hoe ver zij ook de verwachting overtroffen, hadden echter dit doel niet doen bereiken. In 1520 ontdekte MAGELHAEN, dat het groote Amerikaansche vastenland ten zuiden evenzoo in een punt uitliep als Afrika en dus den zeereiziger

naar Indië eveneens noodzaakte een grooten omweg te maken. Toen MAGELHAEN de naar hem genoemde zeestraat was doorgezeild meende hij over de wijde zee, die zich aan de andere zijde van Amerika voor zijne blikken opende, Indië weldra te zullen bereiken, doch tot groote verbazing der schepelingen verliepen er, zelfs met de gunstigste winden, maanden aleer hij van het oosten de Molukken bereikte. Van de vijf schepen der expeditie kwam er

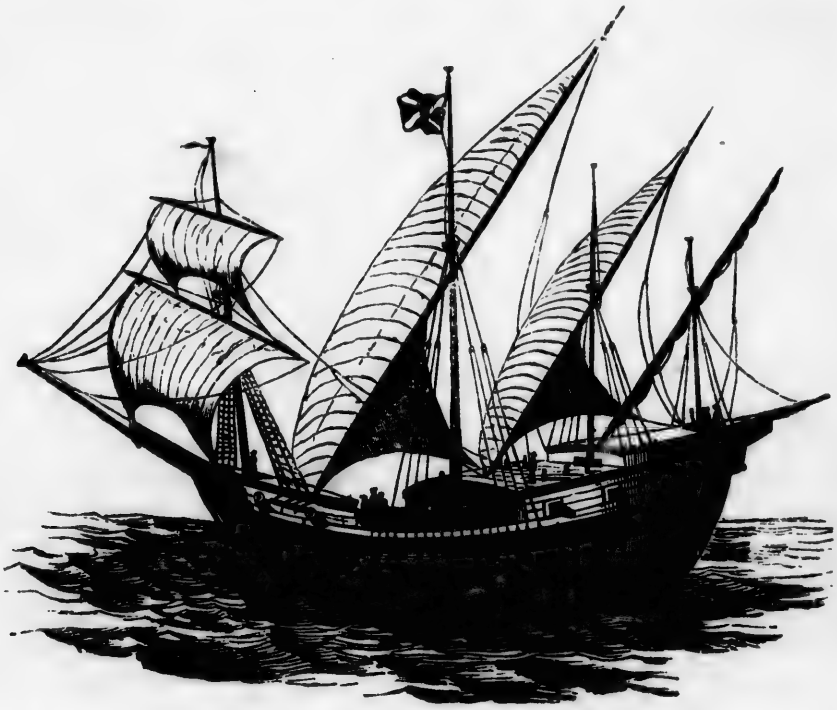

Schip van Vasco de Gama.

één om de kaap de Goede Hoop naar Spanje terug en had aldus de eerste reis om de wereld volbragt.

Nog eer het gebleken was, dat een kortere zeeweg naar Indië om het vaste land van Amerika heen ten zuiden niet te vinden was, wist een Italiaan JOHANNES CABOT, aangespoord door den roem, dien zijn landgenoot COLUMBUS had ingeoogst, van koning HENDRIK VII van Engeland voor zich en zijne drie zonen de volmagt en de noodige middelen te verkrijgen, om in het noord

westen een weg naar Indië te vinden. Op den 24sten Junij van het jaar 1497 ontdekte hij het vaste land van Amerika, de Prima Vista der kust van Labrador. In het volgende jaar zette zijn zoon SEBASTIAAN deze ontdekkingen naar het noorden voort tot dat hij in eene zee met drijvende ijsbergen geraakte, en ten zuiden tot de uiterste punt van Florida.

Naarmate door de opvolgende ontdekkingsreizen meer en meer de gedaante van het Amerikaansche vasteland bekend werd en het duidelijker bleek hoe dit werelddeel den zeeweg naar Indië versperde, werd de begeerte levendiger

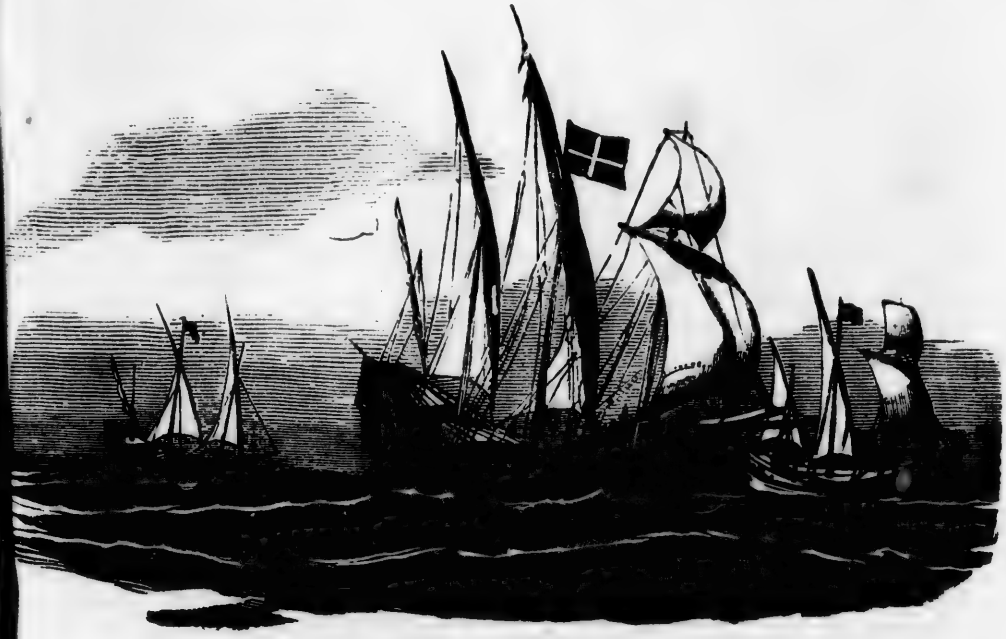

Schepen van Columbus.

om ten noorden van Amerika op het voetspoor van CABOT een doortogt te vinden. Weldra ontstond er tusschen de Portugezen, Spanjaarden, Engelschen en Franschen een wedstrijd, wie het eerst zich het bezit van den zoo belangrijken waterweg zou verzekeren, doch, ofschoon men telkens nieuwe landstreken leerde kennen, het eigenlijke doel werd niet bereikt.

Na deze talrijke vergeefsche pogingen om door het eindelooze doolhof van land, water en ijs in het noorden van Amerika een doortogt te vinden, moest wel de gedachte opkomen of het begeerde doel, Indië, ook langs een noord-

oostelijken weg, langs de kust van Zweden en Lapland te bereiken was. Zoo werden de eerste Noord-Oostvaarders door eene vereeniging van Engelsche kooplieden uitgerust in drie schepen, die in Mei 1553 het anker ligtten. De bemanning van twee dezer schepen kwam door koude en honger aan de woeste stranden van de IJszee om, nog eer zij Nova Zembla bereikt hadden; het derde schip onder bevel van CHANCELLOR kwam op zijn togt, gelijk men

Vuurlanders.

berigtte »in eene onbekende streek der wereld en zoo ver, dat er op het laatst geen nacht meer was, maar steeds helder licht en zonneschijn over de wijde zee." Het schip geraakte in de Witte zee en landde bij een klooster op de plaats waar thans de stad Archangel ligt. Hier vernam men van de visschers, dat men op Russisch gebied was. CHANCELLOR dacht nu niet meer aan China en Indië, maar ging naar Moskou, waar hij bij den Grootvorst welwillend ontvangen werd en de eerste handelsbetrekkingen tusschen Rus-

land en Engeland aanknoopte, die den grondslag legden voor de Moskovische Handelscompagnie. Deze maatschappij rustte nog herhaaldelijk schepen uit, om in eene noordoostelijke rigting voort te dringen, doch alle pogingen om verder te komen bleven vruchteloos.

Intusschen hadden ook in ons vaderland op het einde der zestiende eeuw handel en scheepvaart eene krachtige ontwikkeling verkregen en zocht de ondernemingsgeest der Hollandsche kooplieden steeds nieuwe wegen, waarlangs een voordeelige vaart mogelijk was. Het was voornamelijk BALTHAZAR DE MOUCHERON, het hoofd van een groot handelshuis in Middelburg, die de regering opmerkzaam maakte op het groote belang van de ontdekking eener doorvaart naar Indië, en die met kracht op hare medewerking aandrong. Het gelukte hem, Prins MAURITS en OLDENBARNEVELT en de Staten van Holland zoozeer van het gegronde zijner verwachtingen te overtuigen, dat zij zijn plan geheel overnamen. Op den 5den Junij zeilden de eerste Hollandsche Noord-Oostvaarders de reede van Texel uit. De expeditie bestond uit twee schepen, door de regering uitgerust, vergezeld door twee anderen, die door de regering der stad Amsterdam onder het commando van WILLEM BARENTSZ. waren gesteld. Na verloop van omstreeks vier maanden keerde de expeditie terug. De schepen der Staten onder het commando van LINSCHOTEN, bragten de tijding mede, dat zij voorbij straat Weygatz eene opene zee hadden gevonden, die zich Zuid-Oostwaarts naar Indië moest uitstrekken. BARENTSZ. met de Amsterdamsche schepen, die eene meer noordelijke rigting had ingeslagen, had vijf en twintig dagen lang met het ijs geworsteld om den noordelijksten uithoek van Nova Zembla om te zeilen, doch was, nadat hij eene proeve van zijn onbezweken geduld en moedige volharding had gegeven, door een en twintig malen in eene andere rigting een doortogt te zoeken en een afstand van 1546 mijlen af te zeilen, eveneens genoodzaakt geworden terug te keeren.

De overdrevene en onjuiste berigten van LINSCHOTEN gaven aan onze Vaderlandsche kooplieden nieuwe hoop het voorgestelde doel te bereiken. Weldra zeilde er een nieuwe vloot van zeven schepen uit, goed uitgerust, met levensmiddelen voor anderhalf jaar voorzien en beladen met allerlei handelsartikelen. Deze vloot verliet eerst den 2den Julij 1595 de reede van Texel, en ontmoette in de IJszee ontzettende ijsmassa's, die zoowel door den strengen winter welke voorafgegaan was, als door het late jaargetijde aan den togt zeer spoedig een einde maakten. Niettegenstaande de vertoogen van den moedigen BARENTSZ., die er zelfs niet tegen opzag in deze onherbergzame oorden te overwinteren, keerde de vloot onverrigter zake naar huis.

Toen de Staten-Generaal de geheele mislukking van deze tweede expeditie vernomen hadden, besloten zij geene verdere uitgaven te doen voor de ontdekking van de noordoostelijke doorvaart. Evenwel waren zij bereid, de ondernemingen van bijzondere personen aan te moedigen door de belofte van eene aanzienlijke premie voor den eersten ontdekker. De onvermoeide BARENTSZ. wist de regering en de kooplieden van Amsterdam te bewegen nog

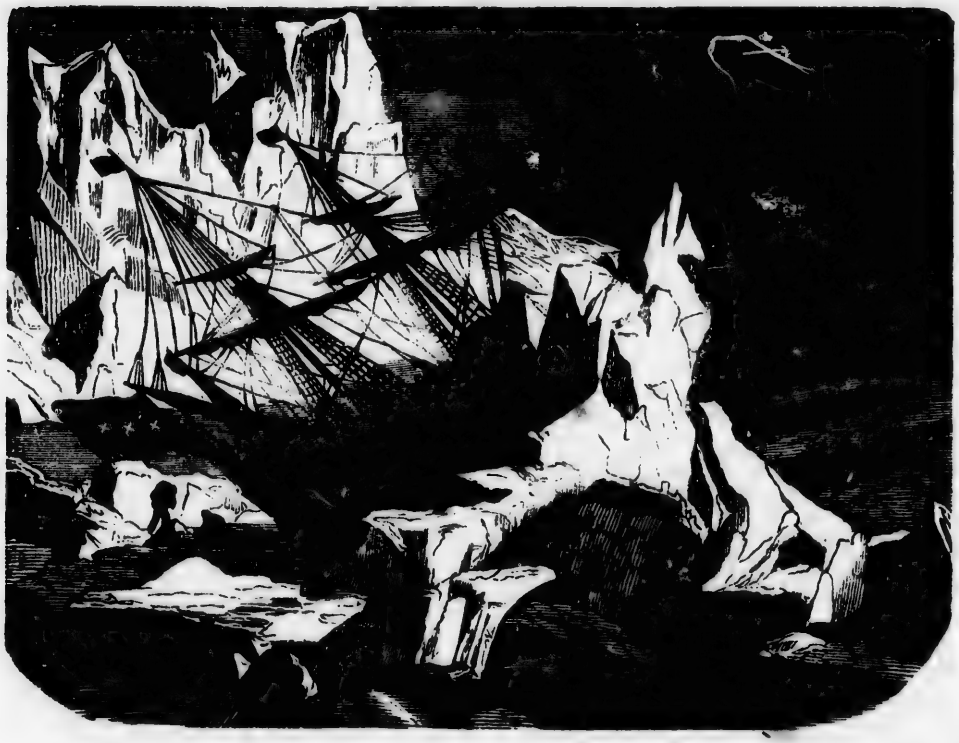

Het schip van Barentsz. aan de kust van Nova Zembla vastgeklemd in het ijs.

eene poging te wagen, en op den 16den Mei 1596 zeilden ten derde male Hollandsche Noord-Oostvaarders van de Vaderlandsche kusten. De expeditie bestond uit twee schepen, waarvan het eene werd gecommandeerd door JAN CORNELIS RYP, het tweede door WILLEM BARENTSZ. onder het opperbevel van JAKOB VAN HEEMSKERK. Wie onzer lezers kent niet dezen wereldberoemden togt, in het dichterlijk verhaal van TOLLENS beschreven. Bij de ijsselijkheden van de overwintering op Nova Zembla, den nood der verlatenen in den ban-

gen winternacht, bij de ellende op hun terugtogt in de wrakke opene booten geleden, verbleeken de tooneelen ook der meest avontuurlijke hedendaagsche noordpool-reizen. Immers, wat beteekenen de overwinteringen in de doelmatig en sierlijk ingerigte hedendaagsche schepen, voorzien van al wat de beschaving der negentiende eeuw tot wering der koude, tot bewaring der gezondheid, tot doelmatige voeding, tot afleiding en verstrooijing kan bijbrengen, bij het leven dat onze wakkere zeelieden op Nova Zembla moesten leiden. In een huis van planken ineengeslagen, alleen van het volstrekt onontbeerlijke voedsel voorzien, en zonder eenig wapen tegen den gevaarlijksten vijand der noordpool-reizigers gedurende den eentoonigen winternacht, — de doodelijke verveling die de geestkracht van den moedigsten ondermijnt, — te midden van allerlei angsten, die door het ongewone van het nog nimmer door menschen beleefde feit zooveel sterker indruk moesten maken, behielden zij de kracht om tot het einde den harden strijd vol te houden. En wil men die ijzeren naturen in hare ware gedaante leeren kennen? Men leze dan het onopgesmukte verhaal van een der schepelingen [1]), welks soberheid van uitdrukking, die de volle mate hunner elende meer doet raden dan beschrijft, zoo zeer den stempel draagt van dien rustigen moed, die zich niet over eigen grootheid verbaast, maar standvastig volharden als een natuurlijke pligt beschouwt. Ofschoon ons plan niet medebrengt in deze inleiding eenigzins uitvoerige reisbeschrijvingen te geven, zoo mogen wij toch niet nalaten althans eenige regelen aan de beroemde reis van BARENTSZ. te wijden.

---

[1]) In het jaar 1598 heeft GERRIT DE VEER, een der reisgenooten van BARENTSZ., eene beschrijving uitgegeven der drie togten door BARENTSZ. volbragt, onder den volgenden titel: Waerachtige Beschryvinge van drie seylagiën, ter werelt noyt soo vreemt ghehoort, drie jaren achter malcanderen deur de Hollandtsche en de Zeelandtsche schepen bij noorden Noorweghen, Moscovia ende Tartaria, na de Coninckrycken van Catthay ende China, so mede van de opdoeninghe van de Weygats, Nova Sembla, en van 't landt op de 80. graden, dat men acht Groenlandt te zijn, daer noyt mensch gheweest is, ende van felle verscheurende Beyren ende ander zeemonsters ende ondrachlyke koude, en hoe op de laetste reyse tschip int ys beset is, ende tvolck op 76. graden op Nova Sembla een huys ghetimmert, ende 10. maenden haer aldaer onthouden hebben, ende daer nae meer als 350. mylen met open cleyne schuyten over ende langs der Zee ghevaren. Alles met seer grooten peryckel, moeyten, ende ongheloofelyke swaricheyt. Gedaen deur GERRIT DE VEER van Amstelredam. Ghedruckt 't Amstelredam by CORNELIS CLAESZ. op 't Water, int Shryfboeck A°. 1598.

De min of meer opgesmukte titel voegt weinig bij den eenvoudigen inhoud, maar het is bekend, dat in die tijden een aanprijzende titel niets ongewoons was.

Het is thans uit een oordeelkundig onderzoek van de reisbeschrijving van GERRIT DE VEER gebleken, dat BARENTSZ. en JAN CORNELISZ. DE RYP niet alleen Spitsbergen ontdekt, maar ook omgezeild hebben, zoodat zij den 80sten breedtegraad hebben overschreden, eene noordelijke breedte die ook nu nog door slechts zeer weinige zeevaarders is bereikt geworden. Niet te vreden met dezen ontdekkingstogt scheidden BARENTSZ en HEEMSKERK zich van hun reisgenoot JAN CORNELISZ. RYP en stevenden zij Oostwaarts, tot zij thans ook den noordoostelijksten hoek van Nova Zembla omzeilden, waar zij, door stroomen, wind en ijsmassa's teruggeslagen, op den 26sten Augustus in het ijs beklemd raakten.

De eerste dagen van die gevangenschap verliepen tusschen hoop, dat de aanhoudende beweging van het ijs het schip zou losmaken, en vrees, dat het schip tusschen de drijvende ijsbergen zou verpletterd worden. Noch het een, noch het ander gebeurde, maar het bleek weldra, dat aan geen vrijkomen meer te denken was, zoodat op den 11den September het besluit genomen werd, aan land te gaan, om aldaar een huis te bouwen, waarin men den winter zou doorbrengen. Toen zij het land doorzochten om te zien, of zij ook iets konden vinden wat hun nuttig kon zijn, ontdekten zij tot hunne groote vreugde eene groote menigte boomen, die van het vaste land tegen de kust van Nova Zembla gedreven waren. Aanstonds ging men aan het bouwen. Dit was echter een uiterst vermoeijend werk, want al het hout moest meer dan een uur gaans gesleept worden naar de plaats waar het schip lag. Het werd intusschen hoog tijd, dat men onder dak kwam, want de koude werd reeds zoo onuitstaanbaar, dat men in het schip zich een verstikkenden rook moest getroosten, om daaraan weerstand te kunnen bieden. Tweemaal daags werden geregeld twee vrachten hout gesleept, niettegenstaande toen reeds van de zestien man vele ziek waren en de scheepstimmerman was overleden. Eindelijk in het midden van October werd »het behouden huis" betrokken. Het planken huis bestond uit een enkel vertrek met éene deur; langs den muur waren slaapbanken getimmerd en in het midden van het vertrek werd een vuur gestookt, waarvan de rook door eene opening in den zolder moest optrekken, welke met een houten koker als een schoorsteen was overdekt. Het dak was met zeildoek bekleed om het waterdigt te doen zijn. In dit gebouw, waarin het zelfs in ons klimaat des winters onverdragelijk zou zijn, sleten de verlatenen den langen winternacht zonder eenige andere afleiding dan de zorg voor de zieken, de vrees onder de sneeuwstormen bedolven te worden, en de gruwzame kwellingen der koude, die zoo hevig was, dat zelfs in hun huis de Xereswijn bevroor. En toch, niettegenstaande de

eentoonigheid van hun kommervol leven, de ontmoedigende langdurigheid hunner gevangenschap, bleef de orde in hunne huishouding ongestoord en hunne gemoedstemming opgeruimd. Op den 24sten Januarij verscheen de zon, die den 4den November verdwenen was, weder boven den horizon; doch weldra moesten nieuwe rampen de vreugde van deze belangrijke gebeurtenis temperen. Twee dagen later bezweek weer een der togtgenooten »na een langh suer legher", en het scheen alsof de koude op nieuw heviger werd. Toen er

Toebereidselen tot het vertrek van Barentsz, en zijne togtgenooten.

in het begin van Mei beweging in het ijs kwam, ontstond er nieuwe reden tot voortdurenden angst, daar het schip tusschen het krakende ijs telkens dreigde weggevoerd te worden. Eindelijk toen het bleek, dat het schip, zoo het al los mogt raken, naauwelijks meer zee kon bouwen, werd het plan gevormd in open schuiten een goed heenkomen te zoeken. Nadat met groote moeite een effen weg tusschen sneeuw en ijs was gebaand om de schuiten

te water te kunnen brengen, was men den 14den Junij zoover gevorderd, dat men het waagstuk kon ondernemen en in de wrakke booten zich aan de ruwe met ijsschotsen bedekte zee kon toevertrouwen. Thans eerst zou hun moed op de zwaarste proef gesteld worden; al wat te voren was uitgestaan was nog dragelijk bij de aanhoudende, ontmoedigende teleurstellingen, die de telkens door ijsvelden belemmerde vaart zou opleveren. BARENTSZ. en een der schepelingen waren door gebrek en uitputting reeds ernstig ziek, toen zij het behouden huis verlieten. De vaart in de opene booten sloopte hunne laatste krachten, en toen na velerlei oponthoud en gevaren de reizigers de IJskaap van Nova Zembla omzeilden, was het met een weemoedig voorgevoel, dat BARENTSZ. zijne makkers verzocht hem nog eens op te beuren, om dezen noordelijksten hoek van het land hunner ballingschap vaarwel te zeggen. Een nieuw onheil moest weldra de verschrikkingen dezer rampspoedige dagen vergrooten. Den 17den Junij kwam het ijs van alle kanten met zulk een geweld opstuwen, dat alle hoop op behoud verloren scheen. Elk oogenblik verwachtte men dat de schuiten zouden verpletterd worden en slechts door de tegenwoordigheid van geest van een der schepelingen, wien het gelukte een touw aan het vaste ijs te bevestigen, werden zij van een wissen dood gered. IJlings werden de zieken uit de schuiten gedragen en op een ruw leger op het ijs gelegd, de goederen ontscheept, en de schuiten op het ijs gehaald. Vijf dagen werd men hier door het ijs opgehouden; op den vierden bezweken de beide zieken.

Ter neergeslagen maar niet ontmoedigd vervolgden de overigen hunnen moeijelijken weg, totdat zij, na 80 dagen in de opene booten te hebben gezworven en een afstand van 1526 Engelsche mijlen (381 Geographische mijlen) te hebben afgelegd, te Cola denzelfden JAN CORNELISZ. RYP ontmoetten, die den togt met hen had ondernomen en thans zijne voormalige reismakkers reeds lang verloren waande.

Vatten wij thans den draad van ons kort geschiedkundig overzigt weder op. De zeventiende eeuw was rijk aan belangrijke geographische ontdekkingen in het noorden van Amerika. DAVIS had reeds op het einde der zestiende eeuw de naar hem genoemde zeestraat ontdekt en in 1610 ontdekte HUDSON de Hudsonsbaai, die hij aanvankelijk voor den stillen Oceaan en den zoolang gezochten weg naar China en Indië hield. De nieuwe ondernemingen, die van deze dwaling het gevolg waren, leidden tot de ontdekking van een groot vaarwater tusschen Groenland en Noord-Amerika, de Baffinsbaai met hare beide westelijk loopende zeearmen, de Jonessond en de Lancastersond, en de

Smithsond, welke laatste zich langs de westkust van Groenland in noordelijke rigting uitstrekt en het tooneel der reisavonturen van KANE is geworden. Van den anderen kant ontdekte BEHRING, een Deen, den doortogt tusschen het noordoostelijkste deel van Azië en het noordwestelijkste van Amerika, de Behringstraat. Deze ontdekking gaf aan het bestaan eener noordwestelijke doorvaart weder eene groote waarschijnlijkheid, daar thans twee waterwegen waren aan weerszijde van Amerika, die beiden naar de noordelijke IJszeeën voerden, de Baffinsbaai en de Behringsstraat. De beroemde COOK beproefde den doortogt van de Behringsstraat uit te vinden, en men had zoo groote verwachtingen van zijne reis, dat men reeds schepen naar de Baffinsbaai stuurde om hem daar op te vangen. COOK moest echter weldra terugkeeren, daar de ijsvelden aan de IJskaap hem het verder doordringen beletten.

De oorlogen, die Engeland met Frankrijk en zijne voormalige koloniën in Noord-Amerika te voeren had, bragten het vraagstuk der noordwestelijke doorvaart langer dan 40 jaren in vergetelheid; eerst toen de algemeene vrede was hersteld begon het weder de aandacht tot zich te trekken. Een bekwaam en kundig man in Engeland, JOHN BARROW, Secretaris der Admiraliteit, had het zich tot eene levenstaak gemaakt het bestaan der noordwestelijke doorvaart te bewijzen en zijne landgenooten aan te sporen, dat zij de eer der ontdekking aan geene andere natie zouden overlaten. Er viel niet meer aan te denken, dat men een beteren handelsweg zou vinden, maar het vraagstuk bleef voor de wetenschap daarom niet minder belangrijk, en BARROW meende dat zijne oplossing voor Engeland eene zaak van eer moest wezen. En inderdaad, er bleef nog veel op te helderen: op eene ruimte, waar nog een geheel werelddeel kon liggen, had men na 200 jaren van inspanning nog slechts weinige punten naauwkeurig leeren kennen. Door de menigte van expeditiën was er zelfs veel, dat eer nog meer verward dan opgehelderd was geworden; de kaarten werden gedurig veranderd, want waar de eene reiziger bergen meende gezien te hebben, vond de andere water, en omgekeerd vond men vast land waar men vroeger een zeeboezem had ontdekt. Ja, er was zelfs een tijd, dat men niet meer aan het bestaan der groote Baffinsbaai wilde gelooven, omdat de vaart daarheen langen tijd door het ijs onmogelijk was gemaakt.

In het jaar 1815—17 berigtten de walvischvaarders, dat het ijs in het hooge noorden ten gevolge van verscheidene zachte winters in eene algemeene beweging was geraakt; groote massa's kwamen in den Atlantischen Oceaan afdrijven, en bij Groenland werd eene zeevlakte van vele duizen-

den vierkante mijlen geheel ijsvrij. Juist dit tijdstip rekende BARROW gunstig, om op nieuw de belangstelling der geleerde wereld en der zeevaarders voor het vraagstuk der doorvaart op te wekken. Dit gelukte hem, want reeds in April verlieten twee expedities te gelijk de Theems, terwijl de regering op nieuw eene premie van 240,000 gulden had uitgeloofd. De eerste expeditie onder JOHN ROSS was bestemd naar de Baffinsbaai, die sedert den tijd van BAFFIN niet weer bereikt was geworden, de andere stevende onder BUCHAN noordwestelijk naar de zee van Spitsbergen. Beiden keerden in den herfst zonder belangrijke uitkomsten terug; ROSS had in de Baffinsbaai slechts eene vlugtige rondreis gemaakt; BUCHAN'S schepen waren ter naauwernood aan het gevaar, van tusschen het ijs verbrijzeld te worden, ontkomen. Beide expedities hadden echter dit merkwaardigs, dat zich daarbij mannen bevonden, die later als noordpoolreizigers een grooten naam zouden verwerven; bij ROSS bevond zich JOHN PARRY, bij BUCHAN JOHN FRANKLIN, BACK en BEECHEY.

In het volgende jaar kreeg PARRY het bevel, het door ROSS verzuimde te herstellen en voornamelijk de Lancastersond, die door zijnen westelijken loop zooveel goeds beloofde, naauwkeurig te doorzoeken. Reeds den 1sten Augustus zeilden de schepen Hekla en de Griper met een frissche oosterkoelte deze straat in; geen ijsschots verhinderde de vaart en met ieder uur klom het vertrouwen dat men op den goeden weg naar de Zuidzee was. Doch toen men ook de Barrowstraat was doorgezeild en den meridiaan van 110° westerlengte had bereikt, waarop een prijs van 60,000 gulden was gesteld, moest men op de zuidkust van het eiland Melville de winterkwartieren betrekken, daar de winter plotseling inviel en de schepen vastraakten. Tien maanden lang waren hier de 94 reizigers in het ijs gevangen, en eerst op den 1sten Augustus 1820 raakten de schepen weder los. Doch de geweldige ijsmassa's, die het land dat men in het westen voor zich zag (Banksland) omringden, verhinderden den verderen doortogt. De expeditie keerde met den roem terug althans de helft van den weg naar de Behringstraat te hebben afgelegd.

Terwijl PARRY zijnen schitterenden togt volbragt, beproefde JOHN FRANKLIN om over land van de Kopermijn-rivier uitgaande de Amerikaansche noordkust o[illegible]e nemen. Met ligte booten gelukte het een eind weg in oostelijke rigting voort te dringen tot aan de kaap Turn-again. Deze togt leverde slechts weinig voldoende uitkomsten en deze waren nog met de grootste moeite verkregen, want de terugtogt door de onbewoonde woestenijën, over eindelooze sneeuwvlakten, was verschrikkelijk. Dagen achtereen leefden de ongelukkige

reizigers van rendiermos, en de vellen en beenderen van vossen en rendieren die door de beeren en wolven versmaad waren.

Later is de geheele noordkust, door de bemoeijing van de Hudsonsbaai-

De ontdekking van de Magnetische Noordpool.

maatschappij zorgvuldig opgenomen en is het gebleken, dat er van de Behringsstraat tot aan het groote bekken, waarin zich de Vischrivier uitstort, eene waterverbinding bestaat, zoodat elke waterweg welke een der tusschen gelegene punten met de vaarwaters verbond, die door PARRY waren ontdekt,

eene noordwestelijke doorvaart zou uitmaken. Ook PARRY had het denkbeeld opgevat, om de doorvaart op lagere breedte te zoeken; weldra drong hij met de schepen Hekla en Fury in de Hudsonsstraat tot in de Repulsebaai, waarop hij de meeste hoop had gevestigd, doch die tot zijne teleurstelling een van rondsom door hooge bergen omringde inham bleek te zijn. Nadat hij noch andere zeeboezems had doorzocht moest hij op het Wintereiland de winterkwartieren betrekken. Bij deze gelegenheid had men gedurende vier maanden een zeer levendig verkeer met de Eskimo's, die men als zeer goede en ten deele zeer scherpzinnige menschen leerde kennen. Nadat men in Julij de schepen uit het ijs losgezaagd en gedurende eenige weken aanhoudend met ijs geworsteld had, moest men ten tweede male te Iglulik overwinteren, zoodat PARRY eerst in den zomer van 1823 huiswaarts keerde. Men had meermalen voor de schepen kanalen van een half uur gaans lengte in het ijs moeten zagen, doch het was niet gelukt den langgezochten weg te vinden. Doch PARRY was nog niet afgeschrikt; reeds in 1824 zeilden de Hekla en de Fury weder naar de Baffinsbaai. Thans wenschte men de Prins Regentstraat, een zuidwestelijken zij-arm van den Lancastersond, naauwkeurig te onderzoeken. Zij betoonde zich zeer ongastvrij, want men moest in Port Bowen overwinteren, en keerde al wederom, nadat de Fury tusschen het ijs was verbrijzeld geworden, met onbevredigende uitkomsten terug.

Hoe ontmoedigend de uitslag van al deze pogingen ook wezen moest, zoo werd toch alle hoop nog niet opgegeven. Wel was de ijver voor een noordwestelijke doorvaart eenigzins bekoeld, doch men vatte weldra het denkbeeld op, om de noordpool te bereiken en zelfs over dit punt heen een doortogt te zoeken. Al wederom was het PARRY, die zich bereid verklaarde het bevel over deze expeditie op zich te nemen. Men wilde met een transportschip in noordelijke rigting koers zetten, totdat men door het ijs zou tegengehouden worden en dan met booten en-sleden verder zien te komen. De booten waren voor dit doel bijzonder ingerigt en zoo stevig en ligt mogelijk gemaakt. Bij elken boot behoorden vier sleden, twaalf man en twee officieren. Men kon derhalve zoowel tusschen als over het ijs vooruitkomen. Op den 22sten Junij 1827 verlieten de booten voorbij Spitsbergen het transportschip de Hekla, en kwamen zij, nadat zij 40 uren in open water hadden gevaren, aan den rand van het ijs. Dit zag er echter geheel anders uit dan men zich had voorgesteld. Het was onzamenhangend, bros, zeer oneffen, en bestond meestal uit drijvende ijsschotsen die zeer gevaarlijk waren. Daarbij werden de reizigers door stortregens, mist en sneeuwstormen geplaagd, zoodat men uiterst lang-

zaam vorderde. Eindelijk bleek het, dat, hoewel men in noordelijke rigting voorttrok, de afstand van de pool hoe langer hoe grooter werd, daar de ijsvelden zich met vrij groote snelheid zuidwaarts bewogen. Men werd aldus tot den terugtogt gedwongen, nadat men de noordpool reeds tot op een afstand van 7½ graden genaderd was.

Het was intusschen eene uitgemaakte zaak geworden, dat al mogt het ook gelukken een noordwestelijke doorvaart te vinden, deze weg voor de scheepvaart geene praktische waarde zou hebben; de Engelsche regering besloot dan ook in 1828 de uitgeloofde premie in te trekken. Desniettemin bleef de zaak bij de Engelschen eene groote belangstelling ondervinden, want de ondersteuning, die de regering weigerde, werd thans door bijzondere personen verschaft. In Mei 1829 zeilde kapitein JOHN ROSS, vergezeld door zijn neef JAMES ROSS uit de Theems met eene kleine expeditie, die door een rijk koopman FELIX BOOTH was uitgerust. De voornaamste uitkomsten van dezen togt bestonden in de ontdekking van een groot Schiereiland aan het einde der Prins Regentstraat, dat door ROSS naar zijnen beschermheer Boothia Felix genoemd werd. Het was op dit land, dat JAMES ROSS de magnetische noordpool vond. Reeds te voren hadden de zeevaarders in deze streken, vooral in de Prins Regentstraat opgemerkt, dat een horizontaal op eene spil draaijende magneetnaald hare richtkracht verloren had en dus tot aanwijzing der windstreken onbruikbaar was geworden. Daarentegen bleek de helling die de magneetnaald vertoont, wanneer zij in haar zwaartepunt zoodanig opgehangen wordt dat zij zich vrij in een vertikaal vlak bewegen kan, zeer aanmerkelijk te zijn. Op den 1sten Junij 1831 vond JAMES ROSS op Boothia Felix eene plaats, waar de noordpool eener aldus opgehangene magneetnaald juist naar beneden wees. Ross plantte er de Engelsche vlag en nam in naam van zijn vaderland bezit van de magnetische noordpool. Eerst in het jaar 1833 keerde deze expeditie terug, nadat men vier malen had overwinterd en de grootste ontberingen had doorgestaan.

Meer dan 50 expedities had Engeland reeds naar de ijsstreken uitgezonden, bijna evenveel waren er door andere natiën uitgerust en toch was het groote raadsel niet opgelost, en de noordwestelijke doorvaart niet gevonden. De gelukkige uitslag die de ontdekkingsreis naar de Zuidpoolzee onder JAMES ROSS in 1815 had opgeleverd, deed op nieuw den verflaauwden ijver aanwakkeren. Met de schepen Erebus en Terror hadden ROSS en CROZIER aan de zuidpool een uitgestrekt vasteland ontdekt, het Victorialand, met zijne uit het eeuwige ijs verrijzende vuurspuwende bergen. Wederom verhief de thans

80-jarige JOHN BARROW zijne stem om te bewijzen, dat men thans, nu door Engelsche ondernemingen zooveel licht verspreid was over de geographie van het noorden, en nu daardoor de oplossing van het vraagstuk zooveel gemakkelijker was geworden,' minder dan ooit de zaak moest opgeven en aan andere natiën de voltooijing moest overlaten van hetgeen zoo roemrijk was aangevangen. Niet te vergeefs rekende hij op het nationaal eergevoel der Britten. De Admiraliteit werd overgehaald en men besloot nog eene expeditie uit te rusten.

Nog nooit was eene expeditie met zooveel zorg en zoovele kosten uitgerust geworden, en nog nooit had eene expeditie met zoo zekere verwachting van een goeden uitslag de Engelsche kust verlaten, als die, welke den 6den Mei 1845 onder het bevel van JOHN FRANKLIN in zee stak om de noordwestelijke doorvaart te zoeken. Men had de beide schepen Erebus en Terror die in de zuidelijke IJszeeën zoo voortreffelijk de proef hadden doorgestaan, voor dezen togt bestemd; onder het toezigt van den scheepsbouwmeester RICE waren zij naar de beste ervaringen op nieuw voor den strijd tegen de ijsmassa's uitgerust. Elk schip was van een kleine schroefstoommachine voorzien, die zoodanig was ingerigt, dat zij naar willekeur opgehaald en neergelaten kon worden. Het was reeds herhaalde malen gebleken, welke belangrijke diensten stoomschepen in deze wilde streken zouden kunnen bewijzen, waar men dikwijls door windstilten of tegenwinden genoodzaakt is den gunstigen tijd ongebruikt te laten voorbijgaan. De schepen waren bovendien van uitmuntende instrumenten, bibliotheken en alle gerijfelijkheden voorzien, die slechts konden bijdragen om den langen winternacht te korten en de noodlottige verveling te verdrijven.

Het was niet moeijelijk de bemanning der beide schepen bijéén te krijgen. Van alle kanten dongen matrozen en officieren naar de eer om deel te nemen aan de expeditie. Wetenschappelijke mannen, natuuronderzoekers, ervaren reizigers boden om strijd hunne diensten aan. Aldus vormden de 138 mannen, die tot de expeditie behoorden, een uitgelezen troep; allen waren vol moed en ijver, en niemand tot zelfs de geringste matroos was anders dan door eigen verkiezing deelgenoot der expeditie geworden. Tot aanvoerders der expeditie werden JOHN FRANKLIN en CROZIER benoemd; de eerste had reeds menige ontdekkingsreis in het noorden volbragt en vooral op zijne beide togten over het Amerikaansche vasteland eene proeve gegeven van zijn taaije wilskracht en onbezweken moed; de tweede had PARRY op zijne drie laatste noordpoolreizen en JAMES ROSS op zijne zuidpoolreis vergezeld. FRANKLIN, die

Gouverneur van Van Diemensland was en aldaar door JAMES ROSS en CROZIER bij hunne laatste reis met den Erebus en den Terror was bezocht, verlangde vurig van zijne betrekking ontslagen te worden, welker kleingeestige bemoeijingen weinig pasten bij zijnen rondborstigen zeemansaard. In den strijd met de elementen van het noorden hoopte hij zijne vroegere opgeruimdheid terug te krijgen. Wel maakte men aanvankelijk bezwaar om den thans zestig-jarigen man eene zoo gevaarlijke taak op te dragen, doch zijne rijpere ervaring, zijn moed, zijne volharding en zijn zachtmoedige inborst waren zoo algemeen bekend, dat men in den naam van FRANKLIN reeds een waarborg zag voor het welgelukken der onderneming.

Door de zegenwenschen der geheele natie begeleid verliet de expeditie den 19den Mei 1845 de haven van Greenhithe. Een transportschip volgde haar tot de Walvischeilanden en werd van daar op den 12den Julij met brieven en berigten weggezonden, die allen van het grootste vertrouwen en de beste stemming der equipage getuigden. Weinige dagen later werden zij door walvischvaarders ontmoet, die van FRANKLIN vernamen, dat hij voor vijf jaren levensmiddelen had en het des noods zeven jaren zou kunnen uithouden.

Twee jaren verliepen er, zonder dat men iets van FRANKLIN vernam en allengs begon het zekere vertrouwen, waarmede men de expeditie had vaarwel gezegd, plaats te maken voor eene sombere, onrustige stemming. Langen tijd waagde men het niet openlijk deze ongerustheid te doen blijken. Het was immers ongehoord, dat eene expeditie spoorloos in de IJszee verdween. Was niet het lang uitblijven van tijdingen juist een teeken, dat men zeer ver in het ijslabirinth der Poolzee was doorgedrongen? Doch weldra werd het onmogelijk langer de algemeene vrees verborgen te houden. De eerste, die zijne stem liet hooren was de Nestor der arktische zeevaarders, JOHN ROSS. Reeds op den 28sten September 1846 verzocht hij aan de Admiraliteit, dat men hem eene expeditie tot opsporing van FRANKLIN zou toevertrouwen. Het antwoord was afwijzend, doch ROSS hield aan en wist de openbare meening zoozeer in zijne plannen te doen deelen, dat de Admiraliteit eindelijk moest toegeven en besloot reddings-expedities uit te zenden, bijaldien ook aan het einde van het jaar 1847 geen berigt van FRANKLIN was ontvangen.

Toen het jaar 1848 aangebroken was, zonder dat eenige tijding was vernomen, werden de expedities tot opsporing der verlorenen op groote schaal uitgerust. Van drie onderscheidene kanten trachtte men hen op het spoor te komen, van de Behringsstraat, van het Noord-Amerikaansche vasteland en van de Baffinsbaai. Men achtte het namelijk waarschijnlijk, dat de schipbreu-

kelingen getracht zouden hebben, van de eilanden een weg te zoeken naar het vasteland, naar de monden van den Mackenziestroom of van de Vischrivier, van welke laatste FRANKLIN zelf reeds vroeger zulk een moeijelijken togt naar de noordelijkste bewoonde forten had volbragt. De uitkomst heeft bewezen, dat dit werkelijk het geval was; doch het mogt, helaas, noch aan RICHARDSON en RAE die de kust- en bootexpeditie bestuurden, noch aan ROSS en BIRD die over de schepen het bevel voerden, gelukken eenig spoor van de vermisten te vinden. Geen Eskimo had een schip of man gezien. Men moest zich vergenoegen, met hier en daar signaalpalen en steenhoopen op te rigten, en op verschillende punten depots van levensmiddelen en gereedschappen aan te leggen. Ross, die op het Leopolds-eiland moest overwinteren, liet een groot aantal vossen vangen, die men met koperen halsbanden weder vrijliet, waarop de berigten waren gegraveerd, die men aan FRANKLIN en de zijnen wilde doen weten.

Naauwelijks was de mislukking der gecombineerde expeditie bekend of men maakte reeds aanstalten tot nog meer uitgebreide onderzoekingen. Reeds in de eerste dagen van 1850 liepen er twee nieuwe schepen uit naar de Stille Zuidzee, om nogmaals van de Behringsstraat naar het noorden of noordwesten door te dringen. Slechts een dezer schepen, de Investigator onder kapitein MAC CLURE kwam, door een stout waagstuk, nog in tijds aan de Beringsstraat aan, om in het noorden open vaarwater te vinden. De Investigator was namelijk bij de Enterprise van kapitein COLLINSON, die een sneller zeiler was, ten achteren geraakt, en MAC CLURE besloot, ten einde den verloren tijd in te halen, dwars door de Aleutische eilanden, een nog onbekend en uiterst gevaarlijk vaarwater, naar de Behringsstraat te stevenen en aldus den wijden omweg langs de kust van Kamschatka te vermijden. Dit gelukte, en toen MAC CLURE aan de Behringstraat kwam, waar twee schepen, de Herald en de Plover, tot ondersteuning der expeditie gestationneerd waren, vernam hij dat de Enterprise nog niet was voorbijgekomen. Zonder zich op te houden, stevende hij voort met zoo grooten voorspoed, dat hij weldra nog slechts op een afstand van 70 Geographische mijlen verwijderd was van het eiland Melville, dat PARRY op zijnen gelukkigen togt, van de Baffinsbaai uitgaande, had bereikt. Men ontdekte een land, dat men Baringsland noemde, niet vermoedende dat men zich aan de zuidkust van hetzelfde eiland, Banksland, bevond, welks noordwestelijke kust PARRY van de andere zijde had trachten te bereiken. Hier maakte de invallende winter een einde aan den togt; MAC CLURE ondernam echter nog een verkenningstogt met sleden en had

de voldoening te ontwaren, dat de zeestraat, die door de ijsvelden was versperd, in de Melvillesond uitkwam. De waterweg, die de Behringsstraat met de Baffinsbaai verbond, was dus volledig bekend, en de zoolang gezochte noordwestelijke doorvaart gevonden. Doch het scheelde weinig of de oplossing van het geheimzinnige raadsel was door de ontdekkers mede in het graf genomen; want toen men in den volgenden zomer onder vele gevaren teruggekeerd was, om het Banksland ten noorden om te zeilen, werd men aan de noordkust andermaal in het ijs ingesloten. Men was genoodzaakt ten tweede male te overwinteren en dezen keer onder zeer ongunstige omstandigheden. De dagelijksche rantsoenen waren uit gebrek aan levensmiddelen op $\frac{2}{3}$ verminderd, en de groote vijand der noordpoolreizigers, de scheurbuik, had reeds de meeste schepelingen aangetast. In April ondernam MAC CLURE een sledetogt naar het eiland Melville, in de stellige overtuiging aldaar menschen van de oostelijke expedities te zullen vinden. Doch er was geen sterveling te bespeuren, en hem bleef dus niets anders over, dan zijne berigten op een steen in Winter-Harbour neder te leggen en naar zijn schip terug te keeren. Het mislukken van deze reis deed de neerslagtigheid nog meer toenemen; gelukkig had men den ganschen winter en in het voorjaar eene goede jagt gehad, zoodat men zich wekelijks een paar maal met versch wildbraad kon verkwikken. Doch het ergste moest nog komen, want toen na de tweede overwintering eindelijk in Augustus de ijsvelden van Barrowstraat uiteenscheurden, en men in de verte open vaarwater zag, kon het schip niet losgemaakt worden, daar het geheel door hooge ijsbanken was omringd Reeds op den 20sten Augustus begon de inham, waarin het schip lag, weer digt te vriezen. De toestand was thans uiterst hagchelijk en MAC CLURE had het wanhopige plan opgevat met de helft der bemanning, de gezonden, nog op het schip te blijven en de zieken in twee afdeelingen te laten vertrekken, waarvan de eene zou trachten naar de Hudsonsbaai-distrikten te komen, en de andere oostwaarts zou gaan in de hoop walvischvaarders of expedities ter opsporing van FRANKLIN te ontmoeten. Reeds maakte men aanstalten tot de uitvoering van dit plan, toen op zekeren dag MAC CLURE, die met zijn eersten luitenant bij het schip op het ijs wandelde, in de verte eene vreemde gedaante over het ijs wenkende en schreeuwende zag naderen; zij bespeurden tot hunne verbazing, dat het een moor was, doch weldra ondervonden zij geheel andere gewaarwordingen, toen de gewaande moor naderbij gekomen hun in goed Engelsch toeriep: »Ik ben luitenant PIM van de Resolute van kapitein KELLETT, die aan de kust van Melville ligt." Hier gaven dus el-

kander voor het eerste twee mannen de hand, waarvan de een uit het oosten, de ander uit het westen was gekomen. De onverwachte komst van den moor werd spoedig opgehelderd. De bemanning van de Resolute had de berigten gevonden, die MAC CLURE op het eiland Melville had nedergelegd en PIM, die ter beschutting tegen de koude, gelijk dit bij de noordvaarders veelal gebruikelijk is, zijn aangezigt had zwart gemaakt, was aan het hoofd eener slede-expeditie uitgezonden, om MAC CLURE op te zoeken en bijstand te verleenen. Op den 3den Junij 1853, nadat men den overgebleven voorraad op het land geborgen en het schip stevig bevestigd had, werden de vlaggen ingehaald en verlieten de manschappen hun beroemd schip. Op den 17den Junij bereikten zij het hoofdkwartier der oostelijke expedities, waar zij, beter gevoed en goed verzorgd, weldra herstelden. Intusschen was de zomer van 1853 zoo ongunstig dat ook het smaldeel van KELLETT nog eens moest overwinteren. Eerst in 1854 keerde MAC CLURE met de zijnen naar het vaderland terug en ontving hij van het Parlement de Nationale belooning van 120,000 gulden.

Drijvende ijsbergen.

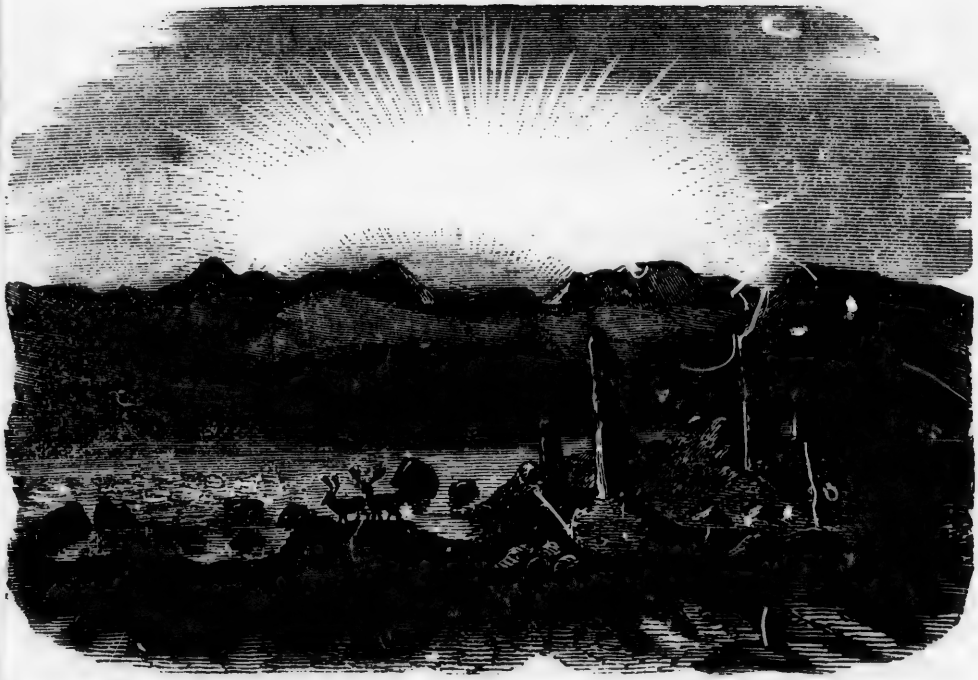

De natuur aan de Noordpool.

In de schoone heldere nachten van onzen voorzomer, wanneer men zich slechts ongaarne en laat ter ruste begeeft, heeft de noordelijke hemel eene bijzondere bekoorlijkheid. Zelfs te middernacht ziet men in het noorden een in het oog vallend helder licht, dat als eene morgenschemering reeds het opgaan van de zon schijnt aan te kondigen. Het is inderdaad de zon, die dit licht uitstraalt: terwijl zij laat in den avond in het noordwesten is ondergegaan en vroeg in den morgen weder in het noordoosten zal opgaan, staat zij te middernacht niet zoo laag onder den horizon, of er kunnen nog altoos eenige stralen de bovenste deelen van den dampkring boven den horizon verlichten. Konden wij ons in zulk een nacht op eens naar een nog noordelijker punt, op meer dan 66 graden breedte, begeven,

zoo zouden wij zelfs te middernacht de zon zelve kunnen aanschouwen; zij zou wel is waar bleek en koud aan het noordelijk gedeelte van den horizon zigtbaar zijn, maar toch licht genoeg verspreiden, om den nacht in dag te veranderen. Daar zij nu echter haar laagste punt bereikt heeft en in plaats van onder te gaan eene bovenwaartsche beweging naar de regterhand aanneemt, zoo volgt daaruit, dat de plek, waar wij ons zouden bevinden, voor dezen keer althans geen nacht kan gehad hebben, dat hier twee dagen van 24 uren zich te middernacht de hand gereikt hebben. Het zuidelijkste punt, waar men dit schouwspel, als het bij ons zomer is, genieten kan, ligt op 66°½ noordelijke breedte, en uit de ronde gedaante van onzen aardkogel volgt, dat dit rondom de geheele aarde op diezelfde breedte het geval zal zijn, althans wanneer niet door plaatselijke gesteldheid het noorden van den horizon bedekt is.

Men heeft daarom op deze breedte een denkbeeldigen cirkel om de aarde getrokken, welks middelpunt de noordpool is, en die dat gedeelte van onze planeet omsluit, hetwelk wij de noordelijke koude luchtstreek noemen. Drie werelddeelen strekken zich met hunne noordelijke grenzen binnen dezen cirkel uit. Europa behoort daartoe met de noordelijkste deelen van Noorwegen, Zweden en Finland, het vaderland der Laplanders en van het rendier, en de eilanden Spitsbergen en Nova Zembla. Eenen veel langeren en breederen reep levert Noordelijk Azië en een dergelijk stuk het vasteland van Noord-Amerika van de Behring-straat af, waaraan zich het nog slechts half ontdekte labirinth van een merkwaardigen archipel aansluit, die ten oosten door de golven van de groote Baffinsbaai bespoeld wordt, terwijl het groote en ten noorden ondoordringbare eiland of schiereiland Groenland den keten sluit en zijnen ijsgordel ver naar den kant van Spitsbergen vooruitschuift. De beste gelegenheid om een eind binnen den Poolcirkel door te dringen en de schoonheden van den korten noordschen zomer te genieten levert een togt naar de noordwestkust van Noorwegen, wijl men daar een vrij levendig verkeer en over het algemeen schoon weder aantreft; eene andere gelegenheid, waarvan men veel gebruik maakt, biedt de noordelijkste hoek van den Bothnischen golf, waar de Finlandsche stad Tornea, tot het gebied van den Keizer aller Russen behoorende, slechts een weinig zuidelijk van den Poolcirkel gelegen is. Hier vindt men een eind landwaarts in een geheel alleen staanden berg, van welks top men van den 16den tot den 30sten Junij onafgebroken de zon kan zien. Op dezen tijd vindt men daar reizigers uit alle landen bijeen om het prachtige schouwspel te genieten.

Het tweede kenteeken, waaraan men bespeurt, dat men zich binnen den Poolcirkel bevindt, is hierin gelegen, dat een half jaar later, en dus in den winter, de zon niet meer opgaat, maar zich in het zuiden nog slechts door een morgen- of liever middag-rood verraadt. Ofschoon zich dit verschijnsel aan den rand van den Poolcirkel gedurende de kortste dagen vertoont, zoo is het toch ligt in te zien, dat de zon, die reeds bij ons om dezen tijd zoo laag staat, de plaatsen onder de noordelijke luchtstreek des te minder zal kunnen bestralen, naar mate zij onder hoogere breedte gelegen zijn. In den winter heerscht dus binnen den Poolcirkel de nacht, even als in den zomer de dag: hoe meer men de noordpool nadert, des te meer dagen of nachten zullen er in de beide jaargetijden tot één dag of ééne nacht zamensmelten. Aan de zuidpool heeft hetzelfde maar in omgekeerde orde plaats. Als op de eene pool de zon heerscht, is het op de andere duister en na een half jaar is het weer omgekeerd. Overigens hebben alle deelen der aarde in den loop van het jaar evenveel uren licht en duisternis, alleenlijk wordt de verdeeling digter bij de polen ongelijker, ten gevolge van de steeds aan zich zelve evenwijdige rigting van de as der aarde, die een hoek maakt met het vlak van haren loopbaan. Verbeelden wij ons, dat de zon juist boven den Aequator staat, hetgeen zoo als men weet tweemaal 's jaars (bij de voor- en najaars-nachtevening) plaats grijpt, zoo zijn op alle punten der aarde de dagen en nachten even lang. Aan de polen zelven echter en in hare onmiddelijke nabijheid moet ook deze afwisseling verdwijnen. Want de grenslijn tusschen het donkere en verlichtte deel der aarde gaat nu juist door de polen, de zonnestralen die loodregt op den Aequator vallen, strijken over de polen heen en men zou dus van de beide polen ten minste aan den horizon de zon kunnen zien. Beide polen hebben dus eene verlichting als bij het opgaan of het ondergaan van de zon; eerst dan, wanneer men zich van de beide polen een eind weegs verwijdert, kan men de zon werkelijk zien op en ondergaan. Nu blijft het evenwel niet bij de dag- en nachtevening, maar gaat de zon in het voorjaar langzamerhand naar den noordelijken keerkring; reeds spoedig moet zij dus voor den waarnemer op de zuidpool verdwijnen, terwijl zij nu voor den noordpool-bewoner steeds hooger aan den hemel klimt. Voor dezen schijnt zij dus eene schroeflijn rondom den horizon te beschrijven en bereikt zij midden in den zomer haar hoogste punt, om gedurende de andere helft van den halfjarigen dag weder langs eene dergelijke schroeflijn te dalen. De halfjarige dag en nacht vinden alleen op de beide polen zelven plaats, daar, waarheen nog geen menschelijk wezen is doorgedrongen, en hoe meer men zich van

de polen verwijdert, des te meer begint de dag- en nachtverdeeling in zomer en winter op die in onze breedte te gelijken. Binnen den Poolcirkel kan men op verschillende tijden en op verschillende plaatsen alle mogelijke lengten van dagen en nachten aantreffen; ja, de dagen kunnen voordat de zon in het geheel niet meer opgaat, zoo kort worden, dat het op en ondergaan van de zon bijna op hetzelfde oogenblik plaats heeft, doordien het schitterende hemelligchaam slechts eenige minuten aan den zuidelijken rand van den horizon zigtbaar is.

De lange dag in het noorden is zijn zomer, de lange nacht de winter; andere jaargetijden zijn er niet; slechts ondoordringbare nevels, sneeuwjagten, regen en stormen kenmerken den overgang van het eene jaargetijde tot het andere. Zelden stijgt op hoogere breedte de warmte hooger dan 48° Fahrenheit, het punt dat [illegible] thermometers gewoonlijk met het woord matig is aangeteekend: de schoonste dag van den noordelijken zomer staat ongeveer gelijk met een zachten Februarij- of Maartdag bij ons. De uren van den dag kan men slechts aan eenige verandering in de verlichting herkennen; te middernacht staat de zon het laagst en straalt zij met eenen roodachtigen gloed in het noorden; water, ijs en sneeuw schitteren dan uren lang in een violet licht zonder den fellen glans, die op den middag het oog pijnlijk aandoet en dikwijls sneeuwblindheid veroorzaakt. Maar dikwijls vertoonen zich te middernacht digte nevels, daar de warmte bij den lagen stand der zon natuurlijk afneemt. Voor dengene, die aan de regelmatige afwisseling van dag en nacht gewend is, heeft deze onafgebrokene reeks van dagen op den duur iets prikkelends en opwekkends, gelijk bijna alle reizigers getuigen; men legt zich wel te rusten, maar men geniet niet de eigenlijke verkwikkende »nachtrust."

Gedurende dit tijdperk van licht ontwaakt de natuur uit haren onbewegelijken doodslaap; de sneeuw smelt op gunstig gelegene plaatsen weg en een schrale plantengroei komt te voorschijn; de noordsche dierenwereld ontwikkelt op het land, in het water en in de lucht een bewegelijker leven, zeestroomen verbreken de banden, waarin de grimmige wintervorst alle wateren ketende, het ijs komt in beweging, zeestraten en boezems openen zich, ijsbergen en ijsvelden drijven in de warmere zee, waar krachtiger zonnestralen het ijs doen smelten. Maar dit alles is van korten duur, de zon kan zelfs bij haren hoogsten stand deze streken slechts in zeer schuine rigting bestrijken, want zij komt daar in den zomer niet veel hooger dan bij ons in den winter. Naauwelijks heeft zij van haren hoogsten stand den terugtogt aangenomen, of hare heerschappij begint weêr te verzwakken, en reeds in de laatste

zomer
n men
en van
et ge-
de zon
chaam
aar is.
r; an-
agten,
ot het
ahren-
atig is
geveer
en dag
e mid-
gloed
violet
andoet
e mid-
atuur-
lag en
duur
men
kende

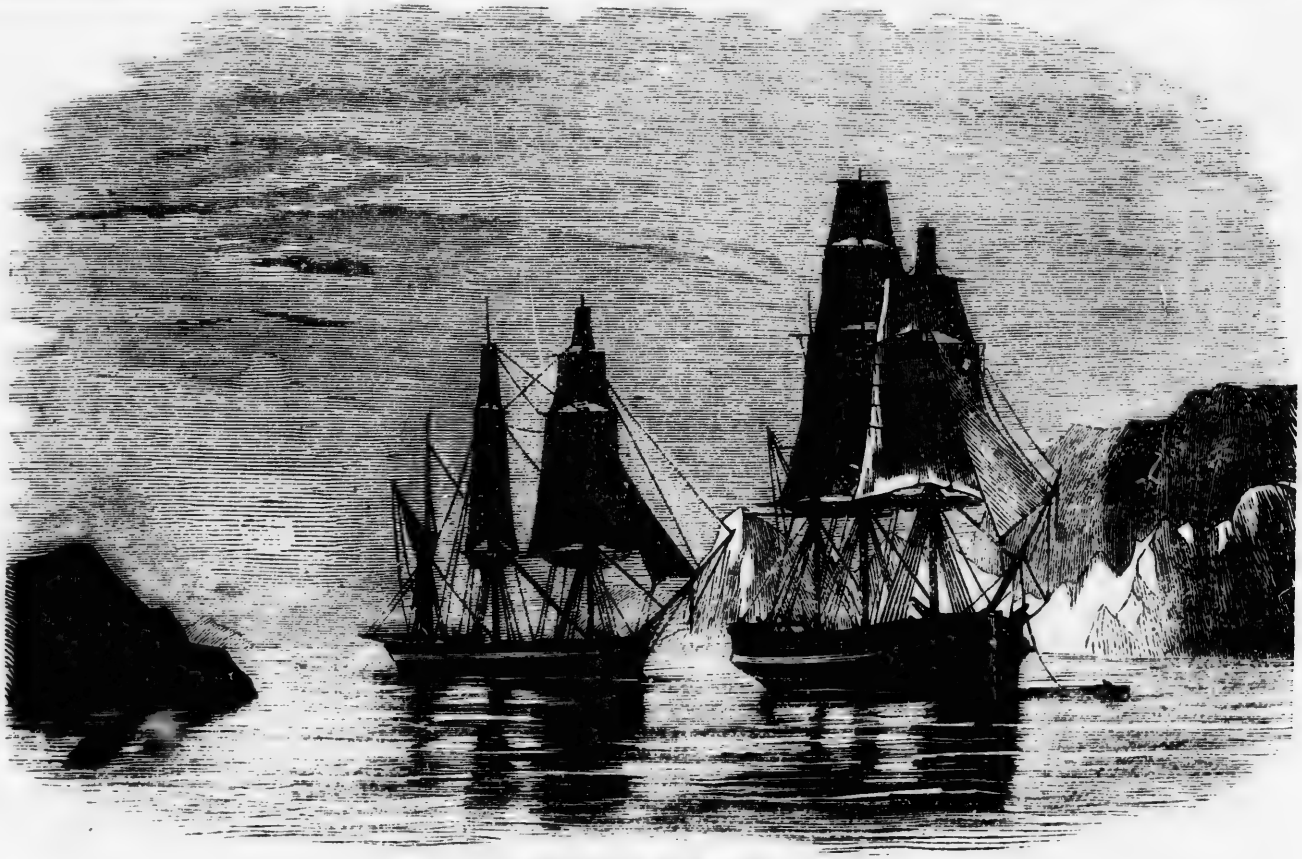

Zomernacht aan de Noordpoo..

dagen
het beg
wereld
en reke
zeer gev
en blokk
ten laats

rots vast
oogenblikk
dringende
wordt gest
steunende
elk oogenbl
worden, en

dagen van Julij of de eerste van Augustus vormt zich nieuw ijs. Reeds in het begin van September ziet de schipper, die genoodzaakt is in deze ijswereld te overwinteren, naar een rustige bogt of hoek om voor zijn schip, en rekent zich gelukkig zoo hij nog eene schuilplaats vindt, want het is zeer gevaarlijk in het vrije ijs te overwinteren. De drijvende velden, schotsen en blokken, die bijna onophoudelijk het schip omgeven, vriezen wel is waar ten laatste tot eene enkele massa te zamen, waarin het vaartuig als in eene

Overhangende gletscherschots.

rots vast gegroeid ligt, maar eer het zoo ver gekomen is, moeten er bange oogenblikken voorbijgaan, wanneer het zwakke vaartuig door het stootende, dringende en zich op en door elkander werkende ijs op de hardste proef wordt gesteld. Het geweld, dat het ijs en het onophoudelijk krakende en steunende schip maken, dringt ijzingwekkend in de ooren van de zeelieden, elk oogenblik kan het laatste zijn, waarin schip en manschappen verpletterd worden, en al worden ook de laatsten gered, zoo zijn zij tusschen ijsbanken

of aan het dorre strand zonder hulpmiddelen aan een wissen ondergang prijs gegeven. Zijn alle gevaren voorbij, zoo mag men zich op een verblijf van negen maanden in deze onherbergzame streken voorbereiden. Waarlijk, dan heeft men tijd genoeg om de noordsche natuur van nabij te beschouwen. Onbewegelijk en zwijgend liggen land en zee door de vorst geketend, doch aan den hemel vertoont zich eene onafgebrokene, soms liefelijke, soms grootsche afwisseling van kleuren en vormen. Zoo graauw en eentoonig de winterhemel op onze breedte is, zoo afwisselend en rijk is hij in het hooge noorden; somwijlen is hij met eene kleurenpracht getooid, die wij slechts in de schoone landstreken van Napels en Sicilië aantreffen. Het zuiverste en donkerste blaauw van den hemel is met prachtig rood, violet of andere steeds wisselende tinten omzoomd, zonderling gevormde en verlichte wolken en nevels, luchtspiegelingen vormen een merkwaardig contrast met de daaronder liggende onbewegelijke ijs- en rotswereld. Bijzonnen, luchtverhevelingen, kransen, kroonen en kringen rondom de zon, veroorzaakt door de terugkaatsing en breking der zonnestralen in de fijne ijskristallen welke in de lucht zweven, zijn aan de orde van den dag. Soms schijnen zon en maan met even sterk licht en scheinken zij door de vermenging van hare stralen aan het tooneel eene vreemde, tooverachtige verlichting.

Is eindelijk te midden van stormen en sneeuwjagten de lange winter genaderd, zoo verandert de natuur in een prachtig nachttooneel. De thermometer daalt allengs van ongeveer 13° onder nul Fahrenheit steeds lager, de lucht wordt helder en in Januarij bereikt de koude de ontzettende hoogte van 58 tot 66 graden onder nul. Bij 56 graden onder nul weigert het kwik zijne diensten en verandert het in eene loodachtige metalen stang; slechts de wijngeest-thermometer blijft bruikbaar. Thans vertoonen zich de wonderen van den poolnacht in hunne pracht. Het is wel is waar nacht, maar wanneer de lucht onbewolkt is, eene nacht zonder eigenlijke duisternis. De sterren schitteren in ongewonen glans, de maan straalt met een helder licht; de schitterend witte sneeuw draagt het hare tot de verlichting bij en ook de zon daalt nimmer zoo diep onder den horizon, of althans op den middag kan zich nog eene schemering vertoonen, die bij het einde van den winter steeds helderder wordt. Daarbij komt dan nog menigmaal het noorderlicht, dat zijnen tooverachtigen magnetischen gloed over den zwijgenden noordschen winternacht verspreidt. Zoo gebeurt het zelden, dat men op een winterdag althans niet een paar uur in de opene lucht zou kunnen lezen.

Het noorderlicht hangt zonder twijfel met stoornissen in de magneetkracht

Wintermiddag aan de Noordpool.

der aard
naald tij
magnetis
blijft. He
den, ma
boven de
dat men
wij slecht

Het no
meestal v
cirkelsegm
zich steed
stralenkro
mel en z
zich van
door den

Bij dit
lichtboog
wit, enz.
het ware
beweerde
paard ging

Eindelijk
wintert, h
het duurt
den verbro
De eerste z
van alle ka
of in wate
temperatuur
vormen, en
ouderdom
den tooverc
bevriezen m
den zomer.
laagten, me
een open v

der aarde te zamen, zooals reeds de ongedurigheid bewijst, die de magneetnaald tijdens een noorderlicht vertoont. Men noemt het daarom ook wel een magnetisch onweder, ofschoon daardoor zijne natuur niet minder raadselachtig blijft. Het noorderlicht is niet aan een bepaald punt in het noorden gebonden, maar kan zich daar overal vertoonen, soms op niet grootere hoogte boven de aarde dan die der wolken, op andere tijden echter weder zoo hoog, dat men zijn afstand op verscheidene mijlen schat; op onze breedte kunnen wij slechts van tijd tot tijd de grootste en hoogste te zien krijgen.

Het noorderlicht vertoont eene groote verscheidenheid in zijn voorkomen; meestal verheft zich aan den horizon een lichtboog, die een donkerkleurig cirkelsegment begrenst, dat veel op een wolk gelijkt. De lichtzoom breidt zich steeds meer naar boven uit en verdeelt zich eindelijk in eene schoone stralenkroon, waarvan de afzonderlijke stralen naar het toppunt van den hemel en zelfs nog verder, evenals bliksemstralen, uitschieten, en, terwijl zij zich van boven verdeelen, nu eens langer dan eens korter worden en als door den wind bewogene vlammen en vurige banden heen en weer slingeren.

Bij dit onophoudelijk schommelen en flikkeren, waarin meestal de geheele lichtboog deelt, vertoonen de stralen telkens andere kleuren, rood, groen, wit, enz. Somtijds is de geheele noordelijke hemel hoogrood gekleurd en als het ware een doorschijnend gordijn voor het prachtige schouwspel. Vroeger beweerde men, dat het noorderlicht met eenig gedruisch of geknetter gepaard ging, doch dit wordt in den laatsten tijd zeer betwijfeld.

Eindelijk vertoont zich voor den verlatene, die in het hooge noorden overwintert, het lang gewenschte hemelligchaam weder boven den horizon. Maar het duurt nog lang, voordat de ijsketenen rondom het ingevrorene schip worden verbroken en, wanneer het geluk wil, zich een open vaarwater opdoet. De eerste zonnestralen vinden zooveel ijs en sneeuw te ontdooijen, zij worden van alle kanten zoo gretig opgenomen, om het vaste element in het vloeibare of in waterdamp om te zetten, dat de dampkring ter naauwernood eenige temperatuursverhooging ondergaat. Er blijft zich dus nog eenigen tijd ijs vormen, en ijs en wederom ijs in alle mogelijke vormen, van alle mogelijken ouderdom omringt en kluistert de menschenkinderen, die het wagen binnen den toovercirkel van het noorden te dringen. Inhammen, zeeëngten en kusten bevriezen meestal geheel, en het ijs verdwijnt lang niet altijd in den volgenden zomer. De zee gelijkt dan een onafzienbaar sneeuwveld met hoogten en laagten, menigmaal door naauwe kanalen doorsneden, die zelfs in den winter een open vaarwater opleveren. Ook in opene zee kan zich ijs vormen. De

koude verandert de bovenste waterlaag in ijskristallen, die eene breiachtige massa vormen. Zij vriezen tot ronde schotsen drijfijs te zamen, uit welker vereeniging groote ijsvelden ontstaan, gelijk vooral in de zee bij Spitsbergen het geval is. Gewoonlijk verheffen zich de ijsvelden 4 tot 6 voet boven water en zijn zij onder water nog 20 voet diep. Menigmaal drijven deze velden,

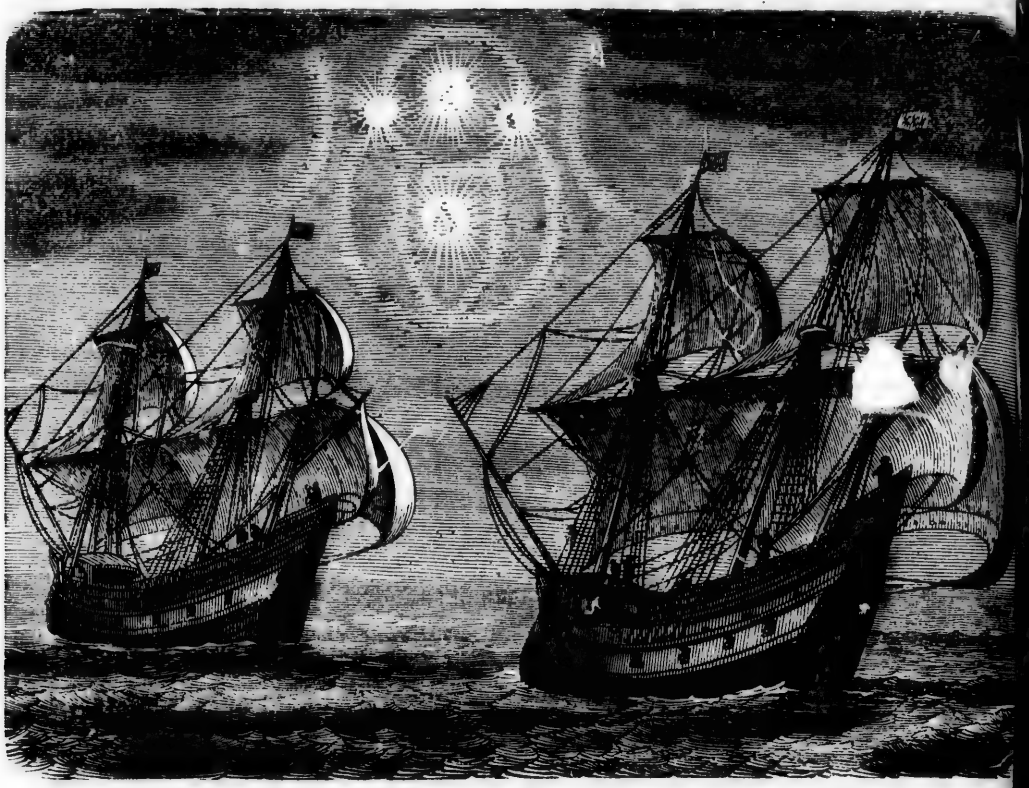

Vreemde luchtspiegeling in de Noordelijke zeeën. Gezien door Barendts den 4 Junij 1596.

die vele mijlen lang en breed zijn, langzaam voorwaarts, en niet zelden worden zij door stroomingen of stormen medegesleurd tot op lagere breedten, waar de golven met woest geweld tegen hunne scherpe randen breken.

In de reizen van PARRIJ vindt men eene verklaring van de velerlei uitdrukkingen, waardoor de zeevaarders de gesteldheid van het ijs onderscheiden. Een ijsberg is een alleen drijvende reusachtige ijsklomp; een ijsveld heb-

Verlichting van het ijs door het Noorderlicht.

ben
dien
is dit
ijsklo
pak-
schots
de vri
zij een

Zulke
noordelij
gemeen
den aan
land gel
en opne
het weg
geschied
wanneer

ben wij reeds zoo even beschreven, het verkrijgt echter bij zeelieden eerst dien naam wanneer men het van den top van den mast niet meer overzien kan; is dit wel het geval, zoo noemt men het eene ijsschots. Hummocks zijn ijsklompen, die door een ijsveld of eene schots worden gedragen. Onder pak-ijs verstaat men hoog opgestapelde ijsbarricaden, die uit ijsklompen en schotsen bestaan en nu eens een zeeboezem verstoppen, dan weder zelfs in de vrije zee den schipper plotseling den weg versperren; dikwijls toch hebben zij eene onafzienbare lengte en maken zij allen verderen voortgang onmogelijk.

IJswand met drijfijs.

Zulke ijsbarrières hebben alle zeereizigers ontmoet, die van de Behringstraat noordelijk of noordoostelijk wilden doordringen, en daar dit ijs over het algemeen als stilstaand moet beschouwd worden, zoo geeft het tot het vermoeden aanleiding, dat in die thans nog geheel onbekende poolstreken nog veel land gelegen is, waarin deze ijsmassa's een steunpunt vinden. De ontdekking en opneming der eilanden in het noorden van Amerika werd ook niet door het wegsmelten van het ijs in den zomer mogelijk gemaakt, maar kon alleen geschieden doordien men van de smalle kanalen gebruik maakte, die ontstaan, wanneer het ijs een weinig van de kust wijkt.

De Noord-vaarder onderscheidt verder los ijs, dat is ijsmassa's, die digt naast elkander drijven, maar door welke het schip zich nog een weg kan banen zeil-ijs dat zoo verbrokkeld is, dat de bewegingen van het schip daardoor niet bemoeijelijkt worden, zwaar ijs dat zeer diep en geheel vast is. Van een ijsveld of een ijsberg strekt zich dikwijls een ijstong ver onder water uit, zij vormt dan eene gevaarlijke klip, die men echter bij stil weder gemakkelijk zien kan. Het eigenaardige, glinsterende licht, dat eene

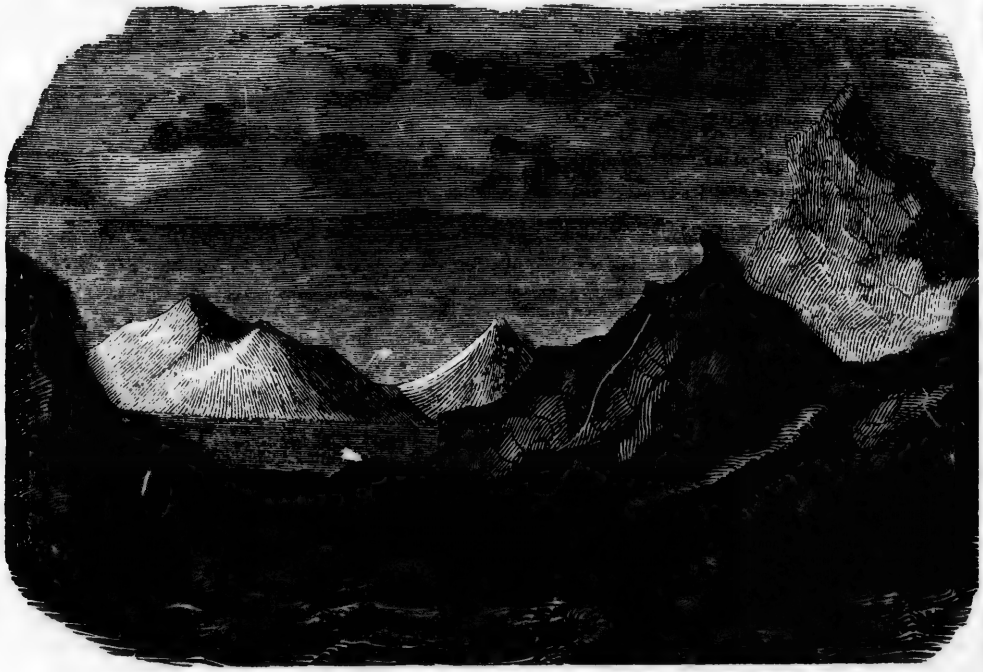

Gletschers in zee reikende. Volgens Parry.

ijsvlakte aan den horizon terugkaatst noemt men den ijsglans, het geeft aan den zeevaarder een duidelijken wenk, dat hij moet omkeeren. Veel liever ziet hij het omgekeerde daarvan: de waterlucht, eene flaauwe verduistering van de lucht, die door het daaronder gelegene opene water ontstaat.

Het meest treffende verschijnsel der poolwereld vormen zonder twijfel de ijsbergen, de drijvende ijsmassa's, die den zeevaarder met verbazing en ontzetting vervullen, en door de noordelijke streken als het ware als spookschepen ver in de zee, soms zelfs tot op de breedte van Gibraltar uitgestooten

Het instorten van een ijsberg.

worden.
Baffinsb
zijn opg
kunnen
voerd;
brengsel
uitgebrei
blaauwa
land en
ontgegan
waaruit
weldige
de eigen
boven d
eene ond
alsof de
toch in
zoo kunn
hangende
met verva
water zo
moeder-gl
zeeman z
salen jon
geleken v
bedragen
water uit
hoogte is
schrikwek
ringd was
den wind
geleken v
beschouw
dan voork
even zoo
weder de
met eene

worden. Hare geboorteplaats is hoofdzakelijk Groenland, de Davisstraat, de Baffinsbaai en Spitsbergen. De ijsmassa's die in de bogten van het strand zijn opgestapeld en door sneeuw en regen soms verbazend zijn aangegroeid, kunnen door de stroomingen worden meegesleurd en ver in zee worden gevoerd; meestal echter ontstaan de ijsbergen op het land en zijn zij de voortbrengselen der gletschers, die vooral aan de westkust van Groenland zeer uitgebreid en talrijk zijn. Zij bestaan derhalve uit zoetwater-ijs, dat door de blaauwachtige kleur gemakkelijk van het zee-ijs te onderkennen is. Groenland en andere ijsbergen barende landen vertoonen in hun binnenste een ontwegankelijke chaos van rotsen en ijs; de dalen, die in zee uitkomen en waaruit in een tijd, toen ook op deze breedte het klimaat milder was, geweldige waterstroomen in zee moesten storten, zijn met ijs gevuld, dat al de eigenschappen vertoont van het ijs der Alpengletschers. Dit ijs, dat van boven door sneeuw en regen voortdurend aangroeit, vertoont in den zomer eene onophoudelijke doch naauw merkbare beweging naar beneden; het is alsof de bevroren waterstroom, ofschoon ook in ijsketenen geklonken, zich toch in de zee wil ontlasten. Is de ijsmassa tot aan de zee voortgeschoven zoo kunnen er twee gevallen plaats grijpen; er vormt zich namelijk een overhangenden ijswand (zie bladz. 27), die eindelijk geen steun meer vindend met vervaarlijk geweld in zee stort, of de bevrorene rivier schuift zich onder water zoolang voort tot de opheffende kracht van het water haar van de moeder-gletscher losbreekt. In beide gevallen is er een ijsberg of, zooals de zeeman zegt, een kalf geboren; waarlijk eene geboorte die wat den kolossalen jonggeborene betreft slechts bij het ontstaan van een vulkaan kan vergeleken worden, want bij een omvang die somwijlen een uur gaans en meer bedragen kan, steken deze jonge kalven 150, 200 ja 300 voet boven het water uit en reiken zij dus, daar dit slechts een achtste gedeelte hunner hoogte is, 1000—2000 voet diep onder water. Hunne menigte is dikwijls schrikwekkend; ROSS verhaalt dat hij eens door omstreeks 700 ijsbergen omringd was. Reeds in de verte wordt het naderen der ijsbergen door een kouden wind en den ijsglans van de lucht aangekondigd. Maar niets kan vergeleken worden bij de schitterende kleurenpracht die de ijsbergen, van nabij beschouwd, vertoonen. De ontelbare spitsen, kanten en scheuren, die vooral dan voorkomen, wanneer de warmte reeds op het ijs heeft gewerkt, vormen even zoo vele prismas, die nu eens al de kleuren van den regenboog, dan weder den heldersten zilverglans te voorschijn brengen of de stralen der zon met eene heerlijke roode kleur terugkaatsen. Bij zulk eene pracht kan men

de gevaren, die zij medebrengen, ligtelijk vergeten. En deze zijn waarlijk niet gering. Want niet alleen dat zij, wanneer zij talrijk zijn, het schip zoozeer kunnen omringen, dat men van geluk mag spreken als men nog ergens eene opening vindt, waardoor men kan ontsnappen, maar bovendien kan een enkele dezer reusachtige klompen, wanneer door afsmelting zijn zwaartepunt langzamerhand veranderd is, plotseling omslaan en dood en verderf om zich heen verspreiden. Ongelukkig het schip, dat door zulk een reus wordt aangegrepen. Ja, al ontkomt het eene geheele vernieling, zoo zijn er toch weken noodig, eer men door het uitzagen van het ijs zich een uitgang heeft verschaft. Het ijs van een ijsberg kan op het laatst zoo bros

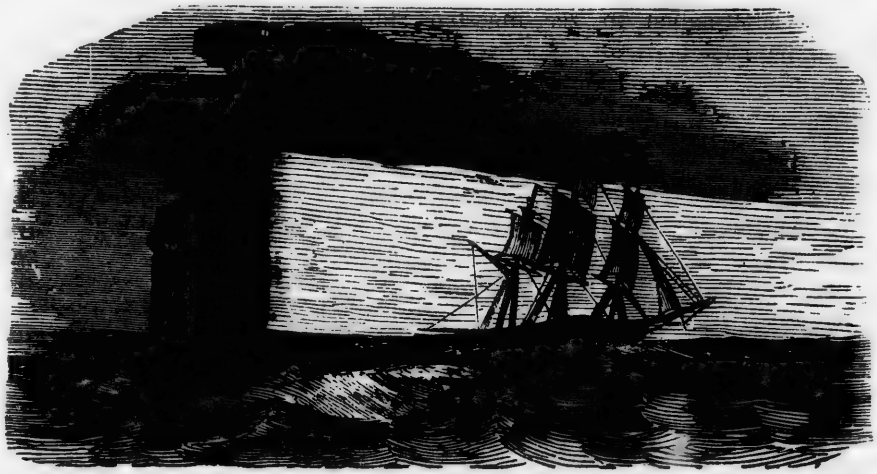

IJswal.

en vol scheuren worden, dat een enkele knal het barsten en instorten kan te weeg brengen.

Een boot met negen Groenlanders voer eens door het holle gewelf van een ijsberg, toen een knaap met een stuk hout op een vel sloeg, dat over de boot gespannen was. De slag had zich in weinige oogenblikken tot aan de bovenzijde van het gewelf voortgeplant; plotseling volgde er een donderend gekraak, het hol werd geheel duister en de ongelukkige zeelieden werden in de golven begraven. Bijna even zoo slecht had bij een der laatste Noordpool-Expeditiën een Engelsch zee-officier er kunnen afkomen, wiens verhaal wij hier laten volgen.

»Wij lagen in de Baffinsbaai voor anker, omringd door groot aantal

ontzaggelijke ijsbergen, die bij helder weder tooverachtig fonkelden. Daar ontdekte ik in de opene zee een ijsberg, die in het midden doorboord was en dus eene soort van tunnel vormde. Dadelijk besloot ik te beproeven door dit ijsgewelf te varen en ondernam ik den ontdekkingstogt in een kleinen boot met eenige matrozen. Wij naderden het gevaarte, bevonden dat in het gewelf water genoeg was om den boot er door heen te brengen en roeiden langzaam en zwijgend op ons doel aan. Toen vertoonde zich voor onze oogen het heerlijkste natuurtooneel, dat ooit het oog van een sterveling zien kan; een schouwspel, welks verhevenheid geene spraak beschrijven, geene verbeelding zich voorstellen kan. Men stelle zich een ontzaggelijken boog van ongeveer 80 voet spanwijdte, 50 voet hoogte en meer dan honderd voet breedte voor, zoo regelmatig gevormd als of hij door een bekwaam bouwmeester was aangelegd, die geheel uit eene halfdoorschijnende massa van eene heerlijke smaragdkleur bestaat en overal zoo glad en effen is als gepolijst albast — en men heeft nog slechts een flaauw denkbeeld van de schoonheid van dezen natuurlijken tempel. Toen wij ongeveer tot op de helft in den tunnel waren doorgedrongen, zag ik dat de berg in zijne geheele breedte in loodregte rigting gebarsten was, zoodanig, dat op sommige plaatsen de zonnestralen geheel of ten deele konden doorbreken en de niet bestraalde deelen donkerblaauw schenen, hetgeen een waarlijk tooverachtige uitwerking te weeg bragt.

»Ik was in het eerste oogenblik geheel buiten mijzelven van verrukking. Maar spoedig veranderde het tooneel; ik ontwaakte uit een heerlijken droom om al de verschrikkingen eener ontzettende werkelijkheid te ondervinden. De ontzaggelijke spleet sloot zich namelijk plotseling, om zich langzaam weder te openen. Ik zag het, en er bleef bij mij geen twijfel over of de geheele ijsmassa van eenige millioenen tonnen rustte niet op een vasten grondslag maar dreef al waggelende, zoodat zij elk oogenblik het evenwigt verliezen, omkantelen en in duizend stukken breken kon. Onze toestand was uiterst bedenkelijk. Voorwaarts, achterwaarts overal scheen de zee in beweging. Om dit schrikwekkend gezigt te ontvlieden sloot ik een oogenblik de oogen; mijne reisgenooten grepen instinctmatig de riemen: als een pijl schoot het kleine vaartuig langs de ijsmuren, waar binnen ik nog zoo even het paradijs zag, door het donkere water, en weldra waren wij weder in de vrije lucht. Op eerbiedigen afstand voeren wij nu rondom den ijsberg om zijne uitgestrektheid te meten en vonden wij, dat hij een omvang van ongeveer eene Engelsche mijl en eene hoogte van ongeveer 250 voet had.

»Te twee ure 's namiddags hadden wij dezen togt gemaakt en te 10 ure des avonds van den zelfden dag stortte het gevaarte ineen, terwijl het de zee in een omtrek van vele mijlen in opschudding bragt."

Geen wonder derhalve, dat de schipper zich gaarne op eenigen afstand van zulke ijsbergen houdt en dat zelfs de roeijer in zijn ranke boot zwijgend en elk gedruisch vermijdend voorbij sluipt om den dood niet te wekken.

Vele ijsbergen gelijken wat hunnen vorm betreft meer op de gewone ijsschollen en men heeft dan niets daarvan te vreezen, zoolang zij niet in het tijdperk van hun verval zijn, zij bieden zelfs, wanneer zij juist ergens stil liggen, den schipper somtijds een gewenschten schutsmuur. De eerste ijsberg, dien de beroemde Noordpoolreiziger Dr. KANE op zijn eersten togt naar het Noorden ontmoette, was, gelijk hij zegt, een verlengde dobbelsteen, ongeveer tweemaal zoo groot als een zeer aanzienlijk publiek gebouw. Zijne kleur was zuiver doch mat wit, hij scheen geheel met zuivere sneeuw bekleed te zijn, die het licht niet regelmatig terugkaatste, want zelfs op den geringen afstand van 100 yards, waarop het schip voorbij voer, was er geen glinstering te bespeuren. De ijsberg geleek een reusachtig blok marmer, dat slechts op de hand des kunstenaars wachtte om tot een drijvenden griekschen Godentempel uitgebeiteld te worden. Er lag iets indrukwekkends in de onverstoorbare rust waarmede hij de golfslagen opving.

Alle drijvende ijsbergen zijn echter onaangename gasten, daar zij eene groote koude medebrengen en somtijds zelfs het klimaat van Europa kunnen veranderen, wanneer zij in grooten getale uit het Noorden komen afdrijven. Wel is waar moeten zij zelven daarvoor met eene langzame verkwijning boeten, want weldra verdwijnen zij onder den laauwen adem van Zuidelijker streken, en ook hier vernielt de natuur met sterke hand in den zomer, wat zij in den winter heeft gewrocht. Schrikkelijk is de verwoesting, wanneer een woedende storm de kristallen bergen langs rotsachtige oevers voortsleurt, of tegen eene klip aandrijft, als onder donderend gekraak de ijsschotsen tegen elkander opschuiven, verbrokkeld en verpletterd nederstorten en ten laatste ook de onbewegelijke ijsvelden uit den winterslaap ontwaken en aan het strijdgewoel gaan deelnemen.

Allerlei wonderlijke gedaanten nemen de ijsmassa's aan, deels door deze geweldige omkeeringen, deels ook doordien zich telkens nieuwe ijs- en sneeuwklompen daaraan vasthechten of de verteerende stralen der zon aan de oppervlakte knagen. »Wanneer een massief en regelmatig ijsblok," dus schrijft Dr. KANE uit de Baffinsbaai, »in evenwigt gehouden door de ontzaggelijke

ijsmassa, die onder water ligt, rustig voortdrijft, smelten de zonnestralen die thans een warmtegraad van 64° Fahrenheit te weeg brengen, de bovenste deelen en worden aldus de hoeken afgerond; het ijsblok, dat aldus ligter is geworden, heft zich allengs op en biedt dus aan de golven en de zonnestralen telkens nieuwe deelen, die afgeknaagd worden, en zoo ontstaat ten laatste de vorm van een suikerbrood, dien wij zoo dikwijls in deze streken ontmoeten."

Onder de voortdurende werking dezer invloeden en wanneer de berg door de verplaatsing van het zwaartepunt eenige malen is omgekanteld, komen er de vreemdste gelijkenissen met allerlei voorwerpen, standbeelden, vogels, grotten, gothische torens, kasteelen enz. te voorschijn, die met een tooverachtigen glans flikkeren.

Zonder twijfel, zouden deze noordsche natuur-tafereelen evenveel bewonderaars lokken, als er jaarlijks naar de gletschers en ijsmeeren der hooge Alpen reizen, zoo zij slechts even spoedig en met even weinig gevaren te bereiken waren. Wij zoeken het nieuwe en ongewone op, dat zooveel mogelijk verschillend is van onze dagelijksche omgeving, en keeren het den rug toe, wanneer het gezigt ons verzadigd heeft. Doch zoo goed heeft het de Noordvaarder en vooral de ontdekkingsreiziger niet. Hetgeen in den beginne nieuw was, wordt hem, als het alle dagen terugkomt, spoedig onverschillig en kan hem weinig vergoeding geven voor de moeiten, gevaren en ontberingen, die hem bij elken stap omringen, of de doodelijke verveling niet verjagen, die hem plaagt, wanneer hij het grootste gedeelte van het jaar op eene en dezelfde plek in de ketenen van de grimmige vorst is geklonken.

Hetzelfde verblindende lijkkleed bedekt, op slechts weinige weken na, het gansche jaar door, land en zee en hij is reeds verheugd als soms eens een bruine rotspunt het schitterend wit breekt, of als de zon op een gunstig gelegen plekje de sneeuw wegsmelt, den door en door bevrozen grond eenige duimen diep ontdooit, en een nietige verschrompelde plantenwereld doet uitbotten. Elke verschijning uit het dierenrijk is een zeldzaam geluk, zelfs de woeste ijsbeer is hem welkom, immers hij bewijst, dat er nog leven is en dat men niet geheel alleen in deze onbewegelijke ijswereld toeft. Zoolang de reiziger nog zijn warm schip behouden heeft en de levensmiddelen en gemakken, die hij van huis heeft medegenomen, hem ten dienste staan is het nog uit te houden; maar vreesselijk is zijn lot, als hij zich van dat alles beroofd ziet, wanneer hij bestaan moet van de hulpmiddelen die zijn verblijfplaats hem oplevert en even als de Eskimo aanhoudend voor zijn leven

moet strijden, zonder nog als deze voor zulk eene levenswijze geboren en opgevoed te zijn. De jagt in de Poolstreken is eene zeer onzekere hulpbron, honger en dorst en hare gevolgen, afmatting en ziekte, volgen den ronddwalende op elke schrede. De ellenden van den Russischen veldtogt zijn een kinderspel bij hetgeen FRANKLIN en zijne makkers op hunne terugreis van de kusten der Poolzee naar het eerste station van de Hudsons-Baai-compagnie te lijden hadden. En hier waren zij toch reeds op den rand van den Poolcirkel en hadden zij het vaste land onder hunne voeten. Bij eene koude van 36 tot 58 graden onder nul hadden zij maanden lang geen ander voedsel dan de zoogenaamde tripe de roche, een schrale mosplant, die zij dikwijls diep onder de sneeuw moesten opgraven; het leder van oude schoenen, oude vroeger weggeworpene of door wolven overgelatene rendiervellen en beenderen waren de eenige afwisseling in hunne maaltijden. Dikwijls gingen er weken voorbij, voordat zij iets brandbaars vonden om hunne verstijfde ledematen te verwarmen. Sneeuwstormen noodzaakten hen menigmaal dagen lang onder de kwellingen der koude stil op den grond te liggen; want ofschoon bij eene stille lucht eene koude van 48—58 graden onder nul gemakkelijk kan worden verdragen, zoo wordt het toch heel wat anders als zich een storm verheft, al brengt hij ook een hoogeren warmtegraad mede; dan wordt reeds eene koude van 10 graden boven nul voor het gevoel onverdragelijk.

Het is naauwelijks te gelooven, dat in die met sneeuw bedekte streken onder de overige kwellingen die van den dorst niet de geringste is. Maar de sneeuw, die bij ons eene aangename verkoeling in den mond kan te weeg brengen, heeft daar een warmtegraad van nul Fahrenheit tot 36 graden daaronder, en die haar in den mond neemt verschaft zich niets minder dan eene verkwikking; de hevige koude verergert veeleer door haren prikkel het gevoel van dorst tot eene helsche pijniging, en zelfs de Eskimo lijdt liever dagen lang dorst, als hem de middelen ontbreken om sneeuw of ijs te ontdooijen. En opdat ook de korte zomer zijne plagen zou hebben, ontwikkelen zich uit de moerassen van het Amerikaansche vaste land groote zwermen stekende muggen, die nog boosaardiger zijn dan de muskieten der heete luchtstreek, en ook in het Noorden van Europa den Laplander met zijn rendier uit de lage streken naar hooger gelegene verjagen.

Over de uitwerkselen van de buitengewone koude in het noorden, lezen wij in de reisbeschrijvingen van KANE menige kluchtige beschrijving, zooals o. a. de volgende: »Het werd allengs koud. Hetgeen ons het eerst opviel

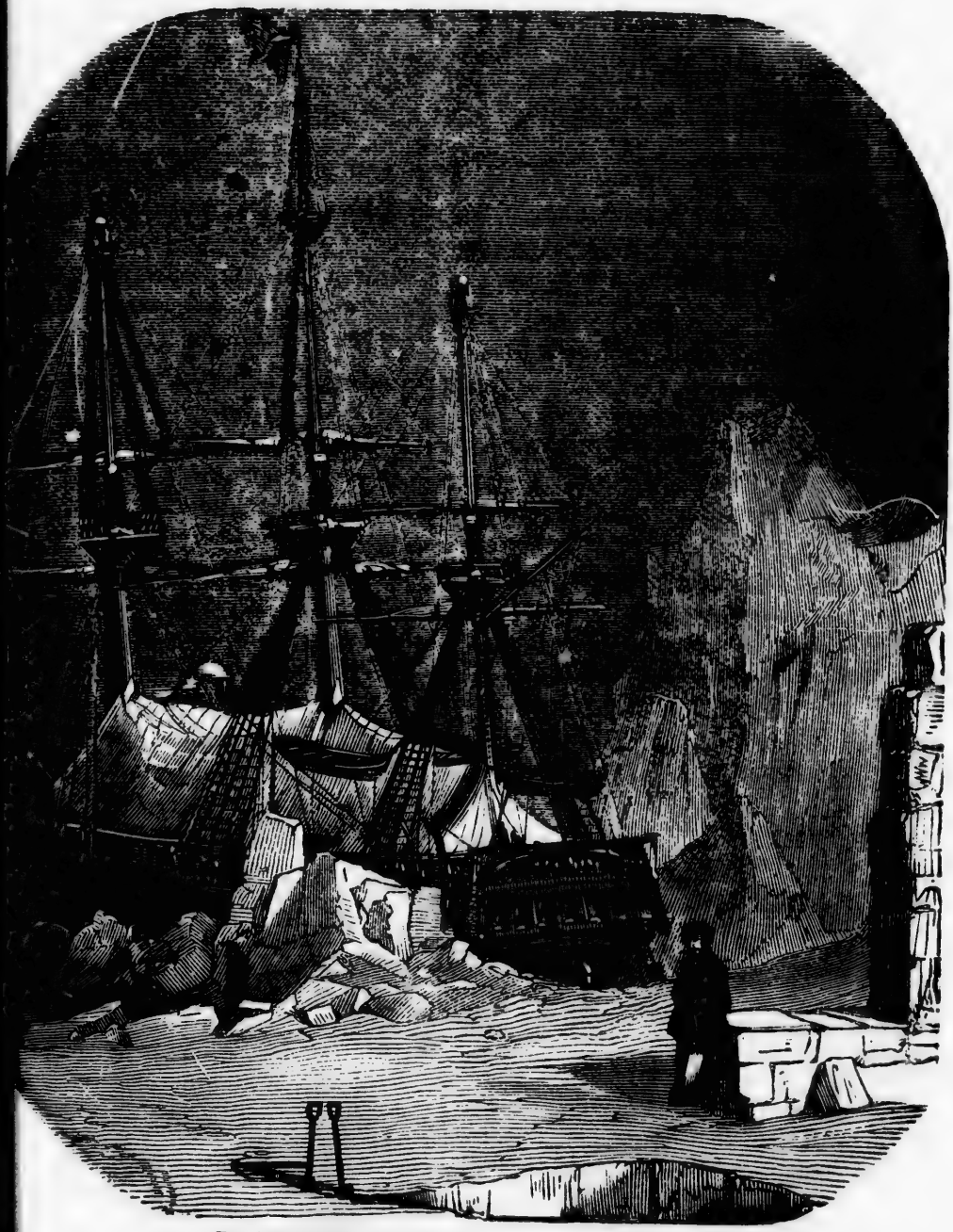

Een ingevroren schip gedurende eene overwintering.

was het
gaten. H
ten te l
het gehe
Langen
der ijsbe
ben, glas
bedekte
den touw
Het kl
vastgevro

ning leerd
pelen bijv.
knikkers a
om ze uit
den het n
bijlen stuk
dooijen. De
ijzer met
uitkrijgen,
hand hadde
kurkschraap

was het bevriezen onzer watervaten en de vorming van ijskegels aan de tapgaten. Het was niet mogelijk de tinnen waterkroezen vijf minuten lang buiten te laten staan, zonder dat haar inhoud bevroor. Weldra hadden wij in het geheel geen ander drinken meer, dan hetgeen wij nog eerst bereidden. Langen tijd hadden wij ons drinkwater uit de fraaije heldere regenbakken der ijsbergen en ijsvelden geput; thans moesten wij om drinkwater te hebben, glasharde klompen uithouwen en in tinnen ketels smelten. Het takelwerk bedekte zich alle nachten met een dikken rijp en wij leerden met opgewonden touwen en ijzerwerk zeer voorzigtig omgaan.

Het kleine luik, waardoor wij in en uitgingen, was zoodanig met ijs vastgevroren, dat wij het niet meer konden gebruiken en de groote winterdeur van het schip moesten vrij maken. Telkens als de deur werd geopend ontstond er een wolk van nevelachtigen damp; uit elke kagchelpijp stegen purperroode dampen op en de adem geleek den rook van een pistool dat afgeschoten wordt.

Het smelten van ijs.

Al onze eetwaren waren bespottelijk hard en namen allerlei vormen aan; eerst na lange oefening leerden wij ze in hare nieuwe gedaante behandelen. Gedroogde appelen bijv. waren tot een vaste klomp van kleine, harde, verschrompelde knikkers aaneengegroeid, perziken insgelijks. Het was volstrekt onmogelijk om ze uit de vaten te krijgen of de vaten daarvan af te slaan. Wij vonden het na vele pogingen nog het best, vruchten en vaten met zware bijlen stuk te slaan en de stukken in den ketel te werpen om ze te ontdooijen. De zuurkool zag er uit als dunne plaatjes glimmer, met een breekijzer met scherpe snede voorzien kon men de platen er slechts moeijelijk uitkrijgen, en toch was het misschien nog het beste middel, dat wij bij de hand hadden. De suiker was een allerzonderlingst goed geworden: men kneede kurkschraapsel en vloeibare guttapercha door elkander en men zal dan, als

het mengsel weêr hard is geworden, iets krijgen dat veel overeenkomst heeft met de suiker, die wij op onze winterkruistogten gebruikten. Het was alleen met een zaag mogelijk hiervan iets los te krijgen. Boter en spek zijn minder veranderd, men kan ze met een goeden beitel en hamer regeren. De

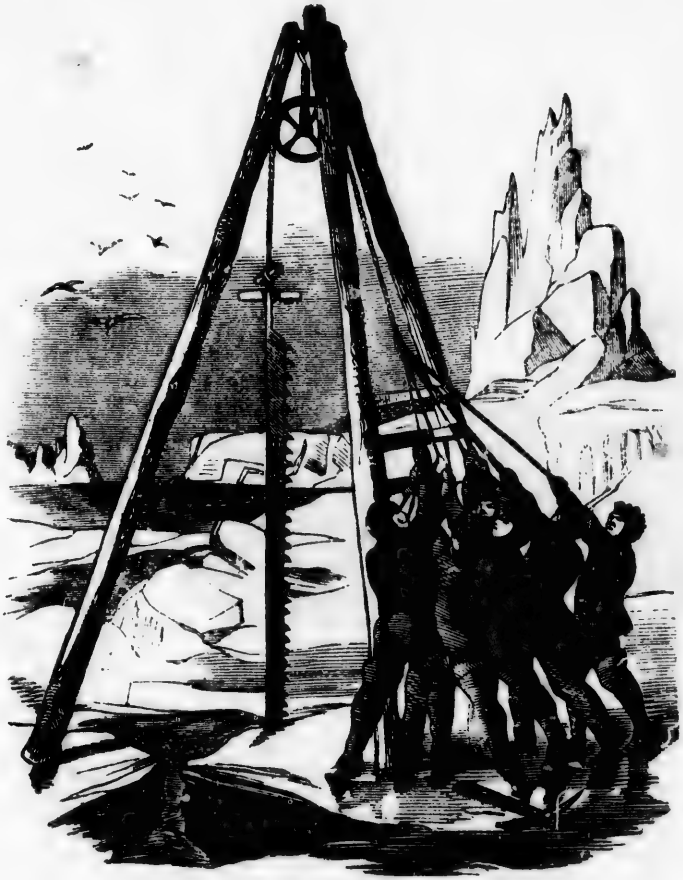

IJszagen.

breukvlakte is knobbelachtig even als ijzererts. Het meel is bijna onveranderd, en siroop kan bij 30 graden onder nul met een sterken lepel half geschept en half gesneden worden. Rund- en varkensvleesch zijn prachtige stalen van Florentijnsch mozaïk, zij bootsen de verloren kunst na om misvormde ingewanden te versteenen, zooals men daarvan op de geneeskundige scholen te

Milaan en te Bologne voorbeelden ziet. Hier helpt alleen koevoet en breekijzer, want met de bijl kan men bij 34 graden onder nul naauwelijks eenige splinters losslaan. Een vleeschvat, dat in tweeën gezaagd was en twee dagen lang in het kombuis aan een temperatuur van 76 graden was blootgesteld, was een paar duim onder de oppervlakte nog altijd zoo weerspannig als kiezelsteen. Een dergelijke klomp patentolie, waarvan wij de duigen van het vat hadden losgeslagen, stond daar als een geele zandsteenen rol, alsof hij bestemd was om er de grindwegen mede plat te rollen. Het behoeft naauwelijks gezegd te worden, dat wij onze in blikken bussen geconserveerde spijzen wel als artillerie-munitie hadden kunnen gebruiken.

Nu willen wij eens een wandeling in de opene lucht maken, gedoken in het doelmatigste Noordpool-kostuum. De thermometer staat op 22 graden onder nul Fahrenheit, niet lager, er waait eene frissche maar zachte wind. Sluit de lippen in de eerste twee minuten en haalt de lucht wantrouwend door neus en knevelbaard in; gij voelt het, de lucht is droog, stekend, maar niet onaangenaam. Aan baard, haren enz. zet zich spoedig een eerwaardig rijp-bekleedsel af; ijskegels schommelen aan knevels en bakkebaarden. Steekt gij de tong uit, zoo vriest zij onmiddelijk aan deze ijskristallen vast, zoodat gij haar slechts moeijelijk en met de hand kunt losmaken. Hoe minder gij spreekt des te beter, want de kin heeft de liefhebberij met uw bovenkaak door middel van de ijskegels aan uw baard te willen vastvriezen. Het gebeurde mij menigmaal dat zelfs mijne oogen als met pik bestreken waren, want ook het knipoogen kan bedenkelijk zijn. Weldra bespeurt gij, dat het ijzer van uw geweer door uwen dubbelen vuisthandschoen heen een gevoel als van heet water begint te veroorzaken.

Doch wij gingen thans met den wind mede, en zijt gij een stevig ingepakte poolbeer, zoo hebt gij u misschien reeds in het zweet geloopen. Nu keeren wij ons tegen den wind — drommels, wat een verschil! Hoe togt het hier! Hoe doordringend stroomt de koude lucht in uw nek, tusschen uwe kleederen, onder de armen, tot in uwe zakken. Een mes in uw broekzak neemt u de warmte af als of het een stuk ijs was en brandt bij de aanraking als vuur — terug naar het schip. Eens werd ik op een uur afstands van het schip door zulk een frisschen wind bevangen en vreesde ik een tijd lang ernstig, dat ik de brik nooit zou weerzien. Mijnen medgezel bevroren de wangen en ik voelde die slaperige verstijving waarvan men wel eens leest. Ik wil u dit gevoel, dat mij tweemaal overkomen is, beschrijven. Slaperigheid is het eigenlijk niet. Hebt gij wel eens de stroomen van een magneto-

elektrisch werktuig gevoeld en die eigenaardige verstijvende kramp ondervonden, die zich tot boven de elbogen uitstrekt en waarbij men zich niet verroeren kan. Stelt u dit gevoel voor zonder de pijnlijke kramp, minder sterk, maar over alle deelen van het ligchaam verspreid en gij zult dan een denkbeeld hebben van de zoogenaamde aangename gewaarwordingen, die, zooals men beweert, het bevriezen voorafgaan. Zelfs de hersenen schijnen aangetast, hare werkzaamheid vermindert; alles wat u omringt schijnt eene looden zwaarte te hebben; gij verlangt in rust te blijven om elken strijd met den verborgenen wederstand rondom u te vermijden, en de bevrediging van dezen wensch naar rust is naar mijne meening die »aangename slaperigheid" voor het bevriezen, waarvan de verhalen spreken."

Werpen wij thans eenige blikken op de plantenwereld van het hooge Noorden. Wanneer wij een met eeuwige sneeuw bedekt gebergte, bijv. de Alpen, bestijgen, zoo zien wij, op een zekere hoogte gekomen, het boomgewas plotseling ophouden; lage struiken houden ons nog een eind weegs gezelschap, doch weldra bespeuren wij slechts grassoorten, mossen en andere kleine plantjes, die het nog even tusschen sneeuw, ijs en ijskoud water kunnen uithouden. Klimmen wij nu, niet tegen de Alpen op, maar over de oppervlakte der aarde naar hoogere breedten, zoo zullen wij allengs dezelfde klimaten, wat de warmte betreft, ontmoeten, die wij op de Alpen, op hoogten van 10—11,000 voet, aantreffen; het is alsof de Alpenstreken zich hier over de vlakke landstreken hebben uitgespreid en zoo zien wij dan ook de planten der Alpen hier voor de tweede maal, in juist dezelfde of in zeer nabij verwante soorten te voorschijn komen.

Lang voordat men de noordelijke grens van Azië of die van het vaste land van Noord-Amerika bereikt heeft, hebben de boomen reeds opgehouden. Men ziet slechts lage moerassige streken voor zich, die in de winter met de zee een onafgebroken sneeuwveld vormen. Eenige kruiden, die zich door scherpe, zure sappen kenmerken, en daardoor zeer heilzaam kunnen zijn, en eenige Alpengewassen, zooals anemonen, ranonkels, steenbreek-soorten, vergeet-mij-niet, enz. bedekken gedurende den korten zomer den bodem en kunnen op gunstig gelegene plaatsen zelfs een zeer fraaijen bloemengaard vormen. Mosplanten zijn zeer menigvuldig en strekken den rendieren, kleine herten en muskus-ossen tot voedsel. De meer noordelijk gelegene eilanden hebben zelfs ook nog hunne kleine Flora, die echter zeer spaarzaam ver-

deeld is, want hunne oevers zijn meestal steil en rotsachtig. Het land, dat botanisch het best onderzocht is, is Groenland. Ofschoon een deel van Groenland nog buiten de koude luchtstreek ligt, zoo is het toch onmogelijk, daar ook maar enkele van onze groenten te telen, met uitzondering alleen van eenige magere radijsjes, lilliput-knollen, lederachtige sla, kervel enz., die daarbij in het geheel geen smaak meer hebben. De planten daarentegen, die in Groenland t'huis behooren, (en zij bestaan uit bijna alle planten die men in de andere noordelijke gewesten aantreft) ontwikkelen zich zeer snel onder de werking van de Julijzon. Zelfs in het Noorden van het land, in de Walvisch-Sond en de Wolstenholm-Sond ontwikkelen zich een twintigtal plantensoorten, die het karakter der Alpengewassen hebben, zooals steenbreek (Saxifraga), muurpeper (Sedum), luiskruid (Pedicularis), duizendknoop (Polygonum), de vroegeling (Draba), vingerkruid (Potentilla), papaver, hanepoot (Ranunculus) verschillende soorten van gras en biezen, lepelkruid, zuring, enz. Het houtgewas is vertegenwoordigd door eenige boschbeziesoorten, namelijk de roode en blaauwe boschbessen, veen- en vossebessen. De vruchten van deze struiken worden steeds rijp, zij maken het eenige groenlandsche loof uit, en de natuur zorgt tevens voor zijne bewaring, daar de bessen zich onder de sneeuw zeer goed houden. De bessenstruiken met een of twee soorten van kleine wilgen, dwerg-berken en eene groenlandsche soort van Ledum leveren tevens, hetzij in natuurlijken toestand, hetzij in veen veranderd, de brandstof in Groenland. Wij deelen hier de afbeelding van twee zulke poolen Alpenwilgen in natuurlijke grootte mede; zij zullen onze lezers in staat stellen de onbeduidendheid van de geheele ijsflora te beoordeelen. Tot zulke nietige dwergen krimpen de plantenvormen, die zich bij ons nog tot fatsoenlijke boomen ontwikkelen, in die koude streken, inéén. Schuw trekken zij haare wortels voor het onderaardsche ijs terug en breiden zij die, overal voedsel

De frambozenstruik der poolstreken (Rubus arcticus) in natuurlijke grootte.

zoekende, in horizontale rigting uit, zoodat zij een digt kluwen vormen, of zij klemmen zich, de warmte nasporende, in de rotsspleten vast. Een Groenlandsch bosch van wilgen en berken is diensvolgens misschien een hand hoog; in den winter kan men er over heen gaan, zonder daarvan iets te merken, en de ijslandsche mos, die daar nevens groeit, kan zich verstouten haren wasdom met zulke woudboomen te vergelijken.

Een zeer levendig beeld van de noordsche Flora vindt men in de beschrijving van de eerste Noordpoolreis van Dr. KANE. Hij bevindt zich in den noordelijksten hoek van de Baffinsbaai, het zoogenaamde Arktische hoogland. »Ik trof," dus schrijft hij, »tot mijne groote bevreemding gelijkvloers met sneeuw en ijs een kleinen natuurlijken, arktischen tuin aan, die door de

De boschbeswilg (Salix myrtilloides).

zamenwerking van de zon en het steeds stroomende water ontstaan was. De mosvlakte had zich, waarschijnlijk ten gevolge van de buitengewone afwisseling van warmte en koude, overal in zes- of vierhoekige figuren verdeeld, en tusschen de moshoopjes had zich in kleine groepen eene stille vriendelijke vereeniging van bloeijende Alpenplantjes genesteld. Daar zij geen van allen eene zeer sterke groeikracht hadden, kon ook geene soort hare buren eerzuchtig over het hoofd groeijen of verdringen, en zoo stonden er heel wat soorten als een rijk bloembed bijeen. Op een plekje, dat ik met mijn jas kon bedekken, kwamen de geaderde bladeren van de pyrola (rondbladerig wintergroen) tusschen sterremuur (Stellaria Alsine) en saxifragas, zuring en ranonkels te voorschijn. Ik vond zelfs eene arme gentiana, wel is waar zeer

dwergachtig, maar even als alles in de rondte in haar miniatuurformaat volkomen ontwikkeld. Daar waar deze moschachtige grond de rotsen, die haar terrein omsloten, naderde, vertoonden zich bosjes van biezen en rietgewas, gemengd met heideplanten en berken, en verderop aan het einde der bogt was de voet van reusachtige rotsklompen omzoomd met een krans van Arktische boomen en struiken.

»Boomen en struiken!" Deze woorden wekken een medelijdenden glimlach; wat hier groeit, geeft slechts een flaauw beeld van hetgeen wij in andere luchtstreken als boomen en struiken erkennen. Deze arme dingen konden niet staan en onttrokken zich aan de vijandige elementen door langs de rotsen te kruipen. Slechts weinigen reikten mij tot over de schoenen, misschien niet één boven den enkel; maar de schaduwrijkste, hemelhooge boomgewelven, zouden niet beter dan deze nietige plantjes kunnen uitdrukken, hoe alles in de natuur past. Hier zag ik de moeras-bezie in bloemen en vrucht — ik kon haar met een wijnglas bedekken — de wilde kamperfoelie (Azalea Procumbens), die ik geheel in mijn knoopsgat kon steken en de Andromeda Tetragona als eene groene reigerveder. Het zonderlingst zagen de wilgen er bij deze algemeene verkleining uit; hier stond de Salix Herbacea zoo groot als rupsklaver en de Salix Glauca zag er uit als een jonge althea-plant die juist uit het zaad was ontkiemd.

De Kruid-wilg (Salix Herbacea).

Even als overal hangt er ook in het Noorden veel van af, of de gesteldheid van den grond meer of minder gunstig voor den plantengroei is. Het Melville-eiland, West-Groenland en Spitsbergen zijn rijk aan zandsteen, die

een droogen en warmen grond vormt; zij zijn daardoor in verhouding veel rijker aan planten dan andere punten waar de grond meer klei- en leemachtig is. Deze houdt bij het smelten van de sneeuw het water tegen en er ontstaan dan koude moerassen, die de ontwikkeling van den plantengroei niet gunstig kunnen zijn.

Uit de schraalheid en den korten levensduur van de plantenwereld in het hooge Noorden kan men reeds afleiden, dat het dierenrijk daar juist niet zeer sterk vertegenwoordigd kan zijn; en dit is het ook inderdaad niet, althans niet wat betreft de dieren, die op het land leven. Het dierlijk leven vertoont zich daar bij voorkeur in de waterwereld en in het rijk der wolken; talrijke vogels komen en gaan al naarmate de zomer hen lokt of de winter hen verjaagt. Ook de land-zoogdieren zijn in Noordelijk Amerika ten deele trek-dieren: rendieren, herten en muskus-ossen, een vreemd tusschending tusschen os en hert, verbreiden zich van het vasteland over de eilanden en keeren terug als de vorst voor hen eene brug bouwt; wolven en beeren volgen hen roofgierig na. Het rendier kan men intusschen reeds als inheemsch beschouwen, want men heeft zich overtuigd, dat er op eilanden overwinteren en ook in Groenland leven zij in het veld. Makke rendieren, zoo belangrijk voor de bewoners van de noordelijke streken van Europa en Azië, heeft men in het noorden van Amerika niet. Onder de sneeuw leven van wortels en mossen kleine kortstaartige muisjes en een klein wit poolhaasje, dat, naar men beweert, 9 maanden in den winterslaap doorbrengt; kleine magere, zeer brutale vossen, in den winter sneeuwwit, anders vaal-bruin, en eene andere soort, de zoogenaamde blaauwe vos, zwerven door deze wildernis, en de inheemsche noordsche raaf en eenige sneeuw-uilen deelen met hen de magere jagt.

De onbeperkte heer te land en ter zee is de ijsbeer, dat koene nimmer rustende dier, dat geen winterslaap kent, wien de grimmigste koude niet deert en die als een onvermoeid reiziger zijn gebied rondtrekt; want zijn hoofdvoedsel, de zeehonden, kan hij slechts verwachten waar er open water is, en menigmaal moet hij verre reizen over het ijs ondernemen om dit op te zoeken. Maar hij is ook een even onvermoeid zwemmer en vlug duiker, die van de eene ijsschol, van het eene eiland naar het andere trekt, en zelfs in de golven der zee zijnen buit weet te grijpen. Men heeft somtijds beeren op vele mijlen afstands van het land in het open water zwemmende aangetrof-

fen. Deze koning der wildernis maakt in zijne kracht en vrijheid eene geheel andere vertooning dan de treurige gevangenen in de hokken onzer menageriën; zonder vrees gaat of zwemt hij op een boot of schip los, naar het schijnt meer uit nieuwsgierigheid dan met vijandelijke bedoelingen en keert hij eerst terug als de geweerkogels hem onzacht aanraken. Om hem te dooden, moet men zijne hersenen of andere edele deelen treffen, om andere wonden geeft hij weinig, en Dr. KANE zag zelfs een beer, die een kogel,

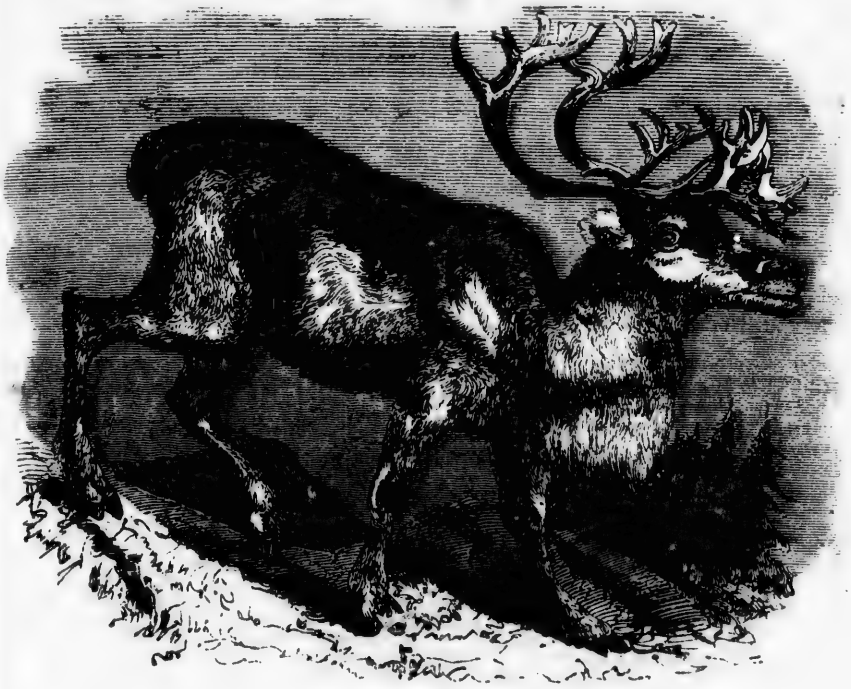

Het Rendier.

welke in zijn poot was gedrongen, er weer uitbeet. Daar de ijsbeer alles aantast, zoo wordt hem ook door de menschen altijd de oorlog verklaard, als de gelegenheid zich voordoet, te meer daar hij voor een goed stuk wild doorgaat, ofschoon zijn vleesch een traanachtigen smaak heeft. Bij een gezonden beer is het geheele ligchaam met eene vetlaag van eenige duimen dikte omgeven, voorzeker een goed winterkleed. De jagers hebben hem echter, tegen den algemeenen regel, liever mager, daar het vet aan

het vleesch een sterken vischsmaak geeft. De lever van de beeren wordt door de Eskimo's en de walvischvaarders als vergiftig beschouwd en weggeworpen. Dr. KANE en zijne medgezellen vonden hem zeer smakelijk en somtijds bekwam hij hun goed, maar somtijds ook zeer slecht. Wij willen hier nog het een en ander uit den levensloop van den beer mededeelen.

Het hoofdvoedsel van den ijsbeer vormen, zooals wij reeds opmerkten, de robben, en om zich daarvan meester te maken, legt hij evenveel vlugheid als list aan den dag. Zonder geruisch te maken zinkt hij, zoodra hij een zeehond ontdekt heeft, in zee, zoekt hem boven den wind te krijgen, komt hem dan, in alle stilte herhaaldelijk duikende, nader en meet zijne afstanden daarbij zoo juist, dat hij bij het laatste opduiken digt bij den zeehond te voorschijn komt, die verloren is, hetzij hij op het ijs blijft liggen of zich in het water stort. Ook terwijl hij zwemt kan hij groote sprongen nemen en men beweert dat hij, al duikende, zalmen en andere snelle visschen weet te vangen. Zijn gang gelijkt door zijne lange zolen, langzaam en slepend, maar kan, in geval van nood, de grootste snelheid bereiken. Het draagt gewis tot de zekerheid van zijnen gang op het ijs bij, dat zijne groote voetzolen gewoonlijk digt behaard zijn. Of hij, als de nood hem dringt, ook bessen en planten eet, is niet zeker, waarschijnlijk lijd hij liever honger, want men heeft ijsbeeren geschoten in wier magen niet de minste sporen van voedsel te vinden waren. Volgens de beste waarnemingen overwintert het mannetje nooit; de beerin daarentegen trekt, bij het begin van het koude jaargetijde, onder overhangende rotsen of ijsschollen terug, of graaft zich in de bevrorene sneeuw eene ligplaats, die door nieuwe sneeuw weldra zoozeer bedekt wordt, dat er nog slechts een luchtgat overblijft. In dit toevlugtsoord werpt zij tegen het einde van December twee jongen, ware kinderen der nacht. In Maart verlaat de vermagerde, en dan dubbel vreesselijke moeder hare ligplaats in gezelschap der jongen, die dan ongeveer zoo groot zijn als schaapherdershonden. De mannetjes zwerven eerst langs de kusten en later over het zeeijs en vinden hier in den regel zoo rijkelijk voedsel, dat zij zeer vet worden. Niet zelden drijven zij op groote schollen in de opene zee en zelfs naar IJsland, waar zij onder de kudden zulke verwoestingen aanrigten, dat de inwoners in massa tegen hen optrekken. De gevaren op de jagt van dit dier schijnen overdreven te zijn; wij zullen in het vervolg zien, dat de noordsche volken ze zelfs zonder schietgeweer te lijf gaan.

Ook aan wolven is er in het hooge Noorden nergens gebrek en zij vormen daar eveneens een bijzonder noordsch geslacht. Zij gelijken door grootte,

De IJsbeer.

digte ha
die tot
gen afs
sterker
zich nie
oogen v

Het rij
noordsche
deels bro
trekken.
volgd doo
of papega

digte haren, steile ooren en spitsen snuit, zoo zeer op de honden der Eskimo's, die tot het ras der schaapherders-honden behooren, dat zij daarvan op eenigen afstand in het geheel niet te onderscheiden zijn; de wolf is echter veel sterker dan de hond, en deze laatste, die moedig den beer aangrijpt, waagt zich niet aan den wolf en verdedigt zich naauwelijks als hij, zelfs onder de oogen van zijn meester, door den wolf wordt aangegrepen en voortgesleept.

Noordsche vogels.
1. Tordalk. 2. Zeekoet. 3. IJsduiker. 4. Maskerduiker. 5. Storm-meeuw. 6. Alk.

Het rijk der wolken is, gelijk wij straks reeds zeiden, gedurende den noordschen zomer, bijzonder bevolkt door allerlei zee- en trekvogels, die hier deels broeijen, deels voor dit werk nog noordelijker in onbekende streken trekken. Wilde ganzen en eenden, stormvogels, verschillende meeuwen, gevolgd door roofvogels, trekken voorbij of strijken hier neder; eene kleine alk of papegaaiduiker broeit in grooten getale tusschen de rotsspleten en bezorgt

vreemden en inboorlingen eene welkome en smakelijke spijs. Ook de insektenwereld is niet geheel buitengesloten. Behalve de moskito's, die in sommige streken maar al te veel van hunne tegenwoordigheid doen blijken, heeft men bijv. vlinders en eene soort van bijen gevonden.

De hoofdzetel van het dierlijk leven in het Noorden is echter de zee. Hier vindt men voorreerst de reuzen der zee, de walvisschen, zwarte en witte, en hunne verwanten de vin-visch, den narwal en den noordkaper; in vroegeren tijd vond men ze hier in groote menigte, tegenwoordig zijn deze, om hunne waarde zoo zeer gezochte, beesten reeds aanmerkelijk gedund, of hebben zij zich misschien naar andere wateren terug getrokken, die nooit een menschenoog zien zal, althans sedert lang bezoeken zij niet gaarne meer de Europesche zeeën. De walvischvangers zijn de ontdekkingsreizigers steeds op

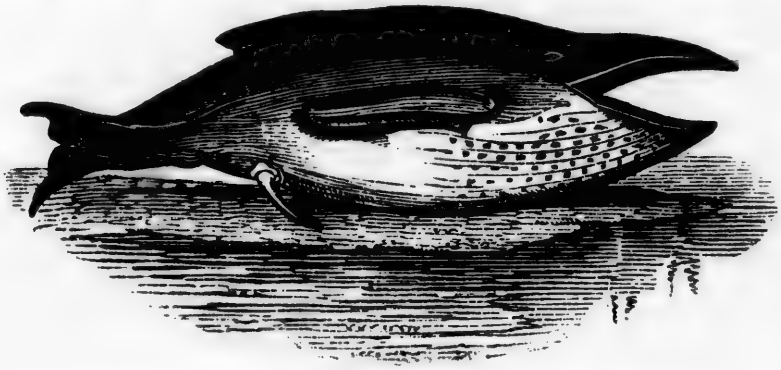

De Vin-visch.

den voet gevolgd en hebben hier in het hooge Noorden eene zeer goede jagt gevonden. Vooral was, en is nog heden, de Baffinsbaai eene geliefkoosde verblijfplaats der walvisschen en hieruit kan men reeds besluiten, dat de zee hier rijk moet zijn aan kleinere zeedieren, om aan deze kolossen voedsel te verschaffen. Werkelijk vindt men hier eene groote menigte kleinere visschen, waaronder vele eetbare; bovendien zeekreeften en in de welig tierende zeewieren allerlei schaaldieren en schelpdieren. Het hoofdvoedsel voor den walvisch bestaat, naar men meent, uit kleine, naauwelijks zigtbare, slijmachtige zeediertjes, die zich in zoo ontzaggelijke menigte vertoonen, dat zij aan de zee, over eene uitgestrektheid van vele mijlen, eene roode of andere kleur mededeelen.

Zeehond, walrus en het geslacht der walvisschen, behooren, zooals bekend

is, niet tot het geslacht der visschen, maar tot de zoogdieren, de eerste als kust- de tweede als eigenlijke water-dieren; zij onderscheiden zich allen door hun rijkdom aan spek, waaruit men de traan bereidt, ter wier wille jaarlijks eene menigte schepen uitloopen en alle gevaren trotseren, die het gure klimaat, de wilde zee en de strijd met de monsters van den oceaan medebrengen.

De schepen, die voor de walvischvangst worden uitgerust, zijn gewoonlijk

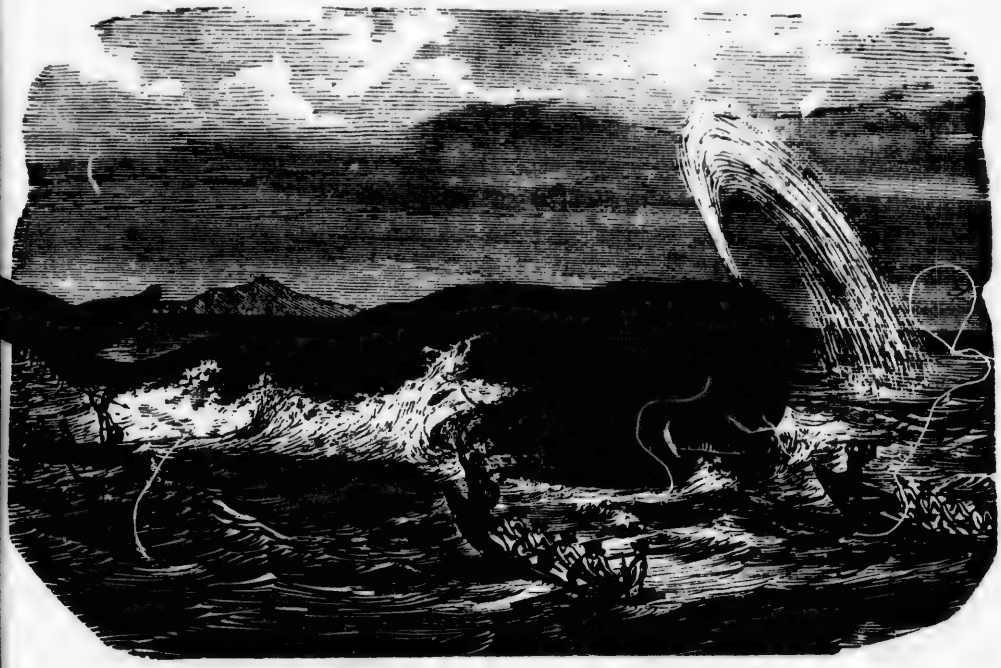

Het uitwerpen der harpoenen bij de walvischvangst.

groote driemasters van 400—500 tonnen. Zij worden zorgvuldig van alle benoodigdheden voorzien en zoo ingerigt, dat zij tegen zware stormen te midden van ijsblokken en drijvende schotsen bestand zijn. Bij ons te lande worden de schepen gewoonlijk 112 voet lang en 29 voet breed gemaakt. De equipaadje bestaat uit 30—40 man en is zamengesteld uit vier of vijf officieren (kapitein en stuurlieden), een scheepsdoctor, een timmerman, twee kuipers, een smid, een kok en de matrozen, waarvan elk weder zijne bijzondere bezigheid heeft. Elk schip neemt 6 tot 7 booten mede, die zeer ligt en

afzonderlijk voor de walvischvangst zijn ingerigt; want zij moeten als eene pijl uit de boog over de zee stuiven en geschikt zijn om telkens plotseling om te wenden. Zij zijn meestal 25—26 voet lang, 4—5 voet breed en onder de roeibanken ongeveer een voet diep; de vijf riemen zijn 15—19 voet lang en zeer stevig.

Elke boot heeft een aanvoerder, die zijne bevelen geeft en een harpoenier, die eveneens in rang boven de gewone matrozen staat. Zoodra men in zee is, wordt er eene rangorde opgemaakt, volgens welke de booten op elkander volgen; dan ontvangt elke harpoenier 4—6 lansen, verscheidene scheepsmessen, een bijl en een grooten voorraad van steelen voor deze werktuigen en eindelijk eene voldoende hoeveelheid dun touw. Het voornaamste van deze wapenen is de harpoen, d. i. een ijzeren pijl met een stompen hoek van ongeveer 120 graden aan de punt, die niet alleen bestemd is om den walvisch te doorboren en te dooden, maar vooral om hem vast te houden en zijne vlugt te beletten. Elke boot heeft ongeveer zes touwen, die te zamen meer dan 4000 voet lang zijn.

De schepen steken gewoonlijk in een tijd van het jaar in zee, die hen in staat stelt met het begin van April de Shetlandsche eilanden te verlaten en voor het einde der maand in de poolstreken aan te komen. Zoodra zich een walvisch vertoont, wordt het teeken tot den aanval gegeven. Een wal! een wal! roept de wacht, en oogenblikkelijk is op het schip alles in beweging en vertrekt de eene boot na den andere, bemand en behoorlijk voorzien, in de aangewezene rigting. Men nadert het monster, de harpoenier zwaait zijn slank ligt wapen, het doorklieft de lucht en wondt het dier. Vreesselijk slaat de walvisch met zijnen staart in het rond en ongelukkig het vaartuig, dat daardoor getroffen wordt, want het wordt ook onmisbaar verbrijzeld. Met ontzaggelijke snelheid vlugt de walvisch, den boot achter zich slepende, want aan den harpoen is het touw bevestigd, dat op den boot wordt uitgevierd en tevens als sleeptouw dient. Afwisselend duikt de walvisch op en onder tot dat hij ten laatste uitgeput nog eens naar boven komt om voor het laatst lucht te scheppen.

Dit oogenblik wacht de aanvoerder af, om den achtersteven van den boot tegen de borst van het dier te rigten, en hij maakt dan aan het tooneel een einde door een lange lans met vier sneden in de longen van het monster te stooten. Deze stoot moet diep en snel gaan, want de laatste stuiptrekkingen zijn niet de minst gevaarlijke bij zulk een kolos, die nu bloed uitspuit en zijn reuzenligchaam heen en weder rolt. Dikwijls duurt de strijd

eenige uren en om het oogenblik van den dood te verhaasten, waagt men het dan den walvisch met nieuwe harpoenen, lansen en scherpe spaden aan te tasten. Deze laatsten dienen voornamelijk om de snelheid van zijne vlugt te verminderen. Dikwijls tracht de harpoenier met dit wapen te treffen op de plaats waar het ligchaam in den staart overgaat; gelukt het hem hier een der groote bloedvaten door te snijden, dan is de snelheid bijna op de helft verminderd. Deze is overigens zoo aanmerkelijk, dat het monster sneller dan de passaatwinden voortschiet. Het dier bedient zich daarbij voornamelijk van zijnen staart; met dezen ontzaggelijken hefboom zijner spierkracht vernielt hij alles wat hem in den weg komt, het is zijn roeiriem, zijn roer en zijn wapen tevens.

Op den dooden zee-reus wordt eene vlag gestoken, uit alle booten stijgt een luid hoerah! omhoog en de manschappen van het schip, dat het strijdtooneel, wanneer het in de open zee voorvalt, genaderd is, beantwoordt dit vreugdegejuich. Wacht echter het schip ergens in eene bogt van het strand of heeft het den strijd uit de verte aanschouwd, zoo keeren de booten daarheen terug, terwijl zij den walvisch op sleeptouw nemen, hetgeen dikwijls een zeer moeijelijk transport is. Nu begint men het spek van het ligchaam van het dier los te snijden, hetgeen met spaden geschiedt, die slechts aan eenen kant scherp zijn; dan wordt de kop van den walvisch losgemaakt, en de ontzaggelijke bovenkaak geheel aan boord geheschen om daaruit de baarden los te maken.

Deze baarden zijn een eigenaardig kenmerk van de wal- en vin-visschen. Ofschoon het ontzaggelijke beest eenen muil opendoet, zoo groot, dat men met een bootje zou kunnen naar binnen varen, zoo is het toch geen eigenlijk roofdier, want daartoe ontbreken hem de tanden en het wijde keelgat. Zijne tanden staan namelijk rondom aan de bovenkaak en vormen eene rei zwaardvormige hoornige platen. Hij moet zich dus met kleine dieren, zooals haringen, zeekreeften enz. tevreden stellen.

Eindelijk gaat men aan het smelten van het spek, hetgeen op fransche schepen meestal bij nacht geschiedt. Wanneer men het luid gezang hoort en de rookzwarte, van traan druipende menschelijke gedaanten naast de dampende ketels ziet, zou een ligtgeloovige al spoedig in de verzoeking komen, om te denken dat hij hier een nachtelijk feest van geesten uit de onderwereld zag. In het ruim van het schip worden na het smelten de traanvaten gevuld en digtgemaakt. Om de geheele scheepsruimte met traan te vullen moeten er 20—30 walvisschen gedood worden, gewoonlijk vangt men er

slechts weinigen. Het spek van een volwassen walvisch kan bij de 60,000 pond wegen en de baarden, die het zoo nuttige balein leveren, wegen niet zelden meer dan 1000 pond.

De robben vormen de eigenaardige stoffaadje van elk noordsch landschap. Behalve den monsterachtigen walrus, die vooral om zijne ivoorachtige tanden en zijne vetmassa gezocht is, vindt men daar zoowel den gewonen zeehond als eenige andere soorten, zeekalf, enz. in menigte.

De Robbenjagt.

De zee-zoogdieren maken eigenlijk het wild van het Noorden uit; het bestaan van den Eskimo hangt bijna geheel van deze dieren af; dat van den ijsbeer niet minder, en ook de Europeaan vindt een zeehond veel smakelijker dan een beer. Men moet echter niet denken, dat het slechts de moeite van een »robbenslag" kost, zoo als men wel eens leest, om zich een stuk gebraden zeehondsvleesch te verschaffen. Hoe menigmaal men deze dieren ook op het ijs ziet spelen of zich in de zonnestralen koesteren, zijn zij daarbij zoo voorzigtig, dat de jager ze hoogst zelden binnen schot krijgt, als hij

niet de handelwijze van den groenlandschen Eskimo volgt. Deze verbergt zich achter een scherm, dat met een witten doek is bespannen, en langzaam en voorzigtig wordt vooruitgeschoven. Zoo komt hij met tijd en geduld eindelijk nabij genoeg om een schot te kunnen wagen, dat echter ook nimmer zijn doel mist, want hier, waar zij van de Denen geweren, kruid en lood kunnen verkrijgen, zijn de Eskimo's goede schutters geworden. Op andere plaatsen, waar de Eskimo geen ander wapen kent dan zijne speer, moet hij de zeehonden in zijne ligte boot zien te naderen of ze bij hunne ijsgaten beloeren. De zeehonden hebben namelijk op de plaats, waar zij zich ophouden, altijd eenige gaten in het ijs, of liever elk dier heeft zijn eigen ijsgat, en dezen weten zij zelfs in den strengsten winter, tusschen 10 voet dik ijs, steeds open te houden. Verlaten de robben het water, zoo houden zij zich toch altijd in de onmiddelijke nabijheid dezer gaten op en vlugten daarin, zoodra zij met hun scherp gezigt of gehoor het minste teeken van onraad bespeuren. Als zoogdieren moeten zij echter van tijd tot tijd naar boven duiken om adem te halen, en dit oogenblik moet de jager afwachten om door een juisten stoot met zijne speer zich in het bezit van zijnen buit te stellen. Het is eene onmisbare voorwaarde, dat de stoot oogenblikkelijk doodelijk zij, althans bij de jagers geldt het als regel, dat een slechts gewonde zeehond onderzinkt en nooit weer te voorschijn komt.

De belangrijkste jagt op den zeehond vindt aan de kust van Newfoundland plaats. In weinige weken zijn daar reeds door 300 schepen, die in Maart van de Oostkust van het eiland uitloopen, 300,000 van deze dieren gevangen; men trekt ze de huid met het vet af, terwijl men het overige voor vossen, wolven en beeren laat liggen. Met Mei keeren de schepen terug, het vet wordt dan van de huid gestroopt en in kuipen in de zon gezet, waar het zich in den tijd van 4—5 weken in traan verandert, waarvan men jaarlijks 3—4,000 tonnen verzamelt. De jagt geschiedt op verschillende manieren. Men overvalt de zeehonden in hunnen slaap en doodt ze dan met knodsen of spiezen; men spoort hunne ijsgaten op en doorsteekt ze als zij naar boven opduiken met spiezen, waaraan riemen verbonden zijn om ze te kunnen vast houden; men schiet ze met buksen, verspert hun den weg, als zij stroomopwaarts gezwommen zijn, met netten en jaagt ze dan met booten, of men doet ook wel zooals sommige noordsche volken en steekt zich in eene robbenhuid, nadert ze dan langzaam onder den wind en maakt ze dan met knodsen of speeren af.

Niet minder belangrijk is de jagt op walrussen. In het jaar 1810 bragt

men uit de zuidelijke zeeën 6,000 tonnen walrustraan naar Engeland, die meer dan anderhalf millioen gulden waarde hadden. Even uitgebreid is de jagt in de noordelijke streken, wier bewoners het vleesch dezer dieren eten, met zijne huid hutten en booten overtrekken of daaruit gordels en riemen snijden en het vet tot traan verkoken.

De walrus heeft reeds eene aanmerkelijke grootte, daar zijne lengte 18—20 voet en zijn gewigt 1400—2000 pond kan bereiken. Aan hals en borst is hij zeer dik, naar achteren neemt hij allengs in dikte af. De dikke huid is rimpelig, van eene donkere kleur en hier en daar met korte geel-bruine haren bedekt. Van de overige robben onderscheidt de walrus zich voornamelijk door 20—30 duim lange, dikke, rolronde en eenigzins gebogene slagttanden, die het bovenste gedeelte van den snuit zoozeer naar de hoogte duwen, dat die in het oogvallend dik en stomp gelijkt en de neusgaten geheel naar boven staan. De muil is met dikke borstels van een paar vingers lengte omzet, de uitwendige gehoordeelen zijn niet aanwezig en de oogen zijn klein maar glinsterend. De zonderling gevormde groote slagttanden, die ieder 10—15 pond wegen, zijn het dier tot velerlei nut. Zij dienen hem tot haken, waarmede hij, behendiger dan men van zulk een loggen klomp zou verwachten, tegen rotsen en ijsbergen opklimt en zich tusschen de drijvende ijsschollen door werkt; hij scheurt daarmede de lange draden van een noordsche zeewier van de onderzeesche rotsen af; worden zij op het drooge aangevallen, dan houwen zij met dit hun wapen woedend naar beide kanten in het rond en banen zij zich zoodoende dikwijls nog een aftogt naar het water; hier zijn zij van hunne weerbaarheid zoo goed bewust, dat zij zelfs met hunnen ergsten vijand, den ijsbeer, een strijd op leven en dood niet vreezen.

Ofschoon van nature goedaardig, kan de walrus, als hij door een aanval aangehitst is, eene tegenpartij worden, die lang niet te verachten is en zijn aanvaller heel wat te doen geeft. De jagt op dit dier is daarom niet zonder gevaar. Behalve dat de drijvende ijsschollen, waarop deze dieren zich het liefst ophouden, schip en boot kunnen vernielen, haalt men zich, daar de walrussen in kudden bij elkander leven, als men er een aanvalt, al de anderen tegelijk op den hals. In zulke gevallen verzamelen zij zich dikwijls rondom den boot, die den aanval waagt, zij doorboren de planken met hunne slagttanden en heffen zich, niettegenstaande de vinnigste verdediging der bemanning, tot op den rand van den boot omhoog en dreigen dien zoodoende te doen omkantelen.

Onze afbeelding stelt een dergelijk strijdtooneel voor, van hetwelk de me-

Walrussenjagt.

dedeeling
eerste ex
Trent, g
het ijs i
ning bev
robben,
avond, t
ijsbanken
ten, die
gingen sl
Een aa
boot op
schouwde
stonds on
vrolijk sp
geweersch
naar den
den weg t
vervolgen,
rollen en
nieuwe di
stortten. M
te klimme
omver te
en daarom
Ofschoon v
van walvis
zette het
talrijk en
den hunne
geweer nog
en schoot.
gaven onmi
er verdwen
verdere verv

dedeelingen van den Zee-Officier BEECHEY eene beschrijving leveren. Bij de eerste expeditie van Sir JOHN FRANKLIN werden de beide schepen Dorothea en Trent, gedurende 30 dagen, op de hoogte van het Prince-Charles-eiland door het ijs ingesloten. In de gedwongene werkeloosheid waarin zich de bemanning bevond, had men geene andere verstrooijing, dan die welke beeren en robben, de eenige bewoners dezer streken, verschaften. Op een schoonen avond, toen het ijs begon los te raken, bespeurde men van de Trent, op de ijsbanken talrijke kudden van walrussen, elk van meer dan honderd beesten, die volgens hunne gewoonte dartel in het water speelden en daarna gingen slapen.

Een aantal officieren en matrozen ging dadelijk in een goed uitgerusten boot op een der talrijkste kudden af, die zij reeds als een zekeren buit beschouwden. Toen de walrussen hen echter bemerkten, verdwenen zij aanstonds onder het water. Eene andere kudde was echter zoo verdiept in haar vrolijk spel, dat zij omsingeld werd, voordat zij het bemerkte. Bij het eerste geweerschot stortten zich de verschrikte robben met zulk eene onstuimigheid naar den vijand, dat zij bijna al degene, die daar geposteerd waren om hun den weg te versperren, omverwierpen. Men ging weer in den boot om ze te vervolgen, maar de robben verwisselden, toen zij in hun element waren, de rollen en werden nu op hunne beurt de aanvallers. Ieder oogenblik doken er nieuwe dieren uit het water op, die zich met een wild gebrul op den boot stortten. Met behulp hunner slagttanden trachtten eenigen tegen den boot op te klimmen, terwijl de andere onder den boot zwommen en hem poogden omver te werpen. Een der sterkste walrussen scheen den aanval te besturen en daarom rigten de matrozen hunne verdediging voornamelijk tegen dit dier. Ofschoon van alle kanten door de scherpe scheepsbijlen en door een hagelbui van walvischharpoenen getroffen, liet het dier zich toch niet verdrijven en zette het den strijd met klimmende woede voort. De aanvallen waren zoo talrijk en volgden zoo snel op elkander, dat de matrozen den tijd niet hadden hunne geweren te laden. Slechts de proviandmeester had gelukkig zijn geweer nog geladen, hij rigtte den tromp tegen den kop van den aanvoerder en schoot. Doodelijk getroffen stortte de walrus achterover en de anderen gaven onmiddellijk hunnen aanval op. In een oogenblik waren zij onder water verdwenen. Het zal niet behoeven gezegd te worden, dat men van alle verdere vervolging afzag.

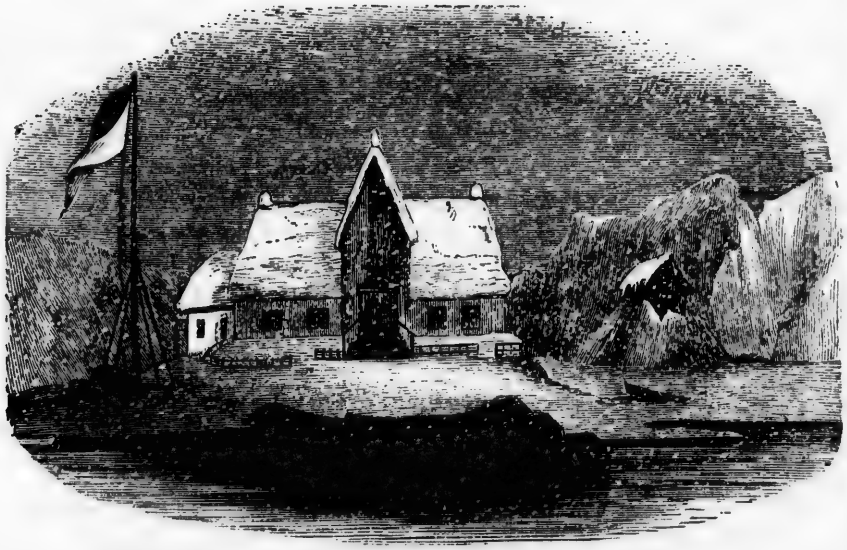

Kolonie Lively op het eiland Disco. (Het huis van den Inspecteur.)

Wij moeten thans nog ten slotte onze aandacht schenken aan de menschen in de poolstreken, want ook op dezen uitersten zoom der wereld tusschen eeuwige sneeuw en ijs treffen wij nog onze natuurgenoten aan. Intusschen zij behooren waarlijk niet tot de bevoorregte stammen; men noemt ze soms wel wilden, of, als men zich met eenige toegevendheid wil uitdrukken, kinderen der natuur. Maar de poolnatuur is eene harde en norsche moeder, zij vertroetelt hare kinderen niet; en toch hebben deze menschen hun geboortegrond en hunne omgeving lief met eene gehechtheid, die wij bij ons niet kennen. Geen Eskimo, zelfs geen Laplander kan het op den duur in zuidelijker streken uithouden, hij kan zich nergends aan het klimaat gewennen en hij gevoelt zich slechts in zijn element onder de stralen der poolzon. De algemeene wet, dat een menschenstam des te minder verplaatsbaar, des te inniger aan zijn geboortegrond gehecht is, hoe meer hij aan den natuurstaat nadert, valt juist bij de poolvolken het duidelijkst op te merken.

Hoe verschillend het natuurlijk karakter der werelddeelen uit Azië, Europa en Amerika ook zijn moge, zoo verdwijnt toch alle onderscheid en alle tegenstelling daar waar deze landen hunne noordelijkste uithoeken binnen den poolcirkel vooruitschuiven; deze landstreken, in een wijden cirkel rondom de pool verspreid, vormen eene eigenaardige groep, waarin de koude alles gelijk

maakt. Overal dezelfde barre, woeste natuur en ook overal dezelfde mensch. De poolbewoners verschillen slechts weinig van elkander, onverschillig tot welk menschenras zij behooren, welke taal zij spreken: bij allen zijn inrigting, levenswijze, woning, kleeding en gereedschappen bijna volkomen gelijk, en wat men bijv. van een Eskimo zegt, is tamelijk wel op elk ander poolvolk toepasselijk, al woont het nog zoo ver van den eerste verwijderd. Het is juist de natuur van het land, die de menschen dwingt, zóò en niet anders te leven. De zorg voor levensonderhoud dringt al het andere op den achtergrond; voeding voor het ligchaam en beschutting tegen de konde zijn de twee groote levensbehoeften, wier bevrediging gedurende zijn gansche leven den poolbewoner bezig houdt; in de wijze waarop hij daarbij te werk gaat, toont hij over het algemeen veel verstand en veel handigheid; overal heeft hij de doelmatigste middelen weten op te sporen; een hooger verstandelijk leven is hem echter vreemd en voor eene beschaving naar onze begrippen schijnt hij in het geheel niet vatbaar te zijn.

De bodem zelf der poolstreken biedt nagenoeg niets tot voeding voor de menschen; de hoofdbron voor zijn onderhoud is het dierenrijk, door vischvangst en jagt. Slechts op enkele punten, zooals in een gedeelte van Lapland en noordelijk Rusland, hebben de inboorlingen het zoo ver gebragt, dat zij rendieren temmen en een herdersleven leiden en aldus op den trap der beschaving eene enkele trede hooger gestegen zijn.

Wij zullen ons bij de beschouwing der poolbewoners bepalen bij de Eskimo's, dien eigenaardigen menschenstam, die over eene groote uitgestrektheid, maar dun gezaaid, de eilanden en kusten van de noordelijkste streken van Amerika bewoont, waar de zee de hoofdmiddelen van zijn bestaan, zeehonden en visschen, opleveren kan. De westkust van Groenland kan men als het hoofdkwartier der Eskimo's beschouwen; hier strekken zich hunne koloniën tot aan den ingang van de Smith-Sond uit, terwijl de onherbergzame oostkust, die bijna altijd door ijs is afgesloten, slechts sporen van vroegere koloniën aanwijst. Op de eilanden in het westen van Groenland heeft men op vele punten Eskimo's aangetroffen, ten minste ten zuiden van de Barrowstraat, terwijl de nog noordelijker gelegene streken die de namen Noord-Lincoln, Ellesmere-Land, Grinnel-Land, Washington-Land dragen, geen menschelijk wezen huisvesten. Op het Amerikaansche vaste land zetelen Eskimo's langs de kusten van Labrador en op de geheele uitgestrekte Noordkust tot aan de Behringsstraat en zelfs nog meer zuidelijk tot aan den Eliasberg. Of zij zich hier allengs met andere verwante volken vermengen en in

hoeverre zij met de bewoners der Aleuten-eilanden, met de Aziatische Tschuktschen in verbinding staan, is nog niet zeker uitgemaakt. Vroeger meende men, en volgens sommigen is het ook thans nog niet onwaarschijnlijk, dat Amerika door volksstammen uit Azië bevolkt is geworden en dat de reeks der Aleuten-eilanden daartoe als brug gediend heeft. Diensvolgens hield men de Eskimo's voor menschen van mongoolsch ras, ofschoon zij uiterlijk weinig op Mongolen gelijken en daarentegen veel meer het karakter der Amerikaansche roodhuiden verraden. Ook hunne taal, die zeer moeijelijk schijnt te zijn, heeft een Amerikaansch karakter. Hoe talrijk de talen der Amerikaansche stammen ook zijn mogen, zoo hebben zij toch allen den aard der zamenstelling met elkander gemeen, die geheel verschillend is van die der talen der oude wereld. De Amerikanen voegen bij hunne stamwoorden eene groote menigte van allerlei aanzetsels, en drukken daardoor de verschillende veranderingen van beteekenis uit. Deze talen met dikwijls bovenmatige lange woorden, die men bijna volzinnen zoo moeten noemen, heten polysynthetische, dat is uit vele woorden zamenstellende, en hiertoe behoort ook de taal der Eskimo's. Zoo beteekent innuvoc, hij leeft, is een mensch; hieruit ontstaan nu door aanzetsels: innugigpok, hij is een aardig mensch, innurdlukpok, hij is een leelijk mensch; innukulukpok, hij is een ongelukkig mensch, innuksiurpok, hij is een goed mensch, innukpilokpok, hij is een slecht mensch, innuksisivavok, hij is een mensch als een Groenlander; innungorpok, hij begint een Groenlander te worden. Innuit, menschelijke wezens, mannen, noemen de Eskimo's zich zelven; de naam waaronder zij bij ons bekend zijn is eigenlijk een scheldnaam, die hun door de noordelijkste Indianenstammen van het vaste land is gegeven; oorspron-

Paulik, de Eskimo (uit Kane's Expeditie).

kelijk luidt hij Eschkimai en beteekent raauw-vleescheter. Het is zeer opmerkelijk dat de taal van deze menschen, die zoo wijd uit elkander verspreid en bijna zonder verkeer met elkander leven, in het algemeen bijna dezelfde is en dat tolken, die deze taal op een enkel punt leerden, zich overal konden doen verstaan, waar zij Eskimo's ontmoeten.

Behalve deze taal hebben deze volken geen band; zij hebben geene geschiedkundige herinneringen, geene overleveringen omtrent huunen oorsprong en vroegere lotgevallen. Toen in het midden van de 10de eeuw de Noormannen op de Amerikaansche kusten voeren, vonden zij Eskimo's tot aan het tegenwoordige gebied der Vereenigde staten, terwijl in Groenland geene menschen waren; de ontdekkers die 500 jaren later kwamen vonden in plaats van Eskimo's Indiaansche stammen, en het is dus waarschijnlijk, dat de eersten door de laatsten in dien tusschentijd verdreven en verder naar het noorden teruggedrongen zijn. Inderdaad zijn de Eskimo's en Indianen natuurlijke vijanden, de laatsten beschouwen den Eskimo als een soort van wild dier, dat tot niets dient, dan om overvallen, vermoord en beroofd te worden. Toen HEARNE onder de noordelijke Indianen verkeerde om den Kopermijnstroom op te sporen, beraamden dezen een strooptogt tegen de Eskimo's aan de kust, waarvan zij maar niet af te brengen waren. In de nabijheid hunner slagtoffers gekomen, beschilderden zij hunne schilden met afbeeldingen van de zon en de maan, van roofvogels enz., verwden zij hunne gezigten rood en zwart en vielen zij 's nachts te één ure uit hunne hinderlaag op de slapende Eskimo's aan, die zij onder een vreesselijk geschreeuw, mannen, vrouwen en kinderen zonder onderscheid vermoordden. Daarop plunderden zij de hutten en vernielden zij alles wat niet waard was medegenomen te worden. Waarschijnlijk spoort de zorgeloosheid en de onkrijgshaftige aard der Eskimo's de Indianen tot deze verfoeijelijke rooftogten aan; intusschen wacht hij zich wel zijnen vijand in een openen strijd aan te vallen, want de Eskimo is niets minder dan laf; ja, hij is sterker dan een Indiaan en vecht als het noodig is, met de hardnekkigheid en taaiheid van een ijsbeer.

Onder elkander leven deze menschen in de beste verstandhouding, zelden ontstaat er twist of oneenigheid en dan nog in den regel om den wille der vrouwen. De Eskimo is rustlievend, zelfs traag, wanneer hij althans niet op de jagt is, en meestal in een goeden luim en tot scherts en vrolijkheid gestemd. Al wat niet volstrekt noodig is of hem persoonlijk deert laat hem geheel onverschillig en verstoort zijne rust niet.

Deze zonderlinge poolmenschen vormen noch een eigenlijken staat, noch

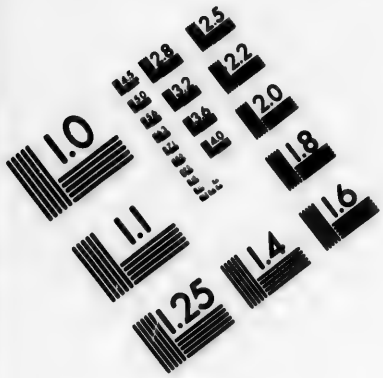

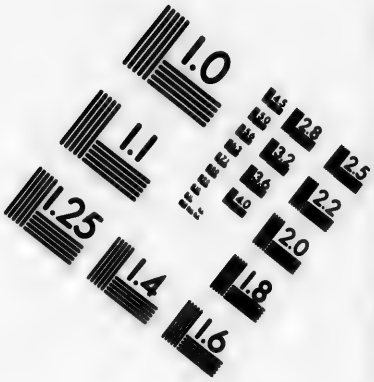

IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)

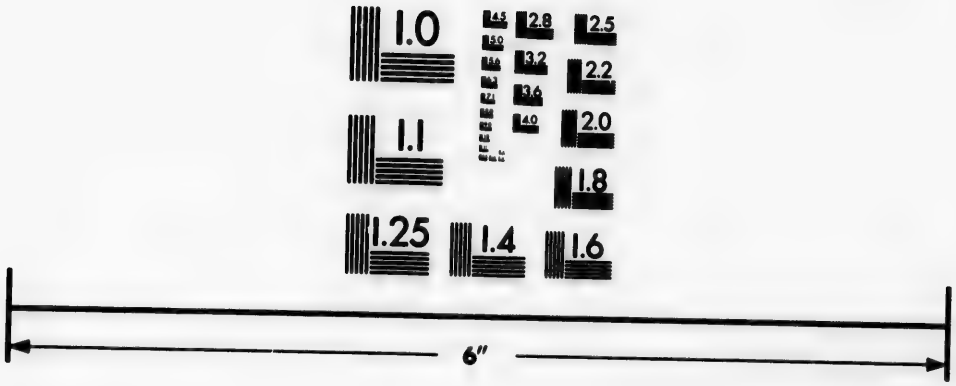

Photographic
Sciences
Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

2.8
2.5
3.2
3.6
2.2
2.0
1.8
1.0

hebben zij opperhoofden of andere personen die hun iets te bevelen hebben. Ieder leeft zoo goed hij kan zonder het anderen lastig te maken. Heeft de Eskimo eene goede jagt gehad, die hem goed wat vleesch, visch en traan oplevert, zoo kent hij geene andere wenschen meer. De eenige personen, die onder de heidensche Eskimo's iets boven de anderen voor hebben zijn de toovenaars, die, gelijk van zelf spreekt, tevens hunne geneesheeren zijn. Ook onder het ruwste volk vindt men altijd eenige personen, die, slimmer dan de anderen, van hunne ligtgeloovigheid weten partij te trekken en zoo is het ook hier. Een Eskimo toovenaar heeft magt over de geesten en met hunne hulp verdrijft hij ziekten, die de booze menschen door hunne hekserijen te weeg brengen, hij verschaft raad, wanneer er gebrek is aan zeehonden, of wanneer zij zich niet willen laten vangen. De booze geesten houden ze dan in de diepte tegen, zoo als hij zegt, of zij hebben de jagtkunsten der Eskimo's verklapt en hij gaat dan zelf in de diepte om ze te bestraffen. Dan wordt de toovercirkel getrokken, de bezweerder legt zich op den grond en zijn helper bedekt hem met eene groote mat. Nu hoort men vreemde onverstaanbare klanken die van onder de mat schijnen te komen; de stemmen worden allengs doffer en de gespannen toehoorders bemerken duidelijk dat de toovenaar telkens dieper in de aarde nederdaalt. Eindelijk is alles stil geworden en ademloos wachten de omstanders tot dat het eerste doffe gemompel zich weder laat hooren. Nu gaan de stemmen weder crescendo, de wonderman komt weder naar boven en eindelijk wordt de mat weggetrokken. Hij heeft overwonnen en toont om dit te bewijzen een bebloed mes, waarmede hij den boozen geest in hardnekkigen strijd een, twee of meer vingers heeft afgesneden. Vertoonen zich niettegenstaande dit hokus pokus geene zeehonden of beeren, zoo is de toovenaar evenmin om eene uitvlugt verlegen als de schatgravers, die nog heden ten dage midden in het geleerde Duitschland Eskimo's genoeg vinden, wien zij met alle gemak het vel over de ooren trekken.

Met het geloof aan heksen en geesten en een toekomstig paradijs vol zeehonden zijn de bovenzinnelijke denkbeelden van den Eskimo tamelijk wel uitgeput; godsdienstige gebruiken heeft hij niet en de voorstelling van een God is hem vreemd. Zelfs in Groenland, waar de Eskimo's reeds sedert geruimen tijd met Europesche beschaving en het Christendom zijn bekend geworden, zijn zij over het algemeen niet veranderd; alleen de toovenaars hebben bij de bekeerden hun aanzien verloren en voor de Christenprediken plaats gemaakt.

De vestiging en uitbreiding van het Christendom op Groenland is het werk van een Noorweegschen Priester uit de vorige eeuw, HANS EGEDE. Nadat de oude Noorweegsche koloniën op Groenland sedert eeuwen verdwenen waren (de laatste in 1408 daarheen gezonden Bisschop kon door het ijs het land niet meer bereiken), vernam men dat een wild volk op Groenland leefde. EGEDE meende dat het de verwilderde nakomelingen der oude kolonisten zouden zijn; hij bejammerde hun afval tot heidensche onkunde en rustte niet, voordat hij eene Groenlandsche Handel- en Zendelingmaatschappij tot stand had gebragt en als eerste zendeling met vrouw en kinderen daarheen reisde. Hij stichtte de kolonie Godhaab (goede hoop) en met medewerking der Hernhutters ontstonden allengs de overige kleine handel- en zendelingstations op de westkust. Het land staat thans onder twee Inspecteurs, een voor de zuidelijke en een voor de noordelijke distrikten; de Deensche regering zendt jaarlijks eenige schepen met munitie voor vuurwapenen, messen, bijlen, naalden, pijlpunten, linnen, katoenen en wollen goederen, tabak, meel, thee, koffij, en ruilt daartegen, dons (vooral van de eidereend) zeehondshuiden, walrustanden, pelterijen, balein en traan. Sterke dranken mogen er niet verkocht worden. Hier in de Deensche koloniën bestaat dus de bevolking uit Denen, Eskimo's of paarlingen van beide stammen. Voegt men hierbij, dat de westkust van Groenland jaarlijks door walvischvaarders van verschillende natiën bezocht wordt, zoo komt men tot het besluit, dat de Eskimo's dikwijls genoeg met vreemden in aanraking komen en veel van hen kunnen leeren; ook hebben zij vele handwerken, die hun nuttig kunnen zijn, aangeleerd, zonder echter veel van hunne gewone levenswijze af te wijken; in de meer noordelijke streken heeft zelfs de bekeering tot het Christendom niet veel vordering gemaakt; hier is de Eskimo nog dezelfde nomade, die hij van oudsher was. Het menu van een Groenlandsch diner gelijkt ook nog tamelijk oud vaderlandsch en is nog zeer weinig naar de Europesche kookboeken veranderd. Men vindt daarop: 1, gedroogde haringen, 2, gedroogd, 3, gekookt, 4, half raauw zeehondenvleesch met een zeer sterk adelijk bijsmaakje, 5, gekookte alken, 6, een stuk van een half verrotten walvischstaart (het hoofdgeregt, waarop de gasten uitgenoodigd worden), 7, gedroogde zalm, 8, gedroogd rendiervleesch, 9, confituren van boschbessen gemengd met de maag van rendieren, 10, hetzelfde geregt met traan bebereid.

De Eskimo is een sterke, gezette, in den regel wel doorvoedde knaap, die alleen door zijne korte beenen slechts van middelbare lengte, meestal 5 voet

is, ofschoon men onder hen ook wel personen van 6 voet aantreft. Het dikke pelskleed kan er niet veel toe bijdragen, om hun uiterlijk slanker te maken. Zij hebben breede volle aangezigten, kleine neuzen, dikke lippen; volgens sommige reizigers hebben zij flaauwe waterachtige oogen, meestal echter zijn zij zwartoogig met een levendigen oogopslag. De mannen hebben in den regel weinig baard. Overigens zijn hunne gelaatsvormen tamelijk uiteenloopend en onder de zuidelijke stammen treft men jonge meisjes aan, die zelfs naar de Europesche begrippen voor schoon kunnen doorgaan. De gelaatskleur is even onbepaald, terwijl de kinderen er tamelijk blank uitzien, zijn de volwassenen bruin tot zwart in alle mogelijke nuancen, meestal een gevolg van de gewoonte zich weinig te wasschen en daarentegen des te meer met traan

Eskimo-woning van buiten.

in te wrijven, hetgeen tegen de koude misschien goed kan zijn, maar overigens weinig geschikt is, de personen innemend te maken, want de tranige atmosfeer, die de Eskimo om zich heen verspreidt, heeft voor alle Niet-Eskimo's iets zeer walgelijks. Het stijve donkere haar laten zij meestal regt naar beneden hangen; alleen de vrouwen binden het dikwijls in een knoop boven het hoofd bijeen. De kleeding, die voor beide geslachten nagenoeg dezelfde is, heeft ten minste het voordeel der doelmatigheid, zij bestaat eenvoudig uit eene pels die het geheele ligchaam bekleedt. Beeren, zeehonden, vossen, rendieren moeten hun huid leveren om den Eskimo te kleeden. Zijne waterdigte laarzen stopt hij vol met veeren, aan zijn pelsjas bevindt zich een kap, die hij over het hoofd kan trekken. Zoo uitgerust trotseert de Eskimo de vinnigste koude, ja hij zweet er nog bij, en even als de boeren uit Polen houdt hij ook in den zomer zijne pels aan. Een ander zeer doelmatig kleedingstuk

dient om zich tegen regen en zeewater bij het visschen te beschutten; het is een overjas die volmaakt dezelfde diensten doet als onze macintosh en die uit aanéengenaaide darmvellen van robben en andere beesten bestaat.

De woning van den Eskimo is eveneens geheel ingerigt naar de omstandigheden waaronder hij leeft, ofschoon dan ook niet naar onzen smaak. In de weinige zomermaanden kan hij het onder een tent, die met dierenvellen is overtrokken, nog uithouden, maar de winter eischt andere maatregelen. Zoo wij eene Eskimofamilie naar onze manier een huis wilden bouwen, zoude zij het in het geheel niet kunnen gebruiken; immers hoe zou men het zonder een enkel stuk hout kunnen verwarmen. Het huis mag maar zoo groot zijn, dat de bewoners er nog even in passen en zoo gelijkt het meer op een beerenhol dan op een huis. De winterwoning van den Eskimo is altijd half onderaardsch gebouwd, men begint namelijk met een kuil in de aarde te graven, waarboven dan een koepelvormig gewelf wordt gebouwd, dat eene binnenruimte van 6 tot 8 voet hoogte omsluit. Hiertoe gebruikt hij hetgeen hij maar vinden kan en meestal bestaat het bouwmateriaal slechts uit hardbevrorene sneeuw, die de Eskimo in den vorm van teerlingen hakt die op elkander geplaatst worden. Deze muur van sneeuwsteenen wordt dan met water overgoten, dat in de koude alles aan elkander doet vastvriezen en aldus als bindmiddel in plaats van kalk dient. Op andere plaatsen, zooals meest overal in Groenland, bestaan de muren van onderen uit steen en turf en het dak uit drijfhout, walvischbeenderen enz., die met vellen, mos, aarde en al wat men maar bij de hand heeft, overdekt worden. De binnenwanden zijn met vellen behangen en in het rond langs de muur is eene verhooging in den vorm eener bank aangelegd met vellen bekleed, die als zit- en slaapplaats dient. Eene kleine opening, naauwelijks zoo groot als een vuist, is met een stuk blaas of een afgeschraapten darm bespannen en dient als venster. In het midden van het vertrek hangt boven eene met traan of zeehondenspek gevulde lamp, die licht en warmte tevens verspreidt, de ijzeren of steenen ketel. De geheele ruimte is zoo bekrompen, dat KANE niet minder dan 4 gezinnen in eene ruimte van 16 vierkante voeten bijeen gepakt zag. Soms tijds ontstaan er door de vereeniging van vele gezinnen ook zeer lange hutten. Om de koude nog meer buiten te sluiten heeft de ingang, die altijd aan de zuidzijde is aangebragt, nog eene bijzondere inrigting. De eigenlijke opening, die met een voorhangsel is gesloten, komt in een langen krommen tunnel uit, die niet breeder is dan 3 voet en waarvan de buitenopening des nachts nog met eene ijsplaat gesloten wordt. Wil men dus een Eskimo in zijne woning een be-

zoek brengen, zoo moet men hem, als ware hij een Aziatische vorst, al kruipende naderen. Lang zou echter zulk een bezoek niet duren, want alle reizigers, die zich daaraan gewaagd hebben, beweren dat het in den stank en de morsigheid van zulk een hol niet uit te houden is. De Eskimo zou tot zijne verontschuldiging kunnen zeggen, dat hij boven alles warmte noodig heeft om te kunnen bestaan, en dat warmte en versche lucht twee din-

Eskimo-woning van binnen.

gen zijn, die in den winter van zijn land niet te vereenigen zijn. Inderdaad is het in een Eskimohut zoo warm, dat de bewoners daarin ongekleed huisvesten. De eigenlijke kachel van den Eskimo is niet zoozeer de speklamp als wel zijn eigen ligchaam; vele reizigers waren er zeer verbaasd over, dat deze poolmenschen de eigenschap hebben een afgeslotene koude ruimte in zeer

korten tijd door hunne warmte op een hooge temperatuur te brengen. Men ziet hieruit, dat zij hun natuurlijk instinkt volgen, wanneer zij hun maag aanhoudend met traan en spek vullen, want juist deze koolstofrijke, vette ligchamen dienen hun, terwijl zij door de ademhaling tot koolzuur en water verbranden, als inwendige brandstof. Wij zelven eten in den winter meer dan in den zomer; het is dezelfde behoefte aan grootere warmte-ontwikkeling, die zich bij ons door verhoogden eetlust openbaart.

Heeft de Eskimo door eene gelukkige jagt zijne provisies opgedaan, zoodat hij zich naar hartelust de maag vullen kan, dan neemt hij in zijne woning rust en volbrengt dan in het slapen even sterke dingen als in het eten. Hij is dan de wereld te rijk en beschouwt het Eskimoleven als het non plus ultra van doelmatigheid, want het ontbreekt hem ook al niet aan eene groote dosis ijdelheid. Wil hij zich in zijne vrije uren wat beweging verschaffen, zoo speelt hij eens met den bal of danst en zingt. Ook in het hardloopen en het boksen oefent hij zich en dit laatste op eene zeer eigenaardige manier; men weert namelijk nooit een slag af, maar slaat elkander beurtelings met de vuist achter de ooren.

Het is bekend, welk een vreedzaam familieleven deze arme lieden lijden, iets dat men ook in de holen der roofdieren aantreft, maar onder de beschaafde volken dikwijls te vergeefs zoekt. De vader is de onbeperkte heer en hoofd van het gezin, maar allen zijn zij zeer aan elkander gehecht; de kinderen worden nooit gestraft en naauwelijks berispt. De gehechtheid dezer lieden strekt zich echter niet verder uit dan tot de naaste bloedverwanten; die niet van de familie is heeft weinig deelneming te verwachten. Dit is echter niet meer dan een zeer natuurlijke zaak. Wanneer deze menschen op een enkel punt zich tot een eenigzins groote kolonie wilden vereenigen, zoo zouden zij elkander dadelijk de nering bederven. Zij moeten zich dus verspreiden om te leven. Hunne woonplaatsen verdienen ook, wat het aantal hutten betreft, den naam van dorpen niet, en dat zij die zeer ligt verlaten bespeurt men aan de niet zelden voorkomende verlatene hutten, die ook met geringe moeite op eene andere plaats weder worden opgebouwd, als op eenig punt de zeehonden wegtrekken en de levensmiddelen schaars worden. Intusschen kunnen zij zich niet altijd tegen den vreesselijksten vijand van den mensch, tegen den honger, wapenen, zooals uit het volgende voorval blijkt. In het jaar 1831 landden walvischjagers bij Kaap York aan de westkust van Groenland, waar zij eenige Eskimohutten ontdekten. Zij waren zeer verwonderd geene sneeuwsporen nog andere teekens der inwoners te bespeuren,

maar het raadsel werd opgelost, toen zij in een der hutten binnenkeken: daar zaten rondom een uitgebrande lamp vier of vijf menschelijke gedaanten in houdingen alsof zij nog leefden, maar met ingevallene oogen en misschien reeds sedert jaren tot ijsbeelden verstijfd. De bevroren hond lag nevens zijn bevroren meester en het kind bevroren in de kap der verstijfde moeder. De overige drie of vier hutten vertoonden hetzelfde treurige schouwspel. De jagtgereedschappen waren in orde en de baai wemelde van zeehonden. Naar alle waarschijnlijkheid had de grimmige koude de ijsgaten der zeehonden voor eenigen tijd gesloten en dezen armen menschen aldus hun onderhoud afgesneden.

De verdeeling van den arbeid is bij de Eskimo's dezelfde als bij nagenoeg alle onbeschaafde volken: het meeste doen de vrouwen. Deze moeten, buiten de verzorging der kinderen en van de keuken, kleederen, laarzen en booten maken, dierenhuiden looijen, tenten en hutten bouwen; de man houdt zich uitsluitend met de jagt en visscherij bezig en zelfs hierbij helpen nog de vrouwen mede. Daar er geen rijke Eskimo's zijn, zoo bestaat de geheele bruidschat der bruid in een paar stevige armen. De huwelijken worden zonder eenige ceremonie gesloten en men trouwt op zeer jeugdigen leeftijd. De bruid moet zich volgens gebruik eenige dagen opsluiten en opsieren voordat zij den man volgt. Veelwijverij is veroorloofd maar komt weinig voor. Wil de man zich van zijne vrouw scheiden, zoo zet hij eenigen tijd een zuur gezigt en verlaat het huis zonder te zeggen, waar hij heen gaat. De vrouw verstaat dezen wenk, pakt haar goed bijeen en trekt met hare kinderen weder naar hare bloedverwanten.

Niettegenstaande al het terugstootende, dat de Eskimo's, even als alle wilde volken, voor ons hebben mogen, kunnen wij toch op deze argelooze en opgeruimde menschen niet verstoord zijn, wij kunnen het hun zelfs vergeven dat zij tusschenbeide wel eens wat liegen en stelen. Alle eer moeten wij hun echter geven, wanneer wij zien, welk eene handigheid en overleg zij aan den dag leggen bij alles, wat betrekking heeft op de vervaardiging en het onderhoud hunner gereedschappen, en dat wel te meer, wanneer wij in aanmerking nemen welke geringe keus van grondstoffen hun overblijft. Wij kunnen ons naauwelijks een huishouden of een ambacht denken zonder hout of ijzer; in die streken echter, waar de zee geen drijfhout aanvoert en de ruilhandel niet doorgedrongen is, moet de Eskimo zich zonder die beide stoffen behelpen en met beenderen, walrustanden, balein en dergelijke zaken vreden stellen. Moet hij kleinere stukken tot grootere vereenigen en heeft hij

geen draad of geene spijkers, zoo bindt hij ze even goed met riemen van rendiervellen te zamen. Deze leveren hem ook het noodige garen en zijne naalden maakt hij van beenderen. De vellen looit hij met urine en de vrouwen vervaardigen daaruit goede en soms ook sierlijke kleederen. Lampen en potten maakt men als het noodig is uit ruwe steenen. In de Hudsonsbaaidistrikten, waar de natuur eenig gedegen koper heeft verspreid, laat de Eskimo dit hulpmiddel niet ongebruikt en bezigt hij dit metaal voor bijlen, lanspunten, enz. Het meesterstuk van den Eskimo is zijn boot en overige zee-uitrusting. De boot, de kajak, bestaat uit een ligt geraamte van hout of balein, dat rondom, ook van boven, met gelooid zeehondsvel bespannen is.

Eskimo's in hunnen Kajak.

Dit overtreksel is natuurlijk waterdigt gemaakt en bovendien vernist, hetgeen, naar men verhaalt, met afgeschaafde rendierhorens geschiedt, die in olie opgelost zijn. De boot is ongeveer 18 voet lang en niet veel breeder dan noodig is om er een mensch in te bergen, hij loopt van achteren en van voren spits toe en steekt, als de bestuurder daarin zit, naauwelijks boven het water uit. Het geheele gewigt bedraagt naauwelijks 30 pond, zoodat hij over land gemakkelijk op den rug kan vervoerd worden. Wil de Eskimo op zee gaan, dan kruipt hij met de beenen in het ronde gat, dat in het dek van den boot in het midden of een weinig naar achteren is opengelaten, en gaat dan

met de beenen regt uitgestrekt daarin zitten. Een losse lederen band, die den rand der opening omgeeft, wordt met riemen aan het ligchaam verbonden, dat met eene waterdigte bekleeding van zeehondsvellen is bedekt. Zoo heeft dan de Eskimo zijn boot als het ware aangetrokken, hij zit daarin volkomen droog en vormt daarmede één geheel, even als een waterdier, dat met eene zwemblaas is omgeven. Eene lange, dubbele roeispaan dient hem om zich voort te bewegen en tevens als balanceerstok, om hem in evenwigt te houden, want het vaartuig met zijnen bevaarder vormt een ligchaam, waarbij het ligte onder en het zware boven geplaatst is, en dat dus ieder oogenblik kan omkantelen, wanneer niet een riemslag op het juiste oogenblik het evenwigt herstelt. Maar al geraakt de Eskimo ook in het water, zoo weet hij zich, door behoorlijk van zijn roeiriem gebruik te maken, weer dadelijk boven te werken, en de Groenlanders volbrengen dit kunststuk, eene geheele omdraaijing onder water, gaarne voor de vreemdelingen in afwachting van

Verhouding der booten tot de wapenen.

een klein geschenk. Het ligte vaartuig laat zulk eene snelle beweging toe, dat de Eskimo volgens geloofwaardige berigten op een dag 20 tot 24 uren gaans kan afleggen. Een goede kajak is de trots van een Eskimo, en hij besteedt alle zorg aan zijn onderhoud. Het ergste, wat hem overkomen kan, is het lek worden van zijne dunne zwemblaas, het zij door een scherpe ijsschots of door de slagen van een gevangenen zeehond; hij is dan verloren, wanneer hij niet spoedig geholpen wordt. Maar de vlugheid en voorzigtigheid dezer lieden is zoo groot, dat zulke ongelukken zeer zeldzaam zijn.

Eerst dan, wanneer de Eskimo met zijnen kajak als een pijl over de oppervlakte van het water glijdt, is hij vol vuur en leven. Zonder stil te houden treft hij met zijne ligte werpspies den zeevogel in de vlugt of op het oogenblik dat hij gaat duiken. Maar dit is slechts een bijkomende buit; zijn hoofdwild is de zeehond en dezen te verrassen en te vangen is zijn grootste genot. Het wapen, dat hij hiertoe bezigt, een soort van harpoen, is een mees-

erstuk van zijne uitvinding. Op het oog is het een gewone werpspies met en punt met twee weerhaken even als van een pijl, van walrus-ivoor gemaakt. Het wapen hangt aan een riem of lijn, die opgerold aan de schuit is evestigd. Maar een gewone werpspies zou door den daarmede getroffenen eehond spoedig verbroken zijn en aldus waren wapen en wild beiden verloren; daarom is zij zoodanig ingerigt, dat zij, wanneer de punt in het lighaam van het dier is gedrongen, als het ware van zelve breekt. De schacht estaat namelijk uit twee stukken, die met de stompe einden met behulp van terke riemen aan elkander zijn gebonden, zoodat zij een geheel vormen, anneer zij in eene regte lijn zijn uitgestrekt, en daarentegen bij eene zijelingsche drukking gemakkelijk medegeven, omdat dan de spanning der iemen geen weerstand meer biedt. De punt is eveneens los op het bovenste edeelte gestoken en elk stuk is met de werplijn verbonden. Op die wijze behoudt het dier alleen de punt in het lijf en kan het zich met al zijn duiken en slaan hiervan niet losmaken; de Eskimo wacht dan het gunstige oogenblik af, waarop hij zonder gevaar voor zichzelven en zijn boot het dier kan afmaken. Bij deze werpspies behoort nog eene met lucht gevulde blaas, of liever een luchtzak, die van het vel van een zeehond is gemaakt en aan lijn is verbonden. Hij wijst niet alleen aan, in welke rigting het getroffene dier zich onder water beweegt maar bemoeijelijkt ook het duiken, ndat de zeehond den luchtzak niet onder water kan trekken. Het is niet heel zeker of de Eskimo's zich aldus uitgerust ook aan den walvisch wagen, ofschoon sommige reizigers het beweren. De Groenlanders doen het alleen in gezelschap der Denen. Zij wasschen zich te voren en trekken hunne este kleederen aan, omdat zij meenen dat de walvisch niet gaarne smerige enschen ziet.

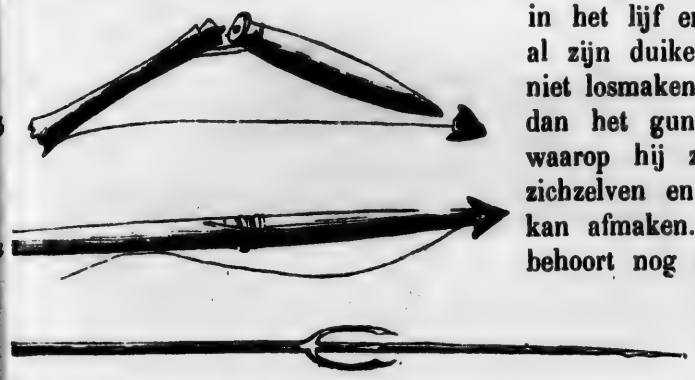

Zeehondswerpspies en Jagtspeer, *a* voor, *b* na het uitwerpen.

De broeder van den kajak is de Umiak of vrouwenboot, die even als eene ge platte schuit is gebouwd en verscheidene personen dragen kan. Deze

vaartuigen worden door vier of vijf vrouwen geroeid, want ook de vrouwen en kinderen hebben op het water velerlei werk te doen. Zij zijn meestal uit beenderen en vellen vervaardigd en zeer veerkrachtig, maar in een holle zee niet te gebruiken. Is de geheele familie op het water, dan vaart de man met zijnen kajak aan de windzijde, en beschut den openen vrouwenboot door met zijn geslotenen kajak de golven op te vangen.

Als voertuig te land bezigt de Eskimo eene eenvoudige slede, welker slethouten oorspronkelijk uit walvischbeenderen bestaan, en die in plaats van met ijzer beslagen te zijn, aan den onderkant met ijs zijn bekleed, dat beter houdt, dan wij van het bij ons zoo brooze ijs zouden verwachten. Kapitein PARRY zag bij zijne Eskimo's op Boothia nog een andere vreemde soort van sleden, die dit eigenaardigs hadden, dat zij, als het noodig was, konden opgegeten worden. Als namelijk de Eskimo's tegen den winter hunne zalmvangst

Eskimosleden uit walvischbeenderen en walrustanden.

hadden volbragt, zochten zij de grootste dieren uit, plaatsten die naast elkander en verbonden ze door hun algemeen bindmiddel, water dat men laat bevriezen, tot een geheel, dat nu een soort van slede vormde, welke het den geheelen winter uithield en in het volgende voorjaar in den maag der Eskimo's tot rust kwam. Waarlijk een vreemd maar zeer doelmatig gebruik van zalm en gelée. De meeste sleden zijn alleen door riemen verbonden, hetgeen haar nog beter geschikt maakt om stooten te weerstaan. Het trekdier van den Eskimo is zijn hond, zijn eenige medgezel en huisvriend, die hem voor de slede de grootste diensten bewijst en daarvoor wat zeehondsvet en afval van visch verdient. Even als zijne collega's bij de Samojeden en andere Noord-Aziatische volken, is de Eskimohond een wild dier, dat niet blaft, maar

des te meer huilt. Een ander ambt van den hond is het schoonmaken van het keukengereedschap; hij kwijt zich hiervan tot groote tevredenheid der huismoeder. Het besturen van een span honden en het juiste mikken der zweepslagen met een ontzaggelijk lange zweep is een kunststuk, dat niemand den Eskimo nadoet.

De Eskimo is niet zeer bezorgd voor de toekomst, en wat hij kan verteren, spaart hij niet op. Heeft hij echter op zijne jagttogten veel geluk gehad, zoo legt hij het overvloedige wild in, om ook bij zijne terugkomst nog wat te vinden. Hij neemt de ingewanden er uit, trekt de voor- en achterpooten af, en steekt ze in het ligchaam, dat daarna met hout en beensplinters wordt toegestopt. Daarop zoekt hij een geschikte rotsspleet en bergt daarin zijn voorraad weg, maakt haar met steenen zorgvuldig digt, en komt de beer in dien tusschentijd niet op het spoor van deze provisiekamer, zoo is de Eskimo zeker bij zijne terugkomst alles onaangeroerd te vinden, terwijl dan het wild bovendien dien eigenaardigen haut goût heeft, waarop de Eskimo zeer gesteld is.

Moet de Eskimo op zijne jagttogten ergens overnachten, zoo schijnt hem dit niets bijzonders. Hij zoekt een plekje op, dat achter een rots- of ijswand tegen den wind beschut is, plaatst zich in zijnen kajak en slaapt. In zulk een geval is de kajak zijn herberg; is de koude zeer fel, zoo gebeurt het ook wel eens, dat de Eskimo niet meer ontwaakt en dat de kajak de lijkkist van zijnen eigenaar wordt. Doch hetzij hij op deze of op eene andere wijze aan zijn einde komt, zoo rust hij toch nimmer in de aarde van zijnen geboortegrond. Men geeft het lijk een rustende houding, met de knieën tegen het ligchaam opgetrokken, plaatst het in een zak op een rotsachtige plaats en overdekt het met een steenhoop. Zijn kajak, zijne speren en ander jagtgereedschap schikt men daarnevens in het rond en dit eenvoudige gedenkteeken blijft vele menschenleeftijden ongeschonden bestaan, want geen Eskimo zal ooit de rust van het graf verstoren.

Dr. Elisha Kent Kane.

De ontdekkingstogt naar het hooge Noorden.

Wij hebben in de inleiding de geschiedenis der laatste ontdekkingstogten tot aan de ontdekking der noordwestelijke doorvaart kortelijk geschetst, en zullen thans KANE de lotgevallen van zijn togt laten verhalen, nadat wij alvorens onze lezers eenigzins nader met hem bekend gemaakt hebben.

Onder de vele schepen die in 1850 tot opsporing van Sir JOHN FRANKLIN naar het noorden vertrokken, behoorden ook die, welke door een Amerikaanschen koopman GRINNELL waren uitgerust. Bij deze expeditie bevond zich als eerste geneesheer Dr. ELISHA KENT KANE, wiens geheele vorige leven de bewijzen had gegeven van zijn avontuurlijken geest. Nadat hij in 1843 zijn examen als Doctor had afgelegd, verkreeg hij eene aanstelling als heelmeester bij de diplomatieke expeditie naar China. Bij deze gelegenheid deed hij vele voetreizen en ontdekkingstogten op de Philippijnsche eilanden en later op Java. Zijn zucht tot reizen voerde hem later in Egypte, en op de Westkust van Afrika, waar hij door eene gevaarlijke moeraskoorts aan den rand van het graf werd gebragt. Toen hij daarna bij het Amerikaansche leger in Mexico in dienst was, wist hij de gelegenheid te vinden om het land te doorreizen en verschillende geographische onderzoekingen te doen. De gevaren van zijne daarop gevolgde reis tot opsporing van FRANKLIN deden hem voor een tweeden togt niet terugdeinzen, vooral niet, nu men een nieuwen prikkel voor deze edelmoedige pogingen gekregen had in de ontdekking van de eerste sporen der verlorenen. In Augustus 1850 namelijk had men op de Kaap Riley in den hoek, dien de Lancaster-Sond met de Wellingtonstraat vormt, en op het kleine eiland Beechy de plaats gevonden, waar FRANKLIN den eersten winter 1845—1846 had doorgebragt. Uit alles bleek dat de expeditie destijds nog goed georganiseerd was; men vond de sporen eener smederij, van een observatorium, zelfs een kleine tuin en eene groote menigte blikken bussen, die tot bewaring van levensmiddelen gediend hadden, ordelijk opgestapeld. Men vond drie graven met in steen gehouwen opschriften, waaruit men moest opmaken dat althans een der schepen destijds nog bestond, want het opschrift luidde: »gestorven aan boord van den Terror." Tot groote teleurstelling echter van de ontdekkers dezer belangrijke plaats vond men geenerlei schriftelijke opgave van hetgeen met de expeditie was voorgevallen of van FRANKLINS plannen voor de toekomst.

Deze ontdekking verlevendigde de hoop, dat men FRANKLIN nog zou kunnen opsporen, vooral omdat de plaats waar zij geschiedde tot het vermoeden aanleiding gaf, dat FRANKLIN den doortogt op noordelijke breedte had gezocht, en de rigting waarin men te zoeken had, dus eenigzins was aangewezen. Ook KANE rustte niet voordat hij een werkzaam deel kon nemen aan deze pogingen, en met ondersteuning van GRINNELL ondernam hij den togt, waarvan thans de bijzonderheden volgen.

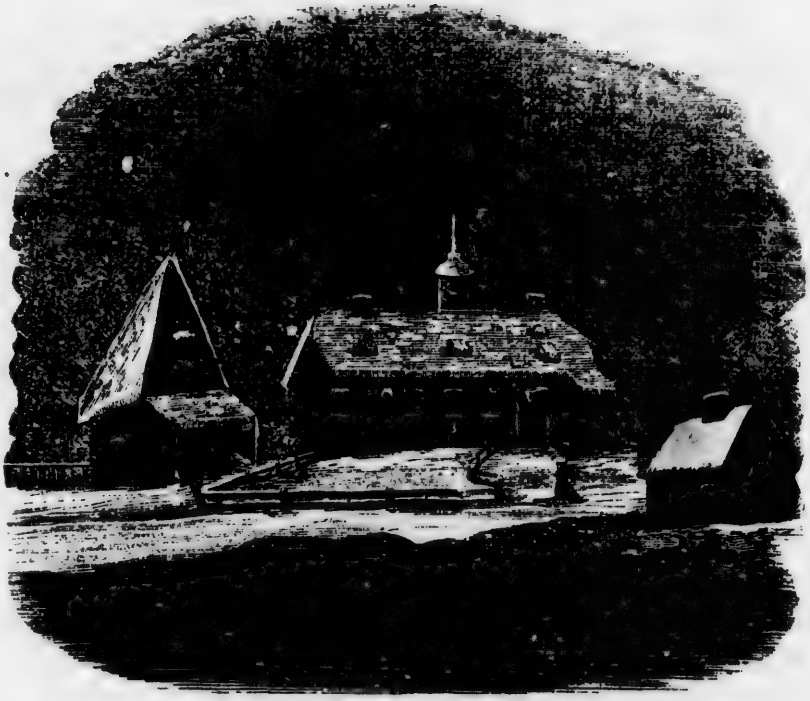

Hernhutters-kolonie Lichtenfels.

I. REISPLAN. UITRUSTING EN VERTREK. ST. JOHNS. FISKERNAES. LICHTENFELS. SUKKERTOPPEN.

In de maand December 1852 werd ik door het Secretariaat der vloot met de opdragt vereerd, eene expeditie tot opsporing van Sir JOHN FRANKLIN naar de noordsche vaarwaters te kommanderen. Ik had, onder Luitenant DE HAVEN, aan de GRINNELL-expeditie deelgenomen, die in het jaar 1850 met hetzelfde doel van de Vereenigde Staten was vertrokken, en had mij na mijn terugkeer bezig gehouden met de uitwerking van een plan, om door vernieuwde inspanning hulp te brengen aan de ongelukkigen of althans het raadsel van hun lot op te lossen. De heer GRINNELL had mij, met zeldzame vrijgevigheid, de Brik Advance, waarmede ik vroeger gereisd had, andermaal ter beschikking gesteld, de heer PEABODY te Londen had rijkelijk tot de uitrusting bijgedragen; de Geographische Maatschappij te New-York, de Smithsonian Institution en andere wetenschappelijke vereenigingen en vrienden der wetenschap bleven

Kaart, tot opheldering van Kane's reis naar de Noordpool.

nede n
ningen
Tien
nij vol
Wij zei
eldig z
e voren
treng i
an den
lwelmen
ermijdi
Het p
raphisch
at Groe
eizen n
vel te v
velks ei
och in z
nidelijk
trekkend
De ber
ijlen v
aarts li
enig an
ij de op
gting n
e merid
et noor
Vellingt
eende
oren d
Voor
peditie
ne reis
dus he
ordelij
n en h

nede niet achter, zoodat ik met werktuigen en hulpmiddelen voor waarnemingen beter toegerust was, dan anders mogelijk zou geweest zijn.

Tien man van ons klein reisgezelschap behoorden tot de vloot en waren mij volgens dienstorder toegevoegd, de overigen waren enkel vrijwilligers. Wij zeilden niet onder de bepalingen, die op de schepen van onze marine geldig zijn, maar hadden onze eigene, wel overlegde regelen, die aan ieder e voren werden bekend gemaakt en later bij alle lotgevallen der expeditie streng in acht genomen werden. Zij luidden: 1. onbepaalde gehoorzaamheid aan den bevelhebber of zijne plaatsvervangers; 2. onthouding van alle bewelmende dranken, wanneer zij niet bijzonder voorgeschreven werden; 3. vermijding van gemeene uitdrukkingen. Andere wetten hadden wij niet.

Het plan van onzen onderzoekingstogt had ik in eene voorlezing der Geographische Maatschappij uiteengezet. Het berustte op de waarschijnlijkheid, at Groenland zich ver naar het noorden uitstrekt, iets, dat destijds door eizen nog niet uitgemaakt was, maar uit aardrijkskundige beschouwingen el te vermoeden was. Hoewel Groenland voor een archipel wordt gehouden, elks eilanden door gletschers met elkander verbonden zijn, zoo heeft het ch in zijn geheel het voorkomen van een schiereiland en erkent men daarin nidelijk dezelfde vormingswetten, die men bij andere zich zuidwaarts uitrekkende schiereilanden opmerkt.

De bergketenen van Groenland, die zich onafgebroken bijna 1100 Engelsche ijlen ver zuidwaarts uitstrekken, lieten vermoeden, dat zij ook ver noordaarts liepen en dat Groenland misschien nader bij de noordpool komt dan enig ander land. Bij deze beschouwing kwam nog de opmerking, dat men j de opsporing van FRANKLIN wel het best zou slagen, als men in de kortste ging naar de door hem vermoedde opene zee voortdrong, en dat daar, waar e meridianen zoo zeer tot elkander naderen, een togt naar het westen uit et noorden van Groenland even gemakkelijk zou moeten zijn als van het Vellington-kanaal, en een togt naar het oosten nog veel gemakkelijker; ik eende dat men op de meest vooruitspringende landtong nog het eerst de oren der verlorenen zou kunnen vinden.

Voor mijn reisplan pleitten de volgende beschouwingen: 1°. de basis der peditie is het vaste land en men vermijdt aldus de moeijelijkheden van ne reis door het ijs; 2°. zij gaat regtstreeks naar het noorden en voert dus het spoedigst naar de opene zee, zoo die aldaar te vinden is; 3°. de ordelijke kusten van Groenland moeten het ijs beletten zuidwaarts te drijn en het is dus niet te vreezen, dat het ons zal gaan als PARRY, toen hij

van Spitsbergen de noordpool trachtte te bereiken; 4°. de jagt kan den reizigers belangrijke hulpmiddelen verschaffen; en 5°. kunnen de Eskimo's hulp verleenen. Koloniën van deze menschen heeft men tot in de Walvischsond gevonden en strekken zich waarschijnlijk langs de kust nog veel verder uit.

Onze taak was derhalve om zooveel mogelijk door de Baffinsbaai naar het noorden te gaan, dan in booten en sleden verder tot de pool door te dringen en daarbij langs de kusten naar sporen van de expeditie van FRANKLIN om te zien.

Bij ons vertrek waren wij zeventien man sterk, de achttiende werd eenige dagen later onderweg opgenomen. Ons schip, de Advance, had reeds in menige ontmoeting met de noordsche ijsschotsen de proef doorgestaan; het werd zorgvuldig onderzocht en er was niet veel aan te doen om het weder geheel in staat te brengen, om zee te bouwen. Het was een brik van 144 tonnen, die oorspronkelijk bestemd was voor het vervoer van zware stukken gegoten ijzerwerk; later was het nog met veel oordeel en groote kosten versterkt. Het was een goed zeiler en gemakkelijk te besturen. Wij hadden vijf booten, waaronder een metalen reddingsboot; onze uitrusting was zeer eenvoudig; zij bestond uit weinig meer dan eene partij ruwe planken, om het schip des winters te overdekken, eenige tenten van kaoutschouk en zeildoek, en eenige zeer zorgvuldig vervaardigde sleden.

Bij de keuze der levensmiddelen was men niet met weelde te werk gegaan. Wij namen een paar duizend pond goed geperst vleesch (pemmikaan) mede, eene partij vleeschbeschuit, wat ingemaakte kool en een rijken voorraad gedroogde vruchten en groenten. Hierbij kwam nog het gewone gezouten rund- en varkensvleesch, dat men op de vloot gebruikt, scheepsbeschuit en meel, een zeer matige voorraad geestrijke dranken en de verdere kleine benoodigdheden voor eene reis naar het hooge noorden. Eenig versch vleesch hoopte ik nog te kunnen innemen voor dat wij de noordelijke kusten van Groenland bereikten; ook nam ik eenige vaten mout en een kleinen brouwtoestel mede.

Wij hadden eene matige garderobe van wollen kleederen, een rijken voorraad van messen, naalden en andere ruilartikelen, eene uitgezochte, vrij groote bibliotheek en eene kostbare verzameling van instrumenten voor wetenschappelijke waarnemingen.

Wij verlieten New-York den 30sten Mei 1853 en bereikten in 18 dagen St. Johns op Nieuw-Foundland, waar wij de hartelijkste ontvangst ondervonden. De gouverneur, de beambten en al de inwoners beijverden zich om ons

behulpzaam te zijn. Ik kocht nog een goeden voorraad versch rundvleesch, dat wij op zeemans manier, nadat de beenderen en peezen daaruit genomen waren, tot rollen vormden en met touw vastbonden en in het want ophingen. Na verloop van twee dagen verlieten wij de bloeijende en gastvrije stad en rigtten wij, met een edel span New-Foundlandsche honden aan boord, die de Gouverneur ons geschonken had, onzen koers naar de Groenlandsche kust. Wij bereikten de Baffinsbaai zonder eenig voorval; toen wij hare middellijn naderden vonden wij bij peiling de aanzienlijke diepte van 1900 vademen; een belangrijk feit, waaruit blijkt dat het plateau van den zeebodem, hetwelk zich, zooals bekend is, tusschen Ierland en New-Foundland uitstrekt, verder noordwaarts weder inzinkt. Weinige dagen later waren wij op de hoogte der Groenlandsche kust, en op den 1sten Julij voeren wij de haven van Fiskernaes binnen, onder het vreugdegejuich der geheele bevolking, die zich tot onze ontvangst op de rotsen verzameld had. Deze plaats geniet eene bijzondere reputatie wegens haar gezond klimaat. Met uitzondering misschien van Holsteinberg is zij het droogste station van de geheele kust en de bronnen, die tusschen het mos stroomen, vriezen dikwijls het geheele jaar niet digt. De ligging der Groenlandsche koloniën is blijkbaar met het oog op de hulpmiddelen voor den handel gekozen. De zuidelijke plaatsen bij Julianshaab en Frederiksdal voorzien de Deensche markt met de kostbare huiden van den zeehond, Sukkertoppen en Holsteinberg met rendiervellen, Disco en de noordelijke distrikten met traan van zeehonden en andere dieren. De kleine kolonie van Fiskernaes leeft voornamelijk van den handel van stokvisch en de overige stapelartikelen der hooger gelegene kusten. Zij ligt in den Visschersfjord, ongeveer 8 mijlen van de opene baai, en een zeearm van matige diepte met eilanden bezaaid vormt den toegang tot hare haven.

Wij zagen hier den kabeljaauw in alle trappen van bereiding voor de markt en de tafel; zonder zout aan de lucht gedoogd als stokvisch, gezouten en geperst als zoutevisch en zoogenaamde »versche" die echter zoo gezouten zijn als sardellen. Wij deden een voorraad op van alle soorten. Daar men hier die langdurige nevels niet kent en de plaats een vrije ligging heeft ten aanzigte van de winden die langs den Fjord opkomen, zoo is zij zeer geschikt voor het droogen van de stokvisch. De ruggegraat wordt tot op een stuk van een duim lengte met den staart uitgesneden, het vleesch uitgespreid en eenvoudig aan latten opgehangen. De kop wordt afzonderlijk zorgvuldig gedroogd. Zeehonds- en haaijentraan zijn hierna de voornaamste stapelartikelen van Fiskernaes. De laatstgenoemde vormt een tak van industrie, die van lateren

datum is. Deze traan uit de lever van den haai is zeer zuiver, bestand tegen de koude, een goed smeermiddel en staat hooger in prijs dan de beste zeehondstraan. Het zeehondspek wordt door de ingezetenen tegen ruilartikelen, gewoonlijk koffij en tabak, verkocht, en de traan, door ze eenvoudig in kuipen te laten staan of ze heet uit te persen, op de ruwste manier afgescheiden. De verdere behandeling, gelijk die te St. Johns geschiedt, kent men hier aan deze afgelegene kust niet. Zelfs de kabeljaauwlever wordt aan de honden gegeven of komt in de algemeene kuip. De binnenste Fjords leveren overheerlijke zalmen, en de rendiertongen, eene algemeen geprezene lekkernij

Fiskernaes.

in het noorden der nieuwe en der oude wereld, worden ook te Fiskernaes naar eisch gewaardeerd.

Daar ik begreep, dat wij voor onze honden versch vleesch zouden noodig hebben, hetgeen wij van onzen proviant moeijelijk konden missen, zoo zocht ik mij voor de reis een eskimojager te verschaffen. Men beval mij een negentienjarigen knaap aan, HANS CHRISTIAAN, die even goed met den kajak als met de werpspies kon omgaan. Nadat hij eene proeve van zijne bekwaamheid had afgelegd, door een vogel in de vlugt met zijne spies te treffen, engageerde ik hem dadelijk. Het was een dikke goede jongen, zoo onverschillig en onnoozel als onze roodhuiden, zoolang de jagt hem niet in vuur brag

ehalve zijn zeer matig loon bedong hij voor zijne moeder nog een paar aten brood en 52 pond varkensvleesch, en toen ik hier nog een geweer n een nieuwen kajak bijvoegde, werd ik in zijne oogen een zeer edelmoedig an. Hij bewees ons in het vervolg zeer goede diensten, want hij was niet leen proviantmeester voor onze honden, maar ook onze eigen keuken was eer dan eens afhankelijk van zijnen ijver.

Terwijl ons schip uit den Fjord van Fiskernaes laveerde, had ik gelegenheid een bezoek te brengen op Lichtenfels een der drie Hernhutterskolonies p de Groenlandsche kust. Ik had zooveel gelezen van de geschiedenis der ichters, dat ik met een soort van eerbied het tooneel hunner werkzaamheid aderde. Toen wij binnen de schaduw der rotsachtige zeebogt roeiden, was lles zoo stil en verlaten, dat wij in eene uitgestorvene wereld dachten te omen; zelfs de honden, deze huilende, nimmer rustende kustwachters verondigden onze aankomst niet. Doch bij eene plotselinge wending om eene lip, kwam eene nette ouderwetsche woning te voorschijn, waarboven onreelmatig geplaatste schoorsteenen uitstaken; het zwarte vooruitspringende dak as met dakvensters voorzien en door een antiek klokketorentje gekroond.

Bij onze landing werden wij door een paar ernstige oude mannen ontvanen, in bonte jassen met naauw sluitende fluweelen mutsjes, echte modellen oor VAN DIJK of REMBRANDT; zij verwelkomden ons bedaard maar hartelijk. et geheele binnenste van het huis, het huisraad, de huisvrouw, zelfs de inderen hadden hetzelfde sombere uiterlijk. De kamer, waarvan de vloer met nd bestrooid was, werd door een van die groote witte kagchels verwarmd, e tijden geleden in noordelijk Europa in gebruik waren. De stoelen met gte leuningen waren blijkbaar van de eerste dagen der kolonie afkomstig. e zware tafel midden in het vertrek was weldra bedekt met de eenvoudige ven der gastvrijheid; wij zetten ons neder en vertelden van het land vanaar wij kwamen en den wonderlijken loop der gebeurtenissen. Wij vernaen, dat het huis nog uit de tijden van MATTHIAS STACH afkomstig en ongevijfeld van de boomstammen gebouwd was, die ongeveer twintig jaren na landing van EGEDE, als door de hand der Voorzienigheid hier heen geeven waren. Van de broeders die ons ontvingen woonde de een sedert 29, ander sedert 27 jaren hier. De kerk was in het gebouw zelf en zag er et hare ledige banken naargeestig genoeg uit. Een paar waldhorens hingen ast het altaar. Voeg hierbij nog een paar woonvertrekken, drie kamers en n keuken, alles onder hetzelfde dak, en dit is de geheele kolonie Lichnfels.

De goedhartige bewoners waren niet zonder natuurlijk verstand en opvoeding. Niettegenstaande hun ouderwetsche kleederdracht en de stijfheid, die een langdurig eenzaam leven geeft, verried zich in hunne manier van doen en in hunne gesprekken de vrijzinnige geest hunner kerk zeer duidelijk. Twee van hunne kinderen, zeiden zij, waren in het vorige jaar, ten gevolge van de scheurbuik, »tot God gegaan." Zij namen slechts aarzelend eene kleine hoeveelheid aardappelen ten geschenke aan.

De volgende negen dagen sleepten wij ons, door windstilten en zwakke tegenwinden opgehouden, langs de kust voort; eerst op den 10den Julij bereikten wij de kolonie Sukkertoppen. De Sukkertoppen (Suikerbrood) is een alleenstaande ruwe kegel van 3000 voet hoogte; de kleine kolonie, die aan zijnen voet woont, is in een rotskloof gevestigd, zoo naauw en bekrompen, dat de verschillende hutten door trappen zijn verbonden. Bij het opkomen van den vloed wordt een gedeelte van den grond tijdelijk in een eiland veranderd. Het was na middernacht toen wij aankwamen; het eigenaardige licht van den noordschen zomer op dit uur, dat aan de verlichting bij eene zonsverduistering doet denken, gaf alles een graauwen tint met uitzondering van den achtergrond, een bergketen die tegen den donkerrooden horizon afstak.

Sukkertoppen is het hoofddepôt voor de rendiervellen; de ingezetenen waren juist op de zomerjagt om ze te verzamelen. Vierduizend stuks waren reeds naar Denemarken gezonden en er waren nog meer voorhanden. Ik kocht een voorraad van de beste kwaliteit tegen een halven dollar het stuk. Deze vellen zijn zeer doelmatig daar zij zoo ligt en zoo warm kleeden. Zij vormen het gewone bovenkleed voor mannen en vrouwen, terwijl de zeehondsvellen voor laarzen of waterdigte overjassen gebruikt worden. Ik kocht ook zooveel zeehondslaarzen of mokassins als er te krijgen waren; zij zijn een voortreffelijk artikel voor voetgangers, en beschutten beter tegen de vochtigheid dan genaaid schoeisel. Op den 10den Julij gingen wij verder en laveerden noord en west tegen een stijve koelte in.

Melville-baai.

I. MELVILLE-BAAI. DRIJFIJS. BEEREN. IJSBERGEN. GELUKKIGE VAART DOOR DE MELVILLE-BAAI. DE ZON TE MIDDERNACHT. HET NOORDWATER.

De onderste en middelste kust van Groenland is zooveel bezocht en be-
reven, dat ik mij daarbij niet wil ophouden. Na ons vertrek van Sukker-
pen ondervonden wij het gewone oponthoud door nevels en tegenstroo-
n, zoodat wij niet voor den 27sten Julij in de buurt der Melville-baai
amen. Op den 17den werden wij op Proven verwelkomd door mijnen
len vriend CHRISTIANSEN, den Hoofd-Inspecteur, dien ik met zijn gezin nog
n welvarend vond, als toen ik hem drie jaren geleden verliet. Terwijl onze
, half zeilend, half drijvend, langs de kust voorttrok, ging ik aan land
in de verschillende Eskimo-koloniën honden te koopen. Nadat wij te Up-
navik gedurende een paar dagen de gastvrijheid van den gouverneur had-
genoten, voeren wij verder. Niet ver van dit station houden ook de hut-
der Eskimo's op. Vroeger hadden deze menschen zomerkoloniën tot zelfs

in de Melville-baai; in het jaar 1816 echter werden zij door de pokken zoodanig gedund, dat de overgeblevenen te Uppernavik bijeen bleven. Slechts nu en dan ondernemen zij togten verder noordwaarts om beeren te jagen of eendedons en eijeren te verzamelen.

Wij stuurden thans wat meer noordelijk, kwamen digt voorbij de Baffins-eilanden, die ik drie jaren geleden geheel in ijs besloten doch thans geheel vrij vond, passeerden de Eenden-eilanden en hielden op de Wilcox-punt aan, achter welke de Melville-baai ligt. Wij hadden eene moeijelijke kustvaart met afwisselende windstilten en zwakke koelten van de landzijde, totdat op den 27sten Julij des morgens, in de buurt van den ingang in de Melville-baai, een van die eigenaardige zware ijsnevels van het noorden ons bedekte. Wij konden naauwelijks over het dek zien en daarbij merkten wij, dat stroomingen ons in onzekere rigting voortsleepten. Toen eindelijk de zon de nevels deed opklaren, zagen wij de Wilcox-punt achter ons liggen; onze kleine schip bevond zich reeds gelukkig in de baai en dreef naar de noordoostelijke rots, die de Duivelsduim heet. De ijsbergen, die hier vooral t'huis behooren, vertoonden zich aan alle kanten; wij waren gedurende den mist midden daartusschen geraakt. Het kostte een geheelen dag werk om het schip al boegseerende met beide booten van het land af te brengen; tegen den avond was dit gelukt en eene goede wind beloonde onze moeite nog extra. Ik had, terwijl wij langs de kust dreven, met bevreemding opgemerkt, dat het landijs reeds verbrokkeld was; dit voorspelde met zekerheid eene moeijelijke kustvaart met veel oponthoud en zoo besloot ik dadelijk westwaarts te staren, totdat wij op het pak-ijs zouden stuiten en dan buiten de Melville-baai een doortogt te beproeven. De inham namelijk, die dezen naam draagt, is door zijne kaap beschut tegen de stroomingen en ijsgangen die het midden van de Baffinsbaai volgen; de kusten der baai zijn de zetel van uitgestrekte gletschers, die voortdurend ijsbergen van de grootste soort uitstooten. Daar het grootste deel dezer ijsbergen zich onder water bevindt en op eene zekere diepte in het water dikwijls andere stroomingen heerschen dan aan de oppervlakte, ziet men ze dikwijls eene andere rigting volgen dan de omgevende ijsschollen en ijsvelden, die daardoor gescheiden en een tijdlang verhinderd worden aan elkander vast te vriezen. In den winter is de Melville-baai in hare geheele uitgestrektheid een enkel ijsveld, dat nog langen tijd na den terugkeer van den zomer onbewegelijk blijft, wanneer daar buiten reeds alles in beweging is. Stuk voor stuk breekt eindelijk in den loop van het warme jaargetijde de ijskorst uiteen, doch aan de bin

enste bogt blijft dikwijls een vaste ijsrand gedurende den ganschen zomer vastzitten. Dit is het vast-ijs der walvischjagers, dat zoo belangrijk voor hun voortkomen in de eerste helft van het warme jaargetijde is, want zij vinden langs dezen vasten rand in den regel de noodige ruimte om hun schip voort te slepen en soms ook de gelegenheid om te zeilen, als een land-

Instorting van eenen ijsberg.

wind het drijvende ijs van de kust wegvoert. Wij werden door den brokkeigen en broozen toestand der ijsvelden verhinderd om dezen regel der walvischvaarders te volgen; dit was een gevolg van den voorgaanden warmen zomer en zachten winter. Om deze reden besloot ik westwaarts te stevenen tot aan het pak-ijs, langs zijn rand in noordelijke rigting op Kaap York af te gaan en aldus al het drijfijs vóór ons te ontwijken. Het plan gelukte niet

zonder zwaren arbeid en ernstig gevaar van tusschen de ijsschotsen ingesloten te worden. Deze laatste moeijelijkheid bestreden wij eenvoudig doordien wij ons schip aan groote ijsbergen vast maakten, die ons in staat stelden onzen koers te houden, met hoeveel geweld het drijfijs ook naar het zuiden drong. Eene vermoeijende, ofschoon weinig afwisseling biedende vaart van vier dagen bragt ons aan den rand der wijduitgestrekte velden van het pak-ijs; een gunstige noordwesten-wind opende ons den doortogt en wij bevonden ons in het zoogenaamde noordwater. Ik wil hier eenige bijzonderheden van deze vaart uit het scheepsjournaal mededeelen.

28 Julij. Wij hebben de door het pak-ijs teruggeworpene stroomingen achter ons en dringen nu in tamelijk vrij water, naar het noorden en oosten laveerende, naar Kaap York door.

29 Julij. Wij bereikten los, zeer fijn gestooten ijs, — waterlucht in het noorden. Wij drongen in het ijs boven of nabij de Sabine-eilanden, om het noordoostelijke landijs te zoeken. Frissche koelte van de landzijde, die de ijsschotsen verbreekt en naar ons toedrijft; zoodat elke waterstreep spoedig weer gesloten is. Beducht voor eene insluiting besloot ik het schip aan een ijsveld vast te leggen; nadat wij acht uren lang met veel moeite en zwaar werken geboegseerd, gewonden en ijsankers geslagen hadden, was dit gelukkig gedaan. Naauwelijks echter hadden wij een weinig gerust, toen het boven ons begon te kraken en stukjes ijs niet grooter dan walnoten, die naar beneden kwamen vallen, in het water plompten even als de eerste droppels van een zomersche regenbui. Deze teekenen waren zeer verstaanbaar; naauwelijks hadden wij nog tijd ons los te kappen, toen de voorzijde van den berg naar beneden plofte met een gekraak alsof er kanonnen in de buurt werden afgeschoten.

Onze positie was netelig genoeg geweest, daar te gelijkertijd een frissche wind van het land woei en de aansluitende ijsschotsen driftig voortschoven. Wij moesten ongeveer 360 vademen walvischkabel in den steek laten en hadden den ganschen nacht zwaar werk in onze booten.

30 Julij. Wij zijn weder aan den staart van een ijsberg vastgelegd. De mist is zoo dik dat men geen kwartier ver zien kan. Wanneer nu en dan de mist eens opklaart, kunnen wij geen bruikbaar vaarwater ontdekken. Steil, woest land in het noordoosten. 's Namiddags twee groote beeren gezien en geschoten. Wij wachten op helder weder.

31 Julij. Onze vrije waterplas wordt met los ijs uit het zuiden opgestopt. Ik doe in den boot een togt in het rond om een betere plaats voor het schip

e vinden; na gedurende vijf uren aan den kaapstander gewonden te hebben, nkeren wij gelukkig aan een anderen ijsberg, vlak bij het open water; de erste gelegenheid, denk ik, zal ons nu vrij maken. Een uur nadat wij onze orige plaats hebben verlaten, heeft zich daar het pak-ijs opééngehoopt. Thans ggen wij vast aan een lagen en vertrouwden ijsberg, slechts twee Engelsche nijlen van de opene zee, die door de werking der zuiden-winden in onze igting verbreedt. Wij hadden heel wat te stellen om dit toevlugtsoord te beeiken, dat de walvischvaarders een open gat noemen. Wij geraakten tusschen twee ijsbergen en verloren daarbij onzen kluiverboom en de touwen an het want, terwijl eene der booten verbrijzeld werd.

1 Augustus. Wij zijn geheel door ijsbergen en kleine brokstukken van isvelden omringd. Zonder onzen berg zouden wij nu naar het zuiden geoerd worden, thans echter drijven wij naar het noordoosten.

2 Augustus. De aanhoudende drukking van het ijs tegen onzen berg beint zich te doen gevoelen en even als alle groote schotsen rondom ons, eeft hij zich naar het zuiden in beweging gesteld. Op het gevaar af van gesloten te worden, laat ik een ligt touw naar een veel grooteren uitbrenen, en na vier uur werkens hebben wij ons gelukkig daaraan vastgemaakt. eze kolossale berg is een ware bewegelijke waterbreker; hij gaat rustig zijn eg naar het noorden, terwijl het drijfijs aan weerskanten naar het zuiden ort en een spoor van donker water ter lengte van eene Engelsche mijl achr den berg vrijlaat. Wij bevonden ons in den vorigen nacht te twaalf ure 75° 27′ noorderbreedte, heden voormiddag op 75° 37′; wij vorderen dus, ettegenstaande alle beletselen, naar het noorden. Wij geraakten intusschen gter bij het land dan goed was, want het land is een witte gletscherwand. Vij kwamen echter voorbij deze gevaarlijke plek, en een uitgang naar het oorden bespeurende, maakten wij de ankers los en drongen wij voorwaarts ettegenstaande al het drijvende ontuig om ons heen. Op onzen togt hadden ij een prachtig schouwspel. De zon verhief zich te middernacht boven den p van onzen vriend, den grooten ijsberg, en verlichtte elk punt van zijne ppervlakte met een veelkleurig vuur, zoodat al het ijs rondom ons glinsterde e edelgesteenten en vloeibaar goud. Onze brik slaat zich door al deze heerke tooneelen heen en na 5 mijlen in allerlei kronkelingen te zijn voortgevend, van tijd tot tijd opgehouden door ijstongen, die door zagen en brekers moesten verwijderd worden, vleide zij zich netjes tusschen twee schotsen in. Hier bleef zij tot den morgen, toen zich weder spleten openn en ik uit den mast eenen weg kon vinden naar eene groote watervlakte

die voor ons lag. Hierin voeren wij heen en weder om een uitweg te vinden, even als goudvisschen in een kom, tot dat er een mist opkwam, die een einde maakte aan den dag.

3 Augustus. De dag belooft niet veel; eindelijk steekt er een frissche koelte op en de ijsschollen beginnen open te gaan. Nu komt alles aan op een praktische kennis van het ijs. Ik wil aan niemand dan aan mij zelven de keuze toevertrouwen der ijsspleten waardoor wij varen zullen, en bevind mij den ganschen dag in den mast. Intusschen heb ik goeden moed, de landwind begunstigt onze vlugt; de ijsbergen hebben ons door al het zuidwaarts drijvende ijs tot hiertoe geholpen, en thans, nu de groote ijsvelden hunne spleten openen, hebben wij niets anders te doen dan moedig en voorzigtig te volgen. Wat de ijstongen, punten en hoeken betreft, zoo hebben ons kaapstander en windas veel geholpen om er ons doorheen te werken, maar nog meer een flinke aanloop en de harde eikenhouten steven van onze brik. Middernacht — wij zijn uit de baai met hare millioenen wederwaardigheden — het Noordwater, onze heirbaan naar de Smith-sond, ligt gelukkig voor ons.

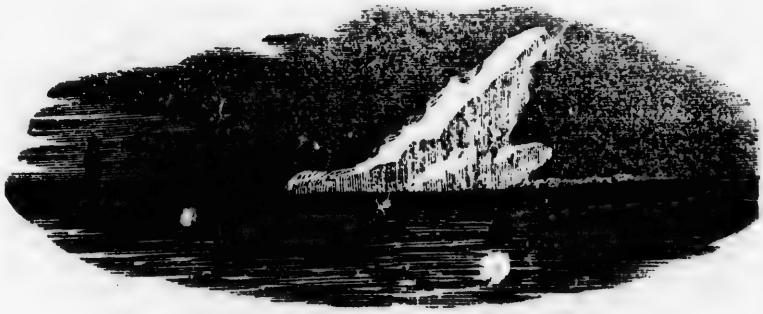

Het Noordwater.

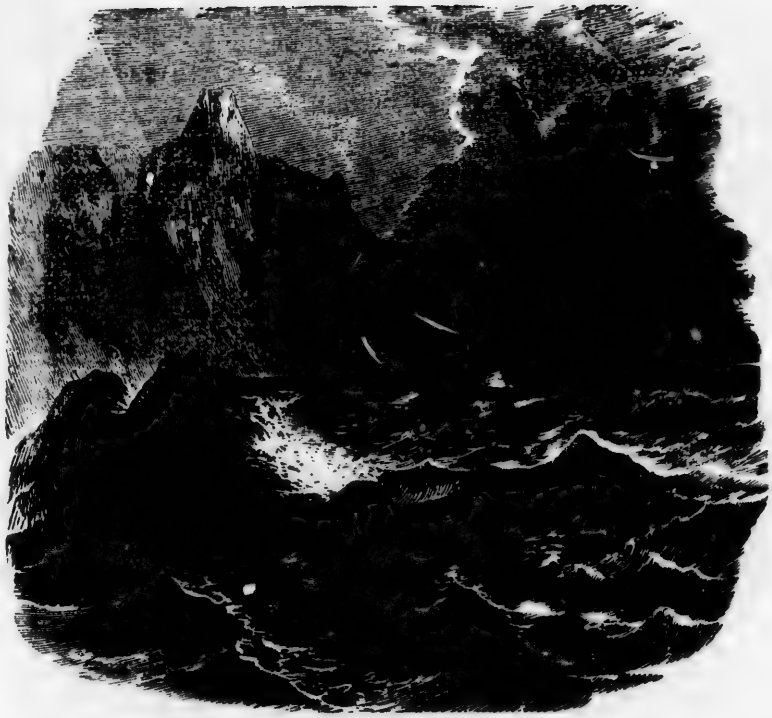

Kaap Alexander.

II. ROODE SNEEUW. HACKLUYT-SPITS. INGANG VAN DE SMITH-SOND. DEPÔT VAN LEVENSMIDDELEN. GRAVEN VAN ESKIMO'S. HONDEN. WALRUSSEN. HUTTEN VAN ESKIMO'S. GRINNELS-KAAP. ONDIEPTEN. STORM. INSLUITING IN HET IJS. GEVAARLIJKE TOGT. REDDING.

Op den 5den Augustus des voormiddags passeerden wij de Karmijnklippen, aldus door JOHN ROSS genoemd naar de daarop uitgespreide roode sneeuw, die uit de verte duidelijk was te onderscheiden. Alle met sneeuw bedekte plaatsen hadden eene donkere rozeroode kleur, die misschien in karmijn overgaat als de sneeuwlagen zich verder uitstrekken. In den nacht passeerden wij de Wolstenholm- en Saunders-eilanden. Wij hadden een prachtigen dag; met het schip in volle zeilen, open water voor ons, naderden wij snel het tooneel van onze toekomstige onderzoekingen. Op den volgenden dag bereikten wij het eiland Hackluyt met zijne opmerkelijke slanke rotsspits,

die zich 600 voet boven den waterspiegel verheft en een voortreffelijke merkpaal vele mijlen in het rond is. Het was ons weggelegd haar later nog van zeer nabij te leeren kennen. Zoowel dit als het Northumberland-eiland in het zuidoosten zouden den schilder voortreffelijke kleurstudiën opleveren. De roode sneeuw werd hier afgewisseld door breede helder groene mos- en grasvlakten; de zandsteenrotsen, die hier en daar te voorschijn kwamen, wierpen donkerbruine tinten daartusschen.

Kaap Alexander en kaap Isabella, de poorten van de Smith-sond, lagen thans voor ons. De streek is niet zeer uitlokkend: in het westen een eentoonig sneeuwkleed, dat zich tot aan den waterspiegel uitstrekt, regts eene rij klippen, die zoo kolossaal zijn, dat zij gevoegelijk tot ingang van de grootste haven van het zuiden zouden kunnen dienen. Eenige van hare steile loodregte wanden zullen wel 800 voet hoog geweest zijn; zelfs de matrozen waren getroffen, toen wij onder hare donkere schaduw voorbijvoeren.

Op den 7den Augustus lieten wij kaap Alexander achter ons en bereikten het eiland Littleton, waarachter zich kaap Hatherton verbergt, het uiterste punt van dit vaarwater, dat voor ons (in het jaar te voren door kapitein INGLEFIELD) naauwkeurig bepaald was.

Terwijl wij het Littleton-eiland voorbijvoeren, zag ik uit den mast tot mijne spijt den kwaadspellenden ijsglans in het noorden. De wind was sedert een paar dagen uit het noorden gekomen en wanneer hij aanhield, moest hij ons de ijsvelden op den hals brengen. Het was nu van belang, dat wij ons een toevlugtsoord verzekerden, om in geval van nood niet geheel weerloos te zijn. Bovendien hadden wij een punt bereikt, waar degenen, die ons zouden kunnen volgen, naar sporen van ons zouden beginnen om te zien. Ik besloot op het Littleton-eiland een steenhoop op te rigten en op eene geschikte plaats in de buurt een depôt van levensmiddelen aan te leggen. Wij konden slechts de metalen reddingboot missen, die niet meer dan 20 voet lang was, zoodat wij met twintig man en eenige rantsoenen levensmiddelen naauwelijks daarin plaats konden vinden, máar hij was door de luchtdigte hokken in staat veel te dragen. Wij zochten eenige levensmiddelen en andere zaken uit, die wij meenden des noods te kunnen missen. De plaats voor het depôt moest noodzakelijk op het vasteland gezocht worden, daar het eiland door stroomingen en ijs voor een reisgezelschap te voet ligtelijk ontoegankelijk kon worden. Wij vonden eene geschikte plek ten zuiden van kaap Hatherton, die in de verte boven den nevel zigtbaar was. Hier begroeven wij onze kleine boot met zijnen inhoud. Wij stapelden er de zwaarste rots-

blokken die wij konden hanteeren om heen, vulden de tusschenruimten met kleinere stukken, met plaggen van mos en heide en met zand en overgoten het geheel met water. Aldus vroor alles tot eene vaste massa aanéén, die, zooals wij hoopten, wel weerstand zou bieden aan de klaauwen der beeren.

Wij ontdekten tot onze verwondering, dat wij niet de eerste menschelijke wezens waren, die in deze droevige streken een toevlugt hadden gezocht. Eenige verstrooide overblijfselen van muren toonden aan, dat hier vroeger eene ruwe kolonie was geweest, en onder een kleinen hoop steenen, die wij mede bezigden om onze provisiekamer te bedekken, vonden wij de stoffelijke overblijfselen van vroegere bewoners. Niets kan treuriger en naargeestiger zijn dan zulke gedenkteekenen van een uitgestorven leven. Naauwelijks een spoor van plantenleven was er aan de naakte, door het ijs aanhoudend geschuurde rotsen te vinden, en de hutten geleken zoozeer op de overige rotsbrokken, dat zij naauwelijks van elkander te onderscheiden waren. Walrusbeenderen lagen in alle rigtingen in het rond, zoodat dit dier het voornaamste middel van bestaan moet hebben opgeleverd; hier en daar vond men eenige overblijfselen van vossen en narwals, doch geen spoor van zeehonden of rendieren.

Uit een der graven haalde ik verscheidene doorboorde en ruw bewerkte stukken van walrustand, naar het scheen, deelen van sleden en spiesen. Hout moet bij hen eene groote zeldzaamheid geweest zijn. Wij vonden, onder anderen eene kinderspeer, die, ofschoon zij met eene zorgvuldig gevormde punt van walrustand voorzien was, slechts een uit vier stukjes zamengelapt hout had. De verbinding was met zorg door middel van riemen bewerkt. In den omtrek troffen wij nog andere sporen van Eskimo's aan; hutten, graven, voorraadsholen en vossevallen van rotsblokken. Zij waren blijkbaar zeer oud, maar zoo goed bewaard, dat men niet kon zeggen, of zij voor 50 of voor 100 jaren verlaten waren.

Nadat wij onzen voorraad geborgen hadden, rigtten wij een sein op, om daarbij berigten van ons neer te leggen. Wij kozen hiertoe de westelijke punt van het Littleton-eiland, daar deze meer in het oog valt dan kaap Hatherton. Er werd een steenhoop opgerigt, een vlaggestok in eene rotsspleet geslagen en de Amerikaansche vlag werd, toen zij zich in de koude lucht van het noorden ontplooide, met een driewerf hoera begroet. Met opgeruimd gemoed klommen wij in den vroegen morgen van den 7den Augustus weer aan boord en laveerden tegen wind en stroom naar het noorden.

Het ijs, dat zich aan den glans in de lucht had verraden, vertoonde zich

weldra inderdaad; na verloop van nog geen twee uren stieten wij op zwaar pak-ijs, dat verscheidene winters oud was. In den beginne drongen wij nog door los stroom-ijs voorwaarts; doch weldra werd op omstreeks veertig Engelsche mijlen afstands van de plaats, die wij dien dag hadden verlaten, het voortkomen geheel onmogelijk; een zware mist omhulde ons en hulpeloos werden wij naar het oosten gedreven. Het scheen zeker, dat wij tegen de Groenlandsche kust zouden geworpen worden; doch de terugslaande branding behoedde ons voor het oogenblik tegen eene onmiddelijke aanraking met de kust; het gelukte ons een touw naar de rotsen uit te brengen en ons in eene veilige nis binnen te boegseeren. Tegen den avond waagde ik het, toen de stroom veranderd was, weder naar buiten te komen en wij stonden een hernieuwden doch nutteloozen strijd met de ijsschotsen uit. De vloed liep thans tegen de zuidwaarts drijvende ijsschotsen in en wierp deze met zoo groot geweld tegen de kust, dat zelfs kleine ijsbergen werden medegesleept. Wij waren blijde na eenige uren worstelens eene nieuwe toevlugt te vinden: een fraaije bogt met den ingang op het noorden, waar wij ons schip aan de rotsen vastankerden en eene lijn naar den smallen uitgang uitbragten. Wij noemden deze plaats eerst Nevel-eiland, doch later in dankbare herinnering Toevlugtshaven.

Het behoorde tot onze kleine elenden, dat wij meer dan 50 honden aan boord hadden, waarvan de meesten verscheurende wolven konden genoemd worden. Het was geene kleinigheid om dit gezelschap, van welks hulp de uitslag van onze pogingen afhing, behoorlijk van voeder te voorzien. Het ontbreken van kust-ijs in de Baffinsbaai was oorzaak, dat wij met onze geweren niets konden uitrigten; onze twee beeren konden deze veelvraten niet lang tevreden stellen. Ik moest ze tot het uiterste bekrimpen, twee pond raauw vleesch om den anderen dag. Gezouten vleesch zou hun den dood gedaan hebben. Wij gingen daarom op dien morgen uit, om walrussen te jagen, waarvan de bogt wemelde. Wij ontmoetten werkelijk minstens vijftig van deze ruwe monsters en naderden sommige groepen tot op een afstand van twintig schreden. Doch onze kogels stuitten op hunne dikke huid af als waren het klakkebosproppen, en wij konden geen der dieren binnen het bereik van onze harpoenen krijgen. In den loop van den dag ontdekte echter een van ons, toen hij eenen heuvel beklom om naar zee uit te zien, een dooden narwal en deze vondst bezorgde ons ten minste 600 pond goed gezond stinkvleesch. Het dier was 14 voet lang en zijn hoorn 4 voet. Wij maakten een vuur en braadden het spek uit, dat ruim twee vat traan gaf.

Terwijl wij bezig waren onzen narwal aan boord te hijschen, ging de wind naar het zuidwesten om en begon het ijs weder snel naar het noorden te drijven; dit bewees althans, dat in het noorden geene groote beletselen en waarschijnlijk groote vakken open water of los ijs te verwachten waren. Doch de ijsvelden aan onzen oostkant waren zoodanig geplaatst, dat er aan geen uitkomen te denken was. Groote barrikaden schoven zich voor de kust bijeen, waarvan er eene tot op eene hoogte van 60 voet opsteeg. Daarbij was de geheele sond, zoover het oog reikte, in wild oproer.

Op den volgenden morgen kwam er weder een frissche wind uit het zuidwesten, die den strijd tusschen het ijs en het water zoo duidelijk deed bedaren, dat ik besloot wederom eene poging te wagen om uit onze bogt te ontsnappen. Wij sleepten het schip naar buiten, zetten de zeilen bij en boorden ons in het drijfijs. Ik zal al onze inspanningen, om door de ijsvelden weder in zee te komen, niet afzonderlijk beschrijven. Elke manoeuvre had hare bijzondere voorvallen, doch allen waren zij evenzeer zonder gevolg. Op den avond van dezen dag van worsteling en gevaren bevonden wij ons digt bij de landtong, waaraan ik den naam van Cornelis Grinnels-kaap gegeven heb, doch gescheiden van het land door eene ijsbarrière en met het schip vastgeankerd aan een ijsberg.

Op een der boottogten, tot ontdekking van een uitweg voor ons schip, kwam ik aan een lange rij van rotsen met eene afhelling naar het zuiden, die met mos en biezen heldergroen bekleed was. Ik had reeds geleerd het voorkomen van zoodanigen plantengroei aan den bemestenden invloed toe te schrijven van het afval, dat zich rondom menschelijke woningen verzamelt. En toch was ik verwonderd eene Eskimo-hut te vinden, die zoo goed bewaard was gebleven, dat zij in een paar uren weder bewoonbaar te maken was. Beenderen van walrussen, vossen en zeehonden lagen in het rond; een doode hond had nog vleesch op het geraamte, en op eenigen afstand vonden wij een kleed van beerenvel, waarvan het bont nog gaaf was. Voor eene verlatene woning had het tooneel zoo weinig treurigs, dat het mijne reismakkers blijkbaar beviel.

Het landschap is hier niet zonder schoonheid; eene wijde spleet in de rotswanden opent hier het gezigt in eene dalkloof en op verwijderde heuveltoppen, die scherp afsteken tegen de zwarte peilregte hellingen op den voorgrond; een stroom vloeit door het naauwe dal en wij hooren haar idyllisch geklater aan boord, wanneer het ijsgeweld daar buiten een oogenblik pauseert.

Het water rondom ons is zoo ondiep, dat wij bij ebbe slechts 12 voet water peilen. Groote rotsmassa's, door het ijs afgerond, steken overal naar boven en het drijfijs heeft zich in fantastische vormen daar om heen geschikt. Ook de ijsbergen zitten nog ver naar zee op den grond vast. Vastgeklemd aan onzen ijsberg, zijn wij wel is waar vooreerst in veiligheid, maar wij komen niet vooruit; en ons nu los te maken en in het ijs te wagen, is ook geen zaak.

Na rijp overleg besluiten wij intusschen om te beproeven langs de kust verder noordwaarts voort te dringen. Op een bepaald tijdperk van den vloed,

Eskimo-hutten.

tusschen driekwart-vloed en het begin der eb, gaapt het ijs zoo wijd vaneen, dat er langs het land nog doorkomen mogelijk is. De sterkte van ons schip is reeds daadwerkelijk gebleken en wanneer de brik het aanloopen tegen den grond, dat niet te vermijden zal zijn, verdraagt, zoo denk ik, dat wij ergens zullen doorsluipen, al moesten wij ook ons schip van den eenen vasten ijsklomp tot den anderen voortboegseeren. Wij maken onze brik slagvaardig voor dezen strijd door alles van het dek te ruimen, beneden alles nog extra vast te binden en stutbalken uit te steken om ons op de kiel te houden. Veel tijd hebben wij niet meer te verliezen; het jonge ijs vormt zich reeds snel op stille plekken en op alle tijden van den dag.

Wij verlieten onzen ijsberg op den 14 Augustus en kwamen aanhoudend oegseerende ongeveer ¾ mijl vooruit. Het is onmogelijk langs het kust-ijs van eze rampzalige ondiepe bogt verder te komen; groote verzamelingen van otsbrokken strékken zich tot digt langs de kust uit, en daarbuiten raast de haos van drijvend pak-ijs. Ons naaste doel is het bereiken van een voor ns liggend rots-eilandje om achter zijn rug op beteren wind te wachten. — Wij bereikten het te middernacht, nog juist bij tijds, want weinige minuten, adat wij onzen eersten kabel aan de rotsen hadden vastgemaakt, blies eene issche koelte ons regt in het aangezigt, zoodat wij een oogenblik later onze nkerplaats met geene mogelijkheid hadden kunnen bereiken. Alles achter ns is reeds vast pak-ijs geworden.

Hier liggen wij nu sedert twee dagen vast. De wind bedaart; het ijs daar uiten sluit zich hoe langer hoe meer, en naar het schijnt zullen wij den anschen winter aan deze rots blijven hangen, zoo niet de hemel ons nog en gunstigen wind zendt, die het ijs voortblaast en ons een weg naar het oorden opent. Op den 15den kwam er plotseling een windvlaag opzetten die nze brik op de rotsbank wierp. Zij stampte zwaar, doch had nergens avarij ekregen. Wij bragten van den achtersteven een kabeltouw uit naar een asten ijsberg.

Welk een verwenscht hondenlawaai! Indien eene geheele straat van Konantinopel op ons dek ware uitgeschud, had het niet erger kunnen zijn. Onombare, roofzuchtige, wilde beesten! Geen beerenpoot, geen Eskimo-schedel, een mand met mos, niets kan eene minuut binnen hun bereik gelaten worn, of zij stormen er op los en verslinden het al vechtende en huilende. k heb gezien, dat zij op een geheel vederen bed aanvielen, en nog dezen orgen verslond een van deze veelvraten twee geheele vogelnesten, die ik ist van de rotsen had gehaald — vederen, vuilnis, steenen, mos — te men minstens een kwart mud. Als wij een ijsschots, een ijsberg of land reiken, springt de heele troep weg en is door woorden noch slagen tegen houden. Twee der grootste honden waren bij het Nevel-eiland achtergeeven en ik moest eene boot met volk uitsturen om ze terug te halen; de atrozen moesten 8 mijlen ver door water en ijs worstelen eer zij de vluglingen bereikte. Men vond hen, dik en vet, bij de overblijfselen van een oden narwal. Na een jagt van eenige uren werd de een gevangen en bonden teruggebragt; de andere moest aan zijn lot worden overgelaten.

De vorming van het nieuwe ijs schijnt door de bedekte lucht vertraagd te worden; het heeft in den nacht van den 16den Augustus slechts ¾ duim dik gevroren. Op den 17den des morgens gelukte het met onze »roode boot" door te dringen tot aan den grootsten der ijsbergen, die aan den zeekant in eene lange rij op den grond vastzitten. Ik beklom hem in de hoop ergens een slop op te sporen, doch zoo ver het oog reikte was er niets dan ijs te ontdekken, met uitzondering van eenige wakken, die zich als inktvlekken op een wit tafellaken voordeden. In het oosten strekt zich de Groenlandsche kust uit, waaraan men niet minder dan vijf landpunten kan onderscheiden, totdat zij in het geheimzinnige noorden wegvloeit.

In den namiddag kwam er een stevige wind uit het zuiden; de ijsschotsen schuurden onbarmhartig aan de drie zware kabeltouwen, waarmede wij ons aan de rotsen hadden vastgehecht, zij hielden het dapper uit, doch te middernacht sprong het zwakste van de drie van drie duim dikte. Uit erkentelijkheid voor de beschutting, die dit kleine rotseiland ons biedt tegen de voorbijstuivende ijsmassa's, hebben wij het Godsgeschenk (Godsent ledge) genoemd.

19 Augustus. De lucht ziet er dreigend uit; de vogels schijnen het weder niet te vertrouwen, want zij hebben het kanaal verlaten; doch de walrussen omringen ons bij geheele scharen; zij naderen ons tot op twintig schreden, schudden hunne leelijke koppen en doen het water met hunne slagtanden omhoog spatten. Ik heb altijd gehoord, dat de nadering van deze sphinxkoppige monsters tot het land storm aankondigt. Wij wenschten een meer veilig toevlugtsoord te vinden en hebben gisteren de brik naar den zuidkant der klip gesleept.

Op den morgen van den 20sten woei er een volle orkaan, doch wij hadden hem zien komen en drie stevige kabels uitgebragt en alles aan boord goed voorzien. De storm uit het noorden werd al sterker en sterker en brulde als een leeuw; de ijsdrift werd zoo wild als ik zelden gezien heb. Een luide slag verkondigde mij, dat ons zesduims kabeltouw gesprongen was; het schip wiegelde aan de beide overige heen en weêr. Eene halve minuut later kwam er een tweede knal — er was al weder een touw gesprongen, — doch onze fraaije tienduimskabel van Manillahennip hield nog; wij hoorden zijne diepe Aeolus-toonen door al het geraas, en het gesteun van het kabelwerk — doch het was zijn zwanezang. Hij sprong met een slag als een kanonschot en wij werden medegesleept in de wilde jagt van het onstuimig door den storm voortgezweepte ijs.

Uren verliepen onder zwaar werken, zonder dat wij in staat waren onzen
estand eenigzins te verbeteren. Er bleef ons niets anders over dan vrijwillig
ede te gaan met den stroom, die ons anders zou voortgesleurd hebben,
n einde aldus het roer nog eenigzins in onze magt te houden. Te 7 ure
es morgens bevonden wij ons digt bij de opgestapelde ijsmassa's; wij wier-
en ons anker uit in de vertwijfelde hoop het schip te kunnen wenden —
och tegen den ijsstroom die ons volgde was niets bestand. Wij hadden nog
ist den tijd een balk als boei aan de ankerketting te binden, waarna wij
aar lieten schieten. Ons hoofdanker was verloren.

Wederom dreven wij voor den wind en schuurden hulpeloos langs de
anten van 30 tot 40 voet dikke ijsvelden. Nooit had ik zoo dik ijs in zoo
evige beweging gezien. Eene overhangende massa verhief zich hooger dan
e romp van het schip, beschadigde de verschansing en wierp ons een ijs-
lomp van 10 centenaars gewigt op het dek. Onze taaije kleine brik boorde
ich door al deze verwarring heen, als was zij onvernietigbaar.

Thans echter vertoonde zich een nieuwe vijand voor ons; juist op onzen
veg, digt aan den kant van het ijsveld, waar wij nu eens tegen aanliepen,
an weder langs schuurden, bevond zich eene groep ijsbergen. Wij konden
iet uit den weg gaan en het was slechts de vraag, of wij tegen naar tot
plinters zouden worden geslagen, dan of zij ons een veiligen inham tegen
en storm zou aanbieden. Toen wij naderbij kwamen, zagen wij dat er nog
enig open water tusschen de ijsbergen en den kant van het ijsveld was en
nze hoop vermeerderde, toen ons de wind in dezen naauwen doorgang dreef.
Reeds hadden wij dien bijna achter ons, toen door eene onbekende oorzaak,
vaarschijnlijk door het terugstooten van den wind tegen de hooge ijswanden,
et schip zijne beweging verloor. Op hetzelfde oogenblik bespeurden wij dat
e ijsbergen niet stil stonden, zij dreven door eigen beweging naar den rand
an den ijsberg vooruit, en zoo scheen het dan bepaald dat wij bij deze
ntmoeting verpletterd zouden worden.

Juist op dit oogenblik kwam er een wal of vlakke berg uit het zuiden
angedreven; aanstonds schoot mij te binnen hoe wij in de Melville-baai uit
en dergelijken toestand gered waren, en terwijl het ijsblok snel langs ons
oorbij dreef, gelukte het een ijsanker in een zijner schuine vlakken te slaan
n een touw daaraan vast te maken. Het was een oogenblik van spanning,
ns edel sneeuwwit trekpaard haalde stevig aan; schuim en water spoot aan
ijne windzijde omhoog en zijn kop ploegde als spelende het lagere ijs naar
oven. De bergen dreven intusschen steeds nader en de doorgang was op het

laatst zoo eng, dat onze boot zou verpletterd geworden zijn, wanneer wij haar niet binnen boord hadden gebragt. Nog ter naauwernood kwamen wij er door en bevonden wij ons onder den wind van een ijsberg in tamelijk open vaarwater. Voorzeker hebben nimmer zwaar beproefden zoo innig gedankt voor hunne redding van een ellendigen dood.

De dag had reeds ruimschoots zijn deel plagen gehad, doch het zou er niet bij blijven. Eene windvlaag verjoeg ons uit onzen schuilhoek, en de wind dreef ons weldra weder tusschen het ijs, waar wij naar omstandigheden nu eens boegseerende het ijs zochten te ontwijken, dan weder ons op het weerstandsvermogen van ons schip tegen de drukking van het ijs moesten verlaten of met een snellen aanloop eene halfgeopende spleet doorbraken. Wij verloren onzen kluiverboom en een deel der verschansing en moesten de roode boot met drie brave makkers die aan het boegseeren waren op de drijvende ijsvelden achterlaten. Wij geraakten eindelijk in een kleine kom open water; wij lagen digt tegen een voorgebergte, dat als een muur in de hoogte stak; een vaste ijsberg beschutte ons tegen den wind. Hier, onder de sombere Groenlandsche kust, 10 engelsche mijlen ten noorden van de ankerplaats, die wij des morgens hadden verlaten, gingen de matrozen eindelijk ter ruste. Ik durfde hen niet volgen, want de wind woei nog even hard en het ijs drukte zoo sterk tegen onzen ijsberg, dat hij begon te wankelen; en zijn top op een oogenblik juist boven het schip wiegelde. Mijne arme matrozen hadden slechts een korten slaap; naauwelijks waren zij weder op het dek of het ijs brak onze kleine haven open; wij werden achteruit geworpen, ons roer verbrijzeld en de ijzeren pennen afgedraaid. Nu eerst kwamen de stooten en kneuzingen. Den eersten ribbestoot hield de brik dapper uit; zij rigtte zich weder met bevallige zwier omhoog; doch weldra kwam er een ware ijsveteraan aanzetten, eene meer dan twintig voet dikke oude schots met scherpe kanten en tongen; hiertegen vermogten hout en ijzer niets. Gelukkig had de naar de kust gekeerde zijde van onzen ijsberg een hellend vlak, dat schuin onder water liep en hiertegen werd de brik opgedreven, alsof zij met eene groote stoomschroef in een droog dok werd geheschen. Een oogenblik vreesde ik, dat zij zich op zijde zoude leggen, doch een van die merkwaardige pauseeringen in de drukking van het ijs, die ik reeds elders beschreven heb, deed ons weder zeer langzaam naar beneden glijden en wij werden uit de rigting van de drukking naar de kust weggedrongen. Hier gelukte het, ons met een touw vast te maken. Toen de vloed verloopen was, zat het schip aan den grond en het zou naar den zeekant omgeslagen zijn,

zoo niet eene naast ons liggende ijsmassa ons een steun hadde gegeven. Eindelijk hadden wij rust na 36 uren van zwaren strijd. De dappere en rustige houding mijner makkers was bewonderingwaardig. De beweging van het ijs in eene wilde zee geeft dikwijls den indruk van gevaar, waar het niet bestaat. Maar die vreeselijke vaart met al hare schriktooneelen zou zelfs de zenuwen van den meest verstaalden ijsvaarder geschokt hebben. Officieren en manschappen werkten met evenveel ijver. Bij elke aanraking met den rand van het ijsveld waren er eenigen bereid touwen uit te brengen, en meermalen hadden sommigen in hun pligtijver bijna het leven verloren. De Heer BONFALL ontging het gevaar van verpletterd te worden slechts door een stouten sprong op eene voorbij drijvende ijsschots en niet minder dan vier man werden te gelijk door het drijfijs medegesleept; zij konden eerst nadat de storm was opgehouden weder binnengehaald worden. Toen de brik hare gevaarlijke bestijging van het schuine ijsvlak begon, was de spanning natuurlijk het hoogst. Aanhoudend kwamen er nieuwe ontzagchelijk groote ijsbrokken aangedreven, die haar onder de kiel grepen en op zijde wierpen, totdat zij, wijkende voor den toenemenden aandrang, langzaam hare schuine gladde baan begon te beklimmen. Al hooger en hooger klom het schip, alle voegen kraakten, wij bleven sprakeloos en onbewegelijk staan, en toen het ten laatste gelukkig weder naar beneden gleed en zich rustig tusschen de ijsbrokken neervleide, haalden wij diep adem; doch eerst na eene lange pause konden wij woorden vinden om elkander geluk te wenschen.

De verloren hoop.

IV. SLEEPVAART. BERAADSLAGING. BESLUIT. DE BRIK WORDT VERDER GETROKKEN. DE BOOT-EXPEDITIE EN HARE AVONTUREN. DE IJSGORDEL. MARY MINTURN-STROOM. VER UITZIGT. TERUGKEER. WINTERHAVEN.

De storm bedaarde eerst op den 22sten Augustus, en wij konden toen onze makkers, die op het ijs waren achtergebleven, met onze boten weder terughalen. Gedurende onze gedwongene rust was het schip vastgemaakt aan den ijsgordel, die de kusten omzoomt. Thans namen wij het wassend getij waar, bragten een touw op het ijsstrand, spanden ons zelven daarvoor, even als de paarden voor een trekschuit, en trokken het schip ongeveer 3 Engelsche mijlen langs de kust voort. Langs den voet van een somberen, steilen rotsmuur sleepten wij ons naar een diepen inham, waarvan de opening op het noord-oosten gelegen was. Konden wij van kaap tot kaap vooruitkomen, dan zouden wij veel tijd winnen; thans echter moesten wij alle bogten van den ijsgordel volgen, daar wij zonder dit hulpmiddel weldra weder tusschen het drijfijs zouden geraakt zijn. Den volgenden dag trokken wij het schip verder, zonder dat wij veel naar het noorden vorderden, want de kust loopt hier juist naar het oosten. Wij bevonden echter, dat wij op eene noordelijke breedte van 78° 41′ waren, en zoo waren wij reeds noordelijker gekomen dan iemand voor ons, met uitzondering van PARRY op zijne slede-expeditie

uit Spitsbergen [1]). Op een verkenningstogt, die op mijn bevel was ondernomen, vond men versche sporen van wild en den schedel van een musk-os. Er moet dus, wil men verklaren hoe deze dieren hier konden komen, ergens eene landverbinding of eene aanmerkelijke toenadering tusschen Amerika en Groenland bestaan. Wij verzamelden in dezen inham niet minder dan 22 soorten bloeijende plantjes.

Op de volgende dagen zetten wij ons paardenwerk voort, steeds gebruik makende van den vloed, want bij ebbe zat het schip geregeld aan den grond. Wij geraakten aldus tot bijna aan het achterste gedeelte van den inham. Doch de thermometer stond nu op het vriespunt. Het jonge ijs hoopte zich rondom het schip op eene bedenkelijke wijze op; eene langdurige en zware sneeuwbui vulde de tusschenruimten der ijsschotsen met eene dikke brij en het scheen onmogelijk verder te komen; slechts eene stevige zuidenwind kon ons nog meer voorwaarts brengen.

Gebrek aan rust, de snelle nadering van den winter en onze geringe vorderingen lieten niet na een ontmoedigende indruk op officieren en manschappen teweeg te brengen. Het denkbeeld om op deze wijze verder te komen vond bij hen blijkbaar weinig bijval. Ik riep dus de officieren tot een scheepsraad bijeen, en allen op ééne uitzondering na verklaarden het onmogelijk om verder te komen en stemden voor den terugtogt, ten einde meer zuidelijk eene plaats op te zoeken waar wij zouden overwinteren. Ik kon met den besten wil deze meening niet deelen; ik zette hun uiteen, van hoeveel belang het was een uitganspunt te vinden voor onze toekomstige sledetogten en hoe wij dit punt slechts in het noorden hadden te zoeken. Ik verklaarde voornemens te zijn, met behulp van kaapstander en braadspil het schip tot aan de noordelijke punt van den inham te brengen; daar zou het blijken, welke maatregelen er voor het volgende voorjaar moesten genomen worden, en op de naastbij gelegene plaats, die daarvoor geschikt was, zouden de winterkwartieren betrokken worden. De ontvangst, welke aan dit besluit bij mijne reismakkers te beurt viel, was boven verwachting bevredigend; met allen ijver gingen zij weder aan het zware en verdrietige werk. Wij begonnen weer op nieuw, en allen, ik zelf niet uitgezonderd, hadden wij onze beurt aan den kaapstander. In het midden van den inham bood het ijs min-

[1]) Het was Dr. KANE onbekend, dat, gelijk wij in de inleiding hebben opgemerkt, onze landgenoot WILLEM BARENDTSZ Spitsbergen had omgezeild en dus reeds de noordelijke breedte van 80° had bereikt. *Vert.*

206409

der weerstand en wij konden daar weer boegseeren en slepen. Wij slaagden echter niet naar wensch en ons schip raakte nu zelfs bij hoog water vast. Wij verligtten het zooveel mogelijk en bragten vele zware voorwerpen naar de kust of in booten die wij te water gelaten hadden. Wij bragten zware kabels naar een vasten ijsberg uit en hielden alles gereed om ons, zoodra de gelegenheid zich aanbood, te kunnen loswinden.

In den nacht sloeg het schip op nieuw over en dat wel zoo plotseling, dat wij allen uit onze kooijen rolden. De kagchel in de kajuit werd omvergeworpen en eene volle lading gloeijende anthracietkolen op den vloer uitgestort. De vloer sloeg in lichtelaaije vlam en ik moest een borstrok aan het gemeene welzijn opofferen, waarmede ik den brand zoolang dempte totdat er water kwam.

Op den 27sten des avonds was de brik weder vlot en de matrozen aan de boegseerlijn trokken duchtig aan; des nachts om 10 uur zaten wij op nieuw vast, voor de vijfde maal in drie dagen. Niettegenstaande al deze botsingen was het schip slechts weinig beschadigd en nog volkomen waterdigt. Den 28sten, des morgens vroeg, wonden wij ons weder los en ik vatte nu het besluit, om dezen stillen morgen te baat te nemen om in het drijfijs te dringen, ten einde regt op het landijs in het noorden af te gaan. Dit ijs is zeer oud en waarschijnlijk stevig genoeg om daar langs het schip te kunnen voorttrekken.

Wij hebben het vaste ijs bereikt en onze verwachting bevestigd gevonden. Wij kunnen thans een weinig uitrusten en de zaken eens aanzien. Het ruwe en verbrokkelde voorkomen van de vlakte vóór ons belooft niet veel voor een sledetogt; maar een enkele gunstige wind kan dat alles veranderen, en het is toch ook niet zeker, dat het ijs verder noordelijk dezelfde ongunstige hoedanigheid heeft. Bovendien is nog de ijsgordel vóór ons, die wel is waar hier en daar verbrokkeld en moeijelijk te passeeren, doch naar het schijnt voor voetgangers vele mijlen begaanbaar is. Ik was overtuigd, dat eene bootexpeditie zich des noods wel een weg daarheen zou banen en besloot te beproeven, zelf de kust op te nemen om te zien, waar wij zouden overwinteren. Eene dergelijke expeditie had ik reeds sedert eenigen tijd voorbereid. Onze beste en ligtste boot »de verloren hoop" was met zeildoek overspannen en bood dus al de gemakken aan van eene tent. Wij namen eenige kleine vaatjes pemmikaan mede en eene slede werd uit elkander genomen en onder de roeibanken geborgen.

De bemanning van de boot bestond uit zeven man, allen vrijwilligers

Wij slaagden
ater vast. Wij
rpen naar de
zware kabels
odra de gele-

oo plotseling,
werd omver-
vloer uitge-
trok aan het
lempte totdat

rozen aan de
wij op nieuw
eze botsingen
aterdigt. Den
vatte nu het
et drijfijs te
an. Dit ijs is
p te kunnen

d gevonden.
n. Het ruwe
et veel voor
anderen, en
ungunstige
wel is waar
het schijnt
t eene boot-
esloot te be-
overwinte-
voorbereid.
overspannen
enige kleine
en en onder

vrijwilligers

De brik Advance in gevaar om op de kust te worden verbrijzeld.

p wie
oowel
e na
en b
amp
oot r
enen
e har
In
ussche
let jo
s stuk
n hon
et ter
elsen
erwiss
ij ook
Nada
et, kv
nderen
achtte
pene
en ijs
ten.
en de
ns vo
ns op
n bov
oms t
an ijs
trooid
itstak
et ver
ij me
ij mo
ende
ij m

op wie men vertrouwen kon. Wij hadden buffelpelzen aan voor den nacht zoowel als den dag; ieder had den gordel vol met wollen sokken, zoodat de natte door de warmte van het ligchaam weer konden droogen, een tinnen beker en een mes met de scheede aan den riem; een soepketel en een lamp maakten het overige van onze uitrusting uit. In weinige uren was de boot reisvaardig. Ik droeg mijnen plaatsvervanger aan boord op, het schip in eenen veiligen hoek te bergen en daar onze terugkomst af te wachten. Door de hartelijkste wenschen begeleid namen wij afscheid.

In het begin van onze reis vonden wij een naauwen verstopten doortogt tusschen den ijsgordel en het pak-ijs, die slechts weinige vademen breed was. Het jonge ijs was zoo dik, dat het ons bijna had kunnen dragen. Door dit ijs stuk te slaan kwamen wij langzaam vooruit. Doornat, verstijfd van koude en hongerig hielden wij ons eerste nachtkwartier. Er werd nog een zeil over het tentdak van de boot gespannen, de kooklamp aangestoken, de buffelpelsen werden uitgespreid, natte sokken en andere kleederen tegen drooge verwisseld; weldra was de warme thee en de pemmikaan gereed en vergaten wij ook de bezwaren van den dag.

Nadat wij den togt in de boot aldus ongeveer 24 uren hadden voortgezet, kwam er een eind aan; voor ons en ter zijde lag pak-ijs en aan den anderen kant, ongeveer 10 voet boven onze hoofden, de ijsgordel. Wij wachtten het hooge water af en konden toen, gebruik makende van eene kleine geul door eene kleine beek in het ijs gevormd, de boot boven op den ijsrand brengen, doch hier, dit was blijkbaar, moesten wij haar achterlaten. Wij bragten haar onder eene overhangende rots in veiligheid, belaadden de sleden met het strikt noodzakelijke en wandelden verder. Hier trof ons voor het eerst het eigenaardige van onzen pelgrimstogt. Wij bevonden ons op een onafgebrokenen ijsrand, die aan den voet van de rots vastzat en boven de zee overhing, en waarboven zich weder hooge, steile rotsen zoms tot op eene hoogte van 1000 voet verhieven. Fraai en effen was deze van ijs gevormde heirbaan voorzeker, ofschoon er groote ijsblokken op verstrooid lagen, en lange scherpe rotstongen uit den rotsmuur op onzen weg uitstaken. Wij kwamen op onze gallerij zoo snel vooruit als de hindernissen het veroorloofden. Vooral veroorzaakten de talrijke beken veel oponthoud, daar zij meestal eene steile en diepe bedding hadden uitgespoeld in het ijs, dat wij moesten doorwaden. Ons nachtkwartier betrokken wij onder eene overhangende rots. Bij eene dergelijke gelegenheid bereikte de vloed onze tent en wij moesten om onze slaappelsen voor het water te behoeden, deze in de

hoogte houden totdat het getij verloopen was. Deze geduldproef had voor ons hare lachverwekkende zijde. Acht Amerikanen stonden daar in dragende standbeelden veranderd, ongelukkig tot aan de knie in het water.

Op den 1sten September kwamen wij, steeds den ijsrand volgende, in eene andere bogt, die niet veel kleiner was dan degene, waarin wij ons schip hadden achtergelaten. Hier eindigden de kalkrotsen en versperde een gletscher ons den weg. Het kostte ons veel moeite dien over te komen, want hij was zeer sterk afhellend en ons schoeisel zeer glad. Wij liepen dikwijls groot gevaar eene onvrijwillige reis naar het water te maken; met behulp van strikken en door ons plat op het ijs uit te strekken kwamen wij echter zonder ongeval verder. Aan de overzijde moesten wij ongeveer drie Engelsche mijlen ver al onze bagaadje dragen. De slede werd ontpakt en de bagaadje op de schouders genomen. Aan den sterkste werd de theodoliet toevertrouwd, een metalen werktuig van ongeveer 60 pond gewigt, in eene mahoniehouten kast. Toen wij de kust weder bereikten, wachtten ons dezelfde wilde rotsen en overhangende ijsrand, die wij achter ons hadden verlaten.

Na eene afwezigheid van drie dagen bevonden wij door onze waarnemingen, dat wij slechts 40 engelsche mijlen van de brik verwijderd waren. Wij waren niet alleen elken dag weinig gevorderd, maar hadden ook door de krommingen van de kust veel tijd verloren. Ik besloot de slede achter te laten en te voet verder door te dringen. Wij namen, behalve onze instrumenten, slechts pemmikaan en een buffelpels mede. De temperatuur was niet veel lager dan het vriespunt; wij konden dus eene tent missen en bij deze ligte uitrusting konden wij gemakkelijk tweemaal sneller dan vroeger vooruit komen. Wij legden dan ook op den 4den September zonder veel moeite een afstand van 24 mijlen af. Het eenige bezwaar was, dat wij slechts zoo weinig levensmiddelen konden medenemen. Ieder ontving bij het begin van onzen marsch eene hoeveelheid pemmikaan, die met zijne overige belading te zamen 35 pond woog. Wij vonden intusschen dezen last reeds zeer groot. Op den 5den werden wij door eene nieuwe bogt opgehouden, die nog grooter was dan al degene die wij tot nu toe in de Smith-sond gezien hadden. Het was eene fraaije, geheel opene watervlakte, die eene zonderlinge tegenstelling vormde met de ijswoestijn daarbuiten. De oorzaak van dit in het eerst onverklaarbare verschijnsel bleek een snelstroomende rivier te zijn, die uit een kloof in den achtergrond van de baai te voorschijn trad en met het geweld van een sneeuwstorm over rotsbrokken voortstoof. Deze rivier, misschien

roef had voor
ar in dragende
ater.

volgende, in
vaarin wij ons
versperde een
er te komen,
d. Wij liepen
e maken; met
n kwamen wij
ongeveer drie
ontpakt en de
theodoliet toe-
wigt, in eene
chtten ons de-
s hadden ver-

ze waarnemin-
rd waren. Wij
ook door de
lede achter te
e onze instru-
tuur was niet
n en bij deze
roeger vooruit
el moeite een
chts zoo wei-
gin van onzen
elading te za-
eer groot. Op
e nog grooter
hadden. Het
nge tegenstel-
in het eerst
zijn, die uit
met het ge-
er, misschien

Middernacht in September.

wel d
breed
tot aa
voorsc
ongew
tuurlij
beschu
en kle
Op
pemm
raakte
met ij
het w
veel n
Een
twee
vermo
willige
het ij
in het
opene
achter
FRAUN
Wij
veer
borg.
ver u
Na ee
uitzigt
breedt
telijke
dweer
keren
lag h
strekt
kust,
op g

wel de grootste in Noord-Groenland, is aan haren mond ongeveer ¾ mijl breed; ik noemde haar Mary Mintura-rivier. Haar loop werd later nagespoord tot aan een gletscher in het binnenland, waaruit zij in talrijke beken te voorschijn komt. Aan den oever hielden wij halt, in slaap gezongen door de ongewone muziek van stroomend water. Hier vonden wij eenen kleinen natuurlijken bloemgaard, die door het sneeuwwater gevoed en door de rotsen beschut werd, en, hoe dwergachtig ook, eene rijke afwisseling van vormen en kleuren vertoonde.

Op den volgenden morgen passeerden wij de rivier, waarbij wij onzen pemmikaan zoo goed mogelijk boven water trachtten te houden. Menigmaal raakten wij hier onder water, wanneer wij beproefden om van de uitstekende met ijs bekleede steenen bij den overgang gebruik te maken, en ofschoon het water ons niet boven de heupen kwam, kostte deze overtogt ons zoo veel moeite, dat wij besloten een halven dag te rusten.

Eenige mijlen verder springt eene groote landtong vooruit, die de bogt in twee deelen scheidt. Hier liet ik vier mijner makkers achter, om van de vermoeijenis te herstellen, en ging ik den volgenden morgen met drie vrijwilligers op weg, om, de bijna onbegaanbare kust vermijdende, regt over het ijs het noord-oostelijke voorgebergte te bereiken. Dit ijs was nieuw en in het geheel niet te vertrouwen, zoodat de overtogt langs den rand van het opene water veel omzigtigheid vorderde. Wij lieten den zwaren theodoliet achter en droegen niets anders bij ons, dan een zak-sextant, een kijker van FRAUNHOFER, een stok en voor drie dagen pemmikaan.

Wij bereikten de landtong na een marsch van 16 Engelsche mijlen; ongeveer 8 mijlen verder lag een groot voorgebergte dat ten noorden alles verborg. Ik besloot voorbij dit punt ergens een hoog punt te zoeken, dat een ver uitzigt zou verschaffen en hiermede den verkenningstogt te besluiten. Na een moeijelijken dagmarsch had ik van eene hoogte van 1100 voet een uitzigt, dat ik nimmer vergeten zal. Het vergezigt strekte zich voorbij den breedtecirkel van 80° uit. Op een grooten afstand ter linkerzijde lag de westelijke kust van de sond, die in noordelijke rigting liep en in de nevels verdween; ter regterzijde reikten onze blikken over heuveltoppen tot een donkeren muur, die later de HUMBOLDTS-gletscher bleek te zijn; nog verder weg lag het land, dat thans den naam van Washington draagt. De geheele uitgestrektheid tusschen de Oost- en Westkust was eene vaste ijszee. Digt aan de kust, bijna onder onze voeten, strekten zich lange rijën van hummocks uit; op grooteren afstand vormde een kudde ijsbergen, in aantal toenemend hoe

verder zij van ons verwijderd waren, eene ondoordringbare ijsbarrière, want ik kon niet twijfelen of het ijs tusschen de bergen zou wel zoo verbrokkeld zijn, dat er met onze slede aan geen doorkomen te denken was. Wel is waar scheen in de verte het ijs minder door elkander geworpen, maar de afstand bedriegt hierbij zeer; de uitstekende deelen worden daardoor afgeplat en zelfs hooge ijsbergen vormen op het oog eene uitlokkende vlakte. Langzaam en met eene zucht liet ik den kijker zakken en dacht nu ernstig aan het winterkwartier.

Ik had geene plaats gevonden, die zoovele eigenschappen van eene goede winterhaven in zich vereenigde, als de bogt, waar het schip thans lag. Wij keerden terug en zagen weldra zijne masten scherp tegen den daarachter gelegenen gletscherwand afsteken.

Wij kwamen zonder wederwaardigheden aan boord; ik deelde aan onze kameraden in weinige woorden het resultaat van onze reis en mijn besluit om hier te blijven mede, en liet onmiddelijk het schip tusschen de kleine rotseilanden in den zeeboezem brengen. Hier waren wij bij eene diepte van vijf vademen volkomen tegen het drijfijs beschut. Doch de rust, die wij aan onze kleine brik vergunden, zou wat heel lang worden; zij heeft hare haven niet weder verlaten en ligt daar nog heden in het ijs geketend.

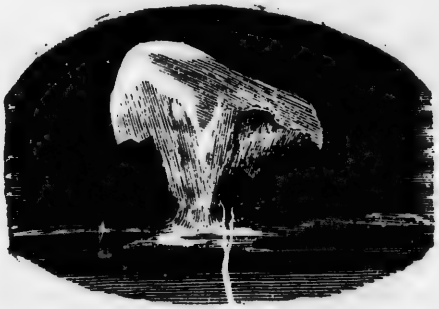

Rensselaerhaven.

. NADERING VAN DEN WINTER. INRIGTING VOOR DE OVERWINTERING. HET DRESSEEREN VAN HONDEN. SLEDEVAART. SLEDE-EXPEDITIE. DE STERREWACHT. RATTEN. BRAND IN HET SCHIP. WATERVREES. TERUGKEER DER SLEDE-EXPEDITIE. NADERENDE WINTERNACHT. WINTERTIJDVERDRIJF. DE OUDE GRIMM.

De winter naderde nu met snelle schreden. Het jonge ijs verbond alle hotsen en ijsbrokken tot eene vaste massa, zoodat wij rondom het schip et sleden konden rijden. Ongeveer zestig schreden noordelijk was een ijsrg vastgevroren, die onze buurman bleef gedurende ons oponthoud in zen inham, dien wij Rensselaerhaven noemden. De rotseilanden rondom s waren met hummocks (opeengestapelde ijsschotsen) omzoomd. De vogels dden afscheid genomen; zoowel de scharen van zeezwaluwen als de latere auwe meeuwen, de laatste reizigers na de sneeuwvogels, waren naar het den vertrokken.

Wij hadden nu de handen vol met allerlei belangrijke zaken; de lange cht, waarin niets kon gedaan worden, stond voor de deur; in de volgende

maand raken wij de zon kwijt. Naar sterrekundige berekening moet zij op den 24sten October verdwijnen; doch onze gezigteinder is door een bergketen bedekt en zoo kunnen wij, al brengen wij de lichtbreking zoo hoog mogelijk in rekening, niet verwachten haar den 10den nog te zien.

Het allereerst moeten wij het ruim van het schip ledig maken en voor onzen voorraad levensmiddelen een depôt op een der kleine eilanden aanleggen; het kanaal voor de landingsbooten moet elken morgen op nieuw in het ijs gehakt worden. De winterproviand is een ander belangrijk punt. Op wild is, naar het schijnt, in de Smithsond weinig of niet te rekenen, en pekel-

Voorraadshuis op Butlers-eiland.

vleesch is in onze omstandigheden altijd ongezond. Gelukkig stelt een zoetwaterbekken, dat in onze nabijheid nog open is gebleven, ons in staat de gezouten spijzen eenigzins uit te laten trekken. Het gesneden pekelvleesch wordt aan koorden geregen, even als de oude recepten in een apotheek, en deze guirlandes worden onder het ijs in het water gehangen; de te Fiskernaes gekochte zoutevisch wordt in doorboorde vaten gelegd en eveneens onder water gehangen. Onze zuurkool ondergaat eene dergelijke behandeling. Al deze artikelen worden 12 uren lang bij afwisseling geweekt en aan de vorst blootgesteld en voor elke nieuwe indompeling wordt de gevormde ijskorst verwijderd.

Alle handen zijn bezig; sommigen zorgen voor de levensmiddelen, anderen bouwen een houten dak boven het schip, terwijl ik zelf bezig ben een plan te maken voor de inwendige verbouwing, waardoor wij ons woonvertrek zoo ruim, luchtig, droog en warm willen maken als slechts mogelijk is. Wij hebben eene plaats voor ons observatorium uitgekozen op ongeveer 100 yards afstand van het schip en het volk brengt reeds op sleden de steenen aan.

Behalve de inrigting van onze winterkwartieren houden mij de toebereidselen bezig voor de depôts van levensmiddelen langs de kust van Groenland. KENNEDY is, voor zoover mij bekend is, de eenige, die in de poolstreken in October en November nog expeditiën in de open lucht ondernam; doch ik rekende het voor onze toekomstige plannen van belang, dat de depôts voor het begin van den winternacht gereed zouden zijn. Ik was voornemens er drie op eenigen afstand van elkander en zoo ver mogelijk van ons verwijderd aan te leggen, die ongeveer 1200 pond proviand, waarbij 800 pond pemmikaan, zou bevatten. Mijne plannen voor onderzoekingen in de toekomst berustten regtstreeks op het welslagen van den aanleg dezer voorraadschuren. Met een keten van depôts langs de kusten kon ik mijne reis met behulp der honden gemakkelijk verder uitstrekken. Deze edele dieren moesten het hoofdmiddel voor alle volgende ondernemingen uitmaken. Het eenige bezwaar bij hun gebruik als trekdieren is hierin gelegen, dat zij niet eene zoo groote hoeveelheid voeder kunnen voortslepen, als zij zelven behoeven. Doch een slecht gevoederde en een zwaar beladene hond zijn op eene lange reis even nutteloos. Derhalve was het noodzakelijk proviandstations in te rigten, waardoor wij zonder lading op reis konden gaan en op de reis zelve het benoodigde voeder zouden aantreffen.

Mijne honden waren deels Eskimo-, deels Newfoundlandsche honden. Van deze laatste had ik er tien. Zij waren met zorg op commando gedresseerd, zoodat zij zonder zweep voor de sleden liepen en door de gemakkelijkheid, waarmede zij zelfs bij zware trekvrachten te besturen waren, zeer nuttig bevonden te zijn. Ik had hen reeds meermalen voor eene ligte slede gedresseerd, waarvoor er twee nevens elkander liepen, terwijl de Eskimo-honden allen achter elkander loopen. Zes Newfoundlanders vormen een krachtig span voor de reis; vier van deze dieren trokken mij en mijne instrumenten met gemak op mijne kleine togten in de buurt. De hiertoe gebezigde slede was met de zorgvuldigheid van een schrijnwerker uit volslagen droog Amerikaansch hickoryhout gebouwd; de beste kromming der sleehouten was door

proefnemingen bepaald; zij waren met sporen van week staal bekleed, die met koperen nagels waren bevestigd, welke gemakkelijk vernieuwd konden worden. Alle deelen der slede waren met riemen van zeehondenvel zaamgebonden, zoodat zij zich naar alle gedaanten van bodem kon voegen en door hare losheid en lenigheid aan plotselinge stooten weerstand bieden. Zij vereenigde zeer doelmatig de drie hoofddeugden eener slede: ligtheid, duurzaamheid en minst mogelijke wrijving. Deze fraaije, praktische en stevige slede heette Little Willie.

De Eskimo-honden bleven voor de eigenlijke groote opzoekingstogten bewaard. Zij waren destijds nog in hun half wilden toestand, waarin zij zooveel overeenkomst hebben met wolven, en volgens de verzekering van PETERSEN, hun oppasser, volstrekt ongeschikt zijn voor reizen op zoo slecht ijs als ons omringde. Eene treurige ondervinding had toenmaals mijne oogen nog niet geopend voor de onschatbare waarde dezer dieren; eerst later zou ik hunne kracht en snelheid leeren kennen, den geduldigen, taaijen moed en de scherpzinnigheid leeren waardeeren, waarmede zij in de ijswoestijnen en sneeuwvlakten waarin zij geboren en opgegroeid zijn den weg weten te vinden.

Op onzen vroegeren togt had ik gezien, dat de ijsgordel met zijne talrijke hindernissen voor sleden niet begaanbaar was; het ijs in de Sond langs de kusten was het nog minder, daar het geen zamenhang bezat. Wel is waar was de ijsgang naar het zuiden door de koude opgehouden, doch de ijsvelden waren nog zoo los aan alkander gevroren, dat elke wind en zelfs de vloed ze weder uit elkander dreef. Het ijs was nog moeijelijker begaanbaar door de talrijke ijsbergen, die, ongetwijfeld ten gevolge van stroomingen in de diepte der zee, hun weg naar het zuiden onophoudelijk voortzetten en met onweerstaanbaren aanloop het vaste ijs tot barrikaden opeen schoven. Het was dus de wijsste partij, met de sledetogten te wachten totdat het nieuwe ijs ons zou kunnen dragen. Op dit tijdstip vormde dit ijs een gordel van een paar honderd el breedte, die zich digt langs de kust uitstrekte en reeds begaanbaar zou zijn, indien niet ebbe en vloed het aanhoudend vernielden. Voor de eerste expeditie was eene stevige, 14 voet lange en 4 voet breede slede uitgerust, die gemakkelijk 1400 pond levensmiddelen kon bevatten. Zij werd getrokken door zeven man. De lading bestond bijna uitsluitend uit pemmikaan, deels in vertinde ijzeren bussen met kegelvormig toegespitste uiteinden, deels in sterke met ijzer beslagen vaten van ongeveer zeventig pond inhoud. Boven op de lading werd een ligte boot van gom-elastiek vastgemaakt, voor het geval, dat men open water zou vinden. De uitrusting der bemanning bestond

uit een buffelpels als gemeenschappelijk bed, en voor ieder afzonderlijk een flanellen zak, waar men in kroop. De beenen werden door een bekleedsel van gegomd linnen tegen nattigheid beschut. Hierbij kwam nog eene tent van zeildoek. Wij leerden later onze reisbenoodigdheden steeds meer verminderen en vonden, dat ons gemak en onze geschiktheid voor de reis toenamen, naarmate onze uitrusting eenvoudiger werd en de dingen, die men meent dat noodzakelijk kunnen zijn, werden t'huis gelaten. Allengs vereenvoudigden wij, zoo lang onze dienst in het noorden duurde, onze behoeften voor de sledetogten, totdat wij ten laatste het door de Eskimo's aangenomene non plus ultra van eenvoudigheid bereikten: raauw vleesch en een pelszak.

Gedurende onze voorbereidselen voor den winter had ik twee man van ons volk benevens den Eskimo HANS uitgezonden, om het binnenland op te nemen en te onderzoeken, welke hulpmiddelen de jagt zou kunnen opleveren. Zij keerden op den 16den September na een moeijelijken, met moed en omzigtigheid volbragten togt terug, nadat zij 90 engelsche mijlen ver in het binnenland waren gedrongen. Hier waren zij opgehouden door een prachtigen gletscher van 400 voet hoogte, waarvan zij aan beide zijden het einde niet konden zien. Zij vonden geen groote meren, en zagen in de verte eenige rendieren, talrijke hazen en konijnen, doch geene sneeuwhoenders.

Ik wilde onze slede-expeditie nu niet langer uitstellen en op den 20sten September verliet zij het schip onder een luid hoera! Ons eigenlijk scheepsvolk bestaat nu nog slechts uit drie man, want alle officieren met den doctor zijn ijverig bezig met het bouwen en inrigten van de sterrewacht.

Het eiland, waarop wij de sterrewacht oprigtten, is ongeveer 50 pas lang en 40 breed en verheft zich ongeveer 30 voet boven den waterspiegel. Hier bouwden wij van granietblokken een vierkante steenen muur, waarbij mos en water onder medewerking van de vorst de metselspecie opleverden. Hierboven plaatsten wij een zwak houten dak, met eene opening in de rigting van den meridiaan en van het Zenith. Voor onze standaards bezigden wij een mengsel van zand en ijs; wij stampten namelijk nat zand in pemmikaanvaten die met ijs waren beslagen. Zij waren zoo vast als de rots waarop zij geplaatst waren. Op deze standaards plaatsten wij onzen theodoliet en ons passage-instrument. Het magnetische observatorium werd daarnevens op eene dergelijke wijze ingerigt; het was echter minder ongezellig, want behalve een houten dak had het ook een vloer en een koperen kagchel. Hier bevonden zich de magnetometer en het inclinatorium. Het huisje voor de meteorologische waarnemingen werd op eenigen afstand van het schip op

het ijs opgerigt en met water vast verbonden aan den bodem waarop het stond. De lucht kon door open gelatene spleten vrijen toegang vinden; om de fijne, bijna onmerkbare stuifsneeuw die overal binnendrong te weren, waren van binnen verscheidene schermen aangebragt en in het kamertje dat daardoor gevormd werd, waren de thermometers opgehangen. Het licht van eene lantaarn, waarvan de warmtestralen nog door een glazen plaat voor de instrumenten opgesteld werden tegengehouden, verlichtte de schalen, die uit de verte konden worden afgelezen, zoodat de aanwijzing der zeer gevoelige thermometers door de nabijheid van den waarnemer geene storing kon ondergaan.

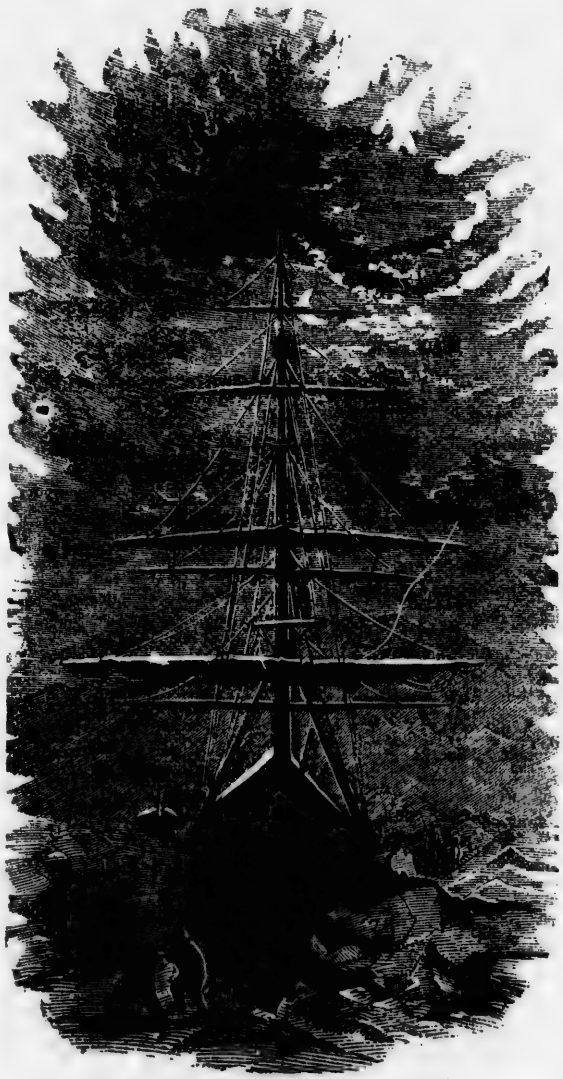

De brik in de haven.

30 September. Wij hebben ondragelijke last van de ratten. Eenige dagen geleden beproefden wij ze door berooking te verdrijven naar een recept, dat zoo walgelijk was als wij slechts konden bedenken: zwavel, gebrand leder en arsenicum; wij bragten eenen kouden nacht op het dek door om de kuur eenigen tijd door te zetten, doch zij kwamen de proef te boven. Thans besloten wij het ongedierte door kooloxyde te doen stikken. Wij lieten een partij houtskolen gloeijen, sloten de luiken en stopten alle reten digt. Het gas ontwikkelde zich in de

afgeslotene ruimte beneden met buitengewone snelheid, en er bestond alle reden om zeer voorzigtig te zijn. Doch onze Fransche kok, de goede, ijverige, maar roekelooze PIERRE SCHUBERT, sloop buiten mijn weten naar beneden, om de soep te kruiden. Gelukkig zag MORTON hem in de duisternis tuimelen en neervallen en vloog hem na. Zij moesten beiden opgehaald worden; MORTON was bijna geheel krachteloos en de kok bewusteloos.

Dit ongeluk werd door een nog grooter gevolgd: wij waren bijna geheel afgebrand. Bij de ontsteltenis door het eerste ongeval veroorzaakt had men verzuimd op het vuur te passen, zoo als bevolen was, en de luiken van tijd tot tijd te openen. Toen ik een lantaarn naar beneden liet, die onmiddelijk werd uitgedoofd, kwam mij een zeer verdachte reuk van brandend hout tegen. Ik begaf mij aanstonds naar beneden en zag, dat bij het vuur alles in orde was; doch toen ik terugkeerde, zag ik op eene andere plaats een vuurgloed van drie voet breedte. Het gas had mij reeds bedwelmd en ik zou beneden aan den ladder zijn neergestort, zoo niet iemand van boven had bespeurd in welken toestand ik verkeerde en mij aanstonds had opgehaald. Nadat ik weder tot mij zelven was gekomen, ontdekte ik aan de vier personen die mij omringden mijn vreeselijk geheim. In de eerste plaats moesten wij trachten verwarring te voorkomen. Wij wierpen de deuren van het middenschot digt, om het overige scheepsvolk dat achter was tegen te houden, en haalden uit de bijt naast het schip water op. In minder dan 10 minuten was het gevaar voorbij. Zeer opmerkelijk was de werking van het water op het vergiftige gas. Degenen die beneden aan het blusschen waren hadden veel te lijden, totdat de eerste emmer water was uitgestort; doch zoodra de dampwolken zich door het schip verspreidden, voelden zij verligting. De fijne waterdeeltjes schenen het gas aanstonds op te zuigen. De oorzaak van den brand bleek een overschot van houtskolen te zijn, dat, in eene ton in de timmermans-kajuit geplaatst, vuur had gevat, doch op welke wijze dit geschied was konden wij niet uitmaken. De bijt had ons uitmuntende diensten bewezen en ik was zeer verheugd, dat wij deze voorzorg, die in het noorden zoo onontbeerlijk is, niet verzuimd hadden. Het ijs rondom het schip was reeds 14 duim dik. Toen wij den volgenden morgen onderzochten welken uitslag ons middel had opgeleverd, vonden wij 28 weldoorvoede ratten van verschillenden ouderdom.

Omstreeks dezen tijd bespeurden wij aan de kust in het zuid-oosten oude, doch duidelijke sporen van Eskimo-sleden; dit gaf ons eenige hoop, dat de Eskimo's ook in dezen winter onze streken zouden bezoeken. Ook bragt ik

een bezoek aan een groep verlatene hutten, die omstreeks drie mijlen van het schip verwijderd waren. Ik vond er vier, die ofschoon sedert lang verlaten, toch nog weinig vervallen waren. Tot mijne verbazing ontdekte ik daar nevens eenige kleine hutten, die ik in den beginne voor hondehokken hield. Zij waren ongeveer 4 voet lang, 3 voet breed en 3 voet hoog, van groote steenen in den vorm van een gewelf gebouwd en met mos digt gemaakt. Eene leiplaat diende voor deur. Zonder twijfel waren het menschenwoningen, kleine boudoirs, waarin een en zelfs twee Eskimo's buiten het gewoel van de groote hut hunne rust konden nemen.

Onzen hondenkolonie heeft zich vermeerderd. Wij hebben van het nest vier veelbelovende jongen bewaard, zes zijn er smadelijk verdronken, twee moesten aan Dr. KANE een paar handschoenen bezorgen, en zeven werden er door de zachtzinnige moeders opgevreten. Gisteren vertoonde eene der kraamvrouwen zeer opmerkelijke verschijnselen. Wij herinnerden ons, dat zij reeds eenige dagen te voren het water vermeden en slechts met weerzin en onder krampachtige vêrschijnselen gedronken had; op 70 graden noorderbreedte kwam echter het denkbeeld van watervrees niet bij ons op. Het dier had des morgens waggelend op het dek heen en weder geloopen, met neerhangenden kop en schuim op den bek. Eindelijk beet zij naar PETERSEN en viel schuimbekkende en bijtende voor zijne voeten. Met weerzin sprak ik het woord watervrees uit en overreedde mij zelven het dier dood te schieten. Het was hoog tijd, want de hond was reeds weer opgesprongen, beet naar HANS en begon op nieuw al waggelende voort te loopen. Zij werd natuurlijk doodgeschoten.

De hazen beginnen zich zeldzamer te vertoonen; zij trekken naar de kust, wanneer in het binnenland de sneeuw hoog wordt. PETERSEN is zeer gelukkig in het schieten dezer dieren; wij hebben er thans 14 tot onze beschikking. Wij vonden ook vele sporen van vossen, waarvoor wij steenen vallen gebouwd hebben.

Ik dresseer thans mijne Eskimo-honden voor de slede, zoo lang totdat mij de arm pijn doet. Om zulk een span te regeren is de zweep onontbeerlijk, en het gebruik van dit instrument eischt weer eene bijzondere oefening, even als dat van den degen. De zweep is zes vademen lang, en de stok slechts 16 duim, en met dezen hefboom moet zulk een lange zeehondenriem met kracht uitgeworpen worden. Die dit niet meesterlijk kan, moet van het sledevaren afzien, want de honden loopen alleen op de zweep en men moet niet alleen van de twaalf honden, die het span vormen, elken hond afzon-

derlijk weten te treffen, maar de slag moet nog met een fiksen klap gepaard gaan. Het terughalen van de zweep heeft eveneens zijne moeijelijkheden, want zij raakt ligt tusschen de honden en riemen verward, of slingert zich om steenen en ijsklompen, zoodat de voerman achterover in de sneeuw tuimelt. De regel bij het volbrengen van deze bewegingen is deze, dat men met strakken elleboog een cirkel om den schouder beschrijft en den slag zelven met het handgewricht volbrengt. Zulk een slag aan het oor of aan de voorpoot van den armen hond wordt door een gehuil gevolgd, waarvan de beteekenis zeer duidelijk is.

De slede-expeditie is thans (10 October) reeds sedert twintig dagen ver-

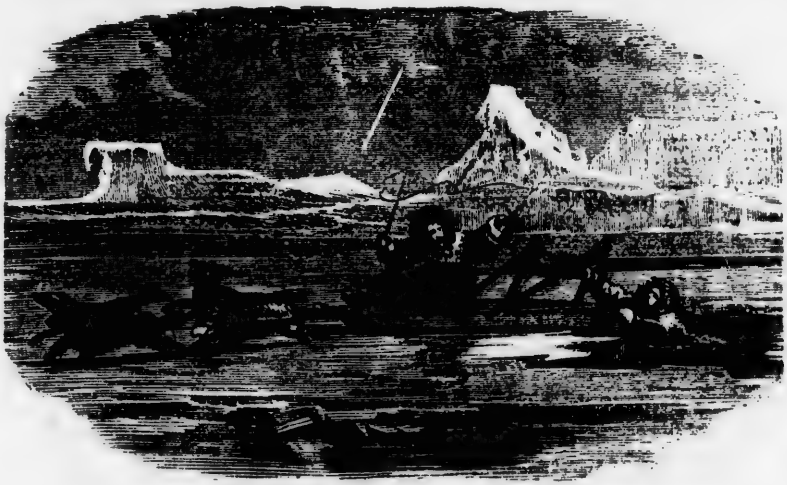

trokken en de reizigers konden reeds terug zijn. Hunne levensmiddelen zullen wel zeer verminderd zijn, want ik heb hun op het hart gedrukt, dat zij elk pond dat zij konden uitsparen in de depôts zouden bergen. Ik ga met levensmiddelen uit, om naar hen om te zien. Ik neem vier van onze beste, goed gedresseerde Newfoundlanders en de ligtste slede mede; BLAKE zal mij op schaatsen vergezellen. Het ijs is te weinig te vertrouwen en wij hebben te weinig honden, om eene zwaar beladene slede uit te rusten. De thermometer van FAHRENHEIT staat nog altijd op vier graden.

Het ijs leverde geen bezwaar op, totdat wij uit de baai waren en regts afsloegen. Hier bevonden wij, dat de groote ijsvlakte voor ons door hooge vloeden was uiteengescheurd en dat zich spleten in alle rigtingen uitstrek-

ten. Ik zocht natuurlijk aanstonds het land te bereiken, doch het was ongelukkig juist ebbe en de ijsrand stak als een muur boven ons uit. Ik rekende het van veel belang eene toevlugt op het land te vinden, want ofschoon de meer buitenwaarts gelegene oude ijsvelden die het nieuwe ijs omringen eene tijdelijke schuilplaats aanboden, zoo liepen wij hier weder gevaar met het drijfijs medegevoerd te worden. De honden werden moede, maar zij moesten voorwaarts; wij waren slechts met ons beiden, en als aan de honden eens een sprong over eene der talrijke ijsspleten mislukte, was het naauwelijks te hopen, dat wij onze beladene slede zouden kunnen redden. Driemaal in het tijdverloop van twee uren waren de beide achterste honden reeds in het ijs gezakt; JOHN en ik hadden nu reeds bij de 14 mijlen naast de slede gedraafd en wij waren zoo moede als onze honden. Dit kon zoo niet lang duren: ik besloot zeewaarts naar het oude ijs te gaan. Wij naderden dit met spoed, doch eene breede ijsspleet deed zich voor, de honden maakten een missprong en alles lag in het water. Wij sneden zoo snel mogelijk de riemen door en hielpen de arme dieren uit het water. De tinnen kooktoestel en de lucht in de kaoutchouk-kleederen hielden de slede boven water, zoodat wij haar na veel moeite en met behulp der honden weder op het ijs bragten. Ofschoon wij bij ongeveer 32 graden vorst doornat waren, hadden wij geen tijd daarover veel te filosofeeren, maar renden met de honden om het hardst, in de koude dampende als een paar locomotieven, op ons doel af. Het oude ijs was zoo hard gevrozen, dat wij onze tent niet konden opslaan; wij kropen in onze buffelzakken en konden zelfs een weinig slapen, totdat het lichter werd en wij onze reis op dezelfde wijze konden voortzetten. Het was ons zeer aangenaam te ontdekken, dat de ijsspleten zich bij het opkomen van den vloed meer sloten, en zoo bereikten wij bij hoog water gelukkig den ijsrand onder de rotsen. De ijsrand was sedert onze reis in September zeer veranderd; de vloeden en de vorst hadden hem spiegelglad gemaakt en ik bespeurde, dat hij ons bij toekomstige expeditiën een zeer goeden weg zoude opleveren.

In de volgende nachten hadden wij het beter dan onze doorweekte toestand deed verwachten. Wij hingen de tent en de pelzen in de lucht en klopten het ijs er uit, waardoor zij allengs droog genoeg werden om daarin te kunnen slapen. De honden sliepen bij ons in de tent en deelden ons hunne warmte en minder aangenamen geur mede.

Toen ik op den 15den October ongeveer twee uur voor den laten zonsopgang een ijsberg beklom, om de landstreek te verkennen, bespeurde ik in

de verte op de witte sneeuw een donker voorwerp, dat zich niet alleen bewoog, maar ook op eene vreemde wijze van gedaante veranderde en nu eens eene lange zwarte golvende lijn vormde, en zich dan weder tot een kluwen zamentrok. Het was ons terugkeerend reisgezelschap. Wij konden elkander in de schemering nog niet duidelijk herkennen, en het eerste goede teeken was, dat ik hen hoorde zingen. In weinige minuten waren wij

De ijsgordel in October.

bij elkander. Zij waren gelukkig nog allen bij elkander, en over het geheel welvarende en opgeruimd, ofschoon er geen onder hen was, die van den vorst niet eenig merkteeken had ontvangen. Wij keerden te zamen naar het schip terug, nadat ik den voorraad uit mijne slede in een schuilhoek had weggeborgen.

Zij hadden een groote reis gemaakt, mijne bevelen goed uitgevoerd en velerlei avonturen doorgestaan. Op den 25sten dag van hunne reis langs de

Groenlandsche kust werden zij plotseling door een grooten gletscher verhinderd verder door te dringen. Vruchteloos hadden zij beproefd nog verder noordelijk te komen en langs den voet van dezen ijswand, die aanhoudend groote ijsbergen in de zee afzette, zich een weg te banen. Men koos eindelijk een digt bij de kust gelegen eiland (naar den aanvoerder der expeditie Mac Gary's eiland genaamd) om hier het derde en belangrijkste depôt van levensmiddelen aan te leggen. De provisies werden in eene natuurlijke holte tusschen de klippen geborgen en met zware rotsblokken, die men met moeite had bijgesleept, gebarrikadeerd. In de tusschenruimten werden kleinere steenen vastgestampt en alles met een mengsel van zand en water digtgesloten. De kracht der beeren in het vernielen van dergelijke bergplaatsen is verbazend, doch de Eskimo's in het zuiden van Groenland hadden ons verzekerd, dat zand en water beter waren dan de zwaarste steenen, omdat de beer zich daarop de klaauwen stomp krabt. Er werden hier ongeveer 800 pond pemmikaan en andere eetwaren geborgen en de plaats door een grooten steenhoop herkenbaar gemaakt.

De kagchels en de geheele stookinrigting van het schip voldoen zoo goed, dat wij beneden eene gemiddelde temperatuur van 65° FAHRENHEIT kunnen onderhouden en zelfs nog boven, onder het planken dak, de thermometer boven het vriespunt staat, terwijl daar buiten de koude 25 graden onder nul bedraagt, en er nog bovendien een frissche wind waait.

Wij zijn de maand November ingetreden en de winternacht begint langzaam te naderen; hare vorderingen kunnen wij slechts door de vergelijking van den eenen dag met de vorigen bespeuren. Wij lezen des middags den thermometer nog zonder licht af en de zware heuveltoppen met hunne scherpe sneeuwvlekken zijn ongeveer vijf uren lang zigtbaar; al het overige is donker. De lantaarns staan den ganschen dag op den overloop en beneden worden de speklampen niet meer uitgedoofd. Sterren van de zesde grootte zijn aanhoudend zigtbaar. Behalve op Spitsbergen, dat het voordeel van een door zeestroomingen gematigd klimaat bezit, heeft nog geen christenmensch op zoo hooge breedte overwinterd als wij hier. En op Spitsbergen waren het nog geharde Russische schippers. Onze duisternis moet nog 90 dagen duren, eer wij het twijfelachtige schemerlicht wederzien, dat wij thans hebben; de geheele winter moet 180 dagen zonder zon tellen; en alle voorteekenen voorspellen een zeer strengen winter.

Onder zulke omstandigheden is het moeijelijk het volk in een goede stemming te houden. De arme HANS, de Eskimo-jager, lijdt zwaar aan heimwee.

ens had hij reeds zijn boel bijeengepakt en zijn geweer opgenomen, om ns allen vaarwel te zeggen. Het bleek, dat behalve zijne moeder nog eene ndere persoon van het schoone geslacht te Fiskernaes het hart van den naap vervult. Hij zag er even jammerlijk uit als de ongelukkige verliefden it zachtere klimaten. Ik geloof, dat ik zijn heimwee genezen heb, door em eerst een dosis engelsch zout in te geven en hem daarna wat avancement te bezorgen. Hij is thans met de volle waardigheid van een lijfpagie ekleed: hij spant mijne honden voor, bouwt vossenvallen en vergezelt mij ij mijne togten op het ijs.

Wij hebben honderde middelen tegen de verveling van den winter; wij naken toebereidselen voor een gemaskerd bal, en op den 21sten November erscheen het eerste nommer van onze Noordsche Courant: »de ijsglans." e artikelen zijn van schrijvers van allen stand, eenige der beste zijn van et vooronder afkomstig. Op een anderen dag bestuurde ik een jagerspel en ofde ik een prijs uit voor dengene, die bij het loopen het langste kon volouden.

Op den 27sten November stuurde ik eene partij vrijwilligers onder het bevel van den heer BONFALL uit, om te onderzoeken of de Eskimo's reeds zouen teruggekeerd zijn in de hutten die wij vroeger op de kaap ledig hadden evonden. De thermometer stond 40 graden onder nul en de dag was zoo onker, dat men op den middag niet meer kon lezen. Ik was ten hoogste erwonderd bij hunne terugkomst te vernemen, dat zij eenen nacht op de neeuw gekampeerd hadden. Hunne slede was gebroken en zij hadden de enten en al het overige achter gelaten. Het was onbeschrijfelijk koud geweest, want eene flesch met den sterksten whisky was onder het hoofd van ONFALL bevroren. Op den volgenden dag ging MORTON alleen uit, om het chter gelatene terug te halen. Hij bereikte ook de hutten, doch vond geene ewoners; intusschen zag hij genoeg, om overtuigd te worden, dat de woingen niet lang voor de aankomst der reizigers konden verlaten geworden ijn. Waarheen de Eskimo's gegaan zijn, blijft een raadsel. Het vervallen oorkomen der meer noordelijk gelegene hutten deed het onwaarschijnlijk oorkomen, dat zij deze rigting genomen zouden hebben; het was eer aan nemen, dat zij zuidwaarts getrokken waren en met het voorjaar met de alrussen en de zeehonden zouden terugkeeren.

De laatste walrussen waren tegen het midden van September, bij het begin der strenge koude, verdwenen; tot dien tijd hadden zij tusschen de ijsvelden, wanneer die met den vloed uit elkander weken, nog water genoeg

gevonden om te spelen en te slapen; want de walrus slaapt dikwijls op het water, terwijl zijne makkers zich al dartelende vermaken. Hierdoor kon ik de jongen dikwijls overvallen, terwijl de moeders waren ingeslapen. Zij hebben nu talrijke luchtgaten in het vaste ijs digt bij de kust opengemaakt. Deze gaten zijn evenzoo afgerond en glad van randen als die der zeehonden, maar zij bevinden zich in veel dikker ijs en de staalvormige barsten in het

Middernacht in November.

ijs zijn veel duidelijker. Er is geen twijfel aan of deze dieren verbreken het ijs door uit de diepte op te duiken en met snelle vaart tegen den onderkant van het ijs te bonzen. De walrus en de gebaarde zeehond hebben de gewoonte steenen te verzwelgen; met welk doel is onbekend.

Wij hadden op den 12den December eene bedekking van Saturnus, eene gewigtige gebeurtenis in ons eentoonig leven. Niettegenstaande de sterke golvingen in de lucht bij zoo lage temperatuur hebben wij eene zeer bevredi-

nde waarneming verkregen. Op den 15den verdween het laatste schemer-
ht in het zuiden. Men kan nu geen gedrukt schrift meer lezen, want men
t naauwelijks het papier; op een voet afstands van het oog kan men de
ngers niet tellen. Middag en middernacht zijn gelijk, en een flaauw schijn-
l, waardoor wij de omtrekken der heuvels in het zuiden kunnen onder-
heiden, is het eenige teeken, dat deze noordpoolnatuur nog eene zon heeft.
nnen een week hebben wij den middernacht van het jaar.

Alwederom eene belangrijke gebeurtenis voor ons klein gezelschap: de oude
rimm is weg, de patriarch der Newfoundlandsche honden. Deze hond was
n »karakter" dat men ook wel bij hooger geplaatste wezens aantreft. Hij
as een zoo volkomen huichelaar en intriguant en wist zoo vleijend met den
aart te kwispelen, dat hij ieders welwillendheid, maar niemands achting
erwierf. Alle lekkerbeetjes en overblijfselen van de tafel passeerden door
rimms muil; zijn smaak was universeel; nimmer versmaadde hij iets wat
en hem gaf en nimmer zag men hem voldaan. Grimm was een oude hond;
ijne tanden getuigden dat hij menigen winter telde, en zijne ledematen, die
roeger hare kracht voor de slede bewezen, waren thans met puisten en
itwassen bedekt. Als de honden voor eene reis werden voorgespannen, kon
en zeker zijn dat de oude Grimm nergens te vinden was, en toen men
em bij zulk eene gelegenheid eens achter een vat verstopt vond, was hij
lotseling lam geworden. Sedert dien tijd is hij altijd lam gebleven, behalve
anneer de slede zonder hem vertrokken was. De koude beviel Grimm niet;
oor geduldig op schildwacht staan aan de deur van het huis op het dek
n door onvermoeid kwispelstaarten verschafte hij zich eindelijk het regt van
elating. Mijn jas van zeehondenvellen was weken lang zijn lievelingsbed.
oeveel genegenheid Grimm met zijn staart voor iemand ook wist uit te
rukken, zoo was hij, nadat de lange nacht was aangebroken, toch nooit
e bewegen hem op het ijs te volgen; tot op den drempel kwispelde de oude
ondaar u na en dan nam hij afscheid met eene verontschuldigende bewe-
ing van zijn staart, waarbij men niet boos kon worden.

Toen er gisteren, den 21sten December, een troep uitrukte om peilingen
e verrigten, dacht ik dat eenige beweging Grimm goed zou doen, want hij
as door het luijeren in de warme kajuit wat al te korpulent geworden. Hij
erd aan een touw gebonden, want bij zulke kritieke gelegenheden was hij
eerbarstig en zelfs wild. Zoo werd hij aan de slede vastgemaakt en begon
ijns ondanks den togt. Op eene rustplaats gekomen rukte hij plotseling
et touw los en verdween, het touw achter zich slepende, in de duis-

ternis in de rigting van het schip. Sedert heeft men niets meer van hem bespeurd. Men ging hem met lantaarns opzoeken, want het was te vreezen, dat zijn lang touw tusschen de ruwe punten in het ijs zou verwarren hij hulpeloos gevangen raken, daar zijne tanden niet meer in staat waren het touw door te bijten. Wij vonden later zijn spoor op een afstand van 600 voet van het schip; doch het liep naar de kust heen. Waarom hij niet weder op het schip is gekomen, blijft een raadsel.

De oude Grimm.

.

meer van hem
was te vreezen,
u verwarren hij
staat waren het
fstand van 600
n hij niet weder

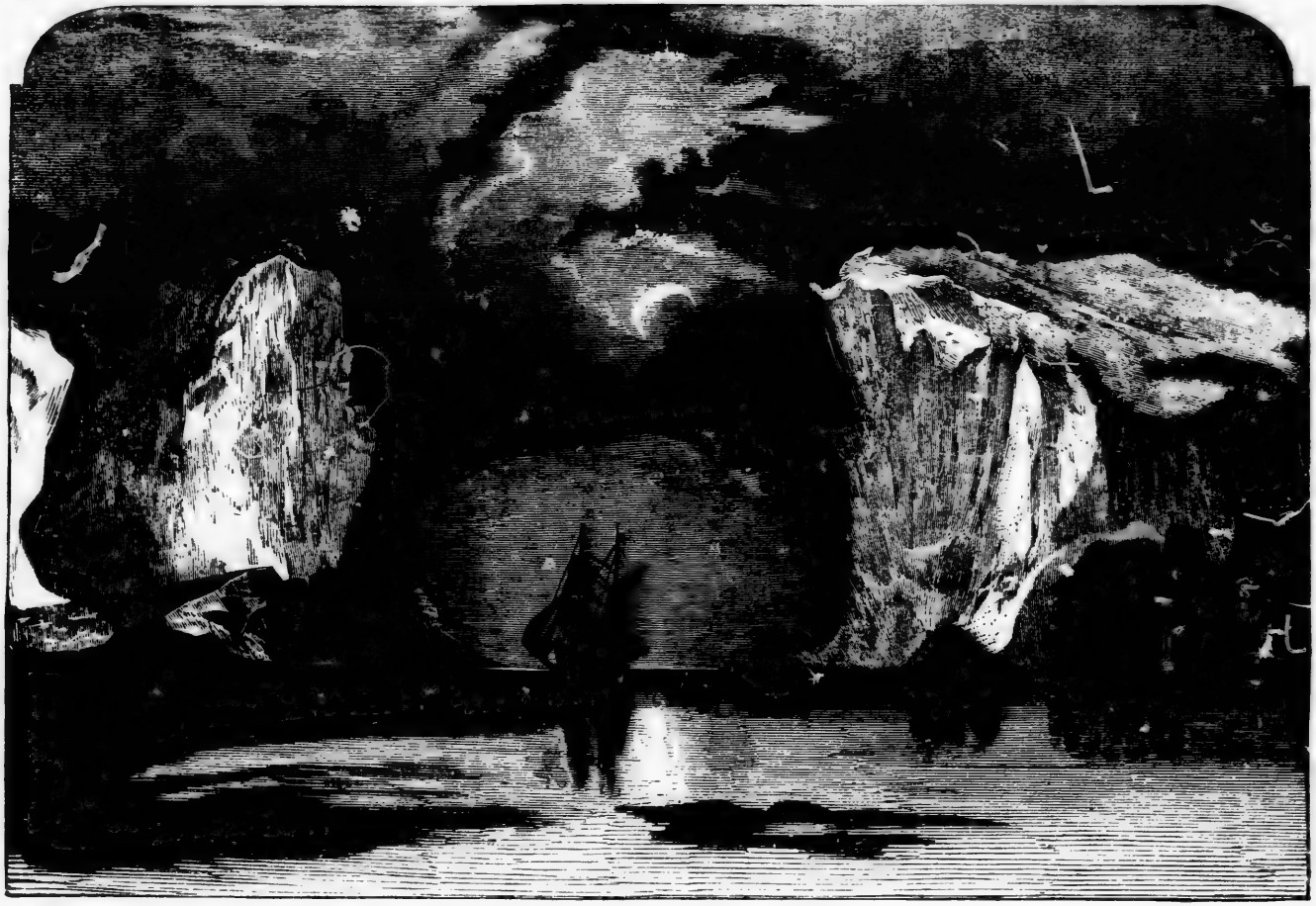

Nacht aan de Keerkringen.

Dr. KANE in zijn observatorium.

VI. HET OBSERVATORIUM. HEVIGE KOUDE. STERFTE ONDER DE HONDEN. TERUGKEER VAN HET LICHT. VERANDERING VAN DE OMGEVING GEDURENDE DEN WINTERNACHT. WINTERLEVEN AAN BOORD. NOOD EN ZIEKTE.

De beide eerste maanden van het jaar 1854 leverden zoo weinig belangrijks op, dat ik den lezer niet met bijzonderheden wil ophouden. In de duisternis en bij de gedwongene werkeloosheid, die zij medebragt, was het bijna onmogelijk iets te vinden, dat den geest kon bezighouden, de noodige veerkracht opwekken of een tegengift zijn tegen dreigende ziekten. Wij hadden in Januarij en Februarij drie planeetbedekkingen [1]), die wij onder

[1]) Ster- en planeetbedekkingen hebben plaats, wanneer de maan in haren loop aan den hemel voorbij andere hemellichamen gaat en deze dus tijdelijk bedekt. Daar dit verschijnsel op alle plaatsen der aarde bijna op het zelfde oogenblik plaats heeft, zoo leveren

tamelijk gunstige omstandigheden konden waarnemen. De magnetische waarnemingen werden voortgezet, doch de koude maakte het bijna onmogelijk ze regelmatig bij te houden. Ons observatorium was inderdaad een ijshuis, zoo koud als men maar denken kon. Door gebrek aan sneeuw hadden wij de muren met dezen slechten warmtegeleider niet kunnen bekleeden. Vuur, buffelkleederen en een overtrek van zeildoek waren allen onvoldoende om de

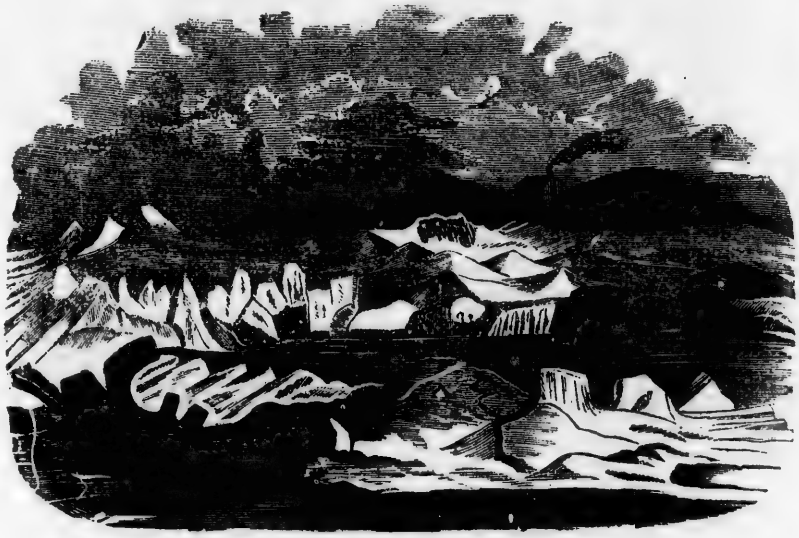

Het observatorium.

gemiddelde temperatuur op de hoogte van den magnetometer tot op het vriespunt te brengen, en het was iets zeer gewoons, dat men op den vloer,

---

zij een voortreffelijk middel op, om te bepalen, hoe laat het op hetzelfde oogenblik op verschillende plaatsen der aarde is; en dewijl het verschil in tijd op twee plaatsen wordt te weeg gebragt doordien de eene meer oostelijk dan de andere gelegen is en men daar de zon dus eerder door de meridiaan ziet gaan, zoo kan men met behulp van sterbedekkingen bepalen, hoeveel de eene plaats ten westen of oosten van eene andere plaats gelegen is; met andere woorden: men kan uit de waarneming eener sterbedekking op twee verschillende plaatsen, haar lengteverschil vinden. Wij zeiden, dat de sterbedekkingen bijna op hetzelfde oogenblik worden waargenomen op alle punten van de oppervlakte der aarde. Eenig verschil ontstaat er inderdaad door het verschillend standpunt der waarnemers op de oppervlakte der aarde. Men kan dit echter zonder veel moeite in rekening brengen.

aarop de waarnemer stond, de temperatuur 50 graden lager vond. De as-
nomische waarnemingen vorderden weinig tijd, maar de ruimte waarin zij
lbragt werden, had dezelfde temperatuur als de buitenlucht. De koude was
rbazend en eenige van onze instrumenten, vooral het inclinatorium, werden
ngevolge van de ongelijke inkrimping van staal en koper bijna onbruikbaar.

Op den 17den Januarij stonden de thermometers 49° onder nul FAHRENHEIT,
den 20sten wezen de instrumenten van het observatorium zelfs tusschen
4 en 67 graden onder nul. Op het ijs was de temperatuur steeds iets hoo-
r dan op het eiland, waarschijnlijk ten gevolge der warmte van het
ewater; de thermometer stond hier op 29 graden. Op den 5den Februarij
adden wij de buitengewone koude van 60° tot 73° onder nul. Bij deze
mperaturen werd zelfs de zout-ether eene vaste massa en verkreeg zorgvul-
g bereide chloroform een korrelig vliesje op de oppervlakte.

De uitwasemingen van het ligchaam veroorzaakten op de ontbloote of dun
kleedde ligchaamsdeelen een zigtbare damplaag. De lucht bragt bij het
emhalen een duidelijk stekend gevoel te weeg; doch van de pijnlijke ge-
aarwordingen, waarvan de Siberische reizigers spreken, kon ik niets ge-
aar worden. Bij langdurige ademhaling veroorzaakte de koude lucht een
oog gevoel in de keel en op de borst. Bijna onwillekeurig haalden wij
len voorzigtig met digtgeknepene lippen adem.

De eerste teekenen van het terugkeeren van het licht bespeurden wij op
en 21sten Januarij, toen de horizon in het Zuiden voor korten tijd een dui-
elijken oranjetint aannam. Ofschoon de zon misschien reeds vroeger tot de
erlichting had bijgedragen, had men die toch niet van het koude licht der
laneten kunnen onderscheiden. Wij waren thans tot op 33 dagen het tijd-
ip genaderd, waarop wij de zon konden weerzien, doch zelfs op den 31sten
nuarij vertoonden twee gevoelige daguerreotype-platen, die op den middag
de buitenlucht waren blootgesteld, geen spoor van werking.

Deze langdurige, volslagen duisternis oefent een zeer ter neerdrukkenden
vloed uit. Zelfs onze honden, ofschoon meerendeels binnen den Poolcirkel
boren, konden daaraan geen weerstand bieden. De meesten stierven aan
ne ziekte, die met zeer verschillende en onregelmatige verschijnselen ge-
ard ging, en die waarschijnlijk evenzeer aan gebrek aan licht als aan de
itengewone koude moet worden toegeschreven. De muiskleurige honden,
e voor de Newfoundlanders werden gespannen, om hun de rigting te
ven, werden in de laatste veertien dagen als kleine kinderen verpleegd. Ik
aak over deze kostbare dieren met de meeste zorg. Zij worden binnen ge-

houden en daar tot last van iedereen gevoederd, gewasschen, gekamd en geneeskundig behandeld. Reeds heb ik de hoop opgegeven van ze te behouden. Dat zij aan eene zielsziekte lijden is even duidelijk als of zij menschelijke wezens waren. De ligchamelijke functiën der arme dieren zijn ongestoord, zij hebben goede eetlust, slapen goed en blijven krachtig. Maar alle andere teekenen toonen aan, dat het eerste verschijnsel van hersenaandoening, de toevallen, waaraan zij eerst onderhevig waren, thans door werkelijken waanzin is gevolgd. Zij blaffen woedend tegen de onbeduidendste dingen en loopen in allerlei rigting angstig en onvermoeid heen en weder. Zij vleijen zich tegen de menschen, doch schijnen het volstrekt niet op te merken als men hen liefkoost. Zij stooten met den kop en waggelen met eene vreemde uitdrukking van vrees heen en weder. Hunne verstandigste bewegingen gaan hun af, als of zij machines waren; soms krabben zij iemand met de pooten, als wilden zij zich in de zeehondenvellen woelen, somwijlen blijven zij uren lang onbewegelijk stil, springen dan plotseling al huilend op en loopen heen en weder als of zij vervolgd werden. In den regel sterven zij onder verschijnselen die veel overeenkomst hebben met de mondklem, gewoonlijk binnen de 36 uren na den eersten aanval.

Op den 22sten Januarij deed ik mijn eersten uitstap op het groote ijsveld, dat zoo lang een wild, donker doolhof geweest was. Het zag er thans merkwaardig veranderd uit. Vierenzestig dagen geleden, toen wij hetzelfde schemerlicht hadden, was het eene gedeeltelijk met sneeuw bedekte vlakte, waarop zich lange rijën hummocks met scherpe punten uitstrekten, of eene aaneenschakeling van ijsvlakten, waarover ik met mijne Newfoundlanders galoppeerde. Dit is alles verdwenen. Eene loodkleurige vlakte strekt zich naar alle rigtingen uit en de oude hoekige hummocks zijn zoo afgerond, dat zij in de verte zich als golvende duinen vertoonen. De sneeuw op de ijsvlakten vertoont dezelfde teekenen van die vreemde, verterende verdamping. Zij ligt naauwelijks 6 duim hoog, in kronkelende lagen bijeen. Ik kon naauwelijks meer een der vroeger bekende plekken herkennen.

De omtrekken der kust zijn weder te onderscheiden en zelfs sommige van hare lange horizontale strepen, die de verschillende rots- en aardlagen aanwijzen. Het meest is echter de ijsgordel veranderd. Toen ik dien het laatst zag, bestond hij uit een enkelen zoom die boven den rand van het gebroken ijs uitstak; doch door het aanhoudend aangroeijen tengevolge der overstroomingen bij hoog water is hij een glinsterende wal van 20 voet hoogte geworden. Het is niet mogelijk den warrelklomp van ijsschotsen aan zijnen

oet te beschrijven. Gedurende den ganschen langen winter is hij door eene odregte vloedhoogte van 15 voet aanhoudend gerezen en gezonken, de af-eschuurde brokken zijn over en door elkander geworpen en steken op de ene plaats grillig in de lucht, hellen op andere plaatsen in lange schuine lakten naar beneden, en vormen diepe kloven of hooge heuvels die soms hooger zijn dan de ijsgordel zelf. In den beginne was onze ijsschots slechts

De ijsgordel.

door eene enkele spleet van den ijsgordel gescheiden en onze brik verkreeg daardoor bij ebbe en vloed eene heen- en weergaande beweging van ongeveer voet; thans schuurt het zamengepakte ijs tegen den ijsgordel, stapelt zich daartegen op en vriest daaraan vast, zoodat onze schots steeds verder van de kust wordt weggedrukt. Het schip is daardoor reeds 28 voet van zijne plaats geraakt, zonder dat zijn stand in het ijs zelf in het minst is veranderd geworden.

21 Februarij. Sedert eenige dagen verzilvert de zon het ijs buiten aan den ingang van den zeeboezem. Ik ging des middags uit om haar te begroeten. Het was de langste marsch en het steilste klimmen sedert onze inkerkering. De scorbut en eene algemeene verzwakking hadden mij kortademig gemaakt. Doch ik bereikte mijn doel; ik zag de zon weder en strekte mij op eene vooruitstekende rotspunt in hare stralen uit. Het was alsof ik een bad van geparfumeerd water nam.

De maand Maart bragt ons den bestendigen dag aan. De zonneschijn had op den laatsten dag van Februarij ons dek bereikt en wij hadden haar wel tot opwekking noodig. Wij waren niet zoo bleek als ik, steunende op de ondervinding vroeger in den Lancaster-Sond opgedaan, verwacht had, doch onze met scorbutvlekken besprenkelde aangezigten toonden duidelijk genoeg wat wij hadden moeten uitstaan. Het was blijkbaar, dat wij allen bij de hevige koude van de zoogenaamde lente niet in staat waren vermoeijende voetreizen te ondernemen.

Doch ons werk was nog niet afgedaan. Het groote doel der expeditie wees ons naar het noorden. Mijne honden, waarop ik zoozeer gerekend had, de negen prachtige Newfoundlanders en de 35 Eskimos waren verloren; van den geheelen troep leefden er nog slechts zes, waarvan er een niet geschikt was als trekdier. Intusschen waren zij altijd nog mijn grootste schat, en ik was sedert het begin der maand ijverig bezig ze voor de slede af te rigten. De timmerman moest eene kleine slede bouwen, die voor onze verminderde trekkrachten berekend was, en daar de voorraad dunne touwen tot het vastbinden der deelen verbruikt was, zoo rigtte de heer BROOKS eene kleine touwslagerij op, waar hij het benoodigde van de peillijnen vervaardigde. Aan boord ging alles zijn gewonen gang. HANS en somwijlen PETERSEN gingen op de jagt, doch zelden met goed gevolg. Intusschen bemoedigden wij elkander door over onze voorjaars- en zomer-plannen te spreken en somwijlen gelukte het zelfs, te midden van de verveling van ons treurig winterleven daarin ook de vrolijke zijde op te merken.

Ik heb nog zeer weinig over ons dagelijksch leven aan boord gezegd en wil thans dat verzuim herstellen.

Verplaatsen wij ons in de verbeelding op ons koud observatorium, want het is heden de dag van de termijn-waarnemingen [1]).

---

[1]) Ten einde te onderzoeken of de veranderingen in den stand en de bewegingen van de magneetnaald op alle plaatsen der aarde tegelijk geschieden of welk verschil er tusschen die

Het merkwaardigste voorwerp ter waarneming is daarbij de waarnemer zelf. ij draagt een broek van robbenvel, een muts van hondenvel, een korte jas n rendiervel, en laarzen van walrusleder. Hij zit op eene kist waarin zich voren een passage-instrument bevond. De kagchel, waarin ten minste een mmer vol steenkolen gloeit, vormt een schilderachtigen stooktoestel, die zijn est doet de temperatuur tot op 10 graden onder nul FAHRENHEIT (42 raden vorst) te verhoogen. De eene hand houdt een chronometer en is onedekt, om den chronometer te verwarmen; de andere heeft het genot van n vossen-handschoen. De regter- en linker hand verwisselen telkens van rol; s de eene hand tintelt van koude gaat de chronometer in de andere hand n komt de handschoen in zijne plaats. Op een voetstuk van bevroren zand een magnetometer geplaatst met een kijker en hierdoor tuurt het vermoeide og van den eenzamen waarnemer. Alle zes minuten leest de waarnemer een jn verdeelden boog af en schrijft hij de uitkomst in een koud notitieboekje p. Dit duurt zoo 24 uren lang, waarbij twee waarnemers elkander aflossen; an is de termijndag voorbij. Dit genot hadden wij alle weken. Hierbij heb k het beleefd, dat de temperatuur bij het instrument 20 graden boven nul, wee voet boven den vloer 20 graden onder nul en digt bij den vloer 43 raden onder nul was, terwijl de thermometer aan den kant van het ligbaam, die naar het kleine roodgloeijende monster was gekeerd, 94 boven, n aan de van het vuur afgewende zijde 10 graden onder nul wees. Doch ierin ligt niets avontuurlijks, zooals bij de reis heen en weder naar het chip. De dag is thans even lang als de nacht, zoodat wij althans de helft an den weg bij daglicht kunnen afleggen. Dit was korten tijd geleden niet et geval; toen moest men telkens met een ijsstok in de eene hand en eene ievenlantaren in de andere, door den donkeren nacht een weg zoeken naar e nog zwartere rots waarop het observatorium staat.

Nadat men ongeveer 50 passen is voortgestrompeld bereikt men een muur; e zwarte top van de rots is verdwenen en men ziet niets dan graauwe onuidelijke ijsmassa's voor zich. Keer u thans regts, zet uw ijsstok tegen deze ladde helling en neem een sprong op den tegenover u liggenden hummock;

---

randeringen bestaat, kwam men vroeger overeen, om op bepaalde dagen op vele ver van kander verwijderde plaatsen gelijktijdige waarnemingen te doen volbrengen. Deze waarneingen noemt men termijn-waarnemingen. Thans, nu het gebleken is, dat die veranderingen den regel op alle plaatsen tegelijk geschieden, maakt men daarvan slechts weinig geruik.

het is dezelfde waartegen gij u gisteren de scheenen geschaafd hebt. Ga thans in zigzag vooruit; gij kunt den ijsmuur van 20 voet hoogte voor u niet missen; hij kraakt en steunt en buigt zelfs den top als tot een koelen groet naar u toe; dit is de rand van den tweeden ijswal. Spring thans over de eerste de beste ijsspleet, en dan zijt gij op het voorste ijs; eene nieuwe krachtsinspanning brengt u op den ijsgordel en hier achter ligt de rots van het observatorium. Doch bij dezen ijsgordel is ook nog eenige voorzigtigheid noodig. Hij knaagt namelijk voortdurend aan den rand van het voorste ijs en gij moet tusschen deze verbrokkelde schotsen uwen weg weten te vinden. Vertrouw vooral niet op die half drijvende, half vastzittende ijsklompen, zoo gij althans niet een zeer koud bad wilt nemen; gij moet uwen weg stap voor stap al tastende met zorg kiezen, uwen stok dwars houden en u laten welgevallen van tijd tot tijd op handen en voeten of op den buik vooruit te komen. De lange wigvormige spleet voor u, waaruit kleine wolkjes waterdamp opstijgen, is de zoom van den ijsgordel, gij kunt nu daaroverheen springen en dan zijt gij op zijne gladde oppervlakte. Kruip nu tegen de rotsen op, trek uwe klompen aan en zet u neder om eenige uren lang de beweging van eene schommelende magneetnaald waar te nemen.

Doch hoe brengen wij onzen dag, of liever, daar wij thans geen nacht meer hebben, ons etmaal door, wanneer het geen observatiedag is? Te 6 ure wordt MAC GARY, met een gedeelte van het volk dat geslapen heeft, gewekt. De dekken worden geveegd, de bijt opengehakt, de netten met het vleesch, dat hangt uit te weeken, opgehaald, de dikte van het ijs gemeten en alles aan boord aan kant gemaakt. Te half acht staat alles op, ieder wascht zich op dek, de deuren worden geopend om te luchten, en daarna gaat men ontbijten. Onze brandstof is schaarsch en daarom koken wij in de kajuit. Het ontbijt is voor allen hetzelfde en bestaat uit scheepsbeschuit, varkensvleesch, gedroogde appelen, die zoo hard zijn gevroren als kandijsuiker, thee, koffij en zeer goede versche aardappelen. Na het ontbijt nemen de rookers hunne pijpen tot 9 uur, dan gaan zij uiteen, om niets uit te voeren of te werken naar verkiezing. De een zoekt zijne kooi op, de anderen gaan aan het schoenmaken, kleermaken of knutselen. Een is er bezig vogels te plukken, enz. De overigen gaan in het bureau. Daar staat een tafel, een lamp met gezouten spek met eene flaauwe, bleeke zoutvlam, en drie stoelen met even zooveel bleeke mannen met opgetrokken beenen, want op den vloer is het veel te koud voor de voeten. Ieder heeft zijn eigen werk, KANE schrijft of teekent kaarten en schetsen, HAYES schrijft scheepsjournalen of weerkun-

ge tabellen, SONNTAG berekent zijne waarnemingen, een vierde is in bed kropen of zit in een of ander boek te lezen. Te 12 ure wordt er eene spectie-ronde gedaan en worden er genoeg bevelen gegeven om den geheen dag te vullen. Het dresseren van de Eskimo-honden is de bijzondere uitanning van Dr. KANE en is zeer heilzaam voor stijve beenen en rhumatieke houdergewrichten. Zoo nadert de tijd van het middageten, waarop de geele bemanning weder vergadert. De thee en koffij van het ontbijt komen erbij niet voor, daarentegen hebben wij het genot van zuurkool en geoogde perziken.

Bij het ontbijt en het middagmaal worden de raauwe aardappels gebruikt; zijn onze lijfartsenij. Zoo als alle artsenijen zijn zij meer noodzakelijk n aangenaam voor het gehemelte. Ik rasp ze met zorg tot moes en snijd de bedorvene roode plekken uit, voeg er rijkelijk olie bij, om ze glibberig maken, en doe mijn best mijne makkers te overreden, de oogen digt te en en de onsmakelijke kost binnen te slikken. Twee weigeren standvas- om er zelfs van te proeven. Ik vertel hun dat de Sileziërs het geregt als inage gebruiken, dat de walvischvaarders van de Zuidzee zich dronken aken met de siroop, waarin zij de groote aardappelen van de Azorische anden hebben ingemaakt; ik vertoon hun mijn tandvleesch, dat nog een ar dagen geleden zoo week en ontstoken was en thans zoo glad en gezond , alleen door de geneeskracht der raauwe aardappelen — het is alles verefsch, zij willen van deze medicijn niets weten.

Met slaap, beweging, gesprekken of arbeid naar verkiezing gaat de dag rder om, totdat te zes ure het avondeten wordt opgezet, dat bijna gelijk aan het ontbijt en het middagmaal, doch wat kariger. Daarna brengen de icieren de rapporten in van den dag; scheepsjournaal, vloedregister, waarmingen van den thermometer en het weder, metingen van het ijs, enz.; schrijf alles in de boeken over en voeg er mijne opmerkingen bij, — es met een loom ligchaam en een neerslagtig gemoed. Soms spelen wij art of schaak of lezen wij iets. Voor een alledaagsch leven schijnt dit nog r dragelijk, en toch zijn de lasten en ongemakken daarmede verbonden t gering. Onze brandstof bepaalt zich tot 5 emmers kolen daags en de middelde temperatuur in de buitenlucht is 40 graden onder nul, terwijl ik schrijf zelfs 46 graden. Londensche porter en oude xereswijn bevriezen de kasten van de kajuit; aan de balken van de zoldering hangen vaten t stukken ijs, die ons dagelijksch drinkwater moeten opleveren. Onze olie opgebrand en met gezouten spek willen onze lampen niet branden; wij

zitten bij flaauw brandende, op kurk drijvende katoenpitten te werken. Wij hebben heden, den 11den Maart, niet een enkel pond versch vleesch meer, en nog slechts één vat aardappelen. Met uitzondering van twee personen zijn allen door het scorbut aangetast, en als ik de bleeke, vervallene gezigten mijner makkers aanzie, kom ik tot de overtuiging, dat wij niet opgewassen zijn tegen onzen strijd voor het leven, en dat één etmaal onder den poolcirkel den mensch schielijker oud maakt dan een jaar in andere streken der wereld.

Winterleven aan boord.

te werken. Wij
vleesch meer,
e personen zijn
vallene gezigten
niet opgewassen
onder den pool-
ere streken der

Bezoek van Eskimos.

II. TOEBEREIDSELEN VOOR DE SLEDETOGTEN. VOORLOOPIGE PROVIAND-EXPEDITIE. MISLUKKING DEZER EXPEDITIE. MOEIJELIJKE REDDING DER VERONGELUKTEN. STRENGE KOUDE EN HARE TREURIGE GEVOLGEN. DOOD VAN BAKER. BEZOEK VAN ESKIMOS.

Sedert Januarij hadden wij ons met de sleden en de toebereidselen tot de oorjaarsreizen bezig gehouden. Ten gevolge van de sterfte onder de honden, n de hinderpalen die het winterijs te weeg bragt en de onbeschrijfelijke koude oest alles op een anderen voet geregeld worden. De kajuit, het eenige ver-ek waar gestookt wordt, is werkplaats, keuken, salon en spreekkamer tevens; ier zitten mijne manschappen schoenen te lappen, kleederen te verstellen n te timmeren; op de planken langs de muren staan pemmikaanvaten te ntdooijen; rondom den kagchel worden de buffeljassen gedroogd; de hoeken jn met allerlei reis- en kamp-benoodigdheden opgevuld. De gemiddelde tem-eratuur in de eerste helft van Maart was ten minste 41° onder nul; bij

deze hevige koude biedt de sneeuw, die op het gevoel zoo droog en los als zand is, een zeer grooten weerstand tegen de slede, die knarsend over den grond sleept. Op den 18den Maart hadden wij des morgens nog eene temperatuur van 49° onder nul, die voor een sledetogt wel wat rijkelijk frisch is; doch wij pakten onze slede ten minste en bonden de boot daarop vast, om te zien hoe zwaar de last was. Acht man konden de slede naauwelijks van hare plaats krijgen, hetgeen gedeeltelijk aan den grooten weerstand der sneeuw, gedeeltelijk aan de smalle sledehouten moest toegeschreven worden, die te diep in de sneeuw zakten. Daar intusschen verschillende voorteekenen weldra eene vermindering der koude deden verwachten, zoo liet ik de expeditie toch op den 19den vertrekken, nadat ik de lading, hoe ongaarne ook, met meer dan 200 pond had verligt en ook de boot achtergehouden. De expeditie bestond uit acht man onder bevel van BROOKS. Wij konden den geheelen dag van het schip zien, hoe zij met moeite hunne slede voortsleepten. De zaak bevredigde mij niet; ik ging hen dus te 8 ure des avonds achterna en vond hen op slechts 5 engelsche mijlen van het schip gekampeerd. Ik gaf hun geene nieuwe bevelen voor den volgenden dag, hoorde de lofrede van PETERSEN op hunne slede aan, die naar zijn beweren alleen door de hevige koude niet voort wilde, wenschte hun goeden nacht en liet hen in hunne pelszakken rusten. Toen ik op het schip teruggekomen was bragt ik alle man, hoe vermoeid zij ook waren, op de been; een groote slede met breede houten werd voor den dag gehaald, afgeschaafd, schoongemaakt, vastgebonden en met touwen voorzien. Wij maakten daarboven een kompleet dak van zeildoek, en te een ure des morgens was de rest van den pemmikaan met de boot opgeladen. Zoo ging het op de kampplaats der slapers los, wier tent wij, met behulp der ijsbergen die ons als wegwijzers dienden, weldra in het gezigt kregen. Wij trokken in stilte hunne Eskimo-slede op zijde en pakten de lading op de groote slede. Thans beproefden vijf man de slede voort te trekken: zij ging zoo gemakkelijk als een schuitje — de proef was volkomen gelukt. Met drie hoera's wekten wij de slapenden, zeiden hun ten tweede male vaarwel en keerden met de afgedankte slede weder huiswaarts. Wij konden thans hopen, dat er voor onze groote reis nog een goed provianddepôt zou aangelegd worden.

Op het schip ging nu alles aan het ijshakken, Iosbikken, scheppen en vegen, zoodat wij ten minste tien karrevrachten opruimden. De beschutting, die wij boven op het schip hadden gebouwd, had door het beslaan der waterdampen een kristallen ijskorst van 5 duim dikte gekregen. Onder zulk een

warmhoudend dek kan men zeer rustig slapen, doch thans moet het opgeruimd worden, omdat het ons, als de dooi invalt, zou overstroomen.

Wij vonden dezer dagen in onze vallen een bevroren vos. Hij had zich reeds weder uitgegraven, doch het noodlot wilde niet dat hij de met moeite verkregene vrijheid zou genieten: eer hij kon ontsnappen was zijn pels door zijn adem aan een gladden steen vastgevroren. Het speet mij voor den armen vos, en wij bezorgden hem na het middagmaal eene eerlijke begrafenis.

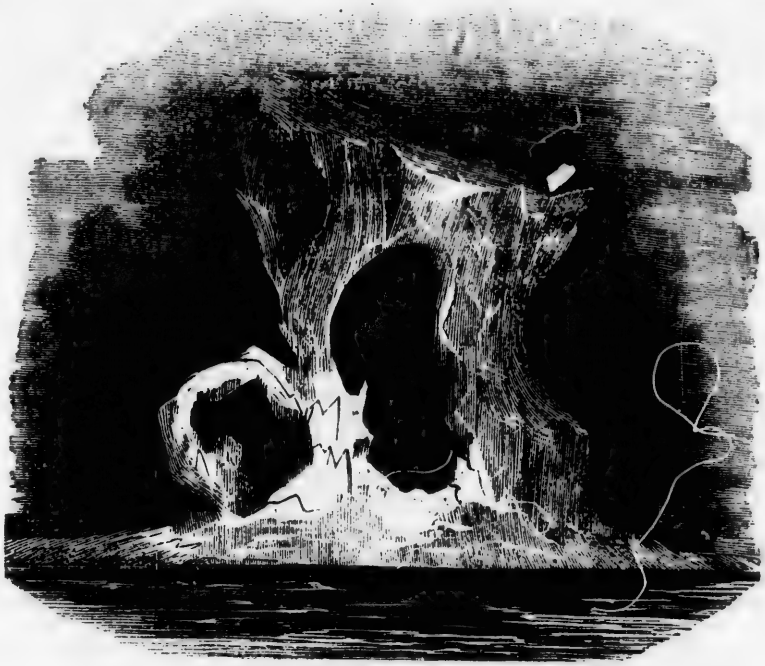

De Bril-ijsberg.

Den volgenden dag vingen wij weder een blaauwen en een witten vos. Nooit waren twee vossen meer welkom geweest, wij aten ze nog denzelfden avond.

Verscheidene dagen hadden wij onze handen vol met de toebereidselen voor onze groote landreis. Overal lagen buffelvellen, leder en allerlei lappen. Elk stukje pels werd voor handschoenen of bekleedsels gebruikt. Op het einde van Maart was alles gereed en wij wachtten, om op te breken, slechts op de tijding dat de slede-expeditie de levensmiddelen in eene zekere schuilplaats

had geborgen. Wij waren juist nog bezig om bij lichten dag pelslaarzen te naaijen, toen wij des middernachts op het dek voetstappen hoorden, en een minuut later SONNTAG, OHLSEN en PETERSEN de kajuit binnentraden. De toestand waarin zij verkeerden was nog vreemder dan hunne plotselinge verschijning. Zij zagen er gezwollen en ziek uit en waren naauwelijks in staat te spreken. Het berigt, dat zij bragten, was ontzettend. Zij hadden hunne makkers buiten tusschen het ijs achtergelaten en hun leven er aan gewaagd om op het schip de boodschap te brengen, dat BROOKS, BAKER, WILSON en PIERRE verstijfd en verlamd waren blijven liggen. Waar, wisten zij niet te zeggen; het moest ergens in het noord-oosten tusschen de hummocks zijn, — toen zij van de plaats vertrokken waren hadden zij een hevigen sneeuwstorm gehad. De Ier TOM was achtergebleven om de zieken op te passen en voor hunne voeding te zorgen; maar er was weinig hoop hen te behouden. Meer konden wij van de teruggekeerden niet te weten komen. Zij hadden blijkbaar een groot eind wegs afgelegd en vielen van vermoeijenis en honger bijna omver. Ter naauwernood konden zij ons nog aanwijzen, van welke rigting zij gekomen waren. Mijne eerste gedachte was, met eene onbeladene slede dadelijk op te breken, want er was spoedige hulp noodig. Het meest ontmoedigde mij, dat men in het geheel niet wist, waar men de arme lijders tusschen de sneeuwstormen zoeken moest. OHLSEN scheen nog meer bij zijn verstand te zijn dan de anderen en ik begreep dat hij ons tot gids zou kunnen dienen; doch hij was geheel uitgeput en zoo hij zou meegaan, moest hij vervoerd worden. Er was geen oogenblik tijds te verliezen. Terwijl eenigen zich nog met de aangekomenen bezig hielden en in haast iets te eten bereidden, bragten de anderen de slede Little Willie met een buffeldek, een kleine tent en een pak pemmikaan in orde; OHLSEN werd in een pelszak gestoken en daarop vastgebonden, met zijne beenen in hondevellen en eendedons gewikkeld, en zoo ging het vooruit over het ijs. Onze troep bestond uit negen personen en mij zelven. Wij hadden niets bij ons dan hetgeen wij op ons lijf droegen. De thermometer stond op 46° onder nul. Een welbekende ijsberg van zonderlinge gedaante, door het volk de Bril genoemd, en daarna andere groote ijsbergen in eene lange rij geschaard dienden ons als wegwijzers; doch na 16 uren marcherens kwamen wij allengs uit de rigting. Wij wisten, dat onze togtgenooten zich ergens op de vlakte vóór ons binnen een omtrek van 40 engelsche mijlen moesten bevinden. OHLSEN, die 50 uren lang op de been was geweest, was in slaap gevallen, zoodra wij ons in beweging hadden gesteld. Hij ontwaakte thans met onmiskenbare

ekenen van verstandsverbijstering. Het was blijkbaar, dat hij de ijsbergen, ie in kleur en vorm in het oneindige op elkander geleken, niet meer wist onderscheiden, en de gelijkvormigheid van het onafzienbare sneeuwveld et weinig hoop, dat men daarop herkenningspunten zou vinden. Ik ging en eind vooruit, klom over eenige puntige ijsklompen en kreeg toen een lak ijsveld in het oog, dat mij wel geschikt scheen om de aandacht van oodmoede lieden te trekken. Het was slechts een flaauw vermoeden, maar gaf daaraan gehoor, omdat er geen beter te bedenken was, en ik beval et volk de slede te laten staan en zich te verspreiden, om naar sporen van oetstappen te zoeken. Wij sloegen onze tent op, verborgen onzen pemmiaan met uitzondering van eene kleine portie die ieder bij zich kreeg, en e arme OHLSEN, die juist weer had leeren staan, werd uit zijn zak verlost. e thermometer was onder 49° gevallen en er blies een scherpe wind uit et noord-westen. Er kon geen sprake zijn van halt te maken; er was eene uchtige beweging noodig om niet te bevriezen. Ik kon niet eens ijs ontdooid rijgen, en eene proef, om den dorst met sneeuw te lesschen, werd bij deze emperatuur gestraft met bloedende tong en lippen; de sneeuw brandde als elsche steen. Het was derhalve noodzakelijk voorwaarts te trekken en daarbij aar voetstappen rond te kijken. Toen echter aan het volk bevolen was om ich, ten einde met beter gevolg te zoeken, zooveel mogelijk te verstrooijen, ehoorzaamden zij wel is waar gewillig, doch — moet het aan het bewustijn worden toegeschreven, dat het gevaar met de afzondering grooter werd, f aan de afwisselende vormen der ijsbergen die hen misleidden? — telkens aren zij weder in ééne groep bij elkander geraakt. De vreemde toevallen n aandoeningen, die sommigen van ons ondervonden, schrijf ik eveneens eer aan overspannen zenuwen dan aan de koude toe. Kerels als MAC GARY n BONFALL, die reeds de allermoeijelijkste marschen hadden doorgestaan, erden door beving der ledematen en kortademigheid overvallen, en ik zelf, oeveel moeite ik deed een goed voorbeeld te geven, viel tweemaal in onmagt p den grond.

Wij waren reeds 18 uur zonder spijs of drank genoten te hebben op weg, en zich een flaauwe straal van hoop vertoonde. Een van ons meende een reed spoor eener slede te zien. Het was bijna verwaaid en kon even goed angezien worden voor eene geul in de sneeuw, die door den wind was eroorzaakt. Doch wij volgden het spoor tusschen de hummocks en zagen oetstappen, en toen wij dezen met zorg volgden, zagen wij eindelijk eene leine amerikaansche vlag van een hummock waaijen. Het was het bivouac

van onze verstijfde vrienden en wij bereikten hen na een onafgebroken marsch van 21 uren. De kleine tent was bijna geheel onder de sneeuw bedolven. Ik behoorde niet onder de eersten, die de tent bereikten; doch toen ik aan de tent kwam stonden mijne reisgenooten aan weerskanten op eene rij zonder een woord te spreken. Met meer fijnheid van gevoel, dan men in den regel aan matrozen toeschrijft, ofschoon zij juist bij hen karakteristiek is, gaven zij den wensch te kennen, dat ik alleen zou binnengaan. Toen ik nu in de donkere holte kroop en mij op eens de vrolijke welkomstgroet te gemoet klonk van de arme knapen die in hunne zakken uitgestrekt lagen, en een tweede vreugdekreet hen daarbuiten beantwoordde, werd ik bijna door aandoening en dankbaarheid overstelpt. »Zij hadden mij verwacht — zij waren zeker, dat ik komen zou."

Wij waren nu met ons vijftienen; de thermometer stond 75° onder het vriespunt en onze geheele behuizing bestond uit eene tent, die naauwelijks acht menschen kon bevatten. De eene helft van het gezelschap moest zich telkens door buiten op en neer te loopen tegen de koude beschutten, terwijl de andere binnen sliep. Blijven konden wij niet lang; ieder nam twee uren rust en daarna maakten wij ons gereed voor de terugreis. Wij namen niets mede dan onze tent, pelzen om de bevrijde makkers mede te bedekken en proviand voor eene reis van 50 uren. Onze zieken werden zorgvuldig ingepakt, zoodat alleen de mond vrij bleef, wij zetten en bonden hen in half zittende houding op de slede vast. Deze noodzakelijke bezigheid kostte ons veel tijd en moeite, maar het leven der lijders was er mede gemoeid. Wij hadden niet minder dan vier uur noodig om hen uit te kleeden, te verkwikken en in te pakken. Slechts weinigen onder ons kwamen er zonder bevrorene vingers af.

Eindelijk waren wij gereed en na een kort gebed vingen wij onze terugreis aan. Het was een geluk, dat wij ondervinding hadden van zulke sledetogten over het ijs. Een groot deel van onzen weg liep tusschen hummocks door, die soms lange, steile muren van 15—20 voet hoogte vormden en met groote omwegen moesten omgetrokken worden. Andere ijsruggen, die in de rigting van onzen weg liepen en eene manshoogte hadden, lieten slechts zoo naauwe tusschenruimten vrij, dat de slede er niet door te brengen was; ook trof men in de tusschenruimten vele slechts los met sneeuw bedekte spleten aan, die gevaarlijke klemmen vormden, want een beenbreuk of een voetverstuiting was, dit wisten wij allen, een zekere dood. Bovendien was de slede door de zware bovenlast waggelend, en de verstijfde zieken konden niet zoo

tevig vastgebonden worden, dat zij tegen het omvallen verzekerd waren. De ading bedroeg, hoewel wij al het onontbeerlijke verwijderd hadden, toch og altijd 1100 pond. Desniettemin ging onze marsch gedurende de eerste es uren zeer goed. Door stevig te trekken en de slede te ligten legden wij ijna eene engelsche mijl in het uur af en bereikten wij het jonge ijs eer vij geheel afgemat waren. Onze slede doorstond de proef voortreffelijk. OHLEN, door hoop gesterkt, had zich weder aan de spits der slede-trekkers geplaatst en ik rekende er zeker op, dat wij het station ter halver wege van len vorigen dag zouden bereiken, waar wij onze tent hadden achtergelaten. Toen wij nog 9 mijlen daarvan verwijderd waren, bespeurden wij allen, plotseling en bijna zonder voorteekenen, eene bedenkelijke verslapping onzer krachten. Ik had het verstijfde gevoel ten gevolge van eene hevige koude reeds op de eerste reis ondervonden en het bij de werking van een galvanischen schoktoestel vergeleken; doch aan eene onoverwinnelijke slaaplust had k niet willen gelooven. Thans had ik het bewijs onder mijne oogen. BONLALL en MORTON, twee van onze meest geharde en onverschrokkenste mannen, kwamen bij mij en vroegen verlof een weinig te mogen slapen. Zij hadden het niet koud, zeiden zij, en ook geen last van den wind, een weinig slaap was al wat zij behoefden. Op eens vond men HANS geheel stijf onder de sneeuw liggen en THOMAS ging regtop als een kaars maar met gesloten oogen en kon naauwelijks een woord meer uitbrengen. Eindelijk wierp BLAKE zich in de sneeuw en wilde niet meer opstaan. Zij klaagden niet over koude, doch te vergeefs stoeide, bokste en liep ik met hen, vergeefsch waren redenering, bespotting en bestraffing, er bleef niets anders over dan aanstonds halt te maken.

Met groote moeite sloegen wij de tent op; onze handen waren te krachteloos om vuur te maken en wij moesten ons derhalve zonder spijs of drank behelpen. Zelfs de whisky was aan de voeten der zieken en niettegenstaande alle pelsbekleeding bevroren. Wij plaatsten de zieken en vermoeiden in de tent en stopten er van de overigen zoovelen bij, als er maar plaats konden vinden. Ik liet toen het gezelschap onder de hoede van MAC GARY, beval dat zij na vier uren rustens zouden volgen en ging met WILLEM GODFREY vooruit. Het was mijn doel, de tent ter halverwege te bereiken en aldaar ijs en pemmikaan te ontdooijen, totdat de anderen zouden komen. Het ijsveld was geheel vlak en liep zeer gemakkelijk. Ik kan niet zeggen, hoe lang wij over de 9 mijlen bezig waren, want wij verkeerden in vreemden toestand van verdooving en merkten naanwelijks iets van den voortgang van den tijd.

Waarschijnlijk liepen wij vier uren. Wij hielden ons wakker, door voortdurend met elkander te spreken; die zamenspraak zal wel niet zeer zamenhangend geweest zijn. In mijne herinnering zijn deze vier uren de ellendigste, die ik ooit beleefd heb. Wij waren beide niet regt bij ons verstand en hadden slechts eene verwarde voorstelling van hetgeen tot aan de aankomst bij de tent met ons voorviel. Doch wij herinneren ons beiden een beer gezien te hebben, die op zijn doode gemak voor ons uitliep en daarbij een buis maltraiteerde, dat MAC GARY den vorigen dag onbedachtzaam had weggeworpen. Hij scheurde het in stukken en kneedde het tot een bal ineen, doch scheen in het geheel niet voornemens te zijn ons den weg te betwisten. Ik had eene flaauwe en duistere vrees, dat onze tent en de buffeljassen het lot van het buis zouden deelen, en GODFREY, die betere oogen had dan ik, bespeurde inderdaad uit de verte, dat de tent zulk eene beerenbehandeling onderging. Ik meende het ook te zien, doch wij waren zoo dronken van koude, dat wij onze schreden niet eens versnelden.

Waarschijnlijk echter redde onze aankomst nog den inhoud van de tent. Zij was onbeschadigd, ofschoon de beer haar omgeworpen en de buffeljassen met den pemmikaan in de sneeuw geslingerd had; wij misten alleen een paar flanellen zakken. Met groote moeite rigtten wij de tent weder op, kropen in onze slaapzakken van rendiervel en genoten de volgende drie uren een door droomen verontrusten, maar vasten slaap. Toen ik wakker werd, was mijn lange baard een ijsmassa geworden, vastgegroeid met het buffelvel, en moest GODFREY mij met een mes lossnijden.

Wij konden ijs smelten en soep koken voordat het overige gezelschap kwam opdagen. Zij hadden de 9 mijlen in 5 uren afgelegd, waren welvarende en in een voortreffelijken luim. De lucht was gelukkig stil en de zon scheen. Allen verkwikten zich aan hetgeen wij hadden klaargemaakt; de zieken werden weder ingepakt en wij trokken snel naar de hummocks heen, die tusschen ons en den Brilberg lagen. Deze hindernissen waren door een rij ijsbergen ontstaan, die met eb en vloed rezen en zonken en daarbij den horizontalen ijsvloer opgeheven en verbroken en de ijsplaten op hun kant hadden geplaatst. Het kostte wanhopige inspanningen om zich daarover een weg te banen, in letterlijken zin waren zij wanhopig, wij konden ons niet langer onthouden sneeuw te eten, de mond zwol op en eenigen werden sprakeloos. Gelukkig werd de lucht door den helderen zonneschijn verwarmd, de thermometer steeg tot 4° onder nul in de schaduw; anders hadden wij moeten bevriezen. Wij maakten steeds met korter tusschenpoozen halt en

vielen weldra slapende in de sneeuw. Ik kon het niet verhinderen. Het was opmerkelijk hoe ons dit verkwikte. Ik waagde de proef zelf, nadat ik RILEY had bevolen mij na verloop van drie minuten te wekken, en ik gevoelde daarvan zulke goede gevolgen, dat ik het ook aan de anderen aanraadde. Zij plaatsten zich op de slede en werden met geweld wakker gemaakt als hunne drie minuten om waren.

Tegen acht ure des avonds geraakten wij uit het ijslabirinth; het gezigt van den Bril-ijsberg bemoedigde ons weder. Brandewijn, een onschatbaar hulpmiddel in zulke benarde omstandigheden, was reeds vroeger bij lepels uitgereikt geworden. Thans hielden wij eene langere halt, namen een krachtiger slok en bereikten de brik te een uur des morgens, zonder, zoo wij gelooven, weder gerust te hebben.

Ik zeg, zoo wij gelooven, en dit bewijst misschien het best, hoeveel wij te lijden hadden. Wij bevonden ons in een toestand van ijlhoofdigheid en konden niets meer met gezonde zinnen waarnemen. Wij liepen als in een droom. Aan onze voetstappen bespeurden wij later, dat wij in zigzag naar de brik geloopen hadden. Een soort van instinkt moet ons geleid hebben, want niemand had daarvan eenige herinnering. BONFALL werd vooruitgezonden en volbragt stiptelijk zijne zending naar het schip, dat hij, de hemel weet hoe, bereikt moet hebben, want hij tuimelde en viel telkens op den grond. Een paar mannen kwamen ons met honden te gemoet en wij kwamen allen bij den doctor in behandeling, die ons met inwrijvingen en morphine rijkelijk bediende. Hij hield onze hersenverschijnselen niet voor bedenkelijk en schreef ze alleen aan uitputting toe. Rust en goede voeding zouden ons wel weer op de been helpen. OHLSEN bleef gedurende eenigen tijd scheel en sneeuwblind, van twee anderen moesten bevrorene teenen worden afgezet en twee stierven er later niettegenstaande alle verzorging en oppassing. Twee dagen later was ik weder gezond en bij mijn verstand; alleen leed ik aan pijn in de gewrichten. De geredde zieken zijn nog niet buiten gevaar; hunne dankbaarheid is waarlijk aandoenlijk.

Thans kwamen er voor mij dagen van angst en zorgen. Bijna de geheele manschap van de expeditie, redders en geredden, lag ziek, sommigen hadden amputaties ondergaan, anderen vertoonden de vreeselijke voorteekenen van den stijfkramp. Op den morgen van den 7den werd ik gewekt door een gil uit de borst van BAKER, zoo vreeselijk en onheilspellend als ooit de ooren van een geneesheer getroffen heeft; de mondklem, dit zwarte spook dat zijne schaduw nog over zoo menigeen onder ons wierp, had hem aangegrepen.

De verschijnselen namen een snel verloop — op den 8en April stierf hij. Wij legden hem den volgenden morgen in zijne lijkkist, vormden een eenvoudigen, doch diep bewogen lijkstoet en bragten het lijk over den ijswand tegen de rotsen op, waarop het Observatorium stond. Hier plaatsten wij de kist op het voetstuk dat onze instrumenten had gedragen, lazen de lijkgebeden, strooiden bij gebrek aan zand sneeuw op de kist en lieten onzen makker, nadat wij den ingang hadden gesloten, in zijne stille woning alleen.

Terwijl wij des morgens nog aan het sterfbed van BAKER zaten, meldde de wacht op dek, dat er menschen op het land het schip aanriepen. Ik ging naar boven, vergezeld door allen die den trap nog konden opklimmen en zag inderdaad van alle kanten van den rotsachtigen inham vreemde wilde, doch blijkbaar menschelijke gedaanten, die tegen de sneeuw en de rotsen afstaken. Toen wij op het dek verschenen, klommen zij op de hoogste punten van het landijs, waar zij als choristen van een opera, in een halven cirkel geschaard bleven staan. Zij schreeuwden aanhoudend en maakten allerlei handgebaren, doch er was niets van te verstaan dan: »hoe — he — keh — keh." Zij zwaaiden geene wapens, zooals ik spoedig bespeurde; ook waren zij niet zoo groot en van zoo reusachtige gedaante als het aan sommigen van ons aanvankelijk toescheen. Ik was overtuigd dat zij inboorlingen waren en riep dus PETERSEN als tolk bij mij en ging ongewapend en met ledige handen zwaaijende op een persoon af, die zich door zijne zware gestalte van de anderen onderscheidde. De man sprong van zijn ijsblok en kwam mij ter halverwege te gemoet. Hij was bijna een hoofd grooter dan ik, buitengemeen sterk en goed gebouwd, met een donkere gelaatskleur en zwarte schitterende oogen. Zijne kleeding bestond uit eene pelsjas met kap, die met eenigen smaak uit strooken van blaauw en wit vossenvel was zamengesteld, en uit hooge laarzen van wit beerenvel, die aan de teenen in de klaauwen van dit dier uitliepen.

Naauwelijks was mijn onderhoud met den stevigen diplomaat aangevangen, of aanstonds stroomden zijne medgezellen naar ons toe en omringden zij ons van alle kanten; wij beduidden hun echter dat zij moesten blijven waar zij waren, terwijl METEK met mij op het schip ging. Dit gaf mij een voordeel bij de onderhandeling en bezorgde mij een man van gewigt tot gijzelaar.

Hij ging zonder vrees mede, ofschoon hij nog nooit een blanke had gezien, en zijne kameraden bleven op het ijs achter. De kok bragt hem wat hij tot zijne grootste lekkernijen rekende: sneden fijn wittebrood, gezouten varkensvleesch en groote klompen witte suiker; maar zij wilden hiervan

iets aanraken. Zij waren blijkbaar niet bevreesd voor gewelddadigheden van nze zijde. Ik vernam later, dat zij ons met onze bleeke gezigten voor een eer zwak volk hadden gehouden, terwijl er onder hen lieden gevonden wor- en, die niet vreezen den ijsbeer of den walros te lijf te gaan.

Door ons onderhoud in de kajuit bevredigd liet ik nu zeggen, dat de verige Eskimos aan boord konden komen. Ofschoon zij niet konden weten, at er met hun hoofdman aan boord was voorgevallen, stormden aanstonds egen of tien man op het schip; anderen bragten, alsof zij ons een zeer ng bezoek dachten te brengen, van achter het landijs niet minder dan 56 raaijé honden met sleden te voorschijn en legden die op ongeveer 200 pas an het schip vast, door hunne lansen in het ijs te steken en de honden net riemen daaraan vast te binden. De honden begrepen aanstonds wat er aande was, en strekten zich neder zoodra men met dit werk begon. De leden waren zamengesteld uit kleine stukken van beenderen, die met veel verleg tot een geheel waren verbonden. Het bekleedsel der sledehouten was lad als gepolijst staal en van walrustanden vervaardigd. De Eskimos droe- en als wapen slechts een mes bij zich, dat in hunne laarzen stak. Hunne nsen echter, die zij in het ijs gestoken of aan de sleden gebonden hadden, leven een geducht wapen. De schachten bestonden deels uit den hoorn van en narwal, uit beenderen van den beer of den walrus, met zorg verbon- en. Hout hadden zij niet. Al hunne messen waren misschien van een ver- oesten ijzeren hoepel, afkomstig van een of ander vat, dat was komen andrijven, doch de lancetvormige lanspunten bestonden uit goed staal, dat eer kunstig aan de schacht was vastgemaakt. Zij kregen, gelijk ik later ernam, dit metaal bij ruiling van meer zuidelijke stammen.

Hunne kleeding geleek veel op de reeds beschrevene van METEK en zij had- en allen, even als deze, de beerenklaauwen aan de voeten. Een om den als gewikkelde ruwe lederen riem, die er zeer smerig en vet uitzag, en ien geen van hen een oogenblik wilde missen, hielden wij in den beginne oor een sieraad; eerst later, bij nadere kennismaking, leerden wij zijne ge- eimzinnige bestemming kennen.

Toen zij pas aan boord mogten komen, waren zij zeer ruw en moeijelijk n orde te houden. Zij spraken bij drie en vier te gelijk, zoowel onder el- ander als tegen ons, lachten hartelijk, dat wij zoo dom waren van hen iet te kunnen verstaan, doch praatten desniettemin voort. Zij waren aan- oudend in beweging, liepen overal rond, beproefden de deuren, drongen oor naauwe gangen, achter kisten en vaten, betastten en probeerden alles

wat hun in het oog viel, en wilden alles hebben of beproefden het te stelen. Het was nog des te moeijelijker hen in toom te houden, omdat ik hen niet op het denkbeeld wilde brengen, dat wij bevreesd voor hen waren. Ook moesten hun sommige teekenen van onzen treurigen toestand verborgen blijven. Zoo mogten zij niet in het vooronder komen, waar het lijk van onzen armen BAKER lag, en daar al ons praten niet hielp, moesten wij eindelijk zachte maatregelen van dwang te baat nemen. Al onze strijdkrachten werden gemonsterd en op de been gehouden; doch al drong deze policie somtijds wat onbeleefd, zoo ging alles toch goedig in zijn werk en werd de goede luim niet verstoord. Onze gasten gingen voort het schip uit en in te loopen, levensmiddelen naar binnen en weer buiten naar de honden te slepen, en daarbij onophoudelijk te stelen wat zij maar konden. Dit duurde tot na den middag, toen zij, even als kinderen moede van het spelen, gingen liggen slapen. Ik beval, dat men het in het ruim wat gezellig zou maken; er werd een groote buffelpels uitgespreid, niet ver van een brandende kagchel. Zij geraakten geheel in verbazing over de nieuwe brandstof, die te hard was voor spek en te zacht voor vuursteen, doch ten laatste geloofden zij dan toch, dat men daarmede even goed kon koken als met zeehondenspek. Zij vroegen een ijzeren pot en water en kookten eenige stukken walrusvleesch, doch het hoofdgeregt, ongeveer 3 pond per persoon, verkozen zij raauw te eten. En toch was er nog iets uitgezochts in de wijze waarop zij vleesch en spek te zamen gebruikten. Zij namen een reep van beiden tegelijk of bij afwisseling in den mond en dit geschiedde zoo regelmatig dat hunne kaken in aanhoudende beweging bleven.

Zij aten niet tegelijk, doch elk op zich zelf, naarmate de eetlust het medebragt. Na het eten sliep elk met het robbevleesch naast zich. Als hij wakker werd, at hij aanstonds weder en viel dan op nieuw in slaap. Zij sliepen niet liggende, maar in half zittende houding met het hoofd op den borst gezonken, en sommigen snorkten verbazend.

Den volgenden morgen, toen zij wilden vertrekken, had ik nog een laatste onderhoud met hen en er werd een formeel traktaat gesloten, kort, opdat het niet zou vergeten worden, en voordeelig voor beide partijen, opdat het niet zou verbroken worden. Ik trachtte hen te doen begrijpen, met welk een magtig en rijk heer zij te doen hadden en hoe voordeelig het voor hen zijn zou, als zij zijne wenschen vervulden. Als bewijs van mijne gunst kocht ik van hen al het vleesch dat zij missen konden en vier honden, en verrijkte hen daarvoor met naalden, glazen koralen en een schat van oude duigen

van vaten. In de volheid hunner dankbaarheid verbonden zij zich binnen weinige dagen met nog meer vleesch terug te komen en hunne honden en sleden voor een uitstap naar het Noorden te mijner beschikking te stellen. Hiermede liet ik hen vertrekken. In minder dan twee minuten hadden zij hunne honden aangespannen, zaten zij in hunne sleden, klapten zij met de 18 voet lange lederen zweep en verdwenen zij met eene snelheid van 7 knoopen in het uur over het ijs in zuid-oostelijke rigting uit het gezigt.

Slede met wilde honden.

Zij kwamen niet terug. Ik had reeds genoeg van dergelijke traktaten gelezen, om er niet al te zeer op te vertrouwen. Doch den volgenden dag kwam er een gezelschap van vijf personen te voet, twee oude mannen, een van middelbaren ouderdom en twee aankomende jongens.

Wij hadden dadelijk na het vertrek der eersten eenige voorwerpen vermist, een bijl, een zaag en eenige messen. Later vonden wij dat zij in ons proviand-depôt van het Butlers-eiland waren gedrongen, want wij waren niet talrijk genoeg om daar eene wacht te plaatsen, en bij het doorzoeken

van den omtrek vonden wij eenige sleden achter hummocks verborgen. Dit zag er alles verdacht genoeg uit; doch ik durfde het niet wagen met de schelmen te breken. Zij konden ons op onze sledetogten ernstig verontrusten en de jagt in den omtrek gevaarlijk maken, en zij boden bovendien de beste gelegenheid om het zoo onontbeerlijke versche vleesch te verkrijgen. Ik behandelde de nieuw aangekomenen met groote vriendelijkheid en gaf hun allerlei geschenken, doch deed hun daarbij duidelijk gevoelen, dat niemand meer op het schip mogt komen, eer alle vermiste voorwerpen waren teruggegeven. Zij verwijderden zich, met allerlei pantomines hunne onschuld betuigende; desniettemin betrapte MAC GARY de onverbeterlijke kwajongens, terwijl zij voorbij het Butlers-eiland komende een kolenvat medenamen, zoodat MAC GARY hunne terugreis met een schot hagel verhaastte. Het gelukte echter een van hen, die de aanvoerder scheen te zijn — later werd hij onze oude getrouwe vriend SCHANG YUK — om de westzijde heen te sluipen, onzen caoutschoucboot, die op het ijs was gelaten, stuk te snijden en al het houtwerk mede te nemen.

Weinige dagen later kwam een vlugge langharige knaap op klaarlichten dag in eene slede over het ijs aanzetten. Hij was vrolijk en aardig, en zijn span en slede waren indedaad keurig. Hij gaf zonder inleiding zijn naam — MYUK — en zijne woonplaats op. Ik vroeg hem naar de boot, doch hij beweerde er niets van te weten en wilde niets bekennen. Hij was verbaasd toen ik order gaf, hem in het ruim op te sluiten. Eerst weigerde hij te eten en zette hij zich zeer bedrukt neder, doch na verloop van eenigen tijd begon hij te zingen, te praten, te huilen en weder te zingen, telkens hetzelfde korte solfeggio herhalende:

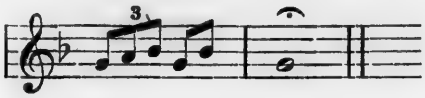

en dit ging zoo afwisselend door tot laat in den nacht.

Er lag in dezen knaap eene zekere eenvoudigheid en goedhartigheid, die mij zeer bevielen, en ik was blijde toen ik den volgenden morgen ontdekte dat de vogel door een luik was ontsnapt. Wij vermoedden, dat hij bondgenooten aan de kust had, want zijne honden waren even vlug ontsnapt als hij zelf. Doch ik was overtuigd dat hij, wat zijne woonplaats en makkers betreft, de waarheid had gezegd; mijne strikvragen hadden in dit opzigt volkomene zekerheid verschaft.

Het was voor ons in de dagen na deze bezoeken eene treurige pligt, aar het Observatorium te gaan om waarnemingen te doen en op te teeke- en. BAKER's lijk lag daar nog steeds en niet lang daarna moesten wij nog n tweede naast hem plaatsen. Wij moesten hem voorbij, telkens als wij - of uitgingen, en de matrozen, verzwakt en zenuwachtig geworden, eden dit des nachts zeer ongaarne. Toen het begon te dooijen en wij teenen genoeg konden verzamelen, bouwden wij een graf in eene uit- olling van de rots en plaatsten daarboven eene groote piramide van teenen.

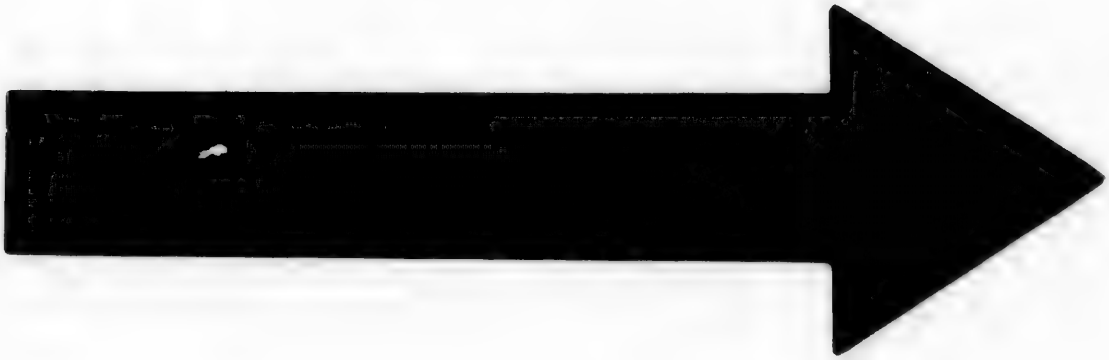

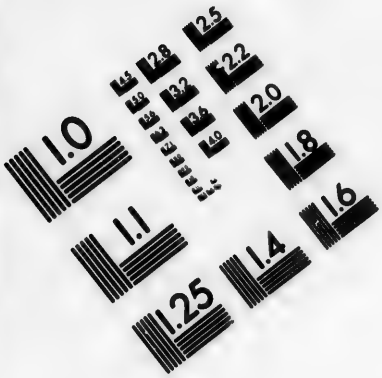

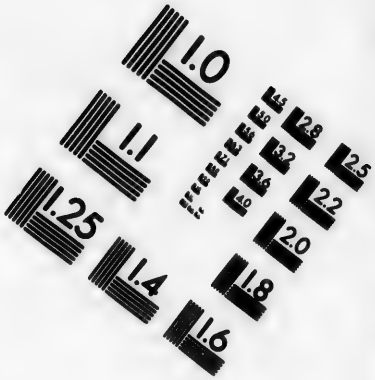

IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)

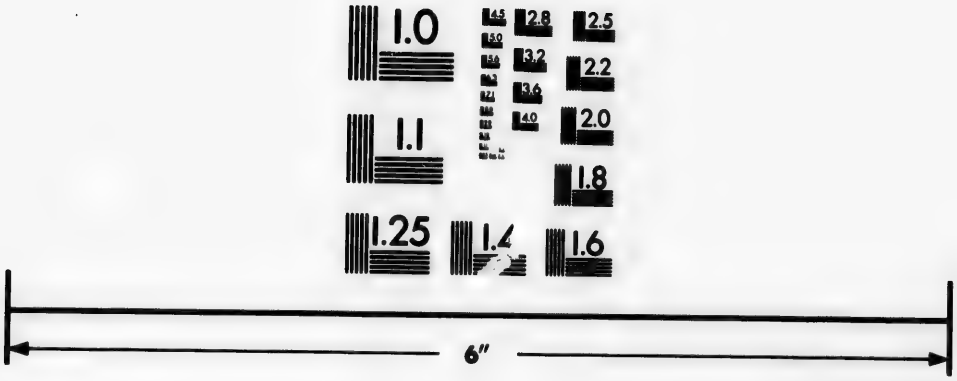

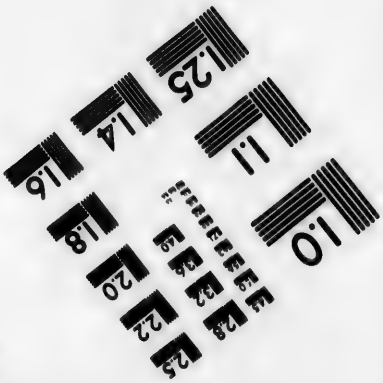

Photographic
Sciences
Corporation

43 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

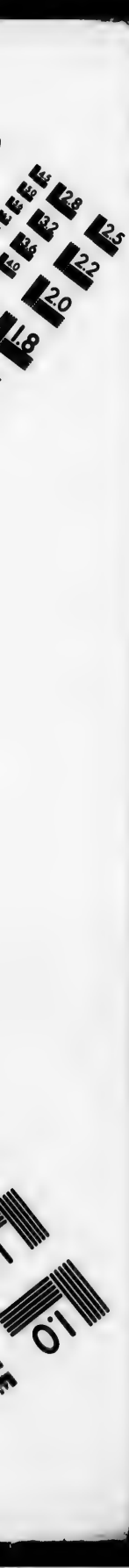
2.8
2.5
3.2
3.6
2.2
4.0
2.0
1.8
1.0

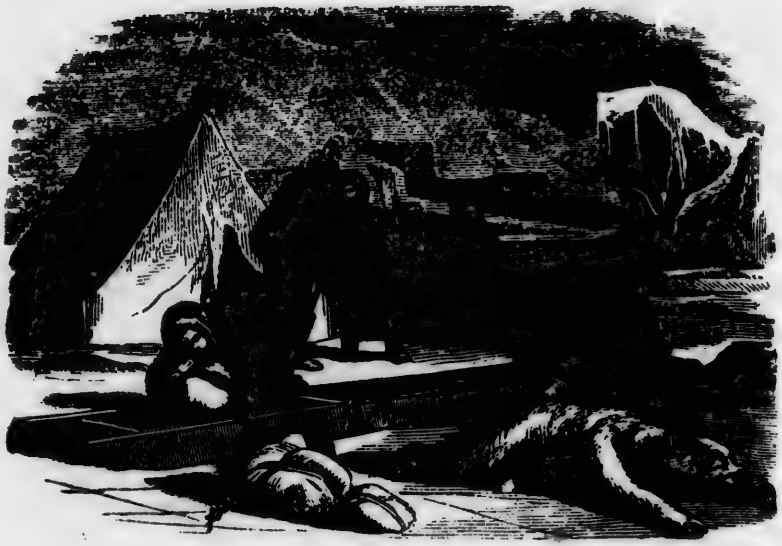

Op reis.

VIII. NIEUWE REISONDERNEMINGEN. GEZIGTEN AAN DE KUST. DE GROOTE HUMBOLDT-GLETSCHER. ONGELUKKIGE AFLOOP. TOGT VAN DR. HAYE. VOORBODEN VAN DEN ZOMER. JOHN FRANKLIN. ZEEHONDEN EN WALRUSSEN. NIEUWE SLEDETOGT. DE BEER ALS MEDEDINGER OP DE JAGT. SLECHTE VOORUITZIGTEN. PLANTEN EN DIEREN.

April spoedde ten einde en het korte jaargetijde, waarin men in de poolstreken reistogten kan ondernemen, was aangebroken. De stand van zaken aan boord was wel is waar verre van gunstig, maar mijne tegenwoordigheid werd er om geen enkele reden vereischt, en ik zag duidelijk in, dat het nu tijd tot handelen was. De toebereidsels voor den togt, waarmede wij ons reeds zoo lang hadden bezig gehouden, waren weldra geheel voltooid. Ik had thans weder zeven honden, die ik goed gewend had om te zamen voor de sleden te loopen. Ik droeg aan OHLSEN het bevel over den brik op, met eene uitvoerige instructie, die vooral op het verkeer met de Eskimo's betrekking had. Ik gaf last om hen met zachtheid te behandelen, maar tevens zorgvuldig in het oog te houden, hen streng aan de scheepswetten te onderwerpen, en niet geheel naar goedvinden aan boord te laten komen. Straffen mogt men hen slechts door de handen of in tegenwoordigheid van hun eigen

DE GROOTE HUN-
HAYE. VOORBODEN
LRUSSEN. NIEUWE
CHTE VOORUITZIG-

men in de pool-
stand van zaken
egenwoordigheid
in, dat het nu
aarmede wij ons
heel voltooid. Ik
te zamen voor
en brik op, met
Eskimo's betrek-
en, maar tevens
wetten te onder-
komen. Straffen
van hun eigen

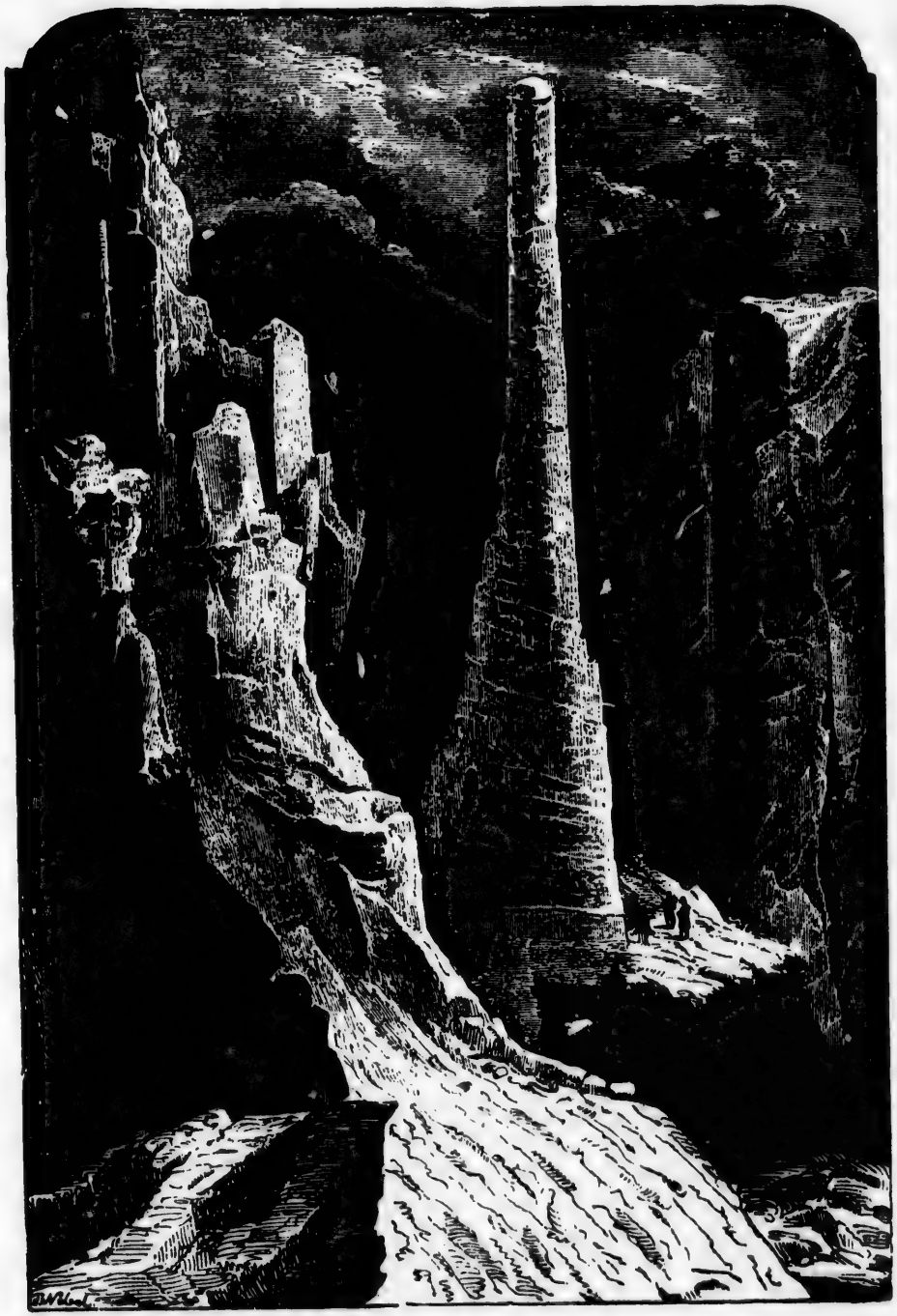

Het monument van Tennyson.

ndgenooten, en vuurwapens mogten slechts gebezigd worden, wanneer zij n aanval waagden. In zulk een geval van nood moest men evenwel goed ikken, en niet over de hoofden heen schieten. Men moest zorg dragen, t de vuurwapens op de wilden hunne betooverende werking behielden.

Het zwaarst drukte mij de gedachte, dat ik van de geheele bemanning echts twee redelijk gezonden had achtergelaten, en slechts twee officieren, amelijk den dokter en den heer BONSALL, die OHLSEN konden bijstaan. De heele bemanning van het schip bestond nu slechts uit vier gezonden en s invaliden.

Mijn reisplan strekte om den ijsgordel tot aan den grooten Humboldt-gletcher te volgen, daar uit onzen in October aangelegden voorraadkelder levensiddelen op te nemen, dan den voet van den naar het noordwesten loopenn gletscher te volgen, en te beproeven of wij de Amerikaansche zijde uden kunnen bereiken. Eenmaal op het gladde ijs langs die kust, konden ij gemakkelijk verder doordringen en zien wat er aan de overzijde van de ijs geklemde vlakte van dien inham te doen viel.

MAC GARY vertrok den 25sten April met de hoofdslede; ik volgde, overeenomstig ons plan, twee dagen later met GODFREY. Onze nieuw gebouwde, gte slede, die slechts negen voet lang was, werd met pemmikaan, brood, hee, een kleine tent en twee slaapzakken beladen. Voorts hadden wij, om neeuw te kunnen smelten en thee te koken, een ketel bij ons, die zoo inerigt was, dat hij zoowel met spek als met spiritus verwarmd kon worden. Daarbij kwamen de noodzakelijkste mathematische instrumenten. Op de voorste lede waren slechts weinige levensmiddelen geladen, omdat zij uit de voorraadkelders gevuld zoude worden. Hare lading bestond grootendeels uit rood, hetwelk wij bij de gekookte spijzen niet gaarne ontbeerden. Het is ooral ook een goed voedsel bij het vet van den pemmikaan, dat alleen door e maag niet goed verdragen wordt.

De tent onderging eene verandering in de inrigting, die de ondervindingen p onze togten in het najaar aan de hand hadden gedaan. Een groot bewaar bij het kamperen onder eene tent in het noorden is namelijk hierin elegen, dat de bevriezende adem zich in lange veêren tegen de schuinsche anden, en derhalve slechts weinige duimen boven den mond van den slaenden, afzet en opzamelt, en dan later bij het wegdooijen op hem afdroppelt. Om dit bezwaar weg te nemen, liet ik de palen eerst tot eene hoogte an ongeveer 18 duim boven den bodem door het tentdoek gaan, zoodat et onderste stuk loodregt naar beneden hing en dan als voettapijt naar bin-

nen liep. Op die wijze werd eene voor de ademhaling genoegzame hoogte verkregen.

De nu begonnen reis zou eene hoogst bezwaarlijke zijn, zelfs onder de gunstigste omstandigheden, en voor mannen, die nog niets geleden hadden. Zij moest de kroon op de geheele onderneming zetten. Wij wilden tot aan de uiterste spits van Groenland doordringen, de ijswoestijn doortrekken, die zich van daar tot aan het onbekende westland uitstrekt, om eindelijk rondom naar een toegang tot de geheimzinnige overzijde te zoeken. Het plan is niet volkomen uitgevoerd kunnen worden, maar toch ver genoeg, om aan te toonen wat later nog te doen zou zijn, en om vele geographische punten te kunnen vaststellen.

De lezer, die tot hiertoe den koers van onze kleine brik gevolgd is, zal hebben opgemerkt, dat de kust, van onze eerste schuilplaats de Toevlugtshaven af, eene geheel andere rigting neemt. Van kaap Alexander af loopt zij nagenoeg noordwaarts en kromt zich vervolgens bijna onder een regten hoek naar het oosten, tot over den 65sten graad breedte. Tusschen de Toevlugts- en Rensselaershaven komen geene diepe inhammen en gletschers voor, maar op het laatstgenoemde punt, waar de kust weder meer noordwaarts loopt, beginnen de diepe landinsneden en fjorden van ijs weder, gelijk zij zich reeds in de Schmithstraat vertoonden. Ook het geologische karakter wordt anders; de klippen vormen een keten van schilderachtige, telkens afwisselende gedaanten, waarin de verbeelding met slechts weinig moeite de bouwvallen van reusachtige kunstgewrochten ziet. Zij verheffen zich trotsch langs den waterkant, meten niet zelden boven de duizend voet, en eindigen van onderen in het eeuwigdurende ijs. De kust behoudt dit karakter tot aan den grooten Humboldt-gletscher. Deze kust heeft vier groote inhammen, die alle van achteren in diepe kloven overgaan, waardoor het water van de meer binnenwaarts gelegen gletschers afstroomt. Het tafelland zelf zal bij den Humboldt-gletscher ongeveer 900 voet boven de oppervlakte van de zee liggen.

De schilderachtigste partijen liggen tusschen kaap Rossell en de Dallasbaai. Hier steekt de roode zandsteen zeer fraai bij het blinkende wit af, en brengt daardoor in de koude tinten van het zwaarmoedige poollandschap eenige warmte van het zuiden. Door den invloed van het klimaat hebben de verschillende lagen van de klippen veranderingen ondergaan, waardoor zij op metselwerk gelijken, en een smalle streep groensteen stelt zeer goed de tinnen voor. Eene van deze merkwaardige spelingen der natuur noemden wij

e drie gebroeders. Langs den voet van de steile, loodregt naar boven opende kust voeren opgestapelde rotsblokken, die op een kunstig aangegden wenteltrap gelijken, naar boven in eene klove, die helder door de iddagzon beschenen wordt, terwijl alle overige rotsen in eene donkere haduw stonden. Juist aan den rand van die helder verlichte opening verief zich in scherpe omtrekken het schilderachtige beeld van een aan alle iden vrijstaand kasteel, met drie torens in de flanken. Deze waren de drie broeders. Een eindweegs verder zagen wij een nog meer verrassend natuurneel. Een vrij staande klip van groensteen, waaraan men nog duidelijk en kan, dat zij voeger met kalkschilfer bedekt was geweest, rijst uit verijzelde brokken zandsteen naar boven, gelijk de glad afgebikte muren van ne oude vesting. Aan het noordelijk uiteinde van deze klip staat aan den nd van eene diepe klove, die zich tusschen de steenklompen voortzet, ne hooge zuil, zoo stevig en net afgewerkt, als of zij bestemd was voor Place de Vendôme. Zij heeft eene hoogte van 480 voet, maar staat vendien nog op een voetstuk, dat 280 voet hoog is. Ik zal nooit de verzing van mijne togtgenooten vergeten, toen zij dit natuurgewrocht voor t eerst gewaar werden. Wij gaven het den naam van het gedenkteeken n TENNYSON. Achter dit punt ligt de groep eilandjes, waarvan elk thans n naam draagt van een dergenen, die in de ongevallen van dezen togt elden, en oostelijk van hier strekt zich de groote Humboldt-gletscher uit.

Ik herinner mij dezen gletscher nog zeer levendig. Ik zag hem het eerst een fraaijen helderen dag en bezit er nog een aantal schetsen van, e ik vervaardigde, terwijl wij er voorbij trokken. Ik ben er slechts half er tevreden, omdat zij veel te veel van de witte oppervlakte en den nelachtigen achtergrond geven, en het grootsche van de weinige door de tuur geteekende, stoute en eenvoudige lijnen bijna geheel verloren gaat. ch durf ik niet beproeven, of ik door eene dichterlijke schildering iets ters kan geven. Over den Niagara en den oceaan kan men slechts fragenten schrijven. Mijne aanteekeningen verhalen eenvoudig van de lange, uwig schitterende ijsklip, die door het perspectief in eene scherp toegespite wigge eindigt, van den glinsterenden ijsmuur, die in eene lange gebon lijn uit het lagere midden te voorschijn komt, terwijl de voorkant hel or de zon verlicht wordt. Die ijsklip verheft zich als een massieve glazen uur 300 voet boven de oppervlakte van het water, en verdwijnt van onden in eene onbekende, ondoorgrondelijke diepte, en haar gekromde loop, e van de eene kaap tot de andere zestig Engelsche mijlen meet, verliest

zich in eene ondoorzochte ruimte, die één dag sporens van de noordpool verwijderd is. Het binnenland, waarmede de gletscher zamenhing, en waaruit hij ontstaan is, was eene onmetelijke ijszee, waarop het oog nergens een rustpunt vond. De geweldige kristallen brug, die het vaste land van Amerika met dat van Groenland verbindt, lag open voor ons. Ik spreek van het vaste land van Groenland, want al moge het ook later blijken dat het een eiland is, zoo is het toch ééne geheel zamenhangende landmassa en in dien zin een continent. Zijne doorsnede vau kaap Farewell tot aan den voet van den Humboldt-gletscher gemeten, heeft voor het minst eene lengte van 1200 Engelsche mijlen, of slechts iets minder dan de langste doorsnede van Australië. Men stelle zich nu voor, dat het binnenste van zulk een groot land bijna over zijne geheele uitgestrektheid met eene diepe, onafgebrokene ijszee bedekt is, welke door stortvloeden, die elken zomer van de hooge, met sneeuw bedekte bergen afstroomen, rijkelijk gevoed wordt. Men stelle zich die ijszee voor niet als ééne vaste, onbewegelijke massa, maar in denzelfden toestand, waarin zich de firn op de Alpen bevindt. Het ijs stroomt met onweêrstaanbaar geweld voort, zoekt in elk dal en fjord eenen uitweg, en stort zich als watervallen van ijs in de Atlantische en Groenlandsche zee, totdat het eindelijk de noordelijke grenzen van zijn geboortegrond bereikt heeft, en daar verdwijnt in onbekende streken, welke de noordpool omgeven. Zoo en zoo alleen kan men zich een juist denkbeeld vormen van de ontzagchelijke gletschers in het hooge noorden. Ik had mij in mijne gedachten met zulk een natuurverschijnsel gemeenzaam gemaakt, in de hoop, dat mij het geluk ten deel zou vallen om de noordkust van Groenland te zien. Maar toen deze voor mij lag, kon ik ter naauwernood aan de werkelijkheid gelooven. Te huis, in het stille studeervertrek, had ik de mij door FORBES en STUDER zoo schoon uitgewerkte vergelijking tusschen een stroomend water en een gletscher verzinnelijkt, maar het was mij in den beginne onmogelijk om het water in mijne gedachten volkomen door ijs te doen vervangen. Slechts langzamerhand werd de overtuiging bij mij levendig, dat ik den tegenhanger van de groote wateren der poolstreken van Azië en Amerika voor mij had. Maar hier had geen toevoer van water uit het zuiden plaats; elke droppel had zijn oorsprong uit de poolzee en was in ijs veranderd. Hier bestonden geen uitgestrekte aanslibbingen, geen sporen van plantaardig of dierlijk leven, zoo als zij door gene waterstroomen worden medegevoerd. Hier bevond zich eene plastische, beweeglijke, half vaste en half vloeibare massa, die alle leven verstijfde en insloot, die rotsen en eilanden opslokte,

zich met onweerstaanbaar geweld een weg baande door de ijskorsten van haar omringende zee.

Wij hadden den 27sten April de eerste slede gevolgd, en haalden haar ee dagen daarna in. De honden waren goed in staat om de reis voort te tten, en behalve sneeuwblindheid scheen niets ons in onze reisplannen te arsboomen. Maar reeds toen wij de Marschalsbaai voorbijtrokken, stieten j op zulke hooge sneeuwhoopen, dat wij met de slede steken bleven. Wij esten afladen, de bagaadje op den rug nemen en een weg voor de hon- n banen. Op die wijze redden wij ons er door tot aan den mond van den ry Minturn, welke rivier eerst laat digtgevrozen was, zoodat wij een lang d effen baan hadden. Nu ging het sneller voorwaarts en reeds op den n Mei werd de voet van den grooten gletscher bereikt. Maar wij maakten vorderingen niet, dan tot een duren prijs. Reeds van den 3den af open- arde zich het scorbut weder op eene bedenkelijke wijze. Wij zonken op zen togt langs de kust vaak tot aan de heupen in de sneeuw, en de nden werden er zoo diep onder begraven, dat er niet aan te denken viel de arme beesten voor de sleden te laten loopen. Die groote massa's ge- llen sneeuw waren waarschijnlijk het gevolg van koude, vochtige winden, door den naburigen gletscher teruggedreven werden, want in de Rensse- rshaven lag de sneeuw gemiddeld slechts 4 duim hoog. Wij zagen ons rhalve herhaalde malen genoodzaakt om de sleden af te pakken, en zelven lading door de sneeuw te dragen, een zware arbeid, die ons gezwollene lematen bezorgde en de krachten uitputte. Drie mannen werden sneeuw- nd, een vierde kreeg bij tweemaal nog eene borstziekte, en een fde moest op den 4den Mei alle dienst staken. Welligt waren wij in weer- van dat alles toch verder voortgetrokken, maar bij al onze rampen am nog een grooter. De beeren hadden onze verborgene proviandkelders dekt en opengebroken, en zoo was alle hoop vernietigd, om onze mond- hoeften uit de onderscheidene depôts weder aan te vullen. Dit was onge- ijfeld een ongeluk, dat wij niet hadden kunnen vermijden, want de offi- ren, die met het aanleggen van de depôts belast waren geweest, hadden het mogelijke gedaan om ze tegen elken overval bestand te maken. De en met pemmikaan waren bedekt met steenklompen, welke slechts met e man gehanteerd konden worden; maar de buitengewone spierkracht van n beer stelt hem in staat om de zwaarste rotsblokken te verplaatsen. Zelfs

de ijzeren vaten had hij met zijne klaauwen letterlijk in stukken gescheurd. Het vat met spiritus, dat mij in den vorigen herfst eene afzonderlijke reis gekost had, om het in het dépôt te brengen, was zoo geheel vernield, dat er geen enkele duig meer van te vinden was. Ik zelf werd op de hoogte van kaap James Kent, op ongeveer acht mijlen afstands van »de drie gebroeders," terwijl ik nog bezig was met de geographische breedte op te nemen, door kramp en uitputting overvallen. Mijne ledematen werden stijf, en er vertoonden zich verschijnselen van onzen magtigen wintervijand, den stijfkramp. Ik werd op de slede gebonden, en de reis weder op dezelfde wijze

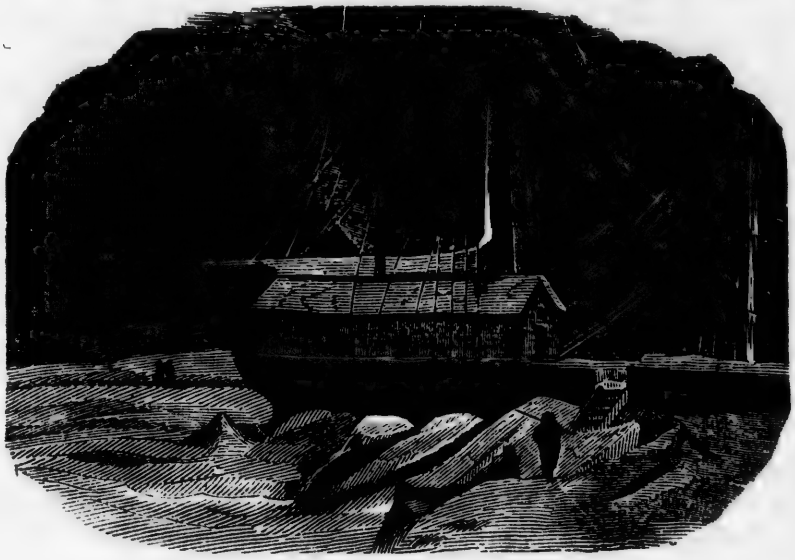

De brik in de maand Mei.

voortgezet. Wij konden zoodoende slechts negen Engelsche mijlen per dag afleggen, maar mijne krachten namen zoo snel af, dat mij de vroeger zoo aangename temperatuur van 3° onder nul (-17° R) onverdragelijk werd. Het voorste gedeelte van mijn linkervoet bevroor, hetgeen een storend oponthoud veroorzaakte, en in den nacht werd het duidelijk, dat mijne stijfheid door waterzuchtige opzwellingen veroorzaakt werd. Op den 5den Mei raakte ik aan het ijlen en viel telkens in onmagt, wanneer men mij uit de tent op de slede bragt.

Mijne kameraden bragten mij onder het oog, dat het zelfs bij goede gezondheid onmogelijk was om verder te komen. De sneeuw werd hoe lan

oe hooger, en op vele plaatsen lag zij zoo hoog opgestapeld, dat wij er iet door konden. Ook onder de overige manschap was het scorbut met ergelijke verschijnselen als bij mij uitgebroken; zelfs MORTON, de sterkste an ons allen, voelde zijne krachten bezwijken. Hoe weinig ik mij ook uit ie dagen herinner, zoo weet ik toch, dat ik aan de volgende vijf mannen, ORTON, RILEY, HICKEY, STEPHENSON en HANS mijne redding verschuldigd en. Ofschoon zij zelven naauwelijks konden voortkomen, voerden zij mij ch in geforceerde marschen terug, nadat zij levensmiddelen en de boot van outchouc bij de Dallasbaai verborgen hadden. Op den 14den Mei werd ik eder op de brik opgenomen en verkeerde een week lang tusschen leven n dood. Volgens het bevinden van den dokter had ik behalve het scorbut ok nog eene typheuse koorts. STEPHENSON werd op gelijke wijze aangetast. e ergste verschijnselen waren waterzuchtige opzwellingen en nachtelijk weet.

De arme SCHUBERT, onze vrolijke Fransche kok met zijn onuitputtelijken oorraad liedjes van BÉRANGER, was middelerwijl tot eene betere wereld operoepen. Wij misten zijn altijd vrolijk gelaat en zijne grappen in onze reurige en bekrompen woning zeer.

Toen wij een maand geleden naar het noorden optrokken, voor eene reis ie tot in het midden van Junij zou duren, had ik last gegeven om onze oorraadschuur op het Butlers-eiland op te breken en de levensmiddelen ndom het schip op het ijs te leggen. Op die wijze werd aan de Eskimo's e verleiding en de mogelijkheid tot plunderen ontnomen en lag alles geed om dadelijk geladen te kunnen worden, wanneer het een of ander oorval dit noodzakelijk mogt maken. OHLSEN had last bekomen om langzaerhand met het laden voort te gaan, het winterdak van het schip weg te emen en het vóórkasteel weder bewoonbaar te maken. Bij mijne terugkomst as alles goed en wel uitgevoerd, en vond ik het schip zoover geladen en orde gebragt, dat wij in vier dagen zee konden kiezen. Alleen het halfek was nog met een dak voorzien, en hier woonden de officieren en alle eken. Wel is waar speelde de wind wel wat tusschen de planken door, aar voor de zieken was dit vrij wat beter dan de benaauwde, slecht gentileerde lokalen beneden.

HANS werd nu van al zijne overige werkzaamheden vrijgesteld en uitsluind met jagen belast. Ik beloofde hem een geschenk voor zijn beminde te even, wanneer wij te Fiskernaes terugkwamen. Hij schoot dadelijk de twee erste rendieren, htwelk ons 70 kilo heerlijk wildbraad verschafte, een ware

weldaad voor onze zieke en verzwakte manschappen. Ook in andere opzigten was de tijd van ontberen nu voor ons over, en met de zon ook het vooruitzigt geopend, dat wij geen gebrek aan gezond voedsel meer zouden hebben. Reeds den 1sten Mei waren de vrolijke sneeuwgeelvinken naar onze rotsen teruggekeerd en vervulden de lucht weder met hun liefelijk gekweel. Van zeehonden begon het in letterlijken zin des woords te wemelen. Ik heb geleerd om hun vleesch boven dat van het rendier te verkiezen, ten minste dat van de wijfjes, hetwelk vrij is van den sterken reuk, die het vleesch van den zeehond aankleeft.

Sedert den 12den Mei waren de zijden van den Advance vrij van sneeuw en het touwwerk schoon en droog. De ijsvelden loopen met snelheid de verschillende phasen van hunnen ondergang door, en het winterijs is nu slechts zes voet dik. Op den 20sten kregen wij berigt, dat er eene burgemeestermeeuw gezien was, een van de vroegste en zekerste teekenen, dat er spoedig weer open water ophanden is. Geen wonder, dat wij arme in het ijs gevangen kluizenaars op zulke dingen acht geven en er ons over verheugen: zij zijn de onderpanden van het terugkeerend leven, een olijftak in deze treurige woestijn. Wij gevoelen de lente in iederen polsslag.

Het eerste dat ik na onze terugkomst deed, was het afzenden van MACGORY naar het zuiden, om te onderzoeken of onze eerste proviandkelder met de reddingsboot nog in goeden welstand was. Hij maakte de reis in eene hondenslede binnen vier dagen, en keerde terug met de zeer welkome tijding, dat alles goed bewaard was gebleven. Zijne aangenaamste ontmoeting op reis was evenwel het zien van eene spleet open water, welke zich tongvormig tot aan de toevlugtshaven uitstrekte.

Zoodra ik mij iets beter gevoelde, begon ik er op bedacht te zijn, hoe het mislukken van onzen uitstap naar het noorden weder goed te maken was. Ongelukkig waren onze hulpmiddelen en krachten zeer geslonken. SCHUBERT was gestorven, en zijn dood had een treurigen indruk in onze gemoederen achtergelaten. Slechts drie man waren nog in staat werk te verrigten; van de officieren lagen WILSON, BROOKS, SONTAG en PETERSEN ziek. Behalve SONTAG, HAYES en ik was niemand in staat om eene landstreek behoorlijk op te nemen, en van ons drieën was alleen Dr. HAYES op de been.

Na de hinderpalen, die aan onzen togt langs de Humboldt-gletscher een eind hadden gemaakt, bleef ons nog over om de westkust van de zeeëngte, van de kaap Sabine van kapitein Inglefield af, in noordelijke rigting te on-

erzoeken. Het was noodzakelijk, vast te stellen, of de Smith-straat op aar verder beloop in nog andere kanalen uitmondde, en dit was des meer onze taak, dewijl onze waarnemingen geleerd hadden, dat de oordkust naar het oosten ombuigt, en niet naar het westen, zooals onze oorgangers hadden aangenomen. Een verschil van 60 graden tusschen den oek op zijne kaart en de onze was niet geschikt om over den waren toestand van deze onbekende breedten opheldering te geven. Ik besloot om mij ij deze aanstaande uitstapjes bijna geheel op de honden te verlaten en de eelhebbers aan den togt in verschillende afdeelingen te laten vertrekken, odra de honden slechts voorwaarts konden. Dr. HAYES werd met de uitoering van dat plan belast; ik zelf was eerst zoo ver, dat ik met eenige ndersteuning de ronde langs de ziekbedden kon maken, en zoo moest ik ij dan tevreden stellen met op deze wijze van dienst te zijn.

Ik gaf den dokter, die nog geen togt ondernomen had, eene slede en onzen esten drijver GODFREY mede. Hij zou zooveel mogelijk in regte lijn over de raat op kaap Sabine aanhouden. Langs de kust aan de overzijde van de raat zou welligt het ijs gladder en beter bevaarbaar zijn, dan aan den kant n Groenland, waarop de groote gletscher massa's van ijsbergen afzendt, e het ijs onbruikbaar maken. De slede die zij medenamen, was de kleine, elke OHLSEN gemaakt had. De sneeuw was thans zoo waterachtig, dat er na geen vuur noodig was om water te verkrijgen; zij konden daarom iritus en vet missen en des te meer pemmikaan medenemen. De honden aren weder in voortreffelijken staat. Vol van prijzenswaardigen ijver verlien zij het schip op den 20sten Mei. Zij hadden heerlijk weder; een heldere, rkwikkende zonneschijn lokte de robben bij scharen uit hunne holen op et ijs.

De voorboden van den zomer namen langzamerhand toe, en wij gaven er ijtig acht op, daar de zwakheid ons geen ernstige bezigheden veroorloofde. e Andromeda, een heideplantje, werd omtrent dezen tijd reeds met jonge en onder de sneeuw gevonden. Het ijs nam snel in zamenhang af; er el sneeuw, die weder wegsmolt. Een digte nevel omhulde in de laatste gen van Mei het land; de lucht verloor de helderheid, die zij tot nog toe zeten had, en nam haar asch- of paarlkleurige zomertint aan. Wij konden zoet water uit de rotsspleten halen, en van de ijsbergen daalden kleine aterbeekjes af. De ijsgordel was naauwelijks meer te herkennen; hij was gerond, gezonken en gebroken, en zijn voet met plassen water bedekt. oor het schip, dat hij door zijn voortdurend aangroeijen in den winter aan

de achterzijde in de hoogte had geligt, was hij thans niet gevaarlijk meer.

De ijsbergen begonnen reeds te slinken, toen de thermometer nog beneden het vriespunt stond. De veranderingen, die dit ijs bij temperaturen verre beneden het vriespunt ondergaat, versterkten mijne reeds vroeger gevormde overtuiging, dat de werking van het onmiddelijk ontdooijen niet de hoofdzaak is. Ik ben er zeker van, dat de uitzetting van het ijs na eene zeer felle koude, de barsten en instortingen die dit ten gevolge heeft, de temperatuurverschillen tusschen ijs en zeewater, en de scheikundige werkingen tusschen beide, de invloed van de door de zon beschenen sneeuwvlakten, het vallen van warme sneeuw, en voorts de winden, de stroomingen, het

Een ijsberg in verval.

drijven van het ijs en de golfslag — alle gemeenschappelijk werkzaam zijn, om de groote massa's ijs bij het verminderen van de felste koude te ondermijnen en los te maken, zoodat er in de weinige weken van dooiweder in den zomer niet veel meer noodig is, om ze geheel te vernielen.

Robben van die langharige soort, welke de Eskimo's en Denen netsik noemen, worden hoe langer hoe talrijker op de ijsvelden. Zij strekken zich behoedzaam in de zon uit, nabij hunne gaten in het ijs. HANS heeft er vier van geschoten met behulp van een kunstgreep van de Eskimosche jagers, daarin bestaande, dat men een op eene slede gespannen wit scherm langzaam vooruitschuift, totdat de jager ze onder schot krijgt. Thans hebben wij meer versch vleesch dan wij gebruiken kunnen; in de laatste drie weken

adden wij behalve zeehonden ook sneeuwhoenders, konijnen, en twee rendieren. Dit geneest ons snel van het scorbut.

Hoe kon ik bij al die hulpmiddelen, die zoo plotseling kwamen opdagen, n het lot van FRANKLIN en zijne togtgenooten wanhopen? Konden zij nog leven zijn? Vier maanden vroeger, in den langen donkeren nacht gehuld n door ziekte nedergeworpen, had ik die vraag waarschijnlijk met neen beantwoord. Maar met den terugkeer van het daglicht komt een wild volk tot ns over, dat slechts de ruwste jagtgereedschappen bezit, en zich in weerwil an dien, op slechts 40 mijlen afstands van ons schip rijkelijk gevoed heeft, erwijl ik in den waan verkeerde, dat het land van allen leeftogt ontbloot vas. Zoo als wij thans weten, komen er zelfs in den felsten winter nog hier n daar plekken voor met open water, en waar deze zijn, vindt men ook eehonden, walrussen en vroegtijdig aangekomen vogels in menigte.

In één opzigt ben ik van meening veranderd, namelijk over de geschiktheid van den Europeaan of Amerikaan, om zich aan het klimaat van het hooge noorden te gewennen. Wel is waar hoop ik, dat de Hemel elken beschaafden mensch voor het ongeluk bewaren moge, om hier in die zieldoodende duisternis eenige jaren door te brengen; maar toch, als het er alleen op aan komt om in leven te blijven en aan de koude weêrstand te bieden, dan kan de mensch zelfs tot aan den 72sten graad rondom den poolcirkel an het klimaat gewennen, want het is licht genoeg om in de open lucht e kunnen arbeiden.

Ik heb moeite om mij zelven voor te stellen, dat van de 138 uitgelezene manschappen van FRANKLIN, waaronder mannen van de Orkney-eilanden, walvischjagers, en andere geharde jonge lieden, door zulke bekwame hoofden angevoerd, nog niet eenigen in leven zouden zijn. Welligt heeft toch eene of meerdere kleine afdeelingen, met of zonder hulp van de Eskimo's, een agtterrein gevonden, waarop zij van den eenen zomer tot den anderen genoeg spijs, brandstof en rendierhuiden konden verzamelen, om het drie of vier winters uit te houden.

De geheimzinnige veranderingen, die het ligchaam ondergaat, wanneer het an een vreemd klimaat wordt blootgesteld, zijn hier nog veel meer in het oog loopend, dan onder de keerkringen. Geheel verschillend van de sluiende verderfelijke invloeden van eene heete luchtstreek, heeft men aan de ool meer onmiddelijke, plotselinge schokken te verduren, die snel tot eene eslissing leiden. Er is ter naauwernood een enkele winter noodig om te unnen zeggen wie in staat is om een groote hoeveelheid dierlijke warmte

te ontwikkelen, wie met andere woorden acclimatiseren kan. PETERSEN b. v., die twee jaren in Uppernawik heeft doorgebragt, komt zelden in een lokaal waarin gestookt wordt. Een ander onder ons, GEORGE RILEY, is zoo aan de koude gewend, dat hij op zijne sledetogten slaapt, zonder eenige andere bedekking dan zijne kleederen, terwijl er buiten eene temperatuur van 30° onder nul heerscht. Het gemengde ras op de kust van Groenland is even goed tegen de koude bestand, als de Eskimo's. Onder de manschappen van FRANKLIN moeten er velen zijn, die dit ook kunnen. Ik kan mij, zoo als gezegd is, onmogelijk een ramp voorstellen, waardoor allen zonder onder-

Het schieten van robben.

scheid zouden zijn omgekomen. Ik stel mij voor, dat zij zich in kleine afdeelingen zullen gesplist hebben, en dat eene van deze wel een plek gevonden heeft, waar het water ten gevolge van snelle stroomingen open blijft, en waar zij van vossen, beeren, zeehonden, walrussen en walvisschen leven kunnen.

Het is nu juist een jaar, dat wij New-York verlieten; ik ben niet meer zoo opgewonden als toen; tijd en ondervinding hebben mijn bloed tot bedaren gebragt. Bovendien werkt mijne geheele omgeving mede om alle vuur uit te doven, en zelfs eene matige hoop te onderdrukken. Ik

g hier in gedwongene werkeloosheid, als een geknakt man, onder zorgen ebukt, met nog vele gevaren voor mij, en een harden winter, die mij twee an mijne beste makkers ontrukt heeft, achter mij. En toch blijf ik ook nu adat er twee togten ondernomen zijn, die niets hebben opgeleverd, bij nijne boven uitgesprokene meening volharden.

Op den morgen van den eersten Junij kondigde hondengeblaf van buiten e terugkomst van Dr. HAYES en GODFREY aan. Beiden waren geheel sneeuwlind en de dokter moest voor het doen van zijn verslag naar mijn bed geeid worden. Hij was zoo uitgeput, dat ik hem niet spreken liet, en mijne ieuwsgierigheid beteugelde, totdat hij eenigzins van de reis bekomen zou ijn. Ook de honden hadden veel geleden, en werden als onontbeerlijk zorguidig verpleegd. Zij waren spoediger weer op de been dan hunne meesters.

Dr. HAYES had bij het verlaten van het schip zijn koers regt naar het oorden genomen, maar was weldra gestooten op het verbrokkelde ijs, dat ns uit den togt in Maart bekend was, en had zich daarom oostwaarts gewend. Ik had hem opgegeven om in den Smitht-straat af te dalen, in het enkbeeld, dat er meer benedenwaarts minder ijsbergen zouden voorkomen, n dat daar tevens, wegens de grootere nabijheid van de beide kusten, de vergang veel gemakkelijker zoude zijn. De dokter had evenwel aan een inder gekromden weg de voorkeur gegeven en was op den 21sten Mei reeds oo ver, dat hij boven op een grooten ijsberg vele punten van de gezochte usten in het oog kreeg. Op den 22sten Mei stieten zij op een muur van ummocks, die meer dan 20 voet hoog was en zich verre naar het noordosten uitstrekte. Zij hadden drie dagen noodig, om zich door deze met ijslokken opgevulde woestijn een weg te banen; zij werden somtijds door nevels overvallen, kregen nu en dan ten noordwesten de gezochte kusten in het ezigt, en bereikten deze op den 27sten Mei. Zonder de honden, zegt Dr. AYES, zouden zij dikwijls geen schrede verder gekomen zijn. Diepe holten n spleten met eene bedriegelijke sneeuw opgevuld lagen tusschen de ijsbarikades verborgen; vaak kantelde de slede om en tuimelde met honden en ding in de diepte. Om de gedeelten van het ijslabyrinth, die geheel ondoorringbaar waren, te ontgaan, moesten zij dikwerf verre omwegen maken, want de ensselaer-haven en het punt van de kust aan de overzijde dat het eerst bereikt erd, liggen in regte lijn niet meer dan negentig Engelsche mijlen van elkander, terwijl de reizigers naar een ruwe schatting minstens 270 hadden afgelegd.

Hun ergste plaag was de sneeuwblindheid, die zoo erg werd, dat zij zelfs genoodzaakt waren een paar dagen te blijven liggen, totdat hun gezigtsvermogen weder eenigzins versterkt was geworden. Gelukkig dat het weder gedurende dit gedwongen oponthoud zacht en dragelijk was. Zij namen vervolgens met voldoende naauwkeurigheid het beloop der kust op en bepaalden de geographische breedte op 79° 24′ 4″. Aan een fraai voorgebergte gaf ik, zoo als niet meer dan billijk was, den naam van den ontdekker HAYES.

De reizigers volgden nu op het ijs de kust opwaarts en bepaalden overal haar beloop, maar zij stieten reeds spoedig op nieuwe ijsklompen, welke hunne

Reis door de ijspassen.

laatste krachten op de proef stelden. Den 25sten Mei viel GODFREY, een der meest geharde reizigers, neder, en ook de onontbeerlijke honden waren in een slechten toestand. Het ruwe tuigwerk, dat voortdurend gevaar loopt om verward te raken en te scheuren, was zoo dikwerf en zoo gebrekkig gelapt geworden, dat het bijna onbruikbaar werd. Dit is een van de grootste rampen, die iemand bij zulke sledevaarten kan overkomen. De Eskimo-honden worden elk aan een enkelen riem van zeehonden- of walrussenvel aangespannen; en wel altijd nevens elkander. Men heeft dus zeven, negen, ja soms tot veertien verschillende riemen, die natuurlijk telkens door elkander gera-

en, wanneer de halfwilde of verschrikte dieren links of regts van de eigenlijke rigting afwijken. Bij dooiweder worden deze riemen buitengewoon glad en buigzaam, en dan kan men met een weinig geduld de in elkander verwarde riemen weder losmaken, maar bij strenge koude is het mes het eenige hulpmiddel, en wel, wanneer men er dikwerf naar grijpen moet, een zeer gevaarlijk, want met elke snede en nieuwen knoop worden de riemen korter en komen de honden digter bij de slede, zoodat men ten laatste geene beoorlijke ruimte meer heeft. Slechts door een goed deel van zijne broek van zeehondenvel op te offeren gelukte het den dokter, om uit de gebrokene riemen weder een geheel te maken. Die daad werd dan ook beloond: men vond kort daarna een oud ijsveld, waarop zij gelukkig de kust bereikten, die tot dusverre ongenaakbaar geweest was. Dit was de eerste keer, dat het gelukte om tot het noordwaarts liggende land door te dringen, want aan de drie eerste togten was door het ijs een einde gemaakt. Het bereikte punt ligt op 79° 43′ N.B. en 69° 12′ westelijke lengte. Men kon de kust naar het noorden en oosten dertig Engelsche mijlen ver overzien. Hier, bij de twee groote voorgebergten, kaap Joseph Leidy en John Frazer, was de eindpaal van deze reis. De klippen bestaan uit kalk en zandsteen, even als die van de Peabody-baai, welke er tegenover liggen, en bereiken in het noorden eene hoogte van meer dan tweeduizend voet. De ijsgordel was tusschen 60 en 130 voet breed, en stak bij het zwarte puin, dat van de klippen afgebrokkeld was, als eene heldere kroonlijst van blinkend wit af.

Op den 28sten Mei herstelden de twee reizigers hunne slede, die zeer gehavend was, en verzorgden hunne honden. Er was nu nog slechts 18 pond pemmikaan voorhanden, en geen vooruitzigt om de levensmiddelen door jagen aan te vullen, zoodat de terugkeer noodzakelijk werd. Zij gingen nu over het landijs in tegenovergestelde rigting op kaap Sabine aan, en nadat zij dit punt bereikt en met de nieuw ontdekte kust in verbinding gebragt hadden, beproefden zij om in meer zuidelijke rigting over de baai te trekken. Gelukkigerwijze vonden zij het daar vrij van ijsbergen; maar hunne levensmiddelen waren bijna opgeteerd en de honden uitgeput. Zij wierpen hunne slaapzakken en verscheidene kleedingstukken weg, waardoor de slede bij de 25 kilo ligter werd. Thans ging het sneller voorwaarts, en den eersten Junij kwamen zij aan boord terug.

Door deze reis was een groot eind kust ontdekt en met de opmetingen van mijnen voorganger in verband gebragt, maar een uitgang van deze baai

was niet gevonden. En toch had ik de overtuiging, dat er een uitgang bestaan moest; deze groote bogt kon geen blinde gleuf zijn. De algemeene beweging der ijsbergen en stroomingen, en de overeenkomstige gevallen, die uit de natuurkundige aardbeschrijving bekend zijn, voeren onvermijdelijk tot deze veronderstelling. Om dit uit te maken, maakte ik toebereidselen tot een nieuwen togt, welke in noordoostelijke rigting ondernomen zou worden. Alleen in die rigting was het mogelijk iets nieuws te vinden en deze togt het laatste waagstuk, dat ik nu in het geheel nog ondernemen kon. Zij zoude door middel van eene hondeslede plaats hebben, ondersteund door eene partij te voet, welke vooruit zoude gaan, om levensmiddelen naar den grooten gletscher te brengen. Ik zelf kon ongelukkig niet van de partij zijn, want ik lag nog altijd ziek aan het scorbut.

MAC GARY, BONSALL, HICKEY en RILE waren voor de eerste afdeeling der nieuwe expeditie bestemd; MORTON vergezelde hen, met last om zich zoo weinig als mogelijk te vermoeijen, ten einde volkomen frisch te zijn voor het hem aangewezen stuk van de linie, die wij onderzoeken wilden. HANS hield ik nog achter om de honden te verzorgen, en ons door middel van de jagt nog zoo lang mogelijk van dienst te zijn.

Het reisgezelschap brak den 4den Junij op met ligte bagaadje en eene groote slede met breede ijzers, om beter door de sneeuw te kunnen komen. Zij zouden hunne laatste reisroute volgen, de levensmiddelen opnemen, die onderweg nedergelegd waren, en tot aan den grooten gletscher doordringen. HANS zou hen vervolgens met de honden inhalen, en terwijl MAC GARY met drie man beproeven zou om den gletscher te beklimmen, te meten en een blik op het binnenste land te werpen, zouden MORTON en HANS met de hondenslede over de baai van den gletscher trekken, en de kust aan de overzijde in oogenschouw nemen.

Aan de mogelijkheid om den gletscher te beklimmen, geloofde ik niet; het meeste verwachtte ik van MORTON, een man vol van moed, schranderheid en standvastigheid; hij had een sextant, een artificiëlen horizon en een zakchronometer medegenomen.

Wij zijn nu alleen en kunnen niets doen dan afwachten, wanneer het ijs ons zal toelaten, om ons uit onze gevangenschap te verlossen. De zon schijnt krachtig en de lucht herinnert ons een vaderlandschen zomer. Wij zijn nog bijna alle lijdende; behalve OHLSEN en WHIPPLE is er geen gezond man aan boord. Wij maken van onzen ledigen tijd gebruik om de weêrsverandering gade te slaan en alles waar te nemen wat de zomer ons van vogels,

nsecten en planten aanbrengt. Heden (6 Junij) gonsde er een vlieg om het oor van GODFREY en bragt PETERSEN eene pop, waaruit het insect zich reeds evrijd had. HANS brengt dagelijks een of twee zeehonden mede, en soms en sneeuwhoen of een haas. Ook een snip werd nog op den dag harer aankomst gelukkig geschoten. De Andromeda vertoont jong groen tusschen hare ude roodbruine stengels; de wilgen drijven hare sappen en staan in den knop; de vruchten van het vorige jaar vallen af. Een oog, dat aan dezen luimerenden plantengroei gewend is, kan hongerbloemen, sterrebloemen en nossen onderscheiden; ook de steenbreek (Saxifragus) is van binnen reeds groen en sappig, maar alles ligt nog onder de sneeuw bedekt. Dit alles verzekert ons dat de zomer komt, ofschoon de bijt, welke wij in het ijs gemaakt hebben, nog elken nacht toevriest, en de ijskorst nog zoo vast is als ooit.

De zeehonden die wij tot nog toe buit gemaakt hebben, zijn allen van de ruige of behaarde soort; het vleesch van deze robben wordt door de Denen op Groenland algemeen gegeten en vormt bijna het hoofdvoedsel der Eskimo's. In raauwen toestand is het zeer week en gelijkt meer op geronnen bloed, dan op werkelijk vleesch; gekookt is het koolzwart. Het is dan vasser, maar toch nog week en malsch; het bezit een zwakken smaak naar olie, die evenwel slechts zeer onbeduidend is, want het versche spek is om dezen tijd van het jaar aangenaam en smakelijk.

Men schiet de robben op het oogenblik dat zij bij hunne atluks of de gaten voor het ademhalen liggen. Tegen het midden van den zomer zijn zij gemakkelijk te bereiken, daar hunne oogen dan zoo van het zonlicht te lijden hebben, dat zij soms bijna blind zijn. Het is merkwaardig dat wanneer een versch gedoode zeehond een paar uren aan de zon is blootgesteld geweest, er blaren op het vel komen en het laatste geheel vernield, of zoo als de zeelieden zeggen gekookt wordt. Wij hebben op deze wijze verscheidene vellen verloren. Behalve de genoemde soort van zeerob bezoekt alleen nog de baardige rob de Rensselaer-haven. Ik heb van deze eenige gemeten, waarbij de lengte 10 voet en de omtrek 8 voet bedroeg; wegens zijne grootte en plomp voorkomen verwarden wij het dier dikwijls met den walrus.

De borstelige zeehond kan alleen ijs van een jaar doorbreken, en vertoont zich mitsdien daar, waar het vorige jaar open water was. De baardige rob maakt in het geheel geene atluks, en moet in zijne behoefte aan versche lucht door middel van de toevallig gevormde ijsspleten voorzien. Vandaar dat hij naar die plaatsen heentrekt, waar ijsbergen en ijsvelden in beweging zijn

geweest, en zich dien ten gevolge over grootere ruimten verspreidt, dan zijne kleinere, borstelige broeders, die zich in groote scholen opeenhoopen.

De baardige zeehond vertoont zich iets later dan de andere en wordt door de Eskimo's reikhalzend verbeid, want zijne huid levert de ligtste, stevigste en duurzaamste strikken en trekriemen op. Om deze in groote volkomenheid te verkrijgen, wordt de huid van het dier in eene spiraal afgestroopt, die onafgebroken van den kop tot de staart doorloopt. Deze strook wordt door de oude vrouwen zorgvuldig overgekaauwd, goed met lampolie ingesmeerd en dan in de hutten een tijd lang opgehangen.

Toen ik eens onderweg was naar de Eskimo-hutten, zag ik een grooten baardigen rob op het ijs zich in de zon koesteren en slapen. Om hem naderbij te komen, maakte ik van het verfrisschende middel gebruik van mij op den buik te leggen, en op die wijze, achter kleine ijsstukken verborgen, langzamerhand voorwaarts te kruipen. Toen ik het dier onder schot had gekregen, zag ik het een plompe zijdelingsche beweging maken en plotseling den kop opheffen. Oogenschijnlijk had dit geen betrekking op mij, want de rob wendde den kop bijna in tegenovergestelde rigting om. Nu zag ik dan ook, dat ik een mededinger op de jagt had, en wel een grooten beer, die even als ik op den buik lag en met prijzenswaardig geduld op eene gelegenheid wachtte om naderbij te komen. Wat was hier te doen? De beer was mij natuurlijk meer waard dan de rob, maar deze was onder schot en gene een vogel in de lucht. Aan den anderen kant was ik weerloos, zoodra ik mijn kogel op den rob had afgevuurd. Ik zou daarmede een gebraad voor den beer geschoten hebben en kon dan met mijn persoon voor dessert dienen. Deze beschouwingen hadden spoedig een einde, want eene tweede beweging van den rob bragt mijn jagersbloed zoo aan het gisten, dat ik losdrukte. Alleen het slaghoedje ging af. Oogenblikkelijk stortte zich de rob in het water en verdween in de diepte; de beer maakte drie of vier sprongen en bleef verbluft op de plaats staan, nog even te voren door den rob ingenomen. Één oogenblik staarden wij elkander aan; vervolgens maakte de beer regtsomkeert, met eene zelfbeheersching zoo als den sterke past, en liep weg, terwijl ik hetzelfde in eene andere rigting deed.

De gewone veronderstelling, dat de ijsbeer met den walrus vecht, vindt bij de Eskimo's aan de Smitht-straat geen grooten bijval. Ook mijne eigene ondervinding is daarmede geheel in strijd. De walrus verwijdert zich nooit ver van het water, en in dat element heeft hij geen mededinger. Ik heb

den beer zien duiken naar den baardigen zeehond, maar bij de dikke huid en de groote kracht van den walrus is zulk een aanval ondoenlijk.

Op den 9den Junij kon ik weder mijne eerste wandeling in de vrije lucht maken. Ik was zeer verbaasd over den toestand van de ijskorst. Tot dusverre had ik mij moeten verlaten op de uitspraken van mijne medgezellen en meende dat het wegdooijen in vollen gang was. Maar zij verkeerden in dwaling; ik zag dat wij een laten zomer zouden hebben. De ijsgordel was noch in de breedte, noch in de hoogte noemenswaardig verminderd; zijn voet was ter naauwernood door de golven beschadigd. De ijsvlakte bleek minder veranderd te zijn dan te verwachten was, en ik moest mij bedacht houden op de mogelijkheid, dat wij deze keer niet uit het ijs zouden verlost worden. En dit was erg genoeg, want wij hadden geene kolen voor eene tweede overwintering, onze voorraad versch vleesch was opgeteerd en de zieken hadden volstrekt eene verandering noodig, zou het beter met hen worden.

Dienzelfden dag had ik HANS opgedragen om in de rigting van de Eskimo-hutten te jagen, omdat ik hoopte, dat hij open water zou vinden. Hij keerde 's avonds niet terug. Toen Dr. HAYES en OHLSEN den volgenden morgen uitgingen om hem te zoeken, vonden zij den geharden wilde naauwelijks vijf Engelsche mijlen van de brik in diepen slaap. Naast hem lag een groote baardige rob, als gewoonlijk in den kop getroffen. Hij had het dier zeven uren lang over het ijs gesleept.

Op een ander uitstapje langs de kust op den 11den Junij vond ik de Andromeda in bloei, en de steenbreek en het rietgras welig tusschen de verdroogde stengels van het vorige jaar groeijen. Die snelle voortgang van den plantengroei heeft iets bijzonder aantrekkelijks. De Andromeda tetragona is snel tot het zetten van de vrucht genaderd, zonder dat de stengel en bladeren naar evenredigheid ontwikkeld zijn. Maar over het algemeen hebben alle heideplanten, waarvan er drie soorten bij onze haven groeijen, slechts een kommerlijk, veenachtig voorkomen. In plaats van de sierlijke gedaante, waardoor zij zich in andere streken onderscheiden, vormen zij hier een onaanzienlijk, veenkleurig dons, dat evenwel sterk met bloesem bezet is.

Weinigen bij ons te huis zullen de weldadige beschutting van dit warme sneeuwdek naar eisch weten te waardeeren. Geen eendedons kan voor den zuigeling in de wieg zachter zijn, dan het bed, dat de sneeuw hier voor dezen spaarzamen plantengroei spreidt. De eerste warme sneeuw van Augustus en September zet zich op een digt tapijt van grassen, heide, wilgen en

bloemen neder, en bedekt alles met een warm kleed. Tot aan het begin van den harden winter wordt dit kleed zes, acht tot tien voet dik; de bovenste sneeuw is fijn en digt, de onderste laag los en poreus, en hierdoor bewaren de planten hare levenskracht. De vorst, die het aardrijk verstijfd houdt, dringt niet door tot deze dunne plantenlaag. Ik heb midden in den winter op 78½ graad breedte de aarde zoo vochtig gevonden, dat men haar fijn kon wrijven, en in de sneeuw op de ijsvelden vond ik, bij eene temperatuur van — 30° F. op twee voet diepte eene temperatuur van — 8°, bij vier voet + 2° en bij acht voet + 26° F.

Den 16den Junij bezochten ons twee langstaartige eenden, fraaije dieren zoowel in de vlugt als van nabij. Bovendien hadden wij om dezen tijd nog tot medgezellen in onze woestijn sneeuwgeelvinken, snippen, de burgemeestermeeuw, sneeuwhoenders, noordsche duikelaars, maar allen slechts bij enkele paren, de sneeuwgeelvinken uitgenomen, die in scharen onze rotsen bevolken en ons door hun gezang het vaderland herinneren. Den 20sten Junij bragt PETERSEN mij tot mijne verbazing eene geheele hand vol scorbut-kruid, dat ik hier vroeger noch bespeurd noch vermoed had. Ik nam het dankbaar aan en at het spoedig op, zonder eerst te doen alsof ik er iets van aan de anderen wilde geven. De plantjes waren ongeveer een duim hoog, maar desniettegenstaande met bloesems voorzien.

Op den 21sten Junij, den langsten dag, viel er reeds weder eene vochtige vlokkige sneeuw, die op ons dek smolt en over de groote, vuile ijsvlakte een zindelijk kleed spreidde. Er lieten zich nu ook eiderganzen zien, die zich evenwel niet ophielden, maar zuidwaarts vlogen. Zij schenen broeiplaatsen op te zoeken, maar welligt dat het veelvuldig ijs ze verjaagde. OHLSEN en PETERSEN zagen bij een uitstapje aan land rendieren en bragten een fraai exemplaar van de koningseend mede. Het was een alleenlevend mannetje, aan hals en kop schitterend oranje, zwart en groen gekleurd.

In ons aller welzijn is wel is waar eene langzame, maar toch zigtbare verbetering gekomen. Ik geef de manschap ligte bezigheden en laat hen veel in de zon zitten. 's Namiddags wandelen wij langs de kust en zoeken in de sneeuw naar sappige planten. Onder dezen blijkt de wilgenbast een uitstekend tonisch middel te zijn, dat ons naar wij hopen ook van het scorbut genezen zal.

---

aan het begin van
dik; de bovenste
en hierdoor bewa-
k verstijfd houdt,
len in den winter
men haar fijn koo
eene temperatuur
n — 8°, bij vier

len, fraaije dieren
om dezen tijd nog
n, de burgemees-
allen slechts bij
haren onze rotsen
heren. Den 20sten
ele hand vol scor-
oed had. Ik nam
e doen alsof ik er
ngeveer een duim

der eene vochtige
te, vuile ijsvlakte
rganzen zien, die
chenen broeiplaat-
erjaagde. OHLSEN
bragten een fraai
levend mannetje,
d.

toch zigtbare ver-
laat hen veel in
ken in de sneeuw
itstekend tonisch
genezen zal.

Bezoek van een beer in de tent.

EIS VAN MAC GARY, EN BONSALL. DE BEER IN DE TENT. PLUNDERINGEN DOOR BEEREN. REIS VAN MORTON EN HANS. OPEN WATER. HET KENNEDDY-KANAAL. SCHAREN VAN VOGELS. EENE BEERENJAGT. FRANKLIN'S EN LAFAYETTE'S EILANDEN. KAAP CONSTITUTIE. EEN KIJKJE VAN HET VERST BEREIKTE PUNT IN HET NOORDEN EN TERUGKEER.

Op den avond van den 26sten Junij kwamen MAC GARY en BONSALL met ICKEY en RILEY terug. Zij waren vrolijk en welvarende, alleen hunne oogen adden door de sneeuw veel geleden. Zij hadden hunne taak uitmuntend ten itvoer gebragt. Zij bragten eene doorloopende reeks van waarnemingen mede, ie volkomen in overeenstemming waren met die, welke SONTAG en ik vroeer gemaakt hadden. De Groenlandsche kust was nu over het geheel vrij oldoende opgenomen, en daardoor een grondslag verkregen, waarop later oor de kleinere bijzonderheden kon worden voortgebouwd.

De reizigers hadden op den 15den Junij, en derhalve slechts na een marsch an twaalf dagen, den Humboldt-gletscher bereikt. Bij het overtrekken van de aai van den gletscher hadden zij veel omzigtigheid aan den dag gelegd, en weerwil dat zij overal door diepe sneeuw bemoeilijkt werden, zouden zij et toch veel langer hebben uitgehouden, indien de beeren de dépôts van levensiddelen niet verwoest hadden. Den gletscher konden zij niet beklimmen,

zoo als ik mij reeds aanstonds had voorgesteld, zelfs niet met behulp van ijssporen, alpenstokken en andere bij het klimmen gebezigde gereedschappen. Volgens hunne beschrijving zou elke poging om deze verschrikkelijke ijsmassa te bestijgen, eene dolzinnigheid geweest zijn, zoodat zij wel deden met daarvan af te zien, voordat er ongelukken plaats hadden.

Zoo als gezegd is, was de diepe sneeuw hun grootste hinderpaal. De sneeuw had zich voornamelijk tusschen de landtongen van de baaijen opgehoopt, en was reeds door de warmte der zon aan het smelten geraakt, zoodat men er slechts met groote voorzigtigheid over kon gaan. Zij stieten op banen, waarover men in het geheel niet gaan kon, en die door lange omwegen moesten worden omgetrokken. Hun koers rigtten zij hierbij naar de toppen van de ijsbergen.

Het was juist de tijd, waarop de beeren het meest rondtrekken. Zij vonden overal op de kust en het ijs in grooten getale hun spoor. Een beer had de stoutmoedigheid om hun een bezoek te brengen, terwijl zij op het ijs gelegerd waren. Een half uur na middernacht, terwijl allen sliepen na een vermoeijenden dagmarsch, hoorde of voelde MAC GARY, dat er digt bij zijn hoofd iets in de sneeuw krabbelde. Hij ontwaakte en zag dat een groot dier zich druk bezig hield om de tent aan alle kanten te onderzoeken. Zijn geschreeuw wekte de overigen, zonder dat de ongenoodigde gast er zich om bekommerde. Het ergste was, dat alle geweren buiten bij de slede gebleven waren, en er zelfs geen enkele stok in de tent was. Geen wonder dat er aanvankelijk eenige verwarring in den kleinen krijgsraad heerschte. De eerste gedachte om een uitval te doen, ten einde zich van hem meester te maken, beloofde weinig goeds en bleek ook spoedig onuitvoerbaar te zijn, want de beer, die met de buitenste inspectie reeds klaar was, verscheen nu aan den ingang. Hij werd begroet met eenige brandende lucifers en uit eene oude courant vervaardigde fidibussen, zonder dat het eenigen indruk op hem maakte. Na eene kleine poos vatte hij bij den ingang post, en begon een rob te verorberen, die den vorigen dag geschoten was. Tom HICKEY kwam het eerst op de gedachte om hem van achteren aan te vallen. Hij sneed een gat in de tent tegenover den ingang en kroop naar buiten. Hierop maakte hij een bootshaak los, die de dakstang van de tent meede ondersteunde, om met dit werktuig een dapperen aanval te ondernemen. Een goed aangebragte slag op den neus van den beer noodzaakte dezen, om zich voor een oogenblik achter de slede te retireren. TOM nam het slagveld goed op, stortte zich op de slede, pakte een geweer en retireerde naar zijne

kkers. Een paar sekonden later had BONSALL den vijand een kogel dwars or het lijf gejaagd. Hij liep nog honderd schreden en stortte toen dood der. Sedert dit voorval werd het vaste regel, in de tent altijd vuurwapen te hebben en wacht te houden.

Het noordelijkste van onze in den voorzomer aangelegde depôts met levensiddelen, waarop ik zoo vast vertrouwd had, bleek geheel door de beeren rwoest te zijn. Het was met buitengewone voorzorg opgebouwd uit rotsbrokken, die men met de grootste inspanning bijeen had gebragt. De geheele rigting was naar onze meening zoo sterk en veilig, als maar mogelijk was.

Beeren met vaten.

laar deze tijgers van het noorden schenen er weinig moeite mede gehad te ebben. Er was geen mondvol pemmikaan overgebleven, behalve in de cilinervormige ijzeren vaten met kegelvormige uiteinden, die tegen hunne klauven en tanden bestand geweest waren. Ofschoon de vaten elk over de veerig kilo wogen, hadden de beeren ze toch in alle rigtingen omgesold en er mede rondgeworpen alsof het kaatsballen geweest waren.

Pekelvleesch hadden zij niet aangeroerd, maar daarentegen hadden zij eene ijzondere voorliefde voor gemalen koffij aan den dag gelegd, en ook zeilloek was hun om de eene of andere reden uitmuntend bevallen. Zelfs de Amerikaansche vlag, het bewijs van onze inbezitneming, was tot op den

stok afgevreten. De beeren moeten hier duchtig feest gehouden hebben. Zij hadden de broodvaten over den ijsgordel gerold en in het gebroken ijs geworpen, en de kleederen van gom-elastiek, die zij waarschijnlijk te taai vonden, tot onbeschrijfelijk harde ballen verwerkt. Een groot eind in de ronde was de bodem met hunne voetstappen bedekt, en eene nabij zijnde, met ijs bedekte rots, die eene helling van 45° had, was zoo vertreden en met beerenharen bestrooid, dat men niet anders denken kon, of zij hadden zich hier vermaakt met eene plukpartij.

Ik begon thans ongerust te worden over MORTON en HANS, die nog altijd niet terug waren, in weerwil dat het ijs reeds voor de sledevaarten ongeschikt begon te worden, doordien de ijsvelden zich met waterplassen bedekten, welke bij het snelle ontdooijen spoedig toenamen en in elkander vloeiden. Ons schip was reeds zoover in zijne ijsbedding losgedooid, dat het gevaarlijk werd om zonder loopbank naar beneden te klimmen, en van onze jagtpartijen kwamen wij geregeld met een nat pak te huis. Ik was daarom zeer verheugd, toen ik den 13den Junij op eene avondwandeling in de verte honden hoorde blaffen. Deze trouwe dieren kondigen zich in den regel reeds op verren afstand aan, maar komen tevens in zulk eene wilde vaart aanrennen, dat hun eerste sein reeds spoedig door hunne komst gevolgd wordt. Deze keer was het anders. HANS en MORTON waggelden naast de lamme honden voort, waarvan zelfs een als passagier op de slede zat.

MORTON had op den 15den Junij met de overigen den gletscher bereikt, en een dag later was HANS met de honden achterna gekomen. Men gaf den dieren een rustdag en op den 18den tegen den middag braken beiden voor hun verderen togt op. Zij gingen evenwijdig met den gletscher voorwaarts, en op 5 tot 7 Engelsche mijlen afstand van dezen het ijs in noordelijke rigting over. Er waren hier geene hummocks, maar zij moesten tot aan de knieën door de sneeuw waden. Bij hunne eerste rust konden zij aan eene spleet de dikte van het ijs meten; zij bedroeg 7 voet 5 duim. De thermometer wees 's avonds om zes uur + 28° F. in de lucht, en + 29°,2 in het water. Verderop werd de sneeuw langzamerhand vaster, zoodat zij de slede dragen kon, die de reizigers tot dusverre zelven gedragen hadden; nu ging het sneller voorwaarts, totdat zij het midden van de Peabody-baai bereikten, en zich tusschen dezelfde ijsbergen bevonden, welke aan de vroegere expeditiën een einde hadden gesteld. De ijsbergen waren over het alge-

en zeer hoog en hadden zich oogenschijnlijk eerst onlangs van den gletscher afgescheiden. Hunne oppervlakte was frisch, glasachtig en geheel anders dan men het ijs in de Baffins-baai gewoonlijk ziet; het ijs was minder gebrokkeld, blaauwer van kleur en in alle opzigten verschillend van het ijsscherijs. Vele bergen waren regthoekig, ja niet weinigen volkomen vierkante stukken, met zijden van eene vierde mijl lengte; anderen waren meer dan eene mijl lang.

De reizigers konden meestal niet meer dan eene scheepslengte voor zich zien, zoo bijzonder digt stonden de ijsbergen bij elkander. Oude ijsbergen dringen onder water ver vooruit, waardoor zij van boven niet digt bij elkander kunnen komen; het bleek derhalve, dat deze eerst voor korten tijd in zee gegaan waren, want zij waren op vele plaatsen zoo digt bij elkander, dat de reizigers zich dikwijls door openingen van vier voet breedte moesten dringen, waardoor de honden nog even de slede konden sleuren. Somtijds vonden zij tusschen twee bergen in het geheel geen uitgang, zooveel verbrijsd ijs had zich in de tusschenruimte opgestapeld. In zulke gevallen trokken zij de slede òf over de lagere tongen van den berg heen, òf zij keerden terug om op het drijfijs een beteren weg te zoeken. Zulk een vonden zij niet altijd, en in het gunstige geval was het toch altijd een onaangenaam, vertroovend en niet zelden gevaarlijk redmiddel; want vaak was het trekken over de ijstongen niet uitvoerbaar, en wanneer zij een omweg maakten, wijst het kompas, hun eenige gids, hen door zijne afwijkingen van den weg af. Door dit alles hadden zij langen tijd noodig voordat zij op gladder ijs kwamen. Menigmaal ontdekten zij tusschen twee bergen eene tamelijk wijde opening, waarin zij blijde doordrongen; dan werd het pad langzamerhand smaller en had ten laatste in het geheel geen uitgang, zoodat zij genoodzaakt waren om terug te keeren en op eene andere plaats op nieuw hun geluk te beproeven. In weerwil van die voortdurende teleurstellingen werden zij niet moede voorwaarts te dringen, en zoo vonden zij ten slotte werkelijk eene straat, die zich ongeveer zes mijlen naar het westen uitstrekte en hen op den regten weg bragt. Maar zij hadden dan ook van het uur 's avonds tot twee of drie uur in den morgen rondgedoold, even als een blinde in de straten van eene vreemde stad.

Op den morgen van den 19den Junij hielden zij rust. MORTON beklom een berg, om naar den besten weg uit te zien. Midden tusschen eenige bergen door ontdekte hij stuksgewijze eene groote witte vlakte; het was de gletscher, dien men hier ver in zijn binnenste kon gadeslaan. Van een meer nabij

gelegen en hoogeren ijsberg zag hij ook de helling van den gletscher in de rigting van de baai. Het noordelijk uiteinde van den gletscher was hier zeer digt bij. Het was vol met steenen en aarde, en hier en daar staken er groote rotsblokken uit.

De reizigers namen tot half elf rust; zij waren tot dusverre te voet gegaan, om de honden te sparen. Toen braken zij op en legden wederom tien mijlen af, waarop zij weder tegengehouden werden door de ijsbergen, breede ijsspleten en veel verbrokkeld ijs. Zij keerden terug en bereikten omstreeks middernacht weder hunne eerste legerplaats. Van hier keerden zij zich westwaarts, en vonden na vele vergeefsche pogingen een weg. De honden liepen goed. Zij hadden twee uren besteed om op beter ijs te komen, want de bergen stonden in een smallen gordel bij elkander. De spleten tusschen beide waren vaak vier voet breed en met water gevuld. Zij legden er op onze gewone wijze een brug over, dat is zij sloegen van de meest nabij gelegene groote hummocks met hunne bijlen groote stukken af en rolden deze in de spleten, zoodat zij zich tusschen de wanden vastklemden. Hierop vulden zij de overgeblevene ruimten zoo goed het gaan wilde met kleinere stukken aan, en verkegen zoodoende eene soort van ruwe overbrugging, waarover de honden met moeite gelokt konden worden. Het bouwen en overtrekken van zulk een brug nam in den regel anderhalf uur weg.

Nadat zij de ijsbergen achter zich hadden, zagen zij op de noordelijke kust, dat is die aan de overzijde van het kanaal, het westland voor zich. Het was bergachtig en vertoonde vele toppen, maar was nog 50—60 Engelsche mijlen van hen verwijderd. Zij trokken juist in noordelijke rigting over zulk goed ijs, als zij tot nog toe niet hadden aangetroffen. Nadat zij omstreeks twaalf mijlen langs den gletscher afgelegd en omstreeks 30 mijlen langs de kust aan de overzijde gezien hadden, hielden zij omstreeks zeven uur 's morgens eene nieuwe rust. Zij bevonden zich thans bijna tegenover het noordelijk uiteinde van den grooten gletscher. Zijn ijs was vermengd met aarde en rotsklompen; de sneeuw maakte eene bedekking van het land tot op het ijs, en dit mengelmoes scheen zich nog 8—10 mijlen verder noordwaarts uit te strekken, waar de kust in het binnenland overging en de gletscher niet meer te bespeuren was. Dat land was hooger dan de gletscher en scheen ongeveer vierhonderd voet boven het ijs te liggen.

Te half twaalf uur zetteden zij hunnen togt naar het noorden voort en hielden op een voorgebergte aan, zoo als MORTON meende, want er vertoonde zich eene gaping tusschen dit en het westelijke land. Het ijs was goed, vlak en

ij van bergen, waarvan zij er slechts twee zagen. De lucht werd dik en velachtig, en het westelijke land, dat zij tot dusverre in flaauwe omtrekken zien hadden, werd onzigtbaar. Zij konden alleen de kaap zien, waarop aanhielden. De koude was zeer gevoelig en er woei een snijdende wind uit N. O. Op den morgen van den 22sten Junij bereikten zij de gaping weste- k van de kaap; het bleek eene opene straat te zijn, want toen de nevel otseling doorbrak, zagen zij zoowel de kaap als de westkust.

Middelerwijl waren zij onder het snelle voorwaarts gaan op bros ijs ge-

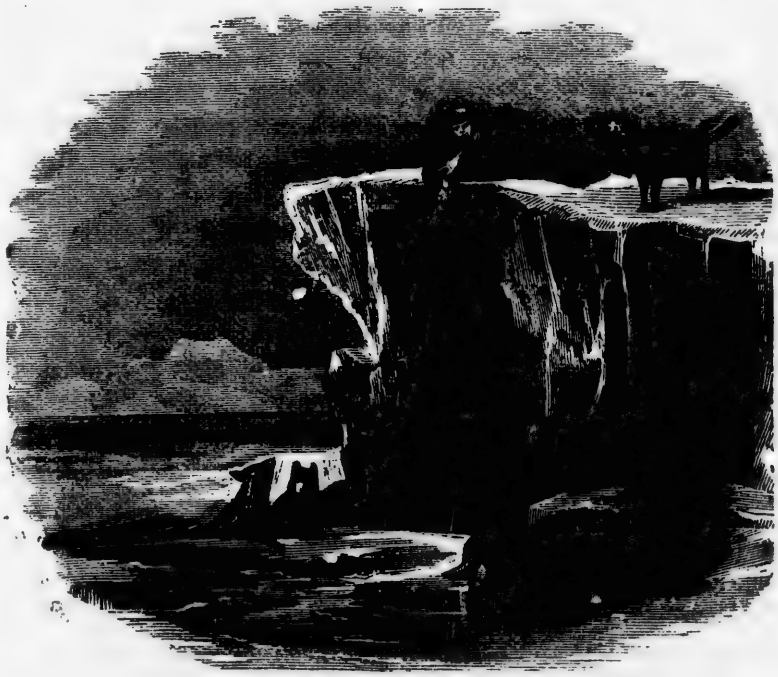

omen, zonder het te bemerken. De honden begonnen te sidderen. Hun koers ing nagenoeg regt op het midden van het kanaal aan, dat zij ontdekt had- en; zij keerden zich zoo snel mogelijk regts en bereikten de kust langs n omweg. De honden legden zich naar hunne gewoonte eerst neder, sid- erden hevig en wilden niet verder. Het eenige middel om de verschrikte en alstarrige dieren vooruit te krijgen bestond daarin, dat HANS naar eene witte iek ging, waar het ijs steviger was, want het brosse ijs is donker van leur, en nu elken hond op vleijenden toon bij zijn naam riep, waarop de

dieren dan op den buik naar hem toekropen. Zoo retireerden de reizigers voet voor voet, totdat zij eindelijk weder op het vaste ijs terugkwamen.

Midden onder deze gevaren hadden zij reeds verscheidene malen bij het doorbreken van den nevel open water gemeend te zien; thans zagen zij het duidelijk voor hunne oogen. Twee Engelsche mijlen ver van de plaats waar zij zich bevonden vertoonde zich een volkomen rustige waterspiegel. Hans kon ter naauwernood zijne oogen gelooven, en zonder de vogels, die zich bij scharen vertoonden, had MORTON, zoo als hij zeide, aan de werkelijkheid getwijfeld. Het ijs in het kanaal was daar waar het laatste in het open water uitkwam, in den vorm van een hoefijzer afgesneden. Zij klommen nu op het land en gingen zonder de honden mede te nemen een eindweegs naar de kaap toe. Zij vonden een goeden, breeden ijsgordel, die zich tot aan de kaap uitstrekte, en zagen een groot aantal eiderganzen en andere vogels op het water, terwijl de rotsen aan de kust wemelden van zeezwaluwen. Het ijs had hier geheel opgehouden. Er kwam een nevel op en zij keerden terug naar hunne honden. Het kwam er nu op aan om ook dezen en de slede op den 8 à 9 voet hoogen ijsrand te brengen. Zij namen alles van de slede af en bragten de pakken met levensmiddelen afzonderlijk naar boven. Hierop zette MORTON de slede overeind om als ladder te dienen, klom naar boven en trok de honden met touwen in de hoogte, terwijl HANS van onderen hielp. Ten laatste werd ook de slede opgetrokken.

Zoo als zij reeds den vorigen nacht hadden opgemerkt, werd de ijsgordel in de nabijheid van de kaap hoe langer hoe zwakker en slechter. Het ijs eindigde hier aan de klippen in eene smalle strook en zag er uit alsof het ieder oogenblik in het water zoude storten. MORTON was zeer bevreesd, dat zij bij hunnen terugkeer in het geheel geen ijs meer zouden aantreffen. Er zou nu beproefd worden om langs de klippen voort te komen. Zij kozen een nieuw pad, dat 50 voet hooger was, maar het werd spoedig zoo smal, dat het onmogelijk was om met de honden en de beladene slede verder te gaan. Zij verborgen thans eene hoeveelheid levensmiddelen voor het geval van nood, dat de ijsrand bij hunne terugkomst verdwenen zijn kon. De kaap was aan haren top ter naauwernood drie voet breed, zoodat men de honden moest afspannen. De slede werd op haren smallen kant gezet, en op deze wijze over het naauwe pad voortgedragen.

De golfstroom was zeer snel. De zwaarste ijsblokken dreven bijna zoo snel voorwaarts, als een man gaan kan, terwijl de kleinere vlakke stukken nog veel sneller voortdreven. De rigting van den stroom was den vorigen nacht

het noorden naar het zuiden geweest; thans was zij noordelijk. Het degevoerde ijs scheen uit brokstukken van het landijs van de kaap en van broozen rand van de zuidzijde te bestaan. Het water teekende + 36° F. streeks + 2° C.).

Men spande nu de honden weder voor de slede en legde over bros ijs van slechtste hoedanigheid wederom ongeveer een vierde mijl af. Nadat zij de p voorbij waren gegaan, zagen zij niets meer voor zich dan open er. Het land in het westen scheen met betrekking tot datgene, waarop zich bevonden, een aanzienlijk eind vooruit te springen; de geheele mte daar tusschen was open water. Achter de kaap, die naar ANDR. JACK- genoemd werd, vonden zij wederom eene goede ijsvlakte langs de kust, in eene baai (ROB. MORRIS) uitliep. Op deze gladde baan liepen de hon- minstens zes Engelsche mijlen in het uur; het was de beste dagreis, die nog gemaakt hadden. Nadat zij vier steile rotspartijen langs den rand van baai voorbij gegaan waren, werd het land lager, en weldra vertoonde tusschen twee groote voorgebergten eene wijde, met ronde heuvels be- te vlakte. Een troep roodganzen vloog er over en op het water zag men e menigte eenden. Ook waren er eiderganzen en verschillende soorten meeuwen, alsmede digte zwermen van zwaluwen, die zoo mak waren, zij de reizigers tot op weinige schreden naderden. Nooit hadden zij zoo- vogels bij elkander gezien, en zoover als zij nog kwamen, zagen zij houdend vogels in de lucht, op het water en op de rotsen.

Verderop troffen zij nog tegen een landtong eenig ijs aan, en daarop tal van zeehonden, die zich in de zon koesterden. Het geheele groote aal (Kennedy-kanaal) bleek overal waar zij kwamen open te zijn; slechts ele ijsschotsen dreven op verre afstanden van elkander nog rond. Een ip had er overal een gemakkelijken doortogt gehad.

Een sterke noordenwind, die drie dagen aanhield, werd nu en dan tot een m; hij was zoo vochtig, dat de heuveltoppen in dikke wolken gehuld ren en de neervallende nevels alle uitzigt in de verte onmogelijk maakten. ttemin zagen zij in al dien tijd geen drijfijs uit het noorden komen; inte- deel bleef het kanaal van de eene zijde tot de andere volkomen vrij.

Den 22sten Junij sloegen de reizigers 's morgens te half negen hun leger een lagen rotsrand op, nadat zij 48 Engelsche mijlen in eene regte lijn den afgelegd. Volgens MORTON's meening waren zij thans minstens 40 gelsche mijlen ver in het kanaal doorgedrongen. Het ijs bewoog zich hier den stroom zuidwaarts. Het kanaal loopt naar het noorden en is onge-

veer 35 Engelsche mijlen breed. De kust aan de overzijde is hoog, en met rijen van hooge bergen bezet, die den vorm hebben van suikerbrooden. Het was te nevelachtig om waarnemingen te doen; daarentegen gelukte dit verscheidene malen meer noordelijk. De eiderganzen waren hier zoo talrijk, dat HANS er met één schot twee neêrlegde.

Den 23sten Junij konden de reizigers wegens den storm eerst een half uur na middernacht hunnen togt vervolgen. Zij legden ongeveer acht mijlen af en werden toen door verbrokkeld kustijs tegengehouden. Met de grootste inspanning was het hun niet mogelijk om met de slede verder te komen; zij bonden derhalve de honden aan de slede vast en gingen verder om het terrein eens op te nemen. Het landijs werd verderop hoe langer hoe slechter, totdat het eindelijk geheel ophield en de golven onmiddelijk tegen de steile rotsen braken. Zij zetteden hunnen weg over land voort, totdat zij aan de monding van eene baai kwamen, vanwaar zij noordwaarts eene kaap en eiland aan de overzijde gewaar werden. Zij keerden hierop om, zagen weder scharen van vogels en maakten zich gereed om onder achterlating van de honden verder door te dringen.

Deze plaats was groener dan alle die zij van het begin van het kanaal af nog gezien hadden. In de dalen lagen slechts enkele plekken onder de sneeuw, en van de rotsen droppelde water af. Hoewel het nog vroeg in de zomer was, zag men toch reeds leven in den plantengroei. HANS at jonge spruiten van den grasanjelier en bragt het drooge zaadomhulsel van eene Hesperis mede, die den langen winter had uitgehouden. MORTON was bijzonder verbaasd over de groote menigte van kleine steenzaadplanten, die niet grooter waren dan eene erwt.

In den namiddag ging het weder voorwaarts. De reizigers namen acht pond pemmikaan en twee brooden mede, benevens den artificiëlen horizon, den sextant en het kompas, een geweer en een bootshaak. Na twee uren gaans kwamen zij op een beteren weg, en toen zij op een afstand van ongeveer negen Engelsche mijlen van de plaats, waar zij de slede hadden achtergelaten, eene vlakte naderden, hadden zij het geluk op eene beerin met haar jong te stooten. Zij meenden dat zij de honden goed hadden vastgemaakt, maar Tudla en vier anderen hadden zich niettemin losgemaakt en waren reeds na een uur bij hunne meesters aangekomen. Hierdoor waren zij in staat om de beerin met goed gevolg aan te vallen. In den beginne vlugtte zij, maar toen het jong niet snel genoeg volgen kon, keerde zij om, schoof het den kop onder den buik, en wierp het een eind weegs voorwaarts.

rop maakte zij front tegen de honden, ten einde het jong tijd te geven om rt te komen, maar deze bleef telkens op de plaats staan, waar hij neder-l, totdat de oude kwam en hem weder voortwierp. Het jong wilde zonder moeder niet voortloopen. Nu en dan rende de laatste een eind voorwaarts, om het jong tot zich te lokken, maar wanneer de honden naderbij kwa-n, keerde zij zich weder tegen dezen en joeg hen terug. Zoodra de honden r hare slagen geweken waren, dreef zij het jong weder vooruit, door nu en dan eens met den kop voort te schuiven en het dan weder met de den in den nek vast te houden. Een tijd lang ging deze terugtogt met ote snelheid, zoodat de beide mannen ver ten achteren bleven. De honden lden de beerin op het landijs aangevallen, maar deze voerde hen op de t in een eng steenachtig dal, dat zich in het binnenland uitstrekte. Maar dat zij ongeveer 1¼ mijl geloopen had, ging zij langzamer en maakte delijk wegens de vermoeidheid van het jong halt. De mannen kwamen nu orslags naar de plaats gehold, waar de honden het arme dier omsingel-n. Thans ontstond er een wanhopige strijd. De moeder ging altijd slechts ee schreden voorwaarts en hield haar jong onophoudelijk in het oog. Kwa-n de honden te nabij, dan rees zij overeind, nam het jong tusschen de terpooten, sloeg met de voorste klaauwen rondom zich en brulde zoo rschrikkelijk, dat men het eene mijl ver had kunnen hooren. Nooit, zegt RTON, heb ik een dier in zulk een angst en zorg gezien. Zij rende met kop vooruit, beet met haar blinkend witte tanden naar den naastbijzijn-hond, en sloeg de klaauwen rond gelijk de wieken van een molen. Sloeg mis, dan stootte zij een gebrul van teleurgestelden moed uit, want zij het niet wagen een hond te vervolgen, omdat zij dan haar jong de overigen prijs zou geven. Zoo ging zij vechtende, bijtende en met d opengespalkten muil verder. Toen de mannen er bij kwamen, was het g waarschijnlijk iets bekomen, want het kon nu zelfs bij de snelste vaart de oude steeds aan hare zijde blijven. De vijf honden hielden de beeren houdend omsingeld en plaagden hen even als zoo vele wespen; het was rdoor moeilijk een schot te doen, zonder een van de honden te raken. ar HANS legde zich op zijn elleboog, mikte bedaard en schoot de beerin r den kop. Zij stortte dood neder, zonder een lid meer te verroeren. De nden sprongen er onmiddelijk op los, maar de jonge beer sprong op het zijner moeder, en stiet thans voor de eerste maal een heesch gebrul uit. honden schenen voor het kleine schepsel, dat zoo dapper vocht en zoo l geraas maakte, geheel verschrikt; zij plukten muilen vol haar uit den

pels van de oude, maar weken oogenblikkelijk terug, wanneer de jonge beer zich tegen hen keerde. De jagers joegen de honden voor het oogenblik weg, maar zagen zich genoodzaakt om eindelijk ook den jongen beer dood te schieten, daar hij het lijk zijner moeder niet verlaten wilde. HANS schoot hem in den kop, maar zonder de hersenen te treffen; hij viel naar beneden, maar klom spoedig weder op de oude en poogde haar nog steeds te verdedigen. Het bloed liep hem bij stroomen uit den muil. Men moest hem met steenen verder afmaken. De oude beerin werd afgestroopt, in stukken gesneden en het vleesch aan de honden gegeven, die er als gulzige raven op aanvielen. De jonge beer werd op eene veilige plaats verstopt om ieder voor de terugreis te hebben. Hierop wandelden zij verder en gingen over eene smalle baai, waarin zich nog altijd ijsschotsen bevonden. HANS was vermoeid en werd aan land gezonden, om de baai aan de binnenzijde om te trekken, waar de weg gemakkelijker was.

Het ijs, waarop MORTON ging, was met hummocks bedekt, vol scheuren en zeer bezwaarlijk om over te trekken. Van hier uit zag hij, dat de beide eilanden, die later naar FRANKLIN en CROZIER genoemd werden, ongeveer acht Engelsche mijlen uit elkander lagen. Hij had ze reeds eenmaal gezien aan den ingang der grootere baai (Lafayette-baai), maar toen voor één enkel eiland gehouden, daar van het water tusschen beiden niets te zien geweest was. Tegenover deze eilanden lag het voorgebergte, waarnaar hij koers hield, en die het eindpunt van zijnen togt worden zou; het heet thans kaap Constitutie. Terwijl hij deze naderde, vond hij dat de ijsrand der kust, die op de kaap toeliep, hoe langer hoe smaller en meer verbrokkeld werd, totdat hij eindelijk een halve mijl voor de rotsachtige kaap geheel ophield en de golven van de sterk bewogene zee op nieuw onmiddelijk tegen de steenachtige kust rolden. De wind blies, hoewel met minder kracht, nog altijd uit het noorden, en er ging eene sterke stroom.

De kust was zeer hoog, zelfs op ééne plaats oogenschijnlijk bij de 2000 voet, maar de rotsen hingen zooverre voorover, dat MORTON, toen hij naderbij kwam, hare kammen niet meer zien kon. Er was eene zeer verwarde echo, en het geschreeuw van een half dozijn opgejaagde meeuwen werd herhaaldelijk teruggekaatst.

MORTON beproefde rondom het voorgebergte te gaan, maar te vergeefs; er was noch ijs, noch rotspad, om hem verder naar het noorden te voeren. Het naar boven klimmen gelukte met de grootste inspanning slechts een paar honderd voet. Hier bevestigde hij aan zijn wandelstok de Grinnelvlag van de

ntarctic," eene kleine in eere gehouden reliquie, die nu reeds de tweede lreis met Dr. KANE gemaakt had. Deze vlag was van het wrak van de erikaansche kanonneerboot gered geworden, toen deze bij de rivier Co-bia strandde. Zij had den Commodore WILKES op zijn ontdekkingstogt r het vaste land van de zuidpool vergezeld, en zou nu merkwaardi-wijze dienen, om over het noordelijkste land van Amerika, ja van den eelen aardbol te waaijen. Hij liet ze ongeveer anderhalf uur lang van zwarte klip boven de donkere door de rotsen overschaduwde golven pperen, welke diep beneden hem in eene schuimende branding gebroken rden.

Het deed onzen MORTON zeer leed, dat hij het voorgebergte niet voorbij nde gaan, om te zien of er aan de overzijde nog land was; maar dit was eenmaal eene onmogelijkheid. Nadat hij zich met HANS weder vereenigd d, versterkten zij zich met brood, pemmikaan en een flinken slaap, en onnen in den namiddag van den 25sten hunnen terugtogt. Van 22—25 ij had de noordenwind aangehouden, en was gedurende 36 uren tot een rm aangegroeid. Niettemin bespeurden zij, dat het meer zuidelijke ijs van Kennedy-kanaal in dien tusschentijd niet toegenomen, maar integen-l verminderd was. Hooger op was daarentegen overal open water, op wei-e ijsblokken na, die voor den wind naar het zuiden afdreven, terwijl de oom naar het noorden liep.

Naar MORTON's gevoelen moest de onbekende kust aan de andere zijde van kaap Constitutie zich naar het oosten wenden, daar hij op geen enkel nt iets kon bespeuren, dat naar land geleek. De kust aan de overzijde het kanaal liep evenwel nog ver noordwaarts; hij kon ze tot op een af-nd van ongeveer 50 Engelsche mijlen met het oog volgen, en daar het heldere dag was, zag hij de rijen van bergen, waarmede zij bezet was, veel verder. De bergen waren zeer hoog en van boven afgerond, en t spits zoo als die, welke er vlak tegenover lagen; evenwel kon die ijnbare verandering van karakter, zoo als MORTON meende, ook alleen het volg van den verren afstand zijn, want de bergmassa's verloren zich ein-ijk als spits toeloopende wiggen aan den noordelijken horizon.

Het hoogste punt vanwaar MORTON het terrein opnam, en dat tevens het rpunt zijner reis was, verhief zich, zoo als gezegd is, ongeveer 300 voet ven de oppervlakte der zee. Van hier nam MORTON ongeveer 6° westelijk n de noordelijke lijn een van boven afgestompten, maar overigens spits loopenden berg met kalen kruin waar, die op de zijde loodregte insnij-

dingen vertoonde. Hij moet ongeveer 2400—3000 voet hoog geweest zijn. Dit noordelijkste bekende punt verkreeg den naam van hunnen grooten voorganger naar de poolstreken, dien van Sir EDWARD PARRY. De rij bergen, waarmede het zamenhangt, was, naar MORTON meende, veel hooger dan eenig ander gebergte op de Groenlandsche zijde van het kanaal. De toppen waren meestal afgerond en geleken op eene rij suikerbrooden of op piramiden, die men uit kanonskogels had opgebouwd. Ter eere van de koningin, op wier bevel FRANKLIN zijnen togt ondernam, en van haren gemaal, heet ik dit gebergte het Victoria- en Albert-gebergte genoemd. De bergen hadden in hunne omtrekken overeenkomst met die van Spitsbergen, welke ook 2500 voet hoog zijn.

Deze ontdekkingstogt had derhalve eene gewigtige en onverwachte uitkomst gehad. De reizigers dringen over eene vaste korst van ijsvelden en ijsbergen hooger op naar het noorden door, en vinden juist daar het ijs hoe langer hoe zwakker, broozer en onzekerder; er vertoont zich eene zwarte streep in het noorden, en het blijkt dat dit open water is. In het geheele kanaal vinden zij zoo weinig ijs, dat eene vloot er gemakkelijk kon doorzeilen, en ten slotte verwijdt zich het kanaal tot eene groote watervlakte, die geheel vrij van ijs is, en waarvan men meer dan 4000 □ Engelsche mijlen te gelijkertijd overzien kan.

Het dierlijke leven, in onze meer zuidelijke winterhaven zoo spaarzaam, dat wij ter naauwernood iets kunnen schieten, is daar boven in rijken overvloed vertegenwoordigd. Het wemelt er van roodganzen, eiderganzen en koningseenden, waarvan de eerstgenoemden een zeker teeken van open water zijn, want zij voeden zich met zeeplanten en de daaraan hangende weekdieren, en de rotsen zijn met zeezwaluwen bedekt, die eveneens open water noodig hebben. Meer naar boven in het kanaal vertoonen zich zeevogels, niet minder dan vier soorten van meeuwen. De noordsche stormvogel, dien wij sedert het zoogenaamde Noord-water niet meer ontmoet hebben, vertoont zich meer dan 200 mijlen hooger in het noorden op nieuw in groote scharen.

Welke de oorzaak van die verrassende verschijnsels, van dit merkwaardig voorkomen van open water in het verre noorden zijn mag, of het slechts van plaatselijken aard is, dan of er een groot open water aan de Noordpool bestaat, waarvan het door MORTON waargenomene een deel uitmaakt, laat ik aan het oordeel der geleerden over; ik deel slechts mede wat wij gevonden

ebben. Op ons maakte het berigt van dat geheimzinnige water, midden in e ontzagchelijke ijsmassa's der poolzee, een sterken indruk, en ongetwijfeld as er niemand onder ons, of hij reikhalsde naar de middelen om zich op ie glinsterende, eenzame wateren in te schepen. Maar de ijzeren noodzakeikheid liet de vervulling van dien wensch niet toe.

De terugreis van HANS en MORTON, waarvan de laatste gebruik maakte om ijne waarnemingen aan te vullen, liep zonder belangrijke voorvallen af.

Eidergans-eiland.

X. SLECHTE UITZIGTEN VOOR DEN WINTER. EENE VAART NAAR HET ZUIDEN. NOORDSCHE VOGELS. GEVAREN DOOR STORM EN IJS. VERIJDELDE HOOP EN TERUGKEER. NORTHUMBERLANDGLETSCHER. NOODZAKELIJKHEID DER OVERWINTERING. EEN GEDEELTE VAN DE MANSCHAP BEPROEFT TERUG TE KEEREN.

Allen die aan sledetogten hadden deelgenomen, waren nu wederom aan boord teruggekeerd, en de tijd om in het hooge noorden te reizen was voor dezen keer voorbij. Den geheelen tijd sedert onze gevangenschap in het ijs, behalve in den donkersten winternacht en in ziektegevallen, hadden wij onophoudelijk aan onze taak gearbeid. Maar de zomer liep langzamerhand ten einde, en het ijs rondom ons maakte geene aanstalte om op te kruijen. Zoo ver wij zien konden, bleef tusschen ons en het Noordwater van de Baffinsbaai alles onwrikbaar vast. Mijne omgeving begon zich wegens het vorderen van het jaargetijde ongerust te maken, en daarvoor bestond er dan ook reden genoeg. Eer het Noordwater tot onze overwinteringshaven kon doordrin-

gen, moesten er in het gunstigste geval nog vijftig dagen verloopen, en dan misschien nog vele dagen en weken, voordat het binnenijs van de brik losraakte. Maar dan zou het reeds September zijn, en op den 7den September van het vorige jaar waren wij reeds goed en wel in het ijs vastgevroren. Zoo bestond er dan alle vooruitzigt, dat de winter ons onderweg in het drijfijs zou vastleggen, zelfs wanneer wij van hier zoo vroeg opbraken als maar eenigzins mogelijk was. Daarbij kwam nog, dat wij zeer slecht tot een nieuwen strijd met den noordschen winter waren toegerust. Het ontbrak ons aan gezondheid, voedsel en brandstof, en wanneer ik de zieke en verzwakte lieden om mij heen zag, en mij het lijden van den laatsten langen winternacht herinnerde, dan moest het mij wel bang te moede worden. Het denkbeeld om het schip in den steek te laten, scheen mij, aangenomen dat het uitvoerbaar was, weinig eervol toe, en waar hadden wij ook heen kunnen gaan? De naastbij gelegene punten, Upernavik en het eiland Beecheij, waren voor zieke en half verminkte lieden vreeselijk ver verwijderd.

Ik wilde ten minste het ijs met eigen oogen onderzoeken, en maakte met HANS eene vaart naar het zuiden. Onze arme, afgejaagde honden werden voor die gelegenheid met schoeisel van zeildoek voorzien. Over eene uitgestrektheid van 35 eng. mijlen vonden wij het water overal nog toegevrozen; eindelijk vonden wij tegenover het Toevlugtseiland spleten, die zich openden en weder sloten, maar van hier tot aan het schip was geen enkele opening te ontdekken. Wij trokken over de onvaste ijsvelden verder en zoo bereikten wij eindelijk na eenige gevaren uitgestaan te hebben, den rand van het Noordwater. Het was open, maar sedert Mei, toen MAC GARY hier geweest was, had het zich slechts vier Eng. mijlen verder naar het noorden uitgebreid en wij hadden thans den 4den Julij. Bij deze ijsvlakte tusschen het water en het schip zou het plan om in open booten den terugtogt te beproeven, volslagen onzin geweest zijn; er bleef niets anders over, dan zich op het ergste bedacht te houden.

Onder die omstandigheden besloot ik om althans de proef te nemen, of wij ons niet in verband konden stellen met het eiland Beechey, waar eene Engelsche vloot onder bevel van FERDINAND BELCHER liggen moest; wanneer wij deze bereikten, vonden wij alles wat wij noodig hadden. Welligt konden wij de provisie van de »Nordstern" op het eiland Wolstenholm vinden, en als het geluk ons bijzonder gunstig was onderweg een schip van de vloot ontmoeten en op die wijze onzen toestand bekend doen worden. Eene dergelijke onderneming was een waagstuk, maar de nood was nijpend. Ik gevoelde

dat ik de verantwoordelijkheid niet op een ander schuiven mogt, maar mij aan het hoofd van de onderneming moest stellen; bovendien was ik de eenige, die met Lancastersond en zijn drijfijs plaatselijk bekend was.

Mijn plan werd door de officieren en de manschap met vreugde aangenomen. Iedereen aan boord was gaarne van de partij geweest; maar ik bepaalde mij tot vijf togtgenooten, MAC GARY, MORTON, RILEY, HANS en HICKEY. Tot vaartuig namen wij »de verloren Hoop," die 23 voet lang, 6¼ voet breed en 2 voet 2 duim diep, en derhalve een ware notendop was.

Ik liet haar iets hooger maken, door eene soort van halfdek uit zeildoek en kaoutchouk, ten einde eenigzins voor het weder beschut te zijn. MAC GARY zorgde voor de zeilen, en MORTON voor de levensmiddelen; wildbraad hadden wij niet, slechts gepekeld varkensvleesch, waarvan wij 75 kilo medenamen. Ook de pemmikaan was opgeteerd, en van de vaten, die wij op het ijs lieten toen wij in Maart de zieken afhaalden, konden wij evenmin als van al het andere, dat toen liggen bleef, een spoor ontdekken; een bewijs te meer, hoe toen de koude onze zinnen verbijsterd had, want wij verkeerden in de meening, dat wij alles zorgvuldig gemerkt hadden.

De boot werd op de groote slede »Faith" gezet, en met uitzondering van de zieken spanden allen zich in, om haar naar het opene water te slepen. Dit was geen ligt werk, want het ijs was zeer oneffen en vol met gaten. De slede brak onder de zware vracht, en wij moesten een ver eind teruggaan, om eene andere te halen. Zoo ging het langzaam en moeijelijk voorwaarts, totdat wij na vier dagen de boot te water lieten. De kanalen waren sterk met drijfijs verstopt, maar gelukkig konden wij zonder hindernis langs de kust naar het zuiden varen. Wij legden op de plaats aan, waar wij het vorige jaar de reddingsboot met de levensmiddelen achterlieten, en vonden tot onze blijdschap alles onaangeroerd. De inham en het eilandje lagen nog vast in het ijs.

Nabij het eiland Littleton wachtte ons eene aangename verrassing; wij zagen een aantal eenden, zoowel eider- als haralda-eenden, die ons door hare vlugt naar hare broeiplaatsen bragten, op eene groep rotsen, die uit het water uitstaken en van vogels wemelden. Eene ruwe klip was zoo sterk bewoond, dat wij naauwelijks een voet konden verzetten, zonder op een nest te trappen. Met geweren en steenen legden wij in een paar uur over de twee honderd vogels neder. De broeitijd was weldra voorbij. De ouden zaten nog op de nesten, maar vele jongen waren reeds uitgekomen, en zaten onder de vleugels van hunne moeder, of namen hunne eerste lessen in het zwemmen.

Eenigen, die reeds grooter waren, zwommen in de kanalen, die door het ijs afgedamd waren, en wachtten begeerig op de mossels en zeeëgels, die de ouden voor hen opzochten.

Niet ver van daar was eene rotsklip, die door lichtblaauwe meeuwen, de veelvraten van het noorden, bewoond werd. De jongen konden reeds goed vliegen, en zaten in digte scharen op de door guano witgekleurde rotsen; de ouden daarentegen kruisten met uitgestrekten hals en wijd opengesperden

Grijze meeuwen en meeuwen met drie teenen.

snavel boven de vreedzame broeiplaatsen der eidereenden, en kipten er naar welgevallen de jongen uit. Grootere vraatzucht heb ik nog in mijn leven niet gezien. De meeuw slikt een jonge eidereend naar binnen in minder tijd, dan men noodig heeft om het neder te schrijven. Een oogenblik ziet men nog de stuiptrekkende pooten van het arme dier uit den snavel steken, maar weldra zet zich de hals van de meeuw uit, en de prooi glijdt in den maag; eenige oogenblikken later wordt het dier weder uitgebraakt en aan de jonge

meeuwen voorgezet. De moedereend verdedigt hare jongen zeer dapper; maar zij kan haar volkje niet altijd snel genoeg om zich heen verzamelen; in haar ijver om een te verdedigen laat zij anderen onbeschermd, en zoo komt het, dat zij somtijds geen enkel overhoudt. Volgens het zeggen van HANS gaat de eidereend na zulk een ongeval op nieuw paren.

De lichtblaauwe meeuw is niet de eenige roofmeeuw in Smithsond. Eigenlijk zijn alle noordsche soorten, met uitzondering van de jagtmeeuw, uitermate roofzuchtig. Ik heb gezien hoe de ivoormeeuw, deze schoone vogel, dien men om zijne sneeuwwitte kleur voor het toonbeeld van de onschuld zoude houden, aangeschoten alken aanviel, en ze na een hevigen strijd in hare klaauwen voortsleepte. Waarlijk een nieuw gebruik van de zwempooten!

Wij kampeerden in dit hoofdkwartier der meeuwen en vulden vier groote zakken van gomelastiek met gevogelte, na het eerst uitgehaald en eenigermate van de beenderen bevrijd te hebben. De boot werd aan land gehaald en hersteld; wij hadden bemerkt, dat zij te zwaar geladen was, en namen er derhalve velerlei uit, dat wij onder de rotsen verborgen.

Op den 19den Julij verlieten wij dit oord, stuurden met volle zeilen W.Z.W., en voeren op den avond van denzelfden dag met een frisschen noordenwind uit het beschutte kanaal de opene zee in. Hier begon nu een ander leven. De oudste zeeman, die op zijn dek als te huis is, heeft een afkeer van eene zeevaart in eene opene boot, zoo als iemand die nooit op zee geweest is ter naauwernood gevoelen zou. Dat gevoel overviel ons, toen wij het land uit het oog verloren. Zelfs MAC GARY, een flinke walvischvaarder, die voortreffelijk eene boot bestuurde, en in de Baffinsbaai ter school had gegaan, vond het verontrustend, dat de boot zich onophoudelijk tusschen de kortgaande golven ingroef, die hij met behulp van al zijne stuurmanskunst trachtte te ontwijken. BAFFIN had in het jaar 1616 met twee kleine vaartuigen in deze baai rondgezworven, maar het waren reuzen tegen deze. Onze roerganger kwam mij in de gedachte, toen wij zijne route passeerden en op de nog 60 engelsche mijlen verwijderde kaap Combermere aanhielden, met alle vooruitzigt op een hevigen storm.

Wij waren nog midden op deze breede watervlakte, toen de storm uit het noorden losbrak. Wij waren op het punt van te zinken, onze kleeding van gomelastiek en onze zwakke schermen tegen het weder waren spoedig doorgewaaid; met de sterkste inspanning konden wij ter naauwernood verhoeden, dat wij den wind op zijde kregen; het breken van het roer, het scheuren

van een touw zou ons verderf geweest zijn. Maar MAC GARY voerde den tooverstaf der walvischjagers, het lange stuurroer, met bewonderenswaardige behendigheid; niemand onzer had hem kunnen vervangen, en zoo stond hij twee en twintig uren onafgebroken op zijn post, zonder een oogenblik in oplettendheid en inspanning te verflaauwen.

Op zulk een storm waren wij niet voorbereid; nooit had ik zulk eene onstuimige zee gezien. Eindelijk sloeg de wind naar het oosten om, en wij waren blijde, dat hij ons op kustijs dreef. Wij waren verscheidene ijsbergen voorbij gevaren; maar de zee spookte zoo geweldig, dat er niet aan te denken viel, daaronder eene schuilplaats te zoeken; het pakijs, dat wij anders zochten te vermijden, zoude nu onze toevlugt worden. Ik denk er nog aan, hoe wij na eene gevaarlijke drijfjagt van vier uren vol bezorgdheid tusschen de drijvende ijsschotsen invoeren, en hoe troostvol het was toen wij bemerkten, dat het water tusschen hen niettemin rustig was. Wij maakten ons aan eene oude schots van nog geen 50 pas in doorsnede vast, kropen onder het windscherm, en lieten den storm over ons heengaan.

Als nieuwen hinderpaal hadden wij nu pakijs, dat ons den weg naar het zuiden versperde. Nadat de storm bedaard was, begonnen wij ons in de enge spleten van het pakijs te boren. Dit was niet alleen een langzaam middel om vooruit te komen, maar het had ook zijne gevaren, en meer dan eens scheen het, dat wij voor altijd midden in eene onoverzienbare vlakte van ijsvelden werden vastgenageld. Eindelijk begonnen de ijsvelden meer uit elkander te wijken; op den 13den scheen de zon vriendelijk, werden de kanalen al wijder en wijder, en konden wij weder zeilen opzetten, zoodat wij met elke ijstong, die wij om laveerden, digter bij de kust van Groenland kwamen. Eindelijk deed zich eene goede gelegenheid op om koers naar het Hakluitseiland te zetten. Wij landden in den namiddag op het kustijs van genoemd eiland, sloegen ons leger op, droogden en verwarmden ons in de zonnestralen en sliepen uit van onze vermoeidheid.

Den volgenden morgen begon ons werk op nieuw. Wij voeren langs de landzijde van het pakijs in de rigting van de Cary-eilanden, stieten nu en dan op eene vooruitspringende ijsvlakte, waar wij doorheen moesten breken of omzeilen, maar kwamen over het algemeen toch tamelijk goed voorwaarts, in de rigting van de Lancasterstraat. Maar op de zuidspits van het Northumbereiland hield het pakijs ons op nieuw tegen. Het drijfijs uit het zuiden lag dwars over onzen weg. Door de begeerte aangespoord om de Cary-eilanden

en open water te bereiken, boorden wij ons vaartuig in de eerste de beste spleet van het pakijs. De daarop volgende drie dagen werkten wij ons met moeite door half geopende spleten, en legden wij alles te zamen ongeveer 15 engelsche mijlen in zuidelijke rigting af. Zeer zelden hadden wij ruimte genoeg om de roeiriemen te kunnen gebruiken; het gevaar van ingesperd en verbrijzeld te worden ontkwamen wij daardoor, dat wij in dreigende gevallen

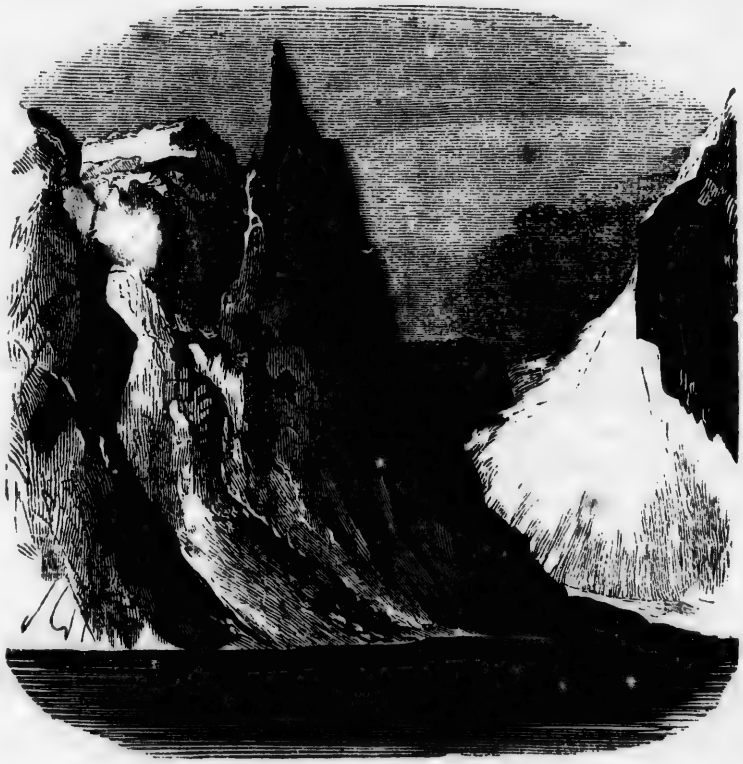

Zuidspits van het Northumberelland.

de boot snel op het ijs trokken. Niettemin kreeg zij eenige harde deuken en spleten, die haar juist niet beter maakten. Zij begon dan ook lek te worden en deze omstandigheid, in verband met den hevig nedervallenden regen, noodzaakte ons om alle uren te hoozen. Natuurlijk viel er in zulk een toestand aan slapen niet te denken; een onzer viel flaauw van vermoeidheid.

Op den 29sten werd de nog altijd waaijende zuidwestenwind sterker; hij

was koud en steeg bijna tot een storm. Wij hadden weder een natten, slapeloozen nacht; de ijsvelden dreven met hunne eigenzinnige bewegingen op wreede wijze den spot met ons. Om drie uur 's namiddags kwam de zon weder door en opende het ijs zich juist weder zooveel, als noodig was om ons in gevaar te brengen. Met veel inspanning stieten wij ons klein vaartuig, dat veel te lijden had, voorwaarts; vaak waren beide kanten van de boot in aanraking met ijsklompen, die somtijds letterlijk boven ons hoofd aan elkander kwamen, en in stukken op ons nedervielen.

Een van die doorgangen zal ongetwijfeld niemand onzer vergeten. Wij bevonden ons in een naauw kanaal tusschen ijsblokken, zoo als de flarden bij het terugwijken die achterlaten, nadat zij de schotsen vermorseld hebben, en wij waren zoo ver doorgedrongen, dat er aan omkeeren niet meer te denken viel, toen de flarden zich eensklaps weder begonnen te sluiten. Het scheen, dat wij onvermijdelijk plat gedrukt zouden worden, want het ijs om ons heen was los en in schommelende beweging, en daar waar de flarden tegen elkander stieten, werden de schotsen als loodregte muren naar boven geperst. Dit gebeurde vlak vóór ons, en in weinige oogenblikken zouden de tegen elkander drijvende schotsen ons bereikt hebben. Reeds vlogen ons stukken vermorseld ijs om de ooren, toen wij eensklaps, even als de Advance in het drijfijs van den vorigen winter, door de hoog opgestuwde schotsen uit het water geligt werden. Nadat wij twintig minuten lang in de lucht gezweefd hadden, en het drijfijs in dien tusschentijd eenigermate tot stilstand gekomen was, zakten wij zachtjes met de ijsschotsen weder naar beneden.

In den regel evenwel sloten de ijsvelden zich zoo langzaam, dat het mogelijk was, de botsing te vermijden. Wanneer wij haast hadden en de boot geladen was, maakten wij bij voorkeur van de bewegingen der ijsvelden zelve gebruik, om de boot uit het water te brengen. Wij legden haar in die gevallen dwars over de spleet, die op het punt was van zich te sluiten, in dier voege dat de voorsteven naar het aandrijvende ijs gekeerd was. Het gevolg hiervan was altijd, dat de boot door het kruijende ijs aan de voorzijde naar beneden gedrukt werd, en de achtersteven zich boven de oppervlakte van het ijs verhief. Zoodra de boot geligt werd, hielden wij ons bereid om er uit te springen, ten einde de boot voort te schuiven.

Die tijd van onafgebrokene inspanning was over het geheel genomen toch zoo eentoonig, dat de eene dag op den anderen geleek. Misschien hadden wij een maal of twaalf per dag de boot op het ijs te trekken, en werden wij viermaal geheel ingesloten. Wij hadden ook beproefd, de boot over de

ijsvelden voort te trekken, maar wij moesten dit spoedig opgeven, want de boot werd daardoor zoo gehavend, dat zij nog ter naauwernood zee kon bouwen. In de zes laatste dagen was één man onophoudelijk bezig met water uitscheppen.

Eindelijk, op den 31sten, 10 engelsche mijlen van kaap Parry, werd ons een onverbiddelijk halt toegeroepen. Eene digte ijsmassa lag dwars op onzen weg en strekte zich zoover uit, als men zien kon. Ten westen waren er ijsbergen in het gezigt, waarop ik met MAC GARY over de drijvende ijsschotsen afging. Na eene wandeling van ongeveer vier mijlen bereikten wij er gelukkig eene van, klommen tot eene hoogte van 120 voet, en zagen door onzen voortreffelijken verrekijker naar het zuiden en westen uit. Tot op een afstand van 30 mijlen zagen wij overal eene onafgebrokene, stilliggende, ondoordringbare ijswoestijn. Dit had ik niet verwacht. Kapitein INGLEFIELD had twee jaren vroeger, juist op hetzelfde punt, open water gehad, en ik zelf had hier in 1853, slechts zeven dagen later in het jaar, geen ijs gevonden. Het was nu duidelijk, dat er van kaap Cambermere in het westen tot in het Hakluit-eiland eene zamenhangende ijsbarrière lag, waarvan wij nog niet eens den zoom waren doorgeworsteld. Even duidelijk was het voor ons allen dat deze barrière uit de ijsklompen ontstaan moest zijn, welke de Jones-straat in het westen en de Murchison-straat in het oosten hadden doorgelaten, en hier opeengehoopt. Derhalve kan de groote watervlakte, die onder den naam van het Noordwater bekend is, althans nu en dan door vast ijs in twee afdeelingen gescheiden worden, eene zuidelijke en eene noordelijke.

Elke verdere poging om naar het zuiden door te dringen, scheen derhalve geheel hopeloos, zoolang er in deze ijsbarrière geene verandering kwam. Ik had in het voorbijvaren op het Northumbereiland opgemerkt, dat eenige van de daar voorkomende gletschers op de hellingen met groen omzoomd waren, een bijna nimmer feilend teeken van dierlijk leven. Daar nu de manschap zeer aan diarrhée leed, en onze mondvoorraad sterk verminderde, besloot ik om dat eiland aan te doen, ten einde daar krachten te verzamelen voor nieuwe inspanningen.

Door de boot bij afwisseling voort te roeijen en over het ijs te slepen, kwamen wij de twee volgende dagen door verschillende engten in oostelijke rigting voorwaarts; op den morgen van den derden kwamen wij nabij de kust in ijsvrij water, zoodat wij met behulp van eene frissche koelte op ons gemak een paar uren later de zuidzijde van het eiland bereikten. Bij het naderen hadden wij reeds verscheidene zwermen van kleine alken gezien, en

vonden na onze aankomst, dat zich hier alken, dovkies en meeuwen in ontzagchelijke hoeveelheden ophielden. Wij sloegen ons op eene lage piek aan den voet van eene moraine [1]) neder, die tusschen woeste klippen naar beneden daalde. De Eskimo's hadden hier klaarblijkelijk winterkwartier gehouden, zoo als door vijf steenen hutten bewezen werd. Drie van deze waren nog in tamelijk goeden staat, en naar het scheen nog voor korten tijd bewoond geweest. De bodem was vruchtbaar gemaakt door de vogelmest, en tot aan den rand van het water rijkelijk met grassen, zuring en lepelkruid bedekt. Vossen waren in groote menigte voorhanden, natuurlijk wegens de menigte vogels. Zij waren allen van de loodkleurige variëteit en er was zelfs geen enkele witte onder. De jonge, nog zeer magere dieren hadden nog weinig opvoeding gehad; zij blaften ons aan, wanneer wij ze voorbijgingen.

De gletscher boven de moraine maakte mijne belangstelling sterk gaande. Hij zakte met eene steile helling van meer dan 70° van het hoogland van het eiland af. Nooit had ik schooner voorbeeld van de half vloeibare of brijachtige bewegelijkheid van een gletscher gezien. Even als een zeer bekende gletscher in de Alpen had hij twee armen; de bovenste, die steil naar beneden stortte, had ongeveer 40 voet hoogte, de onderste was even hoog, maar had eene helling van slechts 50°; tusschen beiden bevond zich eene zacht glooijende vlakte. Het geheel vormde eene onafgebrokene ijsmassa, die als een monsterachtige overlangs gegroefde kegel van het hoogland afdaalde, zonder kloven of spleten te vertoonen. Zij rolde onafgebroken over de oneffene, naar beneden naauwer wordende rotshelling voort, om zich in de vlakte uit te storten. Waar zij rotsblokken op haren weg ontmoette, ging zij om deze heen. Haar onderste gedeelte vormde een vlakken koepel, of liever eene reusachtige ijsschelp. Het zag er uit alsof eene hooger liggende ijszee over hare korst van bergpijn vloeide. Werkelijk zag men op vele plaatsen de massa boven de rotsachtige kanten te voorschijn komen, en in 70—100 voet lange kegels naar beneden hangen. Doordien het ijs onafgebroken voortschuift, worden deze kegels gedurig langer en dikker, totdat zij eindelijk onder een aanhoudend gekraak door hunne eigene zwaarte naar beneden storten. Het hierdoor gevormde puin had zich in de daaronder liggende vlakte hoog opgestapeld, waar het gedeeltelijk ontdooide, en in schuimende, vuile beken, die kies- en rotsstukken met zich voerden, in de zee vloeide. Het

[1]) Zoo noemt men de ophoopingen van steenbrokken, welke de gletschers van de bergen afvoeren en onderweg achterlaten.

geraas van deze ijscascaden duurde den geheelen nacht door; vaak wanneer er groote massa's naar beneden stortten, werden wij door een zwaar en dof gekraak uit den slaap gewekt; doorgaans evenwel was het slechts een geknal, zoo als bij een pelotonsvuur op een exercitieveld.

Met zeer gemengde gevoelens naderden wij wederom onze brik. Wel is waar was ons klein gezelschap door een diëet van alken, eenden en scorbutwerende kruiden vet en krachtig geworden, maar wij waren zeer bezorgd over den toestand, waarin wij onze metgezellen en ons ingevrozen schip zouden vinden. De spleten, die tijdelijk door den golfstroom gevormd worden en ons in het vorige jaar een, hoewel moeilijken, doortogt tot aan het schip verleenden, waren deze keer bijna in het geheel niet om door te komen. Hierom, en omdat bij het worstelen door de ijsschotsen de boot zeer veel geleden had, bragten wij de laatste aan land onder de klippen, en klauterden te voet over de rotsen, zoodat wij onze scheepsgenooten door onze plotselinge verschijning verrasten.

De vreugde van het wederzien werd getemperd door het mislukken van onze laatste poging, en door de geringe hoop, die er nu nog voor de bevrijding van ons en van het schip overbleef. Het laatste lag nu reeds elf maanden in het ijs geklemd, en had zich gedurende dien tijd geen duim breed van de plaats bewogen. De grootste helft van Augustus ging onder afwisselende hoop en inspanning tot onze verlossing voorbij. Er werden herhaalde uitstapjes gemaakt om het ijs in oogenschouw te nemen, maar onze bevinding was altijd zeer ontmoedigend. Wij hadden het schip door middel van buskruid uit zijne boeijen losgemaakt en het naar eene andere plaats gesleept, om van de gelegenheid tot afreizen gebruik te kunnen maken, zoo die zich onverhoopt mogt voordoen. Maar die gelegenheid kwam niet, want ofschoon het ijs eindelijk doorbrak, en de door den winter geboeide ijsbergen in beweging kwamen, deden zij dit alleen om zich in verschillende rijen of ketens in het vlakke water voor onze baai te plaatsen, waardoor zij nog bovendien de drijvende ijsvelden ophielden en tot stilstand bragten.

Half Augustus werd er reeds weder in overvloed nieuw ijs gevormd, en wij hadden nog slechts ééne hoop, namelijk de sterke winden, die op het einde van Augustus en in September te verwachten waren. Het nieuwe ijs werd met elken dag dikker en de gezigten van mijne metgezellen langer. Ik moest weder voor grappenmaker spelen, om hen wat op te beuren. Ik liet

zelfs het schip een eind verder slepen, zonder dat er de geringste hoop bestond van door het ijs te komen; het moest alleen dienen om het volk goedsmoeds te houden en den schijn te geven alsof er iets gedaan werd. Half Augustus begonnen de sneeuwvogels, de voorboden van den winter, bij troepen naar het zuiden te trekken, waarbij zij gewoon waren, in ons touwwerk te overnachten.

Elk uitstapje in den omtrek ter bezigtiging van het ijs leerde ons, dat de zaken slecht stonden, zeer slecht. Wij moesten ons op eene nieuwe overwintering gewapend houden, hoe verschrikkelijk ook de gedachte aan eene herhaling van den langen, donkeren winter was, en dat deze keer zonder versch vleesch en zonder brandstof. Ons dagelijksch gebed luidde niet meer: »Heere, ontvang onzen dank en zegen onze onderneming," maar »Heer, ontvang onzen dank en help ons naar huis."

Onze mislukte poging om het Beechy-eiland te bereiken had, zoo ik meende, ook de onmogelijkheid aangetoond, om tot de volkplantingen op de Groenlandsche kust door te dringen, want tusschen deze en ons lag immers eene vreeselijke ijsmassa van de eene kust tot de andere. De vogels hadden hun zomerkwartier opgebroken; aan de waterbeken, die van ijsbergen en kusten afvloeiden, was door de vorst een eind gemaakt. Het nieuwe ijs maakte zelfs het varen in eene boot onmogelijk; reeds op den 17den Augustus kon het een man dragen. En zoo was het duidelijk, dat zonder een geheelen omkeer van alle omstandigheden, waarop geen de minste hoop bestond, het schip niet verlaten kon worden, zonder dat men zich in eene van alles ontbloote wildernis waagde, waaruit de terugkeer moeilijk of geheel onmogelijk zoude zijn. Zoo gingen wij dan eene bange toekomst te gemoet, en de ergste tijd van onze geheele onderneming scheen voor de deur te staan.

In dien staat van zaken besloot ik om op het Observatorium-eiland een grooten steenen kegel te doen oprigten, die in het geval dat wij omkwamen, aan hen die later naar ons zoeken mogten, berigt van onze bevinding en ons lot zou overbrengen. Gedachtig aan het eerste winterkwartier van FRANKLIN en de smartelijke gevoelens, met welke ik voor vijf jaren aan de graven van zijne dooden te vergeefs naar schriftelijke berigten van de langst levenden gezocht had, wilde ik mij ten minste niet aan een dergelijk verzuim schuldig maken.

Wij kozen eene in het oog loopende plek aan een vooruitstekend punt, waarop men een vergezigt over de ijswoestijn had, en schilderden op een breeden rotsmuur, met ver zigtbare letters de woorden:

ADVANCE.

A. D. 1853—54.

Daar boven werd eene piramide uit zware steenen opgebouwd en op deze het kruis der Christenheid gezet. Onder deze piramide werden de kisten van onze beide ongelukkige togtgenooten gezet, zoodat onze seintoren tevens hun grafteeken werd. Digtbij werd een gat in de rots gehouwen, een in een glas gestoken geschrift er in gedaan en de opening met gesmolten lood gesloten. Het geschrift luidde als volgt:

Brik Advance, den 14den Augustus 1854.

E. K. KANE met zijne metgezellen HENRY BROOKS, JOHN WAHL WILSON, JAMES MAC GARY, J. J. HAYES, CHRISTIAAN OHLSEN, AMOS BONSALL, HENRY GOODFELLOW, AUGUST SONTAG, WILLIAM MORTON, J. KAREL PETERSEN, GEORGE STEFENSON, JEFFERSON TEMPLE BAKER, GEORGE RILEY, PETER SCHUBERT, GEORGE WIPPHLE, JOHN BLAKE, THOMAS HICKEY, WILLIAM GODFREY en HANS CHRISTIAAN, leden van de tweede Grinnell-expeditie ter opsporing van Sir JOHN FRANKLIN en de vermiste manschappen van den Erebus en Terror, werden genoodzaakt om deze haven binnen te loopen, terwijl zij beproefden om in noordoostelijke rigting door het ijs te dringen.

Zij vrozen op den 8sten September 1853 in het ijs vast en werden bevrijd. —

Gedurende dien tijd heeft de expeditie 960 Engelsche mijlen van de kust opgenomen, zonder de minste sporen van de vermiste schepen te vinden, of eenig uitsluitsel over hun lot te verkrijgen. De reizen, die tot dit doel gemaakt zijn, hebben zich over eene lengte van meer dan 2000 Engelsche mijlen uitgestrekt, en zijn alle, of te voet, of met honden afgelegd.

Groenland is tot aan zijn noordelijk uiteinde bezocht geworden; het is daar met de tegenoverliggende kust van een nog meer noordelijk liggend land door een grooten gletscher verbonden. Deze kust is tot op eene breedte van 82° 27′ opgenomen geworden. Smithstraat verwijdt zich tot eene breede baai, die over hare geheele uitgestrektheid opgenomen is. Van haren noordoostelijken hoek uitgaande is er op 80° 10′ breedte en 66° lengte een kanaal ontdekt en zoo ver bezocht geworden, totdat open water het verder gaan ver-

hinderde. Dit kanaal loopt in volkomen noordelijke rigting en verbreedt zich oogenschijnlijk tot eene opene zee, waar zich eene menigte vogels, beeren en zeedieren bevinden.

Het sterven van de honden gedurende den winter was oorzaak, dat de vermelde ontdekkingen voornamelijk door de persoonlijke inspanningen van officieren en manschappen gemaakt moesten worden. De zomer vond hen zeer verminderd in gezondheid en krachten. JEFFERSON TEMPLE BAKER en PETER SCHUBERT zijn gestorven, ten gevolge van de koude, waaraan zij zich onder het mannelijk vervullen van hunnen pligt blootstelden. Hunne overblijfselen rusten onder de steenen piramide op de noordspits van het Observatorium-eiland.

Het Observatorium ligt 76 Engelsche voeten van de noordelijkste spits van het eiland in de rigting Z. 14° O. Het ligt 78° 40′ W. L. De gemiddelde hoogte van den vloed is 29 voet beneden het hoogste punt van het eiland. Deze punten zijn bovendien door koperen pinnen kenbaar gemaakt, die met gesmolten lood in de rotsen zijn aangebragt.

Op den 12den Augustus werd de brik van hare vroegere ligplaats tusschen de eilanden losgemaakt, ongeveer eene mijl verder naar het noordoosten gesleept, en aan het buitenste schotsenijs vastgelegd, waar zij nog ligt en op verdere veranderingen in het ijs wacht.

(Was get.) E. K. KANE, Commandant der expeditie.

Een paar uren later werd er het volgende naschrift aan toegevoegd:

Daar er zich nieuw ijs tusschen de brik en dit eiland gevormd heeft, en er zich voorteekenen van storm vertoonen, is de datum der afreis oningevuld gelaten. Zoo mogelijk zal de plaats nog eens bezocht en de datum ingevuld worden, daar onze eindelijke verlossing nog altijd van den gang van het weder afhangt.

E. K. KANE.

Thans kwam de vraag, hoe wij een tweeden winter, dien vreeselijken vijand, te gemoet moesten gaan. Alles was beter dan werkeloosheid, en in weerwil van de onzekerheid, waarin wij nog verkeerden, kon toch in allen gevalle velerlei werk à la Robinson Crusoë begonnen worden. Wij konden mos verzamelen ter vermeerdering van onze brandstof, wilgenstengels, steenzaad

en zuring als geneesmiddelen tegen scorbut. Maar terwijl wij met het een en ander bezig waren, rezen er vragen van meer ernstigen aard op. Eenigen onder het scheepsvolk waren van meening, dat het nog altijd mogelijk was om naar het zuiden door te dringen, en dit gevoelen werd ondersteund door onzen Deenschen tolk PETERSEN, die kapitein PARRY op zijne expeditie vergezeld had en de bewegingen van het noordelijk ijs uit rijpe ervaring kende. Zij meenden zelfs, dat het beter was het schip in den steek te laten, dan langer te blijven. Ik voor mij was wel is waar vast besloten om bij het schip te blijven; want vooreerst was mij dat een punt van eer, en vervolgens was ik overtuigd, dat het onmogelijk was om door het ijs te komen, maar het was zeer de vraag of ik mijn volk als bevelhebber mogt dwingen om zich naar mijne zienswijze te voegen. Een zedelijk regt had ik daartoe zeker niet, en de scheepswetten waren in onzen toestand niet van toepassing. Wanneer een walvischvaarder hopeloos vastzit, houdt het gezag van den kapitein op, en de bemanning houdt onder elkander raad, of zij gaan of blijven wil. En bij ons kwam er nog de noodlottige omstandigheid bij, dat wij voor eene tweede overwintering zoo hoogst armzalig uitgerust waren, en de weinige levensmiddelen, die wij nog hadden, waren voor lieden, die door ziekten uitgeput waren, zeer ongeschikt. Om onder zu[illegible] omstandigheden den winter door te komen, was het althans noodig het [illegible] goedsmoeds te houden; een weerspannige, morrende of neergeslagen geest zou ons dek gedund hebben als de pest. Dat alles wist ik als geneesheer en officier, en juist daarom mogt ik niemand, die niet goedschiks blijven wilde, tegen zijnen wil terughouden.

Ik maakte op den 23sten Augustus nog een uitstapje om het ijs goed op te nemen, en nu stond het vast: het schip kan niet wegkomen. Zelfs het vertrek in booten scheen onuitvoerbaar, want de geulen open water sloten zich reeds weder, het pakijs was bijna weder tot stilstand gekomen, en het nieuwe ijs was reeds zoo goed als ondoordringbaar.

Ik riep daarom de officieren en manschappen bijeen, schilderde hun uitvoerig den staat van zaken, en ontvouwde de redenen, die mij tot blijven bewogen. Ik deed mijn best om hen te doen inzien welk een waagstuk het was, thans nog het opene water te willen bereiken, en hoe er geene de minste hoop op een goeden uitslag bestond; ik herinnerde hun hunne pligten ten opzigte van het schip, en maande hen ernstig aan om hun plan op te geven. Daarop zeide ik hun, dat ik niettemin aan diegenen, die toch de proef wilden wagen, gaarne verlof gaf; alleen verlangde ik, dat zij zich

onder bevelen van aanvoerders moesten stellen, die zij vóór hun vertrek te kiezen hadden; ook moesten zij schriftelijk alle aanspraak op mij en de achterblijvenden opgeven. Toen werd de manschap een voor een geroepen, om verklaring af te leggen. De uitslag was, dat van de zeventien acht besloten om bij het schip te blijven. Het waren: BROOKS, MAC GARY, WILSON, GOODFELLOW, MORTON, OHLSEN, HICKEY en HANS. Aan de overigen gaf ik eerlijk en zelfs rijkelijk hun aandeel aan de levensmiddelen, die nog voorhanden waren; zij verlieten ons op den 28sten zoo goed uitgerust, als onze karige middelen het toelieten. Een van hen, GEORGE RILEY, kwam reeds een paar dagen daarna terug; maar maanden verliepen, voordat wij de overigen terugzagen. Zij hadden schriftelijk de verzekering van eene broederlijke ontvangst van ons gekregen, in het geval dat zij genoodzaakt werden om terug te keeren; en van dit verlof maakten zij gebruik, toen zij na harde beproevingen besloten hadden om ons lot op nieuw te deelen.

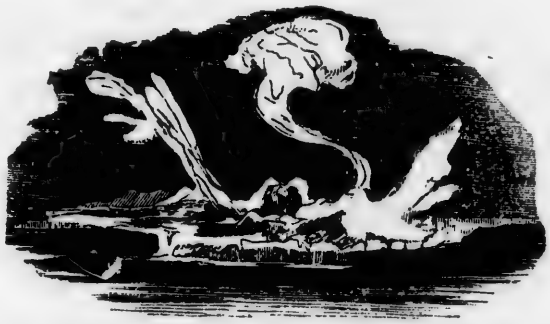

Het halen van mos.

XI. TOEBEREIDSELEN VOOR DEN WINTER. JAGTAVONTUUR. OMGANG EN OVEREENKOMST MET DE ESKIMO'S. GEVAARLIJKE DOOLTOGT. JAGT OP BEEREN, WALRUSSEN EN RATTEN.

Met vasten tred, zooals die van lieden welke zeker zijn van te slagen, verliet ons het gezelschap en was binnen weinige uren uit onze oogen. Toen zij tusschen de hummocks verdwenen, gevoelden wij met vernieuwde kracht het netelige van onzen toestand. Het treurige gevoel van nog meer verlaten te zijn dan vroeger, de hulpeloosheid van sommigen en de verminderde veerkracht van allen, de dreigende winter met zijn kouden, donkeren nacht, onze gebrekkige hulpmiddelen — dit alles vervulde onze gedachten geheel; JOHN FRANKLIN en zijne togtgenooten, die maanden lang het onderwerp van onze gesprekken geweest waren, werden thans door het spreken over onzen eigen toestand op den achtergrond geschoven. Alles moest zwichten voor de vraag hoe voort te komen, hoe in het leven te blijven. Hieraan knoopten zich van zelf beraadslagingen over de pligten, welke ieder onzer voortaan te vervullen had. Wij kwamen spoedig tot het besluit, dat onze geheele inrigting en levenswijze dezelfde blijven zou als zij tot nog toe geweest was; de dienstregeling, de godsdienstoefening, de bepalingen omtrent de maaltijden en de wacht, ja zelfs de waarnemingen van den hemel en het opteekenen van de stroomingen zouden geregeld worden voortgezet.

In de eerste plaats was ik er nu op bedacht om van het een en ander, dat wij van de Eskimo's geleerd hadden, een nuttig gebruikt te maken. Het kwam mij het beste voor om hen in de inrigting hunner woningen en hunne eigenaardige voedingswijze eenvoudig na te volgen — natuurlijk zonder hunne onzindelijkheid.

Onze eerste zorg was om een warm winterverblijf in gereedheid te brengen, want onze brandstoffen waren nagenoeg opgeteerd. Zoowel de gezonden als de zieken werkten, ieder naar zijne krachten, mede om het schip in een Igloë of Eskimo-hut te veranderen. Er werden te dien einde mos- en turfzoden bijeenverzameld overal waar iets op te sporen was, en vervolgens op

Doorsnede van het winterverblijf.

sleden naar het schip gebragt. Beide stoffen zijn zeer slechte geleiders van de warmte, zoodat, wanneer het ons gelukte om daarmede het halfdek flink te bekleeden, wij eene woning hebben zouden, die voor den vorst nagenoeg ondoordringbaar was. Overeenkomstig ons bouwplan werd er onder dek eene ruimte van 18 vierkante voeten afgeperkt, en deze van boven tot onderen met de genoemde stoffen opgevuld. De bodem werd zorgvuldig met gips en stijfsel bestreken, met eene twee duim dikke laag van manilla-werk bedekt en daarover nog een zeildoek gespannen. De ingang bestond, even als bij de Eskimo-hutten, uit een lagen met mos gevoerden tunnel, met zoovele deuren en voorhangen als wij er met mogelijkheid in konden aanbrengen.

Dit was de eenige uit- en ingang, bestemd voor alle mogelijke doeleinden; het was zeker niet zeer ruim, maar wij konden er alle tien doorkruipen, en ik dacht hoe naauwer, hoe warmer.

Het halen van mos is hier in de poolstreken lang geen aangename zomerpret, maar integendeel een hard winterwerk. De turfzoden, die uit een mengsel van halfvergane wilgen, grassen, mossen en heideplantjes bestaan, zijn tot eene harde massa vast gevrozen. Wij konden ze met sneeuwwater niet los dooijen, maar moesten ze met breekijzers van de klippen loswerken en als harde steenen naar huis slepen. Maar eindelijk was ook dit noodzakelijk werk verrigt; wij hadden genoeg om onze winterhut te bouwen, en ons was niets meer noodig dan eene goede massa sneeuw, om het geheele schip daarmede te omkleeden.

Intusschen was onze voorraad wild sterk geslonken; op den 11den September hadden wij nog slechts zes eenden, van de grootte eener patrijs, en onze sneeuwhoenders. Ik besloot om de proef te nemen van eene nieuwe methode om robben te vangen. Slechts tien eng. mijlen zeewaarts gaat er tusschen de ijsbergen een sterke stroom en drijven er vele ijsschotsen, waarop de robben zich tusschen beiden nederzetten om adem te halen. Ik reed met de honden uit en nam HANS mede, maar wij vonden de bewuste plek met zulk los en broos ijs omgeven, dat het niet mogelijk was er op te komen. Nu dacht ik, morgen zal het beter gaan met Gods hulp. Ik zal mijn lang jagtroer medenemen, en bovendien den kajak, een Eskimosche harpoen met lijn en luchtzak, en een paar breede sneeuwschoenen. Waar het ijs te onzeker is, zal ik knielen en mijn gewigt over de sneeuwschoenen verdeelen; HANS zal mij volgen, door zich schrijlings op den kajak neder te zetten, die in geval van nood als eene soort van reddingboot dienen kan. Zijn wij op die wijze zoo gelukkig van de robben onder schot te krijgen, dan begeeft HANS zich te water om ze op te halen, voordat zij zinken.

Den volgenden dag ging ik met HANS en vijf honden aan het werk, en bereikten wij den Pinnakelberg in een uur. Maar waar was het water van gisteren, waar de zeehonden? De ijsvelden hadden zich gesloten, en ons jagtveld was in eene ruwe ijsvlakte veranderd. Evenwel ontdekte ik toch boven van een ijsberg, in het Noord-westen eene streep dikke nevel, het kenteeken van open water. Dit lag juist in het oord, waar wij in het voorjaar halfbevrozen ronddoolden. In een paar uren bereikten wij een onafzienbaar ijsveld, zoo vlak als een billardtafel en van voldoende sterkte. In de verte vertoonden zich duidelijk de dampzuilen van het open water. Zonder

te aarzelen en vol hoop op eene gelukkige jagt ijlden wij voorwaarts. Wij kwamen spoedig op ijs van jonger dagteekening, dat minder sterk was dan het vorige, maar dat toch nog houden kon. Pijlsnel ging het nog een eindweegs verder, totdat HANS op eens luidkeels riep: Pusey puseymut — robben, robben! Oogenblikkelijk versnelden de honden nogmaals hunne vaart, en toen ik voor mij uitkeek zag ik geheele scholen van geborstelde zeehonden op eene opene watervlakte spelen. Maar tevens bemerkte ik ook, dat wij ons op eene nieuwe, oogenschijnlijk minder zekere ijsvlakte bevonden. Regts en links strekte zich wijd en zijd de met ijzel bedekte vlakte uit. De naastbij gelegene vaste ijsschots vóór ons was een geïsoleerde ijsklomp, die even als een eiland boven de witte vlakte uitstak. Omkeeren was niet mogelijk; wij moesten voorwaarts. Wij zetteden de honden met schreeuwen en slaan aan; maar waren nog meer dan eene Engelsche mijl van gezegd ijseiland af, en het ijs boog door de slede als leder. De honden werden door vrees bevangen en liepen daardoor, zonder ons toedoen, zoo hard als zij konden.

De spanning waarin wij verkeerden, zonder zelven iets te doen te hebben, werd onverdragelijk. Wij wisten dat wij verloren waren, indien wij de vaste schots niet bereikten, en dit hing eenig en alleen van onze honden af. Één oogenblik oponthoud en wij zakten allen te zamen door het ijs in den snelvlietenden stroom; tegenwoordigheid van geest noch iets anders kon daartegen iets doen. De robben, die wij thans zoo verre genaderd waren, dat wij hunne sprekende gezigten konden herkennen, zagen ons met de hun eigene verwonderde nieuwsgierigheid aan; wij reden er welligt een vijftig stuks voorbij, die zich tot aan de borst uit het water ophieven, om ons als het ware met hun behagelijk wezen te bespotten.

Aan die wanhopige vlugt voor het noodlot zou een einde komen; het golven van het taaije zoutwaterijs verschrikte eindelijk de honden in die mate, dat zij op slechts 50 schreden van de schots plotseling staan bleven. Onmiddelijk zakte het linkerijzer van de slede door het ijs; de hond aan dien kant volgde, en binnen eene seconde lag de geheele linkerkant van de slede onder water. Mijne eerste gedachte was om de honden los te maken. Ik boog voorover om den streng aan den linkerkant door te snijden en dreef in dezelfde minuut naast den hond in eene brij van poreus ijs en water. De goede HANS kwam op ons toe en wilde ons onder luide jammerkreten in gebroken Engelsch bijstaan; maar ik beval hem, om zich op den buik te leggen, armen en beenen uit te strekken en zich met behulp van zijn zakmes tot aan de ijsschots voort te schuiven. In dit oogenblik dreven slede, honden en trek-

lijnen in elkander verward om mij heen. Het gelukte mij de treklijn door te snijden en den hond op het ijs te brengen, maar niet zonder groote inspanning, want het arme dier had mij door zijne angstige liefkozingen bijna doen verdrinken. Nu zwom ik naar de slede, maar bevond dat ik er niet op drijven kon, en zoo bleef mij niets over, dan mijn geluk aan den rand van het gat te beproeven. Ik roeide aan alle kanten rond, maar overal brokkelde het verwenschte ijs af op het oogenblik, waarop ik meende gewonnen spel te hebben. Door die vruchtelooze pogingen werd de cirkel, waarin ik mijne zwemoefeningen uitvoerde, op eene verontrustende wijze al grooter en grooter, en ik gevoelde mij na elke mislukte inspanning zwakker. Middelerwijl had HANS het vaste ijs bereikt en lag op zijne knieën, in een mengelmoes van Engelsch en Eskimoosch, te bidden.

Het was bijna met mij gedaan. Ik had mijn mes bij het lossnijden van de honden verloren, en een tweede dat zich in mijn broekzak bevond, zat zoo vast tusschen de natte plooijen, dat ik er niet bij komen kon. Dat ik er eindelijk uitkwam, had ik te danken aan een pas gedresseerden trekhond, die nog aan de slede vast zat en door zijn gespartel het eene ijzer van de slede digt bij den rand van het ijs gebragt had. Alle vroegere pogingen om mij van de slede als van eene brug te bedienen, waren mislukt; de slede zakte telkens door het ijs en deed het nog meer afbrokkelen. Thans gevoelde ik, dat ik nog slechts één kans had. Ik keerde mij op den rug, om mijn gewigt zoo klein mogelijk te maken, en legde mij met den nek op den rand van het ijs, boog daarop langzaam en voorzigtig mijn been, drukte mijn voet tegen het ijzer van de slede, en schoof mij op die wijze langzaam verder op het ijs, terwijl ik middelerwijl oplettend naar het kraken van het ijs luisterde. Weldra voelde ik dat mijn hoofd op het ijs en mijn natte pelsjas over de vlakte gleed, daarop volgden de schouders gelukkig en ten laatste schoof ik mij door een krachtigen ruk geheel op het ijs en was gered. Ik bereikte het kleine ijseiland, waar HANS zich beijverde om mij te wrijven. Wij redden alle honden, maar slede, kajak, geweer, sneeuwschoenen en al het overige moesten wij in den steek laten, totdat een felle vorst ons in staat zou stellen om terug te keeren en de gereedschappen uit het ijs los te maken.

Na 12 mijlen hard geloopen te hebben, bereikten wij ons schip weder, waar ik zooveel gemakken en hartelijkheid vond, dat ik het ongelukkige jagtavontuur spoedig vergat.

Maar ik bemerk, dat mijne mededeelingen uit de periode van onze drukke toebereidselen voor den winter nog zeer onvolledig zijn, en dat ik nog niet verhaald heb, door welke omstandigheden wij trapsgewijze op een meer vriendschappelijken voet met de Eskimo's kwamen. De laatste keer dat ik melding maakte van die zeldzame lieden, wier lotgevallen zich voortaan zoo naauw aan de onze zouden aansluiten, was bij het verhaal van MYUK's vlugt uit de gevangenschap. Terwijl mijne togtgenooten meermalen met Eskimo's verkeerd hadden in den tijd, toen ik voor het opsporen van het Beechy-eiland afwezig was, had ik zelf er geen enkelen in de Renselaer-haven gezien, tot op den tijd toen PETER met zijne metgezellen afscheid van ons genomen had. Juist toen verschenen er drie hunner, even alsof zij eens wilden opnemen hoe de achtergeblevenen het nu maken zouden; althans ik beschouwde het als een stellig bewijs, dat wij onafgebroken door hen bespied waren geworden.

Het was thans werkelijk geheel anders met ons gesteld dan bij hunne vroegere bezoeken; wij hadden de helft van onze provisie, booten en sleden, en meer dan de helft van de gezonde personen verloren, en daarbij het vooruitzigt om hier in het ijs begraven te blijven. Natuurlijk hadden wij niets zoo zeer te duchten als gebrek aan versch vleesch, en daarom was het van belang om met dit volkje in goede verstandhouding te blijven. Wij ontvingen ze daarom altijd vriendelijk en gastvrij, ofschoon zij soms lastig werden en tot reden gebragt moesten worden.

Toen deze drie gasten op het einde van Augustus tot ons kwamen, gaf ik hun eene tent benedendeks tot nachtverblijf, waar zij eene koperen lamp, een kookbekken en overvloed van vet om te branden hadden. Zij kookten en aten onophoudelijk, en in plaats van zich eindelijk te slapen te leggen, misleidden zij tegen den morgen de wacht op het dek en maakten zich heimelijk uit de voeten. Tot dank voor ons gastvrij onthaal hadden zij niet alleen de lamp en het overige kookgereedschap medegenomen, dat zij in gebruik hadden gehad, maar bovendien mijn besten hond. Zij hadden stellig alle honden medegenomen, indien de anderen niet zoo ziek van de reis geweest waren. Daarbij ontdekten wij nog den volgenden morgen, dat ook de kleederen uit buffelvel en gomelastiek, welke MAC GARY eenige dagen te voren buiten bij het ijs gelaten had, verdwenen waren. Deze diefstal bragt mij in verlegenheid. Ik kon daarin niet wel eene daad van vijandelijkheid zien. Bij alles wat zij vroeger hadden weg gekaapt waren zij altijd zoo onbetaalbaar naïf geweest, en wanneer zij betrapt werden hadden zij er zoo smakelijk om

gelagchen, dat ik tot de overtuiging gekomen was, dat zij geheel andere begrippen van het mijn en dijn moesten hebben dan wij. Het was duidelijk, dat wij thans te gering in aantal waren om onze eigendommen voldoende te bewaken, en dat dit volkje tot op een zeker punt onze goedheid valsch beoordeelde.

Ik was in twijfel welke straf ik zou toepassen, maar ik gevoelde dat er iets krachtigs gebeuren moest, al was het dan ook wat gewaagd. Ik zond oogenblikkelijk onze twee beste voetgangers uit, MORTON en RILEY, met last om ten spoedigste de kolonie Anoatok op te zoeken, om zoo mogelijk de dieven in te halen, die daar waarschijnlijk zouden rusten. Zij vonden er den jongen MYUK, die zeer zijn gemak er van nam, in gezelschap van SIVU, de vrouw van METEK, en ANINGNA, de vrouw van MARSINGA. Onze kleederen van buffelvel waren reeds versneden en in kapjassen veranderd die zij om het lijf droegen.

ANINGNA.

Bij het voortzetten van het onderzoek kwamen de keukengereedschappen voor den dag, en eene menigte andere zaken van meer of minder waarde, die wij nog in het geheel niet gemist hadden. Met het strakke beambte-gezigt, dat aan de dienaren van de wet over de geheele aarde eigen is, werden de ontvreemde goederen in beslag genomen, de vrouwen gebonden, met het gestolen goed bepakt en bovendien met zooveel walrusvleesch uit haar eigen voorraad, als voor haar onderhoud noodig scheen, en zoo onverwijld naar het schip getransporteerd.

De 30 Eng. mijlen waren een zware togt voor haar, maar zij klaagden

niet, evenmin als de beide dievenvangers, die reeds 30 mijlen hadden afgelegd om ze te arresteeren. Er waren nog geen 24 uren verloopen, sedert de vrouwen het schip verlaten hadden, toen zij reeds als gevangenen in het ruim terug waren, bewaakt door een vreeselijken blanke, met norsch gezigt en onverstaanbare, maar dreigende woorden. Zelfs het gezelschap van MYUK was haar niet vergund, want dezen had ik tot METEK, den hoofdman van ETA, afgevaardigd met eene boodschap, zooals zij in de ridder- en rooverromans voorkomen, waarbij hem voorgesteld werd om de gevangenen los te koopen. Vijf dagen moesten de vrouwen in haren eenzamen kerker zuchten, zingen en huilen, waarbij haar eetlust evenwel voortreffelijk bleef. Eindelijk kwam de groote METEK opdagen. Hij bragt OÖTUNIA mede, een ander hooggeplaatst persoon, en een geheele slede vol met gestolen messen, tinnen bekers, ijzerwerk en stukken hout.

NESSACK in reiscostuum.

De bijzonderheden van de vrede-onderhandelingen ga ik met stilzwijgen voorbij. Al de wonderen op het schip, alle voortbrengselen van kunst en wetenschap, zelfs met inbegrip van de vuurwapenen, maakten op METEK niet zoo veel indruk, als de overtuiging, die hij nu verkregen had, dat de blanken hen in physieke krachten overtroffen. Deze Nomaden weten beter dan iemand anders, hoeveel volharding en energie er toe vereischt wordt, om zich een weg te banen door drijfijs en sneeuwvlagen. Zonder twijfel had METEK gedacht, dat het na het vertrek van een gedeelte der bemanning met de krachten der overigen gedaan was, en thans moest hij beleven, dat wij binnen weinige uren een marsch naar zijne hut maakten, drie der schuldigen boeiden en als gevangenen naar het schip transporteerden. Zulk een karrewei wist hij naar waarde te schatten. Het versterkte hem

in het geloof, dat de blanke van regtswege overal het overheerschende menschenras was, of zijn moest.

De onderhandelingen liepen zonder moeilijkheden af, ofschoon zij verscheidene malen afgebroken werden door onvermijdelijke ceremonies en pauzen. De hoofdinhoud van het verdrag kwam van den kant der Innuits (Eskimo's) hierop neder: wij beloven, dat wij niet zullen stelen. Wij beloven u versch vleesch te brengen. Wij beloven u honden te verkoopen of te leenen. Wij willen u gezelschap houden, zoo vaak gij ons noodig hebt, en u de plaatsen aanwijzen waar wild te vinden is. — De Kabluna's of blanken beloofden van hunnen kant: Wij willen geen dood en toovenarijen over u brengen, en u geenerlei schade berokkenen. Wij willen op de jagt voor u schieten. Aan boord van het schip zult gij gastvrij worden opgenomen. Wij schenken u naalden en spelden, twee soorten van messen, een ijzeren hoepel, drie stukken hard hout, eenig vet, een priem en garen, en wij willen u deze en andere dingen, die gij noodig hebt, tegen walrus- en robbevleesch van de beste hoedanigheid in ruil geven.

Dit verdrag, dat voor ons van het grootste belang was, werd in eene volle vergadering van het volk van Eta, waarin HANS en MORTON als mijne afgezanten fungeerden, aangenomen en goedgekeurd. Het werd niet bij eede bekrachtigd, maar ook nooit verbroken. Het verkeer tusschen beide partijen had altijd in den geest van het contract plaats. Zij gingen tusschen de hut en het schip af en toe, legden bij elkander bezoeken af, nu eens uit beleefdheid, en dan eens uit noodzakelijkh l, voegden zich op jagtpartijen bij elkander, en waren in één woord door het gemeenschappelijk belang aan elkander verbonden. Er kwamen zelfs gevallen voor, waarin het bleek, dat men over en weder aan elkander gehecht was. Zoolang wij in het ijs gevangen zaten, hadden wij hun belangrijke raadgevingen betreffende het jagen te danken, en bij gemeenschappelijke togten deelden wij den buit in gelijke deelen, zoo als onder hen gebruikelijk is. Onze honden waren in zekeren zin gemeenschappelijk goed, en niet zelden bespaarden de Eskimo's wat uit hun eigen mond, om daarmede onze uitgehongerde dieren te voeden. In tijd van nood voorzagen zij ons van vleesch, en een anderen keer konden wij het hun vergelden. Kortom, zij leerden ons slechts als weldoeners kennen, en ik weet dat zij later ons vertrek bitter betreurden.

Wij leidden thans geheel een noordelijk nomadeleven; de strijd met de ruwe elementen hardde ons en bekwam ons goed. Men moet in dit klimaat ontzagchelijk eten, maar daardoor vermeerdert dan ook de spierkracht. Onze

tafelgesprekken waren in dien tijd zoo vrolijk als op eene bruiloft. Soms waren een paar van eene sledevaart van 74 mijlen teruggekomen, terwijl een paar anderen een wandeltogt van 160 mijlen hadden afgelegd; ieder had wat te verhalen, en middelerwijl kwamen er reeds weder nieuwe plannen op het tapijt. Daarbij waren wij op het schip flink met onze toebereidselen voor den winter gevorderd; maar alle voorteekens leerden ons dan ook, dat wij minstens drie weken vroeger zouden vastvriezen dan het vorige jaar.

MAC GARY en MORTON waren naar de andere kolonie Anoatok op reis, om ook daar onze overeenkomst te doen aannemen. Zij kwamen op den 17den September terug, sterk vermoeid van de 50 mijlen verre reis, maar vrolijk te moede, want zij bragten goede tijding en een stuk walrusvleesch van minstens 20 kilo mede. Bij hunne aankomst hadden zij slechts drie lieden in de hutten aangetroffen, OÖTUNIA, den langharigen bengel MYUK, en een derden man, die ons nog niet voorgekomen was. In den beginne was het twijfelachtig geweest of het bezoek goed opgevat zou worden, vooral van de zijde van MYUK. Hij was onze gevangene geweest wegens diefstal, was weggeloopen en nog eene hoeveelheid walrusvleesch schuldig gebleven, dat hij als schadeloosstelling voor onze boot zoude leveren. De beide mannen, die thans tot hen kwamen, waren zijne gevangenbewaarders geweest, en hij was de eerste, wien zij bij hunne aankomst ontmoetten; hij kon op het vermoeden komen, dat zij juist niet gekomen waren om hem gunsten te bewijzen. Maar toen MAC GARY hem aan het verstand had gebragt, dat het bezoek hem niet persoonlijk betrof, en dat men alleen een gastvrij onthaal van hem verlangde, was hij als met handen omgekeerd. Hij heette de reizigers hartelijk welkom, geleidde hen in zijne hut, ruimde de beste plaats voor hen in, en stookte het vuur op met mos en spek. De anderen kwamen nu ook opdagen, en alles beijverde zich om het den gasten aangenaam te maken. Hunne natte laarzen werden bij het vuur opgehangen, hunne kleederen uitgewrongen en op warme steenen gelegd, hunne voeten in hooi gewikkeld, en uitgezochte sneden van walruslever in de pot gedaan. Waarlijk, wat gastvrijheid, rondborstigheid en hartelijkheid aangaat, hadden zij niets meer van ons te leeren, en hieruit verklaart zich dan ook de ongegeneerde en vrijmoedige wijze, waarop zij de eerste keer op ons schip kwamen. Het was mij toen een raadsel geweest, wat de wonderlijke grimassen toch beteekenen

moesten, die zij bij het naderen van het schip gemaakt hadden. Later werd het mij duidelijk, dat het een proefje van hun talent voor de conversatie was, waardoor zij zich toegang tot het schip wilden verschaffen, en toen zij dezen verkregen hadden, zagen zij spoedig, dat zij niets te vreezen hadden.

De bewoners van Anoatok keurden alles goed, waartoe METEK zich verbonden had, juist alsof al het voordeel aan hunne zijde was, en toen onze lieden afscheid namen, pakten zij, als of dit van zelf sprak, het overgebleven vleesch op de slede.

De inboorlingen kwamen voortaan veel aan boord, en ik ging dikwijls gemeenschappelijk met hen op de jagt. Daardoor leerde ik spoedig het land even goed kennen, als zij zelven, en kon ik elke rots, spleet en stroom even goed in de mist vinden en bij name noemen, als bij lichten dag. De koude was om dezen tijd, tegen het laatst van September, reeds doordringend, maar de toestand van onze provisiekamer gedoogde niet, dat wij te huis bleven.

Den 28sten September keerde ik terug van eene reis naar Anoatok, die, ten gevolge der onverwinbare hardnekkigheid van onze wilde vrienden vol gevaren was. Ik zocht op zekeren middag de plaatsen op, waar walrussen te vangen waren. Voor eene ligte slede had ik, behalve onze vijf goede honden, nog twee gespannen, die aan de Eskimo's behoorden. Ik had behalve OÖTUNIA, MYUK en den donkerkleurigen, vreemden Eskimo, MORTON en HANS bij mij. De slede was te zwaar geladen, maar ik kon de Eskimo's op geenerlei wijze overhalen om iets van den last af te nemen, en zoo kwam het, dat wij de Force-baai niet tijdig genoeg bereikten, om haar nog bij daglicht te kunnen oversteken. Het omtrekken van de inhammen zou te lang opgehouden hebben en bovendien gevaarlijk geweest zijn; wij verlieten ons daarom op de sporen van vroegere togten en dreven de honden regtuit. Maar spoedig overviel ons de duisternis en werd de sneeuw door een hevigen noordenwind opgejaagd. Ongeveer te 10 ure 's avonds hadden wij het land verloren; wij dreven de honden goed aan en draafden allen naast de slede voort, maar wij hadden een verkeerden weg genomen en gingen zeewaarts naar het drijfijs van de straat. Niemand wist zich te oriënteeren, de Eskimo's waren geheel van het spoor, en de onrust van de honden, die elk oogenblik meer zigtbaar werd, deelde zich aan de menschen mede. Het instinkt dezer dieren onderrigt hen naauwkeurig of zij zich op onzeker ijs bevinden, en ik weet niets wat den mensch onaangenamer aandoet, dan de

waarschuwing voor onzigtbare gevaren, zoo als zij zich in de instinktmatige vrees van een dier openbaart.

Wij moesten in beweging blijven, want de storm die zoo hevig was, dat wij moeite hadden om de slede regt te houden, verhinderde ons eene tent op te slaan. Wij gingen derhalve met omzigtigheid voorwaarts en beproefden de vastheid van het ijs met tentstaken, die ik had laten uitdeelen. Reeds sedert eenigen tijd had ik tusschen het geloei van den storm een dieper en aanhoudend gemurmel gehoord, en thans werd het mij eensklaps duidelijk, dat het golfgeklots was en dat wij ons digt bij open water moesten bevinden. Naauwelijks had ik tijd om regtsomkeert te bevelen, toen wij in eene wolk van natte, half bevrozen mist gehuld werden en de schuimende zee zelve op een afstand van eenige honderde voeten voor ons lag. Thans konden wij onzen gevaarlijken toestand beoordeelen. Het ijs werd door den storm opengescheurd, en het was onzeker of het ons gelukken zou om er uit te komen, zelfs wanneer wij vlak tegen den storm in terugworstelden. Ik besloot om onze rigting zuidwaarts te nemen, in de hoop van de Godsentklippen te bereiken. In die rigting was het ijs zwaarder, en waarschijnlijk beter tegen een noordenwind bestand. Maar ook dan nog bleef onze toestand hagchelijk.

Middelerwijl was de branding hoe langer hoe digter bij ons gekomen; wij voelden het ijs onder onze voeten golven en weldra zakte het in. Vóór ons verhieven zich rijën van hummocks, waar wij door moesten, en daarbij hadden wij een gevoel alsof wij door spitsroeden liepen. Toen wij hiervan verlost waren, moesten wij over vergruisde rotsblokken naar de kust klauteren, waarbij wij nu eens over vooruitstekende spitsen struikelden, en dan eens tot aan den hals in het water vielen. Het was te donker om het eiland te herkennen, waarop wij aanhielden; wij zagen slechts het zwarte beeld van een hoog voorgebergte voor ons. De honden, ons niet meer te trekken hebbende, gingen nu moediger voorwaarts; wij naderden de kust, terwijl wij nog altijd het huilen van den storm achter ons hoorden. Maar thans kwam eerst het ergste. Als met het ijs vertrouwde menschen wisten wij, dat men zelfs onder de gunstigste omstandigheden slechts met moeite en gevaar van het algemeene ijsdek op het landijs komen kan. Eb en vloed vernielen voortdurend het ijs aan den kant van den ijsgordel, zoodat er eene onregelmatige half drijvende ijsmassa aan de kust gevormd wordt, en deze was thans, door den storm gezweept, in geweldige beweging. Het was pikdonker. Ik overreedde OÖTUNIA, den oudsten der Eskimo's, om zich een tentstang dwars

over de schouders te laten vastbinden. Ik gaf hem het eind van een touw, waarvan ik het andere einde om het lijf had geslagen. Ik ging voorop, OÖTUNIA volgde en hem de overigen. Ik zocht de plekken uit, die ons dragen konden, en wanneer er een ijsschol van eenige grootte ontdekt was, dreven de anderen de honden aan, schoven de slede voort, of lieten zich daaraan hangen, al naar de ingeving van het oogenblik. Natuurlijk ging het niet altijd even voorspoedig, en zelfs liepen wij nu en dan groot gevaar. Toch liep alles goed af, en eindelijk gelukte het den een na den ander, mij op het landijs achterna te klimmen en de honden naar boven te brengen.

De Voorzienigheid was onze leidsvrouw geweest; de kust waarop wij geland waren, was Anoatok, en wij bevonden ons naauwelijks 400 schreden van de verblijfplaats onzer vrienden, de Eskimo's. Onder vreugdekreten, ieder in zijne taal, ijlden wij derwaarts, en in minder dan een uur zaten wij bij vriendelijk brandende lampen en een kostelijk maal van walrusvleesch, dat ons na een onafgebroken marsch van twintig uren over het ijs uitstekend smaakte.

Toen wij de hut bereikt hadden, sloeg onze vreemde Eskimo, die AWATOK of Zeehondenluchtzak heette, met twee steenen vuur. De eene was een hoekig stuk van melkachtig kwarts, de andere oogenschijnlijk een ijzererts. Hij sloeg er eenige vonken uit, volkomen op de wijze waarop over de geheele wereld staal en vuursteen met elkander in aanraking worden gebragt, en bediende zich van de wol van de katvormige vrucht der wilg als tonder, waarmede hij eindelijk een hoop droog mos in brand stak.

De hut of het huis Anoatok bevatte een enkel, op een hol gelijkend lang vertrek; het was vrij goed uit steenen opgebouwd en met zoden van turfmos bekleed. Het dak vormde een soort van boog en bestond uit platte, bijzonder groote en zware steenen, die als dakpannen over elkander gelegd waren. Het vertrek was zoo laag dat wij even overeind konden zitten, en ongeveer acht voet lang en zeven breed; bovendien had men nog twee voet verkregen, door het verwijden van den tunnelvormigen ingang. Dit toegangskanaal voor den winter draagt den naam van tossut, is tien voet lang en zoo naauw, dat er slechts even een mensch kan doorkruipen. De uitwendige opening ligt dieper dan de bodem van de hut, zoodat men bij het binnenkomen naar boven moet kruipen. De tand des tijds had aan het huis Anoatok geknaagd, even als aan de prachtige gebouwen in meer zuidelijke wildernissen. Het geheele front van het dak was ingevallen en had den tossut verstopt, zoodat wij door de eenige opening, die voor venster diende, onze intrede moesten

doen; de bres was zoo wijd dat men er best met een hondeslede kon doorrijden, maar onze noordsche hondgenooten dachten er niet aan om haar digt te maken. Deze ijzersterke menschen vleiden zich om de spekvlam neder en droogden op die wijze met een zigtbaar welbehagen hunne met zeewater doortrokken kleederen. Zij weken alleen in zooverre van hunne gewone handelwijze af, waartoe het gezigt van het opene dak hen waarschijnlijk bewoog, dat zij hunne kleederen niet voor den ingang uittrokken, om ze in de lucht te laten droog vriezen.

Hun keukengereedschap was nog eenvoudiger dan het onze. Eene soort van kom uit zeehondevel diende voor watervat. Een steenen plaat kwam bijna loodregt uit den muur te voorschijn, en werd door een steen gestut. Onder de plaat lag het schouderbeen van een walrus, met de holle zijde naar boven, die juist ruim genoeg was voor eene pit van mos en een weinig spek. Er werd een sneeuwklomp op den steen gelegd, die, door vlam en rook omgeven, spoedig ontdooide. Het afvloeijende water werd in de kom van zeehondevel opgevangen. Kookpotten bezaten zij niet; wat zij niet raauw opaten, werd op warme steenen gebraden. Behalve hetgeen zij aan hun lijf droegen, bestond hunne geheele uitrusting uit een koord van walrusvel en eene werpspies.

Wij, als het meer beschaafde gedeelte van het gezelschap, maakten het ons op onze manier gemakkelijk. Wij krabden de antieke hoopen vuil van de slaapbanken af, spanden over de droog gevrozen steenen platen dubbel zeildoek, spreidden daarover onze jassen van buffelvel, en haalden drooge sokken en mokassins van onder onze natte bovenkleederen te voorschijn. Mijne koperen lamp, een onschatbare toestel op kleine reizen, verspreidde weldra hare weldadige vlam. Nu kwamen de soepketel, het walrusvleesch en de warme koffij voor den dag, en eindelijk werd ook de gapende opening van het venster met eene plaat gomelastiek gesloten.

Gedurende onzen langen marsch en onze gevaren op het ijs hadden wij ons wel gewacht om eenig blijk van vermoeidheid te geven, en wij hadden zelfs OÖTUNIA en MYUK nu en dan op den rug gedragen. Ook lieten wij niet bemerken, dat wij van de koude te lijden hadden, en zoo konden wij al onze rijkdommen en gemakken voor den dag halen, zonder dat de Eskimo's daarin een bewijs van zwakheid en verwijfdheid konden zien. Ik zag dan ook, dat zij diep overtuigd waren van onze meerderheid; een gevoel, dat bij den zelfzuchtigen en ingebeelden wilde niet gemakkelijk opkomt. Thans was ik zeker, dat zij onze geworen vrienden waren. Zij begroetten ons zoo

luid met hun ruw en eentoonig gezang van amna aja, dat wij dachten, dat onze trommelvliezen bersten zouden. Zij improviseerden zelfs een nieuwen lofzang:

Am - na - jah, Am - na - jah, Am - na jah, - Am - na - jah,

dien zij zonder ophouden met eene belagchelijk overdrevene deftigheid herhaalden, en die altijd met het refrein eindigde: nalegak, nalegak, nalegak, nalegak-soak! Hoofdman, hoofdman, groote hoofdman! Zij gaven ons allen bijzondere eerenamen en namen ons plegtig en met vele formaliteiten in hun vriendschapsbond op.

Na den afloop van het eten, het gezang en alle plegtigheden kropen HANS, MORTON en ik in onze buffelzakken, terwijl de drie Eskimo's zich tusschen ons in legden. Nog onder het inslapen klonk mij het op nieuw ingestemde nalegak in de ooren, en in mijne droomen verrezen beelden uit de schooljaren voor mij met de kikvorschen van ARISTOPHANES. Ik sliep elf uren lang.

De Eskimo's waren lang vóór ons weder op den been, en ontbeten met raauw vleesch van een grooten bout, die in een smerigen hoek lag. Hunne wijze van eten was zeer eigenaardig. Zij sneden het vleesch in lange repen, bragten daarvan het eene einde aan den mond, stopten het zoover naar binnen, als maar mogelijk was, en sneden dan het uithangende stuk vlak voor de lippen af. Er behoorde werkelijk eenige handigheid toe, en niemand onzer, die het beproefde, kon het naar eisch doen, en toch zag ik het door kinderen van hoogstens twee jaren volgens de regels van de kunst uitvoeren.

De jagt, die nu ondernomen werd, ga ik met stilzwijgen voorbij, omdat daarop niets bijzonders plaats had. Den 2den October zond ik HANS en HICKEY wederom naar de Eskimo-hutten, om te zien of onze vrienden gelukkig geweest waren op de walrusjagt; want onze voorraad versch vleesch was sterk aan het afnemen, en behalve eenige gedroogde vruchten en gezouten groenten hadden wij nagenoeg niets meer voor de keuken dan brood en gezouten rund- en varkensvleesch. Zij kwamen met slechte tijding terug, en hadden noch vleesch, noch Eskimo's gevonden. De zonderlinge sneeuwmenschen waren op eene raadselachtige wijze verdwenen; waarheen en hoe was moeilijk te gissen, want zij bezaten geene slede. Ver konden zij niet weg wezen, maar zij zijn zoo onrustig van aard, dat wanneer zij eens op de

been zijn, geen beschaafd mensch zeggen kan, wanneer zij weder tot staan zullen komen.

Ik besloot om zelf naar de Eskimo's te zoeken, maar wilde eerst nog met mijn wortelbier gereed zijn, dat ik hoofdzakelijk uit de kruipwilg brouwde, waarvan wij een goeden voorraad hadden opgedaan. Het had een aangenamen, bitteren smaak.

Op den 7den October werden wij in rep en roer gebragt door HANS' en MORTONS geschreeuw: Nannuk! nannuk! een beer! een beer! Tot onze schande was er geen een geladen geweer, en terwijl de anderen dit verzuim zoo snel mogelijk herstelden, ijlde ik met mijn pistool met zes loopen op het dek. Ik zag eene beerin van gemiddelde grootte en een jong van vier maanden in levendigen strijd met de honden. Deze vielen de beerin van alle kanten aan, terwijl zij van haren kant met eene verwonderlijke behendigheid den eenen hond voor en den anderen na uit de hoop haalde, in den nek aanpakte en met eene bijna onmerkbare beweging van den kop vele voeten of liever passen ver slingerde. Tudla, die voor de slede voorop loopt, was reeds buiten gevecht gesteld; Jenny beschreef, juist toen ik uit het luik oprees, een grooten cirkel door de lucht en viel bewusteloos op het ijs neder; de oude, dappere, maar tegenover beeren onvoorzigtige Whitey was het eerst in den slag geweest, en lag hulpeloos jammerend in de sneeuw.

Er scheen nu wapenstilstand te zijn; althans de beerin begreep het zoo, want zij keerde zich nu naar onze vleeschvaten en begon ze op eene zeer ongegeneerde manier om te keeren en te besnuffelen. Ik joeg het jong een pistoolkogel in de zijde; terstond nam de oude het tusschen de achterpooten, schoof het voort, en retireerde tot achter de spijskamer. Onderwijl kreeg zij van OHLSEN een geweerkogel, waarop zij evenwel ter naauwernood acht sloeg. Alleen met hare voorste klaauwen trok zij de vaten met bevrozen vleesch omver, die in eene drieuubbele rij rondom de spijskamer opgestapeld stonden, maakte zich van eene halve ton haring meester, droeg ze met den bek naar beneden en wilde zich uit de voeten maken. Thans was het tijd om er een eind aan te maken. Ik naderde haar, totdat ik ze met mijn pistool goed onder schot had, en gaf haar zes kogels. Zij viel, maar stond dadelijk weder op, pakte het jong weder even als straks aan, en liep verder voort. Werkelijk had zij ons nog kunnen ontsnappen, zonder de heerlijke taktiek, die nu de honden, die wij pas van de Eskimo's gekregen hadden, in het werk stelden. De honden aan de Smithstraat zijn beter voor de beerejagt gedresseerd, dan die, welke wij van de Baffinsbaai hadden medegenomen;

zij vallen de beeren niet onmiddelijk aan, maar maken het hun slechts lastig. Zij omsingelden de beerin zonder ophouden, en wanneer deze een hunner te lijf wilde, dan liep de hond met matigen spoed regtuit, terwijl zijne kameraden hem in het kritieke oogenblik te hulp kwamen, door de beerin van achteren te bijten. Dit ging zoo geregeld en rustig toe, dat wij allen verbaasd stonden. Zoo vocht het arme dier op haar terugtogt met vruchteloozen moed, totdat twee bukskogels den strijd beslisten. De beerin waggelde, liep eenige schreden voorbij haar jong, staarde ons met uitdagende blikken aan, en zonk eerst neder, toen nog andere kogels haar getroffen hadden. Het dier was buitengewoon mager en had geen spoor van voedsel meer in het darmkanaal. De honger had het waarschijnlijk zoo stoutmoedig gemaakt. Haar gewigt bedroeg 325, het afgehouwen vleesch 150 kilo. Het dier was zeven voet acht duim lang. Zulke magere dieren zijn de smakelijkste, zoo als reeds vroeger werd opgemerkt.

De jonge beer was grooter dan een hond en woog 57 kilo. Even als in het jagtavontuur van MORTON sprong hij op het lijk zijner moeder en huilde vreeselijk over hare wonden. Hij stelde zich verwoed te weer, toen hij aan den strik zou gelegd worden, maar toen hij eindelijk gemuilband was, volgde hij gedweê naar het schip. Hij werd aan de zijde van het schip vastgeketend, en beet naar alles wat hem te na kwam. Hij leed zigtbaar aan zijne wonden.

Merkwaardigerwijze hadden de honden, die in het beeregevecht zoo veel te lijden hadden, geen ernstige kwetsuren bekomen. De beerin had telkens de aanvallers met den bek voortgeslingerd, zonder hare klaauwen te gebruiken, en hen met de tanden slechts weinig beschadigd. Een van de honden, die wij het laatste gekregen hadden, en die gedresseerd was voor de beerejagt, hield zich zoodra hij aangegrepen werd volmaakt stil, maakte alle spieren slap en liet zich zoo voortslingeren, maar naauwelijks voelde hij weder grond onder de voeten, of hij kwam weder voor een nieuwen aanval aangeloopen.

De beeren schijnen wilder te worden naarmate zij op hoogere breedten leven, of wellig: naarmate zij verder van de streken verwijderd zijn, waar zij gejaagd worden. In Zuid-Groenland schijnen de aanhoudende vervolgingen den aard der beeren reeds eenigermate veranderd te hebben; zij vallen daar nooit ongemoeid aan, en zelfs wanneer zij gedwongen worden om zich te verdedigen, brengen zij den jagers geen ernstige wonden toe, zoodat er slechts zelden iemand bij omkomt.

n slechts lastig.
een hunner te
ijne kameraden
n van achteren
baasd stonden.
n moed, totdat
eenige schre-
aan, en zonk
Het dier was
et darmkanaal.
aar gewigt be-
even voet acht
reeds vroeger

. Even als in
eder en huilde
toen hij aan
d was, volgde
chip vastgeke-
aar aan zijne

echt zoo veel
n had telkens
en te gebrui-
n de honden,
de beerejagt,
e alle spieren
le hij weder
aanval aan-

gere breedten
d zijn, waar
vervolgingen
j vallen daar
n om zich te
, zoodat er

Jagt op Gehaarn.

Ik soupeerde met de lever van den jongen beer, maar zij bekwam mij slecht; ik kreeg verschijnselen van vergiftiging, duizeligheid, diarrhee, en wat hiermede gewoonlijk gepaard gaat. Wij hadden reeds bij eenige vorige gelegenheden dezelfde ondervinding opgedaan, en ik zag nu duidelijk in, dat het algemeene geloof aan de giftige eigenschappen van beerelever meer dan een bloot vooroordeel was.

Een ander wild bekwam mij beter, hoe onsmakelijk het er ook moge uitzien, namelijk ratten. Wij hadden het vorige jaar zoo vele vruchtelooze en gevaarlijke proeven genomen om ze kwijt te raken, dat het mij raadzaam voorkwam, om eene herhaling van deze kruistogten te verbieden. Daardoor hadden zich deze dieren, in weerwil van de schijnbaar zoo ongunstige omstandigheden, zoo sterk vermeerderd, dat wij er een geheel leger van aan boord hadden. Hunne driestheid en behendigheid nam in dezelfde reden toe. Het was onmogelijk om iets benedendeks te houden. Pelsen, wollen kleederen, schoenen, alles werd door hen stuk gebeten en vernield. Zij nestelden zich in onze bedden en waren onverzettelijk in het blijven, en zoo vlug in het uitwijken van de projectielen, waarmede zij nu en dan begroet werden, dat men hen ten laatste als een onvermijdelijk kwaad duldde. Eindelijk werden alle ligt verplaatsbare voorwerpen om de ratten naar boven op het ijs gebragt, en onze voorraad mos met ijzeren platen afgesloten. Maar het was alles vergeefsch, de onuitstaanbare dieren waren overal; onder den oven, in de provisiekast, in onze kussens, onze dekens en onze handschoenen. Eens zond ik Rhina, den schranderste van al onze honden, naar beneden in het ruim. Ik dacht, dat hij zich ten minste zou kunnen verdedigen, daar hij zich bij de beerejagt zoo onderscheiden had. Hij legde zich op de bovenste uiteinden van eenige ijzeren spaken neder, en sliep eenige uren zeer goed. Maar de rattten konden of wilden de hoornachtige huid op zijne pooten niet ongemoeid laten, en knaagden er zoo onbarmhartig aan, dat wij het arme dier huilend en volkomen overwonnen weder naar boven haalden. Maar ik nam wraak op hen, nog voor dat de winter ten einde liep, ja ik werd eigenlijk voor mij persoonlijk hun grootste schuldenaar. In den langen winternacht schoot HANS nu en dan tot tijdverdrijf met pijlen op de ratten. De overigen wilden van dit onoogelijk gedierte niets weten, en zoo bleven ze voor mij over, die er dikwerf eene krachtige vleeschsoep aan te danken had. Ongetwijfeld was deze kost oorzaak, dat ik in verhouding tot de anderen weinig van scorbut te lijden had. Ik had bij deze afzonderlijke maaltijden slechts éénen mededinger, of veeleer mede-eter, want wij

hadden beiden volop: het was een vos, dien wij laat in den winter vingen en temden. Hij werd spoedig een uitmuntende rattenvanger, en had slechts ééne fout, die daarin bestond, dat hij nooit eene tweede wilde vangen, voordat hij de eerste op had.

Sedert onze terugkomst kwamen de noordsche hazen in de buurt van onze haven altijd in overvloed voor. Het waren fraaije beesten, geheel sneeuwwit met uitzondering van eene sikkelvormige vlek aan de punten van de ooren. Zij eten den bast en de vruchten van den wilg en houden zich bij voorkeur op de steenachtige glooijingen van ingevallen rotswanden op, waar zij in de spleten en onder de steenen beschutting voor wind en sneeuwvlagen vinden. De poolhaas, die ongeveer negen pond zwaar wordt, en dikwerf op ons menu zou gestaan hebben, wanneer de honden er niet geweest waren, dringt waarschijnlijk ver in het noorden door, daar hij in staat is om door de glasachtige sneeuwkorst heen te breken, en nog daar voeder op te zamelen, waar rendier en muskus-os zouden moeten verhongeren. De laatste is wel is waar door zijn buitengewoon digt wollen kleed in staat om zware koude uit te staan, maar wordt toch door gebrek aan voedsel genoodzaakt om bij het naderen van den winter meer zuidwaarts te trekken.

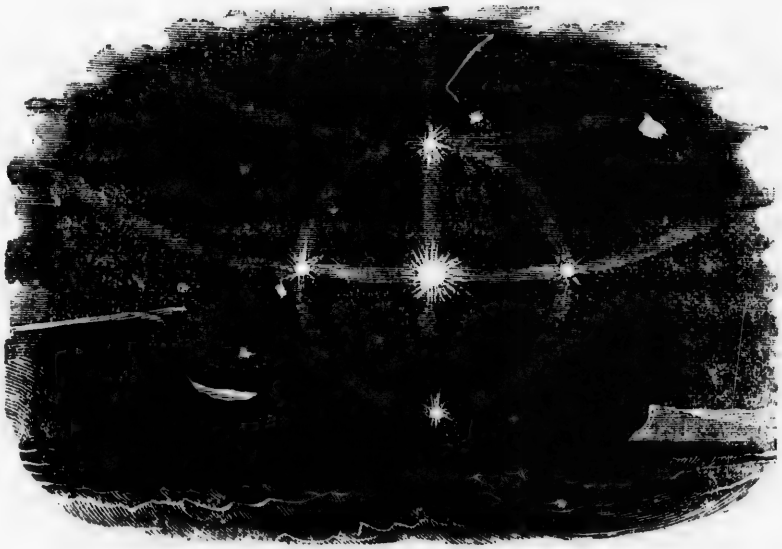

Bijzonnen.

Eta, Awatok's hut.

XII. ETA. WALRUSJAGT. TERUGKOMST VAN ONZE TOGTGENOOTEN. BRAND IN HET SCHIP. AVONTUURLIJKE TOGTEN OM VLEESCH MAGTIG TE WORDEN. DE WINTER EN WAT DAARIN VOORVIEL.

De Eskimo's hadden zich tot aan 13 October niet weder laten zien, en het benieuwde mij zeer waar zij zijn mogten. Waar zij zich ook mogten bevinden, waar zij zijn moeten wij ons jagtveld zoeken, dacht ik, want zij zijn zeker niet naar eene slechtere streek getrokken. Ik gaf daarom aan HANS en MORTON last om hen zoo mogelijk op te sporen. Zij hebben eene hondeslede en eene handslede medegenomen en zullen vooreerst Anoatok aandoen. Hier zouden zij de trekslede en onze oude honden achterlaten en met de beide nieuwe honden, die vroeger aan deze zelfde Eskimo's hadden toebehoord, aan het zoeken gaan, en daartoe den eenen hond los laten loopen en den anderen aan een langen riem medevoeren. Ik rekende er op, dat de honden door hun instinkt het nieuwe jagtveld van hunne oude meesters zouden vinden.

De beide afgezanten kwamen den 21sten October uitgeput van de vermoeijenissen van de reis terug. HANS, die even als alle wilden onbesuisd met buskruid omgaat, had bij het vuuraanleggen zijne kruidflesch in brand gestoken, en bij de ontploffing ernstig zijne hand gewond. MORTON waren de

beide hielen bevroren. Maar zij bragten 135 kilo walrusvleesch en een paar vossen mede. Een en ander moest met de overblijfselen van onze twee beeren voldoende zijn totdat het daglicht, dat ons thans vaarwel zeide, ons door zijne terugkomst tot nieuwe jagtpartijen in staat stelde.

MORTON en HANS bereikten aan gene zijde van Anoatok op den vierden dag na hun vertrek eene kleine kolonie, met name Eta. Zij ligt achter de noordoostelijke eilanden van de Hartsteenenbaai, ongeveer 70 Engelsche mijlen ver van de brik af, en bestaat uit vier hutten, waarvan evenwel twee zeer vervallen waren. Van de twee nog bewoonbare hutten hadden MYUK, zijn vader, moeder, broeder en zuster de eene ingenomen, terwijl de andere AWATOK en OÖTUNIA met hunne vrouwen en drie kinderen herbergde. De reizigers werden hartelijk ontvangen; men gaf hun drinkwater, wreef hun de voeten, droogde hunne laarzen enz. De vrouwen toonden iets van de hoedanigheden van goede huismoeders en schenen den ruwen toon, die in de jongeheerenhuishouding te Anoatok heerschte, zeer gematigd te hebben. De lampen brandden helder en zonder rook, de hutten waren minder vuil. In beide brandden voortdurend twee lampvuren, en rondom deze waren aan haken en touwen kleederen opgehangen om te droogen.

De ingang van de hutten bestond uit den gewonen tossut van minstens 12 voet lengte, dien men op handen en voeten moest doorkruipen. Boven den ingang bevond zich het ruwe venster van geschaafde walrusdarm, natuurlijk dik bevrozen. Door een klein kijkgat in den zijmuur konde men over de baai zien, en als zulks noodig was met iemand daar buiten spreken. Het dak had eene opening voor den rook. Wanneer de talrijke familie met MORTON en HANS om de beide brandende lampen gelegerd was, werd de warmte en benaauwdheid spoedig ondragelijk. Terwijl buiten eene koude van 62° heerschte, wees de thermometer binnen eene temperatuur van + 90° F. aan en hooger, een verschil van 120° F.

Het ongedierte was hier niet zoo hinderlijk als in het nachtverblijf te Anoatok, daar de bewoners hier hunne kleederen boven het lampvuur hingen, en zich, op een gordel om de lendenen na naakt, te slapen legden. Na afloop van het avondeten, dat voor elken persoon uit zes bevrozene alken bestond, legden de beide gasten zich neder en bragten den nacht met slapen en zweeten door. De schraalheid van den avonddisch liet verwachten, dat de jagers van het gezin spoedig aan het werk zouden gaan, en werkelijk hadden MYUK en zijn vader reeds een strooptogt op walrussen afgesproken. MORTON en HANS sloten zich, overeenkomstig de bevelen die zij ontvangen

h en een paar
ze twee beeren
eide, ons door

op den vierden
ligt achter de
Engelsche mij-
evenwel twee
hadden MYUK,
wijl de andere
herbergde. De
wreef hun de
s van de hoe-
on, die in de
te hebben. De
inder vuil. In
ze waren aan

van minstens
ruipen. Boven
walrusdarm,
ar konde men
uiten spreken.
e familie met
vas, werd de
ne koude van
an + 90° F.

chtverblijf te
ampvuur hin-
lapen legden.
vrozene alken
at met slapen
wachten, dat
en werkelijk
afgesproken.
ij ontvangen

had
peri
ik h
H
de
de
tijd
We
von
vero
Deze
lang
het
in;
H
drag
in k
ston
geko
den,
hand
ware
tijd
door
groo
den
N
rus
begi
de
waa
mat
niet
waa
gaa
ijsv
ran

Jagt op Walrussen.

hadden, terstond bij het gezelschap aan. Daar ik van deze opwekkende perioden uit het leven der Eskimo's nog geen schets heb medegedeeld, laat ik het verhaal van MORTON over dit uitstapje hier volgen.

Het gezelschap rende in twee sleden met negen honden over het ijs naar de opene zee toe. Toen zij het nieuwe ijs bereikt hadden, waar dikke nevels de nabijheid van open water aanduidden, staken de Eskimo's van tijd tot tijd hunne hoofden uit de kappen, om de geluiden der dieren op te vangen. Weldra had MYUK er de lucht van, dat zich walrussen op eene plaats bevonden, die eerst sedert weinige dagen toegevrozen was. Men trok voorzigtig verder en hoorde spoedig het eigenaardige blaffen van een mannetjes walrus. Deze dieren hooren bijzonder gaarne hunne eigene muzijk en kunnen uren lang naar zich zelv' luisteren; het geluid dat zij voortbrengen is tusschen het loeijen eener koe en de diepste toonen van een blaffenden slagershond in; de afzonderlijke toonen volgen zeven tot negenmaal snel op elkander.

Het gezelschap trok nu op de wijze van ganzen voorwaarts, altijd zorg dragende, dat zij door hummocks en ijsranden gedekt bleven, en bereikten in kronkelingen eene menigte waterkleurige vlekken, die uit jong ijs bestonden, maar door ouder en steviger ijs ingesloten waren. Toen zij naderbij gekomen waren, werd de linie, waarin zij tot nog toe voortgingen ontbonden, en kroop ieder naar eene afzonderlijke plek. MORTON hield zich op handen en voeten voortkruipende, achter MYUK. Binnen weinige minuten waren de walrussen in het gezigt. Zij waren vijf in getal en kwamen van tijd tot tijd allen te gelijk naar boven, waarbij zij met zulk een gekraak door het ijs braken, dat het mijlen ver had kunnen gehoord worden. Twee groote barsch uitziende mannetjes waren oogenschijnlijk de aanvoerders van den troep.

Nu begon men de jagerskunsten in praktijk te brengen. Zoo lang de walrus boven water is, ligt de jager roerloos op het ijs uitgestrekt; zoodra hij begint te duiken, maakt hij zich gereed voor den sprong en naauwelijks is de kop van het dier onder den waterspiegel, of iedereen loopt ijlings voorwaarts, totdat bij het bovenkomen van het dier allen als het ware instinktmatig weder roerloos achter ijsschotsen verscholen liggen. De Eskimo schijnt niet alleen te weten hoe lang het dier duikt, maar ook de plaats te raden, waar het weder boven komt. Door op deze wijze afwisselend voorwaarts te gaan en te schuilen, was MYUK met MORTON achter zijne hielen op een dun ijsveld gekomen, dat hen ter naauwernood houden kon, en digt bij den rand van het open water, waarin de walrussen rondplasten.

De tot nog toe onverstoorbaar bedaarde MYUK geraakt thans in vuur; in een ommezien heeft hij zijn opgerolde werplijn in orde gebragt en de harpoen klaar gelegd. Thans omklemt hij de harpoen vaster; het water komt in beweging. Onder een sterk geblaas komt de walrus slechts op eenige ellen afstand boven water. MYUK rigt zich langzaam op, zijn regterarm is naar achteren gebogen, zijn linker hangt slap naar beneden. De walrus ziet hem aan en schudt zich het water uit de manen; thans trekt MYUK snel den linkerarm naar boven, het dier beurt zich tot aan de borst uit het water, om nog één verbaasden blik op de verschijning te werpen, voordat het weder onderduikt. Maar zijne nieuwsgierigheid bekomt hem slecht; in een oogwenk is de harpoen onder de linkerborstvin in zijn ligchaam gedrongen — in hetzelfde oogenblik verdwijnt het dier ook onder water. MYUK, ofschoon overwinnaar, begint thans met wanhopigen spoed den terugtogt, waarop hij evenwel den strik medeneemt, waarin zijn werplijn eindigt. Hij haalt onder het voortloopen een ruw met ijzer beslagen beenen stok voor den dag, drijft dezen met eene snelle beweging in het ijs, slaat er de werplijn om, en gaat er met beide voeten op staan.

Nu begint de strijd. Het water wordt fel beroerd door het verwonde dier, dat rondom zich slaat, het touw is nu eens slap, dan weder gespannen — de jager verlaat zijn post niet. Eensklaps scheurt het ijs weinige schreden voor zijne voeten en twee walrussen komen boven; schrik en woede staan op hun aangezigt, zij nemen met een grimmigen blik het slagveld op en verdwijnen weder. Maar op hetzelfde oogenblik verlaat ook MYUK de plaats, die hij tot dus verre had ingenomen, kiest eene nieuwe en bevestigt de werplijn gelijk te voren. Naauwelijks is dit gebeurd, of de beide walrussen komen weder voor den dag en nu bijna volkomen op dezelfde plaats, die de jager juist verlaten heeft. Wederom verdwijnen zij en op nieuw wisselt de jager van plaats, en zoo wordt de strijd tusschen behendigheid en ruwe kracht een tijd lang gevoerd, totdat eindelijk het uitgeputte slagtoffer eene tweede wonde ontvangt, en weldra even hulpeloos is als eene forel aan de lijn van een hengelaar.

De lust tot aanvallen heeft de walrus met de dikhuiden van het vaste land gemeen, met welke hij door de dierkundigen in ééne orde gebragt wordt. Als hij gewond is, rijst hij hoog boven het water, vliegt met heftigheid tegen het ijs aan en beproeft met behulp van zijne borstvinnen om er op te klimmen; breekt het ijs onder hem af, dan worden zijne blikken nog woedender, zijn blaffen verandert in een brullen, en snuit en baard worden

met schuim bedekt. Zelfs zonder dat hij aangevallen wordt, maakt hij een geducht gebruik van zijne slagtanden. Zij dienen hem bij het beklauteren van klippen en ijstafels, die anders ontoegankelijk voor hem zijn zouden. Hij beklimt op die wijze zelfs rotsen, die 60—100 voet boven het water uitsteken, en koestert zich daar met zijne jongen in de zonnestralen.

Men kan zich eenigermate een begrip van de dapperheid en volharding van den walrus vormen, wanneer men weet, dat de bovengeschetste strijd vier uren duurde. Gedurende al dien tijd schoot het dier onophoudelijk op de Eskimo's los, zoodra deze naderbij kwamen, en verried geen spoor van vrees. Hij bekwam bij de zeventig lanssteken, en bleef zelfs toen nog met de slagtanden aan de randen van het ijs hangen, hetzij dat hij niet bij magte was om terug te trekken, hetzij dat hij dit niet wilde. Het wijfje vocht op dezelfde wijze, maar vlood nadat het eene lanssteek bekomen had.

De wijze, waarop de Eskimo's het gevelde dier op het ijs slepen, was eveneens vrij handig en goed gevonden. Zij maakten in den nek van het dier, die met eene zeer dikke huid bedekt is, twee paar lengtesneden, op ongeveer zes duim afstand van elkander, zoodat er als het ware twee lissen gevormd werden. Door de eene haalden zij een touw van walrusvel, bragten deze op het vaste ijs door eene lis die aan eene sterke in het ijs geheide paal bevestigd was, en van daar naar het beest terug in de tweede lis, en begonnen nu aan het touw te trekken. Wegens de gladheid van het walrusspek was er bij deze soort van zamengestelde katrol slechts weinig wrijving te overwinnen, zoodat zij het dier, dat ongeveer 350 kilo woog, met gemak naar zich toehaalden.

Onder de vele toebereidselen voor den winter was er welligt geen, dat ons zoo veel tijd en moeite kostte, als het heffen van het schip. De zware ijsmassa's, die 's winters aan het schip vastvriezen en het gedurende de ebbe naar beneden trekken, zouden het geheele vaartuig best kunnen vernielen. Wij besloten daarom om het schip zooveel te heffen, dat het niet meer in het water dreef, maar geheel op de omringende ijsblokken rustte, en dit zware werk werd in den loop van October ten uitvoer gebragt.

Hoe warm onze hut van mos in het schip ook zijn mogt, was onze brandstof toch zoo gering en de koude zoo toenemend, dat wij reeds op het laatst van October houtwerk van het schip moesten stoken. Volgens het oordeel van den timmerman konden wij ongeveer 75 centenaars hout wegnemen, zonder dat het vaartuig ongeschikt werd om zee te bouwen. Met November

kwam de tijd van gedwongen rust, daar er buiten bijna niets meer verrigt kon worden. Van de tien bewoners van het schip lagen reeds weder vier ziek aan het scorbut. Zelfs in de vossevallen werd niets meer gevangen, en het volk werd verdrietig en mismoedig. Alles hokte bij elkander in de kajuit, gelijk wij onze hut van mos met haren langen tunnel noemden; wie naar buiten kroop, bevond zich in het holle, verlatene, van het houtwerk beroofde scheepsruim.

Op den 7den December werd de kreet »Eskimo's" van het dek gehoord. Zij kwamen in vijf sleden en waren binnen weinige minuten aan boord. De meesten hunner waren ons onbekend. Zij deden een werk van barmhartigheid, door BONSALL en PETERSEN bij ons terug te brengen, twee van degenen, die ons op 28 Augustus verlaten hadden. Deze twee hadden vele avonturen en doorgestaan leed te verhalen; de smartelijke ondervinding had hun alles bevestigd wat ik vroeger voorspeld had. Maar wat ons meer dan al het andere trof, was de tijding, dat zij hunne makkers op een afstand van 200 Engelsche mijlen hadden achtergelaten, oneenig over hetgeen hun te doen stond, moedeloos en nagenoeg zonder levensmiddelen. Mijne eerste gedachte was hun hulp te verleenen. Ik besloot om aan de Eskimo's zooveel mondvoorraad toe te vertrouwen, als onze karige hulpmiddelen toelieten. Zij beloofden alles spoedig en eerlijk over te brengen. BONSALL en PETERSEN waren buiten staat om de reis nog eenmaal mede te maken, en van ons waren er, behalve mij, nog maar twee op den been, MAC GARY en HANS, en wij drieën konden onmogelijk één dag afwezig zijn, zonder het leven van de overigen in gevaar te brengen. Wij moesten ons dus op de Eskimo's verlaten, ofschoon dezen zelden aan de verzoeking weêrstaan, wanneer het eetwaren betreft. Wij kookten 50 kilo varkensvleesch, pakten het met kleinere porties vleeschbeschuit, broodkruimels en thee, te zamen ongeveer 175 kilo in, en stelden het aan de Eskimo's ter hand, die een weinig walrusvleesch voor ons achterlieten.

PETERSEN verhaalde veel van het verbazend aantal dieren op Northumberland, en ik zag nu in, dat het veel beter met ons gesteld zou geweest zijn, indien wij door de vele togten in den zomer niet verzuimd hadden, leeftogt voor den winter te verzamelen. Van Mei tot Augustus hadden wij van robben kunnen leven, en één man was voldoende geweest om voor vijfentwintig anderen te zorgen. Deze jagt kon veel meer in het groot gedreven worden. Wij hadden in Junij eene menigte van eijeren kunnen verzamelen, die onder de sneeuw versch gebleven zouden zijn, en in Augustus had-

den wij nog een goeden voorraad vogels kunnen schieten. En nog in dit jaargetijde leven die Eskimo's op slechts 70 Engelsche mijlen afstand van walrusvleesch en blijven dik en vet. Derhalve is dit zonder tegenspraak een land, waar men niet van honger behoeft te sterven, ja waar men niet eens aan het scorbut behoeft te lijden, dat ik eenig en alleen aan onze beschaafde wijze van voeding toeschrijf.

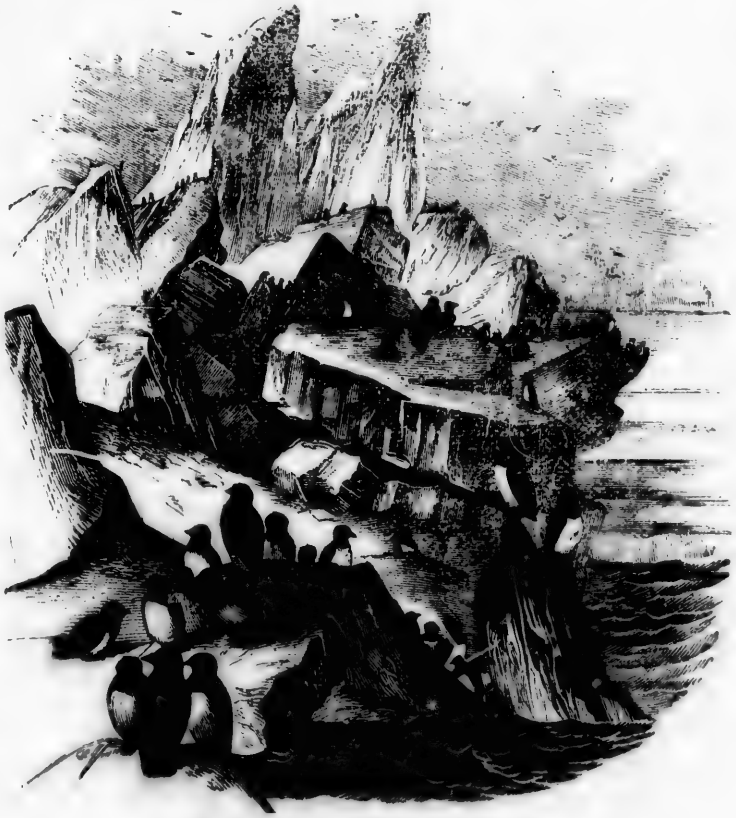

Klippen van het eiland Northumberland.

Op den 12den December, 's morgens te drie ure, werd ik andermaal door het geroep »Eskimo's" gewekt. Ik kleedde mij ijlings aan, klom over de kisten die voor trap dienden naar boven, en zag eene groep van menschelijke gedaanten, in de pelsen en kappen der inlanders gehuld. Zij bleven bij de loopplank staan en juist toen ik hen wilde toeroepen, sprong een hun-

ner op mij toe, en greep mijne hand. Het was Dr. HAYES. Hij uitte slechts eenige pijnlijke woorden, en noodigde toen de anderen uit zijn voorbeeld te volgen. Arme makkers! Ik kon hen slechts broederlijk de hand drukken. Zij waren met rijp en sneeuw bedekt en op het punt van te bezwijken. Wij mogten hen slechts voorzigtig aan de warmte gewennen, omdat zij zoo lang eene vreeselijke koude hadden uitgestaan. Zij hadden eene reis van 350 mijlen gemaakt, en hun laatste marsch, van de baai bij Eta af, had bij deze doodelijke koude door de hummocks geloopen. Langzamerhand werden allen naar binnen gebragt. Nadat zij hunne Eskimo-kleeding bij den oven hadden uitgetrokken, deden zij zich aan de karige lekkernijen te goed, die wij hun konden aanbieden. Hoe smaakte hun de koffij, de soep van vleeschbeschuit, de siroop, het tarwebrood en zelfs het pekelvleesch, dat wij zelven niet mogten gebruiken. Meer dan twee maanden hadden zij van bevrozen robbe- en walrusvleesch geleefd. Het was een geluk, dat zij niet op de terugkomst van PETERSEN of op die van de Eskimo's met de levensmiddelen gewacht hadden, want de slede, die de laatsten bestuurd hadden, was ledig door de kolonie van Eta gepasseerd, en men heeft nimmer vernomen wat er van de levensmiddelen geworden is.

Er waren ook Eskimo's met onze teruggekeerde manschappen aangekomen, bijna allen oude kennissen. Men had hen in verschillende hutten gehuurd, maar toen men nader bij het schip kwam, hadden zich ook vrijwilligers bij hen aangesloten, zoodat het geleide uit zes man met 42 honden bestond. Zij hadden zich zeer liefderijk jegens onze arme vrienden gedragen. Zij reden met vliegende haast; in elke hut waar zij aanhielden heette men hen welkom en beijverden zich de vrouwen om de uitgeputte lieden te droogen en warm te wrijven.

Het bleek ondertusschen dat de bezoekers van de brik nog met een ander doel gekomen waren. Door nood gedrongen hadden eenigen van de onzen de wetten der gastvrijheid geschonden, en zich in de hut van KALATUNA eenige kleedingstukken, vossepelzen enz. toegeëigend onder omstandigheden, waarin zij alleen het regt van den sterkste aan hunne zijde hadden, en het was duidelijk dat onze wilde vrienden gekomen waren om zich te beklagen en welligt om wraak te nemen.

Nadat ik in de eerste behoeften van allen voorzien had, was het mijne eerste zorg om onze vrienden tevreden te stellen. Want ofschoon zij er als altijd opgeruimd uitzagen, zag ik toch dat er iets broeide. Ik liet daarom allen op het dek komen, ten einde door een streng verhoor uit te maken

in hoeverre hetgeen ik vernomen had waarheid was, en liet daarbij niet bespeuren aan welke partij ik gelijk zoude geven. KALATUNA moest met al zijne bezwaren voor den dag komen, waarbij PETERSEN als tolk diende, en door een formeel verhoor van de beschuldigden werd nu de geheele zaak duidelijk. Zij was van dien aard, dat de onzen door een goed woord aan de Eskimo's in elk geval even ver zouden gekomen zijn, als door geweld of list. Tot niet geringe tevredenheid van onze vreemde gasten stelde ik hen volkomen in het gelijk en trok hen ten teeken daarvan een voor een aan het haar. Hierop werden zij in ons winterkwartier gevoerd, dat hun tot nog toe in het geheel niet bekend geweest was. Hier op een rood tapijt gezeten, tusschen vier speklampen, die haar licht over oude damasten gordijnen, jagtmessen, geweren, biervaten, oven, chronometer enz. uitspreidden, deelde ik aan ieder vijf naalden, eene vijl en een stuk hout uit. KALATUNA en SCHUNGU ontvingen nog eenige messen en andere snuisterijen extra, en eindelijk werd ons laatste buffeldek voor hen bij den oven uitgespreid, een groot vuur aangelegd en eene flinke portie eten gekookt. Voorts bragt ik hun aan het verstand, dat mijne manschappen niet stalen, dat zij de pelskappen, laarzen en slede alleen genomen hadden om hun leven te redden, en gaf hun hierop alles terug. Zij verkwikten zich door een flinken slaap, die met eten afgewisseld en besloten werd, en begonnen toen geheel voldaan en in de beste luim van de wereld hunne terugreis. Zij hadden wederom eenige messen en vorken medegepakt, maar dat is nu eenmaal eene eigenaardigheid van hun nationaal karakter.

Ons winterverblijf was te klein voor het zoo onverwachts vermeerderde gezelschap, zoodat het er zeer benaauwd en ongezond werd, en de luchtverversching dubbel onze opmerkzaamheid vereischte. Om onzen geringen voorraad hout te sparen bedienden wij ons voor het koken en warm maken van water dikwijls van speklampen, die ons evenwel door haren onaangenamen reuk niet weinig hinderden. Zij werden daarom buiten den tossut in eene klein daartoe ingerigt hok geplaatst. Maar eens, het was op den 23sten December, had de wacht haren pligt verzuimd en ontstond er brand in dit kookhok. Het was eene verschrikkelijke beproeving, want niet minder dan vier man lagen ziek ter neder, slechts door een dunnen wand van het vuur gescheiden. Voordat er water uit het bijt kon gehaald worden, stond het geheele kookhok met de drooge balken en de bekleeding van het schip reeds in lichte laaije vlam; onze ligt brandbare muren van mos en turfzoden lagen aan de beurt. Ik moest door de vlammen henen, om de

muren te beschermen, door op de gevaarlijkste plaatsen de bekleeding van zeildoek naar beneden te rukken. Toen het water kwam en in de vlammen geiaten werd, ontstond er zooveel rook, dat ik bewusteloos neerviel; men sleepte mij op het dek, waar ik weder tot mij zelven kwam, zonder baard, hoofdhaar en wenkbraauwen, die ik tegen ettelijke brandwonden aan hoofd en handen had ingeruild. De plotselinge overgang van een helschen gloed in eene luchttemperatuur van 46° onder nul was eene harde beproeving. De waterdragers hadden bijna allen bevrozene vingers opgedaan. Hadden wij bij dit ernstig ongeluk het schip verloren, dan was ongetwijfeld niemand onzer in leven gebleven.

In weerwil van dit alles werd de kersavond feestelijk herdacht. Wij trachtten onzen toestand te vergeten en elkander op te vrolijken. Aan tafel werden gebraden en gekookte kalkoenen, roastbeaf, plumpudding, meloenen, en wie weet wat niet al rondgediend; jammer slechts, dat al die lekkernijen uit pekelvleesch en boonen bestonden.

Het gebrek aan versch vleesch deed zich hoe langer hoe meer gevoelen. Sommigen van de zieken, vooral MAC GARY en BROOKS, kwijnden zigtbaar weg; alleen walrusvleesch kon hen redden en dit was alleen bij de inboorlingen te vinden. Er moest eene reis naar hen gewaagd worden, hoe gevaarlijk zij ook wegens de felle koude zijn mogt; het was om dezen tijd althans maneschijn. Het kwam er alles op aan, of de honden in staat zouden zijn om de reis te doen. Wederom waren verscheidene van hen aan de kramp bezweken; zij werden gekookt, om de nog levenden daarmede te voeden.

Wij begonnen onze reis in zuidelijke rigting; maar reeds na weinige uren vertoonden zich de noodlottige krampverschijnselen bij de honden, en weldra waren zes hunner onbruikbaar. Mijn medgezel PETERSEN wilde omkeeren, maar liet zich toch bepraten om mede te gaan naar de verlatene hutten van Anoatok, waar wij beproeven wilden om de honden weder op de been te brengen. Het kostte eene ongeloofelijke inspanning om door de wendingen van de baai te komen; nu eens moesten wij boven op een ijsheuvel klimmen, dan weder naar beneden dalen, al naar de omstandigheden het vereischten. Wij bereikten eindelijk Anoatok en kropen met de honden in de minst bouwvallige hut, wier ingevallen gevel wij met sneeuw digt stopten. Het was te koud om te slapen. Den volgenden morgen kwam er een storm op, die de maan verduisterde en ons in de hut terug dreef, waarin wij van uitputting in een langdurigen slaap vielen. Toen wij wakker werden, was

de storm nog heviger geworden; er heerschte eene doordringende koude en dikke duisternis. De speklamp was door de koude uitgegaan en bevrozen.

Zoodra de storm bedaard was, braken wij op en hielden op de toevlugtshaven aan; maar de uitgeputte honden waren niet meer in staat om over de hummocks te klimmen, en zoo zagen wij ons genoodzaakt, wilden wij hun en ons leven redden, om te voet naar het schip terug te keeren, waarbij wij de honden voor ons uitdreven. Met dezen vruchteloozen togt eindigde het jaar 1854.

De onbeschrijfelijk felle koude en het gebrek aan brandstof dwongen ons hoe langer hoe meer om ons van speklampen te bedienen. Wij hadden ten laatste niet minder dan twaalf in den brand. De hitte, die de lampen ontwikkelden, was verbazend, maar de rook en het roet waren een zware last; van zindelijkheid kon naauwelijks sprake zijn, want alles om en aan ons was met roet bedekt, de met een vetachtig zwart bedekte gezigten glinsterden gelijk die van de Eskimo's, en het inademen van zoo vele verbrandingsprodukten was juist niet bevorderlijk voor de gezondheid.

De nood dwong mij spoedig om een tweeden togt naar de Eskimo's te ondernemen, ofschoon daartoe nog slechts vijf honden beschikbaar waren, en juist niet in den besten toestand. Deze keer had ik HANS tot reisgenoot uitgekozen, want PETERSEN zag mij in alles te veel bezwaren. Van rijden in de slede kon geen sprake zijn; wij moesten er ongeveer 100 engelsche mijlen ver naast loopen. Maar de reis kon niet zoo dadelijk begonnen worden, want de maneschijn was voorbij en de geheele natuur in dikke duisternis gehuld. Reeds op den 14den Januarij had ik voor de zieken niets meer dan een bevrozen beerekop, die als een voor de natuurlijke historie merkwaardig stuk ter zijde gelegd was. Een paar dagen later moest men de ongezonde lever en de ingewanden van hetzelfde dier ter hulp nemen. Het vleesch werd bij looden aan de zieken uitgedeeld, en zoo ook een vos, die op den 22sten gevangen werd. Dienzelfden dag gingen wij eindelijk op reis. Aanvankelijk ging alles goed, maar plotseling vielen twee honden, door kramp bevangen neder. Er was niets aan te doen, de maan ging onder, en de duisternis omgaf ons op nieuw; wij gingen op het gevoel langs den voet van het ijs verder en bereikten, na eene inspanning van 14 uren, de oude hut van Anoatok. Alles voorspelde een naderenden sneeuwstorm. HANS hakte onverwijld sneeuwblokken uit om de opening van de hut te sluiten; ik droeg de

speklamp, onzen leeftogt en de slaapzakken naar binnen, en nam ook de honden mede. Naauwelijks waren wij onder dak, of de storm brak los. Wij bragten hier, van de buitenwereld geheel afgesloten, vele treurige uren door. Wij wisten niets van uur of tijd, en de gesteldheid van het weder konden wij slechts uit het ronddraaijen van de sneeuwhoopen op het dak van onze kelderwoning beoordeelen. Wij sliepen, kookten en dronken koffij, sliepen en kookten andermaal en wanneer wij geloofden dat er twaalf uren verstreken waren, hielden wij onzen maaltijd, dat is wij deelden eerlijk den raauwen achterpoot van een vos, om daarmede onze met bevrozen vet bedekte scheeps-

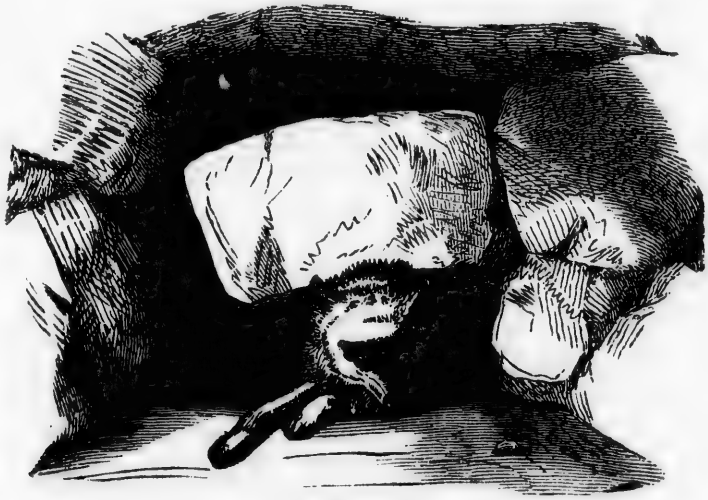

Een vosseval.

beschuit wat smakelijker te maken. Dan legden wij ons weder te slapen en bekommerden ons niet verder om het noodweer, dat ons sedert lang diep onder de sneeuw begraven had.

Middelerwijl had de temperatuur eene merkwaardige verandering ondergaan, ofschoon de storm altijd voortduurde. Ik werd wakker door water, dat van het dak afdroppelde, en vond mijn slaapzak en kussen doornat. Zoo als ik later vernam was er onverwachts een warme zuidoostewind opgekomen; op het schip hadden zij + 26° F., (ongeveer — 3° C.) en wij, die veel digter bij de opene zee waren, hadden waarschijnlijk eene temperatuur boven het vriespunt. Sedert ons vertrek van de brik bij 44° F. onder nul, was de

temperatuur derhalve minstens 70° gestegen. Door zulk eenen overgang lijdt zelfs de sterkste man; wij werden beiden door een drukkend gevoel en eene beklemming op de borst bevangen, die wij in een geruimen tijd niet weder kwijt raakten. In den morgen, dat is toen de maan en het schemerlicht in het zuiden ons in staat stelden om uit te gaan, vond ik door den stand van maan en sterren te vergelijken, dat wij bijna twee dagen opgesloten geweest waren. Wij zetteden nu onmiddelijk koers naar de hummocks, maar vonden daar alles treurig veranderd. De sneeuw had zich zoo ontzettend opgehoopt, dat wij bij de poging om er door te komen met slede en honden er geheel onder begraven werden. Te vergeefs spanden wij ons zelven voor de slede, zij was niet van de plaats te krijgen; het werd op nieuw donker en met veel moeite bereikten wij de hut weder. In den volgenden nacht vroor het weder fel en in weerwil van onze lamp met dubbele pit hadden wij het zeer koud. Daarbij hield het vallen van de sneeuw aan, de leeftogt was weldra opgeteerd en naar de Eskimo's hadden wij nog 46 mijlen.

Ik nam nu eene proef om langs den rand van het ijs te rijden, wij werkten ons vier uren lang buiten adem, maar te vergeefs. HANS, die anders zulk een koelbloedige waaghals was, weende als een kind, en ook ik was juist niet wel te moede.

Wij hadden ons voertuig nog niet weder uit de sneeuw los, toen de breede schijf der maan zich boven den waterdamp verhief. Een bekende heuvel was in de nabijheid, ik beklom hem en nam de kust in den omtrek op. Kaap Hatherton scheen met een chaos van gebroken ijs omgeven. Daar naast was water, het raadselachtige Noord-water; het strekte zich als eene lange, zwarte, met nevels bedekte strook van het noorden naar het oosten uit. Er was derhalve een kanaal door de hummocks, en naar het zuiden breidde zich eene lange ijsvlakte uit. HANS kwam op mijn roepen bij mij en bevestigde hetgeen ik zag en naauwelijks gelooven kon. Waren de honden niet geheel uitgeput geweest en de maan niet reeds bijna onder den horizon, dan hadden wij onze reis nog gemakkelijk ten einde kunnen brengen. Maar deze keer kroop ik met een verligt hart weder in ons armzalig gat en stopte de opening nog éénmaal met sneeuw digt. Spek hadden wij niet meer, bijgevolg ook geen vuur, maar ik wist toch dat wij het schip weder bereiken zouden, en nadat menschen en honden de noodige rust zouden genoten hebben, waarschijnlijk ook bij de Eskimo's aankomen.

Mijne metgezellen waren aanvankelijk teleurgesteld, toen zij ons met ledige handen zagen terugkomen, maar vernamen toch met groote blijdschap het

goede nieuws van eene vrije baan door de hummocks. Er werden onmiddelijk toebereidselen voor een nieuwen togt gemaakt. Wij moesten evenwel eerst gunstiger weder afwachten, want wind en sneeuwvlagen hielden onafgebroken aan. Wij hadden verscheidene dagen in het geheel geen vleesch, want de vossen liepen niet meer in den val. Bij gemis hiervan bereidde ik ijzerdranken voor de lijders aan scorbut. Op den 3den Februarij gingen PETERSEN en HANS eindelijk met de slede op reis, maar ongelukkig kwamen zij reeds op den avond van den 5den onverrigter zake terug. De sneeuw had zich te sterk opgehoopt, PETERSEN was zwaar ziek, zijne krachten waren uitgeput en de scorbut had zijne borst aangetast. HANS had alleen zijne boodschap niet kunnen overbrengen.

Gelukkig hadden wij thans kalm weder, zoodat ik met HANS op de jagt konde gaan. Onze vangst bestond uit twee konijnen, het eerste geschenk van het terugkeerende daglicht. Het vleesch werd raauw verdeeld en het bloed onder de zwaarste zieken uitgedeeld. Het weder werd op nieuw stormachtig en de lucht door zware sneeuwvlagen verduisterd. Naar mijne gissing moest er in het zuiden eene groote vlakte met open water zijn, waarover een warme, vochtige wind streek. Welligt kon die wind naderbij komen en ons verlossing aanbrengen. Maar wanneer wij gingen, moesten wij alleen gaan, want onze kleine brik, zooveel was nu zeker, kon niet meer gered worden. De tijd, toen zij zich op de golven wiegde, was voor altijd voorbij.

Na vele vruchtelooze togten bragt HANS op den 10den wederom drie konijnen mede; zij werden zorgvuldig uitgehaald en verdeeld. Wij hadden geleerd om alles met zorg ten nutte te maken: de vellen gaven soep, de pooten gelei, en zelfs longen, maag en ingewanden werden niet versmaad. Op den 12den maakte HANS met GODFREY een grooteren togt; hij was in de laatste dagen een rendier op het spoor gekomen en hoopte het terug te vinden. Hij keerde eerst op den 22sten terug, op den geboortedag van WASHINGTON, waarop de zon reeds weder hare levenwekkende stralen op ons afzond. Maar hij bragt goede tijding: hij had het rendier geschoten, dat gedurende den geheelen tijd van de schemering om onze baai had rondgezworven, en door zijne tijdelijke verschijningen tot vele verhalen en fabelen aanleiding gegeven. HANS had het op grooten afstand getroffen; het was op een langzamen draf voortgeloopen, maar kon ons niet meer ontgaan. Den volgenden morgen ging HANS wederom uit en vond het slechts twee mijlen beneden de baai. Het was een bennesoak, dat is een rendier dat zijn gewei heeft afgeworpen. Op de lievelingsplekjes van deze dieren is, naar men wil, zulk af-

geworpen gewei in menigte te vinden, waarmede de Denen weinig of niets weten aan te vangen.

De tijding van die gelukkige jagt werd aan boord met vreugdekreten vernomen; maar het ging ons met onzen bennesoak bijna zoo als het in een bekend verhaal met hem ging, die een afgeleefden olifant geschoten had. Wij waren zoo krachteloos, dat wij en de honden groote moeite hadden om het dier naar het schip te slepen, en nog meer om het naar boven te brengen. Nadat wij het in het scheepsruim geworpen hadden, deed zich eene nieuwe zwarigheid op: het dier was veel te groot om het door den naauwen ingang van onze hut te kunnen binnenbrengen, en buiten konden wij het niet aan kant maken, zonder dat ons daarbij de vingers bevrozen. De honger gaf ons een redmiddel aan de hand. Wij hakten het dier in stukken, voordat het afgestroopt was, en binnen weinige minuten hielden wij allen een verkwikkenden maaltijd van raauw vleesch, waarop wij eenige uren niet minder heerlijk sliepen. Het dier was een van de grootste, die ik ooit gezien heb, en stellig zoo groot als eene tweejarige koe. Wij hadden minstens op 90 kilo goed vleesch gerekend, maar den volgenden dag wachtte ons tot avondeten eene bittere teleurstelling: het geheele vleesch, de lever en de ingewanden waren zoo bedorven, dat het bijna niet te eten was. Men zal zich wellicht verwonderen over die snelle ontbinding bij 35° koude, maar de Groenlanders zeggen, dat hevige koude het bederf eerder bevordert dan tegenhoudt. Dit is bij alle grasetende dieren het geval, wanneer zij niet terstond uitgehaald worden, zoo als ook aan de Amerikaansche buffeljagers zeer goed bekend is.

Ik wil den lezer niet vermoeijen met de kleine voorvallen uit ons winterleven, met de ziekteverschijnselen bij onze patienten, onze vergeefsche pogingen op de jagt en andere eentoonige dingen. Van de achttien waren er slechts zes onder ons in staat om iets te doen. Wij maakten een gemakkelijker pad van het schip tot op het ijs, zoodat onze zieken in de gelegenheid waren, om van tijd tot tijd uit hun hospitaal te kruipen en de frissche lucht en de zonnestralen te genieten. Door de verbouwing van onze stookplaatsen verkregen wij betere trekking en brandden thans in stukken gehakt scheepstouw. Mijn dagboek bevat, onder dagteekening van 28 Februarij, de volgende beschouwingen:

»Februarij is voorbij; God zij dank dat zijne 28 dagen achter den rug zijn. Wanneer de 31 dagen van Maart ons niet nog meer achteruit zetten, mogen wij hopen, dat dit treurig drama een gelukkig einde neemt. Met den

10den April moeten de robben komen, en wanneer zij ons nog in leven vinden, zijn wij gered. In elk geval zullen wij nog zware beproevingen hebben. Het scorbut overvalt ons hoe langer hoe meer. Ik doe mijn best om de ergste gevallen te bestrijden, maar ter naauwernood heb ik den een weder op den been gebragt, of een ander gaat liggen. De ziekte is welligt niet meer zoo boosaardig als vroeger, maar zij is meer algemeen onder de manschap verspreid. Behalve MORTON, die een bevrozen hiel heeft, is niemand onzer er geheel vrij van. Van de zes, die nog de vorige maand in staat waren om te arbeiden, kunnen twee het niet meer in de buitenlucht uithouden; de overige vier hebben om beurten scheepsdienst. HANS wijdt al zijne krachten aan de jagt, PETERSEN is zijn ontmoedigde en slecht geluimde handlanger, BONSALL en ik zijn den geheelen dag ingespannen voor de huishouding en het verplegen der zieken. Wij hakken vijf groote zakken met ijs in stukken, snijden zes vadem ankertouw van 8 duim dikte in reepen van een voet, deelen vleesch uit, wanneer wij dit hebben, hakken siroop uit de vaten, breken met bijl en breekijzer het pekelvleesch en de gedroogde appels stuk, ruimen het vuil uit de slaapplaats op, en doen kortom het werk van kok, keukenjongen en ziekenverzorger te gelijk. Daarbij heb ik vijf nachten achter elkander van 8—4 uur de wacht gehad, zonder van kleederen te wisselen slechts over dag een weinig gedommeld, en alle uur zorgvuldig den stand van den thermometer opgeteekend.

In dezen toestand laat Februarij ons achter, en nog liggen er 41 soortgelijke dagen voor ons. En hoezeer hebben die 28 dagen ons verzwakt en aangetast! Maar er zijn nog hulpmiddelen, die ons redden kunnen. Nog een gezond rendier, eene vrij goede vangst op de kleine jagt, ondersteuning met walrusvleesch van de zijde van onze ongedurige Eskimo's, of — wat ik nog het vurigste verwacht en hoop — een beer! Reeds hebben wij eenige sporen van deze dieren waargenomen. Als HANS en ik het maar uithouden, dan zullen wij er ons wel doorslaan."

Het merkwaardige verschijnsel van warme zuiden- en zuidoostenwinden midden in Januarij hield niet voor half Februarij geheel op, en zelfs toen was de warmte, die zij medebragten, nog verscheidene dagen bemerkbaar. De thermometer daalde zelden ver beneden het vriespunt. Daarna werd het weder kouder, en de groote hoeveelheid sneeuw vast genoeg om er over heen te kunnen gaan. Er waren nog tweemalen pogingen in het werk gesteld om tot aan de hutten der Eskimo's door te dringen, maar telkens vruchteloos. PETERSEN, HANS en GODFREY waren halverwege omgekeerd, en

hadden het verder gaan voor onmogelijk verklaard. Ik wist het beter; mijne waarnemingen gedurende den tijd van volslagen duisternis hadden mij overtuigd, dat de zaak thans uitvoerbaar zijn moest, en ik zou daarvan het bewijs geleverd hebben, indien ik ons hospitaal voor eene week had kunnen verlaten. Maar er heerschte een slechte geest rondom mij, die zich nog slechts ter naauwernood verborgen hield en alleen door mijne tegenwoordigheid onderdrukt konde worden, en dit legde mij voor alle andere dingen de verpligting op, om te blijven waar ik was.

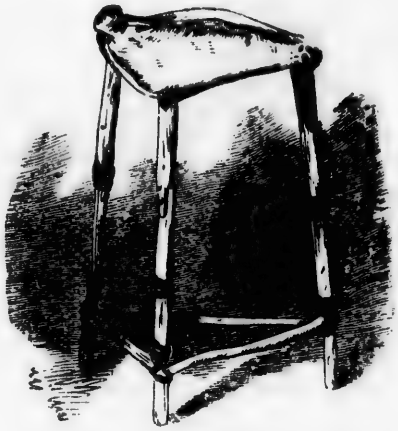

IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)

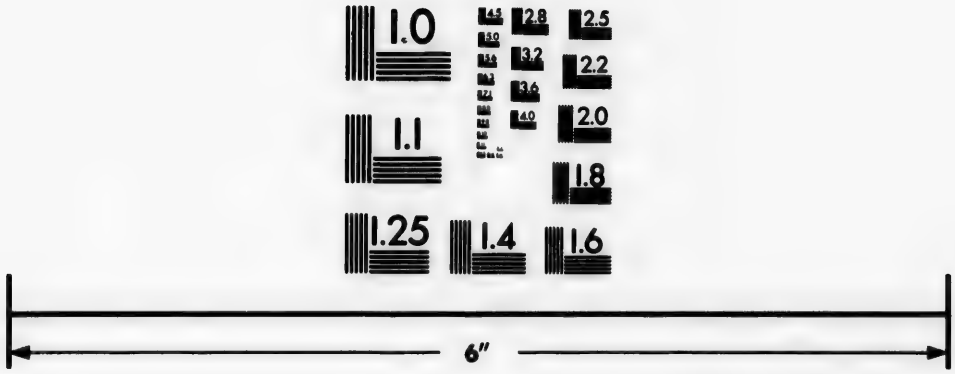

Photographic
Sciences
Corporation

25 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

2.8
2.5
3.2
3.6
2.2
2.0
1.8
1.1
1.0

De graven bij maanlicht.

XIII. NOOD OVERAL. EENE DESERTIE. TERUGVINDEN VAN HANS EN DIENS AVONTUREN. KANE'S BEZOEK TE ETA. ZEDEN VAN DE ESKIMO'S.

Het dagboek van Maart was wederom eene lijdenskroniek. De gezondheidstoestand werd over het algemeen zigtbaar slechter, ja het grootste gedeelte van de manschap lag te bed, buiten staat om zich te verroeren. In dien toestand kwamen vele eigenaardigheden van de verschillende karakters scherper uit. Sommigen waren kinderlijk dankbaar voor de geringste dienstbetooning, anderen deden niets dan klagen of werden geheel wanhopig, en nog anderen ontbrak het alleen aan krachten om weerspannig te zijn. BROOKS, de ijzersterke man, weende als een kind, toen hij zijn gelaat in den spiegel zag. Op zondag den 4den Maart werden de laatste beten versch vleesch rondgedeeld; de krachten van de zieken slonken spoedig en de wonden van de geamputeerden gingen op nieuw open. De omtrek van de haven leverde niet

eens de karige hoeveelheid wild meer, die wij er tot nog toe gevonden hadden. Een van de jagers, PETERSEN, iemand op wien in alle opzigten niet veel staat te maken was, verklaarde zich ongeschikt voor de dienst; HANS was ongelukkig, hij had verscheidene keeren groote togten gemaakt en zelfs twee malen rendieren gezien, maar de eene keer waren zij buiten schot, en de tweede keer ketste zijn geweer. Het hielp niets, dat ik allerlei brouwsels maakte, die tot versterking dienen konden, zoo als lijnzaad en kalkwater, kinine en wilgenstengel, en die onder den naam van bier ronddiende: met ieder uur werd het duidelijker, dat onze dagen geteld waren, wanneer wij geen versch vleesch magtig werden. Alleen ik hield mij verwonderlijk staande, en twijfelde er geen oogenblik aan, of de Voorzienigheid zoude ons uit die ellende verlossen, al was mij het hoe ook een volslagen raadsel.

Op den 6den nam ik het wanhopige besluit, om den eenigen jager, op wien ik rekenen kon en die nog voor de dienst geschikt was, met eene slede naar Eta te zenden, om de Eskimo's op te sporen. Hij nam de twee laatste honden mede, die nog in leven waren, en de ligtste slede. De pooldag was aangebroken, de weg over het ijs was er iets beter op geworden, en de koude was nog wel hevig, maar toch iets verminderd. Hij zoude zijn eerste nachtkwartier in Anoatok houden, kon als alles goed ging den volgenden nacht te Eta, en drie of vier dagen later weder bij ons terug zijn. Geen taal is in staat om de angst uit te drukken, waarmede onze zieken zijne terugkomst afwachtten. In het geval, dat hij bij de Eskimo's geen vleesch mogt vinden, had ik hem opgedragen om hunne honden te leenen, en in de baai op de beerejagt te gaan.

Op den 10den Maart kwam HANS terug; hij was op den tweeden avond gelukkig in de Eta-baai aangekomen en daar vriendelijk en gastvrij ontvangen geworden. Maar voor de zorgelooze, gelukkige bewoners was een treurige tijd aangebroken. In plaats van ronde, van vet glimmende gezigten, zag hij niets dan uitgeteerde gedaanten. De gelaatstrekken van de mannen waren hard en hoekig; uit de kappen der moeders staken vale, gerimpelde kindergezigten. Zij leden hongersnood, en bezaten niets eetbaars meer, dan de huid van een pas gevangen zee-eenhoorn. Het was de oude geschiedenis van de zorgeloosheid en hare treurige gevolgen. Zelfs hun voorraad spek hadden zij opgeteerd, en zoo zaten zij treurig in de koude en in het donker den terugkeer van de zon af te wachten. Zelfs hun laatste steun, de honden, waren slagtoffers geworden van hunnen honger; van de dertig stuks hadden zij nog slechts vier over, al de anderen waren opgegeten.

HANS kweet zich ten volle en met handigheid van zijnen last. Hij sloeg voor, om de Eskimo's bij de walrusjagt behulpzaam te zijn. In den beginne antwoordden zij hierop met een minachtend lagchen, maar toen zij mijne Marston-buks zagen, die HANS bij zich had, veranderden zij van toon. Wanneer de zee geheel met ijs bedekt is, zoo als toen het geval was, kan de walrus alleen in zijne luchtgaten of in enkele ijsspleten geharpoeneerd worden. Zulk eene jagt is hoogst bezwaarlijk, en niet zelden gaan harpoen en werplijn hierbij door het hevige slaan van den walrus geheel verloren, zoo als dan ook nog daags voor de komst van HANS aan onze Eskimo's overkomen was. In deze omstandigheden waren zij gemakkelijk over te halen om het begeleide van HANS aan te nemen, en om aan te zien welke uitwerking de toegespitste kogel op den geharpoeneerden walrus hebben zou. De uitslag van de jagt was, dat METEK (de eidereend) een dier van middelbare grootte harpoeneerde, aan hetwelk HANS niet minder dan vijf bukskogels moest toedienen, om het tot rust te brengen. Het dier werd in triomf naar huis gesleept en allen aten, als of zij zich voor altijd wilden verzadigen. Het was een ware feestmaaltijd, en de belangstelling voor de blanke mannen klom tot in de wolken.

Ik had HANS opgedragen, om zoo mogelijk den jongen MYUK als handlanger voor de jagt aan te nemen, en na de gelukkige vangst van dien dag zagen zij die uitnoodiging als eene groote gunst aan. HANS bragt derhalve MYUK mede, benevens een stuk vleesch als aandeel aan den buit. Deze arme knaap was, in weerwil van zijn kinderlijk gezigt, toch reeds een volleerde jager; hij was in zijne nieuwe betrekking zeer gelukkig, maar zoo uitgehongerd, dat het een moeijelijk werk scheen om hem weder geheel te verzadigen.

De zieken waren middelerwijl zoo zwak geworden, dat eenigen hunner het versche, raauwe vleesch niet meer verdragen konden en slechts met vleeschnat in leven konden gehouden worden.

Onze twee Eskimo-jagers maakten op den 13den Maart hunnen eersten strooptogt tot aan Anoatok toe, nadat HANS eerst uit het gewei van een rendier een nieuw werpgeweer vervaardigd had. Zij kwamen op den derden dag terug, zonder iets mede te brengen. Zij hadden wijd en zijd niets aangetroffen dan ijs, zonder eene enkele spleet er in. Het scheen derhalve, dat men de middelen tot levensonderhoud in het verre zuiden zoeken moest. Talrijke sporen van beeren, die zij aantroffen, gaven ten minste nog eenige hoop. Ik had juist toebereidselen gemaakt om HANS op nieuw naar Eta te zenden, toen eene onaangename gebeurtenis tusschenbeide kwam. Er bevonden zich onder de

manschap een paar sterke en vermetele deugnieten. Zij hadden reeds eenige streken uitgevoerd, nog voordat wij de kust van Groenland bereikt hadden, en thans moest ik hen voortdurend in het oog houden, want het was duidelijk, dat zij iets in den zin hadden, en wel waarschijnlijk eene vlugt naar de koloniën der Eskimo's. Zij hielden zich des morgens ziek, om zoo als ik opgevangen had, voor hun vertrek eens goed uit te rusten. De reis van HANS met de hondeslede kwam hun zeer goed te pas, want zij konden hem opwachten en alles afnemen wat zij noodig hadden om voort te komen, ja hem zelfs noodzaken om mede te gaan. Ik moest het met deze lieden zeer voorzigtig aanleggen, en bij mijne overige werkzaamheden nog de onaangename taak van spion waarnemen, want tot nog toe hadden zij niets strafbaars gedaan, en bovendien wilde ik het geheim niet aan de anderen mededeelen en de zieken niet nog dieper neêrslaan door onthulling van een plan, waarvan het gelukken ons allen verderfelijk had kunnen worden.

Op den 19den tegen den middag vertrok HANS en kreeg ik de zekerheid, dat ik JOHN en BILL niet onregtvaardig verdacht had. Zij deden den geheelen morgen hun best om bij elkander te komen, maar ik niet minder om zulks te verhinderen, en wel in dier voege, dat zij er volstrekt geen erg in kregen. Hun ongeduld en hunne kleine listen, om elkander in het geheim iets mede te deelen, waren potsierlijk om aan te zien. Reeds meende ik dat het gevaar voorbij was, toen STEPHENSON mij den volgenden morgen een door hem afgeluisterd gezegde van BILL overbragt, waaruit bleek, dat deze stellig in den loop van den dag het schip zou verlaten. JOHN was middelerwijl inderdaad kreupel geworden en kon hem bij geene mogelijkheid vergezellen. Thans was er geen tijd te verliezen. BILL werd 's morgens om zes uur vroeg gewekt en kreeg last om het ontbijt te koken. Middelerwijl sloeg ik hem naauwlettend gade; in het begin scheen hij onrustig en fluisterde hij veel met JOHN; later kwam hij meer op zijn gemak, en kookte en diende het ontbijt. Ik was overtuigd, dat hij buiten met JOHN bijeen wilde komen, en dat dan een of beiden zouden wegloopen. Ik trok daarom mijnen pels aan en wapende mij, maakte BONSALL en MORTON met de zaak bekend, en kroop door den engen ingang naar buiten in de scheepsruimte, waar ik mij verborg. Na ongeveer een half uur kwam JOHN hinkend en brommend ook naar buiten gekropen. Hij zag schuchter rond, hield toen blijkbaar verligt adem, en klom den trap naar het dek op; zijne lamheid was geheel verdwenen. Binnen 10 minuten kwam ook BILL uit den tunnel voor den dag, reisvaardig in laarzen en pels. Ik trad hem in den weg, beval hem om

oogenblikkelijk weder in de kajuit te kruipen, en zond MORTON naar boven om den anderen te halen, terwijl BONSALL in den tunnel ging om den toegang te versperren. Na weinige minuten kwam JOHN weder aankruipen, thans nog veel lammer dan te voren. Ik verhaalde nu aan het gezelschap wat er gebeurd was, en wat de twee voor hadden. BILL bekende het eerste, en ontving op staanden voet zijne straf. Daar de omstandigheden niet toelieten om hem gevangen te zetten, hield ik het voor het beste om hem de handboeijen af te nemen, en zijne beloften van beterschap voor opregt te houden. Ik zette hem weder aan het werk, hij vloeide over van dankbaarheid, maar was nog binnen het uur, terwijl ik op de jagt was, voortgeloopen en verdwenen. JOHN werd streng bewaakt, en zijne beloften van beterschap schenen opregt.

Het wegloopen van BILL (WILLIAM GODFREY) was een erg geval, omdat hij waarschijnlijk pogingen zou aanwenden om zich van de slede, buks en honden van HANS meester te maken, en er zonder deze laatste geene mogelijkheid bestond om robben en beeren te jagen, en derhalve ook geene hoop om de zieken weder zoo verre op de been te brengen, dat men beproeven kon, om in booten naar het zuiden weg te komen.

Den 19den Maart had PETERSEN vijf sneeuwhoenders geschoten, eene ware weldaad voor de zieken, maar spoedig werd de nood weder nijpend en daarom maakten de drie laatsten, die nog op de been waren, BONSALL, PETERSEN en ik, op den 23sten een uitstapje in de nabijheid van de rivier de Minturn, waar weiden voor de rendieren waren. Ongelukkig kwamen wij een paar uren te laat, en zagen wij alleen aan de plekken, waar de sneeuw opgekrabbeld was, in welk groot aantal zij daar geweest waren. De geheele vangst van dien dag bestond uit een paar sneeuwhoenders en drie hazen. De volgende dagen leverden ons nog het een en ander op, tot groote verkwikking van de zieken.

Den 2den April rapporteerde BONSALL, dat er op een afstand van eene engelsche mijl een man bespiedende langs den voet van het ijs rondzwierf. Ik dacht dat het HANS zijn zou op zijne terugreis, en wij gingen met ons beiden op hem af. Toen wij nader kwamen, bespeurden wij onze slede en de honden bij hem, maar de man maakte regtsomkeert en vlood in zuidelijke rigting. Ik vervolgde hem en liet BONSALL achter mij. Toen de man, in wien ik nu den deserteur GODFREY herkende, mij alleen op hem toe zag komen, keerde hij om en liep mij te gemoet. Hij gaf op dat hij zuidwaarts gegaan was tot aan het Northumber-eiland, dat HANS van vermoeidheid ziek in Eta

lag, dat hij zelf besloten was om weder terug te gaan, en zijn leven bij KALUTUNA en de overige Eskimo's wilde eindigen, en dat hij daarvan noch door praten, noch door geweld terug te brengen was. Met het pistool in de hand dwong ik hem, om tot aan den trap van het schip mede te gaan; verder was hij volstrekt niet te krijgen. Ik liet hem onder toezigt van BONSALL, en ging aan boord om handboeijen te halen. Maar wij waren beiden ter naauwernood in staat om ons te roeren, PETERSEN was op de jagt, en de overige dertien lagen ziek te bed. Naauwelijks was ik op het dek gekomen, toen GODFREY weder wegliep. BONSALL's pistool ketste, en ik ijlde naar de geweren, maar het eerste geweer ging bij het overhalen van den haan ten gevolge van de koude af, en met het tweede, dat ik in haast afschoot, miste ik den vlugteling, zoodat hij ontkwam.

De terugkeer van dien man was zeer raadselachtig. HANS was nu 14 dagen afwezig, terwijl hij anders dezelfde reis in acht dagen deed. Zijn voertuig was in handen van den vlugteling, die zijn leven waagde om niet in onze handen te vallen. En evenwel was hij vrijwillig weder in de nabijheid van het schip gekomen met slede en honden, en bovendien nog met een voorraad walrusvleesch. Wilde hij misschien zijn vorigen kameraad JOHN afhalen? — Hoe het zij, zijne lading vleesch kwam als uit den hemel gevallen, en ons uitmuntend te stade.

Den 10den April ging ik met eene ligte slede, die door vijf honden getrokken werd, op een ontdekkingstogt naar HANS uit. De reis ging voorspoedig; ik legde in 11 uren een weg van 64 engelsche mijlen af en was juist op het ijs gekomen, tegenover onze oude toevlugtshaven, toen ik verre van de kust een zwart punt ontdekte, dat een levend wezen, een mensch bleek te zijn. Oogenblikkelijk wendde ik de slede en zette onder den kreet van nannuk, nannuk! een beer, een beer! de honden tot eene razende vaart aan. Spoedig was de afgemeten robbejagerspas van HANS duidelijk te herkennen; hij veranderde dien ter naauwernood, toen ik naderbij kwam, en binnen een kwartier drukten wij elkander de hand, en wisselden onder een mengelmoes van Eskimoosch en Engelsch onze nieuwstijdingen. De arme drommel was ziek geweest; na een ziekbed van vijf dagen met hevige pijn in de ledematen was hij, zoo als hij zeide, nog een weinig zwak, hetgeen trouwens bij hem zooveel beteekende, als sterk uitgeput. Ik ruimde hem een plaatsje in op de slede en reed met hem naar Anoatok, waar wij ons aan warme thee en een stuk walrusvleesch, dat hij medegebragt had, te goed deden.

HANS en MYUK waren twee dagen na hun vertrek van het schip te Eta aangekomen en weldra met hunne jagt begonnen. Gedurende vijf dagen, waarin zij met gevaar van hun leven over het ijs reden, legde hij twee fraaije jonge walrussen neder, zijne drie metgezellen slechts drie. Zijne buks gaf hem een groot voordeel, maar de touwen, die hij medegekregen had, waren slecht, en in een keer braken zij, toen hij een groot wijfje geharpoeneerd had. In de ziekte, die op deze langdurige inspanningen gevolgd was, werd hij door eene jonge dochter van SCHUNGU op het zorgvuldigst verpleegd, en haar medelijden en lagchen scheen op zijn hart een indruk gemaakt te hebben, die geschikt was om eene zekere schoonheid te Uppernavik levendig te verontrusten.

HANS verborg een deel van zijne vangst op het eiland Littleton, nadat hij door GODFREY eene lading naar het schip gezonden had. Het bleek dat hij de plannen van dien man spoedig doorkeken had. Deze had inderdaad bij hem aangedrongen om met hem naar het zuiden te gaan, en slede en honden mede te nemen. Toen HANS weigerde, trachtte hij zich meester te maken van het geweer, wat natuurlijk gemakkelijk te verhinderen was. Eindelijk bewilligde hij er in om het vleesch naar de brik te brengen, hetzij dat hij van plan was zich met mij te verzoenen, hetzij dat hij zijn kameraad wilde afhalen. Nadat hem dit mislukt was, was hij voor de tweede keer naar Eta gevlugt. Ik had hem daar gaarne gelaten, want hoe gezond en sterk hij ook was, zoo ging toch na zijn vertrek van het schip daar alles veel beter; maar een slecht voorbeeld is aanstekend, en ik besloot hem in elk geval terug te halen.

Reeds voor het invallen van den winter had ik het plan gevormd, om vroeg in het voorjaar nog één kruistogt door het Kennedy-kanaal te maken. De rampen van den winter hadden mij zooveel te denken gegeven, dat dit voornemen geheel op den achtergrond geraakt was, maar niettemin kwam het telkens weder in mij op, en ik was nu besloten om de reis alleen met onze vier overgeblevene honden te maken, en voor den proviand mij op mijn geweer te verlaten. Het schip was toch niet meer te redden, want reeds door het verbranden van het hout- en takelwerk in den winter was het ongeschikt geworden om zee te bouwen. En om met de drie booten over het ijs weg te komen en zoo het open water te bereiken, moesten wij ten min-

ste nog ééne maand toebereidselen maken en de zieken tijd geven om op hun verhaal te komen. Dien tusschentijd dacht ik nu voor het beraamde uitstapje te bezigen, maar vooraf wilde ik nog één ding beproeven. De Eskimo's waren van het Northumberland naar kaap Hlevander teruggekeerd, waar het jagtveld thans beter was. KALUTUNA, de braafste en bedachtzaamste man van zijn stam, had zeven honden door den winter gekregen. Nu had ik HANS opgedragen om met hem over vier van deze hoeden te onderhandelen, en ze te koopen of te huren, met belofte van hem al mijne honden te zullen laten bij mijn vertrek.

HANS kwam eindelijk van zijne gezantschapsreis terug, met konijnen, walruslever en vleesch, een welkom geschenk voor de mijnen, die sedert acht dagen geen beet versch vleesch gezien hadden. Ook bragt hij METEK en diens neef mede, een flinken knaap van veertien jaren. De groote METEK had kort voor het sluiten van ons verdrag de zijde van een onzer booten gestolen, en zijn tegenwoordig bezoek met eene ruime lading vleesch had oogenschijnlijk ten doel om die fout weder goed te maken. De onderhandelingen, die HANS over de honden gevoerd had, waren vruchteloos gebleven, en ik begreep, dat ik zelf naar Eta en welligt naar Peteravik gaan, en mijne eigene overredingsgave beproeven moest, wilde ik mijn reisplan niet opgeven. Tevens vernam ik van HANS, dat GODFREY te Eta voor gewigtig persoon speelde en geen lust had om zich te laten vangen; van den invloed van dezen man had ik niets goeds te verwachten. Ik begon met eene krijgslist; ik legde een paar voetzakken op de slede van METEK, onderzocht mijn pistool met zes loopen, en liet mij uitnoodigen om mede naar Eta te gaan. Zijn neef bleef onder opzigt van HANS op het schip achter, en toen wij de 80 mijlen hadden afgelegd en in de nabijheid der volkplanting aankwamen, hulde ik mij zoo digt in mijne kap, dat ik best voor den jongen PAULIK kon doorgaan. De inwoners kwamen naar buiten om hun opperhoofd te verwelkomen. De man, op wien ik het gemunt had, was een van de eersten, en schreeuwde zijn: tima! zoo goed als een van de wilden. Een oogenblik later was ik aan zijn oor met een korten groet en eene veelbeteekende beweging met de hand. Hij gaf dadelijk toe, en nadat hij de 80 mijlen voor de slede had afgeloopen en gedraafd, met eene korte rust te Anoatok was hij weder als gevangene aan boord. Ook mijne overige ondernemingen hadden een goeden uitslag.

Eta ligt in de noordoostelijke bogt van de Hartsteenbaai; aan de overzijde ligt Peteravik, waar zich thans KALUTUNA met zijne half uitgehongerde lie-

den ophield. Op de heldere oppervlakte van eene sneeuwhelling, die in een hoek van 45° tegen een steilen berg ligt, bespeurt men twee vuile plekken, die van naderbij gezien gaten in de sneeuw blijken te zijn. Komt men nog digter bij, dan ontdekt men boven elk gat nog een kleiner, en een afdak tusschen beiden. Dit zijn de deuren en vensters van Eta, twee hutten en vier familiën, die op deze luchtgaten na geheel in de sneeuw begraven zijn. Toen ik nader bij kwam, schreeuwden de inwoners mij hun: naleka, naleka, tima! (welkom kapitein!) in de ooren. Nimmer schenen de lieden zoo verheugd over een onverwacht bezoek, en deden zij zoo hun best om zich aangenaam te maken. Maar zij waren luchtig gekleed en er ging een koude noordoostenwind, zoodat zij spoedig weder in hun mierennest kropen. Nadat men daar de toebereidselen voor mijne ontvangst gemaakt had, volgde ik hen met METEK door een buitengewoon langen en lagen tunnel van 30 schreden. Toen ik in de hut overeind kwam, werd ik met een nieuw gebrul welkom geheeten.

Er waren reeds vóór mij gasten aangekomen, zes forsche bewoners van de naburige kolonie, die op de jagt door een storm overvallen waren, en thans op de middelste bank, de eereplaats, nedergehurkt zaten. Zij stemden met het luidruchtig welkom in, en weldra ademde ik den ammoniakalen geur van ongeveer 14 sterke, goedgevoede, ongewasschen en ongekleede huisg en in. Zulk een digten klomp van bijeengehokte menschen zal men n..gens anders aantreffen: mannen, vrouwen en kinderen, met niets bedekt dan met hun nationaal vuil, krioelden door elkander, als de wormen in het zakje van den hengelaar. Het vertrek was slechts 15 voet lang en 6 voet breed; de verhevenheid, waarop 13 personen opgestapeld waren, was 7 voet breed en 6 voet diep. Er heerschte eene warmte van 90° F.

De speklamp van iedere huismoeder brandde met eene vlam van 16 duim lengte. Het voorste vierdedeel van een walrus, dat bevrozen op den grond lag, werd in repen gesneden, en weldra begonnen de kookketels, waarvan elk met 10—15 pond gevuld werd, hevig te dampen. METEK, die nu en dan door eenigen van het grootendeels slapende gezelschap geholpen werd, nam er den inhoud schoon uit. Hoewel ik hartelijk uitgenoodigd werd om mede toe te tasten, had ik toch te veel van hunne kookkunst gezien, om mij geweld aan te kunnen doen. Ik nuttigde een handvol bevrozene levernoten, kleedde mij even als de overigen naakt uit, daar ik in een overvloedig zweet uitbrak, strekte mijn vermoeid ligchaam over de beenen van vrouw ANINGNA (eidergans) uit, legde haar kleintje tusschen mijne armen en mijn

hoofd op de eenigzins al te warme maag van MUYK, en sliep zoo als een gevierde gast op de place d'honneur in.

Toen ik den volgenden dag weder ontwaakte, stond de zon reeds bijna in

Het inwendige van eene Eskimohut.

het zuiden. Vrouw Eidergans had mij een zeer uitlokkend ontbijt klaar gemaakt: een klomp gekookt spek en eene uitgelezene snede vleesch, beide aan het einde van een gebogen been gespiesd. Ik had de toebereidselen niet gezien, zoo als ik dan ook als ervaren reiziger nooit in de geheimen van

van de keuken zoek in te dringen. Mijn eetlust was als gewoonlijk uitmuntend, en reeds wilde ik het uitlokkende geschenk naar den mond brengen, toen ik zag hoe de vrouw aan het andere vuur met juist zulk een been, dat onder de Eskimo's een zeer gebruikelijk keukengereedschap is, bedaard haar lijf krabde, en het been onmiddelijk daarna weder in den kookpot stak om er een dampend stuk vleesch uit te halen. Dat heerlijk gezigt benam mij allen eetlust.

Ik bleef eenigen tijd te Eta, onderzocht den gletscher, teekende schetsen en zag eenige oude bekenden. De lieden hebben hier een zonderling gebruik, dat overigens ook bij Aziatische volken wordt aangetroffen: ik bedoel de voorgeschrevene plegtigheden bij het betreuren der dooden. Er wordt hier systematisch geweend; wanneer een begint, verwacht men dat allen mede instemmen, en het is een pligt der wellevendheid voor de voornaamsten van het gezelschap, om hun, die het verlies voornamelijk aangaat, de oogen af te wisschen. Vaak komen zij op eene aanzegging bijeen, om eene groote, gemeenschappelijke huilpartij te houden, en soms komt het voor, dat een in tranen losbarst en de anderen uit beleefdheid zijn voorbeeld volgen, zonder dadelijk te weten om wien of om wat het te doen is. Want niet alleen worden de sterfgevallen ceremoniëel betreurd; elke andere ramp kan daartoe aanleiding geven, zoo als het mislukken eener jagt, het breken van eene walruslijn, of het verlies van een hond. Vrouw eidergans, geboren smalbuik (IGURK) zag eens van haar kookpot tot mij op en begon een zachten tranenregen te laten vallen. De reden van hare droefheid was mij onbekend, maar ik bezat tegenwoordigheid van geest genoeg om onmiddelijk mijn zakdoek voor den dag te halen, haar galant de oogen af te wisschen en zelf een paar tranen te storten. Dit kleine intermezzo was spoedig voorbij; vrouw eidergans ging weder aan haren kookpot en de nagelek aan zijn notitieboek.

Behalve de gewone treurplegtigheden hebben er soms ook, ofschoon niet altijd, plegtigheden van een meer ernstig karakter plaats. Zooveel ik te weten kon komen, strekken zich de godsdienstige begrippen van de Eskimo's niet verder uit dan tot het geloof aan bovennatuurlijke wezens, die door zekere ceremoniën verzoend moeten worden. De priester en wigchelaar (angekok) van den stam is de algemeene raadgever. Hij geneest ziekten en wonden, bestuurt de rechtspleging en de ondernemingen van den kleinen staat, en is ofschoon niet in naam het opperhoofd, toch inderdaad de magtvoerende naast den troon. Het staat hem vrij om boetedoeningen aan de treurenden

op te leggen, die niet zelden zeer drukkend zijn. Zoo kan een weduwenaar bij voorbeeld voorgeschreven worden, om zich gedurende een geheel jaar van de robbe- en walrusjagt te onthouden. Meermalen wordt hem de onthouding van een geliefkoosde spijs, zoo als konijnen of een lekker stuk van den walrus, bevolen, of legt men hem op om de kap achterover te leggen en met ongedekten hoofde te gaan. Eene zuster van KALATUNA stierf plotseling te Peteravik. Haar lijk werd in huiden genaaid, niet in zittende houding, maar regt uitgestrekt; haar echtgenoot droeg haar zonder hulp naar hare rustplaats, en dekte haar, den eenen steen op den anderen stapelende, met een ruwen steenen kegel. Onder de begrafenis werd er buiten de hut eene brandende speklamp geplaatst; daarop kwamen de treurenden bijeen om te klagen en te weenen, en schilderde de weduwenaar op roerende wijze zijne smart en hare deugden.

De Eskimo's aan den Smithstraat verkeeren niet in zulke gunstige omstandigheden als hunne meer zuidelijke broeders, die een steun hebben aan de Deensche koloniën. Hun stam is sterk ineengesmolten en kwijnende, en te zeer met de zorgen voor het levensonderhoud vervuld, om de herinneringen van een beter verleden bewaard te hebben. Hunne zorgeloosheid gedurende den tijd van overvloed heeft in den winter niet zelden hongersnood ten gevolge, en bovendien wordt het dierlijk voedsel in het algemeen schaarscher, doordien de jagtvelden van jaar tot jaar meer ontvolkt worden. Zij weten zelven zeer goed dat zij uitsterven, maar die overtuiging is niet in staat om hunnen goeden luim te verstoren. Omringd door de graven van hunne dooden en door hutten, die zij vroeger nog als bewoond gekend hebben, laten zij zich zelfs den voorraad vleesch goed smaken, die het vorige jaar onder de sneeuw begraven werd door buren, welke thans reeds gestorven waren.

Op de waardigheid van opperhoofd schijnt bij de Groenlandsche, even als bij de overige Eskimo's, slechts diegene aanspraak te hebben, welke zich als de sterkste en moedigste doet kennen. Zij hebben eenige overleveringen van spelen en oefeningen, waardoor die ligchaamlijke meerderheid uitgemaakt wordt. Die gewoonte had nog tot voor korten tijd stand gehouden, en nogthans vindt men daarvan overblijfselen in de vermakelijkheden, waarmede zij zich op gezette tijden verlustigen. Worstelen, springen, met gekromden vinger of arm lasten voorttrekken, het tegen elkander drukken van de hielen in een zittende houding, het beurtelings uitdeelen en ontvangen van slagen op den linkerschouder, het schieten om het verst en met den

zwaarsten boog, het wegdragen van zware steenen — deze en soortgelijke oefeningen beslissen wie de sterkste is. Ik zag eenige steenen in de Fortuna-baai en op het Disco-fjord, die daar als een aandenken nog op dezelfde plaats lagen, waarheen ze door krachtige mannen gedragen werden.

Tot de privilegiën van het opperhoofd behoorde het voorregt — zoo het er een is — om zoo vele vrouwen te mogen nemen als hij onderhouden kon. Overigens had hij weinig boven zijne onderhoorigen vooruit, behalve nog eene niet naauwkeurig omschrevene aanspraak op hulp bij zijne strooptogten. In oude tijden hadden de onder-nalegaks, of opperhoofden van kleinere nederzettingen, hunne waardigheid eveneens aan hunne persoonlijke meerderheid boven huns gelijken te danken, en zoo bestond er een soort van leenstelsel, dat niet erfelijk was. Maar ook hier brak, even als in andere leenstaten, van tijd tot tijd een opstand van baronnen tegen hunne opperheeren uit. De rendierjagers van Uppernavik waren gewoon om bij Swartehuk den Lachs op te varen tot aan een punt, vanwaar zij in een dagmarsch Okossitak, een jagtgebied van de Ominaks, konden bereiken. Het gebeurde eens, toen de Ominaks een meer dan gewoon geluk op de jagt gehad hadden, dat eene schaar van Uppernavik, minder door het geluk begunstigd, het plan maakte om onder aanvoering van hun opperhoofd, den opperheer van beide stammen, een plunderbezoek bij de Ominaks te maken. Zij vonden de laatsten om hunnen hoofdman verzameld, een kort ineengedrongen en stevigen knaap, die zich in zijne tent op echt ridderlijke wijze van zijne pligten als gastheer kweet. Maar op zijn groet: »zet u neder en eet" trok de groote Uppernavik, wiens metgezellen zijn wenk begrepen, een barsch gezigt, in plaats van datgene te doen, wat gewoonlijk op zulk eene uitnoodiging volgt, namelijk gaan zitten en zich laten volproppen. Toen spande de oude Ominak zwijgend een zwaren boog, trok den pijl tot aan zijn oor achteruit en schoot hem in de enge spleet van eene verwijderde rots. Daarbij mompelde hij voor zich henen: »wie beter is dan ik," waaronder het slot van de volzin: »die zal mijn heer zijn" van zelf verstaan werd. Hierop namen de jagers van Uppernavik, rustig plaats, aten, betuigden hunnen dank en gingen in vrede hunnen weg.

Het gebruik om de bruid te schaken, komt, even als bij eenige Noord-Amerikaansche en Aziatische stammen, ook bij de Eskimo's voor, en zelfs de tot het Christendom bekeerden zijn daarvan hoogst moeilijk af te brengen. De mysteriën der angekoks, die in de nabijheid der Deensche nederzettingen geene openbare aanhangers meer bezitten, hebben hooger in het noorden nog een zeer belangrijken invloed. Ik heb verscheidenen van deze lieden per-

soonlijk leeren kennen, nadat mijne diensten als geneesheer mij een gewigt gegeven hadden, dat ongeveer met het hunne gelijk stond. Zij zelven zijn vast van hunne magt overtuigd; ook maken zij, voor zooverre ik ontdekken kon, van geene goochelaarskunsten of natuurlijke magie gebruik, maar werken alleen op de menigte door het veranderen van hunne stem en welligt met behulp van een weinig buikspreken, waarvan zij den indruk verhoogen door duisternis. Onder elkander spreken zij eene eigene brabbeltaal, die naar men wil door verandering van uitspraak uit de gewone ontstaan is.

Behalve de angekoks, die als de verspreiders van het goede worden aangezien, zijn er ook nog boosaardige toovenaars, die van dergelijke slechte streken beschuldigd worden, als waarvan men in de christenwereld vroeger de heksen verdacht hield. Ook deze lieden werden ter dood gebragt en wel onder vreeselijke ceremoniën, indien de oude gebruiken opgevolgd werden. Ik heb te Pröven een ouden, algemeen geachten Eskimo, den ouden TOBIAS, gezien, die voor zijne bekeering nog een toovenaar ter dood had gebragt. Het was een bejaarde, zieke man, en TOBIAS, die toen nog KAMOKA heette, maakte hem van kant door hem te harpoeneeren en in zee te werpen, waarop hij het vleesch aan de honden gaf.

De doodstraf schijnt alleen op groote misdaden te worden toegepast. Voor geringer misdrijven hebben zij eene bepaalde soort van regtspleging. Heeft een Eskimo een ander zwaar beleedigd — misschien zijne vanglijnen doorgesneden of zijne honden verminkt, dan wordt hij voor den angekok gedagvaard. De vrienden van beide partijen en lediggangers uit den geheelen omtrek komen op de plaats der regtspleging bijeen, hetzij in een groep van hutten, of bij goed weder in de opene lucht. De aanklager komt voor, en slaat bij wijze van inleiding met een zeehonderib op een tamtam. Vervolgens gaat hij tot de aanklagt over, en komt in lange tiraden met al het nadeelige en belagchelijke voor den dag, wat hij van zijne tegenpartij maar gehoord heeft. De aangeklaagde bewaart het stilzwijgen, maar zoodra de redenaar een oogenblik rust neemt, en een praeludium op zijn instrument maakt, klinkt er uit den mond van vrienden en tegenpartij een bijvalskreet, even welluidend, als die op vele volksbijeenkomsten der beschaafde wereld gehoord wordt. Hierdoor aangepord, en warm geworden door zijne eigene onstuimigheid, begint de aanklager zijne aanvallen op nieuw. Zijne welsprekendheid wordt hoe langer hoe meer gerekt en beleedigend, totdat hij eindelijk van vermoeidheid, of omdat zijn voorraad scheldwoorden uitgeput is, ophoudt. Nu komt de beschuldigde voor, en geeft alles met woeker terug,

onder het afwisselend luisteren en toejuichen van de hoorders.—Wanneer de Homerische debatten gesloten zijn, brengen de angekoks hun hokus-pokus ten uitvoer, en leggen of den beschuldigde voor zijn misdrijf, of den aanklager wegens ongegronde vervolging eene boete op.

Wanneer de
hokus-pokus
of den aan-

Balspel van jonge Eskimo's.

XIV. DE WALRUS. TOGT NAAR HET NOORDEN MET DE ESKIMO'S. NOG EENS OVER DEN GROOTEN GLETSCHER. LISTEN VAN BEEREJAGERS. LAATSTE POGING.

De zes gasten, die voor het noodweer eene schuilplaats gezocht hadden, waren vroeg op de been; ik droeg hun mijne groeten aan KALUTUNA op en liet hem uitnoodigen ons op het schip een bezoek te brengen. In den namiddag ging ik hen met MYUK achterna op de walrusjagt.

De walrus voorziet het grootste gedeelte van het jaar in het levensonderhoud van de Eskimo's nabij de Reusselaer-baai; verder zuidwaarts tot aan het Murchison-kanaal leeft men afwisselend van robben, den zee-eenhoorn en den witten walvisch, die in den Smith-straat slechts toevallig voorkomen. De wijze waarop men jagt maakt op den walrus, hangt zeer van het jaargetijde af. In den herfst, wanneer het pakijs slechts gedeeltelijk gesloten is, komen

zij veelvuldig op die plaatsen voor, waar veel ijs ronddrijft, en daar deze later toevriezen, trekken zij voortdurend verder zuidwaarts. De Eskimo's naderen dan den walrus over het jonge ijs, en vallen hem in spleten en gaten met harpoenen en werplijnen aan. Zoodra het jaargetijde kouder en stormachtig wordt, is deze wijze van walrussen te vangen zeer gevaarlijk; zelden verloopt er dan ook een jaar, zonder dat er iemand bij verongelukt. In het vroege voorjaar, dat is ongeveer vier weken vóór de terugkomst van de zon, begint de jagt weder, en is er een einde aan het hongerlijden van den winter. Januarij en Februarij zijn in den regel de maanden van gebrek; in de tweede helft van Maart begint de vischvangst weder. Alles komt dan in vuur en beweging.

De jagt heeft op tweeërlei wijzen plaats. Soms is de walrus boven op een berg geklauterd en heeft hij zich al te lang in den zonneschijn gekoesterd, zoodat het gat of de spleet in het ijs middelerwijl toegevrozen is. De walrus kan, even als de andere robben, slechts van onderen tegen het ijs opwerken, zoodat hij verloren is, indien de onvermoeide jagers hem met hunne honden in dien toestand ontdekt hebben. In het vroege voorjaar hebben de walrussen jongen en is de tijd van overvloed voor hen aangebroken. De moeder en het jong worden dan door den barsch uitzienden vader vergezeld, en alle drie laten zich van spleet tot spleet rondom de ijsbergen drijven of koesteren zich in de zon. Op deze togten brengen hunne waakzame menschelijke vijanden een ander kunststuk in praktijk. Ofschoon dit ook met behulp van harpoen en lans ten uitvoer gebragt wordt, eindigt het toch niet zelden in een geregelden kampstrijd, waarbij de oude zich dapper verweert en de jagers met verwoedheid aanvallen. Niet zelden vallen zoowel de ouden als de jongen in dien strijd. In dat geval heerscht er weldra in de armzalige, onder de sneeuw begravene hutten der Eskimo's eene ongewone drukte en levendigheid. Het vleesch wordt bij hoopen op het ijs opgestapeld; de vrouwen spannen de huiden uit om er leder van te bereiden, de mannen snijden een gedeelte aan reepen voor werplijnen. Grimmige walruskoppen staan u v[illegible] de sneeuwbanken aan te staren, waar zij opgestapeld worden wegens de waarde hunner tanden. De honden worden vastgebonden op het ijs; de kinderen, elk met de rib van het een of ander zeedier gewapend, verlustigen zich met het balspel op de sneeuwvelden.

Nog op den dag van mijne aankomst legden de bewoners van Eta vier walrussen neder, en die van Peteravik stellig nog veel meer. De hoeveelheid vleesch, die de Eskimo's op die wijze in het gunstigste jaargetijde bijeen-

verzamelen, is ontzagchelijk groot; het wordt nedergelegd in groote holen, die met zware steenen gesloten worden. Ik heb verscheidene van deze provisiekelders gezien, die het vleesch van tien walrussen bevatteden. De arme menschen genieten in dezen tijd geen oogenblik rust; zij jagen onophoudelijk, en wanneer slecht weder hen hierin verhindert, brengen zij den buit, dien zij reeds gemaakt hebben, in zekerheid. Bij zulk een ijver zoude men verwachten, dat zij ook voor den winter genoeg moesten hebben; maar behalve hunne zorgeloosheid is er nog eene andere omstandigheid, die hun voorraad snel doet slinken, namelijk hun ontzagchelijke eetlust. Het is ongeloofelijk, hoe veel eene familie jaarlijks noodig heeft. Dit is niet zoozeer aan eene verregaande vraatzucht toe te schrijven, als wel aan de werkelijke behoefte van hun ligchaam. Bij de aanhoudende spierinspanningen in de koude lucht moeten zij eene groote hoeveelheid koolstof in hun ligchaam verbruiken. Ik geloof dat ik mij niet vergis, wanneer ik aanneem, dat een Eskimo in tijden van overvloed dagelijks 8—10 pond vleesch nuttigt.

Het schijnt, dat de walrussen zich het geheele jaar door in het water ophouden, dat de door den stroom afgebrokkelde randen van het kustijs omspoelt, want overal waar het weder open water is, komen zij onmiddelijk bij hoopen voor den dag. Hier hebben zij natuurlijk van de jagers van het noorden niets te vreezen, daar deze geene kajaks hebben, gelijk hunne broeders in het zuiden, en daardoor hun wild alleen over het ijs kunnen naderen. Laat in den zomer, wanneer al het ijs gesmolten is, begeven de walrussen zich naar de rotsen. Zij zijn dan bijzonder levendig en waakzaam, maar de Eskimo's sporen behoedzaam hunne schuilhoeken op, verbergen zich achter de klippen, en wachten rustig en geduldig het tijdstip af, waarop zij onder het bereik van harpoen en werplijn komen.

Mijn vertrek van de Eta-baai werd door tijdingen van het schip verhaast; HANS bragt de boodschap van den docter over, dat MAC GARIJ gevaarlijk ziek was geworden. Mijne slede was boordevol met vleesch beladen, zoodat ik met mijne vier uitgeputte honden niet snel voortkon, maar ik liep en reed bij beurten, en was binnen zeven uren na het ontvangen van de tijding aan boord terug. Gelukkig was mijn uitmuntende tweede officier de krisis reeds doorgeworsteld. Ik had HANS achtergelaten met den last om naar Peternavik te gaan en KALUTUNA nogmaals tot een bezoek op het schip uit te noodigen. Om mij van een gunstig antwoord te verzekeren, had ik hem tot geschenk een katrol medegegeven, een uitstekend materiaal voor het vervaardigen van harpoengereedschappen.

Op de brik was men om dezen tijd (20 April) bezig om de weinige nog onverbrande balken in stukken te zagen en er onderstellen voor sleden uit te vervaardigen. Dit was voor de invaliden een zware arbeid, maar wij hadden groote sleden noodig, indien wij de boot over het ijs wilden vervoeren naar het opene water, dat thans helaas nog 40 Eng. mijlen van ons af was. Onze verblijfplaats werd daardoor nog treuriger en ongezelliger.

HANS kwam op den avond van den 24sten terug, zwaar met vleesch beladen en vergezeld door drie Eskimo's, elk met zijne hondeslede en in volledig jagtkostuum. De voornaamste onder hen was KALUTUNA, een edele wilde, die in alle opzigten boven zijne stamgenooten uitmuntte. Hij groette mij met eerbiedige hoffelijkheid, maar gelijk iemand die regt heeft op dezelfde eerbewijzing, en zette zich na eene korte wisseling van pligtplegingen naast mij op de eereplaats neder.

Ik wachtte natuurlijk totdat mijne gasten gegeten en geslapen hadden, want vooral bij de wilden wordt het voor onbeleefd gehouden, met de deur in huis te vallen; daarna verhaalde ik hem, na de uitdeeling van eenige geschenken, mijn plan om in het noorden nog een ontdekkingstogt te ondernemen. KALUTUNA nam mijn mes en naalden met een kujunaka (ik dank u) aan. Dit was het eerste woord van dank, dat ik van een wilde uit deze hooge streken hoorde. Hij noemde mij zijn vriend, en zeide dat hij veel van mij hield en zich gelukkig zoude rekenen, wanneer hij den nalegak soak op eene jagt vergezellen mogt.

Thans was het mogelijk, de kusten aan de overzijde van het Kennedykanaal nog eens tot besluit van onzen togt in oogenschouw te nemen, want de daartoe onmisbare honden waren er nu: de Eskimo's hadden er zestien medegenomen. Den volgenden morgen gingen wij op weg. Het gezelschap bestond uit KALUTUNA, SCHANGHU en TATTERAT met hunne drie sleden, uit HANS met de Marstou-buks gewapend en uit mij. De inboorlingen hadden geene andere wapenen dan hunne lange messen en hunne lansen van zeeeenhoorn. Onze geheele uitrusting was alles behalve zwaar; behalve walrusvleesch hadden wij niets bij ons, dan wat wij aan het lijf droegen. Het walrusvleesch en het spek waren in platte schijven van een duim dikte en ter grootte van een foliant gesneden; nadat zij bevrozen waren werden zij onmiddellijk op de dwarshouten der sleden gelegd en vormden zoo eene soort van bodem. Buks en slaapzak werden hierop vastgebonden, het geheel met een week gewreven beerenhuid bedekt en met riemen van walrusvel vastgebonden. Zoo uitgerust is de slede buitengewoon geschikt voor een grooten

togt. Zij mag rondslingeren gelijk zij wil, maar zij kan niet omslaan; het onderstel van walrusbeenderen lijdt zelfs niet bij de felste stooten tegen het ijs; het vleesch, dat zoo stijf bevrozen is als eene plank, dient den voerman tot zitplaats; de honden kunnen er niet bij; en heeft men trek naar eene koude snede, zooals niet zelden het geval is, dan draait men de slede om en hakt het vleesch tusschen de dwarshouten weg.

Onder een vreeselijk geschreeuw van menschen en honden reden wij uit en kwamen in ongeveer twee uren aan een hoogen ijsberg, omstreeks 15 Eng. mijlen van de brik. Hier onderzocht ik het ijs dat voor ons lag; het zag er niet te best uit en scheen brokkelig en ongelijk. Evenwel gaven de Eskimo's aan mijnen wensch om den overtogt te beproeven gehoor, en weldra bevonden wij ons tusschen de hummocks. Wij draafden naast de slede, klauterden over de opstapelingen van ijs henen en kwamen op deze wijze tamelijk snel voorwaarts. Op ongeveer 30 mijlen afstand van het schip maakten wij halt; SCHANGHU kroop in eene sneeuwbank en sliep bij 30 graden vorst; de overigen en ik maakten toebereidselen tot een korten maaltijd. De slede werd omgekeerd en ieder was druk bezig met het losmaken van eenige stukken bevrozen raauw vleesch, toen de Eskimo TATTERAT een kreet van blijdschap uitte. Hij had een klomp vet gevonden, dien mijn volk zonder mijne voorkennis er voor mijn privaat gebruik tusschen gestopt had. Oogenblikkelijk drong zijn mes er in door, en toen de uitlokkende inhoud, een stuk lever en eene portie gekookt vleesch, voor den dag kwam, kon KALUTUNA de verzoeking niet wederstaan, en beiden smulden even als een lekkerbek aan een truffelpartij. Ik nam er ook mijn deel van, maar de goede HANS was zoo verontwaardigd over de onkiesche handelwijze van de twee Eskimo's, dat hij weigerde om er iets van te proeven. Niettemin was de tien pond zware klomp in weinige minuten verdwenen.

Na den maaltijd gingen wij verder, en alles zou naar wensch gegaan zijn, hadden de beeren mij niet een streep door de rekening gemaakt. De sporen van deze dieren werden met elken nieuwen ijsberg dien wij voorbij gingen talrijker; wij zagen in de sneeuw de plekken, waar zij gelegen hadden om op robben te loeren. Hierdoor geraakten de honden herhaalde malen van den koers af, maar wij dreven ze voort, totdat wij de kust aan de overzijde in het gezigt kregen en niet ver meer van den toren der drie gebroeders af waren. Van hier zag ik in de rigting van het Kennedy-kanaal eene donkere streep, die niets anders was dan de met waterdamp beladene lucht — een zeker teeken, dat het kanaal ook thans open was. Ik

werd nu natuurlijk ongerust over den goeden uitslag van den togt. Op hetzelfde oogenblik werden de honden een grooten mannetjes beer gewaar, die juist een rob verorberde. Thans waren honden en jagers niet meer te houden; zij waren doof voor alles, behalve voor hetgeen strekken kon tot het vangen van den beer. Met ongeloofelijke snelheid ijlden zij voorwaarts. De mannen lieten zich aan de slede hangen en dreven de honden onder het geschreeuw van: nannuk! nannuk! tot eene dolle vaart aan. Het was de gepersonifiëerde woeste jagt der volkslegende. Na eene dolle drijfjagt werd het dier eindelijk tot staan gebragt. Lansen en buks deden het overige, en er

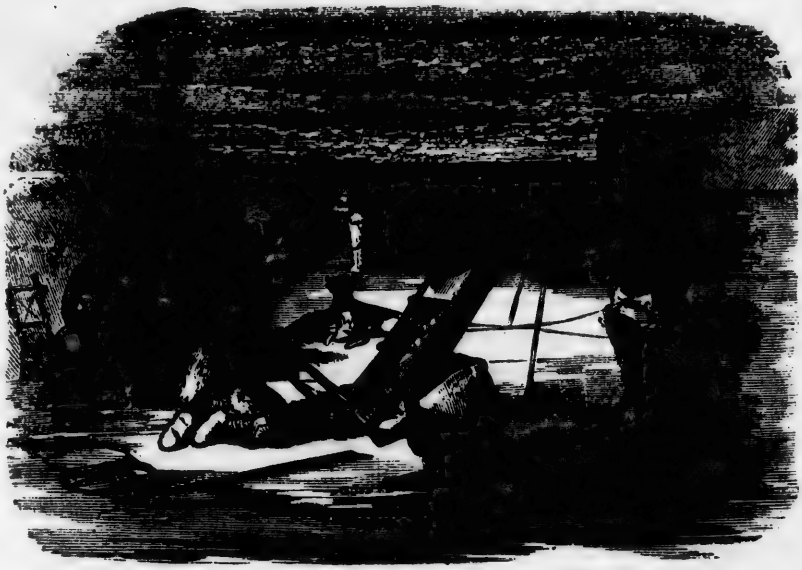

werd halt gehouden voor eene algemeene smulpartij. De honden propten zich vol, de jagers niet minder; wat er overbleef werd onder de sneeuw verborgen. Wij vervolgden nog een tweeden beer tot aan een grooten ijsberg, ten noorden van kaap Russel, want wij bevonden ons thans in de nabijheid van den grooten gletscher, maar de honden hadden zoo veel gegeten, dat zij niet verder konden, en met hunne meesters was het niet veel beter gesteld. Het was noodzakelijk stil te houden.

Den volgenden morgen beproefde ik andermaal om mijne vrienden tot een togt naar het noorden over te halen. Maar daar de beeren aan die zijde van

Groenland zoo talrijk waren, hadden zij besloten om op den grooten gletscher aan te houden. Zij waren er zeker van, zeiden zij, dat zij tusschen de ijsbergen aan den voet van den gletscher veel wild zouden vinden. Hoezeer ik er ook op aandrong, kon ik hen toch bij geene mogelijkheid doen besluiten om aan ons reisplan getrouw te blijven. Zij verklaarden het voor onmogelijk om zoo hoog in het noorden over het kanaal te gaan, en KALUTUNA voegde er veelbeteekenend bij, dat zij het beerevleesch volstrekt noodig hadden voor het onderhoud van hunne huisgezinnen, en dat de nalegak geen regt had om ze in het verzorgen van hunne huishouding hinderlijk te zijn. Dit argument was krachtig, en de partij die het aanvoerde was het even zeer. Ik zag dat ik mijn plan om de noordelijke kust te bezigtigen moest opgeven, althans voor ditmaal. Ik wenschte nu maar zoo spoedig mogelijk terug te zijn, om eene laatste proef te nemen met METEK, of hij mij honden verkoopen of leenen wilde. Maar zelfs dit ging niet spoedig, want de geheele dag werd aan de beerejagt besteed. De wilden, die even onstuimig waren als hunne honden, reden de geheele Dallas-baai rond en hielden eindelijk beneden een van de eilanden, niet ver van den gletscher, stil.

Hoe onaangenaam ik deze vertraging ook vond, schonk zij mij toch het genot van eindelijk eens den grooten gletscher, dat verbazingwekkende ijsgewrocht, op mijn gemak te kunnen opnemen. Reeds sedert eenige uren had ik hem boven het ijs zien hangen gelijk eene witte wolk, maar thans verhief hij zich bijna loodregt voor mij in scherpe omtrekken. De geheele horizon, die er straks zoo onduidelijk en beneveld uitzag, werd thans door lange rijen van ijsbergen gebroken, en toen de honden, aangezet door het geschreeuw hunner woeste drijvers, pijlsnel voortholden en al dieper en dieper in het ijslabyrinth doordrongen, scheen het alsof de grenzen van het ijsgebied ons al naauwer en naauwer wilden insluiten. Eindelijk maakten mijne reisgezellen halt, en terwijl zij uitrustten en aten, had ik den tijd om een der hoogste ijsbergen te beklimmen. De luchtsgesteldheid was gunstig; de blaauwe toppen van Washington's land waren geheel in het gezigt, en de schoone kaap John Barrow verdween in eene donkere regenwolk.

Later gingen wij zijwaarts naar de kleine groep van rotsachtige eilandjes, die digt aan den voet van den gletscher lagen. Van een dezer eilanden, het naaste bij den gletscher, dat nog met eenige zekerheid kon worden betreden, zag ik nog meer van nabij een ander en grooter eiland, hetwelk onder het overhangende gletscherijs reeds half begraven was en het spoedig geheel zijn zou, daar zich onophoudelijk groote ijsklompen losscheurden en in puin naar

beneden vielen. Het karakter van dezen schijnbaar vasten klomp was geen rust; integendeel alles verried leven, kracht en beweging.

De oppervlakte van den gletscher scheen zich naar den vorm van het land, waarover hij voortschoof, te voegen. Aan den horizon was zij golfvormig, maar in hare helling aan den zeekant vormde zij een afgebroken vlak, waarvan de helling gemiddeld ongeveer negen graden was. Naar den voorgrond toe was de helling nog minder. De naar beneden loopende lengtespleten werden door horizontale gebrokene lijnen, die in de verte naauwelijks zigtbaar waren, gekruist; zij vormden een reusachtigen trap, die naar het water voerde. Het had den schijn alsof het ijs van onderen geen steun meer had, en dat daardoor de bovenste massa trapsgewijze naar beneden zakte. En inderdaad moet er iets dergelijks plaats hebben door de warmte van den bodem, het geweldige ontdooijen aan de oppervlakte en het zeewater dat voortdurend aan den voet knaagt. Het scheen alsof er juist bij mijne komst eene groote voorwaarts drijvende kracht in werking was gekomen. De ijstrappen waren door eene drukking van achteren zigtbaar in beweging; de spleten werden hoe langer hoe wijder, en de kracht die alles voortstuwde scheen sterker te worden, hoe digter het gevaarte bij het water kwam, en ten laatste scheidden er zich groote blokken af, die als ijsbergen voortdreven. In de verte kon men lange rijen van die losgescheurde blokken langzaam zien wegdrijven. Dit losscheuren gaat de geweldige blokken in aanmerking genomen, rustig en regelmatig in zijn werk; de ijsbergen vallen niet voorover in zee, maar komen veeleer uit de zee naar boven, zoodra zij zoo ver voortgeschoven zijn, dat het water, hetwelk door zijn grooter soortelijk gewigt als een hefboom naar boven werkt, bij magte is om ze van de hoofdmassa af te scheuren.

De werking van het door dooi gevormde water op de oppervlakte van den gletscher was zeer zigtbaar. De talrijke met water gevulde geulen leverden daar, waar zij in eene verdieping in de oppervlakte van den gletscher bij elkander kwamen, een geschikt beeld op voor het beloop van de rivieren. Deze uit ijs geboren wateren verdwenen in den regel in de middelste gedeelten van den gletscher onder de oppervlakte, om somwijlen uit een dieper liggenden tunnel weder voor den dag te komen. Natuurlijk was al het water in dit jaargetijde nog door het ijs ingesloten, maar de werkingen dezer riviertjes waren toch duidelijk genoeg, en ten overvloede hadden BONFALL en MORTON in het vorige jaar deze natuurlijke waterwerken bij menigte in vollen gang gezien.

Toen ik zag, dat de jagers eindelijk weder bij elkander gekomen waren,

mp was geen

orm van het
s zij golfvor-
broken vlak,
ar den voor-
oende lengte-
naauwelijks
die naar het
geen steun
aar beneden
de warmte
het zeewa-
ist bij mijne
gekomen. De
eweging; de
voortstuwde
kwam, en
voortdreven.
gzaam zien
g genomen,
ver in zee,
rtgeschoven
en hefboom
cheuren.
te van den
n leverden
etscher bij
e rivieren.
ddelste ge-
een dieper
het water
dezer ri-
NFALL en
te in vol-

n waren,

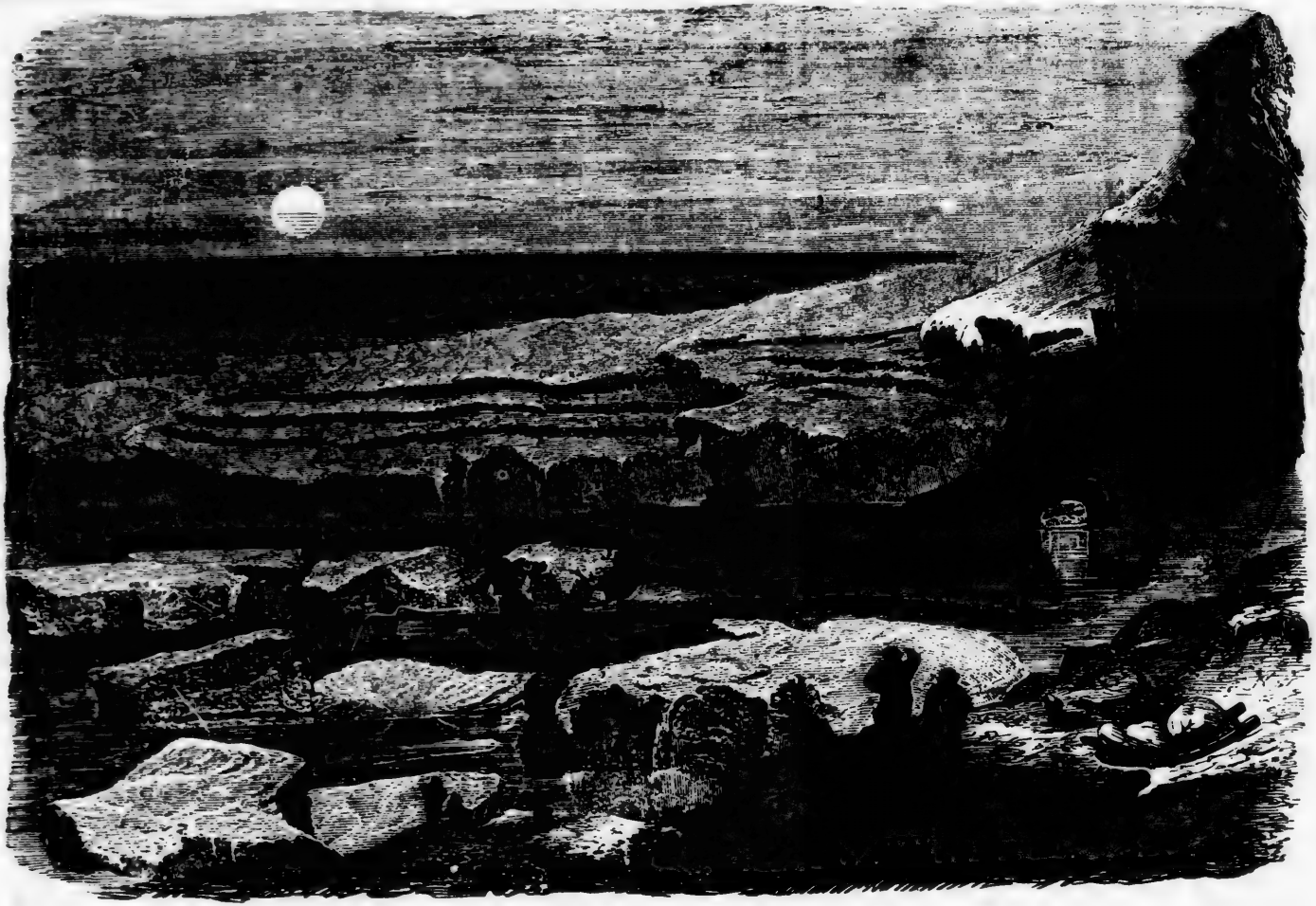

De Humboldts-Gletscher.

sloeg ik mijn schetsboek toe en voegde mij bij hen. Wij groeven eene holte in een sneeuwhoop, waarin wij ons met de honden nederlegden. Wij warmden ons aan elkander en sliepen heerlijk. Wel is waar viel ons hol in den nacht in, maar wij waren te vermoeid om door zulk eene kleinigheid wakker te worden. Den volgenden dag begon de jagt langs den gletscher en mijn ongeduld op nieuw, en ik was niet weinig verheugd, toen KALUTUNA eindelijk mijn herhaald verzoek inwilligde en zijne slede naar den ijsgordel der zuidoostelijke kust keerde. De plaats waarop wij aanlandden, noemde ik kaap Kent. Het was een hoog voorgebergte, en de ijsgordel aan zijnen

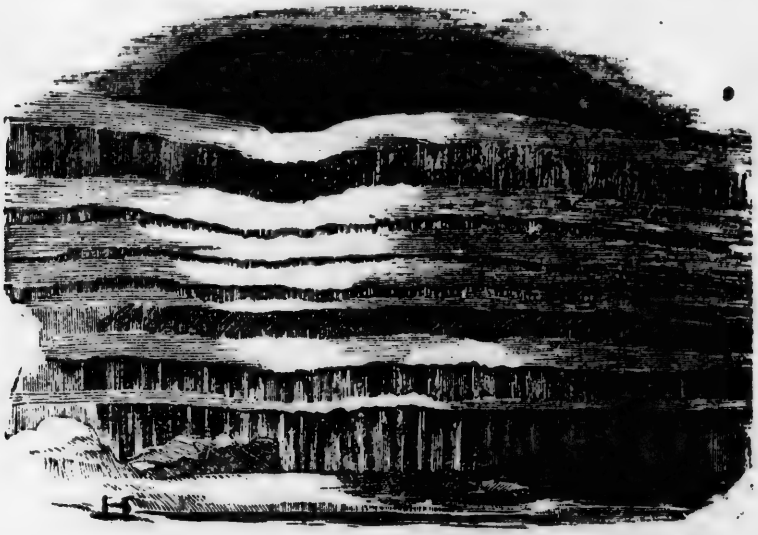

Trapvormige bouw van den HUMBOLDT-gletscher.

voet was met naar beneden gestorte rotsblokken bedekt. Toen ik langs dien ijsgordel zag, waaraan in de verte geen eind te bespeuren was, en de millioenen centenaars puin gadesloeg, die uit allerlei rotssoorten bestond, zoo als groensteen, kalksteen en chloriet-schilfer in de meest verschillende vormen, werd het mij eerst regt duidelijk, welk eene ontzagchelijke massa rotsblokken door het drijfijs vervoerd wordt, en van hoeveel belang dit voor de geschiedenis van onze aardkorst zijn moet. Een heel eind verder in het zuiden, in de bevrozene wateren van de Marschallbaai, had ik de brokstukken van den ijsgordel van het vorige jaar gezien, zoo als zij door de vorst ge-

stuit waren in hunnen loop, maar nog altijd beladen met eene zware vracht van allerlei rotssoorten.

In den zuid-oostelijken hoek van de Dallasbaai, waar eenige laag liggende eilanden den mond van de fjörds min of meer tegen de noordenwinden beschutten, vonden wij overblijfselen van de bouwkunst der Eskimo's: hutten, steenen kegels en graven. Ofschoon zij klaarblijkelijk sedert lang verlaten waren, schenen mijne reisgezellen toch alles, wat daarop betrekking had, zeer goed te weten, want zij staakten hunne jagt tusschen de ijsbergen om een blik te werpen op deze gedenkteekenen van een lang verdwenen geslacht onder hunne voorvaders. Het waren vijf hutten met twee steenen tafels, die gediend hadden om er vleesch op te stapelen, en eene van die zonderlinge, enge kooijen, die tot slaapplaats dienen, als er in de hut geene plaats is. De graven lagen hooger op bij den fjörd; van een dezer nam ik een beenen mes mede, maar vond er geen spoor van ijzer. De hutten stonden hoog boven het water op eene terrasvormige berghelling. De ijsgordel beneden in de diepte was oud, maar niet vervallen, en was waarschijnlijk reeds vele jaren in denzelfden toestand geweest. De ijskorst, die de baai bedekte, scheen even oud te zijn. En toch lagen er rondom deze oude woningen nog beenderen van robben en walrussen, als ook de ruggegraat van een walvisch. Er moest hier derhalve in vroegeren tijd open water en wild geweest zijn, en waarschijnlijk hadden de hutten toen digt bij het water gestaan. Una suna nuna (welk een land is dit?) vroeg ik aan KALUTUNA. Zijn antwoord was lang en vol vuur, maar ik verstond het niet. Onze tolk deelde mij

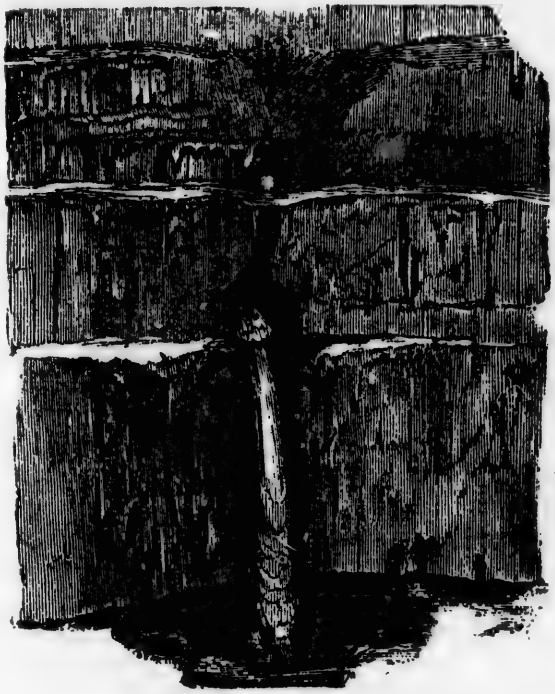

Tunnel met bevrozen water.

mede, dat de buurt nog altijd de bewoonde plaats heette, en dat onder de Eskimo's nog altijd het verhaal ging, dat hier eenmaal familiën aan het open water gewoond hadden en dat er muskus-ossen op de heuvels graasden.

Wij volgden den ijsgordel, staken allen de baaijen dwars over, en kwamen den volgenden dag weder op het schip terug.

De geheele reis had uit eene bijna onafgebrokene reeks van vrij eentoonige beerejagten bestaan. Ofschoon zij altijd belangrijk bleven als karakteristieke trek van dit ruwe volk, hadden zij voor mij toch de bekoorlijkheid van het nieuwe verloren.

Beerejagt met twee personen.

De honden worden er voor deze jagt zorgvuldig op afgerigt, niet om met den beer in strijd te geraken, maar om hem alleen in zijne vlugt te hinderen. Terwijl de eene de opmerkzaamheid van den beer van voren tot zich trekt, valt de andere hem van achteren aan, en daar zij bestendig op hunne hoede zijn en de eene den anderen beschermt, zoo gebeurt het zelden, dat zij ernstig gedeerd worden, of dat het hun mislukt om het dier zoo lang op te houden, totdat de jagers nabij zijn gekomen. Veronderstellen wij dat er een beer aan den voet van een ijsberg zal worden opgespoord. De Eskimo onderzoekt zorgvuldig en scherpzinnig de voetsporen, ziet hoe oud zij zijn,

waar zij heenleiden en met welke snelheid het dier voortliep. Dan brengt hij de honden op de voetsporen en draaft in diep stilzwijgen met hen over het ijs voort. Terwijl zij eenen hoek omgaan, krijgen zij het dier in het gezigt, dat waarschijnlijk rustig voortloopt en slechts nu en dan wantrouwend zijn neus in de lucht steekt. De honden zetten het op een galop, onder een akelig gehuil, dat hunne bloedverwantschap met den wolf verraadt; de jager roept nannuk! nannuk! en spant al zijne krachten in voor de woeste jagt. De beer heft zich op de achterpooten overeind, neemt zijne vervolgers op, en ijlt in vollen draf voorwaarts. De jager houdt zich onder het loopen aan de slede vast, grijpt de riemen van een paar honden en maakt ze los. Alles is het werk van ééne minuut; de vaart wordt niet vertraagd, de overige trekhonden ijlen oogenschijnlijk met hetzelfde gemak voorwaarts. De beer, die thans meer van nabij bedreigd wordt, bereikt een ijsberg en zet zich in postuur; zijne beide vervolgers blijven digt bij hem staan en wachten rustig de aankomst van den jager af. Op dit oogenblik worden ook de overige trekhonden losgelaten; de jager grijpt zijne lans, holt over ijs en sneeuw voorwaarts, en maakt zich gereed voor den aanval.

Zijn er twee jagers, dan wordt de beer gemakkelijk neêrgelegd, de eene houdt zich alsof hij hem de lans in de regterzijde wil stooten, en terwijl het dier met zijne klaauwen de bedreigde zijde dekt, ontvangt hij in de ontbloote linkerzijde den doodsteek. Maar ook een enkele jager begint zonder aarzelen den kampstrijd. Hij klemt de lans stevig in zijne handen vast en lokt den beer uit om hem te vervolgen, door snel voor hem langs te loopen en zich den schijn te geven alsof hij vlugtte. Maar ter naauwernood heeft het groote, logge dier zich in dezelfde rigting gedraaid, of de jager keert met een plotselingen sprong naar zijn vorige stelling terug; de beer wil zich nu andermaal omkeeren, maar terwijl hij daarmede bezig is, dringt de lans hem onder den linkerschouder in de zijde. Er wordt zooveel behendigheid tot dien stoot vereischt, dat een ongeoefend jager vaak genoodzaakt is, de lans te laten steken en tot behoud van zijn leven op de loop te gaan; maar ook dan nog zal het een behendigen koelbloedigen man, wanneer hij door de honden goed ondersteund wordt, zelden mislukken om het dier eindelijk aftemaken.

De Eskimo's van de Etabaai hadden in deze gevechten vele wonden bekomen; van zeven jagers, die in December de brik bezochten, prijkten niet minder dan vijf met likteekens, door de tanden van beeren in hunne ligchamen achtergelaten. Men wil, dat de beer hier in het hooge noorden wil-

der is dan lager in het zuiden. Hij maakt van zijne tanden veel meer gebruik dan er van hem in de boeken staat. Met het omhelzen en boksen, waarin de bruine en grijze beer zoo ver is, houdt de witte zich slechts onder bijzondere omstandigheden op. Terwijl hij over zijne ijsvelden wandelt, verheft hij zich op de achterpooten om verder te kunnen zien. In dezelfde positie zag ik hem vaak met de voorste klaauwen in de lucht rond slaan, als wilde hij zich oefenen voor een aanstaand gevecht. Maar slechts dan wanneer hij geheel omsingeld is, of eene moeder haar jong te verdedigen heeft, vecht de ijsbeer in zittende houding.

De Eskimo-jagers verlieten na een dag rustens het schip, beladen met hout en andere geschenken. Zij beloofden hun best te doen om METEK over te halen om met zijne vier honden bij ons te komen. Zij bewilligden er zelfs in, om mij van de bespanning van ieder eenen hond te leenen. Het was mij een genoegen, dat ik deze menschen, die ik aanvankelijk zoo gewantrouwd had, thans van eene betere zijde leerde kennen. Zij lieten mij allen hunnen hond achter, zonder een zweem van twijfel aan mijne eerlijkheid, en verzochten alleen om goed op de pooten van de arme dieren toe te zien, daar de hongersnood hun bijna van alle honden beroofd had.

De maand Mei was nu aangebroken. METEK, die minder vertrouwen in ons stelde dan KALUTUNA, omdat hij zelf minder vertrouwen verdiende, kwam niet met de honden, en ons eigen afgejaagd span werd bijna dagelijks gebruikt om levensmiddelen van Eta te halen. Alles herinnerde mij, dat het langzamerhand tijd werd om het schip te verlaten en ons lot aan de ijsvelden toe te vertrouwen. Met onze toebereidselen waren wij goed gevorderd, en de manschap zoo ver weder hersteld, dat allen met uitzondering van drie of vier weder aan de werkzaamheden konden deelnemen.

Maar ik kon er niet toe besluiten om dit oord te verlaten, voor dat ik nog eene laatste poging gedaan had om de overzijde van het kanaal te bereiken. Door onze betrekking tot de Eskimo's en ons eigen geluk op de jagt waren wij ten minste voor ééne week met levensmiddelen voorzien. Ik sprak het noodige met de officieren af, verdeelde de werkzaamheden, die gedurende mijne afwezigheid moesten verrigt worden, en ging er nog eenmaal op uit, alleen door MORTON vergezeld. Wij hadden eene ligte slede, met onze eigene en twee geleende honden bespannen, maar gingen zelf te voet. Wij baanden ons moedig een weg door het ijs, hadden bij dag en nacht gevaren en avonturen, maar behalve eene reeks van waarnemingen, waardoor wij onze kaart naauwkeuriger en vollediger konden maken, leverde de togt niets op. Wij

vonden eindelijk onzen weg naar het schip terug. MORTON was op nieuw ziek en ik nog ter naauwernood in staat om de laatste maatregelen voor onze afreis te nemen.

De ontdekkingstogten waren hiermede geëindigd.

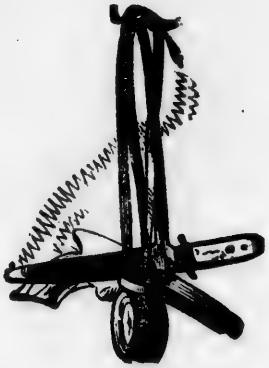

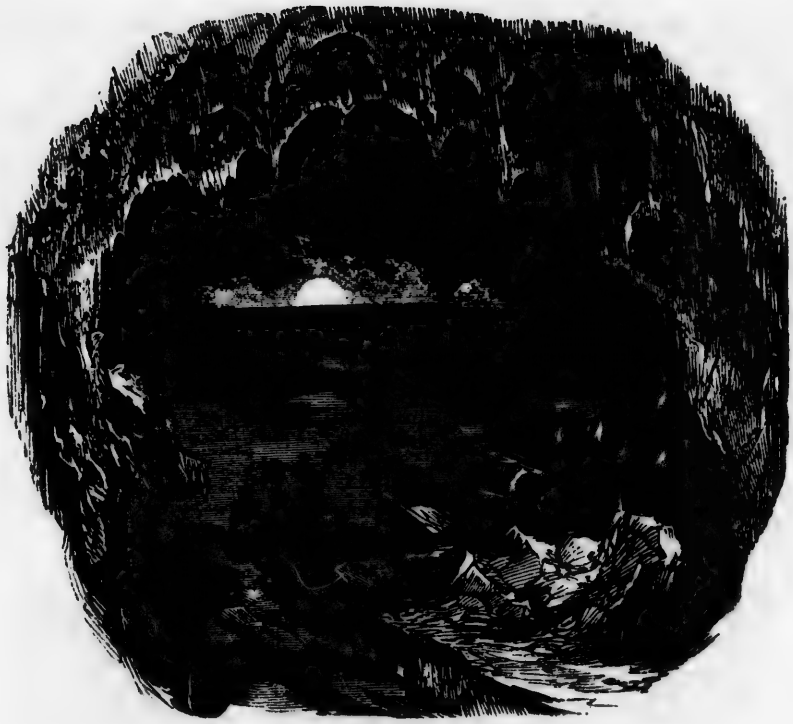

Beerejagt op de ijsvelden.

XV. TOEBEREIDSELEN VOOR DE AFREIS. UITRUSTING VAN DE BOOTEN EN SLEDEN. PROVIANDERING. AFSCHEID VAN HET SCHIP. VERVOER VAN DE ZIEKEN. VOGELJAGTEN. GEVAREN TUSSCHEN HET IJS. DOOD VAN OHLSEN. VLUGT VAN HANS. AANKOMST BIJ DE OPENE ZEE. AFSCHEID VAN DE ESKIMO'S.

De bijzonderheden van de toebereidselen voor onzen terugtogt zullen voor den lezer weinig belangrijks hebben, maar zij waren zoo gewigtig voor ons, dat ik ze niet geheel met stilzwijgen kan voorbijgaan. Wij waren er reeds vroeg in den herfst mede begonnen, en hadden ze zelfs gedurende de felste beproevingen in den winter nooit geheel gestaakt. Ieder die handen uit de mouw kon steken, vond op elk oogenblik van rust eene nuttige bezigheid, al was het dan ook somtijds maar om eiderdons te plukken. Sedert door betere voeding de veerkracht van de manschap hersteld was, werden onze bezigheden geregelder en menigvuldiger. Met het vervaardigen van

kleedingstukken was men een goed eind ver gekomen. Voor een ieder waren er mokassins van zeildoek vervaardigd, en bovendien waren er nog drie dozijn in voorraad. Ieder had drie paar laarzen, meest uit tapijtgoed met zolen van walrus- of zeehondevel. Ook het leder van de kooktoestellen op het schip en de spreekbuis uit gutta percha werden in schoeisel veranderd. De wollen dekens verschaften ons bovenkleederen; ieder was zijn eigen kleêrmaker. De wollen gordijnen, die vroeger onze kooijen versierd hadden, leverden een paar groote bedden op, nadat zij flink met eiderdons waren opgestopt. Twee

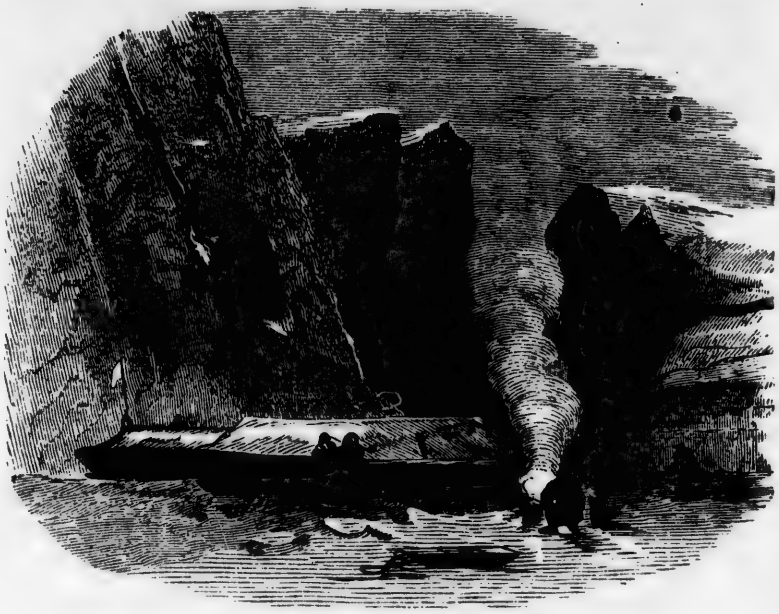

De booten met hare daken.

pelzen van buffel van dezelfde grootte werden zoo ingerigt, dat zij aan deze donzen bedden konden worden vastgeknoopt, zoodat zij als dit noodig was, voor slaapzakken konden dienen, en bij gelegenheid van het droogen en luchten gemakkelijk weder uit elkander genomen worden.

Onze zakken tot berging van proviand werden zoo groot gemaakt, dat zij onder de banken van de boot konden geborgen worden. Zij waren met pik en teer waterdigt gemaakt, nadat zij inwendig voor deze stoffen ondoordringbaar waren gemaakt met stijfsel en gips. Elke zak werd goed met tou-

wen digtgesnoerd. Dit alles had ons in den winter en nog meer in het voorjaar bezigheid gegeven, en tevens den geest eenigzins gespannen gehouden. Maar er was nog meer te doen. Het scheepsbrood werd met hefboomen tot gruis geslagen en vervolgens in zakken gestampt; varkens- en rundervet werden gesmolten in de zakken gedaan, waarin wij het daarna weder lieten bevriezen. Op dezelfde wijze werd een voorraad boonesoep voor de toekomst bewaard, en het meel even als de nog overgeblevene vleeschbeschuit door dubbele zakken tegen de vocht beveiligd. Dit waren alle levensmiddelen, die wij hadden mede te nemen. In den eersten tijd, nadat wij waren opgebroken, zouden wij terwijl wij onze bagaadje over het ijs voortsleepten nog tijd genoeg hebben om nog eenige keeren met hondesleden naar het schip terug te keeren en de weinige levensmiddelen mede te nemen, die wij daar nog achterlieten. Voor het overige moesten onze geweren voor ons onderhoud zorgen.

Behalve dat alles hadden wij nog te zorgen voor het noodige om een nachtverblijf op te slaan, en voor de hoogstbelangrijke uitrusting van booten en sleden. Wij hadden drie booten, die alle veel door storm en ijs geleden hadden. Twee daarvan waren walvischbooten uit cederhout, 26 voet lang, zeven voet breed in het midden, en drie voet diep. Hare kielen en bodems werden door eikenbalken en kromhouten versterkt, door aanbrengen van planken op de zijden zes duim dieper gemaakt en met een net dak van zeildoek overdekt. Onze vruchtelooze togt naar het Becchy-eiland in het vorige jaar had mij geleerd, dat het beter was, elke boot slechts van één mast te voorzien. Zij kregen er elk een stevigen, zoodat wij de hoop mogten koesteren, dat zij zoowel op het ijs als op het water zeilen zouden kunnen dragen. De derde boot, »de roode Erik," werd op de oude slede »Faith" geplaatst, niet zoozeer in de hoop om haar nog in de vaart te kunnen gebruiken, als wel om in geval van nood brandhout te hebben, wanneer het ons aan spek mogt ontbreken. In weerwil van al onze timmermanskunst konden wij toch volstrekt niet beweren, dat al onze booten geschikt waren om zee te bouwen. De drie booten werden op sleden geplaatst, die de manschap met schouderriemen zouden moeten voortslepen. De zakken met levensmiddelen werden, zoo zindelijk mogelijk, onder de roeibanken geplaatst; de wetenschappelijke instrumenten werden onder den stuurstoel van de eene boot, »de Hoop" geborgen; ongelukkig moesten wij onzen fraaijen theodolith, wegens zijne grootte en zwaarte, in de steek laten. Kruid en lood, waarvan ons leven zou afhangen, werden zorgvuldig in zakken en tinnen bussen

verdeeld; de slaghoedjes, kostelijker dan goud, nam ik zelf in bewaring. Er werden plaatsen ingerigt voor de geweren, en voor elke boot jagers benoemd. De keukengereedschappen behoorden tot het vak van PETERSEN, die een zeer goede ketellapper was. Alle oude kagchelpijpen, die gedurende twee noordsche winters dienst hadden gedaan, werden zorgvuldig ten nutte gemaakt; elke boot werden met twee groote ijzeren pijpen voorzien, om ongelukken met het vuur te voorkomen, dat in ijzeren pannen met varkensvet of spek en de hulp van stevige pitten onderhouden werd. In deze pijpen werden tinnen vaten opgehangen, om er sneeuw in te kunnen smelten en onze thee en soep te koken. Deze vaten waren uit stuk gesnedene beschuittrommels vervaardigd. Het trof gelukkig, dat wij van de laatste een goeden voorraad hadden, want zij waren niet lang tegen het vuur bestand. Bovendien moesten wij ook nog tin overhouden, dat wij noodig hadden om er de booten mede te bekleeden, tot bescherming tegen het ijs. Ons keukengereedschap was zoo verminderd, dat wij noch borden, noch kopjes meer hadden, behalve eenige van aardewerk, die de reis niet mede konden doen. Wij sneden daarom borden uit alle achterblijvende tinnen gereedschappen. De bussen, waarin het gerookt vleesch was gepakt geweest, leverden ons een fraai servies; en eenige andere, die vroeger bij eene verzameling van voorwerpen uit de natuurlijke historie behoord hadden en de ontzagwekkende opschriften: sublimaat en arsenicum droegen, werden leeg gemaakt, geschuurd en in theekopjes veranderd.

Om een bepaalden loop aan de gedachten te geven, had ik den dag der afreis reeds lang te voren op 17 Mei bepaald; aan ieder van de manschap werd 24 uren tijd voor hem zelv' toegestaan om 8 pond van zijne bijzondere bezittingen uit te zoeken en in orde te brengen; na dien tijd behoorde hij niet meer aan zich zelv', maar uitsluitend aan het gezelschap. Het lange luije leventje, dat onze reconvalescenten gevoerd hadden, had hen verwend, zoodat het hun moeilijk viel om zich aan die schikking te houden. Eenigen hunner, die nog aan het een en ander arbeidden, dat hun te pas kon komen, wierpen het in boozen patienten-luim onvoltooid weg. Ik liet er eenige voorwerpen van oprapen en door anderen afmaken; maar de nieuwe verordening hield ik onverbiddelijk vol. Het was volstrekt noodzakelijk om alle gedachten en krachten van ieder individu te rigten op het ééne groote, gemeenschappelijke werk, de afreis om niet terug te keeren.

Er zijn ongelukkig weinig menschen, die de tegenspoed beter maakt. Er was geen zweem van vreugde of opgewektheid aan de lieden te bespeuren,

toen wij eindelijk begonnen om de booten op de sleden te zetten en naar den voet van de ijsbergen over te brengen. Er waren vele twijfelaars onder, die volstrekt niet konden gelooven, dat wij werkelijk huiswaarts zouden gaan. Zij hielden het er voor, dat er een gewoon uitstapje gemaakt werd, en dat wij ten slotte toch altijd naar het schip zouden terugkeeren. Toen wij van het schip af over de gladde ijsvlakte voeren, hetgeen zeer goed ging, omdat de booten hare lading nog niet in hadden, werd de stemming reeds merkbaar beter; de ongeluksprofeten hadden staande gehouden, dat de sleden geen duim breed van de plaats zouden gaan. Het eerste zware werk was het vervoeren der bootsleden over het vele brokkelige ijs, dat tusschen de ijsvlakte en den voet van de ijsbergen lag; maar wij kwamen er toch in 24 uren mede gereed en onze kleine arken stonden boven met hare nette daken van zeildoek en de overige versierselen, waaronder zelfs eene kleine Amerikaansche vlag niet ontbrak, die uit een oud hemd vervaardigd was. Allen begaven zich hierop weder aan boord, waar wij ons aan het beste avondmaal verkwikten, dat wij in onze omstandigheden nog konden opschaffen; hierop legden wij ons neder en droomden van het vertrek op den volgenden dag. De mannen waren evenwel nog nagenoeg allen invaliden, van het werken en het verblijf in de opene lucht afgewend; ik mogt ze aan het een en ander slechts langzaam weder gewennen. Wij legden dan ook op den eersten dag slechts twee mijlen af, en nog wel alleen met ééne boot, en op deze wijze werd de manschap ook op de eerstvolgende dagen nog zeer gespaard. Zij keerden vroeg naar het schip terug, waar een flink avondmaal en warme bedden hen wachtten, en ik had het genoegen om hen elken morgen gesterkt en welgemoed weder uit te kunnen zenden. Gelukkig was het weder zeer schoon.

Ons laatste afscheid van het schip gebeurde op plegtige wijze. De geheele manschap kwam in het ledige en half opgebroken winterkwartier bijeen, om aan de plegtigheid deel te nemen. Het was op een zondag. De wanden van mos waren naar beneden gehaald, en het houtwerk dat er tusschen had gezeten, was verbrand geworden. De bedden waren reeds naar de booten overgevoerd, zoodat het geheele ruim ledig en koud was, en alles er even ongezellig en treurig uitzag. Wij lazen de gebeden en een kapittel uit den Bijbel, en vervolgens, terwijl allen zwijgend in een kring stonden, nam ik het portret van FRANKLIN uit de lijst, en rolde het op in gutta-percha. Daarop las ik de ontdekkingen voor, die de verschillende personen, welke op expeditie uit geweest waren, gedaan hadden, waaruit duidelijk de noodzakelijkheid bleek van hetgeen wij op het punt waren te doen. Ik keerde mij

daarna tot de manschap en ontveinsde de gevaren niet, die ons te wachten stonden, maar ik verzekerde hun, dat zij door moed, volharding en strenge gehoorzaamheid aan mijne bevelen alle te overwinnen waren, en dat de 1300 mijlen ijs en water, welke tusschen ons en de noordelijkste koloniën van Groenland lagen, zeker door de meesten van ons, en zoo als wij hopen mogten door allen, konden worden afgelegd. Ik voegde er bij, dat onze eer en onze godsdienst ons als kameraden en Christenen de verpligting oplegden om in de eerste plaats niet voor ons zelv', maar voor de gewonden en zieken te zorgen, en dat dit voor ieder onzer en onder alle omstandigheden de eerste regel was, waaraan wij ons te houden hadden. Ten slotte maakte ik hen indachtig hoevele beproevingen wij reeds hadden doorgestaan, en hoe dikwerf eene onzigtbare Magt ons allen reeds uit nood en gevaar gered had. Daarom wekte ik hen op om hun vertrouwen op Hem te vestigen, die in Zijne raadsbesluiten nooit wankelt.

Mijne woorden vonden een goeden ingang. Na korte beraadslaging stelde een van de officieren eene schriftelijke verklaring op, waarin mijne meeningen ten volle beaamd werden, en getrouwe medewerking beloofd werd bij de poging om het zuiden te bereiken. Het stuk werd door allen, zonder uitzondering, onderteekend.

De door mij voorgelezene uiteenzetting der redenen, welke mij bewogen om het schip achter te laten, werd thans nabij den uitgang van het schip op eene plaats bevestigd, waarop zij ieder in het oog moest vallen, die later het schip bezoeken mogt. Die voorzorg kon van nut zijn, in het geval, dat ons een ongeluk mogt overkomen. Het stuk eindigde met de woorden:

»Ik beschouw het verlaten van het schip als onvermijdelijk. Wij hebben nog slechts voor 36 dagen levensmiddelen, en een zorgvuldig onderzoek heeft doen zien, dat wij van ons vaartuig niet langer brandhout kunnen afnemen, zonder het geheel ongeschikt te maken om zee te bouwen. In een derden winter zouden wij, zoo wij niet van honger wilden omkomen, gedwongen zijn om op de wijze van de Eskimo's te leven, en alle hoop moeten opgeven om bij het schip en zijne hulpmiddelen te blijven. Op geenerlei wijze zoude er derhalve iets verders voor het opsporen van FRANKLIN kunnen verrigt worden.

»Onder alle omstandigheden zoude een langer blijven voor die van ons verderfelijk worden, welke reeds ten gevolge van de buitengewone strengheid van het klimaat en zijne invloeden lijdende zijn. Het scorbut heeft ieder lid van de expeditie min of meer verzwakt, en eene vreemde aan de kramp

verwante ziekte heeft twee van onze beste lieden ten grave gesleept. Ik geloof, dat ik van mij en van mijne togtgenooten zeggen kan, dat wij alles wat verwacht kon worden, gedaan hebben om onze volharding en onzen ijver voor de onderneming te bewijzen. De poging om door het overtrekken van het ijs met sleden naar het zuiden door te dringen, schijnt mij een gebiedende pligt toe, als het eenige middel om ons leven, en de met zoovele moeite verkregene uitkomsten der expeditie te redden!"

E. K. KANE.

ADVANCE, 20 Mei 1855.

Hierop verzamelden wij ons op het dek; de vlaggen werden opgestoken en weder ingehaald; de manschap deed nog een paar maal de ronde om het schip, namen hetzelve op, en deelden elkander hunne opmerkingen mede aangaande de talrijke gebreken en gapingen, die wij het hadden toegebragt door het voortdurend van hout te berooven. Het beeld in den achtersteven, de schoone Augusta genaamd, eene kleine blaauwe maagd met hoogroode wangen, die neus en borst tusschen de ijsbergen verloren had, werd afgenomen en aan boord van de boot »het Geloof" gebragt. »Zij is in elk geval van hout," zeiden de lieden, toen ik aarzelde om deze nieuwe belasting nog op te nemen, »en als wij haar niet t'huis kunnen brengen, kunnen wij haar verbranden."

Toen wij allen reisvaardig waren, klommen wij nog eenmaal over het ijs naar de booten. Hier werd alles gemonsterd en de mannen bepaald, die bij elke boot zouden behooren. Ieder man droeg wollen onderkleederen, en daarover eene volledige pelsuitrusting, op de wijze der Eskimo's; voorts hadden zij voor schoeisel de reeds beschrevene laarzen, en sokken om er mede af te wisselen, een schouderriem om aan te trekken en een grooten sneeuwbril, die evenals op de wijze der Eskimo's was ingerigt, en eenvoudig uit een stuk hout met eene fijne spleet bestond. Sommigen hadden het geheele gezigt bedekt met maskers van guttapercha, wat evenwel nog minder sierlijk stond dan de houten brillen.

Na aftrek van vier zieken, die zich niet konden verroeren, en mij zelven, die de hondenbespanning bestuurde, en in den algemeenen courierdienst te voorzien had, en bovendien nog voor het eten moest zorgen, bleven er nog twaalf man over, zoodat er voor het trekken van elke slede zes beschikbaar zouden zijn. Daar dit veel te weinig was, kon er slechts ééne slede te gelijk

voortgetrokken worden, en moest de andere telkens weder worden afgehaald.

De verdeeling van den dag gedurende de reis was vooraf naauwkeurig door mij vastgesteld; zij begon en werd besloten met een algemeen gebed. Ieder had zijn afzonderlijk werk; de dienst als kok ging bij beurten rond.

De bootsleden maakten slechts korte dagreizen, niet veel langer dan eene Eng. mijl. Het was eene vaste regel, dat er nooit weder opgebroken werd, voordat allen behoorlijk uitgeslapen en gerust hadden. Ons voortgaan rigtte zich dus minder naar vastgestelde uren, dan naar den toestand van de manschap. Daarbij werd de voorzorg in acht genomen om de middaguren, den tijd waarin de sneeuw het felste door de zon beschenen werd, te slapen. In de goed overdekte, met menschen en slaaptoestellen volgepropte booten vonden de vermoeiden eene vrij goede rustplaats, ofschoon de lucht nog altijd koud genoeg was. Op den 24sten waren de beide sleden eerst zeven Eng. mijlen ver van het schip verwijderd.

Gedurende dit langzaam voorttrekken had ik het druk genoeg met heen en weder reizen tusschen het station Anoatok, de woningen der Eskimo's, en het verlaten schip. Reeds gedurende de voorbereidselen voor ons vertrek had ik Anoatok (d. i. het door de winden beminde oord) tot een tusschenstation en eene rustplaats voor onze zieken, gedurende den woeligen tijd van ons vertrek uitgekozen. De vervallen steenen kelder werd opgeknapt, gereinigd, met eene soort van kagchel en eene pijp voor den rook voorzien, en het binnenste met spaanders, kussens en dekens zoo goed mogelijk bewoonbaar gemaakt. Op den 15den Mei werd met het vervoer der zieken naar de hut begonnen en langzamerhand ook een groot deel van de levensmiddelen vooruit gebragt en in de nabijheid verborgen, want de verzwakte mannen hadden reeds genoeg te trekken aan de sleden en de booten. Al die transporten gebeurden met onze hondenslede, zonder welke onze poging om weg te komen jammerlijk mislukt zoude zijn. In de eerste veertien dagen na het vertrek van de beladene sleden legden onze honden op verschillende togten tusschen de 700 en 800 Eng. mijlen af.

Vele bijzonderheden, die in dezen tijd voorvielen, kunnen hier niet verhaald worden, hoe belangrijk en gewigtig zij ook voor ons waren. Het begin der reis was niet zeer gelukkig; de mannen voor de sleden verloren vaak den moed en werden weder ziekelijk. Er vertoonden zich bij sommigen opzwellingen en aanvallen van scorbut. Het was duidelijk, dat zij zonder eene betere voeding niet in leven konden blijven; zij moesten, zoo al geen versch vleesch, toch ten minste versch brood en warme thee hebben. Terwijl

ik GODFREY naar Eta zond, ijlde ik zelf met MORTON naar het schip terug, dat er thans allertreurigst uitzag.

Alles in de rondte zag er net zoo uit, als in het vorige jaar bij de begrafenis van onzen togtgenoot. Magog, een oude raaf, een van het paar, dat twee jaren in onze nabijheid gewoond had, had zich thans op het schip genesteld. Wij legden vuur aan, smolten spek en bakten een goeden voorraad brood, en vonden ook nog eenige boonen en gedroogde appels. Na eene korte rust gingen wij terug en deelden onzen voorraad onder de lieden op het ijs uit. Terstond daarop snelde ik naar het ziekenstation, waar zich toen nog de patiënten bevonden, die ik in een hulpeloozen toestand aantrof. Hunne levensmiddelen waren opgeteerd, de lamp was uitgegaan, de storm had een bres in den ingang gemaakt en het inwendige met sneeuw opgevuld, zonder dat zij het konden verhinderen. Nadat ik hier alles in orde gebragt had en de zieken verwarmd, gedroogd en verkwikt waren, verfrischten wij ons door een langen slaap en lieten een flinken storm voorbij gaan. Na eenigen tijd kwam GODFREY hier met METEK aan; zij bragten op twee sleden een rijkelijken voorraad vleesch. Met een gedeelte daarvan snelde ik terstond naar de lieden op het ijs; ik vond hen zeer afgemat door den strijd met de sneeuwhoopen, die de laatste storm had opgejaagd, maar niet ontmoedigd.

Andermaal begaf ik mij naar het schip, deze keer behalve door MORTON ook nog door METEK met zijne slede begeleid, om brood te bakken. Hoe dat brood, of liever meelpudding in drie uren klaar en gebakken zijn kan, wil ik hier niet verklappen — maar het gaat. Wij pakten METEK eene lading van 75 kilo op zijne slede, met het adres aan den heer BROOKS. Hij leverde ze af, maar hield eene schriftelijke opdragt aan dezen, om METEK terstond weder naar het schip terug te zenden, achter. Het hielp hem evenwel niets; wij hadden hem en zijne honden al te zeer noodig, en bovendien kon hij ons ook niet ontgaan, daar zijne woning naar den kant van het schip toe lag, en slechts één weg daar heen leidde. Hij kwam derhalve weder, en wij hadden in dien tusschentijd ongeveer 50 kilo van ons brood gebakken en een paar zakken varkensvet gesmolten. Na dit vermoeijende dagwerk gingen wij te bed. Ik zeg te bed, maar er was niets meer op het schip dat daarnaar geleek. Wij sneden de oude matrassen open, kropen in de veeren, en sliepen vrij goed. Wij verlieten het schip met twee zware sledevrachten; het waren de laatste levensmiddelen en alle andere zaken, die wij konden mede nemen. Tot mijn groote spijt moest er veel achterblijven, onder anderen de zoo vlijtig bijeengegaarde verzameling van voor de natuurlijke historie be-

langrijke voorwerpen, verscheidene instrumenten en mijne stille vrienden, de boeken. Ik wierp tot afscheid een laatsten blik op alles rondom mij, en gaf met de zweep het signaal aan de honden voor onze afvaart.

Nadat wij op deze wijze onze mondbehoeften gelukkig te Anoatok bijeen hadden, bepaalde ik terstond twee meer zuidwaarts liggende stations, waar heen zij nu voor ons uit moesten gebragt worden; het eene station heette Navialik (de plaats van de vette meeuwen), eene landtong tegenover kaap Hatherton, het andere was een vlak ijsveld bij het eiland Littleton. Het vervoer per slede geschiedde gedeeltelijk door METEK, gedeeltelijk door mij. Op een van deze togten vond ik tot mijne smartelijke verbazing, dat het ijs plotseling eene verandering ondergaan had; het was loodkleurig, en door het doorzijpelende water nat en bros geworden. Geen wonder, dat het mij bang om het hart werd voor onze lieden met de booten, ja, dat ik bevreesd werd, dat wij de levensmiddelen niet meer bij tijds in veiligheid zouden kunnen brengen; ik moest mijn best doen om van de Eskimo's nog eenige honden ter leen te krijgen. Mijn naaste doel was evenwel voor het oogenblik, weder versch vleesch magtig te worden, en daarvoor was ik toen juist onder weg naar Eta. Toen ik in de nabijheid van deze kolonie kwam — het moest ongeveer middernacht zijn, want de zon stond laag aan den hemel — hoorde ik reeds van verre een luid lagchen, en toen ik een hoek was omgegaan, stiet ik eensklaps op een leger van inboorlingen. Ongeveer dertig mannen, vrouwen en kinderen waren op eene kleine, door vogelmest verontreinigde rotsplaat gelegerd. Behalve eene bank van mos, die de fjörd tegen den wind beschermde, waren zij zonder alle beschutting tegen het weder, ofschoon wij nog 5° F. vorst hadden. De hutten waren geheel ledig, de sneeuwtunnel was ingevallen, het venster was open, even als in den zomer. Al wat leefde bevond zich op de naakte rots. En wat zij schreeuwden, lachten, schaterden en dansten, als echte Zigeuners! Eeniger zogen vogels uit, anderen kookten ongeloofelijke hoeveelheden van alken in groote potten van speksteen; twee jongens vochten om eene uil, het was de eerste maal dat ik een exemplaar van de Strix nyctea anders dan in de vlugt zag; maar voordat ik haar redden kon, hadden zij haar reeds in stukken gescheurd. Zij aten het warme vleesch en bloed, en verbergen hunne gezigten in de geknakte veeren. Het vuur werd met turfzoden en vogelvet onderhouden, maar diende alleen om te koken, want om zich te warmen hokten de lui liever digt bij elkander. KRESUT, de oude blinde patriarch, vormde het middelpunt, waarom zich, als om een brandpunt, een mieren hoop van mannen, vrouwen en kinderen

verzamelden. Slechts de kinderen sprongen af en toe en sleepten mos aan, de gezigten met bloed besmeerd, en kaauwden op lekkers van raauwe lever. Het geheel was een tooneel van overdaad en luiheid, het was het dolce far niente van den korten Eskimo-zomer. Niemand dacht aan voorzorgen voor den langen, donkeren winter; want ofschoon er overal op de rotsen vogels in de zon te droogen lagen, zoo was toch een enkel jagtgezelschap van Peteravik in staat om den geheelen voorraad in éénen nacht op te eten.

Maar alles zag er uit alsof hier nooit hongersnood kon heerschen. De kleine alken nestelen in zulk eene hoeveelheid in de puinkegels onder de klippen, dat de Eskimo's niet meer moeite behoeften te doen, om vleesch magtig te worden, dan een kok om groente van de markt te halen. Een knaap, die met een uit zeehonderiemen gevlochten vangnet naar de klippen gezonden werd, kwam binnen weinige minuten terug met zoo vele vogels, als hij slechts dragen kon. De honden waren even zoo gelukkig en welgevoed als hunne heeren.

ANINGNA, vrouw van MARSUMA, had met mevrouw METEK meer te zeggen dan de andere vrouwen van de kolonie. Ik had haar eens een bloedzweer geopend, hetgeen de dankbare ziel nimmer kon vergeten. Zij joeg zonder komplimenten den ouden KRESUT van zijne eereplaats op en liet daar den nalegak op nederzitten. Om mij een dek te verschaffen, trok zij haar eigen bovenrok van vogelvellen uit en gaf mij haar eigen kind van twee jaren tot hoofdkussen. Nadat ik den inwendigen mensch met vogellevers versterkt had, sliep ik spoedig in. Den volgenden morgen liet ik mijne afgejaagde honden onder de zorg van MARSUMA en ANINGNA achter, en nam middelerwijl de hunne mede. Onze vriendschappelijke betrekkingen met deze lieden waren van dien aard, dat dit van zelf sprak. De lieden zagen wel, dat het ons niet al te best ging. De oude NESSARK laadde mijne slede vol met walrusvleesch, en twee van de jonge lieden vergezelden mij, om mij door het brokkelijs tusschen het eiland Littleton en het vaste land te helpen.

Vóórdat ik Eta verliet maakte ik een morgenwandeling met den jongen SIPSU (d. i. knappe jongen) naar een meer, dat ver het land in, digt onder een gletscher lag. Hij bragt mij eerst op de speelplaats, waar al zijne jonge vrienden uit de kolonie zich met balslaan verlustigden. Ieder had een walrusrib om mede te slaan; de bal, die zij tegen een bank van bevrozen sneeuw trachtten op te gooijen, was uit een gewrichtsknop van den walrus vervaardigd. Er klonk een daverend gelach, als een der spelers missloeg, en het geschreeuw werd hoe langer hoe sterker, naarmate het spel meer tot

het einde naderde; zij telden driftig op de vingers »acht! acht! acht!" want met tien was het spel gewonnen.

Het was te verwonderen, en toch zoo natuurlijk, dat deze ijsnomaden die bijna aanhoudend door den honger werden voortgezweept, toch even goed hunne spelen en uitspanningen hadden als onze kinderen onder een zach-

Het vangen van vogels op de ijsklippen.

teren hemel, en dat de ouders kleine sleden, harpoenen en netten voor hunne kinderen vervaardigden, in het klein de zinnebeelden van een leven vol van lijden en gevaren. Hoe vreemd stak die opgewondene kindervreugde af bij de dreigende schaduwen van die getande ijsklippen rondom hen! Ik ging gebukt onder de gedachte, dat wij misschien nog langer in deze ijswereld zouden moeten smachten, en deze kinderen van denzelfden Schepper

hadden hier hun vaderland en speelden even onbezorgd als de vogels, die boven hunne hoofden rondvlogen.

Het natuurtooneel aan het meer, dat behalve door mij, mijn broeder en luitenant HARTSTENE nog door geen blanke gezien is, heeft zeer veel indrukwekkends. Eene onmetelijke, in den zonneschijn glinsterende ijsmassa wordt tusschen hooge, zwarte muren van basalt ingesloten; aan haren voet opent zich een groote tunnel, en uit dezen komt een woeste stroom te voorschijn, die zich bruisend in het meer stort en heinde en ver de oppervlakte in beroering brengt, die hij met groote bogen van schuim bedekt. Duizende en duizende vogels vliegen hier rond en de groene hellingen zijn bezaaid met de bloesems van de purperkleurige lychnis en den poolhoenderdarm.

Het meer wemelt van visschen, oogenschijnlijk forellen, maar de bewoners zijn onbekend met de vischvangst. De gletscherstroom is ongeveer tien voet breed, en men verzekerde mij, dat hij op geen enkelen tijd van het jaar geheel ophield. Ofschoon de tunnel met ijs verstopt raakt en het meer vaak vele voeten dik bevriest, kan men toch, zelfs midden in den winter, den stroom door het ijs zien, en hooren, hoe hij zich een weg baant van den gletscher, waaruit hij te voorschijn komt, tot in het meer.

Kinderslede.

Deze arme Eskimo's kennen niets buiten hunne kleine wereld. Wijst men naar het oosten, naar het vaste land waar de rendieren hunnen weg gaan, ongemoeid omdat zij niet weten hoe men ze vangen kan, dan antwoorden zij: Sermik (gletscher, ijsmuur); vraagt men hoe ver hunne natie zich naar het zuiden en noorden uitstrekt, dan volgt altijd weder hetzelfde hoofdschudden, hetzelfde Sermik soak; daar achter bestaat niets meer voor hen. Hout hebben zij niet, daar de zee zoo ver geene boomstammen medevoert; pijl en boog kennen zij derhalve ook niet, zoo als de meer zuidelijke stammen, en van den kajak hebben zij slechts een fabelachtig begrip. De enge landstreek, die zij bewonen, is ten minste 600 Eng. mijlen lang, en over deze geheele uitgestrektheid kennen alle lieden elkander. Er heeft geen huwelijk, bevalling of sterfgeval plaats zonder dat er overal over gesproken wordt, en ieder het nieuws in zijn geheugen opneemt. Ik zelf kon 140 lieden bij name noemen. Het schijnt dat allen eene enkele groote

familie vormen; hunne hutten staan op afstanden van elkander, die ongeveer aan een hondetoer beantwoorden, en in de nabijheid van jagtvelden. Heeft de winter wegen voor hen aangelegd en land en zee tot eene vaste massa zaamgebakken, dan beginnen de vriendschappelijke bezoeken, en door de duisternis kruissen elkander de berigten over den gezondheidstoestand en de hulpmiddelen van allen. Die hoofdweg ziet er dan even druk bereden uit als een van onze straatwegen; de honden snellen van hut tot hut, bijna zonder dat de voerman hen behoeft te sturen. Men kent den weg aan de sterren; elke rots heeft haren naam, elke heuvel zijne beteekenis, en zelfs de jongste jager kan zonder moeite in deze ruwe wildernis de plaats wedervinden, waar hij vleesch verborgen heeft.

Om te doen zien, aan welke gevaren deze lieden somtijds zijn blootgesteld, laat ik een van de verhalen volgen, waarvan er uit den jongsten tijd verscheidene in omloop waren. Gedurende den hongersnood in den laatsten winter te Eta besloten twee [illegible]r vrienden, AWATOK en MYUK, om den walrus in de open zee op te zoeken. Dit was eene zeer gevaarlijke onderneming, maar zij hielden dit toch voor beter dan het opeten van hunne honden. Het gelukte hun een grooten mannetjes walrus te dooden en juist wilden zij vergenoegd naar huis terugkeeren, toen een noordenwind het ijs afbrak, en zij zich dien ten gevolge op drijvende schollen bevonden. Een Europeaan zou in dien toestand beproefd hebben om aan land te komen, de Eskimo's daarentegen wisten, dat het drijven op ijs juist aan de kusten het gevaarlijkste is, reden waarom zij de honden op den naasten ijsberg aandreven. Zij bereikten dezen, nadat zij eenige moeilijkheden overwonnen hadden, en werkten er zich met hunne honden en het gevelde tegen op. Het was tegen het einde van het laatste maanlicht in December; eene dikke duisternis omgaf hen. Zij bonden de honden aan eenige ijsspitsen vast en legden zich plat neder, om niet door den storm omver te worden geworpen. Weldra stortte de zee over hen heen, maar zij bereikten een hooger standpunt en bouwden uit ijs eene soort van scherm op. In den vijfden nacht bevroos MYUK den eenen voet en verloor AWATOK de groote teen. Maar zij bleven goedsmoeds en aten hun walrusvleesch, terwijl zij langzaam naar het zuiden dreven. De berg kwam tweemalen in botsing met de ijsvelden, en zij meenden, dat zij »den grooten ketel" reeds voorbij waren en zich in het noordwater van de Baffinsbaai bevonden. Eerst tegen het einde van het tweede maanlicht, en dus na eene gevangenschap van vier weken, bevonden zij, dat hun ijsberg op den grond vast zat. Zij maakten hunne honden los, zoo-

dra zij zagen dat het jonge ijs rondom den berg hen dragen kon. Zij hadden de honden aan lange walrusriemen gelegd, en met behulp van dezen gelukte het hun, zich door deze nog opene strook water te slepen, die altijd een ijsberg omgeeft, en het vaste ijs te bereiken. Zij kwamen in hunne woonplaats terug, als opgestaan uit de dooden; maar zij werden met een droevig welkom ontvangen, want er heerschte hier nog altijd hongersnood.

Toen ik van mijn laatste uitstapje terugkwam, was de manschap met de booten tot aan de hutten van Anoatak genaderd. Het ijs was langzamerhand geschikter voor het transport geworden, en de gezondheidstoestand beter. Maar in dezelfde mate was ook de eetlust van de manschap toegenomen; de tijding: het versche vleesch is op, het brood vermindert sterk, werd veelvuldig herhaald. Ik moest nog één keer mijne toevlugt tot het schip nemen. Daar de honden voor de transporten naar de meer zuidelijkste stations gebezigd werden, ging ik er met TOM HICKEY te voet naar toe. Wij kneedden het laatste meel, dat er nog te vinden was, in een zuurkoolvat tot een deeg, legden een vuur aan met boeken, en begonnen te bakken. Na drie dagen kwam er eene slede en haalde de voortbrengselen van onze vlijt af. Er was een hevige sneeuwstorm losgebroken. Wij vonden bij onze terugkomst, dat de booten dientengevolge reeds twee dagen lang stil hadden gestaan. Bijna alles was onder de sneeuw begraven, en toen BROOKS van onder het besneeuwde tentdak te voorschijn kwam, zag hij er uit als een walrus, die zich boven het ijs opheft. De manschap was welvarende, maar gevoelde daardoor des te sterker het gebrek aan vleesch.

Gedurende den storm hadden zes Eskimo's, waaronder drie vrouwen, eene schuilplaats bij de booten gezocht. Zij gedroegen zich zoo eerbiedig en openhartig, dat ik besloot om nog eens, met PETERSEN als tolk, naar Eta te gaan en krachtens ons bondgenootschap en hunne eigene wetten formeel om bijstand te verzoeken. Ik had dit reeds vroeger willen doen, maar MARSUMA en METEK waren zoo druk met den vogelvangst bezig geweest, dat ik er een gewetensbezwaar van maakte, om hen aan hunne familiën te onttrekken.

Onze honden gingen langzaam voorwaarts, want het wankleurige ijs noopte ons verre omwegen te maken. Toen wij aan het eiland Littleton gekomen waren, overviel ons een der hevigste stormen, die ik ooit beleefd heb. Hij had het karakter en geweld van een wervelwind. De honden werden letterlijk uit het tuig weggeblazen, en wij zelven zouden stellig weggewaaid zijn, indien wij

ons niet lang uit op den grond hadden uitgestrekt. Het scheen alsof het ijs ieder oogenblik zoude breken. Wij maakten van eene korte stilte gebruik, namen de slede op de schouders, riepen onze verschrikte honden bijeen en liepen over de klippen naar het Eidereiland, waar wij geheel uitgeput aankwamen.

Wij waren thans veilig voor het oogenblikkelijk dreigende gevaar, maar onze toestand was daardoor nog weinig beter. Wij bevonden ons op eene naakte klip, die zoo fel door den storm gezweept werd, dat wij ons niet

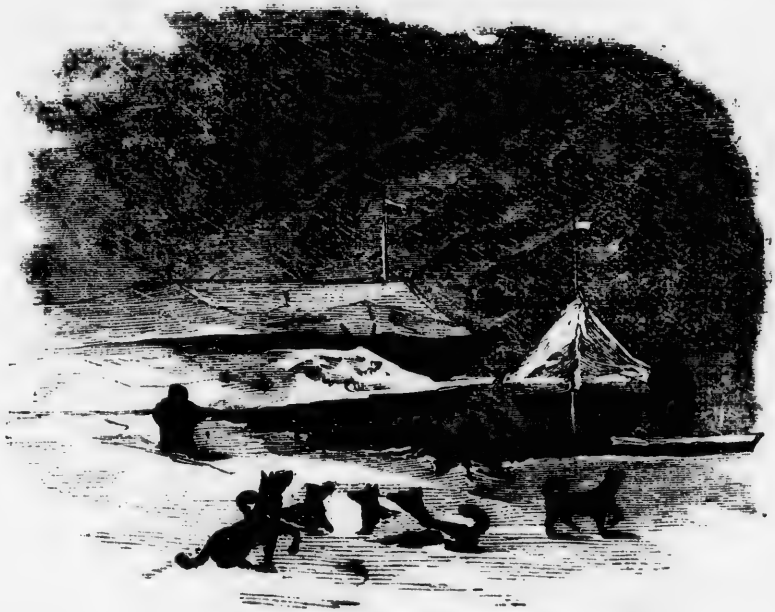

De booten gedurende een storm.

staande konden houden; de lucht was, in weerwil van den langen noordelijken dag, zoo door sneeuw verduisterd, dat wij elkander en de honden niet zien konden. Ik zag, dat wij hier zouden omkomen, indien wij niet verder gingen. Er was geene enkele spleet of uitstekende rots, die ons de minste beschutting kon geven. Het scheen eene onmogelijkheid, dat het ijs zulk een orkaan zou kunnen weêrstaan; en een breed kanaal lag tusschen ons en de Groenlandsche kust. PETERSEN beweerde zelfs dat het ijs reeds losgerukt was en voor den storm wegdreef. Ondertusschen moest de overtogt toch be-

proefd worden — en hij gelukte. Wij bereikten het vaste land bij eene kaap, waar eene donkere, bij de 30 voet hooge rots van hoornblende eene barrikade vormde, achter welke zich de dwarrelende sneeuwmassa's ophoopten. Wij hadden juist nog kracht genoeg om ons in dezen sneeuwberg in te graven. Wij haalden ook de honden en de slede naar binnen en schoolden in een hoopje bijeen. Weldra was de sneeuw zoo hoog boven ons opgewaaid, dat het scheen alsof de storm zeer verre af was; zijn geloei klonk ons als het snorren van een groot vliegwiel in de ooren, behalve wanneer een heftiger ruk de sneeuw boven ons graf als hagel in de hoogte deed springen. Wij hadden hier het meeste te lijden van de warmte. Onze pelsjakken waren ons door den storm letterlijk van het lijf gescheurd, maar de vereenigde uitwaseming van menschen en honden deed de sneeuw rondom ons smelten, zoodat wij spoedig doornat waren. Het was een hoogst onaangenaam dampbad, dat zijne uitwerkselen op ons openbaarde door eene onrustbarende neiging om flaauw te vallen, en eene volslagene krachteloosheid.

Men zou ter naauwernood verwachten, dat zulk een verschrikkelijke toestand ook nog komische intermezzo's had. Tudla, de hond die voor de slede vooropliep, kreeg een hevigen aanval van kramp, en de andere honden maakten volgens hunne gewoonte van die gelegenheid gebruik om een familietwist uit te maken door eene hevige plukpartij, waaraan geen einde kwam voordat PETERSEN er alles bij had ingeschoten, wat de storm hem van zijn boven- en onderbroek nog had overgelaten.

Wij gevoelden behoefte naar volslagene rust, welke zich bij sterke uitputting steeds pleegt te openbaren, maar wij vreesden elk oogenblik, dat de honden door hun vechten het sneeuwdak zouden doen instorten. Werkelijk gebeurde dit maar al te spoedig, en waren wij op nieuw aan de woede der elementen prijs gegeven. Maar het duurde niet lang, of de storm had weder een nieuw kristallen dak boven onze hoofden opgebouwd. Wij hurkten en zweetten, totdat onze magen hare regten deden gelden en eene verandering in onzen toestand wenschelijk maakten. Tegen den storm in te loopen was eene onmogelijkheid; wij konden niet anders dan ons voor den wind naar het noordoosten te laten afdrijven, en zoo kwamen wij, nadat wij twintig uren lang duchtig rondgesleurd waren, weder bij de booten terug. De manschap was door den storm naar binnen gejaagd en verwonderde zich even veel als wij, dat het ijs nog houden kon.

Wij gaven onze slede aan MORTON, die onmiddellijk met MARSUMA en NESSARK naar Eta vertrok, om onderhandelingen tot stand te brengen. Ik

zelf bleef bij de booten. Ofschoon het ijs niet stuk geslagen was, had het toch zooveel door den storm en het ver gevorderde voorjaar geleden, dat wij geen uur meer te verliezen hadden. De sneeuwvelden vóór ons waren reeds met water doortrokken; op de ijsbergen kwam het zwarte water reeds aan de oppervlakte te voorschijn en de geheele vlakte was met plassen als bezaaid. Wij spanden op den 5den Junij al onze krachten in, om den gevaarlijken overtogt te bewerkstelligen; maar ofschoon wij de booten uitgepakt en alles op de sleden gebragt hadden, liep het toch niet zonder ongevallen af. Eene van de sleden zakte door het ijs en sleepte zes man mede onder water, en het scheelde maar weinig of wij waren de »Faith" geheel kwijt geraakt. Zij kon slechts met moeite weder op het ijs gebragt worden. Op den 6den hadden wij denzelfden ontmoedigenden arbeid; het ijs kon nog maar even overgetrokken worden. Gezonden en zieken liepen aan de treklijnen; er was bijna niemand onder ons, die niet aanhoudend doornat was. Den volgenden dag kwam MORTON van Eta terug. De inboorlingen hadden gehoor gegeven aan de oproeping hunner broeders; zij kwamen met een overvloedigen voorraad vleesch en spek, en alle gezonde honden, die zij bezaten, tot ons. Daardoor kreeg ik weder eene bruikbare bespanning bijeen, iets dat in onzen toestand meer waarde had, dan de hulp van tien sterke mannen. Ik begaf mij nog één keer met METEK naar het schip, om het laatste overschot aan vet af te halen, en ging er toen op uit, om de zieken van Anoatok verder benedenwaarts te brengen. Ik had allen tijd, dien ik over had, besteed om de zieken te bezoeken en te verzorgen, en ik ben overtuigd, dat zij hun leven te danken hebben aan den maatregel, om hen naar dit toevlugtsoord te brengen. Toen wij hen daarheen bragten, waren zij zoo zwak, dat zij zich naauwelijks verroeren konden; slechts één hunner was nog in staat om voor de anderen sneeuw te smelten. In den beginne moesten zij nog in eene temperatuur onder nul (17° C.) leven; maar toen de zon meer warmte begon te geven, namen zij weder iets in krachten toe, en konden zij ten laatste naar buiten kruipen, om zich te warmen. Toen wij hen nu afhaalden, was hun toestand veel verbeterd.

Terwijl ik op mijn laatsten togt naar het schip met de ledige sleden onder de klippen voortreed, ondervond ik zeer handtastelijk, hoe de naderende zomer reeds aan de rotsen boven ons knaagde. Zij werden thans uit de boeijen van de felle en langdurige vorst ontslagen, en rolden onder een rommelen, dat aan een veldslag denken deed, van de hellingen af. Hier en daar werd eene groote massa rotsen en aarde in eens van de plaats gerukt, sleepte

onder weg nog meer mede, en rolde als een steenen waterval in de diepte. De honden werden zoo door dit geraas verschrikt, dat zij bijna niet te besturen waren. Eenmaal was ik bijna onder zulk eene steenbui begraven geworden en ontkwam het gevaar alleen, doordien METEK, die achter mij was, mij nog bij tijds waarschuwde. — Mijn laatste bezoek aan het schip was kort, wij hadden maar weinig meer mede te nemen.

Berghelling.

Het vervoer van de booten op de sleden ging nog altijd verontrustend langzaam. Zoo viel de »Faith" nog één keer op eene zwakke plaats door het ijs, en was zonder de kracht en tegenwoordigheid van geest van OHLSEN verloren geweest. Ik zag uit de verte het ijs buigen, maar tevens hoe OHLSEN eenen hefboom onder de slede stak, en den last droeg, totdat men op vaster ijs kwam. Hij was een zeer sterk man, en zou dit hebben kunnen doen zonder dat hem er leed door wedervoer; maar het schijnt dat hij door een

toeval het evenwigt dreigde te verliezen en zich alleen door eene wanhopige krachtsinspanning nog staande hield. Zij kostte hem het leven; drie dagen later was hij een lijk. Ik vervoerde juist een zieke, en ging niet zonder angst voorbij de plaats, waar zich het geval had voorgedaan. Een weinig verder zat OHLSEN zeer doodsbleek op een ijsklomp. Hij wees naar de plaats in de verte, waar toen de booten stilhielden, en zeide met zwakke stem, dat hij de anderen niet had willen ophouden, dat hij alleen een weinig de kramp in het kruis had, en dat het wel spoedig zou beteren. Ik zette hem in de plaats van STEPHENSON op de slede, en bragt hem naar de boot, op welke wij hem in onze warmste pelzen hulden. Maar in weerwil van alle zorg verergerde zijn toestand snel. De verschijnselen hadden reeds aanstonds eene verre overeenkomst met de zoo gevreesde stijfkramp. Den volgenden dag, den 6den Junij, spande alle man zich weder voor de treklijnen. Het ijs vóór ons was niet beter dan hetgeen wij de laatste dagen gehad hadden en wij waren zeer moedeloos. Nadat wij ongeveer twee uren getrokken hadden, begon de wind uit het noorden te waaijen, hetwelk sedert ons vertrek van het schip nog niet gebeurd was. Onmiddelijk zetteden wij de zeilen op de booten. De wind verhief zich bijna tot een storm, en wij ijlden voor hem in eene flinke vaart naar het depôt op het eiland Littleton toe. Het zeilen over vast ijs was eene geheel nieuwe gewaarwording voor onze afgetobde lieden. Zonder de minste stooten gleden wij thans over vlakten, waarover wij anders eerst na uren lang zwaar werk zouden gekomen zijn. Wij vreesden in den beginne voor ongelukken, maar door de snelle vaart gleden de sleden even veilig over slecht als over goed ijs. Het volk zag, dat wij thans in ernst vooruitgingen, dat nieuwe landgezigten zich voor hen opdeden, en de oude achter hen verdwenen. Hunne gemoedsstemming werd beter; de zieken klommen op de roeibanken, de gezonden lieten zich aan de zijden van de boot hangen, en voor de eerste maal klonk weder een vrolijk matrozenlied. Wij moeten op dien dag een grooter eind hebben afgelegd dan op de vijf voorafgaande te zamen.

Tegen den avond kampeerden wij bij een kleinen ijsberg, die ons rijkelijk van zoet water verzorgde. Hier kwamen twee Eskimo's, SIPSU en de oude NESSARK bij ons. Zij bragten goed nieuws: mijne honden waren zoo ver opgeknapt, dat zij weder bijna voor de slede konden loopen, en daar deze onze vrienden aanboden om ons behulpzaam te zijn, voegde ik onze en hunne bespanning bijeen, hun opdragende, om de laatste twee zieken, WILSON en WHIPPLE, uit de hut af te halen. Wij mogten nu hopen om spoedig allen weder vereenigd

te zijn; alleen de toestand van den armen OHLSEN matigde de vreugde van het wederzien.

Van hier af ging het, met behulp van de zeilen, nog een paar dagen voorwaarts, hoewel niet zonder eenige ongevallen; nu eens vloog een plank in splinters, dan weder zakten eenigen onzer door het poreuze ijs. Wanneer de ijsvelden hier en daar te onveilig werden, werkten wij ons met de grootste moeite tegen den ijsgordel op. Het beklimmen van dien vasten ijsrug moest even als het nederdalen altijd met behulp van de bijl geschieden. Er moest door het ijs af te kappen een hellend vlak gevormd worden, tien, vijftien, zelfs dertig voet lang, en dan ging het op- en aftrekken van de bootsleden nog met groote moeite gepaard. Al die dingen zijn gemakkelijk te verhalen; maar in onzen toenmaligen toestand, waarin het breken van een stuk hout een onherstelbaar verlies was, en één dag vertraging ons leven in gevaar bragt, waren zij ernstig genoeg. Zelfs op de ijsvelden moesten wij vaak naar de bijl grijpen, en vaak bleven de sleden uren lang wachten, totdat wij eene opening door de hummocks hadden uitgehouwen. Soms stieten wij, zoowel op het ijs als op den gordel, op geweldige sneeuwhoopen, die wij met schoppen moesten wegruimen, om welligt kort daarna, zelfs nog in de leeg geschepte sleuf door het ijs te zakken. Het was zeer ontmoedigend voor het arme volk, wanneer wij genoodzaakt waren om den ijsgordel weder voor een tijd lang te verlaten en in de ijsvelden af te dalen, die als een loodgraauw slijkbed vóór ons lagen, met donkere waterplassen overdekt, en slechts hier en daar een witten klomp gezond ijs vertoonden. Het ware ongetwijfeld voor ons ondoenlijk geweest voort te komen, indien somtijds de Eskimo's niet zoo vriendelijk geweest waren om met ons handen aan het werk te slaan. Ik herinner mij, dat de slede eens met eenige mannen zoo diep onder zonk, dat de daarop staande boot los in het water dreef. Gelukkig kwamen er juist zeven inboorlingen aan, vijf forsche mannen en twee even krachtige vrouwen, die zonder af te wachten dat wij er om vroegen, terstond hunne hulp verleenden en langer dan een halven dag met ons arbeidden, zonder daarvoor belooning te begeeren.

Nadat wij op deze jammerlijke wijze verscheidene dagen lang hadden voortgeworsteld, kwamen wij eindelijk onmiskenbaar in de nabijheid van open water. Wij bevonden ons thans voor Paliurlek, het grootste van de Littletoneilanden, tegenover den grooten stroom. Hier voegde WILSON en WHIPPLE zich bij ons, begeleid door den ouden, trouwhartigen NESSARK. Zij waren onderweg tweemalen door het ijs gezakt, zonder dat zij er ernstige gevolgen van on-

dervonden. Thans ontbrak er nog slechts één van de geheele bemanning: HANS, de goede zoon en trouwe minnaar van Fiskernaes, mijn boezemvriend, was sedert twee maanden afwezig. Hij was in het begin van April met een lang gezigt tot mij gekomen, en had om verlof gevraagd om een bezoek in Peteravik af te leggen. Hij had geene laarzen, zeide hij, en wilde zich een voorraad walrushuid aanschaffen voor zolen; de honden had hij niet noodig, hij ging liever te voet. Het was een lange marsch, maar hij was de man om dien te maken, en daarom gaf ik dan ook mijne toestemming. PETERSEN en ik droegen hem boodschappen op, en hij ging met de verzekering van die onderweg te Eta te volbrengen.

Wij hadden HANS zeer gemist bij het zware werk van de laatste twee maanden, maar hij was niet teruggekomen, en de verhalen, die van Eta tot ons overkwamen, gaven veel stof tot praten en gissingen. Hij had daar overeenkomstig zijne beloften stil gehouden en de vrouw van NESSARK met de zorg van een paar laarzen belast; daarna was hij verder gegaan naar Peteravik, waar SHANGHU met zijne schoone dochter woonde. HANS was de lieveling van iedereen, maar vooral van het schoone geslacht, en een van de beste »partijen" uit het land. Aan zijne oude liefde te Fiskernaes indachtig, kon ik ter naauwernood gelooven, maar overal waar ik later berigten over hem inwon, hoorde ik hetzelfde verhaal. Men had den ontrouwen [illegible] het laatste op eene slede gezien, die in zuidelijke rigting van Peteravi[illegible] kwam; een Eskimoosch meisje zat naast hem. Volgens zijne opgave was hij toen op weg naar eene nieuwe kolonie Elwarrow Suksuk, diep in de Murchison-baai. Zoo was HANS dan helaas in het huwelijksbootje gestapt.

Met onze sledevaart was het nu, gelijk de toestand van het ijs leerde, spoedig gedaan, maar niet met de moeilijkheden en gevaren. Het gedeelte van een ijsveld, dat aan het opene water grenst, wordt van onderen aanhoudend door den stroom ondermijnd, terwijl de oppervlakte nog schijnbaar stevig is. Soms was het ijs zoo doorzigtig, men er de gekrulde watergolfjes kon doorzien; op andere plaatsen waren groote gaten ontstaan, waarin watervogels hun kwartier hadden opgeslagen. Maar over het geheel scheen het ijs nog hard en begaanbaar te zijn, ofschoon niet dikker dan een voet, en vaak slechts zes duim.

Het ijs bleef over de geheele lengte van het kanaal langs het eiland Littleton die hoedanigheid behouden, en wij zagen ons gedurig genoodzaakt om

de dikte van het ijs vooraf met den bootshaak of den narwallhoorn te peilen, een voorzigtigheidsmaatregel, dien wij van de Eskimo's geleerd hadden. Wij maakten juist een verren omweg om de gaten te vermijden, toen noodsignalen ons verkondigden, dat de kleine boot, de roode Erik, verdwenen was. Dit ongelukkige kleine ding bevatte al de duur gekochte dokumenten van de expeditie. Ieder gevoelde dat het een punt van eer was, deze niet verloren te laten gaan. Het had ons genoeg strijd gekost, de verzamelingen van allerlei aard op het schip achter te laten, waartoe ieder zijne bijdragen geleverd had, maar de oorkonden van den kruistogt, de logboeken, de meteorologische registers, de plannen en dagboeken te verliezen, kwam een ieder als een onherstelbaar ongeluk voor. Toen ik op de plaats kwam, was alles in verwarring. BLAKE stond met eene walvischlijn om het lijf geslagen tot aan de knieën in het ijsslik, en vischte naar de kisten met dokumenten; BONSALL, druipnat, trachtte de zakken met levensmiddelen boven te brengen. Gelukkig was de boot zeer ligt, en werd alles gered. De boot werd zooveel ligter gemaakt, dat zij eenen man dragen kon, en de lading werd aan touwen over het ijs getrokken. Het was stellig een groot geluk, dat er niemand bij omkwam. STEPHENSON zonk, maar werd met een plank van de slede boven gehouden, en MORTON stond op het punt van door den stroom onder het ijs gesleurd te worden, toen BONSALL hem bij de haren vatte en redde.

Wij waren nu digt bij de kleine baai, bij welke wij voor twee jaren de reddingsboot met de levensmiddelen verborgen, juist voor zulk een toestand, als waarin wij ons nu bevonden. In den bevrozen bodem begraven was de leeftogt zelfs door den fijnen neus van onze wilde bondgenooten niet ontdekt, en kwam ons thans heerlijk te pas. Ik liet alles afhalen, het pekelvleesch uitgezonderd, dat ons reeds te lang zooveel kwaad gedaan had.

Op den 12den hadden wij onze booten, sleden en alle levensmiddelen gelukkig in eene zeeëngte bijeen tegenover de kaap Elende, de plaats, waarop wij den laatsten sneeuwstorm hadden uitgestaan. De rotsen waren met onze levensmiddelen bedekt; alles werd luchtdigt ingepakt en nog even droog en gaaf als het van het schip was gekomen.

Boven op een 800 voet hoogen heuvel van de groep eilanden zag ik voor de eerste maal het open water voor mij, het doel van onze langdurige inspanningen. Het strekte zich waarschijnlijk tot aan kaap Alexander uit, en aan de westzijde of regts vijf tot zes mijlen verder dan aan gene zijde. Maar het ijs links drong tot in de diepte van de baai door, en was hierdoor tegen wind en weder beschut. Mijne afgetobde kameraden drongen er sterk op

aan, om regtuit op het water aan te gaan, maar ik wist dat de ijsstraat ons gemakkelijker en zekerder voorwaarts zou brengen, en besloot daarom om het land te volgen.

Intusschen was onze arme OHLSEN gestorven en hadden wij hem de laatste eer bewezen. Ik zond de Eskimo's weg met den last om vogels voor ons te halen, want ik had steeds onze zwakke zijden, en zoo ook de ziekte en den dood van OHLSEN zorgvuldig geheim gehouden. Of ik dit teregt of te onregt deed, laat ik aan de beslissing van de zedekundigen over. Wij naaiden onzen armen makker in zijn deken, droegen hem in eene kleine klove, delfden met groote moeite een graf voor den ontslapene, en bedekten het met rotsstukken ter bescherming tegen vossen en beeren. Wij wijdden twee uren aan de nagedachtenis van onzen broeder, en gingen toen weder aan ons moeilijk dagwerk. Toen wij digt bij de koloniën gekomen waren, kwamen de inboorlingen bij troepen tot onzen bijstand opdagen. Zij boden vrijwillig aan om ons te helpen trekken, vervoerden onze zieken op handsleden en onthieven ons van alle zorg voor het dagelijksch onderhoud. De menigte van alken, die zij ons bragten, was ontelbaar; zij leverden voor ons en onze honden in de week stellig achtduizend stuks, die zij alle met kleine handnetten hadden gevangen. Wij werden van alle zorg ontheven; het volk liet op nieuw zijne oude matrozenliedjes hooren, de sleden gingen lustig voorwaarts, en scherts en gelach had voor het sombere stilzwijgen van vroeger plaats gemaakt.

AKOMMODA.

Bij een van onze avondschoften, terwijl de inboorlingen naar hunne veldvuren gegaan waren, kwamen METEK en zijne vrouw, om mij afzonderlijk over eene belangrijke zaak te raadplegen. Zij bragten een vetten knaap mede, met een belagchelijk voorkomen. Dit, zeiden zij, is AKOMMODA, onze jongste

zoon. Hij slaapt des nachts slecht, zijn buik is altijd rond en hard, hij eet spek maar geen vleesch, lijdt aan neusbloedingen en groeit niet. Zij waren gekomen om van mij, als grooten Angekok, een toovermiddel of een voorschrift te vragen voor hunnen zieken zoon. Ik zeide hun, dat ik om den jonge te helpen mijne hand in zout water moest steken, ter plaatse waar de zee den ijsrand bespoelt, en ze hem vervolgens op de maag leggen. Wanneer zij derhalve hunne dikke spruit binnen drie dagen daarheen wilden brengen, dan wilde ik uit erkentelijkhetd wegens de vriendelijkheid van hunnen stam mijne magt aan hem beproeven. Zij namen dankbaar afscheid, en kregen bij wijze van voorkeur een stuk bruine zeep, een zijden hand en een geheim middel tegen spek-eten. Ik rekende er op, dat het verlangen van de ouders om hunnen zoon behoorlijk door een geneesheer te laten behandelen, den gang van onze sleden zoude verhaasten en ons vroeger bij het geneeskrachtige water brengen, dat wij dringender behoefden dan AKOMMODA.

Eindelijk (den 16den Junij) zijn onze booten aan het open water. Wij zien zijn donker blaauwen gezigteinder en hooren zijn bruisen tegen het strand van ijs. De damp, die er uit opstijgt, verfrischt onze neuzen en harten. Ons leger ligt slechts $\frac{3}{4}$ mijl van de zee af. Wij moeten haar aan de zuidelijke punt van de Eta-baai bereiken, ongeveer drie mijlen van kaap Alexander. Een zwart voorgebergte, kaap Welcoma, duidt de plek aan. Hoe grootsch slaat de branding tegen zijne zijden! Er bevinden zich nog riffen van verbrijzeld ijs tusschen hem en ons, en een langzaam golvende, breede gordel van ijsslib omzoomt den rand van het ijs. 't Is nog een vreeselijke hinderpaal voor booten en sleden, maar wij zijn zwaardere hindernissen doorgeworsteld en zullen met Gods hulp ook deze te boven komen.

Wij moesten nu onze booten voor eene lange en avontuurlijke vaart voorbereiden. Zij waren zoo klein en zwaar beladen, dat wij er niet al te veel op konden rekenen, dat zij goed op het water zouden drijven, te minder omdat zij door vorst en zon geheel gebarsten, en de voegen zeer wijd geworden waren. Wij moesten nu in de eerste plaats de booten kalefaten, en de lading er met overleg in brengen. Onder dit werk werden wij door een regenachtigen zuidwestenwind overvallen, die ons nog eens ongerust maakte.

De Eskimo's hadden in dien tijd hun leger in onze nabijheid opgeslagen. De geheele kolonie van Eta bevond zich bij kaap Alexander, om ons vaarwel te zeggen. Daar waren METEK met NUALIK zijne vrouw, en onze bekende, Mevrouw EIDERGANS. Zij hadden hunne vijf kinderen bij zich, van MYUK mijn

lijfpage af, tot en met den kleinen, dikken AKOMMODA toe. Vervolgens NESSARK en zijne vrouw ANAK, TELLERK (regterarm) en zijne wederhelft AMONALIK, SIPSU, MARSUMA, ANINGNA, en wie niet al? Ik kan ze allen met name noemen, en zij kennen ons even goed. Wij hebben broeders gevonden in den vreemde!

Ieder hunner heeft een mes, eene vijl, een zaag of een dergelijk hoog gewaardeerd aandenken gekregen. De kinderen krijgen een stuk zeep, het hoogst geschatte van alle geneesmiddelen. Het kleine vrolijke goed bestormt mij zelfs, terwijl ik schrijf, met het geschreeuw: kujanaka, kujanaka, nalegak soak! (dank, dank, groote hoofdman!) Terwijl MYUK onophoudelijk nieuwe hoopen vogels aansleept, alsof ik mij voor mijn geheele leven moest verzadigen, weent de arme ANINGNA bij den ingang van de tent, en wischt zich de oogen af met een vogel.

Mijn hart wordt warm voor deze arme, morsige, betreurenswaardige en toch zoo gelukkige schepselen, die zoo lang onze naburen en op het laatst zoo getrouwe vrienden waren. Hun smart bij het afscheid is vrij van alle geveinsdheid. Er zijn thans tweeëntwintig om mij heen verzameld, allen in de weer om mij nog de eene of andere dienst te bewijzen; slechts twee vrouwen en de oude, blinde KRESUT (drijfhout) zijn te huis gebleven. Maar zie! er komen nog aanhoudend meer bij; tienjarige knapen schuiven kleine kinderen op sleden naar mij toe; het geheele volkje wil met ons, op de wijze der Zigeuners, kampeeren op de weide van ijs. Wij koken voor hen in groote veldketels, zij slapen in den rooden Erik, een nabijzijnde ijsberg voorziet hen van drinkwater, en derhalve zijn zij rijk aan alles waaraan zij waarde hechten: slapen, eten, drinken en gezelschap, en schijnen, met de dierbare korte zomerzon boven hunne hoofden, uitermate gelukkig.

Sedert wij de Littleton-eilanden bereikt hebben, beschouwen onze vrienden ons als hunne gasten. Zij werken zeer vlijtig, mannen, vrouwen en kinderen, om ons voort te helpen. Zonder hen had onze treurige pelgrimstogt minstens nog veertien dagen langer geduurd, en reeds nu was het zoo laat in het jaar, dat ons leven van uren afhing.

De eenige, groote fout van deze Eskimo's was het stelen. Mogelijk hadden zij in den beginne verraderlijke plannen tegen ons in den zin, en ik heb reden om te gelooven, dat zij eene soort van bijgeloovige vrees koesterden, dat onze tegenwoordigheid hun ongeluk kon aanbrengen, en dat zij ons gaarne uit den weg hadden geruimd. Maar dat was alles lang voorbij. Toen er voor hen en voor ons dagen van rampspoed waren aangebroken,

toen wij ons aan hunne leefwijze gewenden, bij hen om versch vleesch kwamen, en zij daarentegen op onze »groote boot" een onderkomen en rustplaats op hunne wilde beerejagten vonden, toen smolten onze belangen en gewoonten zoo ineen, dat alle spoor van vijandelijkheid verdween. God weet, dat er nooit trouwere vrienden geweest zijn, sedert dat zij ons vriendschap zwoeren, al moge dan ook de vrees voor de magt van den grooten angekok en zijne schietgeweren hen gewillig gemaakt hebben. Ofschoon er sedert OHL-

Kaap Welkom.

SEN'S dood eene menigte van goederen, die voor hen eene onschatbare waarde moeten gehad hebben, onbewaakt op het ijs rondlagen, hebben zij toch geen spijker gestolen, en toen ik hen daarover prees, liet METEK door PETERSEN antwoorden: »Gij hebt ons goed gedaan, wij zijn niet hongerig, wij willen niets nemen (d. i. stelen), wij willen u helpen, wij zijn vrienden."

De verdeeling van onze laatste geschenken was een plegtig tooneel. Mijne amputeermessen, de grootste van alle giften, werden het eigendom van METEK en NESSARK, maar ook alle anderen kregen nog iets. De honden werden

hun gemeenschappelijk eigendom, met uitzondering van Tudla en Whitey, die zoovele gevaren met ons hadden doorgestaan; het was mij niet mogelijk mij van hen te scheiden en ik heb hen medegenomen naar het vaderland.

Nog had ik met de arme moeder NUALIK af te rekenen. Zij was ons door de geheele Eta-baai met haren zoon AKOMMODA gevolgd en verbeidde angstig het oogenblik, dat wij aan het zoute water zouden aankomen. Volgens belofte zou ik hier den boozen geest uit AKOMMODA'S maag verdrijven. Er bleef mij niets anders over, dan de plegtigheid in behoorlijken vorm uit te voeren.

Het afscheid.

Daarbij liet ik evenwel voor den kleinen lijder, want dat was hij werkelijk, mijn geheelen voorraad fijne hemden achter.

Wij moesten nu van dit verlaten, trouwhartig volk afscheid nemen. Ik verzamelde hen om mij en sprak tot hen als tot broeders, aan wie ik dank verschuldigd was. Ik deelde hun mede wat ik van de meer zuidelijke stammen wist, van welke zij door den gletscher en de zee gescheiden waren, verhaalde hun van de rijkere hulpbronnen in een minder bar oord, niet al te ver zuidwaarts, van den langeren duur van het daglicht, van de mindere

koude, de betere jagt, het vele drijfhout, den kajak en de vischnetten. Ik zocht hun aan het verstand te brengen dat zij onder flinke en voorzigtige leiding en geduldig marcheren in een paar zomers daar konden aankomen. Ik gaf hun teekeningen van de kust, met hare vooruitstekende punten, jagtplaatsen en de beste rustpunten tot aan de Deensche volkplantingen toe. Zij drongen digt om mij heen en luisterden met ingehouden adem, en toen PETERSEN hun verhaalde van den witten walvisch, de beeren, het lange jagtsaisoen in het open water met kajak en geweer, zagen zij elkander veelbeteekenend aan. Gaarne hadden zij mij de belofte afgenomen, om eens terug te keeren en een schip vol naar de Deensche volkplantingen over te voeren. Het zou mij niet verwonderen, indien zij nog eens, welligt onder leiding van HANS, de reis ook zonder mij beproefden. — Dit was ons afscheid.

Vermoeiden mansrust.

XVI. INSCHEPING ONDER STORM. DE TERUGREIS EN WAT ER OP VOORVIEL. VERMOEIDEN MANSRUST. VOORZIENIGHEIDS-RUSTPLAATS. DE MELVILLE-BAAI. HONGERSNOOD EN REDDING. VAST LAND. RUST TE UPPERNAVIK. ONTMOETING VAN HET SMALDEEL, BESTEMD OM ONS OP TE ZOEKEN.

Eindelijk stonden wij, bij het zacht gedempte licht van eenen zondagavond, op den 17den Junij aan het open water, nadat wij met veel moeite onze booten door de hummocks hadden gekregen. Nog voor middernacht hadden wij den »rooden Erik" in het water gelaten, maar het zou ons nog niet vergund zijn om ons in te schepen, want er brak een reeds lang gevreesde storm los. De golven sloegen over den rand van het ijs en braken telkens nieuwe schotsen af, waardoor wij even dikwerf genoodzaakt waren om met onze booten en onze op het ijs opgestapelde have achter uit te trekken. Door dezen arbeid werd het volk zoo uitgeput, dat ik voor het oogen-

blik het plan om ons in te schepen opgaf, en wij bijna eene Engelsche mijl terugtrokken, om achter een vastgevrozen ijsberg beschutting te zoeken. Maar ook hier werden wij nog vervolgd. Den ganschen volgenden nacht stormde het vreeselijk, onze ijsberg baande zich een weg door de ijsvelden, en zoo verloren wij onze schuilplaats. Op nieuw moesten wij achteruit en bij het aanhouden van den storm hadden wij een springvloed te duchten, die ons verderfelijk worden moest. Eindelijk bereikten wij een lagen ijsberg, waarop ik hoopte dat wij ons zouden kunnen redden, ingeval het geheele ijs vernield werd. Reeds was het ijsveld overal gescheurd, en onder onze voeten begon het duidelijk te buigen! Indien ik, om mijn volk genoegen te doen, den buitensten ijsweg gekozen had, zouden wij hoogst bezwaarlijk middel gevonden hebben, om den gevaarlijken ijsgang te ontkomen. Ik beklom de hoogste punt van den ijsberg, maar nevelen, wolken en opgejaagd water maakten, dat ik slechts duizend pas voor mij uit kon zien. De zee schoof het ijs bijna boven op den berg; alles om ons heen ziedde als in den brouwketel van de heksen, en de ijsschollen stoven in alle mogelijke stellingen onder oorverdoovend kraken tegen en door elkander.

De storm hield eindelijk op, het water werd rustig en alle handen werkten aan de inscheping. De booten werden geladen en de lading zoo gelijk mogelijk verdeeld, de sleden uit elkander genomen en aan de zijden van de boot vastgemaakt, en zoo staken wij dan op den namiddag van den 19den in eene zee, zoo glad als een vijver, ik met »de Hoop" voorop, vervolgens de »roode Erik" en eindelijk »het Geloof." Terwijl wij de meest westelijke spits van kaap Alexander omvoeren, verhief zich eene frissche koelte, en toen wij de voor ons uitgestrekte straat overzagen, ontwaarden wij, volkomen zoo als voor twee jaren, rondkrijschende kittiwaks, ivoor- en jagermeeuwen, die onder het visschen de toppen van hare vleugels onder de krullende golven van het schoone water dompelden. Wij wilden onze eerste rust op het eiland Sutherland nemen, maar het was achter zulk een steilen ijsgordel verschanst, dat het onmogelijk was om te landen. Ik klom uit den mast op het plateau over en vulde onze kookketels met sneeuw, en hield toen koers naar de Hakluyts-eilanden. Wij hadden een slechten overtogt bij kortgaande golven, en na eenigen tijd maakte de roode Erik water. De drie man, die er in zaten, gingen op de beide andere booten over, maar het was onmogelijk om ook de lading over te pakken, en al wat wij doen konden, was dat wij de boot vlot hielden en haar op sleeptouw namen. Te gelijker tijd maakte ook »de Hoop" noodsignalen en men meldde dat er meer water in-

drong, dan men er uit konde scheppen. De wind draaide naar het westen, en was ons dus tegen. Met een snellen blik zag ik om mij heen en ontwaarde vóór ons den grijzen glans van pakijs. Wij wisten, dat de randen van deze groote ijsvelden altijd spleten of watergeulen hebben, welke ongeveer dezelfde beschutting verleenen, als riviermondingen op eene gevaarlijke kust. Wij waren zoo gelukkig zulk een toevlugtsoord te vinden en legden de booten aan eene oude ijsschots vast. Het vermoeide volk versterkte zich door een langen slaap. Wij trokken hierop verder, en wel door de booten met bootshaken voort te duwen, met uitzondering van sommige plaatsen waar wij ze over de ijsvelden moesten voortslepen, totdat wij weder open water bereikten en op het Hakluyts-eiland aanroeiden. Het was even moeilijk genaakbaar als de eilanden van den vorigen dag, maar het gelukte ons toch om ons en onze have met den vloed op het landijs en daarna onder rotsen te bergen. Er viel des nachts veel sneeuw en de arbeid van het kalefaten ging ons slecht van de hand. Toch konden wij eene tent oprigten en ons souper, dat uit broodkruimels en vet bestond, met een paar vogels smakelijk maken. Wel hadden wij in den loop van den dag eene rob geschoten, maar het gelukte ons niet om hem uit het water op te halen.

Op den morgen van den 22sten drongen wij in een sneeuwstorm tot aan het eiland Northumberland door, waar wij door duizenden van alken begroet werden, hetgeen wij met de gewone uitnoodiging, om op ons diner te verschijnen, beantwoordden.

Den volgenden morgen kwamen wij voorbij de Murchison-straat en overnachten op het landijs aan den voet van kaap Parry. Wij hadden een zwaren dag gehad, en nu eens de booten over het ijs moeten slepen, dan ons in zigzag door naauwe spleten moeten dringen. De volgende dag bragt ons in de nabijheid van de Fitz-Clarence-rots, die als eene Egyptische piramide zich uit een ijsveld verheft en met eene obelisk gekroond is. Op den volgenden dag maakten wij door beter geopende ijssleuven goede vorderingen, en ik kwam in zestien achtereenvolgende uren niet van het roer af.

Aan het einde van dien dag waren wij geheel uitgeput. Onze dagelijksche rantsoenen waren van den beginne af zeer klein geweest; maar wegens het gedurig oponthoud, dat wij naar het scheen overal te wachten hadden, had ik het op een minimum gebragt, namelijk zestien oncen fijn gestooten brood en een stukje vet van de grootte eener walnoot. Daarbij kwam rijkelijk thee, die ons altijd zeer verkwikte.

Dit ongenoegzaam voedsel veroorzaakte bij het volk eene gedurig toenemende vermindering van spierkracht. In den beginne bemerkte de manschap dit ter naauwernood; men meende, dat het aan de gesteldheid van het ijs lag, indien het trekken en voortduwen haar hoe langer hoe zwaarder viel. Maar toen wij nu in den nevel van den volgenden morgen onzen arbeid wilden voortzetten en ons verder slepen door de woest over elkander geschovene ijsvelden, werd de waarheid eensklaps aan allen duidelijk. Wij hadden het gevoel van honger verloren, de pillen van broodkruimels en vet met thee verzadigden ons bijna. Gaarne had ik de kleine boot naar eenen heuvel afgezonden, waarop volgens opgave van de Eskimo's groote scharen van vogels moesten voorkomen; maar de mannen konden ook deze niet meer voortkrijgen. Wij waren allen zeer ter neder geslagen, en er bleef ons niets anders over dan het wegtrekken van den nevel af te wachten, in de hoop van dan eene gladdere ijsvlakte of de eene of andere sleuf te ontdekken, die ons van de moeite van het slepen onthief. Ik beklom een ijsberg, maar er was niets in het gezigt dan de Dalrymplo-rots, die zich op verren afstand als eene roode zuil in de lucht verhief. Ter naauwernood was ik weder naar de booten teruggekeerd, toen een storm uit het noordwesten over ons losbrak; eene ijsschol, die ongeveer eene Eng. mijl boven ons aan eene ijstong hing, begon om dezelfde rond te draaijen gelijk eene deur in de hengsels, en bewoog zich toen langzaam naar onze naauwe rustplaats toe. Aanvankelijk dreef ook onze eigene groote schots voor den wind af, maar spoedig daarna botste zij digt bij den voet van de rotsachtige kust tegen het vaste ijs aan, en in een oogwenk omgaf ons aan alle zijden de vreeselijkste verwoesting. De manschap sprong werktuigelijk op haren post en bragt booten en have achteruit; ik gaf voor het oogenblik alle hoop op redding op. Het was niet eene gewone verbrijzeling, zoo als de walvischvaarders die kennen, want de geheele ijsvlakte, waarop wij stonden, sprong naar alle kanten uiteen, vele honderde schreden ver, en de brokstukken sloegen onder de drukking heen en weder en stapelden zich op, alsof zij dol waren. Ik geloof niet, dat er onder onze kleine schaar, die toch aan zware beproevingen gewoon was en ook de gevaren die zij bekampte kon schatten, ook slechts één enkele zich bevond, die naauwkeurig kon opgeven, hoe, waardoor, ja zelfs wanneer wij weder vlot werden. Wij weten alleen dat wij, te midden van een verschrikkelijk geloei, waarin duizend trompetten even min hoorbaar geweest zouden zijn als de stem van een mensch, rondvlogen en draaiden, en nu eens in de hoogte geworpen werden en dan weder tusschen een hoop

verbrijzelde schotsen naar beneden gleden, en dat, toen de manschap bij de daarop volgende pauze de bootshaken opnam, de booten in een wilden stroom van ijs, sneeuw en water werden voortgesleurd. Zoo werden wij volkomen magteloos voortgesleept, zoolang de ijsvelden aan de kust nog opgeduwd werden, en konden tusschen beiden een blik op het dreigende voorgebergte werpen, dat door den van sneeuw graauwen hemel op ons neder zag. Eindelijk bleef de schol bij de rotsen staan; de kleinere brokstukken scheidden zich van haar, en wij konden met bootshaken en door roeijen ons klein vlootje van haar losmaken. Tot onze blijde verrassing bevonden wij ons spoedig in eene strook kustwater, waarin wij ruimte hadden tot roeijen en de zekerheid verkregen, dat er vlak vóór ons land zijn moest. Toen wij die bereikten, vonden wij het even zoo met een ontoegankelijken ijsgordel omgeven, als Sutherland en Hakluyt. Wij voeren er om heen, maar zochten vruchteloos naar eene landingsplaats of een veiligen hoek. De storm en het drijven van het ijs begonnen op nieuw, maar wij konden niets doen dan de booten met een anker aan den ijsrand vastleggen en het rijzen van den vloed afwachten. »De Hoop" werd op den bodem beschadigd en verloor een gedeelte van hare bekleeding, en ook de andere booten werden deerlijk toegetakeld. Het was een bange storm, en wij konden alleen door onafgebrokene inspanningen de booten vlot houden, doordien wij het overslaande water voortdurend uitschepten en het drijfijs met bootshaken afstieten.

Eindelijk was de vloed hoog genoeg om de ijsklip te kunnen beklimmen. Wij trokken de booten een voor een op een smallen rand, maar waren te vermoeid om de lading er uit te nemen. Eene diepe enge kloof in de rotsen opende zich digt bij onze landingsplaats, en toen wij de booten in haar opschoven, scheen het alsof de rotsen zich over ons wilden sluiten, totdat de kloof zich eensklaps zijwaarts wendde, en wij een rotswand tusschen ons en den storm kregen. Wij bevonden ons in een volslagen hol.

Juist hadden wij de laatste boot, »den rooden Erik," naar binnen gebragt, toen een in lang niet gehoord, maar welbekend geluid ons oor streelde: er vloog eene schaar eiderganzen langs ons henen; wij wisten derhalve, dat er broeiplaatsen in de nabijheid zijn moesten, en toen wij ons nu nat en hongerig voor een lang gewenschten slaap nederlegden, was het slechts om van eijeren en overvloed te droomen.

Wij bleven bijna drie dagen in onze kristallen woning en verzamelden dagelijks bij de twaalfhonderd eijeren. Daar buiten woedde de storm onafgebroken voort, en onze eijerzoekers hadden moeite om zich op de been te

houden. Maar bezwaarlijk is er ooit een vrolijker gezelschap op eene smulpartij geweest, dan er hier binnen in het hol bijeen zaten.

Op den 3den Julij werd de wind bedaarder, maar er viel nog altijd eene groote hoeveelheid sneeuw. Den volgenden morgen dronken wij eene vaderlandsche eijer-punch, waartoe onze drankflesschen den spiritus leverden, maar zoo verdund, dat zelfs een lid van een afschaffingsgenootschap er niets

Voorzienigheidsrustplaats.

tegen kon hebben. Daarop lieten wij onze booten weder te water, en zeiden „Vermoeidenmansrust" een dankbaar vaarwel. Wij roeiden naar het zuidoostelijk uiteinde van de Wolstenholmeilanden, maar hier liet ons het vaarwater in de steek, zoo dat wij weder over den ijsgordel voortsukkelden. Op de volgende dagen ging het nu langzaam in zuidelijke rigting verder in smalle watersleuven, die zich tusschen het kustijs en de ijsvelden openden. Het

weder was aanhoudend betrokken en gedoogde geene waarnemingen, en wij bevonden ons reeds vlak voor een grooten gletscher, voordat wij bemerkten, dat het onmogelijk was, verder langs de kust voort te komen. Lange ketens van ijsbergen versperden ons den weg; de ruimten, die tusschen hen overbleven, waren door ijsschotsen verstopt, en het ware eene hopelooze onderneming geweest, indien wij daar hadden willen doorbreken. Wij zochten zestien uren lang vergeefs naar een uitweg. Het ijs was buitengemeen verbrokkeld en uiteen gerukt. Wel ontdekte ik boven van een ijsberg een mogelijken uitweg naar het westen, maar het bleek tevens, dat onze booten in de harde worstelingen van de laatste dagen vreeselijk geleden hadden. »De Hoop" was feitelijk niet meer in staat om zee te bouwen, en ons laatste hout werd besteed om haar op te knappen. Stukje voor stukje hadden wij reeds twee sleden verbruikt, en slechts ééne gespaard als onontbeerlijk in de gevallen, dat wij het ijs moesten overtrekken. Te gelijker tijd schenen de vogels, die wij bij het Dalrymples-eiland in zulke menigten gezien hadden, door den storm verjaagd te zijn. Wij waren weder op de karige rantsoenen van vroeger gezet, eene verandering, die noodzakelijk spoedig hare nadeelige gevolgen moest openbaren. Ik besloot daarom, in weerwil van de ijsbarrikaden, toch liever de kust te volgen, ten einde de mogelijkheid open te houden, om hier en daar eenige levensmiddelen op te doen. Wij hadden 52 uren noodig om deze woeste engten door te komen, en moesten gedurende dien tijd zoo hard werken, dat het zonder de goede tucht en de volharding van de manschap eene onmogelijkheid zou geweest zijn.

Toen wij de ijsopstoppingen achter den rug hadden, deden zich weder opene kanalen op, en het scheen een paar uren, waarin wij met een ligten wind voortvoeren, alsof wij alle zwarigheden te boven waren. Maar plotseling vertoonde er zich weder een gletscher, die op de kaarten in het geheel niet was aangeduid, en waarvan de ijsvelden zich veel verder in zee uitstrekten, dan die, welke wij pas met zoo vele inspanning voorbij waren gekomen. Ons eerste besluit was om deze barrikaden in elk geval westelijk om te varen, want het volk was veel te veel uitgeput om aan een voortsjorren door de hummocks te denken, vooral daar het weeke sneeuwdek van het ijs daartegen een onoverkomelijke hinderpaal scheen.

Ik beklom weder een van onze gewone wachttorens, een ijsberg, maar wat ik daar zag was niet weinig ontmoedigend: er was in het geheel geen »westelijk water," de ijsvelden waren nog niet opgekruid en ver op naar het zuiden, tot aan de nabijheid van kaap York toe, was alles nog vast.

Daar lagen wij dan in eene straat zonder uitgang, tusschen twee ijsbarrières, die beide voor lieden in onzen toestand onoverklimbaar waren, met verontrustend weinig levensmiddelen en ondermijnde ligchaamskrachten, en toch zouden wij hier moeten wachten, tot dat de nazomer ons een weg zoude gebaand hebben.

Ik liet op de klippen van de kust aanhouden. Hoe verlaten en ijselijk zij er ook uitzag, was het toch nog altijd beter om op de onherbergzame kust aan land te gaan, dan ons aan nuttelooze gevaren op zee bloot te stellen.

Klippen op de Voorzienigheid-rustplaats.

Een smal kanaal, eene ware spleet in het landijs, voerde ons naar eene lage rotsplaat, waar wij, digt onder de schaduw van de steile kust, aanlandden. Mijne schets van dit woeste oord kan, even als die van »Vermoeidenmansrust" slechts een zeer gebrekkig begrip van het natuurtooneel geven. Daar, waar de kaap vlak voor het geweld der noordwestenwinden bloot ligt, aan den voet van eene hemelhooge helling, was altijd nog aan de rotsen een stuk van den winterijsgordel bevestigd gebleven, die evenwel slechts

vijf voet breed was. Bij hoog water liep het telkens onder, en de golven schuurden er aanhoudend tegen, maar het verschafte de booten toch eene volkomen veilige ligplaats. Daarboven stapelde zich klip op klip tot hoogten van minstens 1100 voet, de toppen in nevelen gehuld en van onderen tot boven bedekt met vogels, die in de rotsspleten nestelden. Het digtst waren nog de nesten op de kanten van de rots bezet, op eene hoogte van ongeveer 50 (Eng.) el, maar de geheele lucht was door lummen en drieteenige meeuwen, die onophoudelijk krasten en schreeuwden, als bewolkt. Om het tooneel te verzachten, voerde regts eene natuurlijke brug in een klein dal, met groene mossen getooid; aan gene zijde en daarboven hing de koude, witte gletscher. Deze was aan zijn verval ongeveer zeven Eng. mijlen breed, liep dan met eene zachte helling ongeveer drie mijlen naar achteren en naar boven, werd daarop, plotseling tot een steilen, met spleten doorgroefden heuvel, die met ruwe trappen opliep. Daarop volgden twee minder gekloofde ijsmassa's, die zich op den achtergrond bij de groote ijszee van het binnenland aansloten. Van eene hooge klip aan de noordzijde had ik een heerlijk uitzigt op dezen grooten ijsoceaan, die het binnenste gedeelte van Groenland geheel scheen te bedekken. Het was eene onmetelijke, golfvormige vlakte van purperkleurig ijs, digt met eilanden bezaaid, en de geheele horizon geleek, door het spelen van de zonnestralen op het kristalheldere ijs, op een prachtigen ring met brillanten.

Van den gletscher stroomde meer water af dan van een der andere, die wij in het noorden gezien hadden, met uitzondering van den HUMBOLDT-gletscher en dien bij Eta. Eene stortbeek overstroomde den voet van den gletscher ter hoogte van 2 tot 5 voet, en strekte zich ver over het schotsenijs uit; eene andere, die op eene grootere hoogte een uitweg vond, stortte in watervallen van rots tot rots. Nu bloeiden bij de onderste gedeelten van den gletscher ranuncules, soorten van steenbreek, hoenderdarm en talrijke mossen en grassen. De thermometer stond in de schaduw op 38° F., in de zon op 90° F.

Het kostelijkste van het landschap was evenwel voor ons zijn rijkdom aan planten en dieren. De lumme en hare eijeren, die in Labrador voor eene groote lekkernij gehouden worden, het lepelkruid dat welig tiert op den door vogels sterk gemesten bodem, — dat alles, in onuitputtelijken overvloed, moest wel eene onwederstaanbare bekoorlijkheid hebben voor uitgehongerde en door het scorbut uitgeputte lieden.

Brandstoffen mogt ik niet geven, want onze geheele voorraad spek en vet

bedroeg nog naauwelijks 50 kilo meer. De ijverigste keukenkunstenaars onder ons, namen proeven met de bewerktuigde stoffen, die voor de hand lagen, drooge vogelnesten, grassen en mossen, vette vogels enz., maar niets wilde branden, en wij moesten ons met de gedachte troosten, dat de warmte welligt den fijnen smaak aan onze lekkernijen ontnemen zou. Wij beperkten ons door elkander op één vogel per hoofd voor elken maaltijd, uit vrije keuze, niet uit noodzakelijkheid, en verhoogden het genot van de tafel door de beste salade van de wereld: raauwe eijeren en lepelkruid.

Het waren heerlijke feestdagen, de week, die wij aan »de Voorzienigheidsrustplaats" doorbragten, en zoo verkwikkelijk en opwekkend, dat ik er niet toe besluiten kon, mijne metgezellen met onzen waren toestand bekend te maken. Slechts twee hunner hadden mij vergezeld bij de verkenning van het woeste ijsveld, en dezen hadden mij moeten beloven te verzwijgen wat zij gezien hadden.

Het duurde tot aan den 8sten Julij, voordat de oogenschijnlijke gesteldheid van het ijs ons hoop gaf om verder te komen. Wij hadden ons op nieuwe worstelingen met de zee en hare gevaren door het verzamelen van vogels voorbereid; 250 lummen waren behoorlijk afgestroopt en op de rotsen gedroogd geworden, en zoo hadden wij iets om ons broodstof en vet af te wisselen.

Reeds bij het begin van onze verdere reis hadden wij weder een ongeluk. Terwijl wij »de Hoop" van de breekbare, langzaam wegsmeltende werf van ijs wilden aflaten, waarop wij ze bij onze aankomst geborgen hadden, stortte zij eensklaps in het water, en verloor hare verschansing; ons beste geweer viel in het water en werd, wat nog het ergste was, door onzer aller gunsteling gevolgd, onzen ketel, die tegelijkertijd voor soep-, koek-, thee- en waterketel diende. Hij werd in al die waardigheden opgevolgd door een voor lang geledigde tinnen bus, die eene goede tante twee jaren geleden voor mij met pepernoten gevuld had.

Onze kustvaart ging langs den rand van het ijs voort. Nadat wij de klippen voorbij waren, die JOHN ROSS met den naam van Karmozijnklippen doopte, waren wij zoo vrolijk gestemd, dat de reis veel van een pleiziertogtje had. Onze koers liep altijd digt langs de kust, uitgenomen op die plaatsen, waar een gletscher ons noodzaakte om uit te wijken. De vogels op de kusten verheugden zich in den korten zomer, en wanneer wij aanlegden, deden wij zulks meestal aan eene met groen bekleede landtong nabij eene stortbeek, welke uit het gletscherijs van boven afkwam. Onze jagers klommen op de

klippen en kwamen beladen met kleine alken terug; lustig flikkerden er dan groote vuren van turfzoden op, die ons niets kostten dan de moeite van het bijeenzamelen, en de vrolijk geluimde roeijers veraangenaamden zich hun dagwerk door het uitzigt op den vrijen avond, waarop zij zich in de zon konden uitstrekken en zalig droomen, totdat de morgen hen voor het wasschen en het gebed opriep. Ons genot was des te grooter, omdat wij allen zeer goed wisten, dat het zoo niet blijven zou.

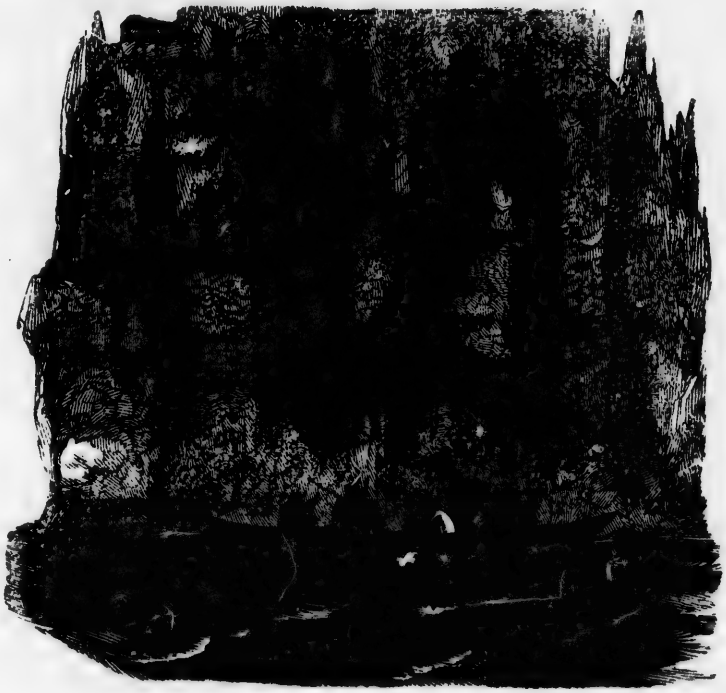

Onder de Karmozijnklippen.

Dit oord moet eens de geliefkoosde verblijfplaats van de inlanders, een waar Eskimo-paradijs, geweest zijn. Wij kwamen zelden ergens aan land zonder overblijfselen van hunne woningen te vinden, maar begroeid met algen, en alle kenteekenen van hoogen ouderdom dragend. Eene van deze onder 76° 20′ N. B., was eenmaal zonder twijfel een groot dorp. Steenen kegels voor het bewaren van vleesch stonden op lange rijen, en de hutten, die uit zware steenen gebouwd waren, stonden tegen elkander over, en vormden volkomen eene

straat. De kenteekenen van het verzakken der Groenlandsche kust, die ik reeds even boven Uppernavik waargenomen had, waren ook hier voorhanden. Eenige van deze hutten werden door de zee bespoeld, of waren door het vloedijs beschadigd. De turflaag, die, naar het uiterlijke te oordeelen, stellig van zeer ouden datum was, eindigde digt bij den rand van het water, en vertoonde doorsneden van twee voet dikte. Eene even duidelijke, aan deze verzakking beantwoordende rijzing van het land had ik noordelijk van Wolstenholm-straat waargenomen. Het draaipunt tusschen beide bewegingen mag ongeveer onder den 77sten graad N. B. liggen.

Op den 21sten bereikten wij kaap York, na eene zeer gekronkelde, maar romantische vaart bij nevelachtig weder. Hier hielden de watertongen langs de kust op, of gingen in smalle sleuven over, waardoor wij bezwaarlijk passeeren konden. Alles droeg de kenmerken van een laat begin van het gunstig saisoen. De roode sneeuw was ten minste veertien dagen bij haren gewonen tijd ten achteren. Er strekte zich hier nog een vaste ijskorst, die door talrijke spleten doorsneden werd, van het zuiden naar het oosten uit. Wij hadden slechts te kiezen tusschen op nieuw stil liggen, totdat het kustijs zich zoude openen, en het verlaten van de kust, ten einde meer westwaarts een waterweg te zoeken. Wij zonden een paar man uit, om te vernemen of er geene Eskimo's te Episok, achter den gletscher van kaap Imalik, hun zomerkwartier hadden opgeslagen, en maakten in dien tusschentijd een inventaris van onze levensmiddelen. Wij vonden:

Gedroogde lummen . . .	195	stuk
Spek	56	kilo
Meel	25	»
Maismeel	25	»
Vleeschbeschuit	40	»
Brood	174	»

Derhalve, behalve de vogels, 320 kilo levensmiddelen, of ongeveer 18 kilo per hoofd. Wij vonden eene zode, die voor turf konde dienen en onder onzen ketel gestookt worden, en met inbegrip van deze hadden wij nog de volgende brandstoffen beschikbaar:

Zoden, voor twee kookvuren dagelijks	7	dagen
Twee onderstellen van sleden	6	»
Roeiriemen in reserve, eene slede en een ledig vat . . .	4	»

Zoo waren wij dus voor 17 dagen gedekt, en in het geheel ongeveer drie weken, wanneer wij er bij rekenden, wat de roode boot en onze ledige proviandzakken nog konden opleveren. Het verslag dat onze afgezanten bij hunnen terugkeer aflegden, gaf geen reden om langer stil te liggen; er waren geene Eskimo's te Imalik, en ook waarschijnlijk daar in jaren geenen geweest, en evenmin werden er vogels in den omtrek aangetroffen.

Ik beklom met MAC GARY nog eenmaal de rotsen, en nam door mijnen verrekijker zorgvuldig het ijsveld in oogenschouw. De vaste grond, zooals de walvischjagers het onbewegelijke kustijs noemen, liep zoo ver als wij zien konden, bijna onafgebroken door, en eindigde niet ver van onze standplaats bij de kust. De flarden aan de buitenzijde waren groot, en oogenschijnlijk eerst onlangs losgeraakt. Tot mijne vreugde zag ik evenwel duidelijk een kanaal, dat langs de hoofdmassa van het ijs voortliep, totdat het zeewaarts uit het gezigt verdween. Ik riep de officieren bijeen, ontwikkelde mijne gronden, en liet weder toebereidselen maken voor de inscheping. De booten werden opgehaald, zorgvuldig onderzocht en zooveel mogelijk opgelapt. De roode boot werd onttakeld en van de lading ontdaan, om bij gelegenheid voor brandhout te dienen. Er werd eene groote steenen piramide op een in het oog loopend punt opgerigt en de top met een rood flanellen hemd, dat wij slechts bezwaarlijk missen konden, bij wijze van vlag, voorzien. Ik legde hier een beknopt verslag over onzen toestand en onze verdere plannen neder, en daarop begaven wij ons in zuidwestelijke rigting in de ijsvelden.

Het ijs, waardoor de vaart ging, werd hoe langer hoe digter opeengepakt en somwijlen hadden wij onze geheele kennis van het ijs noodig om te bepalen, of de eene of andere sleuf bevaarbaar was, of niet. De onregelmatigheden van de ijsvlakte, die met hummocks en soms met grootere massa's bedekt was, verhinderden een wijd uitzigt, en bovendien werden wij meermalen door nevelen overvallen. Op een avond werd ik uit een diepen slaap gewekt, om te vernemen dat wij van den koers waren. De stuurman op de voorste boot was door de onregelmatige gedaante van een grooten ijsberg, die op zijnen weg lag, in de war geraakt, en hield thans op de kust aan, verre uit onzen eigenlijken koers. Het enge kanaal, waarin hij ons vastgeklemd had, was ter naauwernood twee bootslengten breed, en eindigde niet verre van ons in een flaauwen zigzag zoowel voor als achter ons, want de spleet sloot zich zigtbaar, en de terugtogt was ons reeds afgesneden. Zonder het volk met onzen hagchelijken toestand bekend te maken, liet ik de booten op het ijs trekken, en onder voorwendsel dat de kleederen en levens-

middelen gedroogd moesten worden een leger opslaan. Na een paar uren werd de lucht voor het eerst helder genoeg, om een blik in de verte toe te laten, en ik beklom daartoe met MAC GARY eenen ijsberg, die wel 300 voet hoog was. Maar het zag er allertreurigst uit: wij waren diep in het hart van de Melville-baai geraakt en werden van alle zijden door vreeselijk hooge ijsbergen en woest opgestapelde schotsen omgeven. Mijn dappere officier, van nature niet zeer teêrgevoelig, en sedert lang tegen de wisselvalligheden van het walvischvaardersleven gehard, vergoot tranen bij den aanblik.

Hier viel niet meer te kiezen: wij moesten ons allen voor de slede spannen en ons, wat het ook kosten mogt, een terugweg naar het westen banen. Eene slede was reeds opgestookt, en daarom zaagden wij de roode boot, die er bij behoord had, in stukken, pakten de ligte cederplanken in de andere booten en namen daarna de schouderriemen weder op, even als in vroegere tijden. Eerst na een harden arbeid van drie dagen kwamen wij weder bij den ijsberg, die onzen stuurman op den doolweg had gebragt. Wij sleepten de booten over zijne vooruitstekende punten en scheepten ons blijmoedig op een nieuw open kanaal in, terwijl er een gezegende frissche wind uit het noorden waaide.

Onze kleine vloot was nu tot op twee booten verminderd. Het land in het noorden was niet meer zigtbaar, en zoo dikwerf wij den rand van het vaste ijs verlieten, om zijne diepe inhammen af te snijden, moesten wij ons alleen op het kompas verlaten. Er was ten minste nog voor acht dagen brandstof over, maar de levensmiddelen verminderden zeer sterk; wij zagen onderweg slechts zelden vogels, en slaagden er in het geheel niet in om grooter wild magtig te worden. Wij zagen verscheidene malen robben op het ijs, maar zij waren zeer op hunne hoede; een paar keer vonden wij slapende walrussen en kwamen zelfs éénmaal werkelijk zoo digt bij hen, dat een onzer een walrus met eene lans kon raken, maar het dier schoot op zijnen aanvaller los en ontkwam het daarna.

Op den 28sten hield ik in stilte eene monstering over onze hulpmiddelen. In de laatste dagen hadden wij ons zoozeer bekrompen, dat wij van de laatst verzamelde levensmiddelen dagelijks slechts drie eijeren en twee vogels afnamen. Daarbij hadden wij nog een weinig broodpoeder, en onze voorraad brandstoffen veroorloofde ons nog op elke halte om van de onontbeerlijke lafenis, thee, ruime hoeveelheden te gebruiken. De krachten van de manschap verminderden bij dien schralen kost snel, maar eene zorgvuldige berekening van de levensmiddelen deed mij zien, dat wij toch nog te veel aten, wan-

neer men althans geen onredelijk vertrouwen in ons jagtgeluk stelde. Onze naastbij gelegene landingsplaats, waarnaar wij allen verlangend uitzagen, moest kaap Shackleton zijn, eene van de meest bevolkte vogelkoloniën van de kust, maar wanneer ik de dagen schatte, die wij nog noodig zouden hebben voordat wij dit gastvrij strand konden bereiken, dan leerde eene eenvoudige deeling, dat de persoon thans nog slechts een dagelijksch rantsoen van 5 oncen broodpoeder, 4 oncen vet en 3 oncen vogelvleesch krijgen kon.

Tot nog toe hadden wij meest den rand van het vaste ijs gevolgd, dat ons nu eene rustplaats of een toevlugtsoord aanbood en zelfs hadden wij eene enkele maal met onze geweren onzen voorraad levensmiddelen vermeerderd. Maar wij kwamen hier zoo uitermate langzaam voorwaarts, en ons vogelschroot verminderde zoo sterk, dat ik tot de overtuiging komen moest, dat ons leven er mede gemoeid konde zijn, ingeval wij niet sneller vooruit kwamen. Ik besloot daarom, om het met de opene zee te beproeven. De eerste twee dagen mislukte de proef; wij werden door digte nevelen overvallen; een zuidwestenwind joeg ons het pakijs op het lijf en dwong ons om de booten op het drijfijs te trekken. Daardoor dreven wij natuurlijk weder achteruit en verloren een twintigtal mijlen. Het bovenmate ingespannen volk gevoelde maar al te zeer het gemis van het beschuttende vaste ijs. In weerwil van dien bleef ik bij mijn plan, en stuurde Z.Z.W., zoo naauwkeurig als de kanalen in het ijs het toelieten, en was er bestendig op uit, om in ruimer water te komen.

Na verloop van eenige dagen begonnen de krachten van de manschap ernstig af te nemen, want de eerste gevolgen van eene ontoereikende voeding zijn niet een gevoel van honger, maar een verlies van krachten, en wel zoo langzaam, dat men er gewoonlijk eerst door een toeval van bewust wordt. Zoo namen wij dan ook op zekeren dag tot onze groote verbazing waar, dat »de Hoop", die juist over eene ijstong gesleept zoude worden, niet van de plaats kwam. Ik geloofde eerst dat de natte sneeuw de bouten onder de slede tegenhield, en daar wij bij den sterken wind ons moesten haasten om op eene sterkere flarde te komen, liet ik afladen en al het volk aan de ledige boot trekken. Op een anderen tijd hadden zij de last, die in beweging moest gebragt worden, met gemak op de schouders gedragen, maar thans bragten zij denzelven, door onophoudelijk trekken, slechts in een slakkengang voorwaarts. »De Fath", die inmiddels moest blijven staan, ontkwam ter naauwernood aan haren ondergang. De flarde brak door de drukking van het buitenste ijs, en wij zagen onze beste boot met al onze levensmiddelen snel van ons

weggevoerd worden. Dit gezigt maakte op het volk een pijnlijken, bijna krampverwekkenden indruk.

»De Hoop" in zee te laten en de andere boot ter hulpe te snellen zoude onder andere omstandigheden het eerst voor de hand hebben gelegen; thans kon daarvan geen sprake zijn. Gelukkig kwam er, nog voor dat wij tijd hadden om de grootte van het ongeluk te schatten, eene ronde ijsplaat aan drijven; MAC GARY en ik sprongen oogenblikkelijk op haar over en het gelukte ons om de spleet over te komen, die tusschen ons en de boot ontstaan was, en deze nog juist bij tijds met moeite te redden.

Zoo verergerde onze toestand hoe langer hoe meer; de oude belemmeringen in de ademhaling vertoonden zich weder, en onze beenen zwollen zoo sterk op, dat wij genoodzaakt waren om onze laarzen van zeildoek open te snijden. Het verschijnsel dat mij het meeste bekommerde, was de slapeloosheid. Eene soort van sluipkoorts, die ons bij den arbeid beving, was tot nog toe onderdrukt geworden door na elk dagwerk goed uit te rusten, en op deze verkwikkende uitwerking van de rust grondde zich al onze hoop, om er goed door te komen.

Men verlieze niet uit het oog, dat wij ons thans in de opene baai bevonden, midden op den weg van den grooten ijsstroom naar de Atlantische zee, en wel in zulke gebrekkige, brooze vaartuigen, dat wij ze alleen door voortdurend uitscheppen vlot konden houden.

Terwijl wij ons in dezen hagchelijken toestand bevonden, ontdekten wij op zekeren dag een grooten rob, die naar allen schijn in slaap was en op eene kleine ijsschots ronddreef, zoo als het de gewoonte van deze dieren is. Hij behoorde tot de gebaarde soort, en was zoo groot, dat ik hem eerst voor een walrus hield. Wij seinden »de Hoop" om ons te volgen, en sidderend van de spanning maakten wij ons gereed om het dier behoedzaam te overvallen. PETERSEN werd met de lange Engelsche buks aan den boeg geplaatst; de roeiriemen werden om alle geluid voor te komen met kousen omwikkeld. Terwijl wij den rob naderden, werd het volk zoo zenuwachtig, dat de roeijers moeite hadden om maat te houden. Ik had voor dergelijke gevallen signalen door gebaarden afgesproken, om de stilte niet door mijne stem te verstoren. Nadat de roeiriemen waren ingehaald, werd de boot onhoorbaar alleen met eene roeiriem bij het roer verder voortbewogen.

De rob sliep niet — hij hief den kop op, toen wij hem bijna tot op een geweerschot genaderd waren, en nog zie ik de angstige, bijna wanhopige uitdrukking op de ingevallene gezigten van het volk, toen zij deze beweging

bespeurden; en geen wonder, want ons leven hing om zoo te zeggen van den uitslag onzer jagt af. Ik liet de hand zakken tot teeken voor PETERSEN, dat hij schieten zou; de arme jongeling was bijna roerloos van de spanning, en zocht vruchteloos op den rand van de boot naar eene geschikte plaats om er zijn geweer op aan te leggen. De rob beurde zich tot aan de borstvinnen boven het water, staarde ons een oogenblik met verschrikte nieuwsgierigheid aan, en kromde zich vervolgens om zich in het water te werpen. Op hetzelfde oogenblik viel het schot, en lag het dier in zijne volle lengte op het ijs uitgestrekt; zijn kop lag reeds nagenoeg in het water, toen hij roerloos op zijde viel. Ik wilde nog eenmaal laten schieten, maar het was met alle tucht gedaan. Het volk stiet onder een woest gehuil beide booten op de schots. Eene menigte van handen pakten te gelijkertijd den rob aan en bragten hem op het vaste ijs over. De manschap was half waanzinnig — thans zag ik eerst hoe hoog de hongersnood reeds geklommen was. Lagchend en huilend draafden zij over het ijs rond, en zwaaiden hunne messen in de lucht. In minder dan vijf minuten hadden allen de bloedige vingers in den mond, of slikten lange strepen spek door.

Er ging geen once van deze rob verloren. De ingewanden gingen zonder de minste toebereiding in den soepketel; het kraakbeen van de vinnen werd als eene soort van salade stuk gesneden en rondgediend, en zelfs de lever liep gevaar van nog warm en raauw verslonden te worden. Op de groote, stilliggende schots, waarop wij voor den nacht de booten getrokken hadden, offerden wij gelukkigen twee heele planken van den rooden Erik aan een groot keukenvuur op en hielden eene zonderlinge woeste zwelgpartij, onbekommerd over het gevaar dat wij liepen van in het drijfijs te geraken.

Dit was de laatste keer, dat wij ondervonden hoe pijnlijk de honger is. Zooals GEORGE STEPHENSON zeide, was de betoovering nu verbroken, en waren de honden veilig. Van de laatsten heb ik ter naauwernood melding gemaakt, want niemand dacht gaarne aan hen. De arme Tudla en Whitey werden als het laatste redmiddel voor den hongersnood beschouwd. Zij waren, volgens de uitdrukking van MAC GARY, »wandelend vleesch," en »konden hun vet zelven voortslepen." Eens, kort vóór dat wij »Vermoeidenmansrust" bereikten, stond ik op het punt van ze te slagten, maar wij konden dit offer toch niet over ons hart verkrijgen.

Over onze verdere reis kan ik kort zijn. Twee of drie dagen later schoten wij andermaal een rob en hadden van toen af voortdurend levensmiddelen genoeg.

Op den eersten Augustus kwamen wij in het gezigt van den »Duivelsduim",

en bevonden ons van nu afaan weder in de bekende streken, waar de walvischjagers rondzwerven. Het water van de baai was geheel open, en de beide laatste dagen waren wij oostelijk gevaren. Spoedig bereikten wij de Eenden-eilanden, en staken van daar zuidelijk naar kaap Shackleton over, waar wij ons gereed maakten om te landen.

Terra firma! Vast land! Hoe schoon klonk ons dit in de ooren, en met welk diep gevoel van dankbaarheid naderden wij het! Weldra was er een stille hoek tusschen de ruwe rotsen van de kust uitgezocht; weldra hadden wij elkander geluk gewenscht en trokken wij onze gehavende booten hoog en droog op de rotsen, waarna wij ons, den hemel dankende voor onze redding, ter ruste legden.

En nu, bij het oogenschijnlijk stellige uitzigt van het vaderland weder te zullen zien, vertoonden zich die zenuwachtige bekommernissen, welke op eene al te lang onderdrukte hoop plegen te volgen. Ik kon er niet toe besluiten om langs den vrijen zeekant verder te varen, maar zocht vreesachtig verre naar achteren de stille kanalen tusschen de eilanden op, die in bonte verwarring langs de kust verstrooid liggen. Gedurende eene nachtrust op de rots van een dezer eilanden maakte PETERSEN mij met een verhaal wakker. Hij had zoo even een inboorling gezien en herkend, die in zijnen gebrekkigen kajak bezig scheen met tusschen de eilanden eiderdons in te zamelen. De man was vroeger zijn huisgenoot geweest. PAUL ZACHARIAS, had hij hem toegeroepen, kent gij mij niet? Ik ben KAREL PETERSEN! Neen, kreeg hij ten antwoord, die is dood, zegt zijne vrouw. En nadat hij met domme verbazing een oogenblik den langen baard van PETERSEN had aangestaard, was hij vol vrees ijlings voortgeroeid.

Twee dagen later lag er een digte nevel over de eilanden rondom ons, en toen deze optrok bevonden wij ons in de schaduw van den karkamut, waaronder wij met langzame slagen op ons gemak voortroeiden. Daar drong eene bekende stem over het water tot ons door. Wij hadden dikwijls het gekrijsch van meeuwen en het blaffen van vossen vernomen, en gemeend dat wij het sein van de Eskimo's: huk! hoorden, maar deze keer konden wij ons zoo niet vergissen; de klanken eindigden met een duidelijk: hola! Hoor PETERSEN — roeiriemen — menschen — wat is het? En PETERSEN luisterde eerst bedaard, maar begon weldra van blijdschap te beven en zeide half binnensmonds: Het zijn Denen. Het was de eerste klank uit een christenmond, die ons sedert onzen terugkeer in de wereld begroette. Daar stonden wij en staarden met uitgerekte halzen in de verwijderde bogt van de baai; reeds

meenden wij dat het een droom was, toen wij andermaal hoorden roepen. Zonder ons langer te bedenken hielden wij, met ver uitgeslagene riemen, zoodat het witte esschenhout knarste, op de rotsachtige kaap aan, van waar het geluid kwam, en namen in angstige spanning elke groene plek op, die naar onze ondervinding het waarschijnlijkste de legplaats van zeelieden zijn kon.

Langzamerhand — want wij zullen een goed half uur op die wijze voortgeroeid hebben — werd de mast van eene kleine sloep zigtbaar; PETERSEN, die tot nog toe zeer stil en ernstig geweest was, begon op dit gezigt luid te snikken, en kon slechts door enkele uitroepingen in het Engelsch en Deensch aan zijne gewaarwordingen lucht geven. »Het is de jonge vrouw SLAGER, de traanboot van Uppernavik; CARLIE MOSSYN, de kuipersgezel, moet thans onderweg zijn om traan te halen. De Marianne is aangekomen met CARLIE MOSSYN," — en daarop begon hij weder van voren af aan, slokte de helft van de woorden in, en wrong de handen.

Het was werkelijk CARLIE MOSSYN. De rustige gang van zaken is in de Deensche kolonien jaar in jaar uit dezelfde, en zoo had PETERSEN goed geraden. De Marianne, het eenige schip, dat jaarlijks tot hiertoe naar boven vaart, lag te Pröven, en de »jonge vrouw SLAGER" moest het spek afhalen, dat Kingatok jaarlijks oplevert.

Hier verkregen wij voor het eerst weder een duister begrip van hetgeen er gedurende onze afwezigheid in de geheele wereld was voorgevallen. Wij dachten dat er een zonderling misverstand moest hebben plaats gehad, toen wij hoorden, dat Frankrijk en Engeland zich met den Muzelman tegen de Grieksche kerk verbonden had. De kuipersgezel, die dit verhaalde, was een goede Lutheraan, en al het nieuws dat hij mededeelde, was met hetzelfde theologische waas overdekt, als zijn geheele persoon. Wat voor nieuws is er uit America? Och toe PETERSEN! En wij zagen hem allen vol gespannen verwachting aan, opdat hij het antwoord voor ons vertalen zou.

America? zeide CARLIE, wij weten van dat land niet veel af, want zij hebben geene walvischjagers aan onze kusten, maar voor een veertien dagen zijn hier eene stoomboot en eene bark voorbij gevaren, om ulieden in het ijs op te zoeken.

Hoe langzaam deelde de man al zijn nieuws mede. Hij kwam ons als een orakel voor, waarvan wij in zenuwachtige spanning de uitspraken opvingen. »Sebastopol is nog niet ingenomen." Wat wisten wij van Sebastopol! »En Sir JOHN FRANKLIN?"

Dat ging ons meer aan, en onze eigene kleine aangelegenheden kwamen daardoor merkbaar op den voorgrond. FRANKLIN's togtgenooten, of liever sporen van dooden, die waarschijnlijk eens bij hem behoord hadden, waren bijna duizend mijlen meer zuidwaarts gevonden dan het punt, waar wij hen gezocht hadden. De verhaler wist dit van den geestelijke, dominé KRAAG, die een duitsch dagblad las.

De roeiriemen werden nu wederom in het water gestoken, en wederom ging het voorwaarts door den nevel. Wij overnachtten nog eenmaal op de gewone wijze, reinigden ons in zoet water, en knapten onze gelapte pelzen en wollen kleederen wat op. Kosarsoak, de sneeuwkruin van Sandersons Hope werd thans boven den nevel zigtbaar, en wij hoorden hondengeblaf. PETERSEN was facteur van de kolonie geweest en maakte mij met eene soort van trots op het slaan van de arbeidersklok opmerkzaam. Het is zes uur. Wij naderden het einde van onze beproevingen. Zou het ook een droom zijn?.....

Wij voeren de groote haven binnen, sloegen den hoek bij de oude brouwerij om, en trokken, omringd door eene schaar van kinderen, onze booten voor de laatste keer op den rotsachtigen oever.

Wij hadden vierentachtig dagen lang in de open lucht geleefd en waren zoo van de gewone leefwijze afgewend, dat wij niet tusschen vier muren konden zitten, zonder een gevoel te hebben alsof wij stikten. Maar wij dronken dien nacht op menigen gastvrijen drempel koffij, en hoorden telkens weder het vriendelijke welkom en de gelukwenschingen met onze verlossing.

De Denen van Uppernavik deden al wat zij konden om ons van dienst te zijn.

De bewoners van deze afgelegene volkplanting hangen wat hunne levensmiddelen betreft van het jaarlijks eenmaal aankomende koopvaardijschip van de kolonie af; zij konden natuurlijk niet in al onze veelvuldige behoeften voorzien, zonder zich zelven te ontrijven. Maar zij bragten toch te onzen behoeve een voorraad levensmiddelen bijeen, en deelden ons op echt christelijke wijze mede van hetgeen zij hadden. Zij verhaalden ons nog vele bijzonderheden aangaande verschillende togten ter opsporing van FRANKLIN, en onder andere droevige tijdingen was ook die van het verongelukken van mijnen vriend en makker BELLOT.

Het Deensche schip was eerst op den 4den September voor de reis naar het vaderland gereed; maar wij maakten van dien tusschentijd een nuttig gebruik door onze gezondheid te verbeteren, en ons weder aan het leven

binnens huis te gewennen. Het was zonderling, hoewel niet onverklaarbaar, dat de rust en het gemakkelijke leven ons meer aangrepen dan al het lijden, dat wij in de laatste drie maanden hadden doorgestaan. Den 6den verliet ik en al mijn volk Uppernavik met de Marianne, een stevig, ouderwetsch gebouwd vaartuig, onder kommando van kapitein AMMONDSON, die beloofde om ons op de Shetlands-eilanden af te zetten. Onze kleine boot »het Geloof," die wij als eene kostbare relikwie beschouwden, maakte de reis mede. Behalve de pelzen aan ons lijf en de schriftelijke dokumenten over onze verrigtingen en ons lijden, was deze boot alles wat wij van de Advance en hare schatten weder 't' huis bragten.

Op den 11den kwamen wij te Godhaven, de plaats waar de inspecties plaats hebben voor Noordgroenland. Mijn oude vriend, de heer OLRIK, heette ons hier hartelijk welkom. De Marianne had hier niets te doen dan het afgeven van eenige waren en het in ontvangst nemen van hare papieren; maar men verschoof de afreis tot het laatst mogelijke oogenblik, in de hoop, dat er nog berigten zouden binnenkomen van het smaldeel van kapitein HARTSTENE, waarvan men sedert den 21sten Julij niets meer vernomen had. Reeds stonden wij op het punt om de ankers te ligten, toen de wachter op den heuvel aankondigde, dat er eene stoomboot in het gezigt was. Hij kwam digter bij, met eene bark op het sleeptouw, en weldra herkenden wij de ster en strepen van de vlag der Vereenigde Staten. Voor de laatste maal werd »het Geloof" in het water gelaten, en de kleine vlag, die zoo digt bij beide polen gewaaid had, wapperde nog eens in den wind. Met BROOKS aan het roer en den heer OLRIK naast mij, voer ik, onder het geleide van alle booten der kolonie, de aankomenden te gemoet. Zelfs op den gevelden rob roeide de manschap niet feller toe, dan thans. Wij naderden het schip en de wakkere mannen, die gekomen waren om ons op te zoeken; wij konden de lidteekens zien, die ook dit schip in den strijd tegen het ijs bekomen had; wij herkenden de gouden tressen aan de mutsen van de officieren, en konden de groepen onderscheiden, die met verrekijkers in de hand ons in oogenschouw namen.

Thans waren wij aan de zijde van het schip; een officier, kapitein HARTSTENE, riep tot een klein man in een gescheurd flanellen hemd: is dat Dr. KANE, en op het ja, dat hierop volgde, vulde zich het want met landslieden en werden de wedergevondenen met een daverend gejuich ontvangen.

NASCHRIFT.

Tot aanvulling van het reisverhaal van KANE moge hier nog in weinig woorden vermeld worden, hoe het met de expeditie ging, die men uitgezonden had om hem op te zoeken.

Het lange uitblijven van de Advance en het gemis van alle berigten aangaande het lot van KANE en zijne togtgenooten moest natuurlijk in hun vaderland groote bezorgdheid verwekken; bij besluit van 3 Februarij 1855 verleende het congres aan het ministerie van marine magtiging, om zoo spoedig mogelijk een of twee vaartuigen naar het hooge noorden af te zenden, die de vermisten zouden opzoeken en hun zoo mogelijk hulp verleenen. Voor dit doel werden de stoomboot Arctic en het barkschip Release uitgerust, en behalve van de gewone uitrusting nog bovendien met leeftogt voor twee jaren voorzien. Onder de bemanning bevond zich ook de broeder van Dr. KANE.

De schepen voeren in Junij uit, onder bevel van luitenant HARTSTENE. Zij hadden reeds dadelijk bij het binnenkomen van de Baffinsbaai met de gewone belemmeringen en gevaren van eene vaart door het ijs te kampen; maar zij hadden op de Advance vooruit, dat zij somtijds van de stoomkracht gebruik konden maken, om er zich door te slaan of zich los te maken. Zij trachtten

zoo spoedig mogelijk de Smithstraat te bereiken, en deze expeditie was in zoo verre gelukkiger dan alle andere, dat zij bepaald wist, waar zij hare nasporingen in het werk moest stellen.

Zoo als het vervolg leerde, waren beide expedities elkander misgeloopen doordien KANE zich met zijne manschap meer links bij het ijs van de Melville-baai gehouden had, terwijl luitenant HARTSTENE regt op kaap Alexander aanhield, en ook zoo gelukkig was van de Eta-baai te bereiken, waar hij van de ons bekende Eskimo's met zekerheid vernam, dat de personen, die zij zochten, zich reeds op den terugweg bevonden. HARTSTENE geeft van dit gedeelte van zijne bevindingen het volgende verslag:

»Kaap Alexander en het nabij gelegen eiland Sutherland, twee zeer in het oog loopende punten, buiten het bereik van de Eskimo's, werden zorgvuldig onderzocht, maar niet het minste spoor verried, dat hier ooit beschaafde menschen geweest waren. Hierover zeer bekommerd voer ik de kaap met de stoomboot om; het ijs strekte zich in digt ineen gedrongene massa's tot aan de westelijke kust uit, en naar het noorden toe, zoo ver als men zien kon, maar een smal kanaal liep zoo digt langs de kust voort, dat men de kleinste voorwerpen op het land onderscheiden kon. Wij drongen verder door zonder het minste te ontdekken, totdat wij de laatste in het noordwesten zigtbare landspits bereikten, die wij voor Hatherton hielden, maar die later de Pelhamspits bleek te zijn. Hier bespeurden wij eenige opeengehoopte steenen op het land. Er begaven zich oogenblikkelijk een paar man aan wal, die bij dien zorgvuldig opgestapelden steenhoop eene glazen flesch vonden. De flesch was gesloten met eene kurk, waarin de letter K. gesneden was, en bevatte een grooten moskiet, en daarnevens een stukje papier van een patroon, benevens een bukskogel; op het papier was, blijkbaar met de punt van den kogel, geschreven: Dr. KANE 1853. Dit kon ons weinig licht geven, maar wij wisten nu toch, dat de vermisten hier geweest waren, en k besloot nu om zoo ver naar het noorden door te dringen, als mogelijk was. Maar spoedig werden wij door een onmetelijk veld van zwaar ijs gestuit, dat digt met hummocks bedekt was, en waaruit vele ijsbergen te voorschijn kwamen, die alle zuidwaarts dreven. Wij gingen met het ijs achteruit, voortdurend op den uitkijk, of er geene opening ontstaan zou, en namen op dezen terugtogt kaap Hartenton en de Littleton-eilanden in oogenschouw, maar zonder iets te ontdekken. Eindelijk zochten wij beschutting achter een vooruitspringend punt, ongeveer 15 mijlen ten noordwesten van kaap Alexander, toen wij eensklaps het geluid van menschelijke stemmen hoorden. Vol vreugde ging

ik er met eenigen van de mijnen op af. Nadat wij ons met veel moeite een weg gebaand hadden, ontmoetten wij twee Eskimo's, die er zigtbaar zeer op gesteld waren om bij ons aan boord te komen. Toen hun dit geweigerd werd, wezen zij met veelbeteekenende gebaren op eene fraaije, beschutte baai, waarin wij daarom eene kolonie vermoedden. Wij besloten hen te volgen, en spoedig zagen wij onze moeite schitterend beloond. Op den achtergrond van de baai vonden wij eene kolonie van een dertigtal Eskimo's in zeven tenten, die alle met zeildoek bedekt waren. Wij zagen hier nog vele andere dingen, zooals tinnen kopjes, borden en bussen, ijzeren staven, messen en vorken, een katoenen hemd, gebrokene roeiriemen en dwarshouten, en eindelijk ook de buis van een teleskoop, die voor het eigendom van Dr. KANE herkend werd. Een naauwkeurig, door drie verschillende personen herhaald verhoor van den verstandigsten inboorling, dat met behulp van een klein Eskimoosch woordenboek en teekeningen van schepen, booten, personen enz. plaats had, leerde eindelijk het volgende: Dr. KANE (wiens naam de inboorlingen zeer duidelijk uitspraken, en wiens voorkomen zij naauwkeurig beschreven) had zijn schip ergens in het noorden verloren, en was met den tolk KAREL PETERSEN en zeventien anderen hier geweest, met twee booten en sleden. Zij hadden hier tien dagen vertoefd en waren toen in zuidelijke rigting naar Uppernavik afgevaren."

Bij dezen stand van zaken had kapitein HARTSTENE het voor pligt gehouden om naar het zuiden terug te keeren. Zoo als wij reeds weten, nam hij zijne gelukkig wedergevondene landslieden aan boord, en de zwaarbeproefden betraden na eene voorspoedige reis gelukkig weder den vaderlandschen bodem.

Zoo als ons reeds uit de inleiding bekend is, bezweek helaas het verzwakte ligchaam van KANE kort daarna aan de gevolgen van de uitgestane vermoeijenissen. De nagedachtenis van den wakkeren poolreiziger zal onsterfelijk zijn! Zijne heldengestalte staat pal te midden van ijskegels en sneeuwstormen, in den strijd met wilde dieren, met ziekte en hongersnood!

Geen oogenblik verloor hij als aanvoerder het groote doel uit het oog, waaraan hij zich had toegewijd, en hoewel zelf lijdend, wist hij door echte godsvrucht, opofferende zorg en onverstoorbare vrolijkheid, die zelfs in het donkerste van den poolnacht nog lichtzijden wist te ontdekken, zijne diep neergeslagene makkers op te beuren.

Zoo zijn door zijnen togt naar het noorden de ijselijkste wildernissen van de ijszee, waarin tot nog toe alleen de dood in duizende vormen rondspookte, in een schouwtooneel veranderd, waarop de genius der geschiedenis aan de

toekomende geslachten eene edele gestalte aanwijst, een mensch, wiens zuiver karakter zelfs over de vreeselijkste verschrikkingen van de natuur de zege behaalt, en die daardoor aan het nageslacht eene verovering nalaat, veel roemrijker dan die het zwaard door bloed behaalt.

GEÏLLUSTREERDE FAMILIE-BIBLIOTHEEK

TOT VERSPREIDING VAN NUTTIGE KUNDIGHEDEN.

PROSPECTUS.

Sedert den tijd, waarop onze groote mannen zich beijveren de uitkomsten op het gebied der natuurkundige wetenschappen tot den algemeenen eigendom der menschheid te maken, is met de vlugt van het openbare leven en van de nijverheid, een nieuwe prikkel, eene nieuwe levenskracht bij de natiën opgewekt. Het wordt tegenwoordig als noodzakelijk beschouwd, dat de beschaafde handwerksman, dat degene wiens kinderen zich voor een handwerk voorbereiden, dat de onderwijzer, die door opwekkende schilderingen uit het vaderland en uit den vreemde zijne lessen vruchtbaarder wil maken, dat zij allen ook eenigzins te huis zijn in die vakken, die wel niet eigenlijk tot hun beroep behooren, maar toch noodig zijn om de verschillende gebeurtenissen van den dag te begrijpen, gebeurtenissen, die om zoo te zeggen het onderwerp der dagelijksche gesprekken uitmaken.

De gevolgen van die hoogere vlugt zijn niet alleen de algemeen bekende, alle grenzen van ruimte en tijd overwinnende inrigtingen der spoorwegen, der stoombooten, der gasverlichting, der stoomwerktuigen, enz.; die gevolgen doen zich gevoelen tot in de werkplaats van iederen kunstenaar, van den kleinsten ambachtsman, ja tot aan den haard van het eenvoudigste huisgezin. Hiermede worden echter de eischen grooter, die men aan ieder in het bijzonder doet en die men nog voor twintig jaren geheel onmogelijk waande.

Zoo wordt tegenwoordig door geen beschaafd mensch de noodzakelijkheid van kundigheden op het onmetelijk gebied der wetenschappen en der bedrijven, het gebied van land- en volkenkunde en dat der geschiedenis betwijfeld. Niet alleen de nijvere jongeling, maar iedereen, die partij wil trekken van de vruchten van een steeds voorwaarts strevend tijdperk, moet gevoelen, dat in den wedstrijd met het betere, zijne beste krachten ingespannen moeten worden, dat daarmede het algemeen goede en beproefde slechts kan winnen, dat het blijven staan bij het verouderde, gelijkluidend is met achterblijven; wie niet medewerkt, is binnen korten tijd voorbijgestreefd.

De door ons ingeslagen weg, om leerzame geschriften uit te geven moet tot dit doel der algemeene beschaving medewerken; wij zullen ons de verspreiding van nuttige en onontbeerlijke kundigheden voor het leven tot taak stellen.

Al deze praktische boeken voor het leven, eigenlijke volksboeken, in de beste beteekenis van het woord, zullen zich zoo door nette uitvoering, als door degelijken inhoud onderscheiden. Om het algemeene begrip te bevorderen, zullen onze deelen zoo rijk met afbeeldingen van gezigten en voorwerpen voorzien worden, dat deze aan duidelijkheid zullen winnen, hoe meer de aanschouwelijke figuren met den tekst vereenigd worden.

Onze drie seriën bevatten: LEERZAME EN ONDERHOUDENDE GESCHRIFTEN;

1. Op het gebied van nijverheid en kunstvlijt;
2. Volksboeken op het gebied der natuur-wetenschappen;
3. Op het gebied der land- en volkenkunde.

Dit werk, met onverdeelden bijval ontvangen, toont hoe wij onze voornemens op het laatstgenoemde, onmetelijke gebied willen volvoeren en het programma, hetwelk aan dit boek voorafgaat, drukt uit, welken omvang wij aan deze bibliotheek van land- en volkenkunde denken te geven.

Hoe wij ons voornemen ten opzigte van onze geschriften over nijverheid en kunstvlijt willen bereiken, kan een blik in den inhoud der afleveringen van het boek der uitvindingen, ambachten en fabrieken, die door alle soliede boekhandelaars op aanvraag ter inzage kunnen verkregen worden, leeren.

GEÏLLUSTREERDE FAMILIE-BIBLIOTHEEK.

EERSTE SERIE.

I. OP HET GEBIED VAN NIJVERHEID EN KUNSTVLIJT.

HET BOEK DER UITVINDINGEN,

AMBACHTEN EN FABRIEKEN,

MET EENE VOORREDE VAN

DR. J. BOSSCHA, JR.

Met 600 in den tekst gedrukte Houtgravuren, vele Tintplaten, enz.

Prijs per Aflevering 35 cents. — De drie deelen *f* 11.20 en gebonden in geheel linnen *f* 13.60.

PROSPECTUS.

Toen wij de uitgave van ons Boek der Uitvindingen begonnen, beloofden wij daarin een overzigt op het gebied der uitvindingen, ambachten en fabrieken te geven, in zulk eene populaire voordragt en uitvoering, zooals nog geene volksletterkunde kon aanwijzen.

Het eerste deel van ons werk, dat ons in de belangrijkste uitvindingen een overzigt over de vorderingen op het gebied van nijverheid en kunstvlijt geeft en daarmede de gewigtigste tijdperken der beschaving, vooral van de Europesche volken schetst, stemt overeen met ons doel en voldoet aan onze lezers. Het tweede deel bevat in zekeren zin eene wandeling door de werkplaatsen van de kunstvlijt en in den loop van dit overzigt worden nagenoeg alle eenigzins belangrijke menschelijke bezigheden, in oogenschouw genomen.

De bewerking der verschillende vakken is geschied door mannen, wier naam voor de naauwkeurige volbrenging dezer zeer moeijelijke taak instaat. Maar alleen daardoor was het mogelijk, het boek te maken tot datgene wat het zijn wil en moet. Een blik in den onderstaanden inhoud toont den rijkdom van het werk, welks goedkoopheid bijna zonder weêrgade is.

Inleiding. De menschheid in de geschiedkundige ontwikkeling harer beschaving. — De geschiedenis van het papier (met het papieren geld). — De uitvinding van de boekdrukkunst. Snelpersen. Stereotypie. Een bezoek in de keizerlijke drukkerij te Weenen. — De uitvinding van den natuurzelfdruk en der chemitypie. — De geschiedenis der houtgraveerkunst. De Chineesche boekdrukkunst. — De koper- en staalgravuren en het drukken daarvan. — De uitvinding van het steendrukken. — De uitvinding der stenographie. — De uitvinding der daguerreotypie en photographie. De camera obscura. De stereoskoop. — De uitvinding van het buskruid en der vuurwapenen. De kruidmolen. Het schietkatoen. — Het magnetismus en de electriciteit en hunne practische toepassingen. (Galvanismus. Galvanoplastiek. Electro-magnetismus) — De uitvinding van den bliksem-afleider. — De uitvinding der telegrafen. — De uitvinding van het microskoop en den verrekijker. — De uitvinding der luchtballons. — De kunstmatige verlichting door lichtgas en andere stoffen. — De uitvinding van het stoomwerktuig. Spoorwegen en stoombooten.

Inleiding. De waardij van den arbeid en zijne betrekking tot wetenschap en kunst. — Geschiedenis der bouwkunst en der daarmede in betrekking staande ambachten. — Spinnen en weven. Over de natuur en het winnen der tot spinnen en weven dienende stoffen. Geschiedenis en bewerking daarvan. De machinale weefstoel. De katoen-manufactuur. Hand-, kunst- en machinale weverij. — De vervaardiging van aardewerk en porselein. Het Chineesche porselein. — Het glas en zijne bewerking. Werkzaamheden in de glashut. Het glasschilderen. — De landbouw en landhuishoudkundige werkzaamheden. Schetsen van den oogst in het vaderland. De landbouw. Het vee. De kaasbereiding. De Grond. Drooglegging. De Graanhandel. — De landhuishoudkundige bezigheden. Het bereiden van suiker. Wijn. Champagne. Bier. Brandewijn. Azijn. — De ontginning der mijnen en de zuivering der ertsen. De mijnwerker. Geschiedenis van het mijnwezen. — De arbeider in den smeltoven. Het winnen der ertsen. Koper. Lood. Arsenik. Zink. — Het delven van fossile brandstoffen en hare belangrijkheid. Steenkolen. Houtskolen. Coaks. — Het delven der edele gesteenten. — Zoutmijnen en zoutziederijen. — De steengroeven. Marmer. Bazalt. Porphyr. Tras. Cement. — Het gebruik van de grondboor. De artesische putten. — Goud, zilver, platina en de bearbeiding daarvan. Verwerking tot geld. Vergulden. Plateeren. — De bewerking der onedele metalen. Het gieten der ertsen. Kunstgieten. Blik. Brons. Klokspijs. Metaal voor kanonnen. — De vervaardiging van stoom- en andere werktuigen. — Het vervaardigen van uurwerken. Horologiën. Brillenglazen. — De gezigt- en werktuigkundige. De vervaardiging van natuurkundige instrumenten. Barometer. Thermometer. Luchtpomp. Chronometer, enz. — Besluit. Menschelijke en werktuigelijke arbeid.

GEÏLLUSTREERDE FAMILIE-BIBLIOTH

TWEEDE SERIE.

II. Volksboeken op het gebied der natuur-wetenschapp

Boden de deelen der eerste serie aan den lezer in het Boek der Uitvind bachten en Fabrieken een overzigt aan van de vorderingen op het gebied heid en kunstvlijt, zoo behandelt deze tweede serie in eene reeks van zulke onderwerpen, welke in den tijd waarin wij leven, eene belang gen hebben, die haar tot onderwerpen van onderzoek maken voor elk, ken rang of stand ook, die aanspraak wil maken op den naam van beschaafd

Op even bevattelijke als behagelijke wijze wordt de lezer geleid in het binn aarde, waar hij de geschiedenis eener lang ondergegane voorwereld leert ken de mikroskoop ontsluit hem de verborgenste geheimen der natuur en ontdekt elken zandkorrel eene nieuwe wereld; dan mede volgt hij de sterren op hare leert de onmetelijke ruimte des uitspansels kennen; en van daar nederg daald op aardbol, leert hij ook in dezen en in zijne bewoners de magt en wijsheid des pers kennen; de plantenwereld openbaart hem hare wonderen, en de water halen wat haar schoot bevat; totdat hij ook tot het rijk van lucht en wolken de meest geduchte natuurverschijnselen in hunnen oorsprong en aard ontvouwen terwijl daarbij zijne inbeeldingskracht door tallooze juiste afbeeldingen te gemoet gekomen.

Dr. H. BIRNBAUM. Lucht en Wolken. Mededeelingen over de natuurkunde va dampkring en zijne verschijnselen. Met 100 Houtgravuren..... *f*

Dr. K. MULLER. De Plantenwereld. Kruidkundige reis om de wereld. — Proeve kruidkunde in verband tot de kennis van den aardbol. Met 300 Houtgravuren. *f*

Dr. O. ULE. De wonderen van den Sterrenhemel. Voor beschaafden uit alle sta en alle vrienden der Natuur; door H. M. C. VAN OOSTERZEE. Met vele Houtgra en eene Sterrekaart..... *f*

Dr. G. H. OTTO VOLGER. De Aardbol. Eene natuurlijke geschiedenis der aard harer bewoners. Met vele honderde Houtgravuren en Kaarten..... *f* 4

Dr. M. WILLKOMM. De wonderen van het Mikroskoop of de natuur beschouw hare kleinste voortbrengselen. Voor vrienden der natuur bewerkt. Met meer dan 1 Houtgravuren..... *f* 1.

De Geologie voor beschaafde lezers bevattelijk behandeld door T. C. WINKLER. M 170 Houtgravuren en 12 Lithographiën..... *f* 3.

H. STAHL. De waterwereld. Beelden en schetsen voor jong en oud. Met 110 Ho gravuren..... 1.8

H

pp

nd
d

kne
k, v
naafd
binn
rt ken
ntdekt
hare
aald op
id des
water
en ong

eldingen

unde va
..... f
- Proeve
vuren. f
it alle sta
Houtgra
..... f
s der aard
..... f 4
beschouw
meer dan 1
..... f 1.
WINKLER. M
..... f 3.
Met 110 Ho
..... 1.8

LEYDEN: BOEKDRUKKERIJ VAN [illegible]